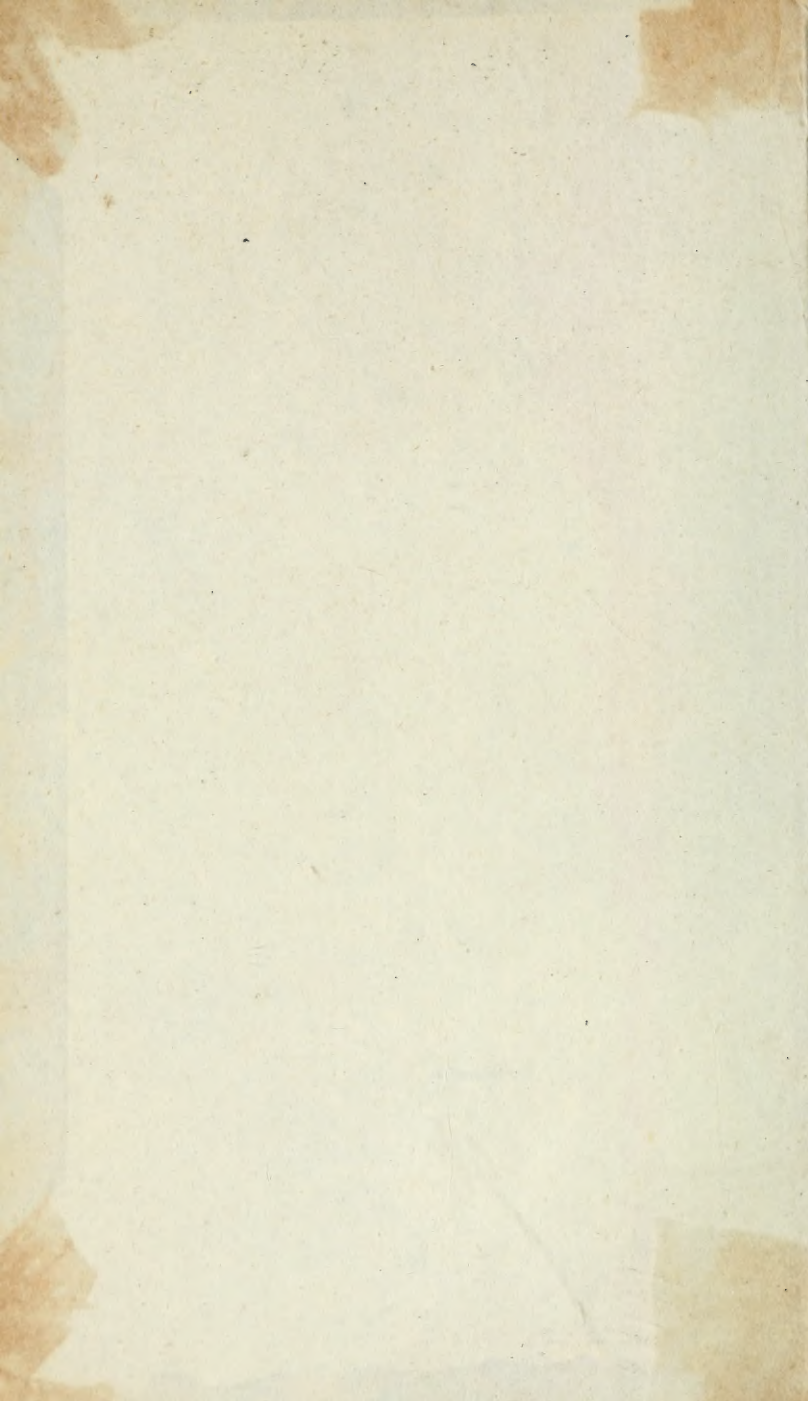
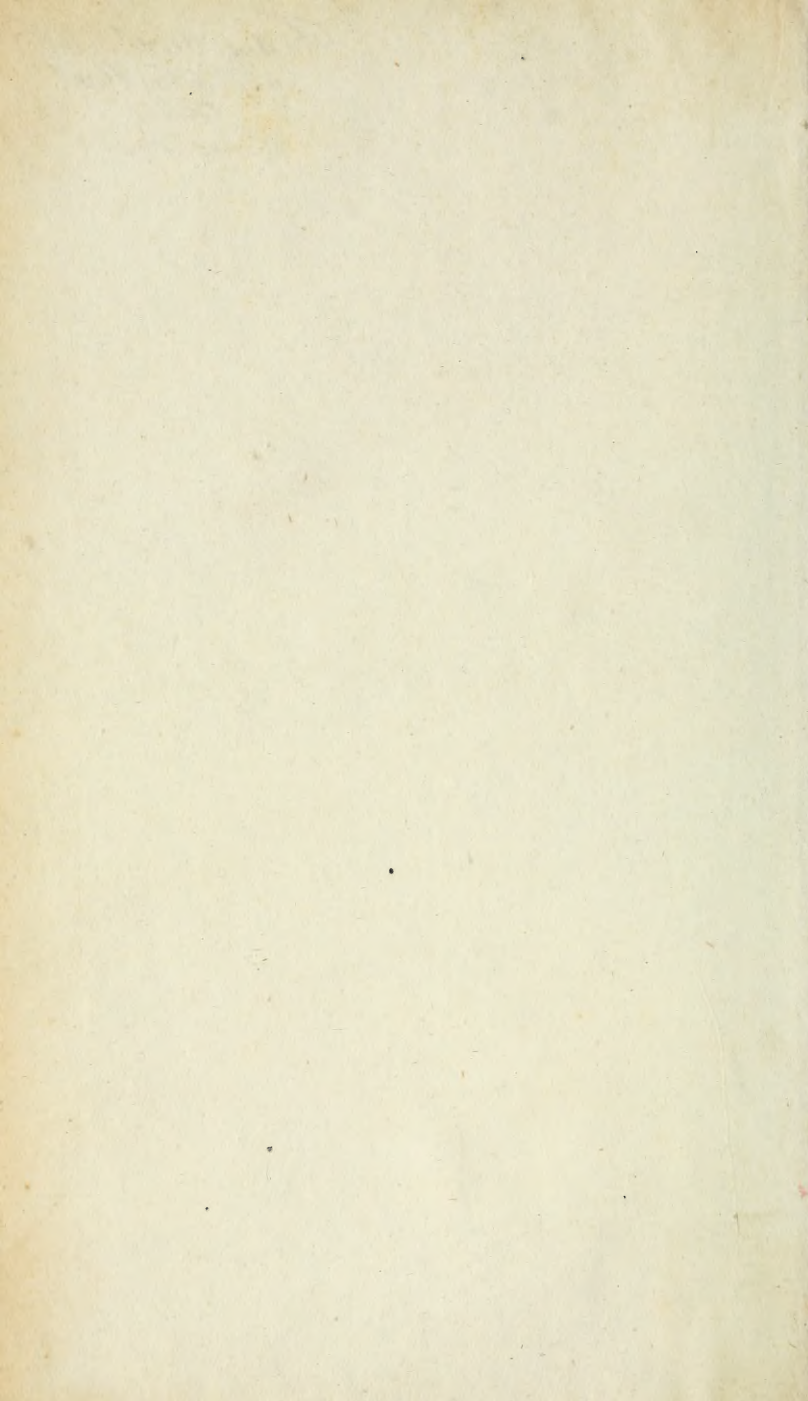

3 1761 07970883 0

Fr. Aug. Alex. Metz
Candidatus theol.
1820
Berolini.

Bible
Gk (NT)
M

Bible Greek N. 1

N O V U M
TESTAMENTUM
G R A E C E.

A D

CODICES MOSQUENSES UTRIVSQUE BIBLIOTHECAE SS. SYNODI, TABULARII IMPERIALIS, ATQUE UNIVERSITATIS, ITEM AUGUSTANOS, DRESDENSES, GOETTINGENSES, GOTHANOS, GUELPHERBYTANOS, LANGERI, MONACHIENSES, LIPSIENSES, NICEPHORI ET ZITTAVIENSEM, ADHIBITIS PATRUM GRAECORUM LECTIONIBUS, EDITIONIBUS N. TESTAMENTI PRINCIPIBUS ET DOCTORUM VIROVUM LIBELLIS CRITICIS, ITERUM RECENSUIT, SECTIONES MAIORES ET MINORES EUSEBII, EUTHALLI ET ANDRAEAE CAESARIENSIS NOTAVIT,

PRIMUM QUOQUE NUNC

LECTIONES ECCLESIASTICAS

EX USU

ECCLESIAE GRAECAE DESIGNAVIT

A C

SYNAXARIA EVANGELIARII

ET

P R A X A P O S T O L I

A D D I D I T

E T

CRITICIS INTERPOSITIS ANIMADVERSIONIBUS

E D I D I T

CHRISTIANUS FRIDERICUS DE MATTHAEI,

LITTERARUM GRAECAE LATINARUMQUE IN UNIVERSITATE CAESAREA
MOSQUENSI PROFESSOR P. O. ET CONSILIARIUS AULICUS.

TOM. III. CONTINENS EPISTOLAS PAULI ET JOANNIS
APOCALYPSIN.

RONNEBURGI. ANNO MDCCCVII.

APUD AUGUSTUM SCHUMANN.

200

TESTAMENTUM

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..

... ..

... ..

24774

1619182

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

AUGUSTISSIMO

ET

POTENTISSIMO

PRINCIPI ET DOMINO

ALEXANDRO II

IMPERATORI

ET

AUTOCRATORI

ROSSORUM OMNIUM

ETC. ETC. ETC.

SUMMA ANIMI PIETATE CONSECRATUM.

N o t a.

Nulla modo hic silentio praetermittere possum nomen *Viri* longe *Praestantissimi*, cuius cura, ope et impensis haec editio nunc est perfecta tota. Est is FRIDERICUS ADOLPHUS WIMMER, a pluribus annis Rector scholae Plauiensis in Variscis, *Vir* copiosa et lectissima doctrina praeditus, inprimisque litteris orientalibus, item graecis et latinis eruditissimus. Hic ergo suis ac familiae suae impensis, conatu forti, constanti, ac propemodum periculoso, perfecit, ut hic liber, luce dignissimus, in lucem prodiret. Quod ergo olim JOANNI MILLIO, in edenda nova Novi Testamenti editione, beneficium praestitit JOANNES FELL, Episcopus Oxoniensis, haud exiguis, ut credibile est, opibus abundans: idem mihi, multo generosiore etiam animo, praestitit FRIDERICUS ADOLPHUS WIMMER, vix mediocris fortunae homo, certe nullis Anglicanis thesauris locuples. Etsi vero pro hoc, propemodum plus, quam humano auxilio, etiam post obitum meum, quamdiu haec legentur, me habebit gratissimum: tamen, ut ipse et familia eius pro hoc merito aliquid emolumenti habeat, ex animi sententia exopto.

Mosquae, d. $\frac{2}{25}$ Oct. 1806.

CHRISTIANUS FRIDERICUS DE MATTHAEI.

APOCALYPSIS

IOANNIS.

APOCALYPTIS

IOANNIS

P R A E F A T I O.

Contextum, quem vocant, in hoc libello expressi ex priorē editione mea, quae cum duplici commentario critico prodiit Rigae et Lipsiae 1785. 8. Ad hunc contextum accommodatae sunt variae lectiones et animadversiones, quas hic deinceps subiecinus. Probabiliores lectiones Codicum, littera A., minus probabiles, littera B. notavimus. Reliquas, his inferiores, interdum etiam indicavimus, addita littera C. De locis, admodum paucis, hic copiosius egimus, cum pleraque in editione priorē occupavissimus.

Veterum et recentiorum de hoc libello, et auctore eius, contrariae sententiae, non sunt ignotae. Hoc quilibet ipse videt, inventionem eius haud adeo fuisse difficilem, cum omnis repetita sit *ἔνθεσιλογίας ἀφορμή* a numeris. Quod nos attinet, bona fide testari possumus, nos, ut virum honestum decet, tractasse hunc libellum, tanquam divinum, summa, et cura, et diligentia, et religione.

Post priorem editionem meam septem Codices denuo examinavi, quos appello 7. 15. 17. 19. 21. 22. 23. Lectiones Ioannis Hentenii, ex eius Arethae exemplari, ab aliis editoribus neglectae, hic notantur numero 20. Hos octo Codices interdum hic laudavi. Eorum autem variae lectiones cum reliquorum in totum N. Testamentum brevi post prodibunt. Omnes prioris meae, et huius editionis Codices Apocalypseos pro cuiusque auctoritate in quinque classes distribuo. Praesiantissimi ac primae classis sunt r. 21. l. 17. p. 15. secundae classis k. 19. Tertiae o. 20. 23. Quartae 7. Quintae 23.

Post meam priorem editionem Birgius ad edit. Steph. maiorem examinavit, certe notavit, Codices fere quatuordecim. Quos si cum mea editione contendere potuisset, vix emerfura fuisset tertia pars variarum lectionum, si praesertim vitiosorum Codicum Andreae et ex Andrea corruptorum, veluti Laur. IV, 32. etc. lectiones excludantur. Evidenter hoc apparebit, cum meorum Codd. variae lectiones prodierint. Ex Birchii Codicibus octo omnino, quos etiam frequentius appellat, sunt notabiles.

Alterus quatuor examinavit, quos eo ordine, quo varietates lectionum notavit, appello, Vind. 1. 2. 3. 4. Tertius et quartus commentarium Andreae habet.

Editores priores, qui fere Erasmus secuti sunt, procul in hoc libro aberraverunt a vero. Erasmus enim uno solo Codice Reuchlini, eoque adeo mutilo, instructus fuit. Iste autem Codex, ut perhibent, adiunctum habebat commentarium Arethae et Andreae. Cum vero hos commentarios in nullo Codice confusos invenerim: probabile mihi videtur, solum Andreae, aut Arethae commentarium additum fuisse. Inde tot corruptiones reperiuntur in editione Erasmi, quas ipse etiam, adhibitis Codicibus Latinis, suis coniecturis, ac suis corruptionibus auxit. Postea Erasmus adhibuit etiam editionem Complutensium, Verum hi quoque, vel uno solo Codice Andreae, meliore tamen, instructi fuerunt, vel certe eius generis Codicem potissimum secuti sunt. Inde accidit, ut editio Complutensis sinuillima sit meo Mosquensi Codici o. Textus ergo *receptus*, ut vocatur, repetitus est ex vitiosis Arethae et Andreae Codicibus, quod dudum in priore editione demonstravi.

Cum Bengelius in hoc libello, quem multis de causis accuratius et religiosius tractare decreverat, ab una parte, per versionem Latinam vulgatam, per Cod. Alexandrinum, per corruptiones Andreae et Arethae, ab altera, per lectiones praestantissimorum Codd. ad extremas angustias se compulsus videret, per summam desperationem, quod nemo criticus, nisi idoneis ac in primis historicis argumentis motus facere solet, excogitavit *recensionem* Africanam et Asiaticam. Codicem ergo Andreae Palatinum refert ad recensionem Asianam: Codicem autem eiusdem Andreae Augustinum, quem nos quoque tractavimus, Africanam recensionem exhibere opinatur. (v. Appar. crit. p. 780. §. IX.) Qui vero accuratius ad Codices attenderit, ac Codices Andreae, Arethae, et ex his corruptos, a ceteris praestantioribus separaverint, si facile animadvertent, hic de diversis cogitare recensionibus, prorsus vanum esse atque temerarium.

Simile aliquid usu venit mihi in Evangelii, post priorem editionem meam. Inter ceteros Codices enim examinavi quoque tres Augustinos. In his duo sunt cum Theophylacti scholiis 10. et 11. Illi vehementer, et inter se, et a ceteris praestant-

stant-

stantioribus Codicibus dissentiunt. Scribae enim fuerunt, et leves, et audaces. Codex 11. ὑπογραφήν habet hanc: ἐγράφη καὶ ἀντεβλήθη ἐκ τῶν ἱεροσολυμιτῶν παλαιῶν ἀντιγράφων, τῶν ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει ἀποκειμένων. Iam si quis istiusmodi speciosis mendaciis scribarum fidem habeat, facile hunc Codicem cum recensionum fabricis referre possit ad recensionem Hierosolymitanam, alterum vero, quod Theophylactus Bulgarorum fuit episcopus, ad Bulgaricam. Ut enim Bengelius alterum ex istis Codicibus ad Asiaticam, alterum ad Africanam recensionem referret, ne quidem uno huiusmodi mendaci testimonio unius istorum duorum scribarum moveri potuit. Tertius Codex, quem 12 appello, scholia excerpta habet ex Chrysolomo, et ex eo pessime atque impudentissime corruptus est. Ita ergo evadit recensio tertia, seu, ut Griesbachius vocat, Chrysolomica. Verum huiusmodi commenta risum movent Criticis, qui integros et adulteratos Codices discernere didicerunt. Obiter addo, quod in Catena in Marcum, quae vulgo Victori Antiocheno tribuitur, legitur. (v. edit. meam Mosquensem Voll. II. pag. 122. et edit. N. Test. Birchianam pag. 316.) Nam ibi memoratur παλαισιναῖον εὐαγγέλιον μάρκου. His ergo confirmari poterit

erit Semleri recensio Palaestina. Verum ex his nihil licet colligere, nisi hoc, ac ne id quidem satis certo: fuisse evangelium, et antiquissimum, et accuratissimum, in Palaestina, forte Hierosolymis, idque postero tempore translatum esse, auctore scribae Codicis Aug. 11. in montem Atho. Verum scriba iste eo exemplari aut omnino non est usus, aut profecto negligentissime, nisi adeo totam istam *ὑπογραφήν*, quod et ab aliis scribis factum esse compertum habeo, ex alio Codice vetustiore repetierit. Alii alias coniecturas interponent, certo autem nihil definiri poterit.

Ἄνδρες ἐπισκόπου καισαρείας κυπριαδικίας διαίρεσις τῆς ἀποκαλύψεως
εἰς κεφάλαια καὶ λόγους.

- Κεφ. Α. 1) λόγ. α.) προοίμιον τῆς ἀποκαλύψεως, καὶ
ὅτι δι' ἀγγέλου αὐτῷ δέδοται. Cap. I, vers. 1.
- Β.) ὄπτασία, ἐν ἣ τὸν ἰησοῦν ἐθεάσατο ἐν μέσῳ λυχνιῶν
ζ. χρυσοῦν ἐνδεδυμένον ποδήρη. I, 9.
- Γ.) τὰ γεγραμμένα πρὸς τὸν τῆς ἐφεσίων ἐκκλησίας ἀγγέ-
λον. II, 1.
- Δ. β.) τὰ δηλωθέντα τῷ τῆς σμυρναίων ἐκκλησίας ἀγγέ-
λῳ. II, 8.
- Ε.) τὰ σημανθέντα τῷ τῆς περγάμων ἐκκλησίας ἀγγέ-
λῳ. II, 12.
- Ζ.) τὰ γεγραμμένα τῷ τῆς ἐν θυατείροις ἐκκλησίας ἀγγέ-
λῳ. II, 18.
- Ζ. γ.) τὰ ἐπεσαλμένα τῷ τῆς ἐν σάρδεσιν ἐκκλησίας ἀγγέ-
λῳ. III, 1.
- Η.) τὰ γραφέντα τῷ τῆς ἐν φιλαδέλφειᾳ ἐκκλησίας
ἀγγέλῳ. III, 7.
- Θ.) τὰ δηλωθέντα πρὸς τὸν τῆς λαοδικέων ἐκκλησίας
ἀγγέλον. III, 14.
- Ι. δ.) περὶ τῆς ὀραθείσης θύρας ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ τῶν
κδ. πρεσβυτέρων. IV, 1.

ΙΑ.)

- 1) Λόγοι numerantur κδ. propter κδ. πρεσβυτέρους, quorum hic fit
mentio. Hic numerus ter sumtus efficit οβ. Totidem ergo sunt ca-
pita. Myſtice!

- ΙΑ) περὶ τῆς βίβλου τῆς ἐσθραγισμένης σθραγίσιν ζ.
ἦν οὐδεὶς τῆς κτισῆς φύσεως δύναται ἀνοῖξαι. V, 1.
- ΙΒ) περὶ τοῦ ἀρνίου τοῦ τὰ ζ. κέρατα ἔχοντος, ὅπως τὴν
βίβλον ἀνέφξεν. V, 6.
- ΙΓ. ε.) λύσις τῆς πρώτης σθραγίδος, τὴν ἀποστολικὴν δι-
δαχὴν σημαίνουσα. VI, 1.
- ΙΔ.) λύσις τῆς β. σθραγίδος, δηλοῦσα τὸν τῶν ἀπίστων
κατὰ τῶν πιστῶν πόλεμον. VI, 3.
- ΙΕ.) λύσις τῆς γ. σθραγίδος, δηλοῦσα τῶν μὴ παγίως
πιστευσάντων τῷ χριστῷ τὴν ἔκπτωσιν. VI, 5.
- ΙϚ. ς) λύσις τῆς δ. σθραγίδος, ἐμφαίνουσα τὰς ἐπαγο-
μένας παιδευτικὰς μάστιγας τοῖς δι' ἀνυπομοιησίαις ἀρ-
νησαμένοις τὸν κύριον. VI, 7.
- ΙΖ.) λύσις τῆς πέμπτης σθραγίδος, σημαίνουσα τὴν τῶν
ἀγίων πρὸς κύριον περὶ τῆς συντελείας καταβίησιν.
VI, 9.
- ΙΗ.) λύσις τῆς ς. σθραγίδος τὰς ἐν τῇ συντελείᾳ ἐπαγο-
μένας πληγὰς ἐμφαίνουσα. VI, 12.
- ΙΘ ζ.) περὶ τῶν σωζομένων ἐκ πληγῆς τῶν τεσσάρων ἀγ-
γέλων χιλιάδων ρμδ. VII, 1.
- Κ.) περὶ τοῦ ἀναριθμήτου ὄχλου τῶν ἐξ ἔθνῶν λαμπρο-
φορούντων. VII, 9.
- ΚΑ.) λύσις τῆς ἐβδόμης σθραγίδος, δηλοῦσα ἀγγελικὰς
δυνάμεις προσάγειν τῷ θεῷ τὰς τῶν ἀγίων προσευχάς,
ὡς θυμιάματα. VIII, 1.
- ΚΒ. η.) περὶ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων, ὧν τοῦ πρώτου σαλ-
πίσκοντος, χάλαζα καὶ πῦρ καὶ αἶμα ἐπὶ τῆς γῆς ἐφέ-
ρετο. VIII, 7.

- ΚΓ.) περὶ τοῦ β. ἀγγέλου καὶ τῆς ἀπωλείας τῶν ἐν θαλάσῃ ἐμφύχων. VIII, 8.
- ΚΔ.) περὶ τοῦ γ. ἀγγέλου καὶ τοῦ πικρασμοῦ τῶν ποταμίων ὑδάτάτων. VIII, 10.
- ΚΕ. Δ.) περὶ τοῦ δ. ἀγγέλου καὶ τοῦ σκοτισμοῦ τῶν φωσῆρων. VIII, 12.
- ΚΕ.) περὶ τοῦ ε. ἀγγέλου καὶ τῶν κοιτῶν ἀκρίδων καὶ τοῦ ποικίλου τῆς μορφῆς αὐτῶν. IX, 1.
- ΚΖ.) περὶ τοῦ ε. ἀγγέλου καὶ τῶν ἐπὶ τῷ εὐφράτῃ λυομένων ἀγγέλων. IX, 13.
- ΚΗ. ι.) περὶ τοῦ ἀγγέλου τοῦ περιβεβλημένου ἵεν καὶ νεφέλην καὶ τὴν συντέλειαν προμηνιόντος. X, 1.
- ΚΘ.) ὅπως τὸ βιβλιδάριον ἐκ τοῦ ἀγγέλου ὁ εὐαγγελιστὴς εἴληφεν. X, 8.
- Λ.) περὶ ἐνώχ καὶ ἡλίας. XI, 3.
- ΛΑ. ια.) πῶς ἀναιρεθῆντες ὑπὸ τοῦ ἀντιχρίστου ἐνώχ καὶ ἡλίας ἀναστήσονται. XI, 11.
- ΛΒ.) περὶ τῆς ζ. σάλπιγγος καὶ τῶν ὑμνούντων τὸν θεὸν ἀγίων ἐπὶ τῇ μελλούσῃ κρίσει. XI, 15.
- ΛΓ.) περὶ τῶν διαγμῶν τῆς ἐκκλησίας τῶν προτέρων καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ ἀντιχρίστου. XI, 19.
- ΛΔ. ιβ.) περὶ τοῦ πολέμου τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν δαιμόνων καὶ τῆς τοῦ σατανᾶ πτώσεως. XII, 7.
- ΛΕ.) ὅπως ὁ δράκων διώκων τὴν ἐκκλησίαν οὐ πάυεται. XII, 13.
- ΛΣ.) περὶ τοῦ θηρίου τοῦ δεκαεξατάτου καὶ ἑπτακεφάλου. XII, 18.
- ΛΖ. ιγ.) περὶ τοῦ ψεῦδοπροφήτου. XIII, 11.
- ΛΗ.) περὶ τοῦ μαρτυρίου τοῦ θηρίου. XIII, 18.

- ΛΘ.) περὶ τοῦ ἀρνίου καὶ τῶν ἑπτὰ χιλιάδων. XIV, 1.
- Μ. ιδ.) περὶ τοῦ ἀγγέλου τοῦ προαγορευόντος τὴν ἐγγύτητα τῆς κρίσεως. XIV, 6.
- ΜΑ.) περὶ τοῦ ἀγγέλου τοῦ τὴν πᾶσιν βαβυλῶνος κυρήσσοντος. XIV, 8.
- ΜΒ.) περὶ τοῦ ἀγγέλου τοῦ ἀσθελιζομένου τοὺς πιστοὺς, μὴ δέχασθαι τὸν ἀντίχριστον. XIV, 9.
- ΜΓ. ιε.) ὅπως ὁ ἐν τῇ νεφέλῃ καθήμενος τῷ δρεπάνῳ συντελεῖ τὰ ἐν τῇ γῆ βλαστάνοντα. XIV, 14.
- ΜΔ.) περὶ τοῦ ἀγγέλου τοῦ τρυγῶντος τὴν τῆς πικρίας ἀμπελον. XIV, 17.
- ΜΕ.) περὶ τῶν ζ. ἀγγέλων τῶν ἐπαγόντων τοῖς ἀνθρώποις πρὸ τῆς συντελείας τὰς πληγαίς, καὶ περὶ τῆς ὑαλίνης θαλάσσης. XV, 1.
- ΜΣ. ις.) ὅπως, τῆς πρώτης φιάλης ἐκχυθείσης, ἔλκος κατὰ τῶν ἀποσατῶν γίνεται. XVI, 2.
- ΜΖ.) πληγὴ δευτέρα κατὰ τῶν ἐν θαλάσῃ ψυχῶν. XVI, 3.
- ΜΗ.) ὅπως οἱ ποταμοὶ διὰ τῆς γ. πληγῆς εἰς αἶμα μετακεράννυνται. XVI, 4.
- ΜΘ. ιζ.) ὅπως διὰ τῆς δ. πληγῆς καυματίζονται οἱ ἄνθρωποι. XVI, 8.
- Ν.) ὅπως διὰ τῆς ε. πληγῆς ἡ βασιλεία τοῦ θηρίου σκοτίζεται. XVI, 10.
- ΝΑ.) ὅπως διὰ τῆς σ. φιάλης ἡ ὁδὸς διὰ τοῦ εὐφράτου τοῖς ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου βασιλεῦσιν ἀνοίγεται. XVI, 12.
- ΝΒ. ιη.) ὅπως διὰ τῆς ζ. φιάλης χάλαζα καὶ σεισμοὶ κατὰ τῶν ἀνθρώπων γίνεται. XVI, 17.

- ΝΓ. περί ενός τῶν ζ. ἀγγέλων τοῦ δεικνύοντος τῷ μακα-
ρίᾳ ἰωάννῃ τὴν τῆς πόλεως κάθαιρσιν, καὶ
περὶ τῶν ζ. κεφαλῶν καὶ τῶν ι. κερύτων. XVII, 1.
- ΝΔ.) ὅπως ὁ ἄγγελος τὸ ἔραθὲν αὐτῷ μυθήριον ἠρμή-
νευσεν. XVII, 6.
- ΝΕ. ιθ.) περί ἐτέρου ἀγγέλου τὴν πᾶσιν βαβυλῶνος δη-
λοῦντος, καὶ περὶ οὐρανίου Φωνῆς τὴν ἐκ τῆς πόλεως
Φυγὴν ἐντελλομένης, καὶ περὶ τῆς ἀποβολῆς τῶν τερ-
πνῶν αὐτῆς. XVIII, 1.
- ΝΣ.) περί τῆς τῶν ἁγίων ὑμναδίας καὶ τοῦ τριπλοῦ ἁλ-
ληλουΐα, ὅπερ ἐπὶ τῇ καθαιρέσει βαβυλῶνος ἀδουσιν.
XIX, 1.
- ΝΖ.) περί τοῦ μουσικοῦ γάμου καὶ δείπνου τοῦ ἀρνίου.
XIX, 7. καὶ ἡ γυνὴ κ. τ. λ.
- ΝΗ. κ.) ὅπως τὸν χριστὸν ὁ θεολόγος ἔφιππον εἶδε μετὰ
δυνάμεων ἀγγελικῶν. XIX, 11.
- ΝΘ.) περί τοῦ ἀντιχρίστου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ βαλλομέ-
νων εἰς τὴν γέενναν. XIX, 17.
- Ξ.) ὅπως ὁ σατανᾶς ἐδίδη ἀπὸ τῆς τοῦ χριστοῦ σαυ-
ρώσεως μέχρι τῆς συντελείας, καὶ περὶ τῶν χιλίων
ἐτῶν. XX, 1.
- ΞΑ. κα.) περί τῶν ἠτοιμασμένων θρόνων τοῖς φυλάξασι
τὴν χριστοῦ ὁμολογίαν ἀν-ἐξάρνητον. XX, 4.
- ΞΒ.) τί ἐστὶν ἡ πρώτη ἀνάστασις, καὶ τίς ὁ δεύτερος θά-
νατος. XX, 5.
- ΞΓ.) περί τοῦ γῶγ καὶ μαγῶγ. XX, 7.
- ΞΔ. κβ.) περί τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ τῆς
κοινῆς ἀναστάσεως καὶ κρίσεως. XX, 11.
- ΞΕ.) περί καινῶν οὐρανῶν τε καὶ γῆς, καὶ τῆς ἄνω ἱερο-
σαλήμ. XXI, 1.

ΞΓ.) περὶ ὧν ἔπεν ὁ ἐν τῷ θρόνῳ καθήμενος. XXI, 5.

ΞΖ. κγ.) περὶ ἀγγέλου δεικνύοντος αὐτῷ τὴν τῶν ἁγίων
πέλιον καὶ τὸ ταύτης τεῖχος σὺν τοῖς πυλεῶσι διαμε-
τρούοντος. XXI, 9.

ΞΗ.) περὶ τοῦ καθαροῦ ποταμοῦ τοῦ ἐκπρορευομένου ἐκ
τοῦ θρόνου. XXII, 1.

ΞΘ.) ὅτι θεὸς τῶν προφητῶν ὁ χριστὸς, καὶ δεσπότης
τῶν ἀγγέλων. XXII, 6.

Ο. κδ.) περὶ τοῦ ἀξιοπίστου τῶν τεθεαμένων τῷ ἀποστόλῳ.
XXII, 8.

ΟΑ.) ὅπως ἐκελεύσθη, μὴ σφραγίσαι, ἀλλὰ κηρῦξαι τὴν
ἀποκάλυψιν. XXII, 10.

ΟΒ.) ὅπως ἡ ἐκκλησία καὶ τὸ ἐν αὐτῇ πνεῦμα προσκα-
λοῦνται τὴν τοῦ χριστοῦ ἔνδοξον ἐπιφάνειαν, καὶ περὶ
τῆς ἀρχῆς, ἣ ὑπεβάλλονται οἱ τὴν βίβλον ταύτην πα-
ραχαράττοντες. XXII, 16.

Ἰ ω ά ν ν ο υ

Ἀποκάλυψις

A. α. Ἀποκάλυψις ἰησοῦ χριστοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ I, 1.
 ὁ θεός, δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ, ἃ δεῖ γε-
 νῆσθαι ἐν τάχει· καὶ ἐσήμανεν ἀποσείλας
 διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ
 ἰωάννῃ· ὃς ἔμαρτύρησε τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, 2.
 καὶ τὴν μαρτυρίαν ἰησοῦ χριστοῦ, ὅσα εἶδε.
 μακάριος ὁ ἀναγινώσκων, καὶ οἱ ἀκούοντες 3.
 τοὺς λόγους τῆς προφητείας, καὶ τηροῦντες
 τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα· ὁ γὰρ καιρὸς
 ἐγγύς. ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις 4.
 ταῖς ἐν τῇ ἀσίᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη
 ἀπὸ θεοῦ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος·
 καὶ ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων, ἃ ἐνώπιον
 τοῦ θρόνου αὐτοῦ· καὶ ἀπὸ ἰησοῦ χριστοῦ, 5.
 ὁ μάρτυς ὁ πιστός, ὁ πρωτότοκος τῶν νε-
 κρῶν,

Διάφορος γραφὴ καὶ τινες σημειώσεις
 ἄλλαι.

I, 4. ἀπὸ ε. B. ἀπὸ τοῦ ε. I. ἀπὸ τοῦ θεοῦ ε. C.

- κρῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν βασιλείων τῆς γῆς·
 τῷ ἀγαπῶντι ἡμᾶς καὶ λούσαντι ἡμᾶς
 ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι
 6. αὐτοῦ. καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς βασιλείαν,
 ἱερεῖς τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ· αὐτῷ ἡ
 δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
 7. αἰώνων. ἀμήν. ἰδοὺ, ἔρχεται μετὰ τῶν
 νεφελῶν, καὶ ὄψεται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλ-
 μός, καὶ ὅτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν· καὶ
 κίψονται ἐπ' αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς
 8. γῆς· ναί, ἀμήν. ἐγὼ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω,
 λέγει κύριος ὁ Θεός, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ
 9. ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ. ἐγὼ Ἰωάννης Β.
 ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν, καὶ κοινωνὸς ἐν τῇ θλίψει
 καὶ βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ,
 ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ πάτμου,
 διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τὴν μαρ-
 10. τυρίαν Ἰησοῦ χριστοῦ. ἐγενόμην ἐν πνεύματι
 ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ· καὶ ἤκουσα φωνὴν
 11. ὀπίσω μου μεγάλην, ὡς σάλπιγγος, λεγού-
 σης· ὁ βλέπεις, γράψον εἰς βιβλίον, καὶ
 πέμψον ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις, εἰς Ἔφεσον,
 καὶ εἰς σμύρναν, καὶ εἰς πέργαμον, καὶ εἰς
 θυάτειρα, καὶ εἰς σάρδεις, καὶ εἰς Φιλα-
 12. δέλφειαν, καὶ εἰς λαοδικεῖαν. καὶ ἐκεῖ
 ἐπέστρεψα βλέπειν τὴν φωνήν, ἣτις ἐλάλει
 μετ' ἐμοῦ· καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἑπτὰ λυχνί-
 γίας

5. ἀγαπῶντι.] ἀγαπήσαντι. C. ἀγαπᾷ εἰς αἰεὶ· ἔλουσεν
 ἰφάπαξ. Ita ego arbitror.

13. νίαις χρυσᾶς. καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ
 λυχνιῶν ὅμοιον υἱῷ ἀνθρώπου, ἐνδεδυμένον
 ποδήρη, καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς ματοῖς
14. ζώνην χρυσῆν. ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ
 τρίχες λευκαί, ὡσεὶ ἔριον λευκόν, ὡς χιών·
 καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλόξ πυρός·
15. καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνω,
 ὡς ἐν καμίνῳ πεπυρωμένοι· καὶ ἡ φωνὴ αὐ-
16. τοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν. καὶ ἔχων
 ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ χεὶρὶ ἀτέρας ἑπτὰ· καὶ
 ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ ῥομφαία δίςμομος
 ὀξεία ἐκπορευομένη· καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ ὡς
17. ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ. καὶ
 ὅτε εἶδον αὐτὸν, ἔπεσον πρὸς τοὺς πόδας
 αὐτοῦ, ὡς νεκρός· καὶ ἔθηκε τὴν δεξιάν αὐ-
 τοῦ ἐπ' ἐμέ, λέγων· μὴ φοβοῦ· ἐγὼ εἰμι
18. ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος· καὶ ὁ ζῶν, καὶ
 ἐγενόμην νεκρός, καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμι εἰς τοὺς
 αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. καὶ ἔχω τὰς
19. κλεῖς τοῦ θανάτου καὶ τοῦ ἄδου. γρά-
 ψον οὖν, ἃ εἶδες, καὶ ἃ εἰσι, καὶ ἃ μέλλει
20. γίνεσθαι μετὰ ταῦτα. τὸ μυστήριον τῶν
 ἑπτὰ ἀτέρων, ἃν εἶδες ἐπὶ τῆς δεξιᾶς μου,
 καὶ

13. ματοῖς] Aliqui μαζοῖς, quod vulgo credunt matrem
 esse mulierum, μαζόν virorum. Ita certe Ammon.
 Contra sunt exempla probatorum auctorum.

14. λευκαὶ καὶ ὡς τ λευκαὶ ὡς. A.

καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσᾶς. οἱ
 ἑπτὰ ἀσέρες, ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν
 εἰσι· καὶ αἱ λυχνίαι αἱ ἑπτὰ ἑπτὰ ἐκκλη-
 σίας εἰσι. Τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν ἑφέσῳ **II, 1.**
 ἐκκλησίας γράψον· τὰδε λέγει ὁ κρατῶν
 τοὺς ἑπτὰ ἀσέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ὁ
 περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν
 χρυσῶν. ὄψα τὰ ἔργα σου, καὶ τὸν 2.
 κόπον σου, καὶ τὴν ὑπομονὴν σου, καὶ ὅτι
 οὐ δύνῃ βασάσαι κακοὺς· καὶ ἐπέειρασας
 τοὺς λέγοντας, ἑαυτοὺς ἀποστόλους ἔπαι,
 καὶ οὐκ εἰσὶ· καὶ ἔυρες αὐτοὺς ψευδεῖς·
 καὶ ὑπομονὴν ἔχεις, καὶ ἐβάστασας διὰ 3.
 τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἐκοπίασας. ἀλλ' 4.
 ἔχω κατὰ σοῦ, ὅτι τὴν ἀγάπην σου τὴν
 πρώτην ἀφῆκας. μνημόνευε οὖν, πόθεν 5.
 πέπτωκας, καὶ μετανόησον, καὶ τὰ
 πρῶτα ἔργα ποίησον· εἰ δὲ μὴ, ἔρχομαί
 σοι ταχύ, καὶ κηθήσω τὴν λυχνίαν σου
 ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, εἰ μὴ μετανοήσης.
 ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις, ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα 6.
 τῶν νικολαϊτῶν, ἃ καὶ γὰρ μισῶ. ὁ ἔχων 7.
 ὄψα, ἀκουσάτω, τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς
 ἐκκλησίαις· τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ Φαγεῖν
 ἐκ

II, 1. Erasmus ἐπὶ μίση nec Alter, nec Birch. invenit,
 v. P. 24r.

3. Ut ego edidi, habent mei omnes, etiam 23. praes-
 ter duos Andreae Codd.

- ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὃ ἐστὶν ἐν τῷ
 8. παραδείσῳ τοῦ Θεοῦ μου. καὶ τῷ Δ. β.
 ἀγγέλῳ τῆς ἐν σήμερῃ ἐκκλησίας γράψον·
 ταῦτε λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ὃς
 9. ἐγένετο νεκρὸς, καὶ ἔζησεν· οἶδά σου
 τὰ ἔργα καὶ τὴν θλίψιν, καὶ τὴν πτω-
 χείαν, ἀλλὰ πλούσιος εἶ· καὶ τὴν βλα-
 σφημίαν ἐκ τῶν λεγόντων, Ἰουδαίους εἶπαι
 ἑαυτοὺς, καὶ οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ συναγωγὴ
 10. τοῦ σατανᾶ. μηδὲν φοβοῦ, ἃ μέλλεις
 παθεῖν· ἰδοὺ δὴ μέλλει βαλεῖν ὁ διάβολος
 ἐξ ὑμῶν εἰς φυλακὴν, ἵνα πειρασθῆτε·
 καὶ ἔχετε θλίψιν ἡμέρας δέκα· γίνου
 πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοὶ τὸν
 11. ἕθρονον τῆς ζωῆς. ὁ ἔχων αὐτοὺς, ἀκου-
 σάτω, τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις·
 ὁ νικῶν αὐτὸν μὴ ἀδικηθῆ ἔκ τοῦ θανάτου
 12. τοῦ δευτέρου. καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Ε.
 περιγράμῳ ἐκκλησίας γράψον· ταῦτε λέγει
 ὁ ἔχων τὴν βρομφαίαν τὴν δίτομον τὴν
 13. ὀξείαν· οἶδα τὰ ἔργα σου, καὶ ποῦ
 κατοικεῖς, ὅπου ὁ θρόνος τοῦ σατανᾶ·
 καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἠνῆσσω
 τὴν πίσιν μου ἐν ταῖς ἡμέραις, αἷς
 ἀντίπας, ὃ μάρτυς μου ὁ πιστὸς, ὃς
 ἀπεκτάν-

8, ἔσχατος ὃς] ὃς — C. v. P. Sic mox v. 15. ὃς,
 polt πιστὸς aliqui omittunt.

ἀπεκταίθη παρ' ὑμῖν, ἔπου ὁ σατανᾶς
κατοικεῖ. ἀλλ' ἔχω κατὰ σου ἑλίγα, 14.
ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν
βαλαάμ, ὡς ἐδίδαξε τὸν βαλαάκ βαλεῖν
σκάϊδαλον ἐνώπιον τῶν υἱῶν ἰσραὴλ καὶ
φαγεῖν εἰδωλόθυτα, καὶ πορνεῦσαι. οὕτως 15.
ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν
νικολαϊτῶν ὁμοίως. μετανοήσον ἔνυ, εἰ 16.
δὲ μὴ, ἔρχομαί σοι ταχύ, καὶ πλεμῆσω
μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ἔμφραϊα τοῦ σώματος
μου. ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω, τί τὸ πνεῦ· 17.
μα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· τῷ νικῶντι
δώσω αὐτῷ τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμένου,
καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκὴν, καὶ ἐπὶ
τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν γεγραμμένον, ὃ
5. οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ ὁ λαμβάνων. καὶ τῷ 18.
ἀγγέλω τῆς ἐν θυατείροις ἐκκλησίας
γράψον· τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ
ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὡς φλόγα
πυρός,

14. ἐδίδαξε τὸν βαλαάκ cum reliquis habet etiam 20.
v. P. In ἐδίδαξε non accurate inspecti videntur
Codd. v. Alter.

15. ὁμοίως cum reliquis meis 20. Sed Andreae 7. ἢ
μισῶ. v. Alter. Birch.

18. θυατείρω, quod Erasim. laudat, legitur solum in
Codd. non nullis in indice cap. 6. apud Andream.
Dicitur τὰ θυατείρω, et si Steph. de Urb. dicat,
etiam dictum esse εἰδέναι θελοκῶ. Sic enim lo-
gendum censet. Ad manus est sola edit. Basil.
1538.

- πυρὸς, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκο-
 19. λιβάνω. οἶδά σου τὰ ἔργα, καὶ τὴν
 ἀγάπην, καὶ τὴν πίσιν, καὶ τὴν διακονίαν,
 καὶ τὴν ὑπομονὴν σου, καὶ τὰ ἔργα σου,
 20. τὰ ἔσχατα πλείονα τῶν πρώτων. ἀλλ'
 ἔχω κατὰ σοῦ, ὅτι ἀφεῖς τὴν γυναῖκά
 σου ἱεράβελ, ἣ λέγει ἑαυτὴν προφῆτιν
 καὶ διδάσκει καὶ πλανᾷ τοὺς ἐμούς δού-
 λους, πορνεῦσαι καὶ φαγεῖν εἰδικλάθυτα.
 21. καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον, ἵνα μετανοήσῃ,
 καὶ οὐ θέλει μετανοῆσαι ἐκ τῆς πορνείας
 22. αὐτῆς. ἰδοὺ, βάλλω αὐτὴν εἰς κλίην
 καὶ τοὺς μοιχεύοντας μετ' αὐτῆς εἰς
 θλίψιν μεγάλην, εἰὰν μὴ μετανοήσωσιν
 23. ἐκ τῶν ἔργων αὐτῆς· καὶ τὰ τέκνα
 αὐτῆς ἀποκτενοῦ ἐν θανάτῳ, καὶ γνώσον-
 ται πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι, ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ
 ἐρευνῶν νεφροὺς καὶ καρδίας· καὶ δώσω
 24. ὑμῖν ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα ὑμῶν. ὑμῖν
 δὲ λέγω τοῖς λοιποῖς, τοῖς ἐν θυσαιτέροις,
 ὅσοι

20. ἀφεῖς et ἀφεῖς Codd. Notius erat scribis ἀφεῖς.
 Sed in hoc scriptore, ut alia, ferendum videtur
 ἀφεῖς, loco ἀφιεῖς seu ἀφίης. Ἐὰς et ἀφῆκας
 correctiones sunt. Opportune Wetl. laudavit
 Exod. 32, 32. Ita quoque Chryf. VI, 2. ἀφεῖς.
 Neque tamen silentio praetermittendum, quod
 apud eundem in eodem loco ἀφῆς, ἀφίης et
 ἀφιεῖς legitur. Eaedem varietates sunt in Codd.
 τῶν ὁ, quos nos examinavimus.

21. καὶ οὐ θέλει μετανοῆσαι] cum reliquis 20.

ὅσοι οὐκ ἔχουσιν τὴν διδασχὴν ταύτην,
 οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν τὰ βάθρα τοῦ
 σατανᾶ, ὡς λέγουσιν· οὐ βάλλω ἐφ'
 ὑμᾶς ἄλλο βάρος. πλὴν ὃ ἔχετε, κερ. 25.
 τήσατε ἄχρεις ἕν ἀνείλω. καὶ ὁ νικῶν, 26.
 καὶ ὁ τηρῶν ἄχει τέλος τὰ ἔργα μου,
 δάσω αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν·
 καὶ ποιμαίνει αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· 27.
 ὡς τὰ σκεῖη τὰ κεραμικὰ σπινθηθήσεται,
 ὡς καὶ γὰρ ἔληθα παρὰ τοῦ πατρὸς μου.
 καὶ δάσω αὐτῷ τὸν ἀέρα τὸν πραιόν. 28.
 ὃ ἔχει ὄσ ἀκουσάτω, τί τὸ πνεῦμα λέγει αἰ.

Ζ. 7. ταῖς ἐκκλησίαις. Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς III, 1.
 ἐν σάρθεσιν ἐκκλησίας γράψον· τάδε λέγει
 ὁ ἔχων τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ καὶ
 τοὺς ἑπτὰ ἀέρας· οἶδά σου τὰ ἔργα,
 ὅτι ὄνομα ἔχεις, καὶ ζῆς, καὶ νεκρὸς εἶ.
 γῆου γεγερεῖν, καὶ σῆριζον τὰ λοιπὰ, 2.
 εἰ ἐμελλες ἀποβάλλειν. οὐ γὰρ εὐρηκά
 σου τὰ ἔργα πεπληρωμένα ἐνάπιον τοῦ
 Θεοῦ μου. μιημόνευε ἔνυ, πῶς ἔληθας, 3.
 καὶ μετανόησον. εἰάν ἔνυ μὴ γεγεροῦσης,
 ἦζω

25. In text 17. homo in hoc me correxit, ὡς ἔξω. Idem
 mox verif. 27. in vocabulo ἐξέσθη litteram β, cor-
 rexit, et ἦ β. sed ea forma, ut saepe est in Codd.
 efficit in Codd. v. P. pag. 52. 244.

III, 2 de σῆριζον v. P. In Codd. aliqui exhibent
 adeo Luc. 9, 51. 22, 32. Proverb. 15. 25.

ἤξω ἐπὶ σε, ὡς κλέπτῃς, καὶ οὐ μὴ γνῶς,
 4. ποίαν ὥραν ἤξω ἐπὶ σε. ἀλλ' ὀλίγας
 ἔχεις ἐνόματα ἐν σάρδεσιν, ἃ οὐκ ἐμόλυ-
 ναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ περιπατήσουσι
 μετ' ἐμοῦ ἐν λευκοῖς· ὅτι ἄξιοί εἰσιν.
 5. ὁ νικῶν, ἔστος περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις
 λευκοῖς· καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα
 αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ ὁμο-
 λογήσω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ
 πατρὸς μου, καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων
 6. αὐτοῦ. ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω, τί τὸ
 7. πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. καὶ τῷ Η'.
 ἀγγέλῳ τῆς ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας
 γράψον· ταῦτα λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθι-
 νός, ὁ ἔχων τὴν κλεῖν τοῦ δαυὶδ· ὁ ἀνοί-
 γων, καὶ οὐδεὶς κλείσει αὐτήν, εἰ μὴ ὁ
 8. ἀνοίγων, καὶ οὐδεὶς ἀνοίξει. οἶδα σου
 τὰ ἔργα· ἰδοὺ δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν
 ἀνεσπόμενην, ἣν οὐδεὶς δύναται κλείσαι
 αὐτήν· ὅτι μικρὰν ἔχεις δύναμιν, καὶ
 ἐτήρησάς μου τὸν λόγον, καὶ οὐκ ἠρησά-
 9. τὸ ὄνομά μου. ἰδοὺ, δίδωμι ἐκ τῆς
 συναγωγῆς τοῦ σατανᾶ τῶν λεγόντων,
 ἑαυτοὺς ἰουδαίους εἶναι, καὶ οὐκ εἰσὶν,
 ἀλλὰ ψεύδονται· ἰδοὺ, ποιήσω αὐτούς, ἵνα
 ἤξωσι

3. γνῶς] γνώσει B.

7. ὁ ἀνοίγων — ἀνοίξει] Ita adeo 26. qui tamen in
 sine addit, εἰ μὴ ὁ κλείων. v. P. 37. 245.

ἤξωσι καὶ προσκυνήσωσιν ἐνώπιον τῶν
 ποδῶν σου, καὶ γνώσιν, ὅτι ἠγάπητά σε
 ὅτι ἐτήρησας τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς μου, 10.
 καὶ γὰρ σε τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πει-
 ρασμοῦ, τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς
 οἰκουμένης ὅλης, πειράσαι τοὺς κατοικοῦν-
 τας ἐπὶ τῆς γῆς. ἔρχομαι ταχύ· κραταί 11.
 ὃ ἔχεις, ἵνα μηδὲς λάβῃ τὸν σέφανόν
 σου. ὁ νικῶν, ποιήσω αὐτὸν σῦλον ἐν 12.
 τῷ ναῶ τοῦ θεοῦ μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ
 ἐξέλθῃ ἔτι· καὶ γράψω ἐπ' αὐτὸν τὸ
 ὄνομα τοῦ θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομα τῆς
 πόλεως τοῦ θεοῦ μου τῆς καινῆς ἱερουσα-
 λὴμ, ἣ καταβαίνει ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ
 τοῦ θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομα τὸ καινόν.
 ὃ ἔχων οὗτο, ἀκουσάτω, τί τὸ πνεῦμα λέγει 13.
 Θ. ταῖς ἐκκλησίαις. καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς 14.
 ἐν λαοδικείᾳ ἐκκλησίας γράψον· τάδε
 λέγει ὁ ἀμὴν, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ
 ἀληθινὸς, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ θεοῦ.
 οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ, 15.
 οὔτε ζεστός· ὄφελον ψυχρὸς ἢς ἢ ζεστός.
 οὕτως, ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ οὐ ζεστός, οὔτε 16.
 ψυχρὸς, μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός
 μου. ὅτι λέγεις· πλούσιός εἰμι, καὶ 17.
 πεπελούτηκα, καὶ οὐδενὸς χρεῖαν ἔχω.
 καὶ οὐκ οἶδας, ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος, καὶ
 ἐλεεινός, καὶ πτωχός, καὶ τυφλός, καὶ
 γυμνός.

18. γυμνός. συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι χρυσίον παρ' ἐμοῦ πεπυρωμένον ἐκ πυρός, ἵνα πλουτήσῃς· καὶ ἱμάτια λευκά, ἵνα περιβάλλῃ, καὶ μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη τῆς γυμνότητός σου· καὶ κολλύριον, ἵνα ἐγχείσῃ τοὺς ὀφθαλμούς σου, ἵνα βλέπῃς.
19. ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ, ἐλέγχω καὶ παιδεύω·
20. ζήλευε οὖν καὶ μετανόησον. Ἴδού, ἔστηκα ἐπὶ τὴν θύραν, καὶ κρούω· ἐὰν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου, καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν, καὶ δειπνήσω
21. μετ' αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ. ὁ νικῶν, θάσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς καὶ γὰρ ἐνίκησα, καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πατρός μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ.
22. ὁ ἔχων ἔσθ, ἀκουσάτω, τί τὸ πνεῦμα
- IV, 1. λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Μετὰ ταῦτα I. δ. εἶδον, καὶ ἰδοὺ θύρα ἀνεωγμένη ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη, ἣν ἤκουσα, ὡς σάλπιγγος λαλοῦσης μετ' ἐμοῦ, λέγων· Ἀνάβα ὧδε, καὶ δείξω σοι, ἃ εἶ γεέσθαι
2. μετὰ ταῦτα. εὐθέως ἐγενόμην ἐν πιεῖματι· καὶ ἰδοὺ, θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τὸν θρόνον καθήμενος,
3. ὅμοιος ὄρασει λίθῳ ἰάσπιδι καὶ σαρκίῳ· καὶ ἴρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου, ὁμοίως ὄρα-

σις

IV, 3. Scribae variant in κύκλωθεν et κυκλόθεν. κυκλόθεν vero non solum Andr. et Areth. h. l. habent. Gerl

σι σμαραγδίναν. καὶ κυκλόθεν τοῦ 4. θρόνου, θρόνοι ἑικοσιτέσσαρες, καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους τοὺς ἑικοσιτέσσαρες πρεσβυτέρους καθήμενους, περιβεβλημένους ἐν ἱματίοις λευκοῖς· καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς. καὶ ἐκ τοῦ 5. θρόνου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταί· καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς καιόμεναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ, αἷ ἔσιν ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ. καὶ 6. ἐνώπιον τοῦ θρόνου ὡς θάλασσα ὑαλίνη, ὁμοία χρυσάλλῳ· καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου τέσσαρα ζῶα, γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὀπίσθεν. καὶ τὸ ζῶον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι, καὶ τὸ δεύτερον ζῶον ὅμοιον μόσχῳ, καὶ τὸ τρίτον ζῶον ἔχον πρόσωπον ἀνθρώπου, καὶ τὸ τέταρτον ὅμοιον ἀετῶ

fed et Lysias p. 283. edit. Reisk. De utroque monet Phavorinus.

4.] Alii Codd. καὶ post ἑικοσι τέσσαρες, alii scribunt καὶ. Rursus alii post θρόνους non solum εἶδος omisissum notant, sed et τοὺς. Subdubito. Ἔσχον, quod exclusi, nec mei Cod. Andreae agnoscunt.

6.] Alii, ὑαλίνη, ut ὑαλος et ὑίλος, quanquam Gaza hoc damnat. In Codd. non nullis scribitur etiam χρύσαλας, χρυσάλιζεν.

7. ἔχον πρόσωπον ἀνθρώπου habet adeo alter Andreae Cod. apud

8. ἀετῶν πετομένων. καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα,
 ἐν καθ' ἐν ἔχον ἀνά πτέρυγας ἐξ κυκλό-
 θεν, καὶ ἔσωθεν γέμουσιν ὀφθαλμῶν·
 καὶ ἀνάπαυστιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ
 νυκτὸς, λέγοντες ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος
 κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἦν καὶ
 θ. ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος. καὶ ὅταν δῶσι
 τὰ ζῶα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν
 τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου, τῷ ζῶντι
 10. εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων, πεσοῦνται
 οἱ ἐικοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώπιον τοῦ
 καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ προσκυνή-
 σουσι τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
 νων, καὶ βαλοῦσι τοὺς κεφάλους αὐτῶν
 11. ἐνώπιον τοῦ θρόνου, λέγοντες ἄξιός
 ἐστι ὁ κύριος καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν, ὁ ἅγιος,
 λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν
 δύναμιν· ὅτι σὺ ἔκτισας πάντα, καὶ διὰ
 τὸ θέλημά σου ἦσαν καὶ ἐκτίσθησαν.
 Καὶ

apud Sylburg. Πιτωμένῳ imperiti cortexerunt,
 quod fortasse πέτομα non reperiebant in Schre-
 velio. Nam Platonem et alios eius generis scri-
 ptores editorum N. Test. plebs studiosa, ut Huib-
 nerus vocat, nunquam legit. Nec sine caussa.

8.] Permulti ac probi Codd, novies habent ἅγιος.

9. δάσσει ἢ δάσουσι. C.

11.] Graece est εἰσὶ sunt, non erant. Erasm. Scilicet
 ita erat in unc., quem solum habuit, Andreas
 Codicē.

- ΙΑ. Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιάν τοῦ καθήμενου V, 1.
 ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον γεγραμμένον ἔσ-
 θεν καὶ ἔξωθεν, κατεσφραγισμένον σφρα-
 γίδων ἑπτὰ. καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρόν, 2.
 κηρύσσοντα ἐν Φωνῇ μεγάλη· τίς ἄξιός
 ἐστιν ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ λύσαι τὰς
 σφραγίδας αὐτοῦ; καὶ οὐδεὶς ἐδύνατό ἐν 3.
 τῷ οὐρανῷ αἶω, οὔτε ἐπὶ τῆς γῆς, οὔτε
 ὑπακάτω τῆς γῆς, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον,
 οὔτε βλέπειν αὐτό. καὶ ἐγὼ ἔκλαιον 4.
 πολὺ, ὅτι οὐδεὶς ἄξιός ἐμεῖθι ἀνοῖξαι τὸ
 βιβλίον, οὔτε βλέπειν αὐτό. καὶ εἶς 5.
 ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι· μὴ κλαίε·
 ἰδοὺ ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ ἐκ τῆς φυλῆς ἰούδα,
 ἡ ρίζα δαυὶδ, ὁ ἀνοίγων τὸ βιβλίον καὶ
- ΙΒ. τὰς ἑπτὰ σφραγίδας αὐτοῦ. καὶ εἶδον 6.
 ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων
 ζώων, καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων,
 ἀρνίον ἑστηκός, ὡς ἐσφαγμένον, ἔχον κέρατα
 ἑπτὰ, καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτὰ· ἅ εἰσι τὰ
 ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ ἀποσπελλόμενα
 εἰς πάντην τὴν γῆν· καὶ ἦλθε καὶ εἶλη· 7.
 Φεν

Codice. Atqui Hentenii exemplar Arethae habe-
 bat adeo ἦσαν. Andream exhibuisse εἰσι, constat
 ex meis c. 7. et Palatin. Sylburgii.

V, 1. ἔξωθεν] ὁπισθεν suspicor nullius esse Codicis.
 v. P.

4. καὶ ἀνοίξοναι nec 20. habet.

- Φεν ἐν τῆς δεξιᾶς τοῦ καθήμενου ἐπὶ τοῦ
 8. θρόνου. καὶ ὅτε ἔλαβε τὸ βιβλίον, τὰ
 τέσσαρα ζῶα καὶ οἱ ἐκκοιτίεσσαρες πρεσ-
 βύτεροι ἔπεσον εἰώπιον τοῦ ἀρνίου, ἔχον-
 τες ἕκαστος κιθάραν καὶ φιάλας χρυτᾶς,
 γεμούτας θυμιαμάτων, αἳ εἰσι προσευχαί
 9. τῶν ἁγίων. καὶ ἄδουσιν ᾠδὴν καινὴν,
 λέγοντες· ἄξιός ἐστι λαβεῖν τὸ βιβλίον,
 καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφραγίδας αὐτοῦ, ὅτι
 ἐσφάγης, καὶ ἠγόρασας τῷ θεῷ ἡμᾶς
 ἐν τῷ αἱματί σου, ἐκ πάσης φυλῆς καὶ
 10. γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους· καὶ
 ἐποίησας αὐτοὺς τῷ θεῷ ἡμῶν βασιλεῖς
 καὶ ἱερεῖς· καὶ βασιλεύσουσιν ἐπὶ τῆς
 11. γῆς· καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν
 ἀγγέλων πολλῶν κύκλω τοῦ θρόνου καὶ
 τῶν ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ ἦν
 ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων, καὶ
 12. χιλιάδες χιλιάδων· λέγοντες φωνῇ με-
 γάλῃ· ἄξιόν ἐστι τὸ ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον
 λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ τὸν πλοῦτον καὶ
 σοφίαν καὶ ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ δόξαν
 13. καὶ εὐλογίαν· καὶ πᾶν κτίσμα, ὃ ἐν
 τῷ ὕδατι, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὑπο-
 κάτω τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἐστὶ,
 καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς, πάντα ἤκουσα λέγον-
 τας·

11. καὶ ἦν] ut ego edidi, habet adeo 20. cum reliquis
 meis omnibus.

τας· τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ, καὶ
τῷ ἀρνίῳ ἢ εὐλογίᾳ καὶ ἢ τιμῇ καὶ ἢ
δόξῃ καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰῶνων ἀμήν. καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα 14.
λέγοντα τὸ ἀμήν. καὶ οἱ πρεσβύτεροι

IIΓ. ε. ἔπεσον, καὶ προσεκύνησαν. Καὶ εἶδον, VI, 1.

ὅτι ἤνοιξε τὸ ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν ἑπτὰ
σφραγίδων, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσ-
σάρων ζώων λέγοντος, ὡς φωνὴ βροντῆς·
ἔρχου καὶ ἴδε. καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός· 2.
καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν, ἔχων τόξον·
καὶ ἐδόθη αὐτῷ σέφανος, καὶ ἐξῆλθε

IIΔ. νικῶν, καὶ ἵνα νικήσῃ. καὶ ὅτε ἤνοιξε 3.
τὴν δευτέραν σφραγίδα, ἤκουσα τοῦ δευ-
τέρου

13. ἐπὶ τῷ θρόνῳ] Hic auctor nullam certam ratio-
nem sequitur. Modo genitivum habet, quod legiti-
mum est, modo accusativum, qui frequens est
in his scriptoribus, modo denique dativum. Pro-
prie ἐπὶ τοῦ; est *auf*: ἐπὶ τῷ; *oben über*; oder,
oben drauf. Interdum est etiam *auf*. Ἐπὶ τὸν;
graeci non dicunt.

14.] Appendicem huius versus nec post priorem edit.
in Codd. inveni. Omittit eam adeo Andreas et
Arethas. Deberet saltem esse τῷ ζῶντι. Erasmus
id fabricavit ad suam latinam vulgatam. v. Alter.
Birch.

VI, 1.] Nostri cod. habent φωνῆς, ait Erasmus. Qui,
quaeso? Tuus Reichlini? φωνῆ habet adeo meus
ο, et γ. nec tamen Palatin. Sylburgii. v. P. 252;
Alter. Birch.

2. καὶ εἶδον] omittit adeo 29.

4. τέτρου ζώου λέγοντος ἔρχου. καὶ ἐξήλ-
θεν ἄλλος ἵππος πυρρός· καὶ τῷ καθη-
μένῳ ἐπ' αὐτὸν ἐδόθη αὐτῷ λαβεῖν τὴν
εἰρήνην ἐκ τῆς γῆς, ἵνα ἀλλήλους σφά-
ξωσι· καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγάλη.
5. καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν τρίτην, ΙΕ.
ἤκουσα τοῦ τρίτου ζώου λέγοντος ἔρχου
καὶ ἴδε. καὶ ἴδου, ἵππος μέλας, καὶ ὁ
καθήμενος ἐπ' αὐτὸν, ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ
6. χειρὶ αὐτοῦ. καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐν μέσῳ
τῶν τεσσάρων ζώων λέγουσαν· χοϊνίξ
σίτου δηναρίου, καὶ τρεῖς χοίνικες κρηθῆς
δηναρίου· καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ
7. ἀδικήσης. καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα ΙΒ. 5.
τὴν τετάρτην, ἤκουσα τοῦ τετάρτου ζώου
8. λέγοντος ἔρχου καὶ ἴδε. καὶ ἴδου ἵππος
χλωρός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπάνω αὐτοῦ
ὄνομα

4.] Codd. haud contemendi et hic et alibi eodem sensu exhibent πυρρός. Sic iidem habent ἐραβ-
δίσθη, ἐραστίσθη et alia. De neglecto διπλα-
σιασμῷ in huiusmodi verbis v. Eustath. ad Hom.
Idem vero πυρρός probat. Andreas utrumque ex-
plicat. Sic idem fecit 3, 7. in δαυὶδ et ἄδου,
2, 2. in κόπον et σκοπὸν, 1; 5. in λούσαντι et
λύσαντι, 15, 6. in λίθον et λίθον, 18, 8. in λοι-
μὸν et λιμὸν ac in aliis etiam, de quibus moni-
tium est in P. Mox unus Andr. 7. habet κατα-
σφάξωσι, quod et Aréthas videtur apud eum in-
venisse.

8.] Codd. habent etiam χοϊνίξ, sed χοίνικες ap. Hom.
est dactylus.

ὄνομα αὐτῶ ὁ Θάνατος· καὶ ὁ ἀδης ἠκολούθει αὐτῶ· καὶ ἐδόθη αὐτῶ ἐξουσία ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς ἀποκτεῖναι ἐν ἔσχαταις καὶ ἐν λιμῶ καὶ ἐν θανάτῳ, καὶ
 IZ. ὑπὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς. καὶ ὅτε ἤνοιξε θ. τὴν πέμπτην σφραγίδα, εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσφραγισμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἀρνίου, ἣν εἶχον· καὶ ἔκρα- IO. ξαν φωνὴν μεγάλην λέγοντες· ἕως πότε, ὁ δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ ἀληθινός, εὖ κρῖνεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ἐκ τῶν κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς; καὶ ἐδόθη αὐτοῖς II. σολή λευκή, καὶ ἐβρέθη αὐτοῖς, ἵνα ἀναπαύσωνται ἔτι χρόνον, ἕως πληρώσῃ καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν καὶ οἱ μέλλοντες ἀποκτείνεσθαι ὡς καὶ αὐτοί.

8. ἠκολούθει αὐτῶ] *habet adeo 20.*

9. et II.] *attingit Clem. Alex. 201. Orig. IV, 153. a. Cyrill. I, a. 188. ubi etiam obiter de apocalypsi: ὁ (βιβλίον) καὶ ταῖς τῶν πατέρων τετίμηται ψήφοις. Τῶν ἀνθρώπων nec 0. nec 7. agnoscit, sed Palatin. et Vindob. 4. Ex eiusmodi Cod. in Complut. venit.*

II. μικρὸν] *nec 20. habet. De πληρώσει v. P. 61. 254. Birch. Alter. Πληρώσει, nimirum τὸν χρόνον. πληρωθῆσαι fictum est ad Pauli τελειωθῆσαι, quod in scholio habet Andr. πληρώσωσιν habent adeo Codd. Andr. 0. 7. Palatin. in textu et in scholio. ἀποκτείνεσθαι et ἀποκτείνεσθαι pro vitio videtur*

12. αὐτοί. καὶ εἶδον, ὅτι ἤνοιξε τὴν σφρα. IH.
 γίδα τὴν ἔκτιν, καὶ σεισμός μέγας ἐγένετο, καὶ ὁ ἥλιος μέγας ἐγένετο ὡς σάικκος τρίχινος, καὶ ἡ σελήνη ὅλη ἐγένετο ὡς
13. αἷμα. καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσον εἰς τὴν γῆν ὡς συκῆ, βαλαῦσαι τοὺς ὀλύθους αὐτῆς, ὑπὸ ἀνέμου μεγάλου σειομένη.
14. καὶ ὁ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον ἐλισσόμενος, καὶ πᾶν ὄρος καὶ νῆσος ἐκ
15. τῶν τόπων αὐτῶν ἐκινήθησαν. καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ μεγιστάνες, καὶ οἱ χιλιάρχοι καὶ οἱ πλούσιοι, καὶ οἱ ἰσχυροί, καὶ πᾶς δούλος καὶ ἐλεύθερος ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς
16. τὰς πέτρας τῶν ὄρεων. καὶ λέγουσι τοῖς ὄρεσι

videtur habuisse Birch. v. Alter. Wetf. In meo 19. manus rec. ex ε. fecit εἰ. Ipse adeo Sylburg. hoc non notavit ex Cod. 7. v. Matth. 10, 28. et ibi Wetf. P. atque ipsum etiam Birch. Habet hoc verbum diversas formas in *praesenti*.

12. εἰς αἷμα. C. v. Alter. Birch.
13. Meus γ. βάλλει et supra scriptum ἀπο, id est, ἀποβάλλει. Ergo vel explicatio, vel correctio. Scriba enim graeco doctus fuit.
14. Non nulli ἐλισσόμενος et ἐλισσόμενος. v. Eustath. ad II. p. 892. v. 23. edit. Rom.
15. δυνατοί, loco ἰσχυροί, in nullo reperi. ἰσχυροί primus notavit Steph. ex Compl. et Paris. 15. Erasmus et Beza silent.

ὄρετι καὶ ταῖς πέτραις· πέσετε ἐφ' ἡμᾶς,
καὶ κρῖψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ
καθημένου ἐπὶ τῷ θρόνῳ, καὶ ἀπὸ τῆς
ὀργῆς τοῦ ἀγρίου. οἳ ἦλθεν ἡ ἡμέρα 17.

ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς αὐτοῦ· καὶ τίς δύνα-
10. ζ. ται σαθῆται; Καὶ μετὰ τοῦτο εἶδον VII, 1.
τέσσαρας ἀγγέλους, ἐστῶτας ἐπὶ τὰς τέσ-
σαρας γωνίας τῆς γῆς, κρατοῦντας τοὺς
τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ
ἀνεμος ἐπὶ τῆς γῆς, μήτε ἐπὶ τῆς
θαλάσσης, μήτε ἐπὶ τι δένδρον. καὶ 2.
εἶδον ἄλλον ἀγγελον, ἀναβαίνοντα ἀπὸ
ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγίδα Θεοῦ
ζῶντος· καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλη τοῖς
τέσσαρσιν ἀγγέλοις, οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδι-
κῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν. λέγων 3.
μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν, μήτε τὴν θάλασ-
σαν, μήτε τὰ δένδρα, ἄχρις οὗ σφραγι-
σωμεν τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ
τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ ἤκουσα τὸν 4.
ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγισμένων· ἑκατ. χιλιά-
δες

17. σαθῆται, loco σαθῆται, ex uno notat Birch. Ita in edito Areth. p. 709. d. Est explicatio, quae cuique Graeco in mentem venire poterat. Ipse tamen in uno tantum inveni. Alter in 3. et 4. invenit σῆται, quod de Graecismo suspectum est. De σαθῆται et σῆται in evangeliiis monitum. σαθῆται, ut minus graecum, reperit etiam σαθῆται. Rursus ergo, ut centies dixi, duplex correctio, quae, quid sequendum sit, docet.

- des ἐσφραγισμένων ἐκ πάσης φυλῆς υἱῶν
 ἰσραήλ. ἐκ φυλῆς ἰούδα, ἰβ. χιλιάδες
 5. ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς ῥουβὴν, ἰβ.
 χιλιάδες· ἐκ φυλῆς γὰδ, ἰβ. χιλιάδες.
 6. ἐκ φυλῆς ἀσῆρ, ἰβ. χιλιάδες· ἐκ φυλῆς
 νεφθαλεὶμ, ἰβ. χιλιάδες· ἐκ φυλῆς μα-
 7. νασσῆ, ἰβ. χιλιάδες. ἐκ φυλῆς συμεὼν,
 ἰβ. χιλιάδες· ἐκ φυλῆς λευὶ, ἰβ. χιλιά-
 δες· ἐκ φυλῆς ἰσαχαρ, ἰβ. χιλιάδες.
 8. ἐκ φυλῆς ζαβουλῶν, ἰβ. χιλιάδες· ἐκ
 φυλῆς ἰωσήφ, ἰβ. χιλιάδες· ἐκ φυλῆς
 βενιαμὴν, ἰβ. χιλιάδες ἐσφραγισμένοι.
 9. μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὄχλος πολὺς, κ.
 ὃν ἀριθμῆσαι οὐδεὶς ἐδύνατο, ἐκ παιτῶν
 ἔθνων καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν,
 ἐστῶτας ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον
 τοῦ ἀγίου, περιβεβλημένους στολὰς λευ-
 κὰς· καὶ φοίνικας ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν.
 10. καὶ κράζουσι φωνῇ μεγάλη, λέγοντες· ἡ
 σωτηρία τῷ θεῷ ἡμῶν, τῷ καθημένῳ ἐπὶ
 τῷ

VII, 5.] Alii ῥουβὴν, ῥουβεῖμ, ῥουβίμ. De δάν, loco
 γὰδ v. P. Id nec postea inveni.

9.] De omisso αὐτὸν πολὺ ἀριθμῆσαι v. P. Ego nec
 postea inveni.

10. τῷ θεῷ ἡμῶν] habet adeo 20. ante τῷ καθημένῳ.
 Nec aliter est in Andr. o. et Palatin. Sed 7: τῷ
 καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου θεῷ ἡμῶν. Ex huius-
 μοδί Cod. Erasmus videtur finxisse τοῦ θεοῦ

τῷ θρόνῳ, καὶ τῷ ἀρνίῳ. καὶ πάντες 11.
 οἱ ἄγγελοι εἰσηκείταν κύκλῳ τοῦ θρόνου
 καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν τεσσαέρων
 ζώων, καὶ ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ
 ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ προσεκύνη-
 σαν τῷ θεῷ, λέγοντες· ἀμήν· ἡ εὐλογία 12.
 καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία
 καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ
 θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.
 ἀμήν. καὶ ἀπεκρίθη εἰς ἓκ τῶν πρεσ- 13.
 βυτέρων, λέγων μοι· οὗτοι οἱ περιβεβλη-
 μένοι τὰς σοὰς τὰς λευκὰς, τίνας εἰσὶ,
 καὶ πόθεν ἦλθον; καὶ εἶπεν αὐτῷ 14.
 κύριέ μου, σὺ οἶδαις· καὶ εἶπέ μοι· οὗτοί
 εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς
 μεγάλης· καὶ ἔπλυναν τὰς σοὰς αὐτῶν,
 καὶ ἐλεύκωναν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου.
 διὰ τοῦτο εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ 15.
 θεοῦ, καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ
 νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ· καὶ ὁ καθήμενος
 ἐπὶ τῷ θρόνῳ, σκηνώσει ἐπ' αὐτούς. οὐ 16.
 πεινά-

ἡμῶν. Tamen aliqui apud Birch. silent pro hac
 lectione. v. Alter.

14. ἔπλυναν] habet etiam 20. quod diserte explicat
 Areth. Nec Codices Andr. o. 7. Palatin. habent
 ἐπλάτυναν, cuiusmodi tamen Codicem ad manus
 habuit Erasm. v. P. 258. Idem tamen reperio
 apud Birch. Dissentiunt duo Codd. 3. 4. Andreae
 et 1. 2. apud Alter. v. 22, 14.

πεινάσουσιν ἔτι, οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι, οὐδ' οὐ μὴ πέση ἐπ' αὐτούς ὁ ἥλιος, οὐδὲ πᾶν
 17. καὶ μα· ὅτι τὸ ἀρνίον τὸ ἀνά μέσον τοῦ
 θρόνου ποιμαίνει αὐτούς, καὶ ἔδηγεῖ αὐτούς
 ἐπὶ ζωῆς πηγᾶς ὑδάτων· καὶ ἐξαλείψει
 ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν

VIII, 1. αὐτῶν. Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα ΚΑ.

τὴν ἐβδόμην, ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ

2. ὡς ἡμιώριον. καὶ εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέ-
 λους, οἱ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐσήκασιν· καὶ

3. ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες. καὶ
 ἄλλος ἄγγελος ἦλθε, καὶ ἔσάθη ἐπὶ
 τοῦ θυσιαστηρίου, ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν·
 καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα πολλὰ, ἵνα
 δώσῃ ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων,
 ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον

4. τοῦ θρόνου. καὶ αἰέθη ὁ καπνὸς τῶν
 θυμιαμάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων,
 ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου, ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.

5. καὶ εἶληφεν ὁ ἄγγελος τὸν λιβανωτὸν,
 καὶ ἐγέμισεν αὐτὸν ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ

θυσια-

17. ζωῆς] habet adeo 20. v. P. 258. καὶ ἐξαλείψει
 κ. τ. λ. interpretatur Areth. Servant ea omnes
 mei, sed ex loco ἀπὸ habent, ut Areth. p. 716. d.
 717. c. v. Alter. Apud Birch. unus omittit Vat.
 579. Saltus ab ὑδάτων ad αὐτῶν.

VIII, 2.] In uno inveni ἐδόθη, in altero ἰδοῦ, quod,
 prouti sententia postulat, utrumque notare potest.
 Ab aliis ex uno Alex. notatur.

θυσιαστηρίου, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν.
καὶ ἐγένοντο βροταὶ καὶ φωναὶ καὶ ἀτρα-
παὶ καὶ σεισμός. καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι, 6.
οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας, ἠτοί-

ΚΒ. η. μασεν ἑαυτοὺς, ἵνα σαλπίσωσι. καὶ ὁ 7.
πρῶτος ἐτάλλιτε, καὶ ἐγένετο χάλαζα
καὶ πῦρ, μεμιγμένα ἐν αἵματι, καὶ ἐβλήθη
εἰς τὴν γῆν· καὶ τὸ τρίτον τῆς γῆς κατε-
κίη, καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων κατεκίη,

ΚΓ. καὶ πᾶς χέρτος χλωρὸς κατεκίη. καὶ 8.
ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ὡς
ὄρος μέγας καιόμενον ἐβλήθη εἰς τὴν
θαλασσαν· καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῆς
θαλάσσης, αἷμα. καὶ ἀπέθανε τὸ τρί- 9.
τον τῶν κτισμάτων ἐν τῇ θαλάσσῃ, τὰ
ἔχοντα ψυχάς· καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων

ΚΔ. διεφθάρη. καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλ- 10.
πισε, καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ
μέγας καιόμενος ὡς λαμπρῶς, καὶ ἔπεσεν
ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν, καὶ ἐπὶ τὰς
πηγὰς τῶν ὑδάτων. καὶ τὸ ὄνομα τοῦ 11.
ἀστέρος λέγεται ὁ ἄψιδος· καὶ ἐγένετο
τὸ τρίτον τῶν ὑδάτων εἰς ἄψιδον, καὶ
πολλοὶ

7. καὶ τὸ τρίτον τῆς γῆς κατεκίη] habet cum meis omnibus etiam 20. v. Wettl. Birch. P. pag. 72. 259. Alii hoc, alii proximum membrum omiserant. Prius habet, posterius omitit Complut. Erasmus ergo debebat hanc cum Cod. Reuchl. comparare. His enim folis copiis instructus erat.

πολλοὶ τῶν ἀιδράπων ἀπέθανον ἐκ τῶν
 12. υδάτων, ὅτι ἐπικράνθησαν. καὶ ὁ τέταρτος ΚΕ. θ.
 τος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἐπλήγη τὸ
 τρίτον τοῦ ἡλίου, καὶ τὸ τρίτον τῆς σελή-
 νης, καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων· ἵνα
 σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν, καὶ τὸ τρίτον
 αὐτῆς μὴ Φαῖν, ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύξ
 13. ὁμοίως. καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα εἰς αἰτοῦ
 πετομένου ἐν μετουρανίματι λέγοντος
 Φαῖν μεγά ἦ· οὐαί, οὐαί, ἐπὶ τοὺς κατοι-
 κοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκ τῶν λοιπῶν
 Φαῖν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων

IX, 1. τῶν μελλόντων σαλπ. ζ. ν. Καὶ ὁ πέμ- ΚΞ.
 πτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ εἶδον ἀστέρα,
 ἐκ τοῦ ὄρειου πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν,
 καὶ ἔδωθη αὐτῷ ἡ κλεῖς τοῦ Φρεατος τῆς
 ἀβύσσου.

13. αἰτοῦ, loco ἀγγέλου, habet etiam 20. Post με-
 γάλῃ addit Andreae ο et Vindob. 4. τρεῖς. Con-
 tra Iupt 7. et Palatin. Τρεῖς habet etiam Vat. 366.
 qui et si multas probas lectiones habeat, tamen
 notabiliter ex Andrea interpolatus est. Multo me-
 lior est Pio - Vat. 50. quanquam propter specimen
 a Birchio exhibitum nullo modo ad Sec. XII. re-
 ferri potest. Comparentur specimen meorum
 Codd. l. k. p. r. o. in priore editione mea ad
 epiltt. ad Corinth. et ad Rom. De Cod. l. tan-
 tum addo, eum esse formae minimae. Ergo mi-
 nutissimae sunt eius litterae. Erasmus primo
 μεσουρανίσμα, deinde ex correctione deteriore
 etiam μεσουρανίσμα exhibuit. v. Weist. P. 259.
 260. μεσουρανίζειν non occurrit; ex μεσουρανί-
 σμα autem non fit μεσουρανίσμα.

ἀβύσσου. καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ 2.
 Φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου καιομένης· καὶ
 ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀστὴρ ἐκ τοῦ
 καπνοῦ τοῦ Φρέατος. καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ 3.
 ἐξήλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη
 αὐταῖς ἐξουσία, ὡς ἔχουσι ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι
 τῆς γῆς. καὶ ἐβρέθη αὐταῖς, ἵνα μὴ 4.
 ἀδικήσωσι τὸν χόρτον τῆς γῆς, οὐδὲ πᾶν
 χλωρὸν, οὐδὲ πᾶν δένδρον· εἰ μὴ τοὺς
 ἀνθρώπους, οἵτινες οὐκ ἔχουσι τὴν σφρα-
 γίδα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν.
 καὶ ἐδόθη αὐταῖς, ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν 5.
 αὐτούς, ἀλλ' ἵνα βασανισθῶσι μῆνας
 πέντε· καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν ὡς βασα-
 νισμὸς σκορπίου, ὅταν παύσῃ ἄνθρωπον.
 καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ζητήσουσιν οἱ 6.
 ἀνθρώποι τὸν θάνατον, καὶ οὐ μὴ εὕρη-
 σουσιν αὐτόν· καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθα-
 νεῖν, καὶ φεύξεται ἀπ' αὐτῶν ὁ θάνατος.
 καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων ὁμοία 7.
 ἵπποις, ἠτοιμασμένοις εἰς πόλεμον· καὶ ἐπὶ
 τὰς

15, 2. καὶ ἤνοιξε τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου] omittit etiam
 20. Ex meis habet folus k. et duo Andreae o. 7.
 καιομένης habent omnes mei, etiam 20. Solus
 Andreae 7. exhibet *μεγάλης*. Repugnat meus o.

5. παύσῃ] retinent adeo Andr. 7. Palatin. et alii An-
 dreae contra meum o. Ita editur etiam apud
 Areth. qui *τόματι*, non *πλήξει*, explicavit. *τόμα*
μα obiter noto ex Theocrit. *Id.* 4. 55.

- τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς σέφανοι χρυσοῖ,
 καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα
 8. ἀνθρώπων. καὶ ἔειχον τρίχας ὡς τρίχας
 γυναικῶν, καὶ εἶ ὀδόντες αὐτῶν ὡς λέον-
 9. των ἦσαν. καὶ ἔειχον θώρακας ὡς θώρα-
 κας σιδηροῦς· καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερυγῶν
 αὐτῶν ὡς φωνὴ ἀεράτων, ἵππων πολλῶν
 10. τρεχόντων εἰς πόλεμον. καὶ ἔχουσιν
 οὐράς ὁμοίας σκορπίοις, καὶ κέντρα. καὶ
 ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν ἐξουσίαν ἔχουσιν τοῦ
 ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους μῆνας πέντε.
 11. ἔχουσα βασιλέα ἐπ' αὐτῶν ἄγγελον τῆς
 ἀβύσσου· ὄνομα αὐτῷ ἐβραϊστὶ, ἀβαδδὼν,
 ἐν δὲ τῇ ἐλληνικῇ ὄνομα ἔχει ἀπολλύων.
 12. ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν, ἰδοὺ ἔρχεται ἔτι
 13. δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα. καὶ ὁ ἔκτος ΚΖ.
 ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἤκουσα φωνὴν
 μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων κερμάτων τοῦ θυσια-
 στηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ,
 14. λέγοντος τῷ ἔκτῳ ἀγγέλῳ, ὁ ἔχων τὴν
 σάλπιγγα, λῦσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους
 τοὺς

10. καὶ ἐν ταῖς — ἀδικῆσαι, sed omisso τοῦ, cum reliquis meis, 20.

11.] Hieronymus, qui ad exemplum Origenis sui, ubi-
 cunque potest, nomina propria vexat, habet, Lab-
 baddon. Sic idem 16, 16. finxit, Armageddon.

12. μετὰ ταῦτα] haud contemnendi Codd. ad sequen-
 tia referunt. Sed Andreas ad praecedentia refert.
 Ex istis unus mox omittit καί.

τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ με-
 γάλῳ, εὐφράτη. καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσ- 15.
 σαρες ἄγγελοι, οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν
 ὥραν καὶ εἰς τὴν ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ
 εἰαυτὸν, ἵνα ἀποκτείνωσι τὸ τρίτον τῶν
 ἀνθρώπων. καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατευ- 16.
 μάτων τοῦ ἵππου, μυριάδες μυριάδων
 ἦκοσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. καὶ οὕτως 17.
 εἶδον τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὄρατει, καὶ τοὺς
 καθήμενους ἐπ' αὐτῶν, ἔχοντας θώρακας
 πυρίνους καὶ ἰακκιδίους καὶ θειάδεις· καὶ
 αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφαλαὶ λεόν-
 των, καὶ ἐκ τῶν σομάτων αὐτῶν ἐκπορεύε-
 ται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θείον. ἀπὸ 18.
 τῶν

16.] In nullo meorum ante *μυριάδες* reperi δύο, sed
 in uno Vindob. 4. et meo 15. δις. Ille dissensus
 inter δις et δύο, quod apud Areth. editur, iam
 suspectam reddit hanc lectionem, cum praesertim
 tot praesentes Codices contra sint, atque adeo
 Andreae. P. 82. et corrigenda. Item 262. ubi
 secundo loco pro Er. 2. 5. legendum 3. 5. For-
 tasse in aliquo Cod. graeco scriptum erat M. M.

^{ἀδων}
 aut etiam μ μ μ cum lineola descendente ex
 sinistra parte primi μ cum lineola in superiori
 parte secundi et tertii μ. Id ergo alii δις *μυριά-*
δες, alii δύο *μυριάδες* explicarunt. Exinde po-
 litremo tertia lectio, extitit, δις seu δύο *μυριάδες*
μυριάδων. Veruntamen in nullo meorum hic
 reperi numerum istum ita scriptum. Δύο plures
 omittunt apud Birch. δις nullus habet. De meo
 15. adhuc addo, eum et a graeco scriptum ac
 minime ex latina vulgata corruptum esse.

τῶν τριῶν πληγῶν τούτων ἀπεκταίθησαν
τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων, ἀπὸ τοῦ πυρὸς
καὶ τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ θείου, τοῦ ἐκ-

19. περιουμένου ἐκ τῶν σωματίων αὐτῶν.

ἢ γὰρ ἐξ ἑσίας τῶν ἵππων ἐν τῷ ἔματι
αὐτῶν ἐστὶ καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν. αἱ

20. γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ὄφει, ἔχουσαι
κεφαλὰς· καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικουσι. καὶ

οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, οἱ οὐκ ἀπεκτέν-
θησαν ἐν ταῖς πληγαῖς ταύταις, οὐ με-
τενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν,

ἵνα μὴ προσκυνήσωσι τὰ δαιμόνια, καὶ
τὰ εἰδῶλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ
καὶ τὰ λθίνα καὶ τὰ ξύλινα, ἀ ἕτε

21. βλέπειν δύνανται, ὅτε ἀκούειν, ἕτε
περιπατεῖν. καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν

φόνων αὐτῶν, ὅτε ἐκ τῶν φαρμάκων

X, 1. αὐτῶν, ὅτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν, ἕτε KH. 1.

ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν. Καὶ εἶδον
ἄγγελον

19. ὄφειον] editur etiam apud Areth. Ex meis duo tantum Andreae et 17 sed hic ex correct. habent ὄφειον. In ὅμοιαι ὄφειον commode potest intelligi οὐραῖς.

20. καὶ τὰ χαλκᾶ] ex meis habent foli o. 7. Sed nec Arethae editio agnoscit. Idem valet de φαρμακείων vers. 21. Quomodo unus et item alter in his et similibus locis examinaverit Codices, ex Wetstenii et mea editione licet quodammodo sulphicari. Sic et mox, 10, 1. pro omisso ἄλλων etc. nimis pauci Codd. notantur. Credo, quemlibet criticum sagacem hic aliquid olfacere.

ἄγγελον ἰσχυρὸν, καταβαίνοντα ἐκ τοῦ
 οὐρανοῦ, περιβεβλημένον νεφέλην, καὶ ἡ
 ἴρις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· καὶ τὸ
 πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες
 αὐτοῦ ὡς σῦλοι πυρός. καὶ ἔχων ἐν τῇ 2.
 χειρὶ αὐτοῦ βιβλίον ἀνεωγμένον· καὶ
 ἔθηκε τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ τῆς
 θαλάσσης, τὸν δὲ εὐάνυμον ἐπὶ τῆς γῆς.
 καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλη, ὥσπερ λέων 3.
 μυκάται· καὶ ὅτε ἔκραξεν, ἐλάλησαν αἱ
 ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶ φωνάς. καὶ 4.
 ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ, ἔμελλον
 γράφειν· καὶ ἤκουσα φωνῆν, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
 λέγουσαν· σφράγισον, ἃ ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ
 βρονταὶ, καὶ μὴ αὐτὰ γράψῃς. καὶ ὁ 5.
 ἄγγελος, ὃν εἶδον ἐσῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσ-
 σης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἦρε τὴν χεῖρα
 αὐτοῦ τὴν δεξιάν εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ 6.
 ἔμοσε τῶ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
 αἰῶνων, ὃς ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν
 αὐτῶ, καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ
 τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, ὅτι
 χρόνος οὐκέτι ἔσται. ἀλλὰ ἐν ταῖς ἡμέ- 7.
 ραις τῆς φωνῆς τοῦ ἐβδόμου ἀγγέλου,
 ὅταν

X, 2.] De diversis formis vocabuli βιβλίον vide P. et Pollux. VII. §. 210.

5. ἐσῶτα — B.

- ὅταν μέλλῃ σαλπίζειν, καὶ ἐτελέσθῃ τὸ
 μυστήριον τοῦ Θεοῦ, ὡς εὐηγγέλισε τοὺς
 8. δούλους αὐτοῦ τοὺς προφήτας. καὶ ἡ ΚΘ:
 Φωνή, ἣν ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, πάλιν
 λαλοῦσα μετ' ἐμοῦ, καὶ λέγουσα· Ὑπάγε,
 λάβε τὸ βιβλιδάριον τὸ ἀνεωγμένον ἐν
 τῇ χειρὶ τοῦ ἀγγέλου, τοῦ ἐστῶτος ἐπὶ τῆς
 9. θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἀπῆλ-
 θον πρὸς τὸν ἄγγελον, λέγων αὐτῷ· δού-
 νά μοι τὸ βιβλιδάριον. καὶ λέγει μοι·
 λάβε καὶ κατάφαγε αὐτό· καὶ πικρανεῖ
 σου τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἐν τῷ σώματί σου
 10. ἔσται γλυκὺ ὡς μέλι. καὶ ἔλαβον τὸ
 βιβλίον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέλου, καὶ
 κατέφαγον αὐτό· καὶ ἦν ἐν τῷ σώματί
 μου, ὡς μέλι, γλυκὺ· καὶ ὅτε ἔφαγον
 11. αὐτό, ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου. καὶ
 λέγουσί μοι· δεῖ σε πάλιν προφητεῦσαι
 ἐπὶ λαοῖς καὶ ἐπὶ ἔθνεσι καὶ γλώσσαις
 XI, 1. καὶ βασιλεῦσι πολλοῖς. Καὶ ἐδόθη μοι
 κάλαμος ὅμοιος ξάβδω, λέγων· ἔγειρα·
 καὶ

7. (καὶ) τελεσθῆ. Andr. τελεσθήσεται Areth. Ex ar-
 bitraria correctione. Secunda καὶ τελεσθήσεται,
 tanquam interpretatio, ferri potest. Centies ita
 est praeteritum pro futuro.

8. Ὑπάγε καὶ λάβε. B.

10.] Origenes haec comparat cum Ezechi. 2, 9. 10.
 3, 1. vide I, 633. e. et P. 89—91.

XI, 1.] De verbis, καὶ ὁ ἄγγελος ἰσῆκει v. P. 92.
 266.

καὶ μέτρητον τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ
 θυσιαστήριον, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν
 αὐτῷ. καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ἔξωθεν τοῦ ναοῦ
 ἐκβαλε ἔξω, καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσης, ὅτι
 ἔδωκεν τοῖς ἔθνεσι· καὶ τὴν πόλιν τὴν
 ἁγίαν πατήσουσι μῆνας τεσσαράκοντα καὶ
 Λ. δύο. καὶ δώσω τοῖς δυοῖ μάρτυσί μου, ζ.
 καὶ προφητεύσουσιν ἡμέρας χιλίας διακο-
 σίας ἐξήκοντα, περιβεβλημένοι σάκκους.
 οὗτοι

265. Ex Birchii Codd. unus id addit. Ad prio-
 rem animadversionem meam nunc tantum addo;
 in Cod. 7. in scholio legi, ἀκηκοίνα παρ' αὐ-
 τοῦ et μέτρου, loco μετροῦ. Quin etiam An-
 dreae 7. et Palatin. omittunt καὶ — εἰσῆκει. Ergo
 hi repugnant meo o. in quo haec ita transposita
 sunt, καὶ εἰσῆκει ὁ ἄγγελος. Ceterum 7. ex meis
 solus hic exhibet: ῥάβδος, καὶ φωνὴ λέγουσα·
 ἔγειρε. Meus o. solum, tanquam aliam lectionem,
 notaverat λέγουσα, loco λέγων. Ex hoc ergo 7.
 fecit, καὶ φωνὴ λέγουσα. Ita inter manus scriba-
 rum multiplicantur variae lectiones. Si λέγουσα
 omnino defendendum fuisset, potuisset ita expli-
 cari: λέγουσα, nimirum ἢ ῥάβδος, τουτίσιν, ὁ
 κάλαμος. De ἔγειρε et ἔγειρα supra iam moni-
 tum in evangeliiis. Vix dubito, quin saltem in
 hoc libello scribendum sit ἔγειρε.

2. ἔξωθεν] habent omnes omnino mei, praeter solam
 7. qui habet ἔσωθεν. Idem exhibet mox ἔξωθεν,
 loco ἔξω. Repugnant adeo duo alii Andreae o.
 et Palatin. nec non Vindob. 4. Etiam Areth.
 Pro ἔσωθεν ex uno Birch. notat ἀνωθεν, sed ἔξω-
 θεν ex nullo. Miror. Ergo Wettstenius et ego
 somniavimus, qui ἔσωθεν in duobus tantum repe-
 rimus.

4. οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι καὶ αἱ δύο
 λυχίαι, αἱ ἐνώπιον τοῦ κυρίου τῆς γῆς,
 5. ἐσῶτες. καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλει ἀδικῆ-
 σαι, πῦρ ἐκπρεΐεται ἐκ τοῦ στόματος
 αὐτῶν, καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθρούς αὐτῶν·
 καὶ εἴ τις θέλει αὐτοὺς ἀδικῆσαι, ἔτιω
 6. δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι. οὗτοι ἔχουσι
 τὸν οὐρανὸν ἐξουσίαν κλεῖσαι, ἵνα μὴ
 ὑετὸς βρέχη τὰς ἡμέρας τῆς προφητείας
 αὐτῶν· καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν
 ὑδάτων, σφραγίσαι αὐτὰ εἰς αἶμα, καὶ
 πατάξαι τὴν γῆν, ὅσάκις ἐὰν θελήσωσιν,
 7. ἐν πάσῃ πληγῇ. καὶ ὅταν τελέσωσι
 τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον, τὸ ἀνα-
 βαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου, ποιήσει μετ' αὐτῶν
 πόλεμον, καὶ νικήσει αὐτοὺς, καὶ ἀποκτε-
 8. νεῖ αὐτούς. καὶ τὸ πτώμα αὐτῶν ἐπὶ
 τῆς πλατείας τῆς πόλεως τῆς μεγάλης,
 ἧτις

4. ἐσῶσαι] non nisi in Andreae Codd. o. et 7. et in uno k. inveni. Contra est adeo Areth. ἐσῶτες refertur ad οὗτοι. v. Birch. Alter.

5.] Pro secundo ἀδικῆσαι habet 7. ἀποκτεῖναι. Repugnat o. et Areth.

7.] Non miror, Erasmus ex suo Reuchlini dedisse, ὅτι τελέσωσι. Sic enim habet meus Andreae 7. Contra est o. Areth. et reliqui omnes mei.

8.] Meus 7. καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν ἴασι ἐπὶ — μεγάλης ἀταφα. Repugnant o. et Palatin. cum ceteris meis. Alii inculcarunt ἄταφα καταλείψει, ἄταφα

ἣτις καλεῖται πνευματικῶς σόδομα καὶ
 αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ κύριος αὐτῶν ἐσαυ-
 ρώθη. καὶ βλέπουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ θ.
 φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἔθνῶν τὸ πτώμα
 αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς ἡμισυ, καὶ τὰ πτώμα-
 τα αὐτῶν οὐκ ἀφήσουσι τεθῆναι εἰς
 μνήμα. καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς 10.
 χαίρουσιν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ εὐφρανθήσονται·
 καὶ δῶρα δώσουσιν ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι
 οἱ δύο προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς κατοι-
 ΛΑ. 1α. κούντας ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ μετὰ τὰς 11.
 τρεῖς ἡμέρας καὶ ἡμισυ πνεῦμα ζωῆς ἐκ
 τοῦ θεοῦ εἰσηλθεν εἰς αὐτούς· καὶ ἔστησαν
 ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φόβος μέγας
 ἔπεσεν ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας αὐτούς. καὶ 12.
 ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
 λέγουσαν αὐτοῖς· ἀνάβητε ὧδε. καὶ ἀνέ-
 βησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ· καὶ
 ἐθεώρησαν αὐτούς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. ἐν 13.
 ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐγένετο σεισμὸς μέγας,
 καὶ

ἄταφα εἴψει. Ἐάσει habet unus apud Birch.
 Vindobonensium nullus agnoscit.

11. ἐπέπεσεν. C. In primis ita habent aliqui Codd.
 Andreae. Contra est Palatin. et Areth. et omnes
 prohi Codd. Scribae graeci hoc, ut elegantius,
 alibi etiam intulerunt.

13. ἡμέρα] habet etiam 20. ὥρα ex meis solus 7. qui
 solus etiam mox γενόμενοι, loco ἐγένοντο καὶ,
 habet. Utroque loco repugnat Palatin. o. Areth.
 ut

- καὶ τὸ δέκατον τῆς πόλεως ἔπεσε, καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ἄνεκτα ἀνδρώπων χιλιάδες ἑπτὰ· καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο, καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ
14. θεῷ τοῦ οὐρανοῦ. ἡ ὡαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν, ἡ ὡαὶ ἡ τρίτη ἰδοὺ ἔρχεται ταχύ.
15. καὶ ὁ ἑβδομος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἄβ, ἐγένοντο φωναὶ μεγάλας ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγουσαι· ἐγένετο ἡ βασιλεία τοῦ κόσμου τοῦ κυρίου ἡμῶν, καὶ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
16. αἰώνων. καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι

ut de aliis taceam. Cum haec mecum reputo, doleo profecto vices Bengelii, qui, cum ipse in fronte cum interprete latino vulgato et cum militibus mercenariis, Africanis et Asiaticis, pro aris et focis mysticis pugnaret, Codicem vero Alexandrinum praefecisset dextro cornu, hunc nimirum scribam Cod. 7., transfugam Andreae, limiltri fecit ducem, qui apud me nec ὑπεροῦ ἵπενδια meret. Codicum ratio habenda erat, non Afrorum, nec Asianorum, nec mysteriorum. Primo enim constituenda est lectio, deinde enucleanda sunt mytheria. Quid? quod iste transfuga, ut ego animadverti, Bengelium saepe numero laetit et decepit. Fortasse, quod alienis oculis videbat. Vix enim mihi persuaideo, Bengelium Codd. Augustinos habuisse ante oculos.

14. πᾶρῆλθεν, loco ἀπῆλθεν, ut superius. 7. quod id magis graecum est.

15. λέγοιτες. A.

50 αβ' 11, 16-19 ^{Cap 12, 1} I ω α ν ν ο υ ^{u. 22. 1. 1. 1. 1.}

ροι οἱ ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ, οἱ
κάθηνται ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν, ἔπεσον
ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ προτεκύνησαν
τῷ θεῷ, λέγοντες· εὐχαριστοῦμέν σοι· 17.
κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ὢν, καὶ
ὁ ἦν. ὅτι εἰλήφας τὴν δύναμίν σου τὴν
μεγάλην, καὶ ἐβασίλευσας· καὶ τὰ 18.
ἔθνη ἀργίαθησαι, καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου·
καὶ ὁ καιρὸς τῶν νεκρῶν, κριθῆναι, καὶ
δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις σου τοῖς
προφῆταις, καὶ τοῖς ἁγίοις καὶ τοῖς
φοβουμένοις τὸ ἔνομά σου, τοῖς μικροῖς
καὶ τοῖς μεγάλοις· καὶ διαφθεῖραι τοὺς
ΔΓ. διαφθεῖροντας τὴν γῆν. καὶ ἠνόχθη ὁ 19.
ναὶς τοῦ θεοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὤφθη
ἡ κιβωτὶς τῆς διαθήκης τοῦ κυρίου ἐν τῷ
ναῷ αὐτοῦ· καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ
Φωιαὶ καὶ βρονταὶ καὶ χάλαζα μεγάλη.
Καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ· XII, 1.
γυνὴ περιβεβλημένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ
σελήνη

18. διαφθεῖροντας etiam Areth. cum aliis. Alii ex graecisimo διαφθεῖραντας. Alii ex incogitantia, ut Palatini. (ergo etiam Erasmi.) φθειροντας. Melior ergo hic erat Codex Andreae Complutensium, quam Erasmi.

19.] In quibusdam verbis usitatus dicitur aor. 2. quam aor. 1. Ergo saepe temere in scriptoribus graecis ex aor. 2. factus est aor. 1. Diversa est ratio horum scriptorum, in quibus saepius est aor. 1. etiam in iis verbis, ubi graeci aor. 2. praeferrunt.

σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς σέφαιος ἀσέρων
 2. δώδεκα· καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἔκραζεν
 3. ὠδίουσα. καὶ βασανιζομένη τεκεῖν. καὶ ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ δράκων πύρρος μέγας, ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα· καὶ ἐπὶ ταῖς
 4. κεφαλὰς αὐτοῦ ἑπτὰ διαδήματα. καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ τρίτον τῶν ἀσέρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν· καὶ ὁ δράκων ἔστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς τῆς μελλούσης τεκεῖν, ἵνα, ὅταν
 5. τέκη, τὸ τέκνον αὐτῆς καταφάγη. καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἀρρῆνα, ὃς μέλλει ποιμαίνειν πάντα τὰ ἐθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ ἤρπασθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν Θεὸν
 6. καὶ πρὸς τὸν θρόνον αὐτοῦ. καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου ἔχει ἐκεῖ τόπον ἠτοιμασμένον ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἐκεῖ ἐκτρέψωσιν αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακοσίας

XII, 2.] Auctoritate Codd. h. l. praefendum ἔκραζεν, tametsi in N. Test. saepe sit in his aor. r. v. P. Birch.

3.] De πυρρός et πύρρος supra monui. v. Birch.

6. ἐκτρέψωσιν] etiam Areth. τρέψωσιν Codd. Andreae, sed non Complutensium. Forte ἐκεῖ absorpsit ἐκ, aut quia ἐκτρέφειν de adultis, nisi forte in malam partem, ut ἐκτρέφειν εἰς πολυσαρκίαν, non dici-

11. 1β. κοσίας ἐξήκοντα. καὶ ἐγένετο πόλεμος 7.
 ἐν τῷ οὐρανῷ· ὁ μιχαήλ καὶ οἱ ἄγγελοι
 αὐτοῦ πολεμήσασιν μετὰ τοῦ δράκοντος, καὶ
 ὁ δράκων ἐπολέμησε, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ·
 καὶ οὐκ ἴσχυσέν, οὐδὲ τόπος ἐυρέθη αὐτῷ 8.
 ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ. καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων 9.
 ὁ μέγας, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος
 διάβολος καὶ σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν
 οἰκουμένην ὅλην, ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν· καὶ
 οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν.
 καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἐν τῷ οὐρανῷ 10.
 λέγουσαν· ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ
 δύναμις καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἡμῶν,
 καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ· ὅτι
 ἐβλήθη ὁ κατήγορος τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν,
 ὁ

tur. v. Birch. Alter. Wettf. Alii ergo ἐκστ, alii
 ἐκ omiferunt.

9.] Defectum vocum μετ' αὐτοῦ ex aliis et ex Oxon.
 editione notavit Wettf. Aliae edit. habent. Ex
 prioribus edit. Erasmi haud dubie calu excide-
 rant.

10. ἐβλήθη] habet adeo 7. contra o. et Palatin. Item
 Areth. Ut h. l. Cod. Alex. habet κατήγορ, loco
 κατήγορος, ita etiam in Cant. 7, 13. habet μαν-
 δράγορεις. Videtur ergo terminationes in ωρ vehe-
 menter adamasse. Fortasse fuit ex familia βεελφε-
 γώρ. v. Cyrill. III, 77. d. Quaero hic auxilium
 divini Vat. B. feu 1209. quem Apocalypsin etiam
 habere, tradit Birch. in varr. lectt. ad evangelia.
 Sed in Apocalypsi nullas apud eum reperi lectio-
 nes,

- ὁ κατηγορῶν αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν
 11. ἡμέρας καὶ νυκτός. καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν
 αὐτὸν διὰ τὸ αἶμα τοῦ ἀρνίου, καὶ διὰ
 τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν· καὶ οὐκ
 ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θανά-
 12. του. διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε οὐρανοὶ καὶ
 οἱ ἐν αὐτοῖς σκηνοῦντες· οὐαὶ τῇ γῆ καὶ
 τῇ θαλάσῃ, ὅτι κατέβη ὁ διάβολος, πρὸς
 ὑμᾶς ἔχων θυμὸν μέγαν, εἰδὼς, ὅτι ὀλίγον
 13. καιρὸν ἔχει. καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων, Ἰ.Ε.
 ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, ἐδίωξε τὴν
 14. γυναῖκα, ἣτις ἔτεκε τὸν ἀρρῆνα. καὶ
 ἐδάθησαν τῇ γυναικὶ δύο πτέρυγες τοῦ
 ἀετοῦ τοῦ μεγάλου, ἵνα πέτηται εἰς τὴν
 ἔρημον

nes, quas tamen odinόμενος ἐζήτησα. Fortasse
 conflagrarant in isto incendio. Erasmus in prio-
 ribus editt. ediderat *κατηγορῶν αὐτούς*. Atque ka
 reperio nunc in Vind. 4.

12. τοῖς καταικοῦσι τὴν κ. τ. λ. ex meis habet solus. 7.
 Repugnat o. Palatin. Areth.

14.] Erasmus cum typhothesis suis per quinque editt.
πέταται. Haud dubie voluit *πετάται*. Quater
 enim edidit *πετόμενος*. *πίταται* ex uno laudat
 etiam Wetst. Ex uno etiam, sed sine accentu,
πεταται. Birch. Jam enim lingua graeca in Euro-
 pa, ut vernacula, nota est. Ergo accentibus am-
 plius non est opus. Addo solum hoc, in meo-
 rum nullo esse *πέταται* aut *πετάται*. v. supra ad
 4, 7. Erasmus postea missum feci, cum notum
 lit, quam negligens, perfidus et miserabilis fue-
 rit

ἔρημον εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, ὅπως τρέφου-
 νται ἐκεῖ καιρὸν καὶ καιροὺς, καὶ ἡμισυ
 καιροῦ, ἀπὸ προσώπου τοῦ ἔφους. καὶ 15.
 ἔβαλεν ὁ ἔφους ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ
 ὀπίσω τῆς γυναικὸς ὕδωρ ὡς ποταμὸν· ἵνα
 αὐτὴν ποταμοφόρητον ποιῆσθαι. καὶ ἐβόη- 16.
 θησεν ἡ γῆ τῇ γυναικί, καὶ ἠνοιξεν ἡ γῆ
 τὸ σῶμα αὐτῆς, καὶ κατέπιε τὸν ποταμὸν,
 ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ σώματος
 αὐτοῦ. καὶ ἀργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ 17.
 γυναικί, καὶ ἀπῆλθε ποιῆσαι πόλεμον
 μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρματος αὐτῆς,
 τῶν τηρούντων τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ, καὶ
 15. ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ. καὶ ἐξῆλθον 18.
 ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης. Καὶ εἶδον XIII, 1.
 ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον
 κέρατα δέκα καὶ κεφαλὰς ἑπτὰ· καὶ
 ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα,
 καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ὀνόματα
 βλασφημίας. καὶ τὸ θηρίον, ὃ εἶδον, ἦν 2.
 ὅμοιον πάρδαλι, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς
 ἄρκου, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ὡς σῶμα λέον-
 τος,

rit editor N. Test. Plura peti possunt ex priora
 mea Apocalypseos editione. Dudum id ante me
 in evangelis docuerat doctissimus Hentenius ad
 Euthym Zigab.

XIII, 2.] De ἄρκου γ. P. 108, 273, et Montf. ad Chry-
 solt VII, 61, nota a. ἄρκου hic notarunt etiam
 Alter et Birch.

τος, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ 3. ἐξουσίαν μεγάλην. καὶ μίαν ἐκ τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡσεὶ ἐσφαγμένην εἰς θάνατον· καὶ ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐθεραπεύθη, καὶ ἐθαύμασεν ὅλη ἡ γῆ ἐπίσω 4. τοῦ θηρίου. καὶ προσεκύνησαν τῷ δράκοντι, τῷ δεδώκоти τὴν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ, καὶ προσεκύνησαν τῷ θηρίῳ, λέγοντες· τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ; τίς δυνατὸς πολεμῆσαι

3.] Edit. Steph. quam Birch, contulit, habet ἐθαυμάσθη ἐν ὅλη τῇ γῆ. Ergo omnes Codd. Birch. habent eodem modo. Nihil enim varietatis notavit. Miror. Cur vero idem, ut in evangelis, act. et epist. non notavit Codices Vindobonenses? Mei omnes, praeter unum 7. qui ἐθαυμάσθη ὅλη ἡ γῆ exhibet, habent, ut edidi. Item Complut. Ex quatuor Vindobb. tres ita etiam habent, quartus, ut Steph. v. Alter. Denique lectioni meae accedit, et Areth. Ἐθαυμάσθη ergo ex Andrea venit, cui tamen repugnat Complut. et mea 0. Codices vero Andreae duo Sylburgii inter se consentiunt. Nam Palat. habet ἐθαυμάσθη ἐν ὅλη τῇ γῆ. Alter 7. habet ἐθαυμάσθη ὅλη ἡ γῆ. Quatuor Codd. Wetst. A. C. 12. 28. qui soli a mea lectione recedunt, ipsi quoque inter se dissentiunt. Notum praeterea 12. et 28. esse infimos, ut taceam de A. et C. Nonne denique vulgata latina etiam exprimit ἐθαύμασεν ὅλη ἡ γῆ; v. P. 110. 273. Cum haec scripissam, reperi in 23. ἐθαυμάσθη ἐν ὅλη τῇ γῆ, in 22. vero ita est, omisso θ. Uterque Andreae commentarium habet. Repugnat divinus Monachienlis 21. qui, ut ego edidi, exhibet.

σαι μετ' αὐτοῦ; καὶ ἐδόθη αὐτῷ σῶμα 5.
 λαλοῦν μεγάλα καὶ βλασφημίαν, καὶ
 ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία πόλεμον ποιῆσαι μήνας
 τεσσαράκοντα δύο. καὶ ἤνοιξε τὸ σῶμα 6.
 αὐτοῦ εἰς βλασφημίαν πρὸς τὸν Θεόν,
 βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ τὴν
 σκηνὴν αὐτοῦ, τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηπτῶ-
 ντας. καὶ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι πόλεμον 7.
 μετὰ τῶν ἁγίων, καὶ νικῆσαι αὐτούς· καὶ
 ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν καὶ
 λαόν καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος. καὶ 8.
 προσκυνήσουσιν αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦν-
 τες

5.] De πόλεμον ποιῆσαι v. P. 110. 275. Mei omnino omnes habent πόλεμον ποιῆσαι, etiam 20. solum 7. omittit πόλεμον. Lectioni a me probatae accedit etiam Areth. et Complut. Pro omisso πόλεμον, quod deest in edit. Steph. silent omnes omnino Codd. Birchii, quod merito mireris, cum praeferunt praestantiores eius cum meis probent βλασφημίαν. Ex quatuor Vindobonenfibus tres habent πόλεμον ποιῆσαι, sed idem ille quartus, de quo modo dixi, omittit πόλεμον. Addo solum hoc, hunc Codicem habere scholia Andreae. Nemo ergo mirabitur, cur solus dissentiat. Ceterum locus Dionysii, de quo dixi, legitur etiam, haud dubie ex Eusebio, apud Georgium Syncellum p. 383. b. ubi Cod. Aug. exhibet: ἐδόθη γὰρ αὐτῷ, φησὶ, σῶμα λαλοῦν μεγάλα καὶ βλάσφημα. καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία, καὶ μήνες τεσσαράκοντα δύο.

7.] Hic rursus aliqui codd. Andreae omittunt καὶ λαόν. In his Vindob. 4. Habet meus 7. et Areth. cum reliquis. Nota hoc ad vers. 5.

τες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται τὸ ὄνομα ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀγίου τοῦ ἐσθαγμένου ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

9. [10.] εἴ τις ἔχει ὄσος, ἀκουσάτω. εἴ τις ἀιχμαλωσίαν, ὑπάγει· εἴ τις ἐν μαχαίρᾳ, δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι. ᾧδὲ ἐστὶν ἡ ὑπομονὴ

11. καὶ ἡ πίστις τῶν ἁγίων. καὶ εἶδον ἄλλο ΛΖ. ιγ. θηρίον, ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, καὶ εἶχε κέρατα ὅμοια ἀγνίου· καὶ ἐλάλει ὡς θρῦκῶν.

10.] Est haec elliptica oratio, ut 11, 8. ubi alii alia intulerunt. Hoc loco intulerunt ἔχει, συνάγει, ἀπάγει, et εἶς, in altero membro autem ἀποκτενεῖ. Loca similia, ubi itidem diversa intelligenda sunt, reperiuntur Philipp. 2, 1. Rom. 17, 6. 7. 8. Unice probabilis lectio est, quam aliqui meorum exhibent, quamque hic expressi. Eam ita non corrigendam, sed supplendam iudico: εἴ τις ἀιχμαλωσίαν (intellige, ἐπάγει. Nam ἔχει absurdum est. Si vero cum aliquibus Codd. probetur εἶς, intelligetur ἀπάγει. Sed prius probō.) ὑπάγει (nimirum, εἶς ἀιχμαλωσίαν.) εἴ τις ἐν (loco σύν) μαχαίρᾳ (intellige, ἐστίν. Ergo non opus est adde- re, ἀποκτενεῖ.) δεῖ αὐτὸν ἀποκτ. De ὑπάγει v. 17, 8. 11. Cum altero membro compara Matth. 26, 52. Reliquas interpolationes vide apud Wetst. et Alterum.

11.] Apud solum Erasmus et qui eum sequuntur reperio ὅμοια ἀγνίου. Ita tamen habet meus 7. supra tamen scripto φ. Si id explicandum esset; intelligerem κέρασιν, ut supra 9, 19. ὅμοια ὄφρων, scilicet οὐραῖς. Etli ergo Erasmus propter Cod. Reuchlin. excusari potest: tamen contra sunt ceteri Codd. Andreae et Areth. Stephaniana tertia habet ἀγνίου.

δράκων. καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώτου 12.
 θηρίου πῦταν ποιῆι ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ
 ἐποιεὶ τὴν γῆν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦν-
 τας, ἵνα προσκυνήσωσι τὸ θηρίον τὸ πρῶ-
 τον, ὃ ἐθεραπεύθη ἢ πληγὴ τοῦ θανάτου
 αὐτοῦ. καὶ ποιῆι σημεῖα μεγάλα, καὶ 13.
 πῦρ, ἵνα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίῃ ἐπὶ
 τὴν γῆν, ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. καὶ 14.
 πλατῶ τοὺς ἔμούς, τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ
 τῆς γῆς, διὰ τὰ σημεῖα, ἃ ἐδόθη αὐτῶ
 ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου· λέγων τοῖς
 κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ποιῆσαι εἰκόνα
 τῷ θηρίῳ, ὃ ἔιχε πληγὴν, καὶ ἔζησεν ἀπὸ
 τῆς μαχαίρας. καὶ ἐδόθη αὐτῶ πνεῦμα 15.
 δοῦναι τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα καὶ
 λαλήσῃ ἢ εἰκὼν τοῦ θηρίου, καὶ ποιήσῃ,
 ὅσοι ἐὰν μὴ προσκυνήσωσι τῇ εἰκόνι τοῦ
 θηρίου ἀποκτανθῶσι· καὶ ποιῆι πάντα, 16.
 τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς
 πλουσίους καὶ τοὺς πτωχοὺς, καὶ τοὺς
 ἐλευ-

ἀγρίῳ. Ergo Birch. nihil notavit. Sed bonus
 Steph. in edit. 1550. pag. 189. tacite intulit *ἀγρίῳ.*
 In edit. 1546. pag. 335. est adhuc ex Erasmo
ἀγρίου.

14. τοὺς ἔμούς] addit etiam 20. v. P. 115.

15. ἵνα καὶ] καὶ — B. In τῇ εἰκόνι et τὴν εἰκόνα
 auctor sibi non conliat. ἵνα ante ἀποκτανθῶσιν,
 quod exclusi, omittunt etiam praeflantiores apud
 Birch. et apud Alterum omnes.

- ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους, ἵνα δώσωσιν
αὐτοῖς χαράγματα ἐπὶ χεῖρας αὐτῶν τῆς
17. δεξιᾶς, ἢ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῶν. καὶ
ἵνα μὴ τις δύνηται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι,
εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα, τὸ ὄνομα
τοῦ θηρίου, ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος
18. αὐτοῦ. ὧδε ἡ σοφία ἐστίν. ὁ ἔχων κύν, ΛΗ.
ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου· ἀριθ-
μὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστίν, ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ
XIV, 1. χξϛ. Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ τὸ ἀρνίον ἐστὶν-ΛΘ.
κὸς ἐπὶ τὸ ὄρος σιών, καὶ μετ' αὐτοῦ
ἀριθμὸς ἑκατὸν τεσσαρακοντατέσσαρες
χιλιάδες, ἔχουσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ
τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον
2. ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ ἤκουσα
Φωνὴν ἐκ τοῦ θυραίου ὡς Φωνὴν ὑδάτων
πολλῶν, καὶ ὡς Φωνὴν βροντῆς μεγάλης·
καὶ ἡ Φωνή, ἣν ἤκουσα ὡς κιθαρῶδῶν
κιθαρῶδῶν ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν.
3. καὶ ἄδουσιν ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ
Θεοῦ,

XIV, 1. *ἰσῶς*, neutro genere, 7. Sed Palatin. *ἰσηκός*.
In scholiis Andreae autem est *ἰσῶς*, quod masculino genere refertur ad Christum. Erasmus primo ediderat *ἰσῶς*, deinde vero exhibuit *ἰσός*. Ἀριθμὸς addunt mei omnes praeter 7. Erasmi κατόμειον, loco γεγραμμένον, nullibi reperire potui.

3. *ὡς*, ante ᾠδὴν, addit solus 7. Omittit adeo Palat., sed hic habet *ἄδόντων*, loco *ἄδουσι*, quod nemo notavit, nec Bengelius. Adeo ergo contempsit Alftaticam recensionem suam. v. Sylburg. p. 59. vers. 52.

θρόνου, καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων ζώων,
καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο
μαθεῖν τὴν ᾠδὴν, εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τεσσα-
ρακοντατέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἠγορασμένοι
ἀπὸ τῆς γῆς. οὗτοί ἐσιν οἱ μετὰ γυναί- 4.
κῶν οὐκ ἐμολύνθησαν· παρθένοι γάρ ἐσιν·
οὗτοί ἐσιν οἱ ἀκολούθουντες τῷ ἀρνίῳ,
ἔπου ἐὰν ὑπάγῃ· οὗτοι ὑπὸ ἰησοῦ ἠγορά-
σθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἀπαρχὴ τῶ
θεῶ καὶ τῷ ἀρνίῳ. καὶ οὐχ ἐυρέθη ἐν 5.
τῷ σώματι αὐτῶν ψεῦδος· ἄμωμοι γάρ

M. ἰδ. ἐσιν. καὶ εἶδαν ἄγγελον πετόμενον ἐν 6.
μεσουρανήματι, ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον,
εὐαγγελίσαι τοὺς καθήμενους ἐπὶ τῆς γῆς,
καὶ ἐπὶ πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλώσ-
σαν καὶ λαόν· λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ· 7.
Φοβήθητε τὸν κύριον, καὶ δότε αὐτῷ δόξαν,
ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ· καὶ
προσκυνησατε αὐτὸν, τὸν ποιήσαντα τὸν
οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν

MA. καὶ πηγὰς ὑδάτων. καὶ ἄλλος δεύτερος 8.
ἄγγελος ἠκολούθησε, λέγων· ἔπεσε βαβυ-
λὼν ἡ μεγάλη, ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ
τῆς πορνείας αὐτῆς πεπότικε πάντα τὰ

MB. ἔθνη. καὶ ἄλλος ἄγγελος τρίτος ἠκο- 9.
λούθησεν αὐτοῖς, λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ·

εἰ

5. ψεῦδος] δόλος. C. Ita folius 7.

8. πορνείας ταύτης. B.

- εἰ τις προσκυνεῖ τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα
 αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει χάραγμα ἐπὶ τοῦ
 μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ,
 10. καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ
 τοῦ θεοῦ, τοῦ κεκρασμένου ἀκράτου ἐν τῷ
 ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ· καὶ βασανισθή-
 σεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον τῶν ἁγίων
 11. ἀγγέλων καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου. καὶ ὁ
 καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν εἰς αἰῶνας
 αἰῶνων ἀναβαίνει· καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνά-
 παυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ προσκυνοῦν-
 τες τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ
 εἰ τις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόμα-
 12. τος αὐτοῦ. ὧδε ἡ ὑπομονὴ τῶν ἁγίων
 ἐστίν· οἱ τηροῦντες τὰς ἐντολάς τοῦ θεοῦ,
 13. καὶ τὴν πίσιν ἰησοῦ· καὶ ἤκουσα φωνῆς
 ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης, γράψον· μακά-
 ριοι οἱ νεκροὶ, οἱ ἐν κυρίῳ ἀποθνήσκοντες
 ἀπόρτι· λέγει γὰρ τὸ πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύ-
 σωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν· τὰ δὲ ἔργα
 14. αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν. καὶ εἶδον, ΜΓ. 1ε.
 καὶ ἰδοὺ νεφέλη λευκὴ, καὶ ἐπὶ τὴν νεφέ-
 λην καθήμενον ὅμοιον ὑἱῷ ἀνθρώπου, ἔχων
 ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ σέφανον χρυσοῦν,
 καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὄξύ.
 καὶ

15. ἀπόρτι:] alii referunt ad γράψον, alii ad μακάριοι,
 alii ad λέγει. Mox aliqui, ἀναπαύσονται. B.

14. ὅμοιον ὑἱῷ, ut 1, 13. Mox aliqui, τὴν κεφαλὴν. B.

καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ, 15.
 κρᾶζαν ἐν φωνῇ μεγάλη τῷ καθήμενῳ ἐπὶ
 τῆς νεφέλης· πέμψον τὸ δρέπανόν σου,
 καὶ θέρισον· ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τοῦ θερίσαι·
 ὅτι ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς. καὶ 16.
 ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τὴν νεφέλην τὸ
 δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐθερίσθη
 ΜΔ. ἡ γῆ. καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ 17.
 τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἔχων καὶ
 αὐτὸς δρέπανον ὄξύ. καὶ ἄλλος ἄγγελος 18.
 ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου, ἔχων ἐξουσίαν
 ἐπὶ τοῦ πυρός· καὶ ἐφώνησεν ἐν κραυγῇ
 μεγάλη τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον τὸ ὄξύ,
 λέγων· πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ ὄξύ,
 καὶ τρύγησον τοὺς βότρυας τῆς ἀμπέλου
 τῆς γῆς, ὅτι ἤκμασεν ἡ σαφυλὴ τῆς γῆς.
 καὶ ἐξέβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ δρέπανον 19.
 αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐτρύγησε τὴν
 ἀμπελον τῆς γῆς, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν
 ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τὸν μέγαν.
 καὶ

15. ναοῦ] οὐρανοῦ. C.

τοῦ θερίσαι] τοῦ — A.

16. τῇ νεφέλῃ. B. Andreas; τῆς νεφέλης. C.

18. τῆς γῆς [secundum] αὐτῆς. C.

19. ἐξέβαλεν] ex tribus notat Alter. Birch. ex nullo.
 Et si Andr. habeat ἔβαλεν; tamen miror.τὴν ληνὸν — τὸν μέγαν] exhibet etiam Areth. sed
 in scholio nihil de eo monet. Andreas habet
 qui-

20. καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς ἔξωθεν τῆς πόλεως,
καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ ἄχρι τῶν
χαλινῶν τῶν ἵππων, ἀπὸ σαδίων χιλίων

XV, 1. ἑξακοσίων. Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν ΜΕ.

τῶ ὐρανῶ μέγα καὶ θαυμαστὸν, ἀγγέλους
ἑπτὰ, ἔχοντας πλῆγὰς ἑπτὰ τὰς ἐσχά-
τας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ

2. Θεοῦ. καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑαλίνην
μεμιγμένην πυρὶ καὶ τοὺς ἰκόντας ἐκ
τῆς εἰκόνος καὶ ἐκ τοῦ θηρίου αὐτοῦ καὶ
ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ,

ἑσῶτας

quidem τὴν μεγάλην, sed in scholio discrepant
Codices eius inter μέγας et μεγάλη, ut me inficio
ante me monuerat Sylburgius. Nam Sylburgii
editione carebam in Rossia. v. P. Alii τὸν ante
ληνὸν, alii τὴν μεγάλην corrigunt, alii τὸν μέγαν
profus omittunt. De ὁ λαὸς vaide quidem du-
bito, cum apud scriptores ecclesiasticos etiam, ut
apud Chrysoft. Gregor. Naz. repererim ἡ ληνός.
Immo in Apocalypsi et alibi et hic continuo est
ἡ ληνός. Vide 19, 15. ex quo loco aliqui hic
adoptarunt οἶνον. Quid igitur huic loco opitula-
bitur. Nam τὸν μέγαν propter Codices sine ullo
dubio legendum. Refero ergo τὸν μέγαν, non ad
ληνὸν, sed ad θυμόν. Ληνός est translatum; θυμὸς
proprium. Ergo ad proprium retulit. Sic 11, 4.
ἑσῶτες non ad ἐλαῖαι et λιχνίαι, quae translata
sunt, sed ad personas, quae cum istis comparan-
tur, hoc est, ad οἱτοι seu μάρτυρες retulit. Prima-
lius, (nam in morbis desperatis etiam a vetulis
non nulli medicamenta requirunt:) Primalius
ergo monet etiam de feminino et masculino. v.
Sabat. Sed Primasio nos non habebamus opus.

XV, 2. ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτοῦ] ex meis habent

ἐσώτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν ὑαλίην,
 ἔχοντας τὰς κισθάρους τοῦ θεοῦ· καὶ 3.
 ἄδουσι τὴν ᾠδὴν μουσέως δούλου τοῦ θεοῦ,
 καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ ἀγίου, λέγοντες·
 μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, κύριε
 ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ· δίκαιαι καὶ ἀλη-
 θινὰί αἱ ὁδοὶ σου, ὁ βασιλεὺς τῶν ἐθνῶν.
 τίς οὐ μὴ φοβηθῆ σε, κύριε, καὶ δοξάσει 4.
 τὸ ὄνομά σου; ὅτι μόνος ἅγιος· ὅτι πάντες
 ἤξουσι καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου· ὅτι
 τὰ δικαιώματά σου ἐφανερώθησαν. καὶ 5.
 μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἠνοίγη ὁ νοῦς τῆς
 σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ ὕψανῳ· καὶ 6.
 ἐξῆλ-

foli k. et 7. et, quem postea consului, Codex An-
 dreæ 23. Omittit adeo Cod. Andreae o. v. Wetst.
 Birch. Ordinem autem, quem hoc verfu probavi,
 sequitur etiam divinus Monachicofis 21. v. P. pag.
 128. 129. 284. 285.

3. ἐθνῶν, loco ἁγίων, habent mei omnino omnes.
 Hic sibi nec Bengelius temperare potuit, quin con-
 tra Erasmus et eius Latinismum, hoc est, ut ego
 interpretor, Barbarismum exclamaret. Eodem mo-
 do Millius non semel exclamavit contra Cod.
 Alexandr. et Cantabrig. Recordabar istorum apud
 Aesch. oratorem: περιέχοντα κατὰ τὴν ἀγορὰν
 ἀληθεῖς κατ' ἀλλήλων ἔχοντες. δόξας καὶ λόγους
 οὐ ψευδεῖς διασπείροντες. Ceterum de ἐθνῶν v.
 Wetst. Alter, Birch. qui hic octo Codd. memorat.
 Tot enim ex universo numero eius paullo accura-
 tius videntur examinati esse. Sed horum ipsorum
 silentium mihi interdum suspectum fuit.

4. δοξάση. B. ἅγιος, loco ὅσιος, habet adeo Palatin.

ἔξηλθον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι, οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς, οἱ ἦσαν εἰδεδυμένοι λίνον καθαρὸν, λαμπρὸν, καὶ περιεζωσμένοι περὶ τὰ στήθη ζώναις χρυσαῖς. καὶ ἓν ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων ἔδωκε τοῖς ἑπτὰ ἄγγελοις ἑπτὰ Φιάλας χρυσαῖς, γεμούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ· καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν, ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἄγγέλων.

XVI, 1. Καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης, λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἄγγελοις· ὑπάγετε καὶ ἐκχέετε τὰς ἑπτὰ Φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν γῆν. καὶ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος, καὶ ἐξέχεε M5. 15. τὴν Φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο ἔλκος κακὸν καὶ πονηρὸν ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ἔχοντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ. καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐξέχεε MZ. τὴν Φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐγένετο αἷμα ὡς νεκροῦ· καὶ πᾶσα ψυχὴ ἀπέθα-

6. λίθον pertinet ad διττογραφίας Andreae, de quibus supra monui 6, 4. λινόν, aliqui Codd. habent in schol. Andreae, in his 7. Sed non ut lectionem, verum ut interpretationem. Inveni etiam λίθον et λινόν.

- ΜΗ. ἀπέθανεν ἐν τῇ θαλάσῃ. καὶ ὁ τρίτος 4.
 ἐξέχεε τὴν Φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποτα-
 μούς καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων· καὶ
 ἐγένετο αἷμα. καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου 5.
 τῶν ὑδάτων λέγοντος· δίκαιος εἶ, ὁ ὢν,
 καὶ ὁ ἦν, ὅσιος, ὅτι ταῦτα ἔκρινας· ὅτι 6.
 αἷμα ἁγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεαν, καὶ
 αἷμα αὐτοῖς ἔδωκας πιεῖν· ἀξιοί εἰσι. καὶ 7.
 ἤκουσα τοῦ θυσιαστηρίου λέγοντος· καὶ κύριε,
 ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἀληθινὰ καὶ
- ΜΘ. 18. δίκαιη αἰ κρίσεις σου. καὶ ὁ τέταρτος 8.
 ἐξέχεε τὴν Φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον·
 καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυματίσαι ἐν πυρὶ τοὺς
 ἀνθρώπους· καὶ ἐκαυματίσθησαν οἱ ἄν- 9.
 θρωποι καῦμα μέγα, καὶ ἐβλασφήμησαν
 οἱ ἄνθρωποι τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ, τοῦ ἔχον-
 τος ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγαὶς ταύτας·
 καὶ οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν.
- Ν. καὶ ὁ πέμπτος ἐξέχεε τὴν Φιάλην αὐτοῦ 10.
 ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ θηρίου· καὶ ἐγένετο ἡ
 βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτωμένη· καὶ ἔμασσῶντο
 τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πόνου. καὶ 11.
 ἐβλασφήμησαν τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ
 τῶν πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἐλκῶν
 αὐτῶν· καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων
- ΝΑ. αὐτῶν. καὶ ὁ ἕκτος ἐξέχεε τὴν Φιάλην 12.
 αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν, ἐφρα-
 την·

- την· καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ, ἵνα
 ἐτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ
 13. ἀνατολῆς ἡλίου. καὶ εἶδον ἐκ τοῦ σώμα-
 τος τοῦ δράκοντος καὶ ἐκ τοῦ σώματος τοῦ
 θηρίου καὶ ἐκ τοῦ σώματος τοῦ ψευδοπρο-
 φήτου πνεύματα ἀκάθαρτα τρία, ὡς
 14. βότρυχοι. εἰσὶ γὰρ πνεύματα δαιμονίων
 ποιῶντα σημεῖα, ἃ ἐκπορεύεται ἐπὶ τοὺς
 βασιλεῖς τῆς οἰκουμένης ὅλης, συναγαγεῖν
 αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον τῆς ἡμέρας ἐκείνης,
 τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτο-
 15. ρος. ἰδοὺ, ἔρχομαι ὡς κλέπτῃς. μακά-
 ριος ὁ γρηγορῶν, καὶ τηρῶν τὰ ἱμάτια
 αὐτοῦ, ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ, καὶ
 16. βλέπωσι τὴν ἀσχημοτύνην αὐτοῦ. καὶ
 συνήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλού-
 17. μενον ἐβραϊστὶ μαγεδών. καὶ ὁ ἔβραμος NB. ιη.
 ἐξέχεε

13.] v. P. 158. — 140. 287. Birch. Sylburg. Alter.

14. ἃ ἐκπορεύεται] servat adeo Palat. et Areth. Unus
 Alteri Cod. Andr. ἃ ἐκπορεύονται. Hoc loco mihi
 suspecta est diligentia Birchii v. Wetst. Alter.
 Birch.

16.] Tam quia praestantiores Codd. habent μαγεδών,
 quam quia Hieronymus, forte ex Origene, proba-
 vit Armageddon, probo μαγεδών. Notum enim
 est, Origenem, eiusque affectam Hieronymum, nul-
 lum hunc nomen proprium praetermississe, quod
 non vexarint. v. 9. 11. Μαγεδών postea inveni-
 etiam in divino Monachienfi 21.

68 Καρ 16, 17-21 Ἰωάννου

ἔξεχεε τὴν Φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν αἶρα·
 καὶ ἔξῃλθε φωνὴ μεγάλη ἀπὸ τοῦ ἰαοῦ
 τοῦ οὐρανοῦ, ἀπὸ τοῦ θρόνου, λέγουσα·
 γέγονε. καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ βρον- 18.
 ταὶ καὶ Φωαὶ καὶ σεισμὸς μέγας, οἷος
 οὐκ ἐγένετο ἀφ' οὗ οἱ ἄνθρωποι ἐγένοντο
 ἐπὶ τῆς γῆς, τηλικούτος σεισμὸς οὕτω
 μέγας. καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ μεγάλη 19.
 εἰς τρεῖς μέρη, καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν
 ἔπεσον· καὶ βαβυλῶν ἡ μεγάλη ἐμνήσθη
 ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, δοῦναι αὐτῇ τὸ ποτή-
 ριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ.
 καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγε, καὶ ὄρη οὐχ εὐρέ- 20.
 θησαν. καὶ χάλαζα μεγάλη ὡς ταλαν- 21.

τιαῖα καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ
 τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ
 ἄνθρωποι τὸν Θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς
 χαλάζης· ὅτι μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγὴ αὐτῆς
 ΝΓ. σφόδρα. Καὶ ἦλθεν εἰς ἐκ τῶν ἑπτὰ XVII, 1.
 ἀγγέλων, τῶν ἔχόντων τὰς ἑπτὰ Φιάλας,
 καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ λέγων· Δεῦρο,
 δείξω σοι τὸ κρῖμα τῆς πόρνῆς τῆς μεγά-
 λης, τῆς καθημένης ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῶν
 πολλῶν· μεθ' ἧς ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς 2·
 τῆς γῆς, καὶ ἐμεθύσθησαν οἱ κατοικοῦν-
 τες τὴν γῆν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας
 αὐτῆς. καὶ ἀπήνεγκέ με εἰς ἔρημον ἐν 3.
 πνεύματι· καὶ εἶδον γυναῖκα καθημένην
 ἐπὶ

- ἐπὶ θηρίον κόκκινον, γέμον ὀνόματα βλασφημίας, ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα 4. δέκα. καὶ ἡ γυνὴ ἦν περιβεβλημένη πορφυροῦν καὶ κόκκινον, κεχρυσωμένη χρυσίῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, ἔχουσα ποτήριον χρυσοῦν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς γέμον βδελυγμάτων, καὶ τὰ 5. ἀκάθαρτα τῆς πορνείας τῆς γῆς· καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς ἔνομα γεγραμμένον· μυστήριον· βαβυλῶν ἡ μεγάλη, ἡ μήτηρ τῶν πόρων καὶ τῶν βδελυγμάτων 6. τῆς γῆς. καὶ εἶδον τὴν γυναῖκα μεθύουσαν τοῦ αἵματος τῶν ἀγίων, ἐκ τοῦ αἵματος
- τος

XVII, 3. τὸ θηρίον τὸ κόκκινον τ θηρίον τὸ κόκκινον.

C. Nam eiusmodi animalis antea non est facta mentio. Quanquam verl. 4. est γέμον βδελ. tamen hic ὀνόματα consistere potest ac debet propter Codices.

4.] De Cod. Vat. 579. apud Birch. v. P. pag. 147. et Sylburg. p. 74. Τῶν ἀκαθάρτων habet solus Areth. sed in fine τῆς γῆς. Sic etiam in 20.

5. πόρων, non πορνῶν legendum est. Hoc loco et ii, qui Codd. tractarunt, et scribae Codd. videntur errasse. In meo 17. erat etiam πόρων, sed recentior manus ex edit. Erasmi, ut videtur, correxit πορνῶν, addita nota Al. id est, alius aut alibi. πορνείων ex Andreae scholiis venit. Apud Areth. etiam in textu est πορνείων, in scholio πορνῶν. Complutenses eiusmodi Cod. ad manus habuerunt, cuiusmodi est meus o. qui πόρων exhibet. Vide inferius 21, 8. 22, 15.

6.] Hic rursus in meo 17. post μεθύουσαν insertum est

τος τῶν μαρτύρων ἰησοῦ· καὶ ἑθαύμασα,
 ἰδὼν αὐτήν, θαῦμα μέγα. καὶ εἶπέ μοι·
 ὁ ἄγγελος· διατί ἑθαύμασας· ἐγὼ ἐρῶ
 σοι τὸ μυστήριον τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ
 θηρίου τοῦ βασιλεύοντος αὐτήν, τῷ ἔχον-
 τος τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα
 κέρατα. τὸ θηρίον, ὃ εἶδες, ἦν, καὶ οὐκ ἔ-
 στι· καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ τῆς ἀβύσ-
 σου καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγειν· καὶ θαυ-
 μάσσονται οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν, ὧν οὐ
 γέγραπται τὸ ὄνομα ἐπὶ τοῦ βιβλίου τῆς
 ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, βλέπόντων,
 ὅτι ἦν τὸ θηρίον καὶ οὐκ ἔστι, καὶ παρέστα.
 ὧδε ὁ νοῦς ὃ ἔχων σοφίαν. αἱ ἑπτὰ κεφα-
 λαί, ἑπτὰ ἕρη εἰσὶν, ὅπου ἡ γυνὴ κάθηται
 ἐπ' αὐτῶν. καὶ βασιλεῖς εἰσὶν ἑπτὰ· οἱ 10.
 πέντε ἔπεσον, ὃ εἷς ἐστίν, ὃ ἄλλος οὐπω
 ἦλθε· καὶ ἔταν ἔλθῃ, ὀλίγον δεῖ αὐτὸν
 μεῖναι.

est a recentiore ex et post *ἀγίαν καὶ*. Utrumque
 ex Andrea venit. Praestantiores Codd. neutrum
 agnoscunt. v, P. Quin etiam Areib. ex et καὶ
 omittit.

8. τὰ ὀνόματα B. μοx, τὸ βιβλίον. B. τῷ βιβλίῳ. C.
 καὶ παρέστα habet etiam 20. De toto versu v.
 Birch. Nisi mea prior editio prodiiisset anno 1785.
 Birchii autem 1798. dicerent, meam in plerisque
 locis conformatam esse ad praestantiores Birchii
 Codices. Sed ego eo tempore Birchium nondum
 noram et eius prima evangeliorum editio prodit
 demum 1788. 4. cum mea prodiiisset ab anno
 1782. — 88.

11. μεῖναι. καὶ τὸ θηρίον, ὃ ἦν, καὶ οὐκ ἔστι,
καὶ οὗτος ὄγδοός ἐστι, καὶ ἐκ τῶν ἑπτὰ
12. ἐστὶ, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει. καὶ τὰ
δέκα κέρατα, ἃ εἶδες, δέκα βασιλεῖς εἰσιν,
οἵτινες βασιλείαν ὑπὸ ἔλαβον, ἀλλ' ἐξου-
σίαν, ὡς βασιλεῖς, μίαν ἄραν λαμβάνουσι
13. μετὰ τοῦ θηρίου. οὗτοι μίαν ἔχουσι
γνάμην, καὶ τὴν δύναμιν καὶ ἐξουσίαν
14. αὐτῶν τῷ θηρίῳ διδάσιν. οὗτοι μετὰ
τοῦ ἀγρίου πολεμήσουσι, καὶ τὸ ἀγρίον
νικήσει αὐτούς, ὅτι κύριος κυρίων ἐστὶ καὶ
βασιλεῖς βασιλέων· καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ,
15. κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί. καὶ λέγει
μοι, τὰ ὕδατα, ἃ εἶδες, οὗ ἡ πόρνη κάθη-
ται, λαοὶ καὶ ὄχλοι ἐπὶ, καὶ ἔθνη καὶ
16. γλώσσαι, καὶ τὰ δέκα κέρατα, ἃ εἶδες,
καὶ

11. καὶ αὐτὸς ὄγδοος. B. αὐτὸς ὄγδοος, quod per se intelligitur, non ad θηρίον, sed ad βασιλεῖς refer- tur. Loca similia supra notata sunt.

13.] De διδάσει. v. P. 151. 290. Wetlit. Birchl. Ita quoque tres ex quatuor habent apud Alterum at- que omnes omnino mei praeter 7. qui δάσουσιν exhibet.

15.] Post εἶδες addunt, καὶ ἡ γυνὴ, meus l. 15. 19. Areth. qui tamen nihil de eo habet in schol. De hoc a nullo monitum est. Equidem arbitror, ἡ γυνὴ adscriptum fuisse vocabulo πόρνη ex versu 3. aut 18. Id deinde, addito καὶ, relatum est in contextum. Eodem modo vers. 16. ex eodem versu 5. ante τὸ θηρίον, loco καὶ, illatum est ἐπὶ.

καὶ τὸ θηρίον, οὗτοι μισήσουσι τὴν πόριν,
καὶ ἡρημαμένην ποιήσουσιν αὐτήν, καὶ τὰς
σάρκας αὐτῆς φάγανται, καὶ αὐτὴν κατα-
κάψουσιν ἐν πυρὶ. ὁ γὰρ θεὸς ἔδωκεν 17.
εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆσαι τὴν γνώμην
αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι γνώμην μίαν, καὶ
δοῦναι

16. οὗτοι] hic rursus nec ad ὕδατα, nec ad κέρατα,
nec ad θηρίον refertur, sed ad λαοί. Ceterum in-
ter versum 15. et 16. nulla debet esse maior di-
stinctio. Nam non solum τὰ ὕδατα, sed et τὰ
κέρατα et τὸ θηρίον, ut paullo ante docuit, sunt
λαοί seu βασιλεῖς. Recentiores ergo μύσαι καὶ
μυσαγωγοί, mutata lectione, aliam interpretatio-
nem excogitare coguntur. v. P. 152. 153. 290.
Birch. Wetst. Mox post, καὶ ἡρημαμένην ποιήσου-
σιν αὐτήν, adduat aliqui, καὶ γυμνήν. Istud
γυμνήν est interpretatio τοῦ ἡρημαμένην. Ergo
etiam accurati Codices καὶ γυμνήν omittunt, alii
a recentiore manu id adscriptum habent in mar-
gine. Hac appendice alii non contenti, addebant
etiam ποιήσουσιν αὐτήν, quod permulti Codd. ex-
cludunt. Ergo et καὶ γυμνήν, et καὶ γυμνήν
ποιήσουσιν, ut interpretatio et interpolatio exclu-
denda sunt. Codices Andreae adeo in addito et
omisso, καὶ γυμνήν, dissentiant. v. P. 153 — 155.
290. Birch. Wetst. Alterum, cuius prius et quar-
tus haec prorsus omittit. Propter vulgatae Lati-
nae desolatam et nudam comparatur 3, 18. igni-
tum probatur.

17. καὶ ποιῆσαι γνώμην μίαν] contra Millium tuentur
etiam Codd. Birchii et Alteri. Ex meis unus 7.
omittit. Contra est meus Andreae o. et apud Syl-
burg. Palatinus et Bavaricus, Volobat Millius
scilicet vulgatam latinam et divinum Cod. Alex.
defendere v. P. 155. De proximo τελεσθῶσιν ea-
dem est sententia.

- δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ,
 18. ἄχρι τελεσθῶσιν ὁ λόγοι τοῦ θεοῦ. καὶ
 ἡ γυνὴ, ἣν εἶδες, ἔστιν ἡ πόλις ἡ μεγάλη,
 ἡ ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασιλείων
 KVIII, 1. τῆς γῆς. Μετὰ ταῦτα εἶδον ἄλλον NE. 19.
 ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
 ἔχοντα ἔξουσίαν μεγάλην· καὶ ἡ γῆ ἐφω-
 2. τίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ. καὶ ἔκραξεν
 ἐν ἰσχυρᾷ φωνῇ, λέγων· ἔπεσε βαβυλῶν
 ἡ μεγάλη, καὶ ἐγένετο κατοικητήριον δαι-
 μόνων καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος
 ἀκαθάρτου, καὶ φυλακὴ παντὸς ὀρνέου
 3. ἀκαθάρτου καὶ μεμισημένου. ὅτι ἐκ τοῦ
 οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πεπώ-
 κασι πάντα τὰ ἔθνη· καὶ οἱ βασιλεῖς
 τῆς γῆς μετ' αὐτῆς ἐπόρνευσαν, καὶ οἱ
 ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ
 4. σερήιους αὐτῆς ἐπλούτησαν. καὶ ἤκουσα
 ἄλλην

18. ἐπὶ τῆς γῆς. B.

XVIII. 2. ἰσχυρᾶν φωνὴν τ ἰσχυρᾷ φωνῇ. b. Ἐν fortasse a proximo ἔκραξεν absorptum est. Post φωνῇ aliqui Codd. Andreae addunt μεγάλην, quod tamen mei o. et 7. omittunt. Alterus ex eiusmodi Cod. laudat καὶ μεγάλην. Ἐν ἰσχυρί Erasmus videtur finxiffe ex latino in fortitudine. v. P. 155. 291.

ὀρνέου] θηρίου. C. v. P. ac ibid. de μεμισημένου. Bonus Erasmus ab ὀρνις primo fabricaverat ὀρνέου. Deinde ὀρνέου correxit. Sic mox exhibuerat σερήιου Graece!

3.] De πεπότις et πέπτωκαν. v. P.

ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσαν·
 ἔξελθε ἐξ αὐτῆς ὁ λαός μου, ἵνα μὴ
 συγκακωνήσητε ταῖς ἀμαρτίαις αὐτῆς, καὶ
 ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς ἵνα μὴ λάβητε·
 ὅτι ἐκολλήθησαν αὐτῆς αἱ ἀμαρτίαι ἄχρι 5.
 τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμνημόνευσεν αὐτῆς ὁ
 θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς. ἀπόδοτε 6.
 αὐτῇ ὡς καὶ αὐτὴ ἀπέδωκε, καὶ διπλώ-
 σατε τὰ διπλά, ὡς καὶ αὐτὴ, καὶ κατὰ
 τὰ ἔργα αὐτῆς, ἐν τῷ ποτηρίῳ αὐτῆς, ᾧ
 ἐκέρασε, κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν. ὅσα 7.
 ἐδόξασεν αὐτὴν καὶ ἐξηνίασε, τοσοῦτον
 δότε αὐτῇ βασανισμόν καὶ πένθος· ὅτι
 ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγει· ὅτι κάθημαι
 βασίλισσα, καὶ χήρα οὐκ εἰμὶ, καὶ πέν-
 θος οὐ μὴ ἴδω. διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ 8.
 ἤξου-

4. ἐξέλθεται] per Andream ex Jelaia venit, ut vers. 2. θεοῦ. v. P.

5.] De ἐμνημόνευσεν αὐτῆς. v. P. Alter. Birch.

6.] Hunc versum denuo ad Codices plures et meos, et aliorum examinavi, nec tamen inveni, quod mutatum velim contra priorem editionem meam. Repetitiones fraudi fuerunt scribis non nullis.

7. κάθημαι] καθώς. A. De utroque nihil definitio. Alterus laudat, καθώς κάθημαι, (deberet esse, κάθημαι, καθώς, et ἐγὼ κάθημαι. Neutrum probabile. Sigla ως in mea priore editione hic inepte expressa est. Vide ergo in evangelio Lucae meae prioris editionis specimen Cod. M. in καθώς, ἀκριβῶς. v. P.

- ἤξουσιν αἱ πληγαὶ αὐτῆς, θάνατος, πένθος καὶ λιμός· καὶ ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται, ὅτι ἰσχυρὸς κύριος ὁ θεὸς, ὁ κρίνας αὐτήν. καὶ κλαύσουσι καὶ κόψονται ἐπ' αὐτήν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, οἱ μετ' αὐτῆς πορευόμενοι καὶ ἐρηνιάσαντες, ὅταν βλέπωσι τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς.
9. ἀπὸ μακρόθεν ἐσηκότες, διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, λέγοντες· οὐαὶ, οὐαὶ, ἢ πόλις ἢ μεγάλη βαβυλὼν, ἢ πόλις ἢ ἰσχυρὰ, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἦλθεν ἡ κρίσις σου. καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς κλαύσουσι καὶ πενθοῦσιν ἐπ' αὐτῇ, ὅτι τὸν γόμον αὐτῶν οὐδεὶς ἀγοράζει. οὐκέτι γόμον χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λίθου τιμίου, καὶ μαργαρίτου, καὶ βυσσίνου, καὶ πορφυροῦ, καὶ σηρικοῦ, καὶ κοκκίνου· καὶ πᾶν ξύλον θύϊνον, καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον καὶ πᾶν σκεῦος ἐκ ξύλου τιμιωτάτου, καὶ χαλκοῦ,

12. οὐκέτι] plerique Codd. huc referunt, sed Andreas ad superiora refert, certe in meo o. Nam et in Andrea in aliis Codd. huc refertur. v. Sylburg. p. 82. vers. 48. Loco μαργάρου in duobus meis reperi μαργάρον. Idem erat in tertio, sed a recentiore correctum. Credo id repetitum esse ex μαργαρίτου. Certe his, quae in fine versus memorantur, magis convenit μαργάρον, quam μαργάρον. Exempla tamen notavi in P. De margaritis copiose disputat Orig. III, 448. seqq. Pertinebant ea scilicet ad interpretationem Alexandrinam grammaticam Matth. 13, 45.

χαλκοῦ, καὶ σιδήρου, καὶ μαρμαίρου,
καὶ κινναμώμου, καὶ θυμιάματα, καὶ μύρον, 13.
καὶ λίβανον, καὶ ἔλαιον, καὶ οἶνον, καὶ
σεμίδαλιν, καὶ σῖτον, καὶ πρόβατα, καὶ
κτῆνη· καὶ ἵππων, καὶ ῥεδῶν, καὶ σωματί-
των, καὶ ψυχὰς ἀνθρώπων. καὶ ἡ 14.
ὀπώρα τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς σου
ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ
καὶ τὰ λαμπρὰ ἀπώλετο ἀπὸ σοῦ, καὶ
οὐκέτι αὐτὰ οὐ μὴ ἔυρης. οἱ ἔμποροι 15.
τούτων οἱ πλουτήσαντες ἀπ' αὐτῆς, ἀπὸ
μακρόθεν ζήσονται, διὰ τὸν φόβον τοῦ
βασανισμοῦ αὐτῆς, κλαίοντες καὶ πενθοῦν-
τες, καὶ λέγοντες· οὐαί, ἡ πόλις ἡ 16.
μεγάλη, ἡ περιβεβλημένη βύσσον καὶ
πορ-

15.] Alii, καὶ οἶνον, alii, καὶ ἔλαιον omiferant. Hinc
postea in aliis transposita sunt. Rheda notum.
Scribae graeci exhibent, h. l. ῥαιδῶν, ῥαιδων,
ῥεδῶν, ῥεδῶν, ῥεδῶν. De σωματίων, item de La-
tiniltarum, mancipiorum, porcorum et diversis
generis animalia v. P.

14. οὐκέτι αὐτὰ] αὐτὰ non nulli post ἔυρης habent.

15.] Nonnulli, οἱ ἔμποροι αὐτῶν, trahunt ad praece-
dentia. Inde in aliquibus paullo ante ortum
ἐυρήσουσιν. Aliqui, (ex meis duo) ante κλαίον-
τες addunt καί, et mox ante λέγοντες (ex meis
duo) id omittunt. Vide mox vers. 19.

16.] Aliqui bis habent οὐαί. Mox aequalitas postulat
βύσσινον propter πορφ. et κόκκ. Cum vero βύσ-
σον reperiretur, alii scripserunt πορφύραν. Neu-
trum

πορφυροῦν καὶ κόκκινον καὶ κεχρυσωμένη
 χρυσίῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις·
 ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη ὁ τοσούτος πλοῦτος.

17. καὶ πᾶς κυβερνήτης, καὶ πᾶς ὁ ἐπὶ τόπον
 πλέων, καὶ ναῦται, καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν
 ἐργάζονται, ἀπὸ μακρόθεν ἔησαν,
 18. καὶ ἔκραζον, βλέποντες τὸν καπνὸν τῆς
 πυρώ-

trum probari potest per Codd. De χρυσίῳ, quod
 ego edideram, v. Birch. Wetst. Alterum, cuius
 unus Andreae Codex, ut meus 7. χρυσοῦ exhibet.

17. ἐπὶ τόπον] mirabile videbatur non nullis. Corre-
 xerunt ergo, ἐπὶ τῶν πλοίων. Jam vero, cum
 nemo ἐφ' ἀμαξῶν πλέειν soleat, πλέων quoque in
 ὁ ὄμιλος mutatum est. v. Alter. Birch. P. Meus
 7. exhibet, πᾶς ἐπὶ τῶν πλοίων ὄμιλος, fere ut
 Erasm. quod nullo modo mirabile est, cum et
 Erasm. unum Reuch. Cod. cum schol. Andr. secu-
 tus sit. Repugnat meus o. Compl. Alteri quar-
 tus, Palatin. et Areth. Meliores Codd. Latini
 adeo locum, pro lacum habent. Frustra ergo
 Velefius, homo nequam, ἐπὶ τῆς λίμνης correxit.
 Sanctus Caryophilus, Latinistarum patronus opti-
 mus maximus, ex Vaticanissimis Codicibus notat:
 καὶ πᾶς ὁ ἐπὶ τόπων πλέων. Itane ergo habent
 quatuor Vaticani? Erasmus in tribus editit. loco
 ἐργάζονται, (ut mox v. 19. ἐπλούθησαν,) errore
 et suo, et typhothetarum ediderat ἐργάζοντες. Id
 repetierunt Ald. Colin. Ex eodem Wetst. Cod.
 18. postea fecit ἐργαζόμενοι, ut magis graecum
 ellet. Suntne hae lectiones discrepantes Codic-
 um? — Quidni vero? Sed ex fabrica Cyclo-
 pum occidentalium et Alexandrinorum. Divinus
 Monachiensis Cod. 21. quem postremo consului,
 plane hunc versum exhibet, ut se nondum in-
 specto edideram.

πυρώσεως αὐτῆς, λέγοντες· τίς ἰμοία τῇ
 πόλει τῇ μεγάλῃ; καὶ ἔβαλον χαῖν 19.
 ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ ἔκραζον
 κλαίοντες καὶ πειθοῦντες καὶ λέγοντες·
 οὐαὶ, οὐαὶ, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἐν ἣ
 ἐπλούτησαν πάντες, οἱ ἔχοντες τὰ πλοῖα
 ἐν τῇ θαλάσῃ, ἐκ τῆς τιμιότητος αὐτῆς,
 ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη. εὐφραΐμου ἐπ' 20.
 αὐτῇ οὐρανε, καὶ οἱ ἅγιοι, καὶ οἱ ἀπόστο-
 λοι καὶ οἱ προφῆται, ὅτι ἔκρινεν ὁ θεὸς
 τὸ κρίμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς. καὶ ἦρεν εἰς 21.
 ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθου, ὡς μύλον μέγαν,
 καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν, λέγων·
 οὕτως ὀρμήματι βληθήσεται βαβυλῶν ἡ
 μεγάλη πόλις, καὶ οὐ μὴ εὐρεθῆ ἔτι.
 καὶ φωνὴ κιθαρῶδῶν καὶ μουσικῶν καὶ 22.
 αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν, οὐ μὴ ἀκουσθῆ
 ἐν σοὶ ἔτι· καὶ πᾶς τεχνίτης πάσης
 τέχνης οὐ μὴ εὐρεθῆ ἐν σοὶ ἔτι· καὶ
 φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῆ ἐν σοὶ ἔτι.
 καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ φανῆ ἐν σοὶ ἔτι· 23.
 καὶ φωνὴ νυμφίου καὶ ὑμῆτος, οὐ μὴ
 ἀκουσθῆ ἐν σοὶ ἔτι· ὅτι οἱ ἔμποροὶ σου
 ἦσαν οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς, ὅτι ἐν τῇ
 φαρμακείᾳ σου ἐπλανήθησαν πάντα τὰ
 ἔθνη. καὶ ἐν αὐτῇ αἵματα προφητῶν 24.
 καὶ

23. ὅτι, ante οἱ ἔμποροι, omittunt tres boni mei et
 apud Birch. quatuor haud contemnendi. Facile
 excidit ante οἱ, quod deest in uno Alteri.

- καὶ ἁγίων ἐυρέθη, καὶ πάντων τῶν
 XIX, 1. ἐσφαιγμένων ἐπὶ τῆς γῆς. Μετὰ ταῦτα N5.
 ἤκουσα ὡς φωνὴν μεγάλην ὄχλου πολλοῦ
 ἐν τῷ οὐρανῷ, λεγόντων· ἀλληλούϊα· ἡ
 σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα τοῦ
 2. Θεοῦ ἡμῶν. ὅτι ἀληθινὰ καὶ δίκαια αἱ
 κρίσεις αὐτοῦ. ὅτι ἔκρινε τὴν πόρνην τὴν
 μεγάλην, ἣτις διέφθειρε τὴν γῆν ἐν τῇ
 πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐξεδίκησε τὸ αἷμα
 τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ χειρὸς αὐτῆς.
 3. καὶ δεύτερον ἔιρηκεν· ἀλληλούϊα. καὶ ὁ
 καπνὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας
 4. τῶν αἰώνων. καὶ ἔπεσον οἱ πρεσβύτεροι
 οἱ εἰκοσιτέσσαρες, καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα,
 καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ, τῷ καθήμενῷ
 ἐπὶ τῷ θρόνῳ, λέγοντες. ἀμήν· ἀλλη-
 5. λούϊα. καὶ φωνὴ ἀπὸ τοῦ θρόνου ἐξῆλθε,
 λέγουσα· ἀνεῖτε τὸν Θεὸν ἡμῶν πάντες
 οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, καὶ οἱ φοβούμενοι αὐτὸν,
 6. οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι. καὶ ἤκουσα
 ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ, καὶ ὡς φωνὴν
 ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν
 ἰσχυρῶν, λέγοντες· ἀλληλούϊα. ὅτι ἐβα-
 σίλευσε κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ παντοκράτωρ.
 7. χαίρωμεν καὶ ἀγαλλιώμεθα, καὶ δῶμεν
 τὴν δόξαν αὐτῷ· ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ
 ἀρνίου,

XIX, 7. ἀγαλλιώμεν habet 7. nec aliter edidit. Sylburg.
 Ita etiam Alteri tertius et quartus. Ut Luc. 1,
 47.

NZ. ἀρνίου, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἠτοίμασεν ἑαυτήν. καὶ ἐδόθη αὐτῇ, ἵνα περιβάλη-8. ται βύσσινον λαμπρὸν καὶ καθαρόν· τὸ γὰρ βύσσινον, τὰ δικαιώματα τῶν ἁγίων ἐστὶ. καὶ λέγει μοι· γράψον· μακάριοι 9. οἱ εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ ἀρνίου κεκλημένοι· καὶ λέγει μοι· οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ τοῦ Θεοῦ εἰσὶ. καὶ ἔπεσον 10. ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυῖσασα αὐτῶ· καὶ λέγει μοι· ὄρα μὴ· σύνδουλός σου εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου, τῶν ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν ἰησοῦ. τῷ Θεῷ προσκύνησον· ἡ γὰρ μαρτυρία τοῦ ἰησοῦ ἐστὶ τὸ

NH. κ. πνεῦμα τῆς προφητείας. καὶ εἶδον τὸν 11. οὐρανόθεν ἀνεωγμένον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτόν, καλούμενος πιστός καὶ ἀληθινός, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ

9.] Alii, τὸν δεῖπνον. In his meus 15. v. vers. 17. De hoc in evangeliiis monui.

10.] Bengelius solus ex Andr. 1. hoc est, ut ipse vocat, ex recensione Africana, (nam alterum Palatinum Cod. Andreao ad recensionem Asiaticam refert v. p. 780. edit. 1734.) loco προσκυῖσασα laudat καὶ προσεκύνησα. Sed contra est non solum Palat. verum etiam Mosq. o. qui tamen ad recensionem Constantinopolitanam fortasse pertinet. Vindobonensis 4. etiam contra est.

11. καλούμενος;] ex meis omittunt l. 15. 19. 7. et Areth. v. Wettst. P. καλούμενος, ut arbitror, omitebant, quod discrimen faciebant inter καλεῖσθαι et εἶναι. Sed id vanum est.

12. σύνη κρῖνοι καὶ πολεμεῖ. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ
 αὐτοῦ φλόξ πυρός, καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
 αὐτοῦ διαδήματα πολλά· ἔχων ὀνόματα
 γεγραμμένα καὶ ὄνομα γεγραμμένον, ὃ
 13. οὐδεὶς εἶδεν, εἰ μὴ αὐτός. καὶ περιβεβλη-
 μένος ἱμάτιον, βεβαμμένον αἵματι· καὶ
 κέκληται τὸ ὄνομα αὐτοῦ· ὁ λόγος τοῦ
 14. Θεοῦ. καὶ τὰ στρατεύματα, τὰ ἐν τῷ
 οὐρανῷ, ἠκολούθει αὐτῷ ἐπὶ ἵπποις λευκοῖς,
 15. ἐνδεδυμένοι βύστινον λευκὸν, καθαρὸν. καὶ
 ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται ῥομφαία
 δίτομος, ὀξεῖα, ἵνα ἐν αὐτῇ πατάξῃ
 τὰ ἔθνη· καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτούς ἐν
 βράβδῳ σιδηρᾷ· καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν
 τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ἔργης τοῦ Θεοῦ,
 16. τοῦ παντοκράτορος. καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ
 ἱμάτιον καὶ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ ὄνομα
 γεγραμμένον· βασιλεὺς βασιλέων καὶ
 17. κύριος κυρίων. καὶ εἶδον ἄγγελον, ἐστῶτα ΝΘ.
 ἐν τῷ ἡλίῳ· καὶ ἔκραζεν ἐν φωνῇ μεγάλῃ,
 λέγων πᾶσι τοῖς ὀρνέοις, τοῖς πετομένοις
 ἐν

13. βεβαμμένον] ἐραντισμένον. 19. v. P. 174. 296. In
 schol. Andr. est βαφεῖσα. Refertur enim ad σαρεξ.
 Sic et Areth.

17.] Hic rursus meus 15. ἐκραξε φωνὴν μεγάλην. Alii
 εἰ, omittunt. Erasmus hic rursus ἐν μεσοῦρα-
 νίσματι πετῶται cum illis avibus seu ἄρνεοις. Sic
 enim habet in edit. 1519. pag. 569. Westf.
 ὀρνέοις laudat. Alii, τὸ δεῖπνον τὸ μέγα. a. sed

ἐν μεσουρανήματι· δεῦτε, συνάχθητε εἰς τὸν δεῖπνον τὸν μέγαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα 18. Φάγητε σάρκας βασιλέων, καὶ σάρκας χιλιάρχων, καὶ σάρκας ἰσχυρῶν, καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν καθημένων ἐπ' αὐτῶν, καὶ σάρκας πάντων, ἐλευθέρων τε καὶ δούλων, καὶ μικρῶν τε καὶ μεγάλων. καὶ εἶδον τὸ Θηρίον, καὶ τοὺς 19. βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ τὰ στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα, ποιῆσαι τὸν πόλεμον μετὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, καὶ μετὰ τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ. καὶ 20. ἐπιάσθη τὸ Θηρίον, καὶ ὁ μετ' αὐτοῦ ψευδοπροφήτης, ὁ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐπλάνησε τοὺς λαβρόντας τὸ χάραγμα τοῦ Θηρίου, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ· ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς, τὴν καιομένην ἐν θεῖῳ. καὶ 21. οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, τῇ ἐξελεύσει ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ· καὶ πάντα τὰ ὄρεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν.

Andreae o. 7. τὸ δεῖπνον τοῦ μεγάλου. c. Re-
pugnat Palat. Accedit tamen Vindob. 4. Συνάχ-
θητε εἰς τὸν δεῖπνον τὸν μέγαν etiam Areth.

20. βληθήσονται] Palat. Andreae. Contra elt 7. o.
Areth. Compl. accedit tamen Vindob- 4.

- XX, 1. αὐτῶν. Καὶ εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα Ἡ.
 ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα τὴν κλεῖν τῆς
 ἀβύσσου, καὶ ἄλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν
 2. χεῖρα αὐτοῦ. καὶ ἐκράτησε τὸν δράκον-
 τα, τὸν ἔφιν τὸν ἀρχαῖον, ὃς ἐστὶ διάβο-
 λος καὶ σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκου-
 μένην ὅλην· καὶ ἔδησεν αὐτὸν χίλια ἔτη.
 3. καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἀβυσσον καὶ
 ἔκλεισε καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ,
 ἵνα μὴ πλανᾷ ἔτι τὰ ἔθνη, ἄχρι
 τελεσθῆ τὰ χίλια ἔτη· μετὰ ταῦτα δεῖ
 4. λυθῆναι αὐτὸν μικρὸν χρόνον. καὶ εἶδον ΞΑ. κα.
 θρόνους καὶ ἐκάθισαν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ
 κρῖμα ἐδόθη αὐτοῖς· καὶ τὰς ψυχὰς
 τῶν πεπελεκισμένων διὰ τὴν μαρτυρίαν
 ἰησοῦ, καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ
 οἵτινες οὐ προσεκύνησαν τὸ θηρίον, οὐδὲ
 τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ
 χάραγμα ἐπὶ τὸ μέτωπον καὶ ἐπὶ τὴν
 χεῖρα αὐτῶν· καὶ ἔζηταν, καὶ ἐβασί-
 λευσαν μετὰ τοῦ χριστοῦ τὰ χίλια ἔτη.
 5. [6.] Ἄυτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη. μακάριος ΞΒ.
 καὶ

XX, 2. ὁ πλαν. — ὅλην omittit 7. Repugnat Palatin.
 o. Areth. 20. Habent praelantiores apud Birch.
 tres Vindobonenses. Nam quartus a 19, 20. de-
 ficit. v. Wettl.

3. καὶ μετὰ ταῦτα. B.

5.] A principio huius versus in priore editione inclu-
 f 2 feram

καὶ ἄριστος, ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀνάστασει
τῇ πρώτῃ· ἐπὶ τούτων ὁ δεύτερος θάνα-

τος

seram haec verba: καὶ οἱ (οἱ δὲ), λοιποὶ τῶν
νεκρῶν (ἀνθρώπων) οὐκ ἔζησαν (ἀνέζησαν) ἄχρι
(ἕως) τελευτῆ τὰ χίλια ἔτη. Ea iam plurium
ac proborum Codd. auctoritate prorsus excludo.
Andreas et Arethas haec explicare poterant, etsi
in contextu non ἀυτολεξεί reperirentur. In sunt
enim ἐξ ἀκολουθίας καὶ συλλογισμοῦ. Quid?
quod neuter haec ἀυτολεξεί in scholiis repetit?
Praeterea hoc mirabile est, et in Andrea, et in
Aretha, quod haec non coniunguntur cum versu
quarto, quo necessario referenda essent. Immo
contra primo ponuntur verba textus in utroque
ad finem versus 4. Deinde subiiciuntur scholia.
Post scholia est in utroque index capituli EB. ac
post hunc indicem demum, ante αὐτὴ ἡ ἀνάστασις,
inferuntur. Quivis autem intelligit, haec cum
verbis, αὐτὴ ἡ ἀνάστ., commode non posse copu-
lari. Haec verba ergo, ante αὐτὴ ἡ ἀνάστασις,
pro ultima parte indicis habeo. Indices capitulum
alibi etiam in contextum relatos esse, notum est.
Praeterea haec verba facillime coalescunt cum
indice, si modo post καὶ addatur solum ὅτι. In-
dex ergo totus erit: Τί ἐσιν ἡ πρώτη ἀνάστασις
(Sic continuo incipit textus post hunc indicem.)
καὶ τίς ὁ δεύτερος θάνατος, καὶ ὅτι οἱ λοιποὶ τῶν
νεκρῶν οὐκ ἔζησαν ἄχρι τελευτῆ τὰ χίλια ἔτη.
Haecenus index. Continuo textus, versu 5. Αὐτὴ
ἡ ἀνάστασις κ. τ. λ. In huiusmodi locis oculos
Codicibus admovere nos oportet. Nonne eodem
modo supra 17, 3. post versum 3, versu eiusdem
capituli 18. temere in quibusdam Codd. insertus
est? Scilicet, quod explicandi causa ibi legeba-
tur, quamvis in medio scholio. Immo eo in loco
aliqui scribae margini adeo adscripterunt: κείμε-
νοι. Erat sane κείμενοι, verum non eo in loco,
sed

τος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ' ἔσονται ἱερεῖς
 τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ χριστοῦ, καὶ βασιλεύ-
 7. σουσι μετὰ ταῦτα χίλια ἔτη. καὶ μετὰ ΞΓ.
 τὰ χίλια ἔτη λυθήσεται ὁ σαταναῖς ἐκ
 8. τῆς φυλακῆς αὐτοῦ. καὶ ἐξελεύσεται
 πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσι
 γωνίαις τῆς γῆς, τὸν γὰρ καὶ τὸν μαγῶν,
 συναγαγεῖν αὐτούς εἰς τὸν πόλεμον, ὃν
 ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσ-
 9. σης. καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς
 γῆς, καὶ ἐκύλευσαν τὴν παρεμβολὴν τῶν
 ἁγίων, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἠγαπημένην·
 καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ
 10. θεοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτούς. καὶ ὁ
 διάβολος, ὁ πλανῶν αὐτούς, ἐβλήθη εἰς
 τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς καὶ θείου, ὅπου καὶ
 τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης· καὶ βα-
 σανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὲς εἰς τοὺς
 11. αἰῶνας τῶν αἰῶνων. καὶ εἶδον θρόνον ΞΔ. κβ.
 μέγαν λευκόν, καὶ τὸν καθήμενον ἐπ'
 αὐτόν,

sed paullo inferius. De Erasmo *ἕως* et *ἄχρι*
 v. P. 299. Omnem intellectum superat istius ho-
 minis levitas. Tamen Aldum et Colinaeum ha-
 buit etiam in his sectatores. Sylburgium oportebat
 edere N. Testamentum, non Erasmus, non
 Complutenfes, immo adeo nec Stephanum. De
 iis, quae hic inclusi, vide P. non solum p. 180.
 sed et in corrigendis ad p. 180. non, ut vitiose
 legitur, ad 108. Cum haec scripserem, intellexi
 etiam, in divino Monachienfi 21. ista omnia
 excludi.

αὐτὸν, οὗ ἀπὸ προσώπου ἔφυγεν ἡ γῆ
καὶ ὁ οὐρανός· καὶ τόπος οὐχ ἐυρέθη
αὐτοῖς. καὶ εἶδον τοὺς νεκροὺς, τοὺς 12.
μεγάλους, καὶ τοὺς μικροὺς, ἐσῶτας ἐνώ-
πιον τοῦ θρόνου, καὶ βιβλία ἠνοιξαν, καὶ
ἄλλο βιβλίον ἠνεόχθη, ὃ ἐστὶ τῆς ζωῆς·
καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμέ-
νων ἐν τοῖς βιβλίοις, κατὰ τὰ ἔργα
αὐτῶν. καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς 13.
νεκροὺς, τοὺς ἐν αὐτῇ, καὶ ὁ θάνατος καὶ

ὁ

- 12.] Ex Codd. qui haec verba servant, intelligitur, legendum esse, τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς μικροὺς. Haec aliqui propter similitudinem νεκροῦς — μικροῦς omiserunt. Defuit igitur in non nullis. Alii vero eadem postea alieno loco et turbato ordine, restituerunt. Ergo in aliis ante, in aliis post ἐσῶτας leguntur. Quidam vero etiam transpulerunt, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, aut μικροὺς καὶ μεγάλους. Omnem tamen suspicionem contra haec verba, tanquam ex locis similibus huc translata, ipse a me amoliri nequeo. Praeter Codices in primis ea suspecta mihi reddunt verba Andreae, ὡς προσέφημεν, pag. 97. Περὶ μικρῶν καὶ μεγάλων autem ad alia loca dixerat pag. 48. 85. edit. Sylburg. ἠνοιξαν et ἠνεόχθη postea Birchius etiam in probis Codd. reperit. Accipi ergo possit in hoc scriptore pro ἀπέργε. Libri aperuerunt se, seu aperti sunt. Nihil tamen impedit, quo minus ἠνοιξαν utitato modo dicatur, libros aperuerunt, omisso scilicet subiecto. Intelligi enim possint, οἱ εἰς ταῦτο ταχθέντες, haud dubie, ἄγγελοι. Alii exhibent ἠνεόχθησαν, ἠνοιχθησαν, ἀνεόχθησαν, ἠνοιγησαν. v. P. Modo video, μικροὺς καὶ μεγάλους abesse etiam a divino Monachienfi 21.

ὁ ἄδης ἔδωκεν τοὺς νεκροὺς, τοὺς ἐν αὐτοῖς·
καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα
14. αὐτοῦ. καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ἄδης ἐβλή-
θησαν εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός· οὗτος
ὁ θάνατος ὁ δεύτερός ἐστιν, ἡ λίμνη τοῦ
15. πυρός. καὶ εἰ τις ὀυχ εὐρέθῃ ἐν τῷ
βιβλίῳ τῆς ζωῆς γεγραμμένος, ἐβλήθη

XXI, 1. εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός. Καὶ εἶδεν **ΞΕ.**
οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινὴν. ὁ γὰρ
πρῶτος οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ ἀπῆλ-
2. θον· καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἔτι. καὶ
τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν ἱερουσαλήμ, καινὴν
εἶδον καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ
τοῦ θεοῦ, ἡτοιμασμένην ὡς νύμφην κεκο-
3. σμημένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. καὶ ἤκουσα
Φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λεγούσης·
ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τοῦ θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώ-
πων, καὶ σκηνώσεται μετ' αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ
λαοὶ

15. ἔργα αὐτοῦ] post priorem editionem, loco ἔργα
αὐτῶν, reperi in meo perbono 15. et apud Alte-
rum. Aliqui, qui Codices examinerunt, videntur
hoc neglexisse.

14. οὗτος — πυρός.] Eodem ordine Alter etiam notat.
v. P. 185. 3oi.

XXI, 1.] Andreas non hic solum, sed et superius
παρῆλθε dedit loco ἀπῆλθον, ut 9, 12. 11, 14.
v. P.

3.] Pro σκηνώσεται ex Andr. 1. Bengelius laudat κοινο-
νήσει, idque etiam scholiis firmari, credit. Sed
scholia

λαὸς αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς μετ' αὐτῶν ἔσται. καὶ ἐξαλείψει ἀπ' 4. αὐτῶν πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι· οὔτε πένθος, οὔτε κλαυθρὸν, οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἔτι· ὅτι τὰ πρῶτα ἀπῆλθε.

5. καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τῷ θρόνῳ· 5. ἰδοὺ, πάντα καινὰ ποιῶ. καὶ λέγει· γράψον· ὅτι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοὶ τοῦ Θεοῦ εἰσι. καὶ εἶπέ μοι· γέγονα 6. ἐγὰ τὸ α. καὶ τὸ ω. καὶ ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. ἐγὼ τῷ ἀψῶντι δώσω αὐτῷ 6. ἐκ

Scholia ista pertinent ad ἐξαλείψει πᾶν δάκρυον. Contra Andr. 1. seu Aug. 7. sunt Andreae Codd. o. Palatin. Scriba Cod. 7. haud dubie voluerat scribere κατασκηνώσει. Sic enim idem exhibuit 7, 15. Sed ibi Bengelius de Andr. 1. nihil monuit, ut locis pluribus. De vers. 5. et 4. v. Birch. Alter P. Accedit etiam 20. qui, Θεὸς αὐτῶν, omittit, sed mox ex parte vitiole exhibet: ἐξαλείψει πᾶν δάκρυον.

4. ἀπῆλθε, loco ἀπῆλθεν postea in pluribus ac bonis reperi.

5. καὶ εἶπεν] καὶ — B.

6.] Post γέγονα addunt ἐγὼ mei 7, 15. 19. 20. I. k. Alteri 1. Areth. Ergo recepi. Vide de γέγονα etc. Birch. P. 189. 302. Erasmus hic haud dubie de suo Reuchlino mentitus est, cum dixit, eum consentire cum vulgata latina. Contra enim sunt, ac γέγονα habent Andreae Codd. o. 7. Palatin. Complut. Areth. Beza de suis Codd. prorsus silet, ac γέγονα interpretatur.

- ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν.
 7. ὁ υἱῶν δώσω αὐτῷ ταῦτα, καὶ ἔσομαι
 αὐτῷ θεός, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι υἱός.
 8. τοῖς δὲ δεικτοῖς καὶ ἀπίστοις καὶ ἀμαρτω-
 λοῖς καὶ ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσι καὶ
 πόρνοις καὶ φαρμακοῖς καὶ ἰδωλολάτραις,
 καὶ πᾶσι τοῖς ψευδέσι, τὸ μέρος αὐτῶν
 ἐν τῇ λίμνῃ, τῇ καιομένῃ πυρὶ καὶ θείῳ,
 9. ὁ ἔστιν ὁ θάνατος ὁ δεύτερος. καὶ ΕΖ. καὶ.
 ἦλθεν εἰς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων, τῶν
 ἔχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας, γεμούσας
 ἑπτὰ πληγῶν τῶν ἐσχάτων· καὶ ἐλάλησε
 μετ' ἐμοῦ, λέγων· δεῦρο, δείξω σοι τὴν
 10. γυναῖκα, τὴν νύμφην τοῦ ἀρνίου. καὶ
 ἀπήνεγκέ με ἐν πνεύματι ἐπ' ὄρος μέγα
 καὶ ὑψηλόν, καὶ ἔδειξέ μοι τὴν πόλιν,
 τὴν ἁγίαν ἱερουσαλήμ, καταβαίνουσαν
 11. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τοῦ θεοῦ. ἔχουσαν
 τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ· ὁ φωστὴρ αὐτῆς
 ὄμιος λίθῳ τιμιωτάτῳ, ὡς λίθῳ ἰάσπιδι
 12. κρυσταλλίζοιτι· ἔχουσα τεῖχος μέγα
 καὶ ὑψηλόν, ἔχουσα πυλῶνας δώδεκα,
 καὶ

7. δάσω αὐτῷ ταῦτα] habet etiam 20. et alii, quos
 politea consului.

8.] De φαρμακοῖς v. Demosth. 794. edit. Reisk. Ly-
 fiam p. 255. et Harpocrat. in hoc vocabulo. Co-
 dices hic etiam in accentu variant.

9. πρὸς με, post ἦλθε, nullus meorum habet.

καὶ ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν ἀγγέλους δώδεκα,
καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα, ἃ ἔστιν
ὀνόματα τῶν δώδεκα φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.
ἀπ' ἀνατολῶν, πυλῶνες τρεῖς· καὶ ἀπὸ 13.
βορρᾶ, πυλῶνες τρεῖς· καὶ ἀπὸ νότου,
πυλῶνες τρεῖς· καὶ ἀπὸ δυσμῶν, πυλῶνες
τρεῖς. καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ἔχον 14.
θεμελίους δώδεκα, καὶ ἐπ' αὐτῶν δώδεκα
ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ ἀρνίου.
καὶ ὁ λαλῶν μετ' ἐμοῦ, ἔειχε μέτρον, 15.
κάλαμον χρυσοῦν, ἵνα μετρήσῃ τὴν πόλιν,
καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς. καὶ ἡ πόλις 16.
τετράγωνος κεῖται, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς,
ὅσον τὸ πλάτος· καὶ ἐμέτρησε τὴν πόλιν
τῷ καλάμῳ ἐπὶ σαδίου δεκαδύο χιλιάδων,
δώδεκα τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ
ὑψος αὐτῆς ἴσα ἔσι. καὶ τὸ τεῖχος 17.
αὐτῆς ἑκατὸν τεσσαρακοντατεσσάρων τη-
χῶν, μέτρον ἀνθρώπου, ὃ ἔστιν ἀγγέλου.
καὶ ἦν ἡ ἐνδόμησις τοῦ τεύχους αὐτῆς 18.
ἰασπις· καὶ ἡ πόλις χρυσοῖον καθαρόν,
ὁμοῖον ὑάλῳ καθαρῷ. οἱ θεμέλιοι τοῦ 19.
τεύχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ
κεκοσμη-

12. πυλωσι] et hic et in reliquis locis Erasmus, vir
graece doctus, haud dubie ex Eratosthenis haufle-
rat. Locum laudat Scholiaſta ad Apoll. Rhod.
edit. Steph. p. 47. ἐφ' ὑψηλοῦ πυλωῶνος. Ὅσοῦ-
τον autem, quod habet nos verſ. 16. apud Era-
tosthenem reperire non potui.

- κεκοσμημένοι· ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος, ἰσπιδί·
 ὁ δεύτερος, σάπφειρος· ὁ τρίτος, χαλκη-
 20. δών· ὁ τέταρτος, σμάραγδος· ὁ πέμ-
 πτος, σαρδίυξ· ὁ ἕκτος, σάρδιον· ὁ
 ἑβδομος, χρυσέλιθος· ὁ ὄγδοος, βήρυλλος·
 ὁ ἑνατος, τοπάζιον· ὁ δέκατος, χρυσόπρα-
 σος· ὁ ἐνδέκατος, ὑάκινθος· ὁ δωδέκατος,
 21. ἀμέθυστος. καὶ οἱ δώδεκα πυλῶνες,
 δώδεκα μαργαρίται, ἀνὰ εἰς ἕκαστος τῶν
 πυλώων ἦν ἐξ ἑνὸς μαργαρίτου· καὶ ἡ
 πλατεία τῆς πόλεως, χρυσίον καθαρόν,
 22. ὡς ὕαλος διαυγής. καὶ ναὸν οὐκ εἶδον
 ἐν αὐτῇ· ὁ γὰρ κύριος, ὁ θεὸς ὁ παντο-
 κράτωρ, ναὸς αὐτῆς ἐστὶ, καὶ τὸ ἄρνιον.
 23. καὶ ἡ πέλις οὐ χρείαν ἔχει τοῦ ἡλίου,
 ἀυτὴ τῆς σελήνης, ἵνα φαίνωσιν. αὐτὴ γὰρ
 ἡ δόξα τοῦ θεοῦ ἐφώτισεν αὐτήν, καὶ ὁ
 24. λύχνος αὐτῆς τὸ ἄρνιον. καὶ περιπα-
 τήσουσι τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῆς·
 καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέρουσιν αὐτῶ
 δόξαν

20. ἀμέθυστος scribi oportere, contendunt viri docti apud Hesych. Plutarch. et alios. De amethysto exponit etiam Plin. Hoc loco et alii, et ego reperi in multis ἀμέθυστος. Ἀμέθυστος reperio etiam Heliodor. pag. 102. 103. ubi late de hoc lapide exponit. Hi lapides memorantur etiam Ezech. 28, 13.

24.] Editam in priore editione lectionem postea vidi a plurimis Codd. confirmatam esse. Τῶν σωζομένων omittit etiam 20. v. Birch.

δόξαν καὶ τιμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτήν.
 καὶ οἱ πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν 25.
 ἡμέρας. νύξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ. καὶ 26.
 οἴσουσι τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν
 ἐθνῶν εἰς αὐτήν, ἵνα εἰσέλθωσι. καὶ οὐ 27.
 μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν πᾶν κοινόν, καὶ ὁ
 ποιῶν βδέλυγμα καὶ ψεῦδος· εἰ μὴ οἱ
 γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ
 ἸΗ. ἀργίου. Καὶ ἔδειξέ μοι ποταμὸν ὕδατος XXII, 1.
 ζωῆς, λαμπρὸν ὡς κρύσταλλον, ἐκπορευόμε-
 νον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ
 ἀργίου. ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς· 2.
 καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν
 ξύλον ζωῆς, ποιῶν καρποὺς δάδεκα, κατὰ
 μῆνα ἀποδιδούς ἕκαστον τὸν καρπὸν αὐτοῦ.
 καὶ

26. [ἵνα εἰσέλθωσι] postea a multis probatum vidi, in
 his a 20. Erasmus in prioribus editt. hunc totum
 versum in graeco et in latino omiserat.

XXII, 1. 2.] Subiectum h. l. est ὁ ποταμὸς, non τὸ
 ξύλον. Ergo etiam praedicatum, διδόναι καρποὺς,
 non ξύλων, hoc est apud hos scriptores, arbori.
 sed ποταμῷ tribuitur. Quomodo vero ποταμὸς
 fert fructus? Scilicet, ut Andreas monet, ποτί-
 ζων, id est, ἀρδύων τὰ παραπεφυτευμένα δένδρα.
 Ita ergo ἀποδιδούς, quod omnes non correcti,
 nec interpolati Codd. exhibent, consiliter potest.
 Ἐν μέσῳ — αὐτῆς refero ad superiora. Ante, καὶ
 τοῦ ποταμοῦ, pono distinctionem minorem. In
 priore editione ex μῆνα intellexeram ἐνιαυτός,
 quod nec nunc proflus absurdum cenfeo. De
 καταγγέλλεται monui in priore editione. Ita
 enim

- καὶ τὰ φύλλα τοῦ ξύλου εἰς θεραπείαν
 3. τῶν ἐθνῶν. καὶ πᾶν κατάθεμα οὐκ
 ἔσται ἔτι· καὶ ὁ θρόνος τοῦ θεοῦ καὶ
 τοῦ ἀρνίου ἐν αὐτῇ ἔσται· καὶ οἱ δούλοι
 4. αὐτοῦ λατρεύσουσιν αὐτῶ. καὶ ὄψοντα
 τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ
 5. ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ νύξ οὐκ
 ἔσται· καὶ οὐ χρεῖα λύχνου καὶ φωτὸς,
 ὅτι κύριος ὁ θεὸς φωτιεῖ αὐτούς· καὶ
 βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
 6. καὶ λέγει μοι· οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἘΘ.
 ἀληθινοί· καὶ κύριος ὁ θεὸς τῶν πνευμά-
 των τῶν προφητῶν ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον
 αὐτοῦ (δείξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ) ἃ δεῖ
 γενέσθαι

enim in Cod. o. reperi, non, ut in edito προ-
 καταγγέλλεται. Apud Birch. nullus id habet.
 Ex quatuor Alteri duo hic deficiunt. Primus ha-
 bet, tertius omittit. Ex meis duo habent. Hic
 per Andreā etiam deceptum puto Aretham.
 Nam is pag. 852. a. habet: καὶ τὰ φύλλα
 φησὶ τοῦ ξύλου εἰς θεραπείαν καταγγέλλεσθαι,
 ὁιονεῖ φημίζεσθαι, τῶν ἐθνῶν. Sed istud
 καταγγέλλεται, etiamli non sit κατὰ λέξιν in
 contextu, tamen κατὰ δύναμιν inest. Intelligitur
 enim ex vocabulis, εἰς θεραπείαν.

3. ἔτι] ἐκεῖ. A. De κατάθεμα. v. P.

6. δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ] Alii exhibent, διδάξαι
 τοὺς δούλους αὐτοῦ, alii ista prorsus omittunt; in
 his quatuor divini mei r. p. 17. 21. Respondebi-
 tur: exciderunt propter duplex αὐτοῦ. Non re-
 pugno. Sic ipse iudicaveram in priore editione

γενέσθαι ἐν τάχει. καὶ ἰδοὺ, ἔρχομαι 7.
ταχύ· μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς λόγους τῆς

Ο. κδ. προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου. καὶ γὰρ 8.
ἰωάννης, ὁ ἀκούων καὶ βλέπων ταῦτα·
καὶ ὅτε ἤκουτα καὶ ὅτε εἶδον, ἔπεσον
προσκυῖσαι ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ
ἀγγέλου, τοῦ δεικνύοντός μοι ταῦτα. καὶ 9.
λέγει μοι· ἴρα μὴ· σύνδουλός σου εἰμι, καὶ
τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν, καὶ τῶν
τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τού-

ΟΑ. του· τῷ Θεῷ προσκύνησον. καὶ λέγει 10.
μοι· μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προ-
φητείας τοῦ βιβλίου τούτου. ὁ καιρὸς γὰρ
ἐγγύς ἐστιν. ὁ ἀδικῶν, ἀδικησάτω ἔτι 11.
καὶ

mea, Codice 17. et 21. nondum inspecto. Nunc credo, ea huc translata esse vel ex cap. 1. vers. 1. vel ex Andreae ad hunc locum scholio, in quo αυτολεξεί legitur δειξά τοῖς δούλοις αὐτοῦ. Accedit dissensus, cum alii legant, διδάξαι τοὺς δούλους αὐτοῦ, quod in duobus Codd. Andreae 7. et 23. in contextu reperi, etsi alii duo o. et 22. habeant, δειξά τοῖς δούλοις αὐτοῦ, ut est in scholio. Arethas p. 833. haec profus silentio transit in scholio. Abruptam autem ita esse orationem, opponi nequit. Ita enim plura abrupta et rimosa in hoc ipso libro inculcandis complementis essent explenda. Saltem ergo haec inclusimus. Ex quatuor Codicibus Alteri duo hic profus deficiunt.

9. ἀδελφῶν σου, τῶν προφητῶν, τῶν τηρούντων. A. Cyrill. V, a. 149. ἴρα — προφητῶν καὶ τῶν φυλάσσόντων — τούτου.

- καὶ ὁ ῥυπαρὸς, ῥυπαρευθήτω ἔτι· καὶ ὁ
 δίκαιος, δικαιοσύνην ποιησάτω ἔτι· καὶ ὁ
 12. ἅγιος, ἁγιασθήτω ἔτι. ἰδοὺ, ἔρχομαι
 ταχύ· καὶ ὁ μισθός μου μετ' ἐμοῦ, ἀπο-
 δοῦναι ἐκάστῳ, ὡς τὸ ἔργον ἔσται αὐτοῦ.
 13. ἐγὼ τὸ α. καὶ τὸ ω. ὁ πρῶτος καὶ ὁ
 14. ἔσχατος, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. μακά-
 ριοι οἱ ποιῶντες τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, ἵνα
 ἔσται ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς
 ζωῆς, καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθωσιν εἰς τὴν
 15. πόλιν. ἔξω οἱ κύνες καὶ οἱ Φαρμακοὶ
 καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ Φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλο-
 λάτραι, καὶ πᾶς Φιλῶν καὶ ποιῶν ψευ-
 16. δος. ἐγὼ ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν ΟΒ.
 μου μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ ταῖς
 ἐκκλησίαις· ἐγὼ εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος
 δαυὶδ, ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρὸς, ὁ πρωϊνός.
 17. καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν·
 ἔρχου. καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω· ἔρχου. καὶ
 ὁ

11. ῥυπαρευθήτω] meus 29. et Orig. IV, 419. 441. Pote-
 rat id cuilibet Graeco facile venire in mentem.
 v. P.

14. οἱ ποι. — ἐντολάς] in scholio repetit etiam Andr.
 p. 111. vers. 1. πλύοντες et πλατύοντες τὰς
 σελάς αὐτῶν venit ex 7, 14. Nam ibi ἐπλάτυσαν
 in paucis legitur, loco ἔπλυναν. Ibidem est, ἐν
 τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου, quod ipsum aliqui hic ad-
 dunt. Ex meis nullus corruptus est. Ex Birchii
 unus, quem supra etiam corruptum esse, docui.
 Duo. Alteri, qui soli hunc locum habent, nihil
 mutant. Alteri enim duo hic deficiunt.

ὁ διψῶν ἐρχέσθω, ὁ θέλων λαβέτω ὕδωρ
 ζωῆς δωρεάν. μαρτυρῶ ἐγὼ παντὶ, τῷ 18.
 ἀκούοντι τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ
 βιβλίου τούτου, εἴαν τις ἐπιθῇ ἐπ' αὐτὰ,
 ἐπιθήσῃ ὁ θεὸς ἐπ' αὐτὸν τὰς πληγὰς,
 τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ·
 καὶ εἴαν τις ἀφέλῃ ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ 19.
 βιβλίου τῆς προφητείας ταύτης, ἀφέλοι
 ὁ θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς
 ζωῆς,

18.] Apud Erasmum μαρτυροῦμαι; medium, est ex
 schol. ad vers. 16. et 18. συμ. vero est ex Latino
 confessor. Idem in prioribus edit. exhibuerat,
 εἰ τις ἐπιτιθῇ, deinde, cum in Compl. reperisset
 εἴαν, loco εἰ, edidit: εἴαν εἰ τις ἐπιτιθῇ. Eodem
 modo 20, 5. in eius Reuchl. Cod. legebatur ἕως,
 deinde in Compl. invenerat ἄχρι. Ita volebat
 corrigere. Pro eo autem, adeo in quinta edi-
 tione, utrumque posuit. Legitur ergo: ἐν ἀνέξου-
 σαν, ἕως τελευτήσῃ τὰ χίλια ἔτη ἄχρι. Ad me-
 tallata eiusmodi editores! apage! Ἐπιθήσῃ pessime
 vexatum est a scribis. Alii habent ἐπιθήσῃ, alii
 ἐπιθῇ, ut aliqui Andree, alii ἐπιθήσοι, alii ἐπι-
 θήσῃ, alii ἐπιθήσεται. Ἐπιθήσῃ displicebat, ut
 videtur, dogmaticis. Cavere enim volebant, ne
 Apostolus, ut credebant, mala imprecari videretur.
 Huic occurri posse, opinabantur, si corrigerent
 ἐπιθήσει. Eodem modo corruerunt 2. Tim. 4,
 14. ubi loco ἀποδόνη suppeditarunt ἀποδώσει.
 v. P.

19. ξύλου] habent omnes mei, etiam Andree o. et 7.
 Tamen βιβλίου habet Palatin. Ergo propter Cod.
 Reuchl. hic excusari potest Erasm. ξύλου exhibent
 sex Birchii, duo Alteri. Nam reliqui duo hic
 deficiunt. Idem Areth. habet.

ζωῆς, καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, τῶν
20. γεγραμμένων ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. λέγει
ὁ μαρτυρῶν ταῦτα· ναὶ ἔρχομαι ταχύ·
21. ἀμήν. ναὶ ἔρχου, κύριε ἰησοῦ. ἡ χάρις
τοῦ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων τῶν
ἁγίων. ἀμήν.

A p p e n d i x.

De Codicibus nonnullis, ac potissimum de Codice apocalypseos Universitatis Mosquensis, seu 25.

Jam ante meum in Rossiam reditum Wittembergae hoc ipso tomo tertio huius editionis pag. 57. nota 12. de coniectura scripseram, Petropoli hand dubie a me repertum iri Codicem Wetstenii epistolarum Pauli vel D. vel E. Ad eam coniecturam ductus fueram breviori quadam notitia *FridERICI ADELUNGII*, Rossici Consilarii Aulici, Illustris atque Eruditissimi Viri, quam in Jenensibus sic dictis *Allg. Litt. Zeitungen* exhibuerat. Petropolim delatus eodem duce accessi ad *DUBROWSKIUM*, Rossium nobilem, ibique istos Codices omnes, quos paucis annis ante Parisiis emerat, perlustravi. Inter alios ergo reperi etiam Codicem epistolarum Pauli Sangermanensem E. Codicem istum ab impostore, eoque stultissimo, ex Codice D. transcriptum esse, et antea iudicaveram, et nunc, oculorum etiam testimonio confirmatus, pro certo affirmo. Num eius aliquando accuratiorem traditurus sim notitiam, cum praesertim nulla mentione dignus sit, ipse adhuc ignoro. Quorundam vero hominum in aestimanda huius Codicis aetate sive cupiditas, sive credulitas risum mihi movit. Inter alia enim in ipso textu subinde sunt signa crucis cum punctis, simili fere modo, uti in Hexaplis Origenis reperiuntur. Istis signis notantur defectus tex-

tus,

tus, uti res ipsa docet. Verum illi ex istis signis colligunt, eum Codicem, qui fortasse Seculo XV. scriptus est, adeo vetustum esse, ut proxime ad Origenis aetatem accedat. Inter istos Codices autem, qui quidem olim in bibliotheca Coisliniana, postremo in sic dicta Sangermanensi fuerunt, modo vero Petropoli in bibliotheca imperiali servantur, aliqui tamen videntur esse, qui nondum collati sint. In his vidi unum quatuor evangeliorum, qui scriptus est Sec. XI. a *Michaële Cerulario*, patriarcha quondam Constantinopolitano.

Ex istis quondam Parisinis Codicibus beneficio et liberalitate MICHAËLIS NICETIDIS a MURAWIEW, Universitatis Mosquensis Curatoris, *Viri Illustrissimi, Excellentissimi et litterarum Amantissimi*, duo pervenerunt in huius Universitatis bibliothecam publicam.

Alter continet Lyfiae XXXI. nec non Gorgiae Leontini, Alcidasantis, Antisthenis et Demadis aliquot orationes. Expofuit de eo Montefalconius in bibl. Coislin. Cod. CCCXLII. pag. 455—457. qui Taylora etiam variantes ex eo lectiones fuppeditavit.

Alter notatus est a Montefalconio *ibid.* Cod. CCXXIX. pag. 292. Complectitur inter alia infigne fragmentum ex Apocalypfi Joannis a cap. 16. verf. 20. vocabulis, *ἔφυγε καὶ ὄρη*, ad finem libri. Nam in fine non est mutilus, uti Montefalconius per errorem fcripfit. Convenit hoc fragmentum a principio cum optimis Codicibus, interdum tamen in eo permutantur litterae fonae fimilis, ut *α* et *ε*, *η* et *ι*, et aliae. Postrema vero capita expreffa sunt ex Codice, ex Andreae Caefariensis commentario et capitum indicibus notabiliter interpolato. Forte ergo exemplar quod fcriba exprimebat, in fine erat mutilum, ut alium Codicem adhibere cogereetur. Contuli hoc fragmentum cum priorē edi-

tionem meam atque hic subiecti discrepantes lectiones, Wetstenius, qui Codices N. Testamenti Coislinianos examinavit, hunc profus neglexit, nec alius post eum editor eo usus est.

Cap. 16. v. 21. *ταλαιπαιρά*. Mox, πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Ex uno ita notat Wetst. sed omissio τοὺς. Ib. ἡ πληγὴ αὐτῆ σφόδρα. Cap. 17. v. 3. ἐν, ante πνεύματι, deest. Mox, γέμον ὀνόματα, ut edidi. Eodem modo plures lectiones, a me probatas, exhibet. 4. καὶ χρυσωμένα. Ex confusione litterarum ω et ε. Inde ab aliis effictum, καὶ κεχρυσ. 5. πορνῶν. 16. post ποιήσουσιν αὐτήν, addit, καὶ γυμνήν ποιήσουσιν αὐτήν. Ib. καύσουσιν. 18. βασιλέων ἐπὶ τῆς γῆς. Cap. 18. v. 2. ἐκραξεν ἰσχυρὰ Φωνή, sic. 11. πενθήσουσιν, et mox, γέμον αὐτῆς. Posterius ex nullo notat Wetst. 13. κινναμώμου. Mox deest, καὶ ὄϊνον. Deinde vitiose, ἔλεον. Mox, ραΐθων. 15. καὶ κλαίουτες. 17. Codex etiam h. l. consentit cum mea editione. 21. μῦλον. 22. καὶ Φωνὴ μιθαρξιδῶν ad εὐρεθῆ ἐν σοὶ ἔτι, exciderunt propter duplex, καὶ Φωνή. Ita propter duplex, ἐν σοὶ ἔτι, in aliis alia exciderunt. 25. ὅτι, ante οἱ ἔμποροι, abest. Mox, μεγιστάνες. Cap. 19. v. 4. οἱ εἰσοσιτέσταρες. 9. κελκειμένοι, confuso η. 12. καὶ ὄνομα γεγραμμένον. Antea vero per errorem scriptum erat ὀνόματα, quod fatis docet additum γεγραμμένον, ὅ. Ergo syllaba τα deleta 17. ἐν τῷ μεσουρανήματι. Ibid. τὸ δεῖπνον τὸ μέγα. Cap. 20. v. 2. καὶ ὁ σατανᾶς. 5. Omittit omnia ab, καὶ εἰ λοιποὶ ad χίλια ἔτη, quae ego in priore editione incluseram, in hac autem profus exclusi. Vide etiam priorem editionem in corrigendis. 8. ὥσει ἄυμος. 9. ἐπέκλευσαν, uti ipse quoque iam in prima editione volueram. 12. μικροὺς καὶ μεγάλους, absum. Ergo huius quoque Codicis accedit auctoritas. Mox idem firmat, ἤνοιξαν. 15. ἔδωκαν τοὺς ἐν αὐτοῖς νεκρούς. Cap. 21. v. 1. καὶ ἡ γῆ ἀπέηλθεν. 5. λαοὶ αὐτοῦ. Mox deest καὶ, post ἔσσονται. In fine post ἔσται addit, αὐτῶν θεός. 4. Deest, ἀπ' αὐτῶν,

αὐτῶν, et mox, οὕτε πόνος, ac denique ὅτι. 5. καὶ λέγει ὁ καθή-
 μενος. Mox, ἰδοὺ νενοποιῶ (sic.) πάντα, καὶ γράψου. In fine
 deest, τοῦ Θεοῦ. 6. γέγωνα (sic.) ἐγὼ τὸ ἄλφα καὶ τὸ ω. ἀρχὴ καὶ
 τέλος. Mox, δάσω ἐν τοῦ ὕδατος τῆς πηγῆς τῆς ζωῆς. 7. ὁ νεκρῶν
 (sic.) κληρονομήσει ταῦτα. καὶ ἔσομαι αὐτῶν ὁ Θεός, καὶ αὐτοὶ
 ἔσουσάν μοι υἱοί. 8. καὶ ἀμαρτωλοῖς absunt. Mox, Φαρμακίοις.
 Deinde, καιομένη ἐν πυρὶ καὶ θείᾳ, ὅ ἐστιν ὁ δεύτερος θάνατος. 9.
 Φιάλας τὰς γεμούσας τῶν ἐπτά. Mox, τὴν νέμφην τὴν γυναῖκα.
 10. καὶ ἀπήνεγκέ με ἐπ' ὄρος. Syllabis, κέ μέ inscriptum sive η.
 sive ν. Credo posterius, ut sit ἀπήνεγεν. Mox, μέγα ὑψηλόν.
 Deinde, πόλιν τὴν μεγάλην καὶ ἁγίαν. In fine: ἀπὸ τοῦ Θεοῦ.
 11. ὁ, ante Φωστῆρ. deest. Mox, κρουσαλλίζουσι. 12. καὶ ἐπὶ τοῖς
 πυλῶσιν ἀγγέλους δώδεκα, absunt. Mox, ἅ ἐστιν τὰ ὀνόματα.
 Deinde deest, υἱῶν. 15. Post πυλῶνας αὐτῆς addit: καὶ τὸ τεῖχος
 αὐτῆς. 16. πόλιν ἐν τῷ καλάμῳ. Mox, σαθίους δώδεκα χιλιάδων
 τὸ μῆκος. 17. καὶ ἐμέτρησε τὸ τεῖχος αὐτῆς. Mox, πήχεων. 18.
 καὶ ἡ ὀμοδομή τοῦ τείχους. Mox desunt, ὅμοιον ὑάλῳ καθαρῷ.
 19. καὶ οἱ θεμέλιοι. Mox, σάμφιρος. (sic.) 20. βηρίλλιον. (sic.)
 Mox, τὸ πάριον, et, χρυσοπράσινος. 21. Secundum δώδεκα, abest.
 In fine legitur, ἕλος. 22. ναὸς αὐτοῦ ἐστίν. 23. φαίνωσιν ἐν αὐτῇ.
 ἡ γὰρ δόξα. 24. φέρουσι τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς αὐτήν. 25. In fine
 ἔτι, loco ἐκεῖ, habet. 26. ἵνα εἰσέλθωσι, desunt. 27. κοινὸν, οὐδὲ
 ποιῶν. Mox, καὶ πᾶν ψεῦδος. Cap. 22. v. 1. ποταμὸν καθαρὸν
 ὕδατος. (Καθαρὸν est, ut alia similia, ex Andreae indice capituli
 LXVIII. Vide supra cap. 20. v. 5.) 2. ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν.
 Mox, μῆνα ἕκαστον ἀποδιδούν τοὺς καρπούς αὐτοῦ. 5. ἔτι ἔτι, καὶ
 χρειᾶν οὐκ ἔχουσι φῶς λύχνου καὶ φῶς ἡλίου. (sic.) ὅτι κύριος.
 6. καὶ εἶπέν μοι· οὗτοι. Mox deest, πισοὶ καί. Deinde: πνευ-
 μάτων καὶ τῶν προφ. 8. καὶ ἐγὼ ἰωάννης. Mox, ἤκουσα καὶ
 ἔβλεψα, ἔπεσον. 10. ἀδικεῖτω. Mox abest, καὶ ὁ ρυπαρὸς ρυπα-
 ρευθήτω ἔτι. 12. καὶ ἰδοὺ ἔρχομαι. Mox, τὸ ἔργον, ὅ ἐστιν αὐτοῦ.

15. Ante ὁ πρῶτος addit: ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. omittit autem eadem haec post ἔσχατος. 15. Φαρμάκοι. Et: πᾶς ὁ Φιλῶν. 16. Ante ὁ ἀσὴρ addit: καὶ ὁ λόγος καί. 18. ἐπιθήσῃ ἐπὶ ταῦτα, ἐπιθήσῃ ἐπ' αὐτὸν ὁ Θεός. 19. ἀφελεῖ. 20. ταῦτα· ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ· καὶ ἔρχου, κύριε ἰησοῦ χριστέ. 21. ἀγίων αὐτοῦ. ἀμήν.

Ante meum in Rossiam reditum tradidi *Augustio Schumanno*, bibliopolae Ronneburgenfi, duos libellos, a me conscriptos, hoc pacto, ut uterque eius cura et impensis in mercatu Lipsiensi post Pascha anno 1805. prodiret. Alter arctissime copulatus est cum hac secunda mea N. Testamenti editione. Continet enim discrepantes lectiones ex viginti quatuor Codicibus, quos partim primo, partim denuo post priorem editionem examinavi. Ipse in hunc libellum multum pecuniae impendi, ut Codices Augustia Vindelicorum, Monachio et aliunde ad me transmitterentur et remitterentur. Alter libellus complectitur LII. eclogas novas ex omnibus S. Chrysofomi operibus cum commentario et indice vocabulorum copiosissimo. Utrum isti libri iam prodierint, nec ne, nondum factus sum certior. Certe id vehementer opto. Scribebam Mosquae, die $\frac{12}{5}$ Maii 1805.

Σ υ ν α ξ ά ρ ι ο ν

τ ο υ

Π ρ α ξ α π ο σ ό λ ο υ .

Σ υ ν α ξ ἄ ρ ι ο ν

τοῦ πραξαποσόλου, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς μεγάλης κυριακῆς τοῦ πάσχα καὶ καταλήγον τῷ μεγάλῳ σαββάτῳ, περιέχον καὶ τὸ μηνολόγιον.

Δ ἦ λ ω σ ι ς

ὡς ἐν συντόμῳ περὶ τοῦ πραξαποσόλου.

Δεῖ εἰδέναι, ὅτι οἱ ἀπίστοι ἀναγινώσκονται ὕτως. Ἄπο 1) τοῦ πάσχα μέχρι τῆς πεντηκοστῆς, αἱ πράξεις τῶν ἀποστόλων ἀπὸ δὲ τῆς ἐπαύριον τῆς πεντηκοστῆς μέχρι τῆς κυριακῆς τῆς τυροφάγου ἀλλὰ καὶ τῆ ἀγίᾳ τεσσαρακοστῇ μέχρι τοῦ μεγάλου σαββάτου, ταῖς σάββασι καὶ ταῖς κυριακαῖς, αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ ἀγίου παύλου, ἢτε πρὸς Ῥωμαίους καὶ αἱ λοιπαὶ αἱ δὲ καὶ εἰς τὸ μηνολόγιον τοῦ ὅλου χρόνου· τὸ δὲ ὕφος τῶν ἀποστόλων ἀναγινώσκειται ὕτως.

Ἄπο τῆς γ. τῆς μετὰ τὴν πεντηκοστὴν, ἢ πρὸς Ῥωμαίους, μέχρι τῆς β. τῆς ε. ἑβδομάδος, καὶ αὐτῆς. καὶ ἀπὸ τῆς γ. τῆς ε. ἑβδομάδος, ἢ πρὸς κυρινθίους α. μέχρι τῆς δ. τῆς ι. ἑβδομάδος, καὶ αὐτῆς. ἀπὸ δὲ τῆς ε. τῆς ι. ἑβδομάδος, ἢ πρὸς κορινθίους β. μέχρι τῆς δ. τῆς ιδ. ἑβδομάδος, καὶ αὐτῆς καὶ ἀπὸ τῆς ε. τῆς ιδ. ἑβδομάδος, ἢ πρὸς γαλάτας, μέχρι τῆς δ. τῆς

1) A Patribus ita institutum esse, ut Iegerentur Actus Apostolorum a Paschate ad Pentecosten, disertè docet etiam Chrylotti, III, 85, c. seq. 88. a. 89. d. seq. 102, a. b.

τῆς ις. εβδομάδος, καὶ αὐτῆς. ἀπὸ δὲ τῆς ε. τῆς ις. εβδομά-
 δος, ἢ πρὸς ἐφesoύς μέχρι τῆς σ. τῆς ιη. εβδομάδος, καὶ αὐ-
 τῆς. καὶ ἀπὸ τῆς β. τῆς ιθ. εβδομάδος, ἢ πρὸς Φιλιππησίους,
 μέχρι τῆς β. τῆς ια. εβδομάδος, καὶ αὐτῆς. ἀπὸ δὲ τῆς γ.
 τῆς ια. εβδομάδος, ἢ πρὸς κολασσαῖς μέχρι τῆς σ. τῆς ιβ.
 εβδομάδος, καὶ αὐτῆς. καὶ ἀπὸ τῆς β. τῆς ιγ. εβδομάδος, ἢ
 πρὸς Θεσσαλονικεῖς α. μέχρι τῆς σ. τῆς ιδ. εβδομάδος, καὶ
 αὐτῆς. ἀπὸ δὲ τῆς β. τῆς ιε. εβδομάδος, ἢ πρὸς Θεσσαλονικεῖς
 β. μέχρι τῆς σ. τῆς ιε. εβδομάδος, καὶ αὐτῆς. ἀπὸ δὲ τῆς β.
 τῆς ις. εβδομάδος, ἢ πρὸς τιμόθεον α. μέχρι τῆς ε. τῆς ις.
 εβδομάδος, καὶ αὐτῆς. ἀπὸ δὲ τῆς σ. τῆς ις. εβδομάδος, ἢ
 πρὸς τιμόθεον β. μέχρι τῆς δ. τῆς ιη. εβδομάδος, καὶ αὐτῆς.
 καὶ ἀπὸ τῆς ε. τῆς ιη. εβδομάδος, ἢ πρὸς τίτον, μέχρι τῆς σ.
 τῆς αὐτῆς εβδομάδος, ἡμέρας β. μόνου. ἀπὸ δὲ τῆς β. τῆς ιθ.
 εβδομάδος, ἢ πρὸς ἑβραίους, μέχρι τῆς γ. τῆς ια. εβδομάδος,
 καὶ αὐτῆς. καὶ ἀπὸ τῆς δ. τῆς ια. εβδομάδος, ἢ καθολικῆ
 ἰακώβου, μέχρι τῆς ε. τῆς ιβ. εβδομάδος, καὶ αὐτῆς. ἀπὸ δὲ
 τῆς σ. τῆς ιβ. εβδομάδος, πέτρου α. μέχρι τῆς ε. τῆς ιγ.
 εβδομάδος, καὶ αὐτῆς. καὶ ἀπὸ τῆς σ. τῆς ιγ. εβδομάδος,
 πέτρου β. μέχρι τῆς δ. τῆς ιδ. εβδομάδος, καὶ αὐτῆς. ἀπὸ δὲ
 τῆς ε. τῆς ιδ. εβδομάδος, ἰωάννου πρώτη, μέχρι τῆς ε. τῆς
 ιε. εβδομάδος, καὶ αὐτῆς. τῆ σ. τῆς ιε. εβδομάδος, ἦτοι τῆς
 ἀπόκρου, ἢ δευτέρα ἰωάννου καθολικῆ. τῆ β. τῆς τυροφάγου, ἢ
 τρίτη καθολικῆ ἰωάννου. τῆ τρίτη καὶ τῆ πέμπτη τῆς τυροφά-
 γου, ἢ ἐπισολὴ ἰούδα.

Ε Β Δ Ο Μ Α Σ

A.

B.

τῆ ἀγία καὶ μεγάλη κυριακῆ τοῦ πάσχα. πρᾶξων. α. ²)	τῆ κυριακῆ τοῦ Θωμᾶ. πρᾶ- ξων. ιε.
τῆ β. τῆς διακινησίμου. πρᾶ- ξων. β.	τῆ β. ι.
γ. ε.	γ. ια.
δ. ς.	δ. ιβ.
ε. ζ.	ε. ιγ.
ς. η.	ς. ιδ.
σα. θ.	σα. ιε.

Γ.

2) In aliis plerisque Codicibus capita notantur ex divisione Euthalii. In aliis per Actus, epistolas catholicas et Pauli omnino numerantur sectiones 365, aut 355, aut etiam plures, paucioresve. Vehementer enim in his dissentiunt Codd. Aliud etiam monendum est, cuius supra in synaxario Evangeliarum fueram oblitus. Scilicet inter lectiones ecclesiasticas, tam Evangeliarum, quam Praxapostoli, occurrunt dies festi, qui sine ulla dubitatione proprii fuerunt ecclesiae Constantinopolitanae. Ex hoc aliqui collegerunt, istiusmodi Codices fuisse in usu istius solius ecclesiae. Verum id vanum est. Etenim non solum omnia omnino Evangelia, sed Praxapostoli quoque omnes istas lectiones exhibent. Loquor enim hic de integris Codd. Accedit praeterea, quod Codices omnino omnes, tam Evangeliorum, quam Actuum et epistolarum, qui quidem indices lectionum ecclesiasticarum, vel in synaxariis, vel in marginibus, vel utroque loco notatos habent, istorum dierum festorum mentionem faciunt. Reliquae ergo ecclesiae istos dies festos videntur celebrasse in gratiam τῆς βασιλίδος, seu τῆς βασιλευούσης, ut vocant, πόλεως. Neque vero dubitari potest, quin istae lectiones de com-
muni

Γ.		δ.	λγ.
κν. τῶν μυροφόρων πράξεων	ιζ.	ε.	λς.
β.	ιη.	ς.	λζ.
γ.	ιθ.	λα.	λη.
δ.	κ.		Ζ.
ε.	κα.		
ς.	κβ.	κν. τοῦ τυφλοῦ. πράξεων.	λθ.
σα.	κγ.	β.	μ.
Δ.		γ.	μβ.
κν. τοῦ παραλίτου. πράξεων	κδ.	δ.	μγ.
β.	κε.	ε. τῆς ἀναλήψεως. πράξεων.	α.
γ.	κς.	ς.	μδ.
δ.	κε.	σα.	με.
ε.	κζ.	Ζ.	
ς.	κη.	κν. τῶν ἁγίων πατέρων. πρά-	
σα.	λ.	ξεων. μς.	
Ε.		β.	μη.
κν. τῆς σαμαρείτιδος. πράξεων.	κθ.	γ.	μθ.
β.	λα.	δ.	ν.
γ.	λβ.	ε.	να.
		ς.	νβ.
		σα.	νγ.
			Η.

munī consilio et consensu universae ecclesiae Graecae designatae fuerint. Orysolomus certe, Cyrillus, et alii istas lectiones a Patribus, id est, a maioribus, ante sua tempora constitutas esse, referunt. Quin ecclesiae Sicula eodem instituto fuerit usus, in Evangeliaro certe, per Theophanem Cerameum, quem nos diligenter examinavimus, nullo modo dubitare licet. Lectiones in certos ac notabiliores dies festos, nec non in sabbata et κυριακὰς, vetustissimae videntur. Reliquae, in memoriam Sanctorum, sensim sensimque videntur accessisse. Igitur etiam in utroque synaxaria lectiones εἰς σάββατα καὶ κυριακὰς certo quodam ordine procedunt. Si deus vitam mihi diuturniorem etiam largitus fuerit, de his quoque aliquando accuratius exponam.

H.

κν.	τῆς	ἀγίας	πεντηκοστῆς.
	πράξεων.		δ.
τῆ	β.	τοῦ	ἀγίου
	ἤτοι	τῆ	ἐπαύριον
	τημοστῆς.	Ἐφῆσ.	ιε.
τῆ	γ.	τῆς	α.
	ῥωμ.		α.
	δ.		δ.
	ε.		ε.
	ς.		ζ.
	σα.		β.

ε.	.	.	κγ.
ς.	.	.	κς.
σα.	.	.	ι.
κν.	γ.	ῥωμ.	ιγ.
β.	.	.	κζ.
γ.	.	.	κθ.
δ.	.	.	λ.
ε.	.	.	λα.
ς.	.	.	λβ.
σα.	.	.	κς.

Γ.

Τῶν ἀγίων πάντων.

Λ.

κν.	α.	ἔβραι.	λδ.
τῆ	β.	τῆς	β.
	ῥωμ.		η. 3)
	γ.		ικ.
	δ.		ιβ.
	ε.		ιδ.
	ς.		ις.
	σα.		θ.

κν.	δ.	ῥωμ.	ιη.
β.	.	.	λθ.
γ.	.	.	μ.
δ.	.	.	μγ.
ε.	.	.	μθ.
ς.	.	.	μς.
σα.	.	.	μδ.

Δ.

Β.

κν.	β.	ῥωμ.	ς.
β.	.	.	ιθ.
γ.	.	.	κ.
δ.	.	.	κα.

κν.	ε.	ῥωμ.	κη.
β.	.	.	μζ.
γ.	α.	κυρ.	α.
δ.	.	.	ζ.
ε.	.	.	θ.
			ς.

Ε.

5) Septimanae quaelibet in die dominica terminantur. Ergo dies proximi, a β. ad σάββατον, a sequenti dominica appellantur. Ergo h. l. dies lunae post dominicam α. appellatur δ β. τῆς β. ἑβδομάδος.

Σ υ ν α ξ ά ρ ι ο ν

ε.	ια.	γ.	μγ.
σα. ρωμ.	κε.	δ.	μδ.
		ε. β. κορ.	α.
5.		ς.	γ.

κν. ε. ρωμ.	λε.	σα. ρωμ.	με.
β. α. κορ.	ισ.		
γ.	ιζ.	I.	
δ.	ιη.	κν. ι. α. κορ.	ιβ.
ε.	ιθ.	β. β. κορ.	ε.
ς.	κ.	γ.	ς.
σα. ρωμ.	λγ.	δ.	ζ.
		ε.	θ.
		ς.	ια.

Z.

κν. ζ. ρωμ.	μβ.	σα. α. κορ.	β.
β. α. κορ.	κγ.		
γ.	κδ.	IA.	
δ.	κε.	κν. ια. α. κορ.	ιβ.
ε.	κη.	β. β. κορ.	ιγ.
ς.	κθ.	γ.	ιδ.
σα. ρωμ.	λζ.	δ.	ις.
		ε.	ιη.
		ς.	ιβ.
		σα.	ε.

H.

κν. η. α. κορ.	γ.	σα.	ε.
β.	λα.		
γ.	λγ.	IB.	
δ.	λε.	κν. ιβ. α. κορ.	μ.
ε.	λς.	β. β. κορ.	κκ.
ς.	λθ.	γ.	κβ.
σα. ρωμ.	λθ.	δ.	κδ.
		ε.	κε.
		ς.	κς.

Θ.

κν. θ. α. κορ.	η.	σα. α. κορ.	ς.
β.	μα.		

ΙΓ.

κν. γγ. α. κορ.
β. β. κορ.
γ.
δ.
ε. γαλ.
ς.
σα. α. κορ.

μη.
λ.
λγ.
ρβ.

ε.
ς.
σα. α. κορ.

κα.
ιβ.
λγ.

ΙΖ.

ΙΔ.

κν. ιδ. β. κορ.
β. γαλ.
γ.
δ.
ε.
ς.
σα. α. κορ.

δ.
ς.
γ.
κα.
ιβ.
ις.
ιγ.

κν. ις. β. κορ.
β. ἐφεσ.
γ.
δ.
ε.
ς.
σα. α. κορ.

ις.
ιγ.
ις.
ιγ.
κ.
μδ.

ΙΗ.

ΙΕ.

κν. ις. β. κορ.
β. γαλ.
γ.
δ.
ε. ἐφεσ.
ς.
σα. α. κορ.

ι.
ις.
ις.
ιθ.
α.
β.
κς.

κν. ιη. β. κορ.
β. Φιλίππ.
γ.
δ.
ε.
ς.
σα. α. κορ.

κγ.
α.
β.
γ.
δ.
ε.
μς.

ΙΘ.

ΙΒ.

κν. ις. β. κορ.
β. ἐφεσ.
γ.
δ.

ις.
δ.
γ.
δ.

κν. ιθ. β. κορ.
β. Φιλίππ.
γ.
δ.
ε.
ς.
σα. β. κορ.

κγ.
ς.
γ.
δ.
ι.
κα.
β.

	K.		ς.			ια.
κν. κ. γαλ.	.	γ.	σα. β. κορ.	.		κς.
β. Φιλίππ.	.	ιδ.			KΔ.	
γ. κολασσ.	.	α.	κν. ιδ. έφεσ.	.		ζ.
δ.	.	δ.	β. β. θεσσ.	.		α.
ε.	.	ε.	γ.	.		β.
ς.	.	ς.	δ.	.		γ.
σα. β. κορ.	.	η.	ε.	.		δ.

	KA.		ς.			ε.
κν. κα. γαλ.	.	ζ.	σα. γαλ.	.		β.

β. κολασσ.	.	η.			KE.	
γ.	.	θ.	κν. κε. έφεσ.	.		ι.
δ.	.	ιβ.	β. α. τιμοθ.	.		α.
ε.	.	ιγ.	γ.	.		β.
ς.	.	ιδ.	δ.	.		δ.
σα. β. κορ.	.	ιβ.	ε.	.		ζ.

	KB.		ς.			θ.
κν. κβ. γαλ.	.	κ.	σα. γαλ.	.		θ.

β. α θεσσ.	.	α.			KJ.	
------------	---	----	--	--	------------	--

γ.	.	β.	κν. κς. έφεσ.	.		ιε.
δ.	.	γ.	β. α. τιμοθ.	.		ια.
ε.	.	δ.	γ.	.		ιβ.
ς.	.	ε.	δ.	.		ιγ.
σα. β. κορ.	.	κ.	ε.	.		ιε.

	KΓ.		ς. β. τιμοθ.	.		α.
κν. κγ. έφεσ.	.	ε.	σα. γαλ.	.		ιη.

β. α. θεσσ.	.	ς.			KZ.	
-------------	---	----	--	--	------------	--

γ.	.	ζ.	κν. κζ. έφεσ.	.		ιδ.
δ.	.	η.	β. β. τιμοθ.	.		δ.
ε.	.	ι.	γ.	.		ζ.
						δ.

δ.	·	·	·	θ.	β. ἰακωβ.	·	·	δ.
ε. τίτου.	·	·	·	β.	γ.	·	·	ε.
ς.	·	·	·	γ.	δ.	·	·	ς.
σα. ἐφες.	·	·	·	γ.	ε.	·	·	ζ.

ΚΗ.

κν. κη. κολασσ.	·	·	·	γ.				
β. ἑβραι.	·	·	·	ς.				
γ.	·	·	·	θ.	κν. λβ. α. τιμοθ.	·	·	ι.
δ.	·	·	·	ια.	β. α. πετρ.	·	·	ζ.
ε.	·	·	·	ιδ.	γ.	·	·	η.
ς.	·	·	·	ισ.	δ.	·	·	θ.
σα. ἐφες.	·	·	·	ς.	ε.	·	·	ι.

ΛΒ.

ΚΘ.

κν. κθ. κολασσ.	·	·	·	ι.				
β. ἑβραι.	·	·	·	ιθ.				
γ.	·	·	·	κα.	κν. λγ. τοῦ τελώνου καὶ τοῦ			
δ.	·	·	·	κε.	Φαρισαίου. β. τιμοθ.	·	·	ς.
ε.	·	·	·	κη.	β. β. πετρ.	·	·	γ.
ς.	·	·	·	κθ.	γ.	·	·	δ.
σα. ἐφες.	·	·	·	ιδ.	δ.	·	·	ε.

ΛΓ.

Λ.

κν. λ. κολασσ.	·	·	·	ια.	σα. β. τιμόθ.	·	·	ε.
----------------	---	---	---	-----	---------------	---	---	----

ΛΔ.

β. ἑβραι.	·	·	·	λβ.				
γ.	·	·	·	λζ.				
δ. ἰακωβ.	·	·	·	α.	κν. λδ. τοῦ ἀσώτου. α. κορ.	·	·	ισ.
ε.	·	·	·	β.	β. α. ἰωανν.	·	·	δ.
ς.	·	·	·	γ.	γ.	·	·	ε.
σα. κολασσ.	·	·	·	β.	δ.	·	·	ς.

ΛΑ.

κν. λα. α. τιμοθ.	·	·	·	γ.	σα. α. κορ.	·	·	κζ.
-------------------	---	---	---	----	-------------	---	---	-----

ΛΕ.

κν. λε. τῆς ἀπόκρου. α. κορ. κα.
 τῆ β. τῆς τυρινῆς γ. ιωανν. α.
 γ. ιουδ. α.⁴)
 ε. β.
 σα. ρωμ. μα.

ΛΣ.

κυριακῆ τῆς τυρινῆς ρωμ. λη.

Ἀρχὴ τῶν ἁγίων νηστειῶν.

σάββατον α. τῶν νηστειῶν
 ἑβραι. α.
 κυριακῆ α. λγ.
 σα. β. ζ.
 κν. β. β.
 σα. γ. κζ.
 κν. γ. ι.
 σα. δ. ιβ.
 κν. δ. ιγ.

σα. ε. ιδ.
 κν. ε. κβ.

σα. τοῦ ἁγίου λαζάρου. λη.
 κν. τῶν βαίων, Φιλίππ. ιγ.

Τῆς μεγάλης εβδομάδος.

τῆ ἁγία καὶ μεγάλη ε. α.
 κορ. λ.

τῆ μεγάλη παρασκευῆ. τῆ α.
 ἄρα. γαλ. κ.

τῆ γ. ἄρα. ρωμ. ιγ.

τῆ ε. ἄρα. ἑβραι. δ.

τῆ θ. ἄρα. ἑβραι. κς.

τῆ ἁγία καὶ μεγάλη παρα-
 σκευῆ ἑσπέρας. α. κορ. δ.

τῶ ἁγίῳ καὶ μεγάλῳ σαββάτῳ
 εἰς τὸν ὄρθρον. α. κορ. ιδ.
 καὶ γαλ. ι.

τῶ ἁγίῳ καὶ μεγάλῳ σαββάτῳ
 ἑσπέρας. ρωμ. ις.

4) Cur hic omiffa fit ἡ δ. et ἡ ε. vide Tom. I. pag. 745. nota 85. et 86.

Ἀρχὴ τοῦ μηνολογίου,

τῶν εορταζομένων ἁγίων.

Μὴν Σεπτέμβριος.

- α. Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου καὶ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν συ-
μεῶν τοῦ τυλίτου καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων.
τῆς Ἰνδίκτου, α. τιμοθ. ε.
τοῦ ὁσίου. κολασσ. ια.
- β. τοῦ ἁγίου μάρτυρος μάμαντος, ῥωμ. κδ.
τοῦ ὁσίου Ἰωάννου τοῦ νηφευτοῦ, ἑβραϊ. ι.
- γ. τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ἀνθίμου, β. τιμοθ. α. ἀπὸ τὴν ¹⁾
μέσῃν.
- δ. τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος βαβύλα, β. τιμοθ. ζ.
- ε. τοῦ ἁγίου προφήτου ζαχαρίου, πατρὸς τοῦ προδρόμου, ἑβραϊ.
ιγ.
- ς. τοῦ ἀρχιερατήγου μηχαήλ, ἑβραϊ. γ.
- η. τὸ γενέσιον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου Φιλίππ, ε.
- θ. τῶν ἁγίων καὶ δικαίων Ἰωακείμ καὶ ἄννης, γαλ. ιε. ²⁾

σάββα-

1) Ita ad verbum. Scilicet haec lectio incipit a capite primo medio.

2) Eodem die celebratur memoria Concilii Ephesini contra Nestorium
Legitur Hebr. XIII, 7.

- σάββατον πρὸ τῆς ὑψώσεως. α. κορ. 5.
 κυριακή πρὸ τῆς ὑψώσεως. γαλ. α.
- ι. τῶν ἁγίων μαρτύρων μηνοδώρας, μητροδώρας καὶ νυμφοδώρας.
 ρωμ. μδ.
- ια. τῆς ὁσίας θεοδώρας τῆς ἐν ἀλεξανδρείᾳ. ἐφεσ. ιε.
 ιβ. τὰ ἐγκαίνια τῆς ἀγίας τοῦ χριστοῦ ἀναστάσεως. κολασσ. ι.
 ἐβραι. ε.
- ιδ. ἡ ὑψωσις τοῦ τιμίου σταυροῦ. α. κορ. δ.
 σάββατον μετὰ τὴν ὑψωσιν. α. κορ. 5.
 κυριακή γαλ. ζ.
- ιε. τοῦ ἁγίου μάρτυρος νικητά. κολασσ. ε.
 ις. τῆς ἀγίας μάρτυρος ευφημίας. β. κορ. ιε.
 κ. τοῦ ἁγίου μάρτυρος ευσταθίου. ἐφεσ. ιθ.
 κγ. ἡ σύλληψις τοῦ προδρόμου. γαλ. ιε.
 κδ. τῆς ἀγίας πρωτομάρτυρος θέλης. β. τιμοθ. 5.
 κε. ἡ μετέστας τοῦ ἁγίου ἰωάννου τοῦ θεολόγου. α. ἰωανν. ζ.
 κη. τοῦ ὁσίου καὶ ὁμολογητοῦ χαρίτωνος. ἐβραι. λθ.
 κθ. τοῦ ὁσίου κυριακοῦ τοῦ ἀναχωρητοῦ. γαλ. ιη.
 λ. τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος γρηγορίου τῆς μεγάλης ἀρμενίας. α.
 κορ. μη.

Μὴν Ὀκτώβριος.

- α. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἀνανία καὶ τοῦ ὁσίου ῥωμανοῦ τοῦ μελ=
 ωδοῦ. πραξ. κβ.
- β. τοῦ ἁγίου κυπριανοῦ καὶ ἰουστίνης. α. τιμοθ. β.
 γ. τοῦ ἁγίου διονυσίου τοῦ ἀρεοπαγίτου. πραξ. μα.
 5. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου θωμᾶ. α. κορ. ιβ.
 ζ. τῶν ἁγίων μαρτύρων σεργίου καὶ βάνχου. ἐβραι. λδ.
 θ. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἰακώβου τοῦ ἀλφαίου. ρωμ. κθ.
 ια. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Φιλίππου, ἐνδὲ τῶν ἐπτὰ διακόνων.
 πραξ. κα.
 ιβ. τῶν ἁγίων μαρτύρων πρόβου, ταράχου καὶ ἀνδρονίου. Φι=
 λιππ. ια.

- ιγ. τῶν ἁγίων μαρτύρων κάρτου καὶ παπύλου. ἔφεσ. ιθ.
 ιδ. τῶν ἁγίων μαρτύρων ναζαρίου, προτασίου, γερασίου καὶ
 κελσίου. Φιλιππ. ια.
 ιε. τοῦ ἁγίου μάρτυρος λογγίνου τοῦ εκατοντάρχου. β. τιμοθ. β.
 ιη. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ λουκᾶ κολασσ. ιγ.
 κ. τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ἀρτεμίου. β. τιμοθ. β.
 κα. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἰλαρίωνος. β. κορ. κγ.
 κβ. τοῦ ἁγίου ἀβερνίου ἱεραπόλεως. ἔβραι. ιζ.
 κγ. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου. γαλ. γ.
 κδ. τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ἀρέθα καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. ἔβραι.
 λε.
 κε. τῶν ἁγίων μαρριανοῦ καὶ μαρτυρίου. κολασσ. ι.
 κς. τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος δημητρίου, καὶ εἰς μεγάλους μάρ-
 τυρας. β. τιμοθ. β.
 κθ. τοῦ ὁσίου ἀβραμίου καὶ τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος ἀναστασίας.
 γαλ. ιη.

Μὴν Νοέμβριος.

- α. τῶν ἁγίων (καὶ ἰαματικῶν) ἀνκργύρων κοσμᾶ καὶ δαμικνοῦ.
 α. κορ. λδ.
 γ. τῶν ἁγίων μαρτύρων ἀκινδύνου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. ἔβραι. λε.
 δ. τοῦ ὁσίου ἰωαννικίου. γαλ. ιη.
 ε. κυριακὴ πρὸ τῆς σ. τοῦ νοεμβρίου, ὅτε ἀγκυρινώσκειται τὸ εὐαγ-
 γέλιον τοῦ πλουσίου. ἔβραι. κς.
 ς. τοῦ ἁγίου παύλου τοῦ ἐμὸλογητοῦ. ἔβραι. ιη.
 η. ἡ σύναξις τῶν ἀσωμάτων. ἐν ἄλλοις· τῶν παυμεγίστων ταξιαρ-
 χῶν. ἐν ἄλλοις· τοῦ ἀρχιερατήγου μιχαήλ. ἔβραι. γ.
 ια. τῶν ἁγίων μαρτύρων μηνᾶ, βίντωρος καὶ βικεντίου. ἔφεσ.
 ιθ.
 ιβ. τοῦ ἁγίου ἰωάννου τοῦ ἐλεήμονος. β. κορ. κγ.
 ιγ. τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου, καὶ εἰς
 ἑτέρους ἱεράρχας. ἔβραι. ιζ.
 ιδ. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Φιλίππου. πραξ. κα.

- ιε. τῶν ἁγίων μαρτύρων γουρία, σιμωνῶ καὶ ἀβιβου. ἐφεσ. ιθ.
 ιε. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ ματθαίου. α. κορ. ιβ.
 ιζ. τοῦ ἁγίου γρηγορίου τοῦ θαυματουργοῦ. α. κορ. λβ.
 κα. ἡ ἐν τῷ κατ' ἔταδος τῆς ὑπεραγίας Θεοτότου. ἐβραϊ. κ.
 κβ. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Φιλήμονος. πρὸς Φιλήμονα. α.
 κγ. τοῦ ἁγίου ἀμφιλοχίου. β. τιμόθ ζ.
 κδ. τοῦ ἁγίου γρηγορίου τοῦ ἀκραγαντιῶνου (ἐπιτιμότου.) α. κορ. μη.
 κε. τῶν ἁγίων πλημμευτος ῥώμης καὶ πέτρου ἀλεξανδρείας. Φι-
 λιππ. ιβ.
 κς. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἀλυπίου. β. κορ. ι.
 κζ. τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ἰωάννου τοῦ πέρσου. β. τι-
 μοθ. β.
 κη. τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος σεφάου τοῦ νέου. β. τιμοθ. α.
 λ. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἀνδρέου. α. κορ. ιβ.

Μὴν Δεκέμβριος.

- δ. τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος βασιλίσσης καὶ εἰς ἑτέρας γυναικείας
 μάρτυρας. καὶ τοῦ ὁσίου ἰωάννου τοῦ δαμασκηνοῦ. τῆς
 ἁγίας. γαλ. ιβ. καὶ τοῦ ὁσίου. β. κορ. ι.
 ε. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν σάββα. γαλ. ιη. καὶ ἐβραϊ. μ.
 ς. τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰσοκλήου. ἐβραϊ. μ.
 ζ. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἀμβροσίου. β. θεσσ. δ.
 θ. ἡ σύλληψις τῆς ἁγίας ἄννης. γαλ. ιε.
 ι. τῶν ἁγίων μαρτύρων μηνᾶ, ἐρμολέου καὶ εὐγράφου. γαλ.
 ιβ. ἀπὸ τὴν μέσην.
 ια. τοῦ ὁσίου δαυιὴλ τοῦ συλίτου. γαλ. ιη.
 ιβ. τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν σπυρίδωνος. ἐφεσ. ιε.
 ιγ. τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος εὐκρατίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.
 ἐφεσ. ιθ.
 ιε. τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ἐλευθερίου. β. τιμοθ. α.
 ιζ. τῶν ἁγίων τριῶν πάλων καὶ δαυιὴλ τοῦ προφήτου. ἐβραϊ.
 λδ.

- κ. τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ἰγνατίου τοῦ θεοφόρου. ἔβραι. ι. 3)
- κα. τῆς ἁγίας μάρτυρος ἰουλιανῆς. γαλ. ιβ.
- κγ. τῶν ἁγίων μαρτύρων, τῶν ἐν κρήτῃ. κολασσ. ι.
κυριακὴ τῶν ἁγίων 4) προπατόρων. κολασσ. ι.
σάββατον πρὸ τῆς χριστοῦ γεννήσεως. γαλ. θ.
κυριακὴ πρὸ τῆς χριστοῦ γεννήσεως. ἔβραι. λ.
- κδ. εἰς τὴν παραμονὴν τῆς χριστοῦ γεννήσεως. ἔβρ. α.
- κε. ἡ κατὰ σάρκα γέννησις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ.
γαλ. ιγ.
- κς. τῇ ἑπαύριον τῆς χριστοῦ γεννήσεως, ἡ σύναξις τῆς θεοτόκου.
ἔβρ. δ.
σάββατον μετὰ τὴν χριστοῦ γέννησιν. α. τιμοθ. ιδ.
κυριακὴ μετὰ τὴν χριστοῦ γέννησιν. 5) γαλ. γ.
- κζ. τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος σεφάνου. πρᾶξ. ιγ.
- κη. τῶν ἁγίων δισμυρίων. ῥωμ. κα.
- κθ. τῶν ἁγίων νηπίων, καὶ μεθέορτον. ῥωμ. ιε.
- λα. τῆς ὀπίσης μελάτης τῆς ῥωμαίας. κολασσ. γ.

Μὴν Ἰαννουάριος.

- α. ἡ περιτομὴ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν βασιλείου τοῦ μεγάλου. κολασσ. ζ.
- β. προεόρτια τῶν Φώτων, καὶ τοῦ ἁγίου σιλβέστρου πάπα ῥώμης.
ἔβραι. μ.
σάββατον πρὸ τῶν Φώτων. α. τιμοθ. η.

κυριακὴ

3) Post hoc alii addunt haec:

Τῶν ὡρῶν τῆς μεγάλης παρασκευῆς. ὡρα α. ἔβρ. α.
ὡρα γ. ἔβρ. κς.
ὡρα ε. ἔβρ. β.
ὡρα θ. ἔβρ. δ.

4) Scilicet Adam, Eva, Abel, Seth, et reliqui.

5) In aliis additur: καὶ μνήμη τῶν ἁγίων καὶ δικαίων ἰωσήφ τοῦ μή-
τορας, δαυὶδ τοῦ θεοπάτορος καὶ ἰακώβου τοῦ ἀδελφεοῦ.

- κυριακή πρὸ τῶν Φώτων. β. τιμοθ. η. ς)
 ε. τῇ παραμονῇ τῶν Φώτων. α. κορ. κδ.
 ς. τὰ ἅγια Θεοφάνια. τίτου. δ.
 ζ. ἡ σύναξις τοῦ προδρόμου. πραξ. μδ.
 σάββατον μετὰ τὰ Φῶτα. ἐφес. ιθ.
 κυριακή μετὰ τὰ Φῶτα. β. τιμοθ. α. ἕτερον. ἐφес. ι.
 ι. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου νύσσης. β. τιμοθ. α.
 ια. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοδοσίου τοῦ κοινοβιάρχου. ἔβραι. λθ. ἐν ἄλλοις γαλ. ιη.
 ιδ. τῶν ἁγίων ἀββάδων. ἔβραι. κζ.
 ιε. τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν παύλου τοῦ θηβαίου καὶ ἰωάννου τοῦ καλυβίτου. γαλ. ιη.
 ις. ἡ προσκύνησις τῆς τιμίας ἀλύσεως τοῦ ἁγίου ἀποστόλου πέτρου. πραξ. λ.
 ιζ. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἀντωνίου τοῦ μεγάλου. γαλ. ιη. καὶ ἔβραι. μ.
 ιη. τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν ἀθανασίου καὶ κυρίλλου. ἔβραι. λθ.
 ιθ. τοῦ ὁσίου μακαρίου τοῦ αἰγυπτίου. γαλ. ιη.
 ι. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἐυθυμίου τοῦ μεγάλου. β. κορ. ι.
 ια. τοῦ ὁσίου μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ. Φιλιππ. γ.
 ιβ. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου τιμοθέου. β. τιμοθ. α.
 ιγ. τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος κλήμεντος ἀγκύρας καὶ ἀγαθαγγέλου. Φιλιππ. ιβ.
 ιδ. τῆς ὁσίας ξένης. γαλ. ιη.
 ιε. τοῦ ἁγίου γρηγορίου τοῦ θεολόγου. α. κορ. λβ.
 ις. ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἐν ἁγίοις ἰωάννου τοῦ χριστοσώμου. ἔβραι. ιζ.
 ιη. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἐφραίμ τοῦ σύρου. γαλ. ιη.

κθ.

6) Posit hoc alii interponunt lectiones horarum hoc modo:

- ἄρα α. πραξ. λδ.
 ἄρα γ. πραξ. με.
 ἄρα ε. β. τιμοθ. η.
 ἄρα θ. τίτ. δ.

- κθ. ἡ ἐπάνοδος τοῦ λειψάνου τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰγνατίου. ἔβραι. ι.
 λ. τῶν ἀγίων τριῶν ἱεραρχῶν βασιλείου τοῦ μεγάλου, γρηγορίου τοῦ θεολόγου καὶ ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου. ἔβραι. μ.
 λα. τῶν ἀγίων καὶ θαυματουργῶν ἀναργύρων, κύρου καὶ ἰωάννου. ἔφες. ιθ.

Μὴν Φεβρουάριος.

- α. τοῦ ἀγίου μάρτυρος τρύφωνος. ῥωμ. κδ.
 β. ἡ ὑπαπαντὴ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. ἔβραι. ιε.
 γ. τοῦ ἀγίου συμεῶν τοῦ θεοδόχου, καὶ τῆς ἀγίας ἄννης. ἔβραι. κβ.
 ε. τῆς ἀγίας μάρτυρος ἀγάθης. γαλ. ιβ.
 ζ. τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος θεοδώρου τοῦ στρατηλάτου. ἔφες. ιθ.
 θ. τοῦ ἀγίου μάρτυρος νικηφόρου. ῥωμ. κδ.
 ια. τοῦ ἀγίου ἱερομάρτυρος βλασίου. ἔβραι. ι.
 ιζ. τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος θεοδώρου τοῦ τέρωτος. ἔβραι. ζ.
 κδ. ἡ ἔννεσις τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ προδρόμου. β. κορ. ι.
 κε. τοῦ ἀγίου ταρασίου κατωκτινουπόλεως. ἔβραι. ιζ.

Μὴν Μάρτιος.

- α. τῆς ἀγίας ὁσιομάρτυρος εὐδοκίας. ἔφες. ιε.
 ε. τῶν ἀγίων μβ. μαρτύρων τῶν ἐν τῷ ἀμύρω. ἔβραι. λε.
 η. τοῦ ὁσίου καὶ ὁμολογητοῦ θεοφυλάκτου νικομηδείας. ἔβραι. ι.
 θ. τῶν ἀγίων μ. μαρτύρων τῶν ἐν σεβαστείᾳ, (τῇ λίμνῃ, μαρτυρησάντων.) ἔβραι. λε.
 ι. ἡ ὑπαπαντὴ. ἔβραι. ιε.
 ιβ. τοῦ ὁσίου θεοφάνους τοῦ τῆς σιγγρικῆς. β. κορ. ι.
 ιγ. ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἀγίου νικηφόρου κατωκτινουπόλεως. ἔβραι. ιη.

- ιζ. τοῦ ἁγίου ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ. γαλ. ιη.
 κς. ὁ εὐαγγελιστὸς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. ἔβραι. δ.
 κς. τοῦ ἀρχιερατῆγου γαβριήλ. ἔβραι. γ.
 λ. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ τῆς κλίμακος. γαλ. ιη.

Μὴν Ἀπρίλλιος.

- α. τῆς ὁσίας μαρίας τῆς αἰγυπτίας. ἔφες. ιη.
 κγ. τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος γεωργίου (τοῦ τροπαιοφόρου.)
 πραξ. λ.
 κς. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ μαρτίνου. α. πετρ. ια.
 κζ. τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος σμεων τοῦ συγγενοῦς τοῦ κυρίου.
 ἔφες. η.
 λ. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἰακώβου, ἀδελφοῦ τοῦ ἁγίου ἰωάννου τοῦ
 Θεολόγου. πραξ. λ.

Μὴν Μάϊος.

- β. τοῦ ἁγίου ἀθανασίου τοῦ μεγάλου. ἔβραι. λθ.
 ζ. ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἐν οὐρανῷ Φανέντος σημείου τοῦ σαυροῦ ἐπὶ
 κωνσταντίου βασιλέως, υἱοῦ τοῦ μεγάλου κωνσταντίνου.
 πραξ. να.
 η. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.
 α. ἰωανν. α.
 ιε. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν παχωμίου. γαλ. ιη.
 κς. τῶν ἁγίων βασιλέων κωνσταντίου καὶ ἐλένης. πραξ. να. εἰ δὲ
 τοχὴ ἔξω τῆς ν. ἀναγιγνώσκεται πρὸς γαλάττας κεφ. γ.
 κδ. τοῦ ὁσίου σμεων τοῦ θαυμασορίτου. (τοῦ ἐν τῇ θαυμασῷ
 ὄρει.) κολασσ. ια.
 κς. ἡ τρίτη ἑρασις τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ προδρόμου. β.
 κορ. ι.
 κθ. τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος Θεοδοσίας. γαλ. ιβ.

Μῆν Ἰούνιος.

- η. τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου τοῦ κρατηλάτου. ἐφ. εσ.
 ιθ.
- θ. τοῦ ἁγίου κυρίλλου ἀλεξανδρείας. α. κορ. μη.
- ια. τῶν ἁγίων ἀποστόλων βικτολομαίου καὶ βαρνάβα. α. κορ. ιβ.
- ιβ. τοῦ ὁσίου ὄνουφρίου. ρωμ. κβ.
- ιδ. τοῦ ἁγίου προφήτου ἐλισσαίου καὶ τοῦ ἁγίου μεθοδίου κων-
 σταντινουπόλεως. ἰακωβ. η. ἔβρα. ι.
- ιζ. τῶν ἁγίων μαρτύρων μακρουῆλ, σαβὲλ καὶ ἰσμακίλ. ἐφ. εσ. ιθ.
- κδ. τὸ γενέσιον τοῦ τιμίου προδρόμου. ρωμ. λη.
- κη. ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τῶν ἁγίων κύρου καὶ ἰωάννου. α.
 κορ. λδ.
- κθ. τῶν ἁγίων καὶ κορυφαίων ἀποστόλων πέτρου καὶ πάυλου. β.
 κορ. κη.
- λ. τῶν ἁγίων ιβ. ἀποστόλων. α. κορ. ιβ.

Μῆν Ἰούλιος.

- α. τῶν ἁγίων ἀναργύρων, κοσμά καὶ δαμιανῶ. α. κορ. λθ.
- β. τὰ κατὰ θέσιν τῆς τιμίας ἐσθῆτος τῆς ὑπεραγίας Θεοτότου.
 ἔβρα. κ.
- δ. τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἀνδρέου κρήτης. ρωμ. κβ.
- η. τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος προκοπίου. α. τιμοθ. ι. ἐν ἄλλοις
 β. τιμοθ. β.
- ια. τῆς ἁγίας μάρτυρος ἐυφημίας. β. κορ. ιε.
- ιε. τῶν ἁγίων μαρτύρων, κηρύκου καὶ ἰουλίττης. α. κορ. λς.
 μνήμη τῆς δ. συνόδου τῶν ἐν Χαλκηδόνι χλ. Θεοφέρων πα-
 τέρων. ἔβρα. λθ.
- ιζ. τῆς ἁγίας μάρτυρος μαρίνης. γαλ. ιβ.
- κ. τοῦ ἁγίου προφήτου ἡλίου. ἰακωβ. η.
- κβ. τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Φωκᾶ, καὶ τῆς ἁγίας μαρίας τῆς
 μαγδαληνῆς. β. τιμοθ. α. ἀπὸ τὴν μέσην. Ἐν ἄλλω α.
 κορινθ. κβ.

- κδ. τῆς ἁγίας μάρτυρος χρισίνης. γαλ. ιβ.
 κε. ἡ κοίμησις τῆς ἁγίας ἄννης, μητρὸς τῆς Θεοτόκου. γαλ. ιε.
 κς. τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ἔρμολάου. α. τιμοθ. η.
 κζ. τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος παντελεήμονος. β. τιμοθ. β.
 λα. τοῦ ὁσίου εὐδοκίμου. ρωμ. κβ.

Μὴν Ἰουλιος.

- α. τῶν ἁγίων μακκαβαίων. ἑβραι. λδ.
 β. ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος σεφάνου.
 πραξ. ιη.
 ε. ἡ μεταμόρφωσις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. β. πετρ. β.
 η. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ματθαίου. πραξ. β.
 ιε. ἡ κοίμησις (ἢ μεταστάσις) τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Φι-
 λιπκ. ε.
 ις. [ἐν τιτιν.] ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ ἁγίου μανδυλίου. β. τιμοθ. η.
 ιζ. τοῦ ἁγίου μάρτυρος διομήδους. β. τιμοθ. β.
 κ. τοῦ ἁγίου προφήτου σαμουὴλ καὶ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου θαδ-
 δαίου. α. κορ. λη.
 κδ. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου βαρθολομαίου. α. κορ. ιβ.
 κε. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου τίτου. τίτου. α.
 κς. τῶν ἁγίων ἀδριανοῦ καὶ υκταλίας. ἑβραι. κζ.
 κζ. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ποιμένος. ἑβραι. λθ.
 κη. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν μουσῆως τοῦ ἀιδίοπος. γαλ. ιη.
 κθ. ἡ ἀποτομὴ τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ προδρόμου. πραξ. λδ.
 λα. τὰ καταθέσια τῆς τιμίας ζώνης τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου.
 ἑβραι. κ.

Ἀπόστολοι

ἀναγινωσκόμενοι εἰς διαφόρους ἀγίους
καὶ λιτάς.

εἰς ἀσωμάτων. (ἀγγέλους.) ἑβραϊ. γ.

εἰς προφήτας. ἑβραϊ. ιγ. ῥωμ. λ. α. κορ. λη. α. θεσσ. ε. πραξ.
ι. ἰακωβ. η.

εἰς ἀποστόλους. α. κορ. ιβ. ῥωμ. κθ. ἑφεσ. η. β. κορ. ιη.

εἰς μάρτυρας. κολασσ. ε. β. τιμοθ. β. ἑφεσ. ιθ. ῥωμ. κδ. ἑβραϊ.
λδ. λε.

εἰς ἱερομάρτυρας. Φιλίππ. ιβ. κολασσ. ια. ῥωμ. κδ. β. τιμοθ.
α. ἀπὸ τοῦ μέσου. ἑβραϊ. ιη. μ.

εἰς γυναικας μάρτυρας καὶ ὁσιομάρτυρας. γαλ. ιβ. ἑβραϊ. λζ. α.
κορ. κβ.

εἰς ἱεράρχας. β. τιμοθ. ζ. ἑβραϊ. ι. μ. καὶ ιη. καὶ ιζ. α. κορ.
λβ.

εἰς ὁσίουσ καὶ ὁσίας. γαλ. ζ. ιβ. ιη. β. κορ. ι. ῥωμ. κβ. ἑφεσ.
ιε. α. κορ. κδ.

εἰς ἀνομβρίων καὶ ἀσθενούντας ἰακωβ. η.

εἰς λιτήν. α. τιμοθ. ε. ἐν ἄλλοις· εἰς λιτανίων. ἑφεσ. ιγ.

εἰς ἐπιδρομήν ἐθνῶν (βαρβάρων, πολεμίων.) ἑφεσ. ε. ιγ. ιε. καὶ
α. ἀπὸ τοῦ μέσου. α. κορ. κς.

εἰς φόβον ἐμπρησμοῦ. ἑφεσ. ε.

εἰς σχῆμα μοναχοῦ. κολασσ. ιβ. α. β. πετρ. α. ἑφεσ. ιθ.

εἰς ἐξομολόγησιν. ἰακωβ. η.

εἰς σεισμόν. ἑβραϊ. λς. λζ.

εἰς ἐγκαινία καοῦ. ἑβραϊ. ε. Φιλίππ. ιβ. πραξ. λζ.

εἰς κοιμηθέντας. α. κορ. μβ. καὶ με. α. θεσσ. θ. ῥωμ. λθ. α.
κορ. μδ. β. κορ. ιβ. πραξ. ιζ.

εἰς ἱερεῖς κοιμηθέντας. α. κορ. με.

εἰς κοιμηθέντας βασιλεῖς. β. κορ. ιβ. πραξ. ιζ.

εἰς πόλεμον. ἐφέστ. ε. ιε.

εἰς ἐπινίκια. β. τιμοθ. γ. ἐφεσ. ζ.

εἰς ἀσθενούσους. ἰακωβ. η. ῥωμ. μβ. α. κορ. κτ. ἐβρμ. λτ.
πραξ η. κδ.

εἰς ἐμπρησμόν. ἐβραι. λζ.

P R A E F A T I O

in

epistolas Pauli.

Ne postea in locis singulis disputandum esset contra quosdam Codices, qui in epistolis Pauli inter principes, atque adeo, ut principes, ponuntur a Griesbachio, hic quaedam praemonenda esse censeo. De Codice A. seu Alexandrino, qui editus est, non opus est multa proloqui. Illud autem criticus attentus facile reperiet, eum in Act. et Epistolis multo esse deteriorem etiam, quam in evangeliiis. De B. seu Vat. 1209. quem novissime Birchius examinavit, infra interdum monebitur. C. seu regius Paris. fragmenta sola continet. Eorum, cum iam spongiae devotus esset, vestigia latent sub scriptis Ephraemi Syri, quae a recentiore manu istis deletis litteris inscriptae sunt. H. seu Coislinianus, Graeco-Latinus, continet in foliis 14. aliquot fragmenta. Ea edidit Montf. bibl. Coislin. p. 253 — 261. Restant quatuor, D. seu Claromontanus. E. Sangermanensis seu Corbeien-
sis.

sis. F. Augiensis, et G. Boernerianus. Hi quatuor sunt Graeco-Latini, scripti a barbaris, alter est alterius apographum. Pendent enim omnes ex D. D. vero transcriptus est ex exemplari Codici Alexandrino simili, superaddita interpretatione Latina, ab ea, quae Vulgatae nomine edita est, in non nullis diversa. In prioribus duobus Codd. D. et E. Sabatierius credidit invenisse interpretationem eam, quam, vel nullis, vel incertis argumentis moti, veterem Italam, aut etiam Antehieronymianam appellant. Eam edidit Paris. 1751. fol. Tom. III. De Codice D. egit Mill. Prolegg. §. 1284. Wetst. Prolegg. II. p. 1—6. Bengel introduct. §. XXVIII. p. 386. et ad Rom. p. 641. De E. vide Mill. §. 1457. Wetst. p. 7. 8. De utroque Sabat. l. l. p. 591. 592. De F. vide Wetst. p. 8. De G., quem ipse edidit Misenaë 1791. 4. leguntur iudicia virorum doctorum omnium in praefat. p. VII—XXIV. Quibus tempus suppetit, eos humanissime rogo, ut ista iudicia legant, in primis etiam Bengelii p. X. de Cod. D. et G. etsi is ipse etiam Latinis iusio plus tribuerit. A Bengelio tamen sibi oculos apertos esse, Griesbachius cum gratiarum actione palam ipse praedicat. Verum ipse Bengelius l. l. istos Codices *non pro Codicibus habet, sed pro rhapsodiis* etc. Codicem vero E.,
tan-

am apographum Codicis D. pro nullo aesti-
Sabatierius Codicem D. facit annorum ¹⁾)

E. vero M. Tanta vetustatis causam re-
t a litteris uncialibus, quae, ut ait, certissi-
num habentur antiquitatis signum. Accedit, ²⁾)
quod D. in graecis nullos accentus habet. Addit
idem Sabatierius: unum (E.) ex alio (D.) descri-
ptum ³⁾) qui negaverit, in meridiana luce cae-
cutire voluerit. Quod ego ut ne pluribus labo-
rem ostendere, satis fit animadvertere, 1 Cor.
15, 5. ubi D. habet, ᾧφθη κηφᾶ, καὶ μετὰ ταῦτα
τοῖς ἑνδεκά, additis εἶ super ταῦτα et δά super ἑν-
δεκά. Ergo variam lectionem, sive correctionem
exhibet, καὶ εἶτα τοῖς δάδεκά. Hic E. plane hoc
modo habet: καὶ μετὰ ταῦτα τοῖς δέενδεκά. Sic
etiam Rom. 15, 29. D. ἐν πληροφροσίᾳ ἐυλογίας, ad-
dito ῥώματι super πληροφροσίᾳ. Ergo E. prodigio-
se, ⁴⁾) ut ait Sabat., ἐν πληροματιερίᾳ ἐυλογίας, ex
binis

1) Codicem utramque scriptum esse a falsariis, nullo modo dubitare
licet. Fortasse tempus futurum ac futurus criticus docebunt, eos
exeunte seculo XIV. aut ineunte XV. scriptos esse lucrandae pe-
cuniolae causa a sycophantis. Huiusmodi Codex videtur nunc
esse Petropoli, quo deo comite proficiscor.

2) Utrumque convenit etiam in Codicem G. seu Boernerianum, quem ipsa
penitus cognovi et edidi. Is seculo XV. nullo modo potest esse vetustior.

3) Mirabili ergo casu post ducentos annos exemplar et apographum in
unam bibliothecam translata sunt.

4) Monstra esse istos duos Codices, quibus animadvertit, qui ad eorum
lectiones accuratius attenderit.

binis lectionibus unam, quasi hippocentaurum, effigens. Hactenus Sabatierius. Quae ex his, a Sabatierio laudatis locis, in varr. lectt. habet Wetstenius et ex eo Griesbachius, ea hic repetenda duxi. Ita ergo exhibent: Ἔτα] καὶ μετὰ ταῦτα. D. a prima manu. E. F. G. et: δάδεκα] ἑδέκα. D. a prima manu. E. F. G. Consentiant ergo quatuor isti. Uter vero haec probavit? Neuter. Ac Griesbachius p. 70. ne quidem in interiore margine ista ostendit. Altero loco habent: πληρώματι] πληροφωρίᾳ. D. a prima manu. E. F. G. Sed hoc tamen Griesbachius p. 38. in interiore margine saltem monstravit, cum quatuor isti consentiant? Nec hoc. Cur ergo istos Codices caeteris praetulit? Restat argumentum Semlerianum huiusmodi, quo saepissime utitur: Sabatierius ex E. laudat ταῦτα, δέδεκα et πληροματιρία, vocabula Graecissima et Attica: Sed Wetstenius tria ista non ⁵⁾ notat. Ergo Sabatierii E. est diversus a Wetstenii E. adeoque E. non est E. Acute! Eodem argumento usus est idem de aliis Codicibus, in his de

F.

5) Ita Wetstenius et Kuisterus multas eiusmodi lectiones non notarunt ex Codice G. quem nos edidimus. Ex horum silentio acutissimus Semlerus colligit, Codices F. et G. esse diversa exemplaria, non apographa alterum alterius. Infans profecto fuerint Wetstenius et Kuisterus, si istas monstruosas lectiones omnes notare voluerint.

F. et G. Vide eius Hermeneutische Vorbereitung. Wetstenius de D. inter alia pag. 5. habet: *Frequentissime textum Graecum ad Latinam sive Italam versionem corrumpit.* Id ibi etiam demonstrat exemplis pluribus, in quibus haud pauca sunt adeo ridicula. De Codice E. idem p. 7. *Non accurate, sed imperite et negligenter admodum exaratum esse, ex singulis fere paginis constare potest.* Scibit enim ψεύλει, pro ψεύδει, ἀκαινή, pro ἀκλινή, θεοσυπίς, pro θεοσυγῆς. Cetera eiusmodi a Wetstenio notata praetermitto. Idem paullo post: *non est iste Codex nisi vitiosum exemplar praecedentis (i. e. D.) adeoque, cum ἀυτόγραφον, unde desumptus est, extet, revera nullius auctoritatis atque pretii.* — Idem etiam mox exemplis demonstrat: *Ubi enim in Claromontano etc.*

Codex F. seu ⁶⁾ Augiensis. Hunc et G., seu Boernerianum, in manibus habuit et comparavit
Wetste-

6) De eo vide Beckium, Virum Eruditissimum, in monogrammat. hermeneuticas p. 43. Lips. 1805. et catalogum bibliothecae Boernerianae p. 6. 7. Lips. 1764. Ex comparatione utriusque loci magna oritur suspicio contra Codicem Augiensem seu Bentleyi Bengelius Saengerianensem seu E. et Augiensem seu F. in introduct. p. 641. profus neglexit: Boerneriano vero seu G. et Claromontano, seu D. attribuit patriam Britanniam. Vide apparatus criticum eius edit. 1763. §. XXVIII.

Wetstenius. Utrique Codici novae corruptiones accesserunt, notabiliter quidem haud paucae ex Hilario, quae non videntur esse in D. et E. si quidem satis accurate examinati sunt, 7) de quo tamen vehementer dubitatur. Ex ceteris autem corruptionibus, quas quatuor isti Codices D. E. F. G. communes habent, cum sint prorsus singulares atque a reliquis Codd. omnibus abhorrentes, nisi forte casu una et altera cum aliquo infimo Codice consentiat, certo colligitur, *textum* horum repetitum esse ex D. Sed Wetstenium audiamus. Is ergo: *scriptus est ab homine Latino*, (id est, ut ego interpretor, *non Graeco*, sed fortasse a Belga, aut Gallo, aut Britanno.) — *Graeca innumeris in locis imperite admodum ad Latina reficta ac detorta sunt.* De Codice G. Wetstenius ita: *animadverti autem, istum Cod. non esse nisi apographum praecedentis* (uimirum, F. seu Augiensis.) *Omnia enim ad amussim in utroque ad errores etiam levissimos usque sibi invicem respondent: praecipue hoc patet ex omissionibus etc.* — *Nolim* 8) *tamen pertinacius contendere cum*

7) Dengelius ante epist. Pauli p. 64t. Boernerianum vetustiorum censet Claremontano. Mirabilis dissensus est criticorum in his Codicibus.

8) Haec ergo testatur Wetstenius, qui utrumque vidit et comparavit. Griesbachius, qui neutrum vidit, nedum comparavit, audacter pro-

cum eo, qui putaret, potius praecedentem (F.) Codicem istius (G.) esse ἀπόγραφον etc. Cum fortasse Codex Boern. seu G. a me editus in paucorum sit manibus, aut saltem a paucis examinatus sit, aliquot exempla epistolae ad Galatas ex eo hic proposui, ut lectores de ceteris ipsi iudicare possent. Gal. 1, 6. est μάζω,⁹⁾ loco θαυμάζω, quia interpretationis Latinae *miror* ab littera *m* incipit. Vers. 7. est παράσσοντες, loco ταράσσοντες, quia *perturbantes* a littera *p*. incipit. Versu 10. est ἐπίθω, loco πείθω. Transposuit ergo *z*. et *i*. Vers. 13. loco ἐπόρθουν, est ἐπολέμουν, in Latino, *expugnabam*. Sic et vers. 23. ἐπολέμι, (sic.) loco ἐπόρθει, et in Latino, *expugnabat*. Vers. 19. loco οὐκ εἶδον, est εἶδον οὐδένα, quod in Latino est, *vidi neminem*. Cap. II. vers. 21. loco ἀνεθέμην, est ἀνεβαλόμην, quod in Vulgata Latina est *contuli*, etsi hic sit, *exposui*. Cur vero *contuli* non reddidit συναβαλόμην; Scilicet, quia voluit retinere primam syllabam ex ἀνεθέμην. Vers. 6. addit, τι εἶναι, quia in Latino est, *aliquid esse*. Vers. 7. πεπίστευτά μοι, loco πεπίστευμαι, quod Latjnum habet, *creditum est*

pronunciat, Codicem G. esse apographum Codicis F. Fortasse ideo, quod ego Codicem G. edidi.

- 9) Hoc nec Weist. nec Kuiff. notavit. Sed Weist. additum δε et omissum οὐτα indicat. Kuiff. solum οὐτα omissum dicit. De ταχάως neuter monuit. Ex his et similibus locis Semlerus colligebat, F. et G. non esse alterum alterius apographum. Acute!

est mihi. Ridiculum est, quod hoc versu retinuit *πέτρος* et *Petrus*, cum tamen post *πεπίστευκά μοι* scribendum fuisset *πέτρω* et *Petro*. Vers. 8. fere totus omissus propter repetitum *περιτομῆς*. Vers. 12. post *τοὺς ἐκ περιτομῆς* addit *ὄντας*, cum in Latino sit, *qui — erant*. Immo *περιτομύσσοντας* adeo pro uno vocabulo habuit. Vers. 14. *πᾶς — ἀναγκάζεις*, loco *τι — ἀναγκάζεις*, et in Latino, *quo modo*. Cap. III. vers. 19. loco *παραβάσεων χάριν προστέθει*, habet *πράξαιων ἐπέθει*, quod in Latino, praeter *praevanitionum*, est etiam, *factorum*. *Πράξαιων*, loco *πράξεων*, scripsit, ut Griesbachius, loco *κατήγορος, κατήγορ*, et loco *suivt, suivrit*. Uterque enim in grammaticis eodem praeceptore usi sunt. Vers. 21. loco *ὄντας ἀν*, est *ἀληθῶς* (sic.) et in Lat. *veritate*. Vers. 18. *ἄρσος* et *masculus*, loco *ἄρσων*. Scilicet, ut *μαθητῆς*, *discipulus* Cap. IV. vers. 17. in fine ex 1 Cor. 12, 13. affluit: *ζηλοῦτε δὲ τὰ κρείττω χαρίσματα*. Cap. V, vers. 13. addit ex Latino *deitis, δῶτε*. Vers. 24. post *χριστοῦ* addit, *ἔντες*. (Sic, non *ὄντες*.) In Latino vero habet: *sunt, id est, participium*. Fecit ergo ex Latino *ens, entes, ἔς* et *ἔντες*. Cap. VI. vers. 13. habet *περιτεμνημένοι*, loco *περιτετμημένοι*. Pauca ex eodem carptim addam alia. In editis 2 Tim. 2, 17. legitur: *ὡς γάγγραινα νομὴν ἔξει*. Ex eo hic scriba fecit:

cit: *ως* (Caret enim accentibus et spiritibus, uti ex mea editione constiat. Ex Sabatierii ergo critico iudicio hic quoque scriptus est ante mille, aut ante mille et ducentos annos.) *γα·γρα* ἸΝx νομνη·εζes. In Latino vero huius Codicis est: *sicut cancer ut serpat*. Ergo *γα·γρα* est *cancer*, *ἵα* eli *ut*, *νομνηεζes*, uno vocabulo, est *serpat*. Vide meam editionem et Codicem ipsum, qui nunc Dresdae est, fol. 93. versu ultimo. 1 Tim. 4, 1. legitur in editis: τὸ δὲ πνεῦμα ἑστὸς λέγεται. Sed in Latino est *spiritus*, qui est generis masculini. Ergo in hoc Codice est: O¹⁰, δὲ πνα. Vide fol. 88. Cap. II.

10) De hoc differit Griesbachius in Particula I. commentarii crit. pag. 31. **) Ex mea autem Codicis Boeniciani editione et ex specimine aere expressio ad primam meam evangelii Matthaei editionem apparet, in Codice isto legi O magnum, ac, quod probe notandum, non in principio, sed prope finem versus. Ergo eius coniectura de omisso, in principio versus, T non est lumen loci. Conveniret id potius in 1 Tim. 3, 16. ubi fol. 88. in principio versus legitur O₅, loco Θεός. Quod ibidem autem mihi coniciatur, quod Codices manu *fidula*, ut ait, *versari*, id minime mirum. Ipse enim, Semleri hemerodromus criticus, Codices, ut ipse multis in locis profitetur, *cursum (!!!) inspezit*, hoc est, ut ego interpretor, *pedibus pernicibus et dolosis*, ut vero ipse l. l. explicat, *intenta mentis acie*. Mentemne ergo in *pedibus* habet, ut illi apud Demofthenem (edit. Reisk. Vol. I. p. 88. vers. 1. 2.) *cerebellum in plantis*? Quid respondebit Griesbachius ad Ma c

II. vers. 10. in editis est: γυναῖξιν ἐπαγγελιομέναις. In hoc Codice reperitur: γυναῖξεν et supra scriptum: *mulieres t* (id est, *aut.*) *infinitivus*. Scilicet a verbo γυναικω, γυναιξω, γυναιξεν. Cap. VI. vers. 6. apud alios est, ἡ εὐσεβεια. In hoc Codice, η εὐσεβια θυ, quia in Latino est: *pietas dei*. 2 Cor. 10, 5. in editis est: αἰχμαλωτίζοντες — χριστῷ. Id Vulgata reddidit: *in captivitatem redigentes*. Ergo hic Codex: αἰχμαλωτίζοντες — χυ αγοντες, et in Latino: *captiuantes — christo t*. (id est, *aut.*) *christi perducentes*. 1. Tim. 3, 10. legitur, ἀνέγκλητοι ὄντες. Id Vulgatus exposuit: *nullum crimen habentes*. Ergo Codex G. plane ita: Ανεγ', (sic.) et supra: *nullum*, deinde, κλητσιον, supra, *crimen*, et, εχοντες, supra, *habentes*. Ergo ανεγ' est *nullum*, κλητσιον, *crimen*. Ephes. 6, 21. occurrit nomen proprium, τυχηκός, quod, si omnino reddere velis verbo Latino, erit *fortunatus*. (Quid hic Codex? τυχηκος (sic.) supra, *tychicus t*. (*aut.*) *murarius*. Scilicet ab τεῖχος, *murus*. Sed ex pluribus millibus monstrorum sufficiant haec
pauca

14, 3. ubi apud Latinistas est *ampulla*, quae est generis feminini? Nonne ibi divini Codices eius B. et L. exhibent, τὴν ἀλάβασρον; Atqui hic T a principio non exiit. Vide secundam editionem meam ad istum locum. Imprudenter fecit, quod ausus est contra me disputare.

pauca ad aestimandam occidentalem Griesbachii, ut vocat, *recessionem*. Quorsum ergo isti quatuor Codices? — Ad Hierquilinia. — Ex huiusmodi Codicibus autem Griesbachius, Lutheranae orthodoxae theologiae doctor et professor primarius, idemque intinuis ecclesiae christianae consiliarius, 1 Tim. III, 16. impugnat, *θεὸς ἐφανερώθη*. Scilicet propter huiusmodi loca excogitatae sunt a Semlero ¹¹⁾ istae *recessiones*. Sublata enim auctoritate Codicum graecorum, quidlibet in textu mutare pro arbitrio licet. Wettlenius, ut quilibet attentior in eius editione animadvertit, id nimis fero senserat et intellexerat. Eius errorem ergo correxerunt Semlerus et Griesbachius.

De Codice Boerneriano, accurate examinatis eius lectionibus, indicaveram iam in Rossia, antequam eum etiam videram. Postea, cum iam totum edidissem, sententiam tuli in eius editione, in praefat. p. XXIV. sed solis signis S. C. F. G. etc.

11) Michaelis in seiner Einleitung S. 710. scheint mir doch mehr konsequent zu seyn. Er sagt: Wettlein konnte sich nicht mehr darüber beklagen, (dass man ihn von einer reformirten Kirche, als Prediger, ausschloß,) als ich darüber, dass ich nicht Mülli zu Konstantinopel werden kann.

etc. Ista signa licet iam ex parte explicare. Hoc ergo sibi voluit: Siehe Christian Fürchtegott Gellerts Fabel vom grünen Esel am Ende. Ibi ergo Gellertus, vir divinus, de hoc et ceteris eius generis Codicibus, tanquam vates, haec praedixit:

Ein Ding — — —

Drauf kömmt die Zeit, und denkt an ihre Pflicht;
Denn sie versteht die Kunst, die Narren zu bekehren,
Sie mögen wollen, oder nicht.

Codex Boernerianus scriptus videtur Sec. XV. aut adeo XVI. Reliqui tres, quos non vidi, fortasse paullo ante.

Fortasse aliquando criticus sagax, post futurus, ac tempus futurum docebit, ex qua fabrica istud monstrosum Codicum genus prodierit. Extra omnem dubitationem est, Codices istos etiam in vitiosis, fictis ac mirabilibus lectionibus notabiliter contra ceteros Codices consentire cum Codice Alexandrino et Parisino scholiorum Damasceni, quo usus est Lequien. Multa etiam similia habent editioni Complutensium. Praeterea diversi Codices Latini adhibiti sunt, ex quibus modo Graeca, modo Latina corrupta et interpolata sunt. Postremo accessit etiam variarum lectionum farrago

go ex diversis Patribus, tam Graecis, quam Latinis. Eos ergo data opera corruptos esse, incurrit in oculos. F. et G. autem recentiores non solum corruptiones, sed et correctiones experti sunt. Utinam aliquando Codex D. cum discrepantibus lectionibus E. ita, ut Boernerianus, a viro ¹²⁾ docto, diligente et fide digno edatur. Nam iste splendor, quo fulgent editiones Codicum Alexandrini et Cantabrigiensis, ad criticam scientiam et ad notitiam istorum Codicum nihil conferunt.

Ex diversis de Codice D. relationibus apud Wetstenium Prolegg. T. II. p. 1. seqq., item ex iis, quae idem Prolegg. T. I. p. 29 seqq., de Codice Cantabrigiensi tradit, magna oritur suspicio contra Bezae vel fidem, vel credulitatem.

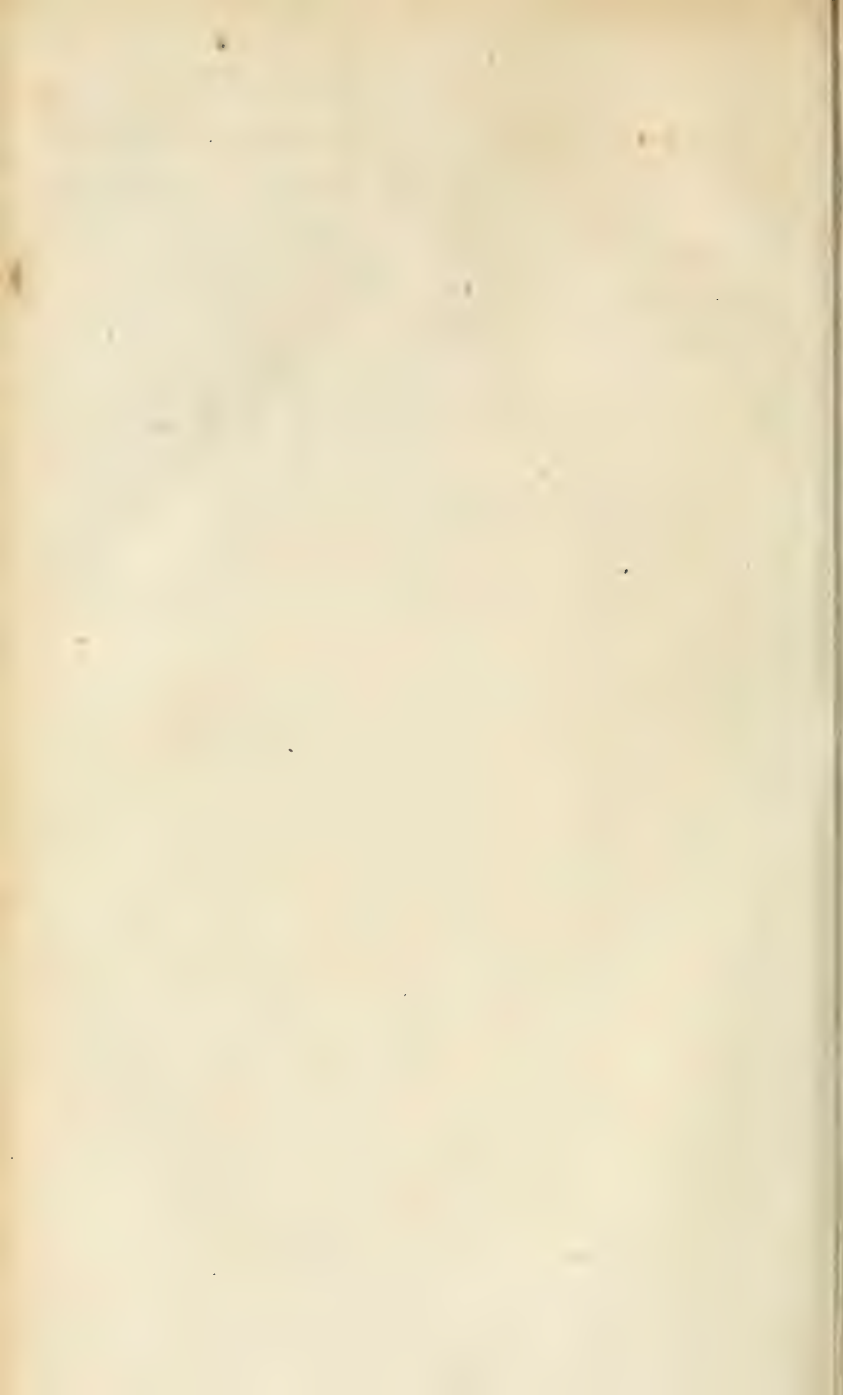
In epistolis catholicis ad hunc usque diem nondum eiusmodi Codicis inventum est monstrum, cuiusmodi sunt in evangeliiis et actibus D. etc. in
epi-

12) Fortasse in catalogis bibliothecae Parisinae adhuc invenire licet notitiam, quae doceat, quando et per quos illi duo Codices D. et E. in istam bibliothecam venerint. Eandem mihi videntur habuisse nativitatem et fortunam, quam Codex Ravianus Berolinensis, de quo post duos libellos Eruditissimi Pappelbaumii (1785. 1795.) nemo amplius dubitat, quin ab falsario conscriptus sit. Quid, si, ut suspicor, Petropoli, quo pergo, reperiam Cod. D. aut E?

epistolis Daalini D. E. F. et G. In his epistolis ergo prorsus careremus praestantioribus illis recognitionibus, nisi hunc defectum supplerent Codex Alexandrinus, Latinitate et Patrum Graecorum perversa scholia. Forte tamen aliquando aliquis exiliet ab inferis Ravius, qui nos illiusmodi mille annorum Codice locupletet.

Π α ύ λ ο υ Ἀ π ο σ ό λ ο υ

Ἐ π ι σ τ ο λ α ῖ .

Παύλου Ἀποστόλου

Ἐπιστολή

πρὸς ῥωμαίους.

Ἐυαγγελικὴ διδαχὴ περὶ τῶν ἐξ ἡμῶν χάριτος χριστοῦ, καὶ τῶν ἐν χάριτι, καὶ περὶ ἐλπίδος καὶ πολιτείας πνευματικῆς.

Α. Ι, Ι. [Ἀρχή.] Παῦλος δοῦλος ἰησοῦ χριστοῦ, κλητὸς ἀπόστολος, ἀφορισμένος εἰς εὐαγγελίον θεοῦ, ὃ προεπηγγέλατο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἀγίαις, περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦ γειομένου ἐκ σπέρματος δαυὶδ κατὰ σάρκα· τοῦ ἔρισθέντος υἱοῦ θεοῦ ἐν δυνάμει, κατὰ πνεῦμα ἁγίουσύνης, ἐξ ἀνεστράτους νεκρῶν, ἰησοῦ χριστοῦ, τοῦ κυρίου ἡμῶν· δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ· ἐν ᾧ εἴτε καὶ ὑμεῖς, κλητοὶ ἰησοῦ χριστοῦ·
πᾶσι

Ἐκκλησιαστικῶν ἀναγνώσματος ἐπιγραφῆ καὶ ἀρχῆς.

Ι, Ι. Α. τῆ γ. τῆς α. ἱβδ. παῦλος δοῦλος ἰησοῦ χριστοῦ.

πᾶσι τοῖς ὄυσιν ἐν θώμῃ, ἀγαπήτοις Θεοῦ, 7.
 κλητοῖς ἀγίοις [Ἄρχῃ.] χάρις ὑμῖν καὶ Β.
 εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου
 Ἰησοῦ Χριστοῦ. [Ἰπέριθα.] πρῶτον μὲν 8.
 ταύτης γ. εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ
 ὑπὲρ πάντων ἡμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν κατ-
 αγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. μάρτυς 9.
 γάρ μου ἐστὶν ὁ Θεός, ᾧ λατρεύω ἐν τῷ
 πνεύματί μου, ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ
 αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως μνείαν ὑμῶν ποιῶ-
 μαι. πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου 10.
 δεόμενος, εἶπας ἤδη ποτὲ εὐοδαθήσομαι ἐν
 τῷ θελήματι τοῦ Θεοῦ, ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς.
 ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνα τί μεταδῶ 11.
 χάρισμα ὑμῖν πνευματικόν, εἰς τὸ στηρι-
 χθῆναι ὑμᾶς· τοῦτο δὲ ἐστὶ, συμπαρακλη- 12.
 θῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πί-
 σεως, ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ. [Τέλος.]
 Ἄρξου. [Ἄρξου.] εὖ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελ- 13.
 Φοί, ὅτι πολλαῖς προσθέμην ἐλθεῖν πρὸς
 ὑμᾶς, καὶ ἐκωλύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο, ἵνα *
 τινὰ καρπὸν σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν, καθὼς καὶ
 ἐν

Τέλος τοῦ
 σαββάτου.
 Ἄρξου τῆς
 γ.

I, 7. Β. σαββάτω α., μετὰ τὴν πεντηκστήν, τῶν ἀγίων
 πάντων· ἀδελφοί, χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη.

Διάφορος γραφὴ καὶ τινες σημειώσεις
 ἄλλαι.

I, 10. εἶπας ἤδη ποτὲ] Basil. III, 9. εἰ δὴποτε.

13. καρπὸν τινα] τινὰ καρπὸν.

14. ἐν τοῖς λοιποῖς ἔδιδουν. Ἕλλησὶ τε καὶ
 βαρβάρουσ, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοισ ὄφθαλ-
 15. τῆσ ἐμὶ ὕτω τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυμον, καὶ
 16. ὑμῖν τοῖς ἐν ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι. οὐ
 γὰρ ἐπαιτῆνάμα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χρι-
 στοῦ· δύναμις γὰρ θεοῦ ἐστίν ἐισ σωτηρίαν
 παντὶ τῷ πισεύοντι, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον
 17. καὶ Ἕλληνι. δικαιοσύνη γὰρ θεοῦ ἐν αὐτῷ
 ἀποκαλύπτεται ἐκ πίσεωσ ἐισ πίσιν· καθὼσ
 γέγραπται· ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίσεωσ ζήσεται.
 [Τέλοσ.]

Τέλοσ τῆσ γ.

A. πρῶτον μὲν ὄν μετὰ τὸ προοίμιον, περὶ κρίσεωσ
 τῆσ κατὰ ἰδιῶν τῶν ἐν φυλασσόντων τὰ φυσικά.

Δ. 18. [Ἀρχή.] ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ θεοῦ
 ἀπ'

I, 18. Δ. τῆ δ. τῆσ α. ἐβδ. ἀδελφοί, ἀποκαλύπτεται
 ὀργὴ θεοῦ ἀπ'.

16. τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ] — τοῦ χριστοῦ. E. Ha-
 bent Codices omnes minime, etiam Ieronymum, quos
 post priorem editionem examinavi. v. Wettl. Ex
 Codd. Birchii omittit Iohannes B. seu Vat. 1209.
 Auctoritate Chrysostomi I, 44. b. maximam, qui
 hic Iustinum, post ἀποκρίματα, Paulinum interrogat,
 cur non dixerit, καυχώμασ, σεμνόμεμασ, ἐναβρόνο-
 μασ. Plures corruptiones ex Chrysi. in his epist.
 deinceps attentiores et acutiores reperient lectores.
 Vulgata vero Latina adeo interpretationes Chry-
 sostomi exprimit. Alii fortasse exclamant, quia
 μόχ' ἐστὶ, τοῦ θεοῦ. Ac si vero evangelium Chri-
 sti, non sit evangelium dei. Omittunt Orig.
 Cyrill. et ad h. l. Damascenus. Contra sunt
 Theophilus Oecum. in Codicibus omnibus. Etiam
 Euthim. Zigab. in Cod. Monachienti, quem postea
 20 appello.

ἀπὸ οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδι-
 κίαν ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδι-
 κία κατεχόντων. διότι τὸ γνωστὸν τοῦ 19.
 Θεοῦ Φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς· ὁ γὰρ Θεὸς
 αὐτοῖς ἐφαιέρωσε. τὰ γὰρ ἀόρατα αὐ- 20.
 τοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου, τοῖς ποιήμασι
 νοούμενα, καθορᾶται, ἢτε αἰδιος αὐτοῦ δυνα-
 μισ καὶ Θεότης· εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀνα-
 πολογήτους. διότι γνόντες τὸν Θεόν, οὐχ 21.
 ὡς Θεὸν ἐδόξασαν, ἢ εὐχαρίστησαν· ἀλλ'
 ἐματαιώθησαν ἐν ταῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν,
 καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία·
 φάσκοντες εἶναι σοφίη, ἐμωράνθησαν, καὶ 22. 23.
 ἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ
 ἐν ὁμοιώματι ἐκόντος φθαρτοῦ ἀνθρώπου
 καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἐρπετῶν.
 διὸ καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν ταῖς 24.
 ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρ-
 σίαν, τοῦ ἀτιμίζεσθαι τὰ σῶματα αὐτῶν
 ἐν ἑαυτοῖς. οἷτινες μετέλλαξαν τὴν ἀλή- 25.
 θειαν τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει, καὶ ἐσεβά-
 σθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ
 τὸν κτίσαντα, ὅς ἐστιν ἐυλογητὸς εἰς τοὺς
 αἰῶνας. ἀμήν. διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐ- 26.
 τοὺς ὁ Θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας· αἶτε γὰρ
 θήλειαι αὐτῶν μετέλλαξαν τὴν φυσικὴν
 χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν· ὁμοίως τε 27.
 καὶ οἱ ἄρσενες, ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν
 τῆς θηλείας, ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει
 αὐτῶν

αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἀρσενες ἐν ἀρτεσι τὴν
ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι, καὶ τὴν ἀν-
τιμισθίαν, ἣν ἔδει, τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν

E. 28. ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες. [Τέλος.] καὶ τέλος τις δ.

[Ἀρχή.] καθὼς οὐκ ἔδοκίμασαν τὸν θεὸν
ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ
θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν, πειεῖν τὰ μὴ καθ-

29. ἦκοντα πεπληρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ,
ποριεία,

I, 28. E. τῆ ε. τῆς α. ἐβδ. ἀδελφοί, καθὼς οὐκ ἔδοκί-
μασαν οἱ ἀσεβεῖς τὸν θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει.

28. ἀδόκιμον νοῦν] Semel, πάθη ἀτιμίας. Basil. I,
481. ex verſu 26. et ibid. p. 537. semel καθόσον,
loco καθώς.

29. πάσῃ ἀδικίᾳ] Basil. I, 388. πάσης ἀδικίας. Sic
et deinceps genitivos habet II, 215. omisso πορι-
εία. Vulgatum tamen exhibet 422. ubi ad finem
capitis recitat. Sed verſ. 32. post ἐπιγνώσεις ad-
dit: οὐκ ἐνόησαν, quod per se valde probabile
est. Addit etiam δὲ, post μένον. Vide etiam 658:
ubi appendicem, οὐκ ἐνόησαν et δὲ omittit. Quid
hic efficitur ex tot Basilii locis? Idem, quod ex
Clem. Orig. Cyrill. Chryſ. — Scilicet audiendos
esse incorruptos Codd. N. Test. graecos. — Sed
verſu 29. omittendum tamen δόλου fortasse? Nam
et Cod. Wetſt. A. omittit, et, teste Wetſtenio,
Basilus. — Quid Griesbachius de Basilio? —
Wetſtenium excipit. — Uterque ergo mentitur. —
Alius Codex omittit φθόνου. Sed id dilerte habet
Basil. II, 92. — Verum Basilii auctoritate non
est opus. Scribae negligentes, ut in locis simili-
bus, ubi plura similia cumulantur, alius aliud
omittebat. Ceterum Basilus in multis locis mul-
tum confert ad cognoscendam gelidam Cappado-
cum resurrectionem, quae ipsa quoque una est ex
prima-

παρνήσια, πονηρία, πλεονεξία, καιρία μεσοῖς
 Φαρίσαι, Φόβου, εριδῶς, δόλου, κακοηθείας· ψι· 30.
 Διτριταῖς, καταλάλους, Θεσφυγαῖς, ὕβρισταῖς,
 ὑπερηφάνους, ἀλαξίνιας, ἔθευρεταῖς κακῶν,
 γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀσυνέτους, ἀσυνδέ· 31.
 τας, ἀσόργους, ἀσπόνδους, ἀνελεήμονας.
 ἴπτες τὸ δικαίωμα τοῦ Θεοῦ ἐπιγνώτες, 32.
 ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες ἀξιοὶ θανά-
 του εἰσὶν, οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ
 καὶ συνευδοκοῦσι τοῖς πράσσουσι. Διὸ II, 1.
 ἀναπολόγητος εἶ, ὦ ἄνθρωπε, πᾶς ὁ κρί-
 νων ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν
 κατακρίνεις· τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ κρί-
 νων. εἶδαμεν δὲ, ὅτι τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ 2.
 ἐστὶ κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα
 πράσσοντας. λογίζη δὲ τοῦτο, ὦ ἄνθρω· 3.
 πε, ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας
 καὶ ποιῶν αὐτὰ, ὅτι σὺ ἐκφρεύξῃ τὸ κρίμα
 τοῦ Θεοῦ; ἢ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότη· 4.
 τος αὐτοῦ, καὶ τῆς ἀνοχῆς, καὶ τῆς μα-
 κροθυμίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν, ὅτι τὸ
 χρηστὸν τοῦ Θεοῦ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει;
 κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ ἀμετα· 5.
 νόητον καρδίαν, θησαυρίζεις σεαυτῷ ὄργην
 ἐν

primariis. Eam ergo amico nostro Griesbachio
 commendamus, cum ipse Basilium non legerit,
 mihi vero eam legendum reliquit et commen-
 daverit.

II, 1. ἐν ᾧ γὰρ] κρίματι addit Ath. III, 26. mox, τὸν
 ἕτερον, ἑαυτὸν.

ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως * καὶ
 6. δικαιοκρισίας τοῦ Θεοῦ, ἐς ἀποδώσει ἐκόσῳ
 7. κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· τοῖς μὲν κατ'
 ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ, δόξαν καὶ τιμὴν
 καὶ ἀφθάρσιον ζητοῦσι, ζωὴν αἰώνιον·
 8. τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας, καὶ ἀπειθοῦσι μὲν τῇ
 ἀληθείᾳ, παιδομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ, θυμὸς
 9. καὶ ὀργή· θλίψις καὶ τενοχώρις ἐπὶ
 πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομέ-
 νου τὸ κακόν, Ἰουδαίου τε πρώτων καὶ Ἑλλη-
 νος. [Τέλος.]

Τέλος τῆς ε.

B. περί κρίσεως τῆς κατὰ Ἰσραὴλ, τοῦ μὴ φυλάσσοντος
 τὰ νόμιμα.

5. 10. [Ἀρχή.] δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ
 11. τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρώ-
 12. τον καὶ Ἑλληνι. ὅτι γὰρ ἐστὶ προσωποληψία
 13. παρὰ τῷ Θεῷ. ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἤμαρτον,
 ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἤμαρ-
 15. τον, διὰ νόμου κριθήσονται, ὅτι γὰρ οἱ ἀκροα-
 τὰί

II, 10. 5. κυριακῆ β. ἀδελφοί, δόξα καὶ τιμή.

5. ἀποκαλύψεως] † καί. Sic cum aliis Basil. I, 363.
 Oecum. I, 220. d. ὡς πρὸς τὴν ἑρμηνείαν, (ποιῶν)·
 τὸ καὶ παρέλκει. Recte ἀποκάλυψις et δικαιο-
 κρησία iunguntur. v. 2 Theff. I, 7.

7: ζητοῦσι] Chryl. VIII, 451. b. ὁ παῦλος — ἔλε-
 γε — τοῖς κατ' ὑπομονὴν ἔργων ἀγαθῶν τρέ-
 χουσιν. Sed nemo τρέχουσι, loco ζητοῦσι pro-
 bavit. At verò infra ex eodem 12, 13. probatum
 est μνείαις. O lepida criticorum capitula! Vide
 mox verbum 26. Ad alia Pauli loca nota h. l. no-
 minativus ποῖτ accusativum, θυμὸς, θλίψις.

ταί τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλ' ὁ ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιοθῆσονται.

[Ἀρχή.] ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχον- 14. Ζ.

τα, φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῆ, οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες, ἑαυτοῖς ἐσι νόμος· ὅτινες 15.

ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, συμμεμετρημένον αὐτῶν τῆς συνειδήσεως, καὶ μεταξύ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων, ἢ καὶ ἀπολογουμένων, ἐν ἡμέραι, ὅτε κρινεῖ ὁ Θεός 16.

τὰ κρυπτά τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὸ ἐαγ-

Τέλος τῆς γελίον μου, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. [Τέλος.]

*κρυφαῖς.** ἴδε, σὺ Ἰουδαῖος ἐπονείδιστος, καὶ ἐπανα- 17.

παύῃ τῷ νόμῳ, καὶ καυχῶσαι ἐν Θεῷ,

καὶ γινώσκεις τὸ θῆλημα, καὶ δοκιμάζεις 18.

τὰ διαφέροντα, κατηχούμενος ἐκ τοῦ νόμου· πέποιθάς τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι 19.

τυφλῶν, ὡς τῶν ἐν σκότει, παιδευτὴν 20.

ἀφρό-

II, 14. Ζ. τῆ σ. τῆς α. ἐβδ. ἀδελφοί, ὅταν ἔθνη τὰ μὴ.

15. τὸ ἔργον τοῦ νόμου] (i. e. τὸν νόμον. Sic Diog. Laërt. statim in principio: τὸ τῆς φιλοσοφίας ἔργον.

17. ἴδε] ἐι δέ. E. In optimis Codd. contra vulgares regulas grammaticorum reperi ἴδε. Alii scribebant ἔιδε aut ἐιδέ, hinc ἐι δέ. ἴδε est in Codd. Theophyl. Oecum. et apud Theodoret. Sic etiam apud Clem. Alex. legendum content. v. edit. Foteri p. 423. Apud Chryf. IX, 472. b. et VII, 299. ἴδε. Sed VI, 10. editur ἐι δέ. Editores hic in culpa sunt, qui occidentales erant. Euthymii Codex hic deficit.

ἀφρώνων, διδάσκαλον ἡπίων, ἔχοντα τὴν
μέγθεσιν τῆς γιάσεως καὶ τῆς ἀληθείας

21. ἐν τῷ νόμῳ. ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον, σεαυ-
τὸν οὐ διδάσκει; ὁ κηρυσσάν μὴ κλέπτειν,
22. κλέπτεις; ὁ λέγων, μὴ μοιχεύειν, μοιχεύεις;
23. ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἰδῶλα, ἱεροσυλεῖς; ὅς
ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως
24. τοῦ νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάζεις; τὸ γὰρ
ὄνομα τοῦ Θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν
25. τοῖς ἔθνεσι, καθὼς γέγραπται. περιτομὴ
μὲν γὰρ ἀφελεῖ, εἰάν νόμον πράσσης· εἰάν
δὲ παραβάτης νόμου ᾦς, ἡ περιτομὴ σου
26. ἀκρεβυτία γέγοιεν. εἰάν οὖν ἡ ἀκρεβυτία
τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου φυλάττῃ, οὐχὶ
ἡ ἀκρεβυτία αὐτοῦ εἰς περιτομὴν λογισθῆ-
27. σεται; καὶ κρηεῖ ἢ ἐκ φύσεως ἀκρεβυτία,
τὸν νόμον τελοῦσα, σὲ τὸν διὰ γραμματος
H. 28. καὶ περιτομῆς παραβάτην νόμου; [Λεσχί.]
οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ Φαιερῷ Ἰουδαῖός ἐστι· οὐδὲ
ἢ ἐν τῷ Φανερῷ, ἐν σαρκί, περιτομή.
29. [Τέλος.] ἀλλ' ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ, Ἰουδαῖός, τέλος τῆς

καὶ

II, 28. H. τῆ β. τῆς β. ἰβδ. ἀδελφοί, οὐκ ὁ ἐν τῷ
Φανερῷ.

21.] Ath. III, 26. τὸν ἕτερον, ἑαυτόν.

26. λογισθήσεται] μετατραπήσεται τ τρεπήσεται. E.
Ardiamus Chryf. IX, 476: b. οὐκ ἴστε, λογι-
σθήσεται, ἀλλὰ τραπήσεται, ὅπως ἐμφαν-
τικώτερον ἦν. v. P. Obiter noto, ibi pag. 51. le-
gendum esse: Quid vero? Alliquid.

καὶ περιτομή καρδίας. ἐν περιτομῇ, τὸ
 γραμματικὸν ἐστὶ ἵσταναι ἐπὶ τῆ ἀνθρώπου,
 ἀλλ' ἐκ τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ἐπιτομή καρδίας, τὸ γραμματικὸν τῆ ἀνθρώπου
 ἵσταναι.

Τί ἐστὶν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου, ἢ τίς ἡ III, 1.
 ἀδίκημα τῆς περιτομῆς; πάλιν, κατὰ 2.
 πάντα τρέπον πρώτον μὲν γὰρ, ὅτι ἐπι-
 σείσκειν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. τί γὰρ 3.
 εἰ ἠπίσησάν τις; μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν
 πίστιν τοῦ Θεοῦ κατωργήσῃ; μὴ γένοιτο 4.
 γνέσθω δὲ ὁ Θεὸς ἀλήθης, πῶς δὲ ἀθέτου-
 πος ψεύτης καθὼς γέγραπται ἵσταναι ἂν
 δικαιοσύνης ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ δικαιοσύνης
 ἐν τῷ κρῖνεσθαί σε. εἰ δὲ ἡ ἀδίκημα ἡμῶν 5.
 Θεοῦ δικαιοσύνην συνίσχῃσι, τί ἐρωτῶμεν; μὴ
 ἀδικῶς ὁ Θεὸς ὁ ἐπιτίθει τὴν ἐργῆν; κατὰ
 ἀθέτου λέγω, μὴ γένοιτο ἑκάε πῶς 6.
 κρητὸν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον; εἰ γὰρ ἡ ἀλή- 7.
 θεια τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι ἐπε-
 ρίσκεισεν ἐπὶ τὴν δίξαν αὐτοῦ, τί ἐστὶ κατὰ
 ἡμᾶς ἀμαρτωλῶς κρητῶν; καὶ μὴ καθὼς 8.
 Ἰουδαίοις μεθεῖναι, καὶ καθὼς Φαρισαίοις
 ἡμᾶς λέγουσιν, ὅτι ποιήσωμεν τὰ κακὰ, ἵνα
 ἐλάτῃ τὰ ἀγαθὰ; ἂν τὸ κρητὸν ἐδικαίω ἐστὶ.

Ἡ ἐπιτομή καρδίας, ἡ ἐπιτομή καρδίας ἵσταναι
 ἡ ἐπιτομή καρδίας ἵσταναι, ἡ ἐπιτομή καρδίας ἵσταναι
 ἡ ἐπιτομή καρδίας, κατὰ τὸ ἀρχαῖον γένος.

9. τὸ δὲν; προεχόμεθα; ἐν πάστας προεχόμεθα γὰρ Ἰουδαίους τε καὶ Ἴλλους πάστας

III. 9. προεχόμεθα] προεχόμεθα. E. v. P. Post τὸ δὲν, necessario est interrogandi signum. Nam τὸ δὲν προεχόμεθα; postulat ἰσθὲν, non. in τῶν. Aliqui ergo. ἐν πάστας tollēbant et scribebant. τ. ἰσθὲν ἀπὸ τῶν (προεχόμεθα) προεχόμεθα; προεχόμεθα (προεχόμεθα). Qui προεχόμεθα scribebant, πρὸς in προεχόμεθα. excludēbant. Euthym. habet, ut nulli. ἰσθὲν ἀπὸ τῶν προεχόμεθα (ex verbi i.) ἔχουσι πρὸς τοὺς Ἴλλους; Oecumen. I. 258. a. b. duplici modo προεχόμεθα explicat. Primo pro προεχόμεθα. (precellimus.) accipit. hoc sentit. nam ergo nos ἰσθὲν προεχόμεθα gentiles? Secundo interpretante dicitur. i. e. num ergo nos gentiles Ἰουδαίς inferiores sumus? Graecos interpretes ergo male habuit τὸ προεχόμεθα. item ista interrogatio. τὸ δὲν, et respondo. ἐν πάστας. Chryl. IX. 482. a. collide se subducit, adeo, ut nec verba textus repetat, nisi inferius p. 497. c. ac obiter quidem. Ita in huiusmodi locis hucus solent. Plura exemplis memoravi in P. Verum hic nullo modo a me impetrare possum, ut silentio praetermittam scholium Cod. Aug. 6, cum praesentim hic nulla sit dubitatio dogmatis, quae religionem movet, ut orthodoxam. testamur possit. Arctius, quod Codicum illum Ferrarius aliter vult abesse, aliter Alistico adiecit. Nos ergo cum Constantino oculos nostros admoimus, atque ita ibi (fol. 91. v. 2.) reperimus. Τὰ ἀπὸ δὲν (ἀπὸ δὲν) semper sunt ea, quae quis ipse probat. Sic in his epistolis, ex munus Constantini, ἀπὸ δὲν sunt. Westl. D. E. F. G.) μὲν τῶν ἀπὸ δὲν. (Cognita quae, Pseudocritice, hoc loco questionem esse de cohaerentia orthodoxarum Pauli, non de cohaerentia Chrysostomi, aut Theodorici) in epist.

πάντας ὑφ' ἁμαρτίαν εἶναι· καθὼς γέ 10.
 γραπται· ὅτι οὐκ ἔστι δίκαιος οὐδὲ εἰς
 οὐκ

χόμεθα ἔχει, ἀλλὰ, τί ὄν κατέχομεν
 περισσόν; (Mentiris, si hic de codicibus N.
 T. loqueris.) ἔλλειπῶς δὲ ἔιρηται. ἀκόλουθον γὰρ
 ἦν ἐπιτεῖν· (v. Oecum. I, 236: d.) τὴν ἐκ πί-
 σεως δίκαιοσύνην. (Facit ergo Christianos
 interrogantes, atque hoc, ut responsum, vult sup-
 plere.) Hactenus scholiasta unus. Quae enim
 mox adduntur, alterius sunt. Quomodo enim is,
 qui προεχόμεθα, ut contrarium Codicibus, repu-
 diat, id continuo interpretari suffineat? Additur
 enim: τὸ δὲ προεχόμεθα δύο σημαίνει φα-
 μὲν, ἢ τὸ περισσότερον κατακεκρίσθαι (condem-
 nari.) ἐπεὶ καὶ ἔνοχόν φαμεν, τὸν κατάκριτον.
 (Fuit ergo hic scholiasta graece doctissimus, for-
 tasse ex schola Alexandrina Clementis et Orige-
 nis. Argumentatur autem sic: quia ἔνοχος notat
 poenis, rationibus reddendis obnoxium, et, quia
 αἰτίαις ἐνέχεσθαι est, criminibus obnoxium esse,
 consequitur, ut προέχεσθαι sit condemnari. Ohe!)
 ἢ τὸ προικερίσθαι (praeferi, antiferri.) καθὼς
 φαμεν, προέχει τοῦδε ὅδε εἰς ἀρετήν. (Recte!)
 Sed hic non est προέχει, sed προέχεται. Id er-
 go graecos male habebat.) κατὰ μὲν ἓν τὸ πρῶ-
 τον σημαίνον· τί ὄν, κατάκριτοι ἰουδαῖοι πρὸ
 παντὸς ἔθνους, ἅτε νόμῳ μὲν τιμημένοι, μηδὲν
 δὲ τούτῳ βελτιωθέντες; καὶ φησὶν· (respondet.)
 οὐ πάντως ὁμοίως (i. e. ὁμοίως.) γὰρ πάντες
 ἥμαρτον, καὶ οὐκ ἂν ἔχοιεν τῶν ἐν νόμῳ κατακαυ-
 χᾶσθαι. (nimirum, οἱ Ἕλληνες.) κατὰ δὲ τὸ δεύ-
 τερον σημαίνον, καθαιρεῖν βούλεται τὴν αὐθά-
 δειαν τῶν ἰουδαίων ἐπὶ τῇ τοῦ νόμου ὑποδοχῇ, ὡς
 οὐ κροτιμητέοι τῶν ἄλλων διὰ τὸν νόμον, ἐπ' ἂν
 (ἐπεὶ, seu ἐπειδὴ) καὶ αὐτοὶ, τοῖς ἄλλοις
 ὁμοίως, τῆς (Forte, τὴν ἐκ.) θείας χάριτος σω-
 τηρίαν ἀναγκαῖαν μᾶλλον (ergo ὁμοίως et μᾶλ-

11. οὐκ ἔστιν ὁ σὺνιῶν, οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν
 12. θεόν. πάντες ἐξέκλιαν, ἅμα ἠχρειώθη-
 σαν· οὐκ ἔστι πσιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως
 13. εἰός. τάφους ἀνεργημένους ὁ λάφυρξ αὐτῶν·
 ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν· ἰὸς ἀσπί-
 14. δων ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν· ὧν τὸ σῶμα
 15. ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει. ὄξῳς οἱ πόδες
 16. αὐτῶν ἐκχέου αἷμα. σύντριμμα καὶ τα-
 17. λαιπῶρια ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· καὶ ὄδον
 18. εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν. οὐκ ἔστι φόβος θεοῦ
 ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. [Τέλος.] Τέλος τῆς β.
- ⊙ 19. [Ἀρχή.] ἴδαμεν δὲ, ὅτι ἴσα ὁ νόμος λέγει,
 τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ· ἵνα πᾶν σῶμα
 φραγῆ, καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος
 20. τῷ θεῷ. διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιο-
 θήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ· διὰ
 21. γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἀμαρτίας. νυνὶ δὲ
 χωρὶς νόμου δικαιοσύνη θεοῦ πεφανέρωται,
 μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προ-
 22. φητῶν· δικαιοσύνη δὲ θεοῦ διὰ πίστεως
ἰησοῦ

III, 19. ⊙. τῷ συμβάτω τῆς β. ἰβδ. ἀδελφοί, ἴδαμεν
 ὅτι ἴσα ὁ νόμος.

λον iunxit.) ἀποφαίνειν. (Forte, ἀπέφηναν, vel
 potius, ἀναγκαῖαν ἐμελλον ἀποφαίνειν. Ita utraque
 dubitatio tollitur.) En graecitatem Icholiasticam!

20. ἐπίγνωσις] γνώσις. E. Ita Clem., Alex. 374. d. id-
 que etiam repetit p. 375. a.

21. προφητῶν] Codex Euthym. Monach. ἀφηγητῶν.
 Unde haec tam mirabilis lectio orta? Scilicet,

ἰησοῦ χριστοῦ, εἰς πάντας καὶ ἐπὶ πάντας
 τοὺς πιστεύοντα· οὐ γὰρ ἐστὶ διαστολή. πάν- 25.
 τες γὰρ ἡμαρτον, καὶ ὑπερουνοῦνται τῆς δόξης
 τοῦ θεοῦ· δικαιοῦμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ 24.
 χάριτι, διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν
 χριστῷ ἰησοῦ· ὃν προέθετο ὁ θεὸς ἰλασθή- 25.
 ριον διὰ τῆς πίσεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι,
 εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, διὰ τὴν
 πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἀμαρτημάτων
 ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ θεοῦ, πρὸς ἔνδειξιν τῆς 26.
 δικαιοσύνης αὐτοῦ, ἐν τῷ νῦν καιρῷ· εἰς τὸ
 εἶναι αὐτὸν δίκαιον, καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ
 πίσεως ἰησοῦ. [Τέλος.] ποῦ οὖν ἡ καύχη- 27.
 σις; ἐξεκλείσθη διὰ ποίου νόμου; τῶν
 ἔργων; οὐχί· ἀλλὰ διὰ νόμου πίσεως.
 [Ἀρχή.] λογιζόμεθα οὖν, πίσει δικαιοῦ- 28. I.

Τέλος τοῦ
 σαββάτου.

σθαί

III, 28. I. τῷ σαββάτῳ τῆς γ. ἐβδ. ἀδελφοί, λογιζόμεθα, πίσει.

ex uocibus constat, scribas interdum syllabam
 προ a principio notare littera á. Sic inveni, sed
 in scholiis, ἀβατα, id est, πρόβατα, et alia.
 Hic ergo scriptum erat ἀφητῶν. Ex eo ergo alius,
 non profecto inepte, faciebat ἀφηγητῶν. Nota-
 bile exemplum est in Montf. bibl. Coislin. p.
 136. in tabula aere expressa. Ibi ad latera Nice-
 phori imperatoris sunt quatuor ministri, seu πρό-
 δροι. Hic quater legitur ἀεδρ, id est, πρό-
 δροι.

24. ἰησοῦ] + τῷ κυρίῳ ἡμῶν. E. Basil. I, 180, vul-
 gatam II, 634. Ex 6, 11, quod ibi omittit in
 fine orationis 634, 640, et in media oratione 648.

28. οὖν] γάρ, E. Cyrill. semel hunc locum habet V,
 a, 270.

29. σθαῖ ἀνθρώπον, χωρὶς ἔργων νόμου. ἢ Ἰουδαίων ὁ Θεὸς μόνον; οὐχὶ δὲ καὶ Ἑβραίων;
30. καὶ καὶ Ἑβραίων. ἐπεὶ περ εἰς ὁ Θεὸς, ὅς δικαιοῦσαι περιτομὴν ἐκ πίστεως, καὶ ἀκροβυστίας

a. 270. ubi nexus postulabat γάρ. Sic ibi deest etiam πίστει.

29. δὲ καὶ] δὲ — E. Servat Cyrill. I, a. 351. V, b. 280. Si variis lectionibus opus est, notari quoque potest III, 187. ὁ Θεοπίσιος γράφει παῦλος (ergo nominatim, examinatis Codicibus Alexandrinis.) οὐκ Ἰουδαίων ὁ Θεὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ Ἑβραίων. Ex Cyrillo ergo et confratribus eius efficitur? — Poenitet et pudet iam respondere amplius — Nihil. — Id autem quisque per se intelligit, qui ipse Patres legit, me loca eorum noluisse cumulare, tametsi, et hic, et alibi ingentem numerum ad margines duorum exemplorum editionis prioris meae adscripta habeam. Ubi ergo Cyrillus omittat δὲ, non ignoro. Quinque hunc locum laudat, id quod scilicet dicitur ex edit. Griesb. p. 12. Nam is pro more suo, nec totum, nec paginam notavit. Nihilominus tamen δὲ exclusit.

30. ἐπεὶ περ εἰς ὁ] εἰπερ εἰς. E. Cyrill. V, a. 270. εἰπερ εἰς ὁ. I, a. 351. III, 367.

.ὁ Θεὸς, ὅς] Hoc loco ex Cod. G. seu Boern. disci potest, quomodo Θεὸς et quomodo ὅς, etiam in illis *recensionis* occidentalis Codicibus, scribatur. Parisini possunt etiam consulere Codd. D. E. Notetur hoc ad 1 Tim. 3, 16. Hoc enim loco, ubi Θεὸς et ὅς iungitur, nemo in ὅς lineolam reperiet, uti nec in aliis locis, verum in Θεός.

ὅς δικαιοῦσαι] ἵνα δικαιοῦση. E. Cyrill. V, b. 276. δεδικαίωκε γάρ. III, 187. v. Griesb. Utrum ergo praefendum? Licet enim eligere. — Mei Codd. omnino

βύσιαν διὰ τῆς πίστεως. νόμον οὖν καταργ. 31.
 γοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ
 νόμον ἰσῶμεν. Τί οὖν; ἰσοῦμεν, ἀβραάμ IV, 1.
 τὸν πατέρα ἡμῶν ἐυηκεία κατὰ σάρκα;
 εἰ γὰρ ἀβραάμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἔχει 2.
 καύχημα, ἀλλ' οὐ πρὸς τὸν Θεόν. τί 3.
 γὰρ ἡ γραφή λέγει; ἐπίστευσε δὲ ἀβραάμ
 τῷ

omnino omnes nihil mutant, nec hoc versu, nec
 versu 31. Mirabile vero est, quod ἔπιτε notatum
 est ex Cyrillo, haec vero non notata sunt. So-
 lum hunc locum in indicibus reperimus, respon-
 det Criticorum plebs.

31. νόμον — ἰσῶμεν] οὐ γὰρ καταργοῦμεν νόμον διὰ
 τῆς πίστεως, ἀλλὰ ἰσῶμεν νόμον δι' αὐτῆς. E.
 Ita Orig. IV, 228. διὰ πίστεως — ἰσῶμεν. Cyrill.
 I, a. 4. διὰ τῆς πίστεως — ἰσῶμεν. II, 695. et
 V, d. 57. Chyfl. ἰσῶμεν bis. IX, 488. c. d. VII,
 206. b XII, 95. a. Codex Boern. non habet
 ἰσῶμεν, sed καταργ. sine accentu. Scilicet, quia
 ibi in interpretatio Latina, *mutuimus*, ab *st.* inorpit.
 Vide supra praefationem. De Cyrillo et Orig. v.
 Griesb. Opes est attentione, et hic, et alibi, ne
 lectores aut a Griesbachio, aut a me decipian-
 tur. Num equidem ubique tomos, paginas, ac
 plerumque etiam paginarum partes per litteras a.
 b. c. notare soleo. Griesbachius contra, nihili
 nisi Metastemum exhibuit, atque adeo negligenter.

IV, 1.] Bis vulgato ordine Chyfl. IX, 297. a. c. cum
 codicibus nunc omnino omnibus.

κατὰ σάρκα] ἰμμίτων. Διακρίσιον; κατὰ σάρκα
 trahunt κατ' ὑπερβατὴν ad τὸν πατέρα. Male, ut
 ego arbitror. κατὰ σάρκα est, κατὰ σαρκικὴν
 περιτομήν. οὐ γὰρ ἐκ περιτομῆς, ἀλλ' ἐκ πίστεως
 πρὸ τοῦ περιτέμνεσθαι ἐδικαιώθη, ὡς παρακατιῶν
 ἐκδηλότερον διδάσκει ὁ ἀπόστολος.

τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύ-
 ΙΑ. 4. νην. [τέλος.] [ἀρχή.] τῷ δὲ ἐργαζο- τέλος τοῦ
 μένω ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν, σαββάτου
 5. ἀλλὰ κατὰ * ὀφείλημα· τῷ δὲ μὴ ἐργα-
 ζομένῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν
 ἀσεβῆ, λογίζεται, ἢ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιο-
 6. σύνην. καθάπερ καὶ δαυὶδ λέγει τὸν
 μακαριστὸν τοῦ ἀθώπου, ᾧ ὁ θεὸς λογι-
 7. ζεται δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων· μακάριοι,
 ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ἐπεκα-
 8. λήθησαν αἱ ἀμαρτίαι. μακάριος αὐτῶν,
 9. ᾧ οὐ μὴ λογίσθῃ κύριος ἀμαρτίαν. ὁ
 μακαρισμὸς οὗτος, ἐπὶ τὴν περιτομὴν,
 ἢ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν; λέγομεν γάρ, ὅτι
 ἐλογίσθη τῷ ἀβραάμ ἢ πίστις εἰς δικαιο-
 ΙΟ. σύνην. πῶς οὖν ἐλογίσθη; ἐν περιτομῇ
 ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ; οὐκ ἐν περιτομῇ,
 ΙΙ. ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ· καὶ σημεῖον εἶλαβε
 περιτομῆς, σφραγίδα τῆς δικαιοσύνης τῆς
 πίστεως

IV; 4. ΙΑ. τῆ γ. τῆς β. ἰβδ' ἀδελφοί, τῷ ἐργαζομένῳ.
 4. τὸ ὀφείλημα] τὸ —.

II. περιτομῆς] περιτομῆν. E. Chryf. IX, 500. b. 501.
 d. ubi data opera explicat, bis habet: σημεῖον
 ἔλαβε καὶ σφραγίδα, omisso περιτομῆς. Utrouque
 modo dici potest, σημεῖον περιτομῆς, et, σημεῖον,
 τὴν περιτομῆν. περιτομῆς. mei opinio omnes ex-
 hibent, praeter Moiq. n. qui habet Iohanna Fleu-
 do-Oecumenii. Qui Chryfostomum Hom. VIII.
 legerit, ipse intelligit, quae iubet verba II. 12.
 13. In homilia III. ad 2 Corinth. nihil reperio
 apud

πίσεως, τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ· εἰς τὸ εἶναι
αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πισεύοντων δι'
ἀκροβυστίας, εἰς τὸ λογισθῆναι καὶ αὐτοῖς
τὴν δικαιοσύνην καὶ πατέρα περιτομῆς, 12.
τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ
τοῦ ψαυχῶσι τοῖς ἴχνησι τῆς * πίσεως τῆς
ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἀβραάμ.

Τέλος τῆς γ. [Τέλος.] [Ἀρχή.] οὐ γὰρ διὰ νόμου ἢ 13. IB.

ἐπαγγελία τῷ ἀβραάμ, ἢ τῷ σπέρματι
αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι τοῦ νόμου,
ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πίσεως. εἰ 14.
γὰρ οἱ ἐκ νόμου, κληρονόμοι, κενώονται ἢ
πίσι, καὶ κατήρηγται ἢ ἐπαγγελία. ὁ 15.
γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται· οὐ γὰρ
οὐκ ἔστι νόμος, οὐδὲ παράβασις, διὰ τοῦτο 16.
ἐκ πίσεως, ἵνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι
βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρ-
ματι,

IV, 15. IB. τῆ δ. τῆς β. ἰβδ. ἀδελφοὶ, οὐ διὰ νόμου
ἢ ἐπαγγελία.

apud Chryf. sed T. IV, 258. d. elī: καὶ σημεῖον
ἔδωκε περιτομῆς, σφραγίδα. 402. d. καὶ σημεῖον
ἔλαβε, περιτομῆς, σφραγίδα. Cyrill. I, g. 66.
καὶ σημεῖον ἔλαβε περιτομῆς σφραγίδα — ἀκροβυ-
στία. Sed περιτομῆς — τῆς ἐν ἀκροβ. I, a. 53.
περιτομῆς, σφραγίδα τῆς ἐν ἀκροβυστίᾳ πίσεως.
(Ergo, omisso τῆς δικαιοσύνης, et, transpositis
vocalibus, ut mox versf. 12.) I, g. 124. Ex ea or-
go nihil efficitur.

12. τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ πίσεως] τῆς πίσεως, τῆς ἐν
ἀκροβυστίᾳ. Ita optimi Codd. Aliqui tamen τῆ
omittunt. Cyrill. I, g. 67. τῆς ἐν ἀκροβ. πίσεως.
item III, 192. V, b. 75.

- ματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον, ἀλλὰ
 καὶ τῷ ἐκ πίστεως αἰβραάμ, ὅς ἐστι πατὴρ
 17. πάντων ἡμῶν, καθὼς γέγραπται ὅτι
 πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε, κατέ-
 ναυτι ἔυ ἐπίστευσε θεοῦ, τοῦ ζωοποιῶντος
 τοὺς νεκροὺς, καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα
 18. ὡς ὄντα· ὅς παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπί-
 στευτεν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολ-
 λῶν ἐθνῶν, κατὰ τὸ εἰρημένον· οὕτως ἔσαι
 19. τὸ σπέρμα σου. καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ
 πίστει, οὐ κατενόησε τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἤδη
 νεκρωμένον, εκατοντάετης που ὑπάρχων,
 20. καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς μητέρας σάρξας· εἰς
 δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ θεοῦ οὐ διεκρίθη
 τῇ

18. σπέρμα σου] + ὡς αἱ (sic.) ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ,
 καὶ τὸ (sic.) ἀμυδν (sic.) τῆς θαλάσσης. E.
 Ita ex divinis F, et G, hoc est, ex Griesbachii
recensione occidentali, notat Wetfl. Quomodo
 Griesbachius (p. 14.) haec ex Hierquiliniis critica
 furca sua eruere potuerit, id sane parumper miror.
 Verum S. Remigius, *remo* innixus, eum adiuvit
 inter emendandum. Solum hoc noto, in Cod. G.
 legi etiam θαλασσις, sine accento. Ex eodem,
 hoc eodem versu, notari poterat, παρελ, *contra*,
 πίδα, *spem*, ἐφελπίδι, *in spe*. Vide Dresdae
 Cod. Boern. fol. 6. pag. 2. vers. 13. — Heus
 Stephane! Cras ut inferas thesauris tuis, ἡ ἀστέρες.
 Stella enim generis feminini est. Et, τὸ ἀμυδν.
 Nam *σάβυλον* est neutrius generis. Satis tibi
 sunt, qui huiusmodi Codices probant? Hic nul-
 lum T. a. principio excidit, ut Tu, ad r.
 4, 1., asseveras, mi Griesbachi, Vir Amicif
 sine!

τῇ πίσει, ἀλλ' ἐνεδυναμώθη τῇ πίσει,
 οὗτος δέξαν τῷ Θεῷ· καὶ πληροφορηθεὶς, 21.
 ὅτι ὁ ἐπήγγελται, δυνατός ἐστι καὶ ποιῆσαι.
 διὸ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, 22.
 οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον, ὅτι ἐλο- 23.
 γίσθη αὐτῷ· ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, οὗτος 24.
 μέλλει λογισθεῖσθαι, τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν
 ἐγείραντα ἰησοῦν τὸν κύριον ἡμῶν, ἐκ νεκρῶν,
 ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν, 25.
 καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαιοσύνην ἡμῶν.

Τέλος τῆς δ. [Τέλος.]

E. περὶ τῆς ἀποκειμένης ἐλπίδος.

[Ἀρχή.] δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίσεως, ἐρή- V, 1. II.
 νην ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ κυρίου
 ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ· δι' οὗ καὶ τὴν προσ- 2.
 αγωγὴν ἐσχίκαμεν τῇ πίσει εἰς τὴν χάριν
 ταύτην, ἐν ἣ ἐτήκαμεν, καὶ καυχώμεθα
 ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ· οὐ μόνον 3.
 δὲ, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψε-
 σιν

V, 1. II. κυριακῇ γ. ἀδελφοί, δικαιωθέντες ἐκ πί-
 σεως.

V, 1. ἔχομεν] ἔχομεν. A. Potest tamen ortum esse,
 vel ex confusione vocalium, vel ex καυχώμεθα,
 quod tamen antiquum est, vel, quia humiliter
 hoc ad cohortationem magis erat idoneum. Vul-
 gatam Basil. II, 487.

3. καυχώμεθα] καυχώμενοι. Basil. I, 142. 172. Sic mox
 ἐπὶ 147. Ac accommodato ad propositum summi
 nexum orationis. Eodem modo II, 106. ex Rom.
 2, 10. laudat, ἐπαγγέλιον ἡμῶν. Nam μου
 absurdum foret.

σιν· εἰδότες, ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν καταρ-
 4. γάζεται· ἡ δὲ ὑπομονὴν δοκιμὴν, ἡ δὲ δο-
 5. κимὴ ἐλπίδα· ἡ δὲ ἐλπίς οὐ κατατασχύθει,
 ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς
 καρδίαις ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ

II. 6. δοθέντος ἡμῖν. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἔτι γὰρ τέλος ἐν
 χριστῶς, ἔκτων ἡμῶν ἀσθενῶν, κατὰ καιρὸν τιτι.

7. ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανε. μέλλει γὰρ ὑπὲρ
 δικαίου τις ἀποθαιεῖται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ
 ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν.

8. συνίσχισι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ
 Θεός, ὅτι, ἔτι ἀμαρτωλῶν ἔκτων ἡμῶν, χρι-

9. στὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε. πολλῶν οὖν μᾶλ-
 λον, δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ,
 σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἰσχυρίας.

Δ. 10. [Τέλος.] [Ἀρχή.] εἰ γὰρ, ἐκδεξιότες, τέλος ἐν
 κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θαύτου τιτι.
 τοῦ ἰεῦ αὐτοῦ, πολλῶν μᾶλλον καταλλα-
 γέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ.

II. [Τέλος.] οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ καυχώ- τέλος τῆς
 μενοι ἐν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ κερ. αὐτῆς
 χριστοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβο- καὶ τῆς
 μεν. [Τέλος.] μεγάλης σ. Τέλος ἐν
 τιτι.

5. περὶ εἰσαγωγῆς τοῦ πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν ἡμετέ-
 που ἰησοῦ χριστοῦ, ἀπὸ τοῦ πεσόντος ἐξ ἀρχῆς γηγε-
 νοῦς ἀδάμ.

διὰ

V, 6. II. τῇ ἀγία καὶ μεγάλη σ., ἄρα γ. [ἐν ἄλλοις,
 ἄρα α.] ἀδελφοί, [ἔτι] χριστὸς ἄγον ἡμῶν.

V, 10. IA. τῇ ε. τῆς β. ἐβδ. ἀδελφοί, εἰ ἐκδεξι-
 οῦτε.

διὰ τοῦτο [Ἀρχή.] ὥσπερ δι' ἐνὸς ἀνθρώ- 12. ΙΔ.
 που ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον ἐισηγήθη,
 καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ ἔυ-
 τως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διήλ-
 θεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον. ἄχει γὰρ 13.
 νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ· ἁμαρτία δὲ
 οὐκ ἐλλογεῖται, μὴ ὄντος νόμου. ἀλλ' 14.
 ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ ἀδάμ μέχρι
 μουσέως, καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας
 ἐπὶ τῷ ἁμοιώματι τῆς παραβάσεως ἀδάμ,
 ὅς ἐστι τύπος τοῦ μέλλοντος. ἀλλ' οὐχ, 15.
 ὡς τὸ παράπτωμα, ἔυτω καὶ τὸ χάρισμα.
 εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἐνὸς παραπτώματι οἱ πολ-
 λαὶ ἀπέθανον, πολλῶ μᾶλλον ἢ χάρις τοῦ
 Θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἐν χάριτι, τῇ τοῦ ἐνὸς
 ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τοὺς πολλοὺς
 ἐπερίσσευσε. καὶ οὐχ, ὡς δι' ἐνὸς ἁμαρ- 16.
 τήσαντος τὸ δώρημα· τὸ μὲν γὰρ κριμὰ
 ἐξ ἐνὸς εἰς κατάκριμα· τὸ δὲ χάρισμα ἐκ
 πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα.

Τέλος τῆς ε. [Τέλος.] [Ἀρχή.] εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἐνὸς 17. ΙΕ.

παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσε διὰ
 τοῦ ἐνὸς, πολλῶ μᾶλλον οἱ τὴν περισσείην
 τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης
 λαμβάνοντες, ἐν ζωῇ βασιλεύσουσι διὰ τοῦ
 ἐνὸς

V, 12 — 21. ΙΔ. Ἐν τισιν ἀδελφοί, ὥσπερ δι' ἐνός.

V, 17. ΙΕ. τῆ σ. τῆς β. ἐβδ. [ἐν ἄλλοις· δεκεμβρίου κη.
 μετίσχετον.] ἀδελφοί, εἰ τῷ τοῦ ἐνός.

IE. 18. ἐνὸς ἰησοῦ χριστοῦ. ἄρα οὖν, [Ἀρχή.] ὡς
 δι' ἐνὸς παραπτώματος, εἰς πάντας
 θρώπους, εἰς κατάκριμα οὕτω καὶ
 ἐνὸς δικαιώματος, εἰς πάντας ἀνθρώ-
 19. πους, εἰς δικαίωσιν ζωῆς. ὡς περ γὰρ
 διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου ἁμαρ-
 τωλοὶ κατατάθισαν οἱ πολλοὶ, οὕτω καὶ
 διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἐνὸς δικαίου καταστα-
 20. θήσονται οἱ πολλοί. νόμος δὲ παρεῖσθαι-
 θεν, ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα· οὗ δὲ
 ἐπλεόισεν ἡ ἁμαρτία, ἵπερεπερίσσεισεν ἡ
 21. χάρις· ἵνα, ὡς περ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρ-
 τία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτω καὶ ἡ χάρις βα- Τέλος τοῦ
 σιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον, μεθέξεται.
 διὰ ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. [Τέλος.]

Z. περὶ τῆς ἐποφειλομένης ἐπὶ τῇ πίστει πράξεως ἀγαθῆς.

VI, 1. Τί οὖν ἐροῦμεν; ἐπιμεινοῦμεν τῇ ἁμαρτίᾳ,
 2. ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ; μὴ γένοιτο· ὅτι-
 785

V, 18. IE. μεθέροτον τῆς χριστοῦ γεννήσεως ἀδελφοὶ ὡς δι' ἐνὸς παραπτώματος.

20. οὖν] ὅπου. E. Basil. I, 542. II, 116. Ath. I, 754.

21. βασιλεύσῃ] βασιλεύσει. A. Ita multi Codd. Ergo ἵνα, ut alibi, cum futuro indicativi.

VI, 1. ἐπιμεινοῦμεν] ἐπιμεινόμεν τ ἐπιμένονομεν. E. ἐπι-
 μένομεν. D. Ex septem, quos postea confidui,
 unus ἐπιμένονομεν habet. Damasc. habet ἐπιμένο.
 II, 20. Vulgatum Cyrill. I, a. 542. Chryl. IX,
 525. XII, 97. et alii. Accedit, quod plures
 Codd., qui ἐπιμένονομεν exhibent, versu tamen se-
 cundo ζήσομεν habent. Eadem est varietas verb 15.

τες ἀπεθάσμεν τῇ ἁμαρτίᾳ, πᾶς ἔτι ζή-
 τέλος τῆς σ. σομεν ἐ αὐτῆς; [Τέλος.] ἢ ἀγνοῦτε, ὅτι 5. 15.
 [Ἀρχή.] ὅσοι ἐβαπτίσθησαν εἰς Χριστὸν
 Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθη-
 μεν; συνετάθημεν ἕν αὐτῷ διὰ τοῦ 4.
 βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον ἢ αὖ ὥσπερ
 ἠγέρθη χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ
 πατρὸς, οὕτως καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς
 περιπατήσωμεν. εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγό- 5.
 ναμεν τῷ ὀμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ,
 ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα τοῦ 6.
 το γνωσκόντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄν-
 θρωπος συνεσφραγίσθη, ἢ καταργηθῆ τὸ
 σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν
 ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ. ὁ γὰρ ἀποθανὼν δι- 7.
 δικαιοσύνη ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. εἰ δὲ ἀπε- 8.
 θάσμεν σὺν Χριστῷ, πιστεύμεν, ὅτι καὶ συ-
 ζήσομεν

VI, 3. 15. τῷ ἀγίῳ καὶ μεγάλῳ σαββάτῳ, εἰς τὴν λει-
 τουργίαν ἀδελφοί, ὅσοι ἐβαπτίσθησαν εἰς Χριστὸν.

5.] Laudat Basil. II, 317. ubi in media oratione mul-
 ta omittit ex versu 4. et 5. Sic et 494. Locum
 integrum ac longiorem habet 634. item 636. 652.
 ubi tamen aliquoties, ut Chrysostomus, post
 ἀγνοῦτε addit ἀδελφοί, ex 7, 1. Semel etiam ex-
 hibet, secunda persona, ἐβαπτίσθητε. III, 25.
 quia ibi tractat Gal. 3, 27.

4. ἐκ νεκρῶν] — E. Ath. II, 11.

6. συνεσφραγίσθη]. Sic Chryl. IX, 53r. sed 536. e.
 ἐσφραγίσθη, τοῦτέστι, κηρύσσεται. Sed ex hoc, nec
 hoc, nec ullibi alibi quicquam elicitur. Contra
 sunt omnes Codd.

9. ζήσομεν αὐτῶ. εἰδότες, ὅτι χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, οὐκέτι ἀπεθνήσκει· θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει. ὁ γὰρ ἀπέθανε, τῇ ἀμαρτίας ἀπέθανεν ἐφ' ἅπασι· ὁ δὲ ζῆ, ζῆ τῷ θεῷ. [Τέλος.] [Ἐπάντα εἰς τὴν ^{τέλος ἐν} πρὸς γαλατίας, καὶ ἀρχῆς κεφ. ι.] [^{τις} Ἀρχή.] ὑμῶ καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε, ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἀμαρτίας ζωτας δὲ τῷ θεῷ ἐν χριστῷ ἰησοῦ, τῷ κυρίῳ ἡμῶν.
12. [Τέλος.] μὴ ὄν βασιλευέτω ἡ ἀμαρτία ^{τέλος τοῦ} ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σάρματι, εἰς τὸ ὑπ- ^{μεγάλου} ακοῦεν αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ ^{ταββάτου.}
μηδὲ

VI, 11. 12. τῷ σεβάτῳ τῆς θ. ἡσδ. ἀδελφοί, ὕτως ὑμεῖς λογίζεσθε.

11. μὲν εἶνε] εἶνε] — E. Nullus meorum omittit, praeter unum Chryf. 8. qui tamen altero loco habet. Differt etiam alter Cod. Chryf. 3. Chryf. IX, 532. e. bis deinceps habet, laudatque ad κυρίῳ ἡμῶν. Damasc. et Cod. Euthym. habent ante νεκρούς. Ita et Cyrill. I, a. 541. qui ad χριστῷ ἰησοῦ laudat.

τῷ κυρίῳ ἡμῶν] — E.

12. αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ] — E. v. P. In meorum uno k. deest solum αὐτῇ. Unus d. ἐπιθυμίαις αὐτῆς exhibet. Vide Chryf. IX, 532. e. 533. c. ubi data opera explicat, atque haec ipsa urget. Diferte haec exponunt etiam Theophyl. Oecum. I, 279. c. Theodoret. p. 64, μὴ ὑπακούειν αὐτῇ ἀμέτρως ἐξαπτώσει τὰς ἀρέξεις τοῦ σώματος, explicat. Damasc. omittit, αὐτῇ ἐν. Euthym. MS. εἶτα λέγει καὶ τὸν τρόπον τῆς βασιλείας· εἰς τὸ — ἐπιθυμίαις αὐτοῦ. Ecce ἐπιθυμίας

μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ἡμῶν ὄπλα ἀδικίας τῇ ἀμαρτία· ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ, ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντας, καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὄπλα δικαιοσύνης τῷ Θεῷ. ἀμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γὰρ ἔξε ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν. τί οὖν; ἀμαρτήσομεν, ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν; μὴ γένοιτο. οὐκ οἶδατε, ὅτι ᾧ παριστάνετε ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπακοήν, δοῦλοι ἔξε, ᾧ ὑπακούετε, ἥτοι ἀμαρτίας εἰς θάνατον, ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην; χάρις δὲ τῷ Θεῷ, ὅτι ἦτε δούλοι τῆς

μίας δὲ τοῦ σώματος λέγει, τὰς ἐφ' ἀμαρτίας. Vide etiam Basil. II. II. in primis II, 648. 641. ubi tamen secundo loco est αὐτῆς. 653. Accedit, quod nullus locus parallelus est, ex quo huc transferri potuerit. Nam Ephes. 2, 3. dissimile est. Apud Birch. duo solum Codd., iique infimi, omittunt solum αὐτῆ ἐν, ut Damascenus. αὐτῆ ἐν deest apud Orig. I, 239. Suis etiam verbis refert 240. a. αὐτῆ ἐν, falsa sententia, quae ita etiam expeditior redditur, poterat abesse. Igitur omissum est.

13. τῇ ἀμαρτία] Semel Chryf. hic affuit: ἀλλ' ὄπλα δικαιοσύνης. Sed ibid. mox vulgatum habet. IX, 533. d. e. Similis confusio est vers. 19. ibid. 542. a. c.

15. ἀμαρτήσομεν] ἀμαρτήσομεν. D. Multi Codices. Sed Chryf. IX, 535. vulgatum, tamen XI, 788. ε. ἀμαρτήσομεθα.

17. χάρις δὲ Θεῷ] Vulgatum cum aliis Basil. II, 634. 636. Sic et Chryf. IX, 535. et 430. a. Sed VII, 425.

τῆς ἀμαρτίας, ὑπηρετοῦσατε δὲ ἐκ καρδίας
 εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδασχῆς. [Τέλος.] ^{Τέλος τοῦ}

ΙΗ. 18. [Ἀρχή.] ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἀμαρ- ^{σαββάτου.}

19. τίας, ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ. εἰς θρό-
 πνον λέγω, διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς

ὑμῶν ὡς περὶ γὰρ παρεθήσατε τὰ μέλη
 ὑμῶν δούλα τῇ ἀνομιᾷ καὶ τῇ ἀνομίᾳ

εἰς τὴν ἀνομίαν· οὕτω νῦν παραθήσατε τὰ
 μέλη ὑμῶν δούλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἁγια-

20. σμόν. ὅτε γὰρ δούλοι ἦτε τῆς ἀμαρτίας,

21. ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ. τίνα ἔυν καρ-
 πὸν ἔχετε τότε, ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχυρίε-
 σθε; τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων θάνατος.

22. νῦν δὲ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας,
 δουλωθέντες δὲ τῷ Θεῷ, ἔχετε τὸν καρπὸν

ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν· τὸ δὲ τέλος ζῆν αἰώ-

23. νιον. τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς ἀμαρτίας, θά-
 νατος· τὸ δὲ χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ζῆν αἰώ-

νιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τῷ κυρίῳ ἡμῶν. [Τέ- ^{Τέλος τῆς}

λος.] ^{κυριακῆς.}

Η. ἐπανάληψις περὶ τῆς ἐν χάριτι ζωῆς.

Ἡ

VI, 18. ΙΗ. κυριακῆ δ. ἀδελφοί, ἐλευθερωθέντες ἀπὸ
 τῆς ἀμαρτίας.

425 e. εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ. Unde? Ex Matth. 11,
 25. ἔξομολογοῦμαι, quod ibi interpretatur, εὐχα-
 ριστῶ. Vide 425. c. Vel etiam ex Rom. 7, 25.
 quem locum alii, ut ibi docui, cum hoc permu-
 tarunt.

Ἡ ἀγνοεῖτε, [Ἀρχή.] ἀδελφοί, γνώσκουσιν VII, 1.
 γὰρ νόμον λαλῶ, ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἸΘ.
 ἀνθρώπου ἐφ' ὅσον κρείνον ζῆ; ἢ γὰρ 2.
 ὕπαιδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δίδεται νό-
 μῳ· εἰάν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατήρηγεται
 ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός. ἄρα ἔυν ζῶν-3.
 τος τοῦ ἀνδρός, μοιχαλὶς χρηματίσει, εἰάν
 γένηται ἀνδρὶ ἐτέρῳ· εἰάν δὲ ἀποθάνῃ ὁ
 ἀνὴρ, ἐλευθέρω εἶναι ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ μὴ
 εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα, γενομένην ἀνδρὶ
 ἐτέρῳ. ὥστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς 4.
 ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ διὰ τοῦ σώματος
 τοῦ χριστοῦ· εἰς τὸ γειῆσθαι ὑμᾶς ἐτέρῳ, τῷ
 ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα καρποφορήσωμεν
 τῷ Θεῷ. ὅτε γὰρ ἡμεν ἐν τῇ σαρκί, τὰ 5.
 παθήματα τῶν ἀμαρτιῶν τὰ διὰ τοῦ νό-
 μου ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, εἰς τὸ
 καρποφορήσαι τῷ θανάτῳ. νυνὶ δὲ κατηρ-6.
 γήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, * ἀποθανόντες ἐν
 ᾧ

VII, 1. 10. τῆ β. τῆς γ. ἐβδ. ἀδελφοί, [τοῖς.] γνώ-
 σκούς· νόμον λαλῶ.

VII, 1 — 6. Laudat' Basil. II, 642.

6. ἀποθανόντες] ἀποθανόντες. Chryl. IX, 546. e. ha-
 bet quidem ἀποθανόντος, sed ut interpretationem.
 Igitur etiam addit, καὶ ταφέντος, nimirum, τοῦ
 παλαιῦ ἀνθρώπου. Continuo autem recte exhib-
 61, ἀποθανόντες, consentientibus Chrysostomi
 Codd. Mosq. 3. 8. Ita quoque Basil. II, 642.
 Consentiant etiam Codices N. T. et interpretes.
 In Codice Euth. Monach. reperio quidem ἀποθα-
 νόντος.

ἃ κατειχόμεθα ὡς δουλεύειν ἡμᾶς ἐν και-
νότητι πνεύματος, καὶ οὐ παλαιότητι
γράμματος.

Θ. περὶ τῆς ὑπὸ νόμου κατακρίσεως διὰ τὴν ἁμαρ-
τίαν.

7. τί οὖν ἐροῦμεν; ὁ νόμος ἁμαρτία; μὴ γένοι-
το· ἀλλὰ τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνων, εἰ μὴ
διὰ νόμου· τήντε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ἔδειν,
εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν, οὐκ ἐπιθυμήσεις.
8. ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ἁμαρτία, διὰ τῆς
ἐντολῆς, κατειργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπι-
θυμίαν χωρὶς γὰρ νόμου ἁμαρτία νεκρά.
9. ἐγὼ δὲ ἔζον χωρὶς νόμου ποτὲ ἐλθοῦσθε
δὲ τῆς ἐντολῆς, ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν.
10. ἐγὼ δὲ ἀπέθανον· καὶ εὐρέθη μοι ἡ ἐντολή
11. ἡ εἰς ζῆσιν, αὐτὴ εἰς θάνατον. ἡ γὰρ
ἁμαρτία ἀφορμὴν λαβοῦσα, διὰ τῆς ἐντο-
λῆς ἐξηπάτησέ με, καὶ δι' αὐτῆς ἀπέπει-
ναν.
12. νεν. ὅτε ὁ μὲν νόμος ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολή
13. ἀγαθὴ καὶ δίκαια καὶ ἀγαθὴ. τὸ οὖν
ἀγαθόν, ἐμοὶ γέγονε θάνατος; μὴ γένοιτο·
ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία, ἢ ἡ φωνὴ ἁμαρτίας διὰ
τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατειργαζομένη θάνατον,
ἢ ἡ γέννηται καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ
ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς. [Τέλος.] Τέλος τῆς β.
[Ἀρχή.]

νόμος. Sed huius quoque interpretatio contraria
videtur. Addit enim: διὰ τοῦ βαπτίσματος,
quod ad νόμον referri nequit.

[Ἀρχή.] ὀίδαμεν γάρ, ὅτι ὁ νόμος πνευμα- 14. Κ.
 τικός ἐστίν· ἐγὼ δὲ σαρκικός εἰμι, πεπεραιμέ-
 νος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. ὁ γὰρ καταργά- 15.
 ζομαι, οὐ γνώσκω· οὐ γὰρ ὁ θέλω, τοῦτο
 πράσσω· ἀλλ' ὁ μισῶ, τοῦτο ποιοῶ. εἰ δὲ 16
 ὁ

VII, 14. Κ. τῆ γ. τῆς γ. ἐβδ. ἀδελφοί, ὀίδαμεν, ὅτι ὁ
 νόμος.

14. σαρκικός] σάρκινος. E. Ita fere occurrit apud
 scriptores Graecos. Σαρκικός tamen reperi etiam
 apud Plutarch. II, 905. a. uti ibi quoque exhibent
 duo MSS. Mosq. Nullus meorum Codd. hic
 habet σάρκινος, Unus solus litterae κ. inscriptum
 habet ν. Quoniam tamen Griesb. ex Wetstenio
 Cyrillum etiam pro σάρκινος laudavit, addo Cy-
 rill. V, b. 251. b. ubi est σαρκικός. Sed σάρκινος
 est VI, b. 90. Mirabile est, quod utroque loco
 mox legitur πεπεραιμένος, quod tamen vitiosum
 est. Σαρκικός habet etiam V, a. 354. ubi hunc
 locum respicit, nec tamen totum recitat. σαρκί-
 κός bis ex hoc loco habet etiam Orig. IV, 166. c.
 Apud Basil. II, 420. variant libri. Griesbachius
 p. 19. edidit σαρκίνος, ut σαρκικός. Vide 2 Cor.
 3, 3. Aristot. Eth. ad Nicomach. III, 9. τὸ δὲ
 τίπτισθαι ἀλγεινὸν, ἔπις σάρκινος. Theophr.
 Id. XXI, 66. τὸν σάρκινον ἰχθύον. Hipparch. Py-
 thagor. edit. Galei p. 669. ὅτι ἐντὶ θνατοῖ καὶ
 σάρκινος. Ergo προπαροξυτόως.

15. ὁ γὰρ — γνώσκω] in media oratione omittit Ba-
 sil. II, 420. habet 623. ubi tamen infert, ἀγαθὸν
 et κακὸν, post θέλω et μισῶ.

τοῦτο πράσσω κ. τ. λ.] Cyrill. II, 826. τοῦτο
 ποιοῶ ἀγαθόν· ἀλλ' ὁ μισῶ κακόν, τοῦτο πράσσω.
 Ex Basilio ergo et Cyrillo efficitur? — Idem,
 quod ex ceteris Patribus et ex istis sic dictis re-
 sensionibus. — Nihil.

ὁ οὐ θέλω, τοῦτο ποιῶ, σύμφημι τῷ νόμῳ,
 17. ὅτι καλός. νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτὸ, ἀλλ' ἢ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἀμαρτία.

I. περὶ τῶν ἐν ἀνθρωπίνῃ φύσει πάθῶν, ἀδύνατον ποιούντων τῆν πρὸς νόμον συμφωνίαν.

18. οἶδας γὰρ, ὅτι οὐκ οἰκᾷ ἐν ἐμοί, τούτέστιν ἐν τῇ σαρκί μου, ἀγαθόν· τὸ γὰρ θέλειν παράκειταιί μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ
 19. καλὸν οὐχ εὐρίσκω. ἐν γὰρ, ὁ θέλω, ποιῶ ἀγαθόν· ἀλλ' ὁ οὐ θέλω κακόν, τοῦ-
 20. το πράσσω. εἰ δὲ ὁ οὐ θέλω ἐγὼ τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτὸ, ἀλλ'
 21. ἢ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἀμαρτία. εὐρίσκω ἄρα τὸν νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ καλόν,
 22. ὅτι ἐμοὶ τὸ κακόν παράκειται. συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω ἀν-
 23. θρωπον· βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιπρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοῦς μου, καὶ ἀιχμαλωτίζοντά με τῷ νόμῳ τῆς ἀμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί μου.
 τα-

16. θέλω] † ἐγώ. E. Basil. II, 626.

18. μου] † τό. E. Ita non solum habet Cyrill. VI, b. 9. ut Wettlenius notavit, sed et V, b. 251.

οὐχ εὐρίσκω] ὄν. E. Cyrill. V, b. 251. τὸ γὰρ κατεργάζεσθαι τὸ καλόν, ὄν. Sic, sed, τὸ δὲ, altero loco.

23. ἐν τοῖς μέλεσί μου prius.] — E. Cyrill. II, 826. Servat Ath. II, 21. et alii.

ταλαίπωρος ἐγὼ αἰθρωπος· τίς με ῥύσεται 24.
 ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου,
 εὐχαρισῶ τῷ Θεῷ διὰ ἰησοῦ χριστοῦ, τοῦ 25.
 κυρίου ἡμῶν. ἄρα ὅν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν
 νοί δουλεύω νόμῳ Θεοῦ· τῇ δὲ σαρκί, νόμῳ
 ἁμαρτίας. Ὁ δὲν ἄρα νῦν κατάκριμα VIII, 1.
 τοῖς ἐν χριστῷ ἰησοῦ, μὴ κατὰ σάρκα περι-
 πατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. [Ἀρχή.] 2. KA.

5

VIII, 2. KA. τῇ δ. τῆς γ. ἐβδ. [καὶ ἐν τισι διακεκοσμένου
 κθ. εἰς τὴν μετέωρον.] ἀδελφοί, ὁ νόμος τοῦ
 πνεύματος.

25. εὐχαρισῶ τῷ Θεῷ] χάρις δὲ τῷ Θεῷ. E. Ex 6, 17.
 quem locum hic compara. Nullus meorum Codd.
 hic varietatem habet. Vulgatum bis habet Chryf.
 IX, 562 a. e. ubi tamen secundo loco post Θεοῦ,
 addit μου. Vulgatum etiam I, 335. b. Basil. I,
 512. diferte. Sic et II, 626. 648. Verum, χάρις
 δὲ τῷ Θεῷ Cyrill. VI, b. 379. Damasc. II, 26.
 27 χάρις τῷ Θεῷ Orig. I, 276. Miror, nemi-
 nem ex hoc loco et ex Iesaja intulisse, τάλας,
 loco ταλαίπωρος.

VIII, 1. μὴ κατὰ σάρκα — πνεῦμα] — E. Ath. I,
 524. Sed is saepe quaedam in medio contextu
 omittit. Sic in mediā oratione excludit 8, 20.
 I, 420. Ex meis Codd. nullus ista omittit, sed
 nec aliorum probi Codd. Ex Birchianis unus
 omittit Vat. 1209. Exclusa sunt a non nullis
 propter similitudinem versus 4. Vocabula: ἀλλὰ
 κατὰ πνεῦμα Chryf. omittit, ac ea versu quarto
 tantum videtur agnoscere. v. IX, 563. a. 565. d.
 Sed idem mox, versu 2. non videtur agnoscere,
 ἐν χριστῷ ἰησοῦ. Sic idem semel, νῦν transponit,
 semel omittit. v. 562. e. 563. a. De his, ac de
 consensione unius Codicis Theophylacti d. vide P.

Codic

ὁ γὰρ νόμος τοῦ πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν
 χριστῷ ἰησοῦ, ἠλευθέρωτέ με ἀπὸ τοῦ νόμου
 τῆς ἀμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. [Τέλος.] Τέλειταις γ.

IA.

Codici d. repugnat Cod. q. et ceteri Codd. Theophylacti, quos postea consului. Post ἰησοῦ a non nullis inculcatur, τοῖς, quo non opus est. Coniungenda enim sunt, τοῖς ἐν χριστῷ — περιπατοῦσι. Qui τοῖς inculcabant, ad prius τοῖς ἐν, intelligebant ὅσιν. Integros versus 1. et 2. Pauli nomine laudat Chryf. VII. 210. b. posito tamen ὄν, post κατάκριμα; et omillis, versu secundo, vocabulis, ἐν χριστῷ ἰησοῦ, scilicet, quod leguntur versu primo. Cyrillus, qui plura huius epistolae loca deinceps extra ordinem laudat, recitat versum 1. et 2. sine varietate, omillis solis, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα, quae facile poterant intelligi. Eadem tamen negligentius refert V, d. 103. Pro sententia sua Griesbachius poterat etiam laudare Damascenum, qui sibi tamen in scholio ipse repugnat. Memoratur etiam scholium Origenis, quod addendum erat a Wetstenio. Si eius ad hunc locum est scholium, sine ullo dubio reperietur in Cod. Aug. 5. qui catenam habet. Is tamen nunc non est amplius in manibus meis. Euthymii MS. diserte explicat: μὴ κατὰ τὰς σαρκικὰς ἐπιθυμίας πολιτευομένοις, λέγω δὲ τὰς φάλας, ἀλλὰ πνευματικῶς καὶ κατὰ θεοῦ ἀναστροφουμένοις, ἧτοι κατὰ τὰς ἐντολάς τοῦ ἁγίου πνεύματος. Basil. II, 626. μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσι diserte. In his verbis autem ibi terminat. Nec enim reliqua ibi ad eius propositum pertinebant.

αὶ ἐν χριστῷ ἰησοῦ] — E. Basil. III, 48. 87. Ibid. priore loco, postulante sententia, ἡμᾶς, posteriore dissentiant Codd. inter με et σε. v. Chryf. IX, 563. a. coll. 565. d. Servat ista Ath. II, 3.

ΙΑ. περὶ τῆς ἀποδόσεως τῶν φυσικῶν παθημάτων διὰ
τῆς πρὸς τὸ πνεῦμα συμφωνίας.

[Ἄρχή.] τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου, ἐν ᾧ 3. ΚΑ.
ἠσθένει διὰ τῆς σαρκός, ὁ Θεὸς τὸν ἑαυτοῦ
υἷον πέμφας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρ-
τίας, καὶ περὶ ἁμαρτίας, κατέκρινε τὴν
ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί· ἵνα τὸ δικαίωμα 4.
τοῦ νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν, τοῖς μὴ κατὰ
σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα.
οἱ γὰρ κατὰ σάρκα ὄντες, τὰ τῆς σαρκὸς 5.
Φρονοῦσιν· οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα, τὰ τοῦ
πνεύματος. τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς, 6.
θάνατος· τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος,
ζωὴ καὶ εἰρήνη. διότι τὸ φρόνημα τῆς 7.
σαρκὸς, ἔχθρα εἰς Θεόν· τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ
Θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται· οὐδὲ γὰρ δύναται.
[Ἄρχή.] οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες, Θεῷ ἀρέσται 8. ΚΑ.
οὐ δύνανται. ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστέ ἐν σαρκί, 9.
ἀλλ' ἐν πνεύματι, εἴπερ πνεῦμα Θεοῦ οἰκεῖ
ἐν

VIII, 3. ΚΑ. μεθέορτον (Mado occurrit τὸ μεθέορτον,
modo ἢ μεθέορτος, nimirum ἡμέρα. Gregor.
Naz. in Hom. εἰς τὴν καινὴν κυριακὴν, p. 268.
καὶ μεθέορτος ἑορτή. Pollux I, p. 24. μεθέορτοι
ἡμέραι.) τῆς χριστοῦ γεννήσεως, ἐν τισιν ἀδελφοί,
τὸ ἀδύναται.

VIII, 8. ΚΑ. ἱανουαρίου η. [ἐν ἄλλῳ δ.] μεθέορτον
τῶν φάτων· [ἐν τισι προέορτον τῶν φάτων.] ἀδελ-
φοί, οἱ ἐν σαρκὶ ὄντες.

η. οὐκ ἐστέ] οὐκέτι ἐστέ. E. Ath. II, 452. sed vulgatum
10. 479. Mox primo loco deest etiam, ἀλλ' ἐν
πνεύματι. Deinde bis, τοῦ Θεοῦ.

- ἐν ὑμῖν. — [Τέλος.] εἰ δὲ τις πνεῦμα χριστοῦ ἐν
 10. σοῦ οὐκ ἔχει, ὁυτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ. εἰ δὲ ^{τις τοῦ} πνεῦμα
 χριστοῦ ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν δι' ^{μεθέρτου.} ἁμαρτίαν· τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ δικαιο-
 11. σύνην. εἰ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος
 ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας
 τὸν χριστὸν ἐκ νεκρῶν, ζωοποιήσει καὶ τὰ
 θνητὰ σώματα ὑμῶν, διὰ * τὸ ἐνοικοῦ
 12. αὐτοῦ * πνεῦμα ἐν ὑμῖν. ἄρα ὄυν, ἀδελ.
 Θε.

10. εἰ δὲ] Apud Basil. II, 193. sententia postulabat,
 ὁ δὲ. Ergo vulgatum 584.

11. ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν] ἰησοῦν χριστόν. Ath. II, 452. sed,
 χριστὸν ἰησοῦν ἐκ τῶν νεκρῶν. 479. et mox abest,
 ὁ ἐγ. τ. χρ. ἐκ νεκρῶν. 8. τὸ ἐγείρειν ἰησοῦν ἐκ
 νεκρῶν. Sic et 12.

διὰ τοῦ ἐνοικοῦντος αὐτοῦ πνεύματος] διὰ τὸ ἐνοι-
 κοῦν αὐτοῦ πνεῦμα. Vulgatum magis Graecum
 est. Atque ita habet Ath. I, 522. 534. 536. Apud
 Oecum. I, 303. d. temere rectius editus est ex
 edit. Erasmi, Nam' in scholio 305, a. recte lau-
 datur, ac diferte ἐνοικοῦν, contra ἐνοικῆσαν, de-
 fenditur. Cyrill. IV, 92. exhibet: διὰ τὸ ἐνοικῆ-
 σαν αὐτοῦ πνεῦμα τοῦ μονογενοῦς. Sed 824. ἐγεί-
 ρας ἰησοῦν χριστόν — διὰ τοῦ ἐνοικοῦντος αὐτοῦ
 πνεύματος. 831. ἐγείρας χριστόν ἰησοῦν — διὰ τοῦ
 ἐνοικοῦντος αὐτοῦ πνεύματος. Ut nos edidimus,
 magno consensu exhibent non solum Codd.
 Mosq. sed et sex alii, quos postea examinavi.
 Solus 13. dissentit, qui est meorum infimus. Bis
 ita habet Chryf. IX, 570. c. e. Tamen exhibet,
 τοῦ ἐνοικοῦντος — πνεύματος. VIII, 262. b. X,
 391. c. τοῦ ἐνοικοῦντος αὐτ. πνεύμ. Basil. I, 276.
 305. II, 584. III, 48. Ath. II, 452. 479. 8. Con-
 sensus, plurimum etiam Graecorum Patrum, contra
 Codices epistolaram Pauli nihil potuit efficere,

Φαί, ὁφθαλέτω ἔσμεν οὐ τῆ σαρκί, τοῦ
 κατὰ σάρκα ζῆν. εἰ γὰρ κατὰ σάρκα 13.
 ζῆτε, μέλλετε ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ πνεύματι
 τοῖς πράξεσι τοῦ σώματος θωαταῦτε, ζή-
 ηίαι τίς δ. σεσθε. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ὅσοι γὰρ πνεύ- 14. KB.
 ματι Θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Θεοῦ.
 [Τέλος.] οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δου- 15.
 λείας πάλιν εἰς φόβον, ἀλλ' ἐλάβετε
 πνεῦμα υἱοθεσίας, ἐν ᾧ κρᾶζομεν, ἀββᾶ
 ὁ πατήρ. αὐτὸ τὸ πνεῦμα συμμαρτυρεῖ 16.
 τῆ πνεύματι ἡμῶν, ὅτι ἔσμεν τέκνα Θεοῦ.
 εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι· κληρονόμοι μὲν 17.
 Θεοῦ, συκληρονόμοι δὲ χριστοῦ· εἴπερ συμ-
 πᾶσχομεν, ἵνα καὶ συνδόξασθῶμεν. [Τέ-
 λος.]

Γίλος ε.
 τίς τοῦ
 προσέχτου.

16. ἐπὶ ἀνάληψις περὶ τῆς ἀποκειμένης τοῖς ἁγίοις
 δόξης.

λογίζομαι γὰρ, ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα 18.
 τοῦ

VIII, 14. KB. σαββάτω τῆς ε. ἐβδ. [καὶ ἐν τισι, σε-
 πτεμβρίου δ. τῆς ἁγίας ἐρμηνείας. καὶ σεπτεμβρίου -
 ζ. τοῦ ἁγίου σώζοντος.] ἀδελφοί, ὅσοι πνεύματι
 Θεοῦ.

13. τοῦ σώματος] τῆς σαρκός. E. Nullus meorum,
 ne quidem Cod. 13. Σώματος, ut mittam alios,
 etiam Cyrill. V, b. 146. 304. ac diferte Chryf. IX,
 576. c. d.

15. ἐλάβετε — ἐλάβετε] Bis ἐλάβομεν. Ath. II, 171.

17. εἴπερ] εἰ. E. Ath. II, 391.

18. λογίζομαι γὰρ] Haec Chryf. tam in MSS. quam
 in editi. omniis et habet. IX, 585. d. 581. a.

- τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν
 19. ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς. ἡ γὰρ ἀπο-
 κρυφθέντα τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν
 20. τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέχεται. τῇ γὰρ
 ματαιότητι ἡ κτίσις ὑποτάγη, οὐκ ἐκῶτα,
 21. ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαιτα ἐπ' ἐλπίδι ὅτι
 καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθῆται ἀπὸ
 τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθε-
 ρίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ.
 ΚΓ. 22. [Τέλος.] [Ἀρχή.] εἶδαμεν γὰρ, ὅτι πᾶσα τῆς τοῦ
 ἡ κτίσις συσειάζει καὶ συνωδῖνε ἀχρι τοῦ σαββάτου.
 23. νῦν. οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν
 ἀπαρχὴν τοῦ πνεύματος ἔχοντες. καὶ ἡμεῖς
 αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς φρονίζομεν, ἰσοθεσίαν ἀπεκ-
 δεχόμενοι, τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος
 24. ἡμῶν. τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσάθηνεν ἐλπίς δὲ
 βλέπομένη, οὐκ ἔστι ἐλπίς ὃ γὰρ βλέπει
 25. τις, τί καὶ ἐλπίζει; εἰ δὲ ὃ οὐ βλέπο-
 μεν, ἐλπίζομεν, δι' ὑπομοῆς ἀπεκδεχόμε-
 26. θα. ἀσάπτως δὲ καὶ τὸ πνεῦμα συσεί-
 λαιμβάνεται ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν· τὸ γὰρ
 τί * προσευξόμεθα, καθὼ δὲ, οὐκ εἶδαμεν,
 ἀλλ'

VIII, 22. ΚΓ. τῆ ε. τῆς γ. ἰβδ. ἀδελφοί, εἶδαμεν, ἐπὶ
 πᾶσα ἡ κτίσις.

21. τῆς δόξης] omittit Ath. II, 392.

26. ταῖς ἀσθενείαις] τῆς ἀσθενείας τ τῇ ἀσθενείᾳ. E.

προσευξόμεθα] προσευξόμεθα. Ita etiam postea
 in septem Codd. reperi. v. P. Westf. Birch.

ἀλλ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει ὑπὲρ
ἡμῶν ψευδαγμοῖς ἀλαλήτοις. ὁ δὲ ἔρευ 27.

κῶν τὰς καρδίας ὄϊδε, τί τὸ φροῖημα τοῦ
πνεύματος, ὅτι κατὰ θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ

Τέλος τῆς ε. ἀγίων. [Τέλος.] ὄϊδαμεν δὲ, ὅτι [Ἄρχή.] 28. ΚΔ.

τοῖς ἀγαπῶσι τὸν θεὸν πάντα συνεργεῖ εἰς
ἀγαθόν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς ὄυ-
σιν. ὅτι ὄυς προέγνω, καὶ προώρϊσε συμ- 29.

μέρφους τῆς εἰκότος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ
εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελ-
φοῖς. ὄυς δὲ προώρϊσε, τούτους καὶ ἐκά 30.

λεσε· καὶ ὄυς ἐκάλεσε, τούτους καὶ ἐδικαίω-
σεν· ὄυς δὲ ἐδικαίωσε, τούτους καὶ ἔδοξασε.

τί ὄυν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; εἰ ὁ θεὸς ὑπέ 31.
ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν; ὄσγε τοῦ ἰδῆαι 32.

υἱοῦ ὄυκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν πάν-
των παρέδωκεν αὐτὸν, πῶς ὄυχι καὶ σὺν

αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίσεται; τίς 33.
ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν θεοῦ; θεὸς ὁ δι-
καιῶν.

VIII, 28. ΚΔ. Φεβρουαρίου α. τοῦ ἀγίου τρέφανος [ἐν
τισι Σεπτεμβρίου ιε. εἰς τὴν ἀνάβλεψιν σαύλου.
ἐν ἄλλῳ· τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος μάμαντος.
ἐν ἄλλῳ· εἰς μάρτυρας.] ἀδελφοί, τοῖς ἀγαπῶσι
τὸν θεόν. ἐν ἄλλῳ· ἀδελφοί, ὄϊδαμεν.

ὑπερεντυγχάνει] ἐντυγχάνει. E. Chrysolit. utrum-
que IX, 585. e. 586. c. V, 134. a. Tertium
λαλεῖ etiam in promptu clt, ex Hebr. 12, 24. v.
XII, 296. d.

29. προέγνω] Basil. I, 302. in uno Codice προέγνωκε.
Sed 292. sine varietate. Sic et II, 646.

34. καιῶν· τίς ὁ κατακρίνων; χριστὸς ὁ ἀποθανὼν, μᾶλλον δὲ καὶ ἐγερθεὶς, ὃς καὶ ἔστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, ὃς καὶ ἐντύχαινε ὑπὲρ ἡμῶν.

ΙΓ. περὶ τῆς ὀφειλομένης ἀγάπης. χριστῷ.

35. τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ χριστοῦ; θλίψις, ἢ σενοχωρία, ἢ διωγμὸς, ἢ λιμὸς, ἢ γυμνότης, ἢ κίνδυνος, ἢ μά-

36. χαιρα; καθὼς γέγραπται· ὅτι ἕνεκά σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν ἐλογίσθη-

37. μεν ὡς πρόβατα σφαγῆς. ἀλλ' ἐν τούτοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαπήσαν-

38. τος ἡμᾶς. πέπεισμαι γὰρ, ὅτι ὅτε θάνατος, ὅτε ζωὴ, ὅτε ἄγγελοι, ὅτε ἀρχαί, ὅτε δυνάμεις, ὅτε ἐνεσῶτα, ὅτε μέλ-

λοντα,

35. τοῦ χριστοῦ] Sic et Basil. I, 126. 200. II, 468. ubi tamen deest, ἢ λιμὸς. 657. ista servat. Sed 673. τοῦ Θεοῦ. Sic et III, 613. χριστοῦ. Ath. I, 263. 273. 455.

σενοχωρία] Non possum praetermittere lectionem *recensionis* occidentalis, seu Cod. G., seu Boern. Habet enim *σενοχωρία*, et supra, *ε* (id est; *αυτ*) *χ*. Ergo altera lectio est *σενοχωρία*. Nemo, ut mille alia, haec notavit. Ergo Codex G., seu Boern., a Kuistero et Wellf. examinatus, non est is, quem ego edidi? Quis vero criticus eiusmodi monstra et ludibria fallariorum notabit? Immo, quis criticus eiusmodi, non dico Codices; sed Isterquilina, omnino excutiet?

38. ἀρχαί] + ὅτε ἐξουσία. E. Basil. II, 673. Vide *πλοκ*.

λοντα, ὅτε ὑψώμα, ὅτε βάθος, ὅτε 39.
 τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι
 ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, τῆς ἐν Χριστῷ
 Ἰησοῦ, τῷ κυρίῳ ἡμῶν. [Τέλος.]

Τέλος τοῦ
 αἰγίου.

ΙΔ. περὶ ἐκπτώσεως Ἰσραὴλ, τοῦ ἀποβληθέντος, καὶ
 κλήσεως τοῦ ἀληθοῦς, τοῦ ἐκκληθέντος μετὰ
 ἡμεῶν.

[Ἀρχή.] Ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ, οὐ IX, 1. ΚΕ.
 ψεύδομαι, συμμαρτυροῦσθαι μοι τῆς συνειδή-
 σεώς μου ἐν πνεύματι αἰγίῳ, ὅτι λύπη 2.
 μοι ἐστὶ μεγάλη, καὶ ἀδιάλειπτος ὁδὴν τῆ
 καρδίας μου. ἠυχόμην γὰρ αὐτὸς ἐγὼ 3.
 ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν
 ἀδελ-

IX, 1. ΚΕ. τῷ σαββάτῳ τῆς 5. ἐβδ. ἀδελφοί, ἀλή-
 θειαν λέγω ἐν Χριστῷ.

39. τοῦ Θεοῦ — ἡμῶν] Sic cum aliis Basil. II, 521.
 Chryl. IX, 600. b. Sed idem XI, 171. e. ἀγάπης
 τοῦ Χριστοῦ, idque adeo urget: οὐκ ἔστι πει-
 ἀπλῶς, ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀγάπης
 τοῦ Χριστοῦ. Ex confusione versus 35. Eodem
 modo inter ἀρχὴν et δυνάμεις versu 38. inculcat,
 ὅτε ἔξουσίαι, quod ipsum etiam non nulli arri-
 puerunt. Recte vero utrumque versum distinguit
 et exhibet Chryl. I, 135. c. Ex singulis locis
 Patrum ergo nihil efficitur. Aliud exemplum est
 9, 3.

IX, 3. αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι] ἀνάθεμα εἶναι αὐτὸς
 ἐγὼ. E. Chryl. IX, 603. 607. a. XI, 326. ἠυχ.
 ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ. I, 221. 385. 464. ἐγὼ ἀνάθε-
 μα εἶναι. 251. αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι. 694.
 ἠυχόμην ἀνάθεμα εἶναι. IX, 280. Cyrillus saepius
 haec

ἀδελφῶν μου, τῶν συγγενῶν μου κατὰ
 4. σάρκα. οἵτινες εἰσιν Ἰσραηλίται, ὧν ἡ
 υἱοθεσία καὶ ἡ δόξα καὶ αἱ διαθήκαι καὶ
 ἡ νομοθεσία, καὶ ἡ λατρεία καὶ αἱ ἐπαγ-
 5. γελίαι ὧν οἱ πατέρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ χρι-
 στός, τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὧν ἐπὶ πάντων
 θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

[Τέλος.]

haec habet, sed nolo cumulare locos. Basil. I, 601. hic rursus in media oratione omittit, ἡ:χ — χριστοῦ. Habet II, 479.

4. αἱ διαθήκαι] ἡ διαθήκη. Ath. II, 353.

5.] Sufficit hic accuratius laudare aliquot loca Ath. Chryl. Cyrill. quae quilibet ipse potest evoluere. Ergo Ath. I, 327. (489. sed hic deest, τὸ κατὰ σάρκα.) 546. 726. II, 353. sed hic aliquid post πάντων θεός. Addit 13. 166. 464. Chryl. IX, 604. e. 607. d. 653. e. VII, 51. b. VIII, 30. c. 191. b. VI, 434. 1, 483. X, 172. e. Cyrill. V, a. 20. 240. 765. V, b. 58. V, c. 144. VI, a. 60. ex Nestorio, qui haec agnoscit. 240. VI, b. 216. Basil. I, 282. de Chrilio. Sed 579. d. de deo patre, per sic dictam *accommodationem*. (Arrige aures, Wetsteni cum alleclis!) Damasc. II, 45. 88. Longa, varia, ac ne Graeca quidem disputatio est apud Orig. IV, 48—55. de verbis, λόγος et θεός. Euthym. MS. ita habet ad h. l. ὁ χριστός, φησιν, ὁ ὧν ἐπὶ πάντων θεός, ἢ ἐπὶ πάντων τῶν κτισμάτων θεός. In priorie editione dixeram, nullum Codicum meorum hic variare. Id verissimum est. Sed nec ex septem iis, quos postea examinavi, unus est, qui varietatem habeat. Verumtamen de Codice k. in priorie editione mea excidit haec animadversio. Scilicet, ὁ ὧν ἐπὶ, legitur in fine versus, extra versus, sed ab eadem

Τίλος τοῦ
σαββάτου

[Τίλος.] [Ἀρχή.] οὐχ ὄιον δὲ, ὅτι ἐκπέ- 6. Κ5.
πτακεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· ἐν γὰρ πάντες
οἱ ἐξ Ἰσραὴλ, οὗτοι Ἰσραὴλ. ἐνδ' ὅτι εἰσι 7.
σπέρμα ἀβραάμ, πάντες τέκνα· ἀλλ' ἐν
Ἰσαὰκ κληθήσεται σοι σπέρμα. ταυτίσω, 8.
οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκός, ταῦτα τέκνα
τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας
λογίζεται εἰς σπέρμα. ἐπαγγελίας γὰρ 9.
ὁ λόγος, οὗτος· κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον
ἐλεύσεμαι, καὶ ἔσται τῇ σάρξει ἕως. ἐν 10.
μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ βεβήκα, ἐξ ἑνὸς κοί-
την ἔχουσα, Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν.
μήπω γὰρ γεννηθέντων, μηδὲ πραχθέντων 11.
τί ἀγαθὸν ἢ κακόν, ἵνα ἢ κατ' ἐκλογὴν *
πρόθεσις τοῦ Θεοῦ μένη, ἐκ ἐξ ἔργων,
ἀλλ'

IX, 6. Κ5. τῇ σ. τῆς γ. ἐβδ. οὐχ ὄιον ἐκπέπτακεν.

- manu: πάντων Θεὸς vero, in principio proximi
versus, in rasura, etiam a prima manu. Sic in
eodem 15, 9. ἐν γὰρ ἐν, in fine versus, extra
versum scriptum est, μοιχεύσεις vero, in princi-
pio proximi versus, in rasura. Sed haec quoque
a prima manu. Scriba ergo utroque loco eodem
modo errorem suum correxit.

9. ἐλεύσεμαι] πρὸς σὲ, addit Chryf. IX, 608. d. Idem
ibidem interrogat: τί ἐστὶ, κατὰ δύναμιν
ἐπαγγελίας; Ac si ita in textu legatur.

11. κακόν] φαῦλον. E. Synonymum ex levitate per-
mutatum. Chryf. IX, 609. V, 410. cum aliis vul-
gatum. Pro φαῦλον laudari quoque poterat Cy-
rill. III, 320. Vide mox versum 19. et 27.

τοῦ Θεοῦ πρόθεσις] πρόθεσις τοῦ Θεοῦ. Sic et
Ussani

12. ἀλλ' ἐκ τοῦ καλοῦντος, ἐρέθη αὐτῇ·
ὅτι ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι.

13. καθὼς γέγραπται τὸν ἰακώβ ἠγάπησα,

14. τὸν δὲ ἡταῦ ἐμίσησα. τί οὖν ἐροῦμεν; μὴ

15. ἀδικία παρὰ τῷ Θεῷ; μὴ γένοιτο. τῷ
γὰρ μουσῇ λέγει ἐλεήσω, ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ

16. οἰκτερήσω, ὃν ἂν οἰκτείρω. ἄρα οὖν οὐ
τοῦ θέλοντος, οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ

17. τοῦ ἐλεῶντος Θεοῦ. λέγει γὰρ ἡ γραφὴ

τῷ Φαραώ· ὅτι εἰς αὐτὸ ταῦτο ἐξήγειρά σε,
ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύσामίν μου, καὶ

ὅπως διαγγελῆ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ

KZ. 18. γῆ. ἄρα οὖν [Ἀρχή] ὃν θέλει, ἐλεῶ·

19. ὃν δὲ θέλει, σκληρύνει. ἐρεῖς οὖν μοι τί
ἔτι μέμφεται; τῷ * γὰρ βουλήματι αὐτοῦ

20. τίς ἀνθέστηκε; [Τέλος.] μειοῦνγε, ὃ ἂν-τέλος τῆς·
θραυπε, σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ

Θεῷ; μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι·

21. τί με ἐποίησας οὕτως; ἢ οὐκ ἔχει ἐξου-
σίαν ὁ κερამεὺς τοῦ πηλοῦ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ
Φυράμα-

IX, 18. KZ. τῇ β. τῆς δ. ἐβδ. [ἐν τισι, σεπτεμ-
βριου ιγ. τοῦ ἁγίου κερηλίου.] ἀδελφοί, ὃν θέλει
ὁ Θεὸς ἐλεῖ.

Oecum. in Icholio. Utroque modo Chryf. IX,
611. a. 612. e.

19. τῷ βουλήματι] τῷ γὰρ βουλήματι. Sed Chryf.
IX, 614. c. τῷ γὰρ θελήματι, quod aliqui fecuti
sunt.

Φυράματος παιῖσαι, ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος,
 ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν; εἰ δὲ θέλων ὁ θεὸς 22.
 ἐδάξασθαι τὴν ὀργὴν, καὶ γνωρίσαι τὸ
 δυνατὸν αὐτοῦ, ἠνεγκεν ἐν πολλῇ μακρο-
 θυμίᾳ σκεῦη ὀργῆς καταηρισμένα εἰς ἀπό-
 λησιν; καὶ ἡσ γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον τῆς 23.
 δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκεῦη ἐλέους, ἃ προητοι-
 μασεν εἰς δόξαν; ἔως καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς, 24.
 οὐ μόνον ἐξ Ἰουδαίαν, ἀλλὰ καὶ ἐξ Ἑθνῶν.
 ὡς καὶ ἐν τῷ ὡσπὲ λέγει· καλέσω τὸν ὄν 25.
 λαόν μου, λαόν μου· καὶ τὴν ἑκὴν ἠγαπημένην,
 ἠγαπημένην. καὶ ἔξαι, ἐν τῷ τόπῳ, ὃν ἐβρόθήθῃ 26.
 αὐτοῖς· ὃ λαός μου ὑμεῖς, ἐκεῖ κληθήσον-
 ται ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ. ἡσαΐας δὲ κράζει 27.
 ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ· ἐὰν ἦ ὁ ἀριθμὸς τῶν
 υἱῶν Ἰσραὴλ, ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ
 κατάλειμμα σωθήσεται. λόγον γὰρ συντελῶν 28.
 καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ, ὅτι λόγον συντε-
 μημένον ποιήσει κύριος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ 29. KZ.
 καθὼς προέβλεπον ἡσαΐας· [Ἀρχή.] εἰ μὴ
 κύριος σαβαὶθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα,
 ὡς

IX, 29. KZ. δεκεμβρίου λ. εἰς τὴν μετέωροί, τῶν χρι-
 στοῦ γενεσίαν. ἐν τισι. καὶ ἐν ἄλλῳ, τῆ·ε τῆς σ.
 ἀδάφρ. εἰ μὴ κύριος.

22. καταηρισμένα] Editor Basilii M. II, 77. nota h.
 reprehendit Vulgatum interpretem, quod reddi-
 dit apta, non aptata. Ego potius laudo.

27. κατάλειμμα] ἐγκατάλειμμα. E. Ita Damasc. et
 Chryf. IX, 618. 620-637. Aliqui ὑπόλειμμα, et,
 iuncto

ὡς σόδομα ἀν' ἐγενήθημεν, καὶ ὡς γέμιζθα
ἀν' ἀμοιώθημεν.

IE. ὅτι κατὰ ἀπιστίαν ἢ ἔκπτωσις, διὰ τῆς εἰς ἄγνοιαν
ἐγκαταλείψεως καὶ τοῦ μὴ ἀρμόζοντος αὐτοῖς κηρύγ-
ματος.

30. τί οὖν ἐροῦμεν; ὅτι ἔθνη τὰ μὴ δικάοντα
δικαιοσύνην, κατέλαβε δικαιοσύνην, δικαιο-

31. σύνην δὲ τὴν ἐκ πίστεως· Ἰσραὴλ δὲ διά-
κων νόμον δικαιοσύνης, εἰς νόμον δικαιοσύνης

32. οὐκ ἔφθασε; διατί; ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως,
ἀλλ' ὡς ἐξ ἔργων νόμου· προσέκοψαν γάρ

33. τῷ λίθῳ τοῦ προσκίμματος. καθὼς γί-
γραπται· ἰδοὺ, τίθημι ἐν σιῶν λίθον προσ-
κίμματος, καὶ πέτρων σκιανδάλου· καὶ
πᾶς ὁ πισεύων ἐπ' αὐτῷ, οὐ καταίσχυν-

KH. X, I. Θήσεται. [Τέλος.] [Ἀρχή.] Ἀδελφοί, ἡ τέλος τῆς β.
μὲν εὐδοκίας τῆς ἐμῆς καρδίας, καὶ ἡ δεησις καὶ τῆς
μειψότου.
ἡ

X, I. KH. κυριακῆ ε. ἀδελφοί, ἡ εὐδοκία τῆς ἐμῆς.

in octo utroque, ὑποκατάλειμμα. Mei Codices
nihil mutant. Comparatur hic Wolf. Giesb.
Birch. Ex huiusmodi locis, quae nullam dogma-
ticam dilceptionem habent, aestimanda est Co-
dicum fides et auctoritas.

32. νόμου] — E. Chryf. IX, 620. b. οὐκ εἶπεν, ἐξ
ἔργων, ἀλλ', ὡς ἐξ ἔργων νόμου. Idem. tamen
νόμου omittit VII, 141: ἀλλ' ὡς — νόμου prorsus
desunt. VIII, 54. Centies dixi, ex Chrylostomo
et ceteris Patribus quodlibet defendere licet. v. P.
Mei Codices nihil mutant, nisi unus 13. qui in
ὡς rasuram habet, ut desit ε.

33. ἐπ' αὐτῷ] ἐπ' αὐτόν. E. Chryf. IX, 620. b. et
Theodoret.

ἢ πρὸς τὸν Θεόν, ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ ἔσιν εἰς
σωτηρίαν. μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς, ὅτι ζῆλον 2.
Θεοῦ ἔχουσι, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν.
ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, 3.
καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦντες εἴσασιν,
τῇ δικαιοσίῃ τοῦ Θεοῦ ὀυχ ὑπετάγησαν.
τέλος γὰρ νόμου χειρὸς, εἰς δικαιοσύνην 4.
πρωτὶ τῷ πιστεύοντι. μαουστῆς γὰρ γραφεί 5.
τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου· ὅτι ὁ
πειθήσας αὐτὰ ἀνθρώπος. ζήσεται ἐν αὐ-
τοῖς. ἢ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὕτω λέ- 6.
γει· μὴ ἔπης ἐν τῇ καρδίᾳ σου· τίς ἀνα-
βήσεται εἰς τὸν οὐρανό· τουτέστι χειρὸν
καταγαγεῖν. ἢ τίς καταβήσεται εἰς τὴν γ,
ἀβυσσ-

X, 1. τοῦ Ἰσραὴλ] αὐτῶν. E. Ita Chryf. IX, 607. e.
621. a. 280. c. dissentientibus tamen eius Codici-
bus. Credo autem, apud Chrysolomum praefer-
endum esse αὐτῶν, cum praecedat Ἰουδαίων. Se-
mel autem Chrysolomus h. l. in animum induxe-
rat αὐτῶν. Ergo id postea etiam inculcavit II,
487. εὐδοκία μου καὶ — αὐτῶν. Sic et XI, 52.
'Αὐτῶν etiam Cyrill I, g. 385. Birch. αὐτῶν in
uno B. ego in nullo inveni, nec in septem illis,
quos novissime examinavi.

3. ἰδίαν δικαιοσύνην] δικαιοσύνην —. E. Basil. II, 643.
664. Poterat abesse. Ergo omiffum.

4. τέλος — χειρὸς] πλήρωμα ὄν νόμου ὁ χειρὸς.
Ath. II, 378. Ex Rom. 13, 10. Eodem modo
Patres alii errarunt, ut ad Clem. Alex. suo loco
notavi.

5. αὐτοῖς] αὐτῇ. E. αὐτοῖς refertur ad αὐτά,

ἀβυσσον; τούτέστι χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγα-

8. γῆν. ἀλλὰ τί λέγει; ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστιν ἐν τῷ σώματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, τούτέστι τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως, ὃ κηρύσ-

9. σομεν· ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ σώματί σου κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι ὁ Θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν,

10. σωθήσῃ. καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην· σώματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν.

ΚΘ. 11. [Τέλος.] [Ἀρχή.] λέγει γὰρ ἡ γραφή· ^{τέλος τῆς} πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ, οὐ καταισχυ- ^{κεραυθῆναι.}

12.θήσεται. οὐ γὰρ ἐστὶ διαβολὴ Ἰουδαίου τε καὶ Ἑλλήνου· ὁ γὰρ αὐτὸς κύριος πάντων, πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν.

X, 11. ΚΘ. τῆ γ. τῆς δ. ἐβδ. [καὶ ἐν ἄλλοις διευερβρίου γ.] ἀδαφοί, λέγει ἡ γραφή. πᾶς ὁ πιστεύων ἐπὶ τῷ θεῷ οὐ.

8. λέγει] + ἡ γραφή. E. Ex interpretis alicuius supplemento. Ergo nec boni Codd. nec Patres accuratiores agnoscunt. In his Basil. III. 64r. qui ibi explicandi caussa addit: οὐ χρειαν ἔχεις τὰ ἔντω σου μακρὰν, ὑψανὸν ἢ ἀβύσσους, περιεργάζεσθαι· ἀλλὰ τῷ ἐγγύς καὶ σὺ χρῆσαι δεξιῶ βοηθήματι. Sic nec novis N. Testamenti editioribus ad inferos descendendum est, ut inde novas et inusitatas recessiones requirant ac reportent. In promptu sunt Codices Graeci.

12. εἰς πάντας] εἰς πάντα καὶ ἐπὶ πάντας. E. Chryf. IX, 624. e. 625. a. εἰς πάντας καὶ ἐπὶ πάντας. II, 399. III, 9. VII, 285. XI, 726. Vulgatum III, 769.

αὐτόν. [Ἀρχή.] πᾶς γὰρ ἐς ἀν ἐπικα- 13. ΚΘ.
 λέσεται τὸ ἄνομα κυρίου, σωθήσεται πᾶς 14.
 ὃν ἐπικαλέσονται, εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν;
 πᾶς δὲ πισεύσουσιν, ὃν οὐκ ἤκουσαν; πᾶς
 δὲ ἀκούσουσι χωρὶς κηρύσσοντος; πᾶς δὲ 15.
 κηρύξουσιν, εἰὰν μὴ ἀποσαλαῶσι; καθὼς γέ-
 γραπται ὡς ὠραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγε-
 λιζομένων εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ
 ἀγαθὰ. ἀλλ' οὐ πάντες ὑπήκουσαν τῷ 16.
 εὐαγγελίῳ ἡσαίας γὰρ λέγει κύριε, τίς
 ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; ἄρα ἢ πίσις ἐξ 17.
 ἀκοῆς· ἢ δὲ ἀκοῇ διὰ ῥήματος Θεοῦ, ἀλλὰ 18.
 λέγω μὴ οὐκ ἤκουσαν; μεταῦνγε εἰς πᾶσαν
 τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ Φθίγγος αὐτῶν, καὶ
 εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα
 Τέλος ἀπο- αὐτῶν. [Τέλος.] ἀλλὰ λέγω μὴ οὐκ 19.
 5όλων.
 ἔγω Ἰσραὴλ; πρῶτος μαῦσῆς λέγει ἐγὼ
 παραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνει, ἐπὶ ἔθ-
 νει ἀσυνέτῳ παρεργιῶ ὑμᾶς. ἡσαίας δὲ 20.
 ἀπο-

X, 13. ΚΘ. ἐν τισιν, εἰς ἀποστόλους· ἀδελφοί, πᾶς
 ὃς ἄν.

14. Basil. II, 490. πᾶς γὰρ πισεύσουσιν (πισεύσωσιν.)
 εἰὰν μὴ ἀκούσασιν; Ath. II, 4. omittit, πᾶς δὲ
 πισ. — ἤκουσαν, et proximum dicit. Sed 493. ha-
 bet: πᾶς πισεύσουσιν, εἰὰν μὴ ἀκούσωσι;

17. ἄρα] ὡς. Ath. II, 494.

19. οὐκ ἔγω Ἰσραὴλ] Ἰσραὴλ οὐκ ἔγω. E. Ex Chryf.
 IX, 632. a. ut alia plura maioris etiam momenti.
 Mox idem in eadem pagina πρῶτος et πρῶτον
 habet.

ἀποτολμᾷ, καὶ λέγει· εὐρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ
ζητοῦσιν, ἐμφανῆς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ
21. ἐπερωτῶσι. πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ λέγει·
ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς
μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέ-
γοντα.

15. περὶ τοῦ σκοποῦ, καθ' ὃν ἐξεβλήθησαν, ὥς δεύ-
τερον ἐπανελεθεῖν, ζήλω τῶν προτιμηθέντων ἰθῶν
συνταχθέντων τῷ πιστῷ Ἰσραὴλ.

XI, 1. Λέγω οὖν· μὴ ἀπάσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν
αὐτοῦ; μὴ γένοιτο· καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσραηλί-
της εἰμὶ ἐκ σπέρματος Αἰθραάμ, Φυλῆς
2. Βενιαμίν οὐκ ἀπάσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν
Α. αὐτοῦ, ὃν προσέγνω. [Τέλος.] ἢ [Ἀρχή.] Τέλος τῆς γ.
οὐκ οἶδατε ἐν ἡλίᾳ τί λέγει ἢ γραφῆ; ὡς
ἐντυγ-

XI, 2. Α. τῆ δ. τῆς δ. ἐβδ. [ἐν ἄλλοις, ὀκτωβρίου
ιθ. καὶ δεκεμβρίου β.] ἀδελφοί, οὐκ οἶδατε ἐν
ἡλίᾳ τί λέγει.

21. καὶ ἀντιλέγοντα] Ita et Cyrill. V, b, 41. et omnes
Codices, praeter quatuor infimos, D. E. F. G.
qui tamen alibi in pretio sunt apud Griesbachium.
Hoc loco ad eos non attendit, sed, auctoritate
scribae Codicis Cantabrigienfis, (v. Act. 14, 16.)
sinivit (sic.) *eos ambulare vias suas.* Uti-
nam eos potius *sanasset*, cum praesertim ille
ipse scriba suppeditasset, *sanavit.*

XI, 1. λαὸν αὐτοῦ] † ὃν προσέγνω. E. Chryf. IX,
634. d. e. qui id etiam ibi urget. Et X, 53. b.
Qui Codices ergo h. l. ex Chryf. interpolati sunt?
Ex meis omnino nullus. Immo nec mei Theo-
phylacti Codices, praeter unum Lipsiensem, quem
appello *f.* Ita tamen habent Weiff. A. D.

ἐντυγχάνει τῷ θεῷ κατὰ τοῦ Ἰσραήλ, λέ-
γων· κύριε, τοὺς προφήτας σου ἀπέκτει- 3.
σαν, καὶ τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν·
καὶ γὰρ, ὑπελείφθην μόνος, καὶ ζητοῦσι τὴν
ψυχὴν μου. ἀλλὰ τί λέγεις αὐτῶ ὁ κρη- 4.
ματισμός; κατέλιπον ἑμαυτῶ ἐπταμισχι-
λίους ἀνδρας, οἵτινες οὐκ ἴκαμψαν γόνυ
τῇ Βάαλ. οὕτως εἶν καὶ ἐν τῷ νῦν 5.
καιρῷ λῆμμα κατ' ἐκλογὴν χάριτος γέγο-
νεν. εἰ δὲ χάριτι, οὐκέτι ἐξ ἔργων· ἐπεὶ 6.
ἢ χάρις οὐκέτι γίνεται χάρις· εἰ δὲ ἐξ
ἔργων, οὐκέτι ἐστὶ χάρις· ἐπεὶ τὸ ἔργον
οὐκέτι

2. λέγων] — E. Omittit Chryf. IX, 635. d. Ex Bir-
chianis unus, ex meis nullus omittit.

4. κατέλιπον] κατέλειπον τ κατέλειψα. E. Poslerius
Damasc. II, 42. Prius ex confusione vocalium.

5. γέγονεν] Basil. I, 395. pro arbitrio, ἐσώθη. Vul-
gatum 520.

6.] Chryf. IX, 637. b. nihil mutat, nisi ἐστι, loco γί-
νεται. Sic unus Augustianus 5. qui est cum catena
ex Chryf. et aliis. In uno tamen Chryf. Cod.
Mosq. 8. defunt, εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκέτι ἐστὶ
χάρις. Ergo defectus ab χάρις ad χάρις. Cum
alter Codex 3. contra sit, non dubito, quin Chry-
sostomus haec seruarit. Accedit, quod I, 602. e.
sine defectu refert. Nihilominus tamen aliqui
Codices, non mei, sed aliorum, omittunt omnia
ab, εἰ δὲ ἐξ ἔργων ad finem versus. Causa omit-
tendi duplex esse potest, vel similitudo membro-
rum, quae saepe scribis, praesertim illis, qui hic
memorantur, fraudi fuit: vel quia Chrysostomus
haec hinc interpretatione transmittit, quod ei ni-

7. οὐκέτι ἐστὶν ἔργον. τί οὖν; ὁ ἐπιζητεῖ
 ἰσραήλ, * τοῦτο οὐκ ἐπέτυχεν ἢ δὲ ἐκλογὴ
 ἐπέ-

mis arguta, atque etiam impedita videbantur. Ita multoties in eiusmodi locis clam se subduxit. Quae vero Chrysostomus non interpretatus fuerat, ea a quibusdam ommissa esse, multis exemplis docui in priore editione. De Luc. 9, 55. etiam in hac editione monui. Postremo etiam Origenes in culpa esse potest, in cuius interpretatione Latina IV, 629, 630. haec abrupte laudantur. Merito quilibet mirabitur, quomodo tot scribae, verba satis obscura, tanto consensu ac sine ulla varietate, quod nullibi in locis interpolatis, praesertim tam longis, factum est, inculcarint, cum praesertim nulla addendi, sed contra omittendi causa et occasio fuerit. Sed nec apud Birchium ullus est Codex, qui haec omittat. Qui Codices ergo hic, ut millicies alibi, corrupti sunt? scilicet iussini, A. C. D. E. F. G. 47. Dissentit adeo B. seu Vat. 1209. de quo vide Birchium ad h. l. Singula haec copiose explicat Euthymius in Cod. Monach. nam. 259. cuius apographum beneficio Ignatii Hardt, Summi Viri, est penes me. Cum Euthymius nondum sit editus, nihil impedit, quo minus totum locum, qui omittitur, cum interpretatione hic adscribam:

εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκέτι ἐστὶ χάρις] εἰ δὲ ἐξ ἔργων ἢ ἐκλογὴ, ἀνήρηται ἡ χάρις.

ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκέτι ἐστὶ ἔργον] ἐπεὶ, εἰ μὴ ἀναίρεθῆ ἡ χάρις, τὸ ἔργον οὐκέτι λογίζεται ἔργον. ἀλλήλοις γὰρ ἐμποδίζουσι καὶ μὴ θάτερον ἀπειῖν, θάτερον, ὃν συστήσεταί. τοῖς ἔργοις μὲν γὰρ ἐπέτα μισθός, ἀλλ' οὐ χάρις· ἡ χάρις δὲ δίδεται τοῖς μὴ ἐργασαμένοις, ἀλλ' οὐ τοῖς ἐργασαμένοις. τί τοίνυν φιλονεικεῖτε, ἐξ ἔργων νόμου δικαιοθῆναι, ὅπερ οὐ δυνήσεσθε; τί δὲ φοβεῖσθε προσελθεῖν, ἔργα μὴ ἀπαιτούμενοι, ἀλλὰ χάριτα δικαιοῦμενοι; Vide praeterea P.

ἐπέτυχεν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπαρώθησαν. καθὼς δ.
 γέγραπται ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς πνεῦμα
 κατανύξεως, ὁφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπεν,
 καὶ ὠτα τοῦ μὴ ἀκούειν, ἕως τῆς σήμερον
 ἡμέρας. καὶ δαυὶδ λέγει γενηθήτω ἡ θ.
 τραπέζα αὐτῶν εἰς παργίδα, καὶ εἰς θήραν,
 καὶ εἰς σκάνδαλον, καὶ εἰς ἀνταπόδομα
 αὐτοῖς. σκοτισθήτωσαν οἱ ὁφθαλμοὶ αὐτῶν 10.
 τοῦ μὴ βλέπεν· καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν
 διαπαντὸς σύγκαμψον. λέγω ὅυν, μὴ 11.
 ἔπταισαν, ἵνα πέσωσι; μὴ γένοιτο ἀλλὰ
 τῷ αὐτῶν παραπτώματι ἢ σωτηρίᾳ τοῖς
 ἔθνεσιν, εἰς τὸ παραζηλώσαι αὐτούς. εἰ 12.
 δὲ τὸ παράπτωμα αὐτῶν πλοῦτος κόσμος,
 καὶ

7. ἐπιζητεῖ] ἐπεζήτει. E. Elegantius quidem. Nullus
 tamen meorum ita, nec ullus apud Birch. Verum
 ex codicibus elegantibus F. G. 5. 52. ista laudat
 Wetstenius. Querebat est etiam in Vulg. et Ita-
 la. Chrysothomus vulgatum habet IX, 642. a. b.
 ubi tamen est τούτου, de quo mox monetur.
 Videamus autem, annon expiscari possimus, unde
 hoc sit. Tamen ergo ex Chrysothomo est. Vide
 VIII, 53. a. ubi est, et ἐπεζήτει, et mox τούτο.

τούτου οὐκ] τούτο οὐκ. Ita, praeter alios meos,
 duo etiam Codd. Chryf. Mosiq. 3. et 8. hoc ipso
 loco. Hi tamen hic, ut dixi, ἐπιζητεῖ servant.
 Τοῦτο explicari potest, κατὰ τοῦτο. Xenoph.
 edit. Leuncl. p. 530. a. ἐκ τούτου τε μάλα καὶ
 τᾶλλα ἐπέτυχανεν ἰφικράτης. Ergo et a Grae-
 citate vindicatur. Idoneus enim auctor Xeno-
 phoen. ut arboror. Igitur etiam Griesbachius
 quotidie eum solet legere. v. Birch.

12. εἰ δὲ τὸ — πλήρωμα αὐτῶν] Omittit Wetst. A.

Nota

καὶ τὸ ἥττημα αὐτῶν πλοῦτος ἔθνων, πόσω
 μάλλον τὸ πλήρωμα αὐτῶν; [Τέλος.] τέλος τῆς δ.

- ΛΑ. 13. [Ἀρχή.] ὑμῖν γὰρ λέγω τοῖς ἔθνεσιν, ἐφ'
 ὅσον μὲν εἰμι ἐγὼ ἐθνῶν ἀπέπολος, τὴν
 14. διακονίαν μου δεξάξω· εἰπὼς παραζηλώσω
 μου τὴν σάρκα, καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐ-
 15. τῶν. εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν, καταλα-
 λαγὴ κόσμου· τίς ἡ πρόσληψις, εἰ μὴ ζωὴ
 ΛΑ. 16. ἐκ νεκρῶν; [Ἀρχή.] εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ Ἀρχὴ ἐν
 ἀγία, καὶ τὸ Φύραμα· καὶ εἰ ἡ ῥίζα ἀγία, τίσι.
 17. καὶ οἱ κλάδοι. εἰ δὲ τινες τῶν κλάδων
 ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ ἀγριέλαιος, ὃν ἐκεκεν-
 τρήσθης ἐν αὐτοῖς, καὶ συγκοινωνὸς τῆς
 ῥίζης καὶ τῆς πίστεως τῆς ἐλαίας ἐγένου,
 18. μὴ κατακαυχῶ τῶν κλάδων· εἰ δὲ κατα-
 καυχᾶσαι, οὐ σὺ τὴν ῥίζαν βασιλεύεις,
 19. ἀλλ' ἡ ῥίζα σέ. ἐρεῖς οὖν· ἐξεκλάσθησαν
 20. οἱ κλάδοι, ἵνα ἐγὼ ἐγκεντρήσθω. καλῶς
 τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ τῇ πίστει
 ἔτηκας· μὴ ὑψηλοφροῖσαι, ἀλλὰ φοβεῦ.
 εἰ

XI, 13. ΛΑ. τῇ ε. τῆς δ. ἐβδ. ἀδελφοί, ὑμῖν λέγω
 [τοῖς ἔθνεσιν.]

XI, 16. ΛΑ. κυριακῆ σ. τῶν βαϊάν. ἀδελφοί, ἡ ἀπαρ-
 χή· οὕτως ἐν τίσιν.

Nota hoc ad versum 6. ubi idem omittit, εἰ δὲ —
 ἔργον. Habent hunc versum et alii, et Cyrill. IV,
 1057.

19. οἱ κλάδοι] οἱ — D. v. P. Quatuor ex septem,
 quis pollea consului, omittunt οἱ.

εἰ γὰρ ὁ Θεὸς τῶν κατὰ Φύσιν κλάδαν 21.
 οὐκ ἐφείσατο, μήπως οὐδὲ σοῦ * Φείσε-
 ται. * Ἴδε ὅυν χρηστότητα καὶ ἀπειρο-22.
 μίαν Θεοῦ· ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας, ἀπο-
 τομίαν· ἐπὶ δὲ σε, χρηστότητα, εἰάν ἐπιμει-
 νης τῇ χρηστότητι· ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ.
 καὶ ἐκῆνοι δὲ, εἰάν μὴ ἐπιμείνωσι τῇ ἀπι-23.
 σία, ἐγκεντρίσθουσιν· δισταγὸς γὰρ ἐστὶν
 ὁ Θεὸς πάλιν ἐγκεντρίσσει αὐτούς. εἰ γὰρ 24.
 σὺ ἐκ τῆς κατὰ Φύσιν ἐξαιρίσῃ ἀγριελαιίου,
 καὶ παρὰ Φύσιν ἐγκεντρίσθης εἰς καλλιέ-
 λαιον, πῶσω μᾶλλον οὗτοι οἱ κατὰ Φύσιν,

τίνας τῆς ε. ἐγκεντρίσθουσιν τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ; [Ἰέλω.]

[Ἄρχη.] ὅ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφ. 25. ΛΒ.

Φοί, τὸ μυστήριον τοῦτο, ἵνα μὴ ἦτε παρ'
 ἑαυτοῖς φρονίμοι, ὅτι πάσασι ἀπὸ μέρους
 τῶ Ἰσραὴλ γέγονεν, ἄχρις ὅτου τὸ πλήρωμα
 τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ. καὶ ὕτω πᾶς 26.
 Ἰσραὴλ σωθήσεται· καθὼς γέγραπται· ἦξι
 ἐκ

XI, 25. ΛΒ. τῆ 5. τῆς δ. ἐβδ. ἀδελφοί, ὅου θέλω ὑμᾶς
 ἀγνοεῖν.

21. Φείσεται] Φείσεται. Ita postea etiam in lex re-
 peri.

22. Ἰδε] ἴδε. De hoc supra monui.

25. ἄχρις ὅτου ad 25. γέγραπται] Omittit Chryf. IX,
 651. ubi haec data opera interpretatur. Habet
 tamen antea 644. e. ὅταν δὲ τὸ πλήρωμα — τότε
 πᾶς ἰσρ. σωθ. Versum 25. et 26. multoties alibi
 etiam laudat, ut VII, 656. c. Item Cyrill. multo-
 toties, primo, secundo et tertio volumine,

ἐκ σιῶν ὁ θυόμενος, καὶ ἀποσρέψει ἀσεβείας
 27. ἀπὸ ἰακώβ. καὶ αὐτὴ αὐτοῖς ἡ παρ'
 ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἀμαρ-
 28. τίας αὐτῶν. κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον,
 ἐχθροὶ δι' ὑμᾶς· κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν,
 29. ἀγαποῦντο διὰ τοὺς πατέρας. ἀμεταμέ-
 ληται γὰρ τὰ χαρίσματα καὶ ἡ κλησίς
 30. τοῦ Θεοῦ. ὥσπερ γὰρ καὶ ὑμεῖς ποτε
 ἠπειθήσατε τῷ Θεῷ, νῦν δὲ ἠλεήθητε τῇ
 31. τούτων ἀπειθείᾳ· οὕτω καὶ οὗτοι νῦν
 ἠπειθήσαν τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει, ἵνα καὶ αὐτοὶ
 32. ἐλεηθῶσι. συνέκλεις ὁ Θεὸς τοὺς
 πάντας εἰς ἀπειθειαν, ἵνα τοὺς πάντας
 33. ἐλεήσῃ. ὁ βῆθος πλούτου καὶ σοφίας
 καὶ γνώσεως Θεοῦ· ὡς ἀνεξερεύνητα τὰ
 κρύμματα αὐτοῦ, καὶ ἀνεξιχνίασι αἱ ἑδοὶ
 34. αὐτοῦ. τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου; ἢ τίς
 35. σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο; ἢ τίς προέδω-
 κεν αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ;
 36. ὅτι ἐξ αὐτοῦ, καὶ δι' αὐτοῦ, καὶ εἰς αὐτὸν
 τὰ πάντα· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.
 ἀμήν. [Τέλος.]

Τέλος τῆς 5.

15. παρακρίσεις περὶ ἀρετῆς τῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἀν-
 θρώπους. ἐν αἷς, περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ὁμοιότητος.
 περὶ τῆς πρὸς Θεὸν λατρείας. περὶ τῆς πρὸς ἀντικει-
 μένους

29. Ath: I, 455. χαρίσματα τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ χάρις τῆς
 κλήσεως.

35. εἰς αὐτὸν] ἐν αὐτῷ, dissentientibus tamen ibi Co-
 dicibus, Basil. I, 311. vulgatum III, 7. et Ath. II,
 11. 446.

μένους ἀνεξιματίας. περὶ τῆς πρὸς ἄρχοντας ὑποτα-
γῆς. περὶ σωφροσύνης καὶ πραότητος. περὶ τῆς ἐν
βράμασι καὶ ἡμέραις ἀμάχου διανοίας.

[Ἀρχή.] Παρακαλῶ ὑμᾶς, ἀδελφοί, XII, 1.
διὰ τῶν ὀκτιζμῶν τοῦ Θεοῦ, παραση̄σαι τὰ ΛΓ.
σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν, ἀγίαν,
εὐάρεστον τῷ Θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν
ὑμῶν· καὶ μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι 2.
τούτῳ·

XII, 1. ΛΓ. σαββάτω ζ. ἀδελφοί, παρακαλῶ ὑμᾶς
διὰ τῶν.

XII, 1. παραση̄σαι] παραση̄σατε, poliulante oratione,
Basil. II, 492. Ergo non est diversa lectio, uti
nec mille alia similia. Vide ibid. 506. in primis
653. 652. παραση̄σατε etiam Ath. II, 476. ὅπως
παραση̄σητε. 477. Vulgatum III, 42. sed ἀγίαν
omittit. Hoc loco nemō ex Patribus varietatem
notavit, nec ulli in mentem venit, ut de παραση̄-
σαι dubitaret. Quis vero etiam, sana mente prae-
ditus, ex homiletis et ascetis disputare audeat
contra Codices N. T. fide dignissimos? Tamen
homines vesani reperti sunt, qui in locis similibus
ausi fuerint Codices, ex Patribus corruptos; ex
Patribus defendere, si praesertim istae mirabiles
lectiones ipsorum, mirabilibus et impiis faverent
opinionibus.

2. συσχηματίζεσθε — μεταμορφοῡσθε] συσχηματίζε-
σθαι — μεταμορφοῡσθαι. E. Hoc tantum in in-
teriore margine ostendit Griesbachius, cum ta-
men ita legatur in A. D. E. F. G. et tredecim
eius generis aliis. Ita quoque, ut ex Birchio con-
stat, correctum est in eius divino B. Notetur
hoc ad loca alia, ubi ex multo paucioribus istius
generis Codicibus Griesbachius antea facillime cor-
ruptum textum, auctoritate optimorum Codicum in-
corruptum. Vide mox.

τούτω ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαι-
νώσει τοῦ νοῦς ὑμῶν, εἰς τὸ δοκιμάζειν
ὑμᾶς, τί τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ τὸ ἀγαθὸν

3. καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον. λέγω γὰρ διὰ
τῆς χάριτος τῆς δοθείσης μοι, παντὶ τῶ
ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερφρονεῖν, παρ' ὃ δεῖ
φρονεῖν· ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν,
ἐκάστω ὡς ὁ Θεὸς ἐμέρισε μέτρον πίστεως.

ΛΔ. 4. [Τέλος.] [Ἀρχή.] καθάπερ γὰρ ἐν ἐνί τῆλος τοῦ
σώματι μέλη πολλὰ ἔχομεν, τὰ δὲ μέλη σαββάτου.

5. πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει προῖξιν· ὕτως
οἱ πολλοὶ ἐν σώμα ἔσμεν ἐν χριστῷ, ὁ δὲ
καθ' εἰς, ἀλλήλων μέλη. [Υπέρβα.] Ὑπέρβα ἐν

ΛΕ. 6. [Ἀρχή.] ἔχοντες δὲ χαρίσματα κατὰ τὴν τὸ τῆς β.
χάριν

XII, 4. ΛΔ. τῇ β. τῆς ε. ἰβδ. ἀδελφοί, καθάπερ ἐν
ἐνί.

XII, 6. ΛΕ. κυριακῇ 5. καὶ ἐν ἄλλῃ, ἀπειλλίου 15.
ἀδελφοί, ἔχοντες χαρίσματα.

μεταμορφοῦσθε] + ἐν. E. Basil. II, 662. qui ibi
etiam proximam appendicem Chrysolomii exclu-
dit atque etiam 511.

δοκιμάζειν ὑμᾶς] + τὰ διαφέροντα καὶ γνώ-
σκειν. E. τὰ διαφέροντα Chryf. IX, 659. qui ibi
aliquoties interpretatur, τὰ συμφέροντα. v. P.
Cum aliis vulgatum habet Cyrill. I, a, 492. I, g.
155. 417. II, 591. 616. V, b. 147.

3. χάριτος] + τοῦ Θεοῦ. D. Ita Basil. II, 662. dif-
ferent tamen ibi Cod. Non agnoscit Chryf. IX,
660. nec X, 258. d. nec Cyrill. V, a. 355. Sed
nec postea in septem Codd. reperi. Est ergo ex-
plicatio ex locis Pauli similibus.

χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα, ἢτε προ-
 φητεῖαν, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως·
 ἢτε διακονίαν, ἐν τῇ διακονίᾳ· ἢτε ὁ δι-7.
 δάσκων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ· ἢτε ὁ παρα-8.
 καλῶν, ἐν τῇ παρακλήσει· ὁ μεταδιδούς,
 ἐν ἀπλότητι· ὁ προϊτάμενος, ἐν σπουδῇ· ὁ
 ἐλεῶν, ἐν ἰλαρότητι. ἡ ἀγάπη ἀνυπό-9.
 κριτος. ἀποσυγοῦντες τὸ πονηρὸν, καλλώ-
 μενοι τῷ ἀγαθῷ. τῇ Φιλαδελφίᾳ εἰς 10.
 ἀλλήλους φιλόστοργοι· τῇ τιμῇ ἀλλήλους
 προσηγούμενοι· τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί· τῷ 11.
 πνεύματι ζέοντες· τῷ κυρίῳ δουλεύοντες·
 τῇ

- II. κυρίῳ] καιρῶ. E. vide omnino P. et hic 13, II.
Domino adeo exhibet sic dicta Vulgata et Itala,
 Contra tamen disputatur a sic dicto Ambrosiastro,
 et si is ipse fateatur in Graeco esse *domino*. Vide
 Sabat. *Domino* ipse etiam inveni in Cod. Demi-
 doviano, Goettingensi et Baueri, qui nunc est
 Wittenbergae apud Asmannum Professore, Vi-
 rum Eruditissimum. Hos tres Codd. Latinos fo-
 los consului. *Κυρίῳ* diferte in schol. Oecum. et
 Theodoret. explicant, ut Chryf. Nullum lectio-
 nis καιρῶ vestigium reperio in meis Codd. Vide
 etiam Birch. Griesbachius p. 31. vers. 11. 12.
κυρίῳ, litteris minoribus, καιρῶ, maioribus, in
 textu exhibet. Petrus ergo et Ioannes aliter sen-
 tiebant, quam Griesbachius. Vide Act. 4, 19. 20.
 Cur vero h. l. lectioni καιρῶ, litteris minoribus
 imposuit, *κυρίῳ*; Non profecto sine causa. Paullo
 enim inferioribus lectoribus in lectionibus gravioribus
 vult imponere. Sensum, sentimque ergo eos,
 sicuti asinos, fricat et maufuetos sibi cupit face-
 re, ut onera, quaecunque ab ipso imposita fue-
 rint, demissis auriculis, patienter dorso baiulent.

12. τῇ ἐλπίδι χαίροντες· τῇ θλίψει ὑπομένον-
 13. τες· τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες· ταῖς
 χρείαις τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες· τὴν φιλο-
 ξενίαν

13. χρείαις] μνείαις. E. Aliquoties vulgatum Chryf. IX, 676. ubi data opera explicat. Damasc. in textu et in schol. Huc alludit etiam Theophyl. ad epist. Pauli edit. Lond. p. 861. Apud Theodoret. ad epist. Pauli p. 133. legitur quidem in interpretatione: τῇ μνήμῃ τῆς κοινωνίας. Sed hoc non pertinet ad μνείαις, sed ad κοινωνοῦντες. Unde autem μνείαις venit? Ex Chryf. XI, 674. c. quod vocabulum totus ille locus postulat. Scilicet, de martyr. bus, eorumque μνείαις, loquebatur. Sic et II, 525. c. ὑποδοχὴ δὲ μάρτυροι, τὸ συνελθεῖν (ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ) εἰς τὴν ἐκείνου μνήμην. 604. d. ἐν γὰρ μαρτύρων μνείαις. IX, 425. a. μαρτύρων ἁγίων μνήμας. X, 392. fin. ὁ παρῆς τῷ θυσιαστηρίῳ, τῶν φρικτῶν μυστηρίων τελουμένων, βοᾷ ὑπὲρ πάντων, τῶν ἐν χρεῖσιν κεκοιμημένων, καὶ τῶν τὰς μνείας ὑπὲρ αὐτῶν ἐπιτελούντων· εἰ γὰρ μὴ ὑπὲρ αὐτῶν αἱ μνείαι ἐγίνοντο· οὐδ' ἂν ταῦτα ἐλέχθη. Est ergo haec lectio liturgica, pro tempore ficta. Similiter etiam Basil. III, 424. b. ἀλλ' οὐ τῶν μαρτύρων ἀμελήσωμαι, δίκαιον, ὧν ταῖς μνείαις κοινωνήσω καλῶ. Item Gregor. Nyss. II, 214. b. ubi XL. martyrum memoriam celebrat, habet: ταῖς μνήμαις τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες. Quid ergo per Patres probandum, utrum μνείαις an μνήμαις; Nam nec sibi constant. Postremo addo, nullum omnino meorum Codd. habere μνείαις. Sed nec Birch. reperit. Euthym. MS. interpretatur: ἐν ταῖς σωματικαῖς χρεῖαις — ἐν τῷ εἰσφέρειν — αὐτοῖς τὰ χρεῖσιν. v. P. Contra quos ergo fere plerumque disputandum est? Contra hereticos? Contra hereticos raro, sed contra ascetas, homiletas, dogmaticos,

ξενίαν διώκοντες. εὐλογεῖτε τοὺς διώκον- 14.
 τας ὑμᾶς· εὐλογεῖτε, καὶ μὴ καταρᾶσθε.
 [Τέλος.] [Ἄρξου.] χαίρειν μετὰ χαίρον- 15.
 των, καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων. τὸ 16.
 αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες· μὴ τὰ
 ὑψηλὰ φρονοῦντες, ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς
 συναπαυρέμενοι. μὴ γίνεσθε φρόνιμοι παρ'
 ἑαυτοῖς. μηδεὶ κακὸν ἀντὶ καλοῦ ἀποδι- 17.
 δόντες. προνοούμενοι καλῶς ἐνώπιον πάντων
 ἀνθρώπων. εἰ δυνατὸν, τὸ ἐξ ὑμῶν, 18.
 μετὰ

polemicos, exegetas, metaphrastas, indoctos, barbaros, leves, audaces, ac, quod indignissimum est, contra aliquot Codices sterquilinarios, quos homines aliqui inconstantes, et laudant, et reprehendunt. Similes ergo sunt quibusdam amatoribus, qui temporariis amicitiiis et inimicitiiis moti, eodem die eandem meretricem multoties foras crudeliter propellunt, ac multoties hospitaliter domo recipiunt. Cod. Boern. h. l. exhibet: *μνῆαις*. Cur non adeo *μνῆαις* aut *κρυμνῆαις*; Criesbachius testatur, neminem facile falli posse per lectiones Chrysostomi. Quomodo vero testari potest de Chrysostomo, aut de ceteris Patribus, cum eos non nisi τῇ κυριακῇ τοῦ τυφλοῦ; ἤδη (aut, ut ipse, dialecto Aeolica, Graece loqui solet, ἔτι) δύναντος ἡλίου, soleat legere?

17. ἀνθρώπων πάντων Chryl. IX, 682. ἀνθρώπων omit-
 tit Theodoret. ad h. l. Sed haec arbitraria et
 fortuita sunt, quae plerumque silentio praetermissi.
 Notanda vero est appendix, quam Chryl. habet
 VIII, 556, a. προνοούμενοι γὰρ, φησι, καλῶς, ὁ
 μόνον ἐνώπιον κυρίου, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων.
 Homiletice! Verum etiam Basil. II, 424. addit:
 καλῶς.

Τέλος τῆς
 κυριακῆς.
 Ἄρξου τῆς
 β.

19. μετὰ πάντων αἰθρώπων εἰρνεύοντες. μὴ
 ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, ἀγαπητοί· ἀλλὰ δότε
 τόπον τῇ ὀργῇ· γέγραπται γάρ· ἐμοὶ ἐκδί-
 20. κησις· ἐγὼ ἀνταποδίδω, λέγει κύριος. εἰάν
 ὄν πεινᾷ ὁ ἐχθρὸς σου, ψάμιζε αὐτόν·
 εἰάν διψᾷ, πότιζε αὐτόν· τοῦτο γάρ ποιῶν,
 ἀνθρακας πυρὸς σαρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφα-
 21. λὴν αὐτοῦ. μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ·
 ἀλλὰ νικά ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν. [Τέ-Τέλος τῆς 3.

XIII, 1. λος.] [Ἀρχή.] Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις
 ΑΖ. ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω· οὐ γάρ ἐστιν
 ἐξουσία ἐἰ μὴ * ὑπὸ Θεοῦ· αἱ δὲ ἔουσαι ἐξου-
 σίαι, ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν.
 2. ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ τοῦ
 Θεοῦ

XIII, 1. ΑΖ. σαββάτω η. ἀδελφοί, πᾶσα ψυχὴ ἐξου-
 σίαις.

καλὰ, φησιν, οὐ μόνον ἐνάπιον κυρίου, ἀλλὰ
 καί. Ex 2. Cor. 8, 21. Ex meis Codd. nullus
 istam appendicem habet, sed Wettstenii nobilissi-
 mi. Vide Griesbachium, qui tamen haec ad far-
 raginem variarum lectionum reiecit. Recte!
 Quis enim sanae mentis homo Codicibus A. F.
 G. ullo in loco fidem et auctoritatem tribuat,
 contra tot praeslantibus Codicibus, quos tamen omnes
 Griesbachius, appellatione *Constantinopolitanorum*,
 frustra infamare temat.

XIII, 1. ἀπό Θεοῦ] ὑπό Θεοῦ. Theodoret. utrumque
 p. 136. Chryf. IX, 686. c. ὑπό τοῦ Θεοῦ et ὑπό
 Θεοῦ.

ἔουσαι ἐξουσίαι] ἐξουσίαι. — E.

ὑπό τοῦ] τοῦ — E.

Θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν· οἱ δὲ ἀνθέστηκό-
 τες, ἑαυτοῖς κρῖμα λήφοντα. οἱ γὰρ 3.
 ἄρχοντες οὐκ εἰσὶ φόβος τῶν ἀγαθῶν ἔρ-
 γων, ἀλλὰ τῶν κακῶν. Θέλεις δὲ μὴ φο-
 βῆσθαι τὴν ἐξουσίαν; τὸ ἀγαθὸν ποίει,
 καὶ ἔξεις ἔπαυσιν ἐξ αὐτῆς. Θεοῦ γὰρ 4.
 διάκονός ἐστι, σοὶ εἰς τὸ ἀγαθόν. εἰάν δὲ τὸ
 κακὸν ποιῆς, φοβῶ· οὐ γὰρ ἐκῆ τὴν μά-
 χαιραν φορεῖ. Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν, ἐκ-
 δικος εἰς ὀργὴν τῶ τὸ κακὸν πράσσοντι.
 διὸ ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι, οὐ μόνον διὰ 5.
 τὴν ὀργὴν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνείδησιν.
 διὰ τοῦτο γὰρ καὶ φόρους τελεῖτε· λειτουργ- 6.
 γοὶ γὰρ Θεοῦ εἰσιν, εἰς αὐτὸ τοῦτο πρεσ-
 καρτεροῦντες. ἀπόδοτε ὅν πᾶσι τὰς 7.
 ὀφειλάς. τῷ τὸν φόρον, τὸν φόρον· τῷ τὸ
 τέλος, τὸ τέλος· τῷ τὸν φόβον, τὸν φό-
 βον· τῷ τὴν τιμὴν, τὴν τιμὴν. μηδενὶ 8.
 μηδὲν ὀφείλετε, εἰ μὴ τὸ ἀγαπᾶν ἀλλή-
 λους·

3. τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ τῶν κακῶν] τῷ ἀγαθῷ
 ἔργῳ, ἀλλὰ τῷ κακῷ. E. Chryf. IX, 687. ubi
 data opera explicat vulgatum. Nec aliter in
 utroque Codice Mosquensi 3. et 8. Sed τῷ κ. τ.
 λ. Damasc. II, 49. Repugnant Codices mei
 omnes.

7. τῷ τὸ τέλος, τὸ τέλος] — E. Ath. II, 62.

8. ὀφείλετε] Ex hoc vocabulo Chryf. IX, 690. a. b.
 in interpretatione fingit ὀφείλημα et ὀφειλήν. Pla-
 ne, ut 1 Cor. 7, 3. Nemo tamen, hoc quidem
 loco, ut 1 Cor. 7, 3. ita vecors fuit, ut alter-
 utrum

λους· ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον, ἰόμεν
9. πεπλήρωκε τὸ γάρ· ὃ μοιχεύσεις· ὃ
φονεύσεις· ὃ κλέψεις· ὃ ψευδομαρτυρή-
σεις· ὃκ ἐπιθυμήσεις· καὶ εἰ τις ἐτέρω ἐν-
τολή, ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ ἀνακεφαλαιοῦ-
ται, ἐν τῷ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς

10. ἐαυτόν. ἢ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν ὃκ
ἐργάζεται. πλήρωμα ὄν νόμου ἢ ἀγάπη.

11. [Τέλος.] καὶ τοῦτο, εἰδότες τὸν καιρὸν, ^{Τέλος τοῦ}
ὅτι ἄρα ἡμᾶς ἤδη ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι. ^{σαββάτου.}

ΔΗ. [Ἀρχή.] νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἢ σωτη-
ρία

XIII, 11. ΔΗ. κυριακῆ κη. καὶ τῆς τυροφάγου καὶ εἰς
τὴν γέννησιν τοῦ τιμίου προδρόμου· ἀδελφοί, νῦν
ἐγγύτερον.

utrum probarit. Ita novi Critici nec sibi constant.
De Chrysoftomo nemo iudicare potest, nisi qui
eum legerit. Id, ut arbitror, per se patet. Verum
multa alia notissima sunt, quae tamen mihi, etiam
post priorem editionem meam, centies in hac re-
petenda fuerunt, propter quorundam ἀγνωσίαν καὶ
ἀνοιαν.

9. κλέψεις, ὃ ψευδομαρτυρήσεις] ὃ ψευδομαρτυρή-
σεις — D. Cyrill. V, b. 95. Alii alia ob simili-
tudinem membrorum, vel omiserunt, vel, agnito
errore, transposuerunt. Habet hoc Chryf. IX,
690. c. sed omittit, ὃ κλέψεις et ὃκ ἐπιθυμή-
σεις. II, 490. habet sola, ὃ μοιχεύσεις, ὃ φον-
εύσεις. VI, 288. d. omittit solum, ὃκ ἐπιθυμή-
σεις. Damasc. II, 50. servat omnia, sed 353. ab-
est, ὃ φονεύσεις et ὃκ ἐπιθυμήσεις. v. P.

11. εἰδότες τὸν καιρὸν] *Responso* scurrilis. apud Clem.
Alex. 531. εἰδότες τὸν κύριον, Dissimili errore
iidem

ρία ἢ ὅτε ἐπιπέυσαιμεν. ἢ νύξ πρόκοψεν, 12.
 ἢ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν. ἀποθέμεθα ἕν τὰ
 ἔργα τοῦ σκότους, καὶ ἐνδύσασθε τὰ
 ὄπλα τοῦ φωτός. ὡς ἐν ἡμέρα, εὐσχη-13.
 μόνως περιπατήσαιμεν· μὴ κόμοις καὶ μέ-
 δαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἐριδι
 καὶ ζήλω· ἀλλ' ἐνδύσασθε τὸν κύριον 14.
 ἡσοῦν χριστὸν, καὶ τῆς σαρκὸς πράξεων μὴ
 ποιῆσθε εἰς ἐπιθυμίας. Τὸν δὲ ἀσθε- XIV, 1.
 γούτα τῆ πίστει προσλαμβάνεσθε, μὴ εἰς
 διακρίσεις διαλογισμῶν. ὅς μὲν πιστεύει 2.
 φαγεῖν πάντα, ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα
 ἐσθίει. ὁ ἐσθίων, τὸν μὴ ἐσθίοντα μὴ 3.
 ἐξουθενεῖτω· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων, τὸν ἐσθίοντα
 μὴ

iidem furræ 12, 11. loco κυρίῳ exhibuerunt
 κυριῶ. Vide edit. Clem. Potteri p. 628. nota 3.

12. πρόκοψεν] Editor Basil. I, 473. nota b. excusat
 Vulgatum Latinum propter *riaco* fit. Sed alii
 quoque atque adeo divina Itala ita habet. Vide
 Sabat. Scilicet editor Parilinus ignorabat, Latini-
 litas pendere ex lexico beati Spiefferi.

14. ἐπιθυμίας] ἐπιθυμίαν. Ath. II, 517.

XIV, 1. διαλογισμῶν] λογισμῶν. E. Chryf. IX, 701.
 702. utrumque. Vulgatum 427. e. Utrumque
 etiam habet Damasc. II, 51. 155. Patristice!

3. ἐξουθενεῖτω] Chrysostomus ita quidem in textu, sed
 in interpretatione IX, 702. b. οὐκ εἶπεν, εἶτω,
 οὐκ εἶπε, μὴ ἐγκαλείτω, οὐκ εἶπε, μὴ διορ-
 θούσθω, (Volo tandem cognoscere, non, quid
 non dixerit, sed quid tandem dixerit. Respondet
 ergo:)

μη κρινέτω· ὁ θεὸς γάρ αὐτὸν περσελά-
 4. βετο. σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέ-
 τιν; τῷ ἰδίῳ κυρίῳ σήκει ἢ πίπτει σαθή-
 σεται δὲ δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ θεὸς σῆσαι
 5. αὐτόν. [Τέλος.] ὅς μὲν κρίνει ἡμέραν ^{Τέλος τῆς}
 παρ' ἡμέραν, ὅς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν. ^{νοσηματίας.}
 ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ καὶ πληροφροεῖτω.

ΛΘ. 6. [Ἀρχή.] ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, κυρίῳ φρο-
 νῶν καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν, κυρίῳ
 οὐ φρονῶν. * καὶ ὁ ἐσθίων, κυρίῳ ἐσθίει
 εὐχαριστεῖ γάρ τῷ θεῷ καὶ ὁ μὴ ἐσθίων,
 κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ εὐχαριστεῖ τῷ θεῷ.
 7. οὐδεὶς γάρ ἡμῶν ἑαυτῷ ζῆ, καὶ οὐδεὶς
 8. ἑαυτῷ ἀποθνήσκει. εἴντε γάρ ζῶμεν,
 τῷ κυρίῳ ζῶμεν· εἴντε ἀποθνήσκωμεν, τῷ
 κυρίῳ ἀποθνήσκωμεν· εἴντε οὖν ζῶμεν,
 εἴντε ἀποθνήσκωμεν, τοῦ κυρίου ἐσμέν.

M. 9. [Ἀρχή.] εἰς τοῦτο γάρ χριστὸς καὶ ἀπέ-
 θαιε

XIV, 6. ΛΘ. σαββάτω θ. καὶ εἰς κοιμηθέντας. ἀδελ-
 φοί, ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν.

XIV, 9. M. τῆ γ. τῆς ε. ἐβδ. ἀδελφοί, εἰς τοῦτο χρι-
 στὸς ἀπέθανε.

ergo:) ἀλλὰ, μὴ οὐκ ἐπιζητέω, μὴ διαπτύεω.
 Iam ergo novimus, quid Paulus dixerit. Haec est
 illa Asiatica recensio Bengelii, quam Asiaticus ora-
 tor Chrysolomus enixus est.

4. γὰρ ἐστὶ] ἐστὶ — E. Omissum ἐστὶ, reperit δυνατεῖ
 et δυναται. Rufus hic sibi repugnat Damasc. II,
 52. 399. Ex meis solus 20. seu Euthym. cum
 Chryl. 3. et 8. omittit ἐστὶ.

6. ὁ ἐσθίων] καὶ ὁ ἐσθίων.

Θανε καὶ ἀνέση καὶ * ἔζησεν, ἵνα καὶ νε-
κρῶν καὶ ζῶντων κυριεύσῃ. [Τέλος.]

Τέλος τοῦ
σαββάτου.

σὺ

9. καὶ ἀνέση] — E. Ex meis nullus omittit, nec ex septem iis, quos postea examinavi. Ex interpretibus solus Damasc. omittit. Ἀνέση et ἔζησε servat cum aliis Chryf. IX, 704. ubi de indulgentia haec interpretatur. Utrumque tamen omittit 292. c. Cyrilli tredecim loca, quae nec Westfienius, ergo, ut semper, nec Griesbachius, satis accurate indicavit, haec sunt: I, a. 70. I, g. 54. 307. II, 745. III, 285. (non, 283.) 614. 791. V, a. 712. V, b. 160. 234. 260. (et, quae Weist. ex Actt. Ephes. notavit,) V, d. 40. 105. Habet ergo, καὶ ἀνέση, omittit, καὶ ἔζησε loco 1. 6. Habet ἔζησε, omittit ἀνέση. 2. 3. 4. 5. 8. 10. 11. 12. 13. ἀπέθανε καὶ ἀνέζησε. 7. ultimam partem versus solam laudat. 9. In his locis idem confundit, εἰς τοῦτο et διὰ τοῦτο, quod a nullo animadversum est. Qui credunt, καὶ ἀνέση, huc translatum esse ex 1 Thess. 4, 14. facile rem expediunt. Sed ita quidlibet ex quolibet loco translatum licet dicere. Ἐζησε enim, quod hic auctoritate Codd. probandum est, dissimilia reddit haec duo loca. Paulus hic enucleatius dixit: ἀπέθανε, ἀνέση, καὶ ἀνεσῆς ἔζησε, non ἀνέζησε. Ἀνέζησε vero in quibusdam conflatum videtur ex ἀνέση et ἔζησε, aut, quia, sublato ἀνέση, ἔζησε non videbatur sententiam luculenter satis declarare. Ex Birchianis unus 1209. omittit, qui non tam nobilis, quam notus est. Duo Codices Vaticani 367. et 1209. infra etiam ad versum 22., cuius generis sint, demonstrant. Nam 1209. plerumque est pedissequus istius 367. qui tamen minus corruptus est.

ἀνέζησε] ἔζησε. Ita maximo Codicum et interpretum consensu, in his Chryf. IX, 704. d. Vide 1 Thess. 4, 14.

10. σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; ἢ καὶ
 σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου; πάντες
 γὰρ παρασησόμεθα τῷ βήματι τοῦ χρι-
 11. στοῦ. γέγραπται γάρ· ζῶ ἐγώ, λέγεις
 κύριος· ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γένος, καὶ
 πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ Θεῷ.
 12. ἄρα οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον
 13. δώσει τῷ Θεῷ. μηκέτι οὖν ἀλλήλους
 κρίνωμεν· ἀλλὰ τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ
 μὴ τιθέσθαι πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ, ἢ
 14. σκάνδαλον. οἶδα καὶ πέπεισμαι ἐν κυρίῳ
 ἰησοῦ, ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι' * αὐτοῦ· εἰ μὴ
 τῷ

10. τοῦ χριστοῦ] τοῦ Θεοῦ. E. Damasc. II, 52. Con-
 tra sunt Codd. mei omnes. Item ceteri interpre-
 tes. Cyrill. V, d. 59. πάντες γὰρ παρασησόμεθα
 τῷ βήματι τοῦ χριστοῦ, φησί· παρασησόμεθα
 δὲ τῷ χριστῷ· καθιέϊται γὰρ ἐπὶ Θεοῦ δόξης
 αὐτοῦ, κρίνων τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ· καίτοι
 λέγοντος τοῦ δαυὶδ, ὅτι Θεὸς κριτὴς ἐστὶ.
 Θεὸς ἄρα ἐστὶν ὁ χριστός. Haec saltem defendunt
 lectionem τοῦ χριστοῦ. Chrysol. χριστοῦ non so-
 lum IX, 705. d. e. sed et VI, 429. IX, 229.
 Quod si vero homileta aut dogmaticus, unus et
 idem alter, hic Θεοῦ exhibuit, fecit id ideo, quod
 utrumque Christo accommodabat, ut hic ex Cy-
 rillo discitur.

12. περὶ — δώσει] modo περὶ, modo ὑπὲρ, sed ἀπο-
 δώσει. Chryf. IX, 705. d. e. De Codd. Chryf. 3,
 et 8. v. P.

14. δι' ἑαυτοῦ] δι' αὐτοῦ. Maximō Codd. consensu,
 Apud Chryf. utrumque est IX, 711. b. d. et II,
 238. δι' ἑαυτοῦ. Forte editorum culpa. Occum.
 I, 308.

τῷ λογιζομένῳ τι κοινὸν εἶναι, ἐκεῖνῳ κοι-
νόν. εἰ δὲ διὰ βρῶμα ὁ ἀδελφός σου 15.
λυπεῖται, οὐκέτι κατὰ ἀγάπην περιπατεῖς·
μὴ τῷ βρώματί σου ἐκεῖνον ἀπόλλυσαι· ἵνα
ὄν χριστὸς ἀπέθανε. μὴ βλασφημείσθω 16.
ὄν ὑμῶν τὸ ἀγαθόν. ὄν γὰρ ἐστὶν ἡ βα- 17.
σιλεία τοῦ Θεοῦ βρῶσις καὶ πόσις, ἀλλὰ
δικαιοσύνη, καὶ εἰρήνη, καὶ χαρὰ ἐν πνεύ-
ματι ἁγίῳ. ὁ γὰρ ἐν τούτοις δουλεύων 18.
τῷ χριστῷ, εὐάρεστος τῷ Θεῷ, καὶ δόκιμος

τέλος τῆς γ. τοῖς ἀνθρώποις. [Τέλος.] ἄρα ὄν [Ἄρ- 19. MA.
χή.] τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν, καὶ τὰ τῆς
δικαιο-

XIV, 19. MA. σαββάτω τῆς τυρινῆς ἦτοι τῆς τυροφά-
γου ἀδελφοί, τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν. * Δέον
γινώσκειν, ὅτι τὸ ἀμαρτία ἐστὶ, καὶ τὸ τῷ δὲ
δυναμένῳ, καθεξῆς ἀναγινώσκειται καὶ ἐν τῷ περὶ
αποστόλων καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἀντιγράφοις.

I, 388. a. in schol. bis αὐτοῦ. Item Theodoret.
Δι' αὐτοῦ recte interpretati sunt, τῇ ἑαυτοῦ φύσει.
Graecis autem aliquos δι' αὐτοῦ ἰστορησάρι πο-
τuisse, vel, διὰ τὴν εὐαγγελικὴν αὐτοῦ (χριστοῦ)
νομοθεσίαν, vel, ταυτέστι, τοῦ Θεοῦ, id sane mi-
ror. Damasc. II, 53. exhibet δι' ἑαυτοῦ. 398.
παρ' αὐτοῦ.

18. τούτοις] τούτῳ. E. Saepe sane in N. Test. in his
est singularis. Singulari in his utuntur etiam La-
tinillae et Germani. Male! Graeci et Latini
rectius utuntur plurali. Hoc loco τούτοις tuentur
Codices. Damasc. habet τούτῳ, quem in hac
epistola multoties expresserunt Codices Hierquili-
narii, ut cuique licuit animadvertere. Sed iste
Damasceni Parisienis Codex ipse quoque est in-
finus,

20. οικοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους. μὴ ἐνεκεν βρώματος κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ. πάντα μὲν καθαρά· ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίεντι.
21. καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα, μηδὲ πιεῖν οἶνον, μηδὲ ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκίπτε
22. ἢ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ. σὺ πίσιν ἔχεις· κατὰ σεαυτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. μῆκάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν ᾧ δοκι-
23. μάζει ὁ δὲ διακρινόμενος, εἰάν φάγη, κατακέρχεται, ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως· πᾶν δὲ

finus. Ergo meus Mosquensis g. plerumque ab eo diffentit. Damascenus valere nequit contra Codices reliquos omnes. Chryf. IX, 713. a. habet etiam τούτοις, consentientibus Codd. Mosq. 3. et 8.

21. ἢ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ] — E. Servat Basil. II, 457. 670. et alii. Habet, sed semel transponit Chryf. IX, 713. d. e. Vulgari ordine I, 233. X, 113. d. Vide Oecum. I, 390. fin. 391. et P. Euthym. MS. ἐπὶ δὲ, ὅτι σκανδαλίζεται καὶ τὰ ἐξῆς ἰσοδύναμα, καθίκετο τῆς ἀσθενείας τοῦ ἐπιτελοῦς. (Forte; ἀτελοῦς.)
22. ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ] — E. Chryf. IX, 714. et eius Codd. Mosq. 5. et 8. Item Oecum, n. et Oecum. I, 391. a. Sed ibidem c. d. primum, ἴσω ὁ Θεὸς τὸ πρᾶγμα, ac bis, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Omittit etiam Euthym. Cod. 20. et Aug. 5. Sed hoc repetitur in scholio Theodoretī, ac Gennadii scholium id quoque innuit.
23. πᾶν — πίστεως] πᾶν γὰρ τὸ μὴ ἐκ πίστεως γινόμενον. Ath. II, 388.

ὁ οὐκ ἐκ πίστεως, ἁμαρτία ἐστὶ. * τῷ δὲ 24. [XVI
 δυναμένῳ ὑμῶς σφριζαί κατὰ τὸ εὐαγγέ- 25.]
 λίον

ἁμαρτία ἐστὶ.] Post haec leguntur capituli 16. versus 25 — 27 editionum vulgariarum, in meis quidem Codicibus omnino omnibus, etiam in septem iis, quos post priorem editionem consului. Igitur huc revocaveram iam in edit. priore. Nexus est aptissimus et artissimus, ac de eò monent quoque interpretes cum alii, tum Oecum. Sermo fuerat περὶ ἀσθενῶν. Eos ergo optat σφριζθῆναι a deo. Sed continuo rursus περὶ ἀσθενῶν addit: ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βασιλεύειν. Vide etiam Theodoret. et Theophyl. ad h. l. et ad 15. 1. 16, 24. Cyrillus, qui loca ex hac epistola secundum ordinem laudat, habet haec V, d. 119. b. ante 15, 8. seqq. Scorsim autem, quod obiter noto, hunc locum laudat I, g. 10. Rufinus (v. Orig. IV, 687. col. 2. a. b.) ponit haec in fine epistolae, qui ibi etiam contra Marcionem disputat, a quo omnia ab hoc loco ad finem resecta esse, tradit. Ipse tamen fatetur, haec in aliis Codd. hoc loco lecta esse. Tandem addit: *alii vero Codices in fine id, (legitur ibi etiam: id est.) ut nunc est positum, continent.* De Rufino vidè in ista editione, in indice rerum, indicem hunc: Rufinus Origenis scripta interpretando foedavit, et: Rufinus pessimus interpres. Ut enim ipse contra Rufinum disputem, non est huius loci. v. Wetst. P. Ex Codicibus Birchii duo foli Vat. 367. et 1209. ista hic exhibent. Ex his evidenter apparet, cuius sint generis. Lectionariorum Graecorum auctoritatem hic non urgeo. Saepe enim quaedam in media oratione transmittunt et ad alia transeunt. Sed ea quoque hic consentiunt cum Codicibus textus perpetui et cum Codicibus, qui commentarios, scholia et catenas habent. Neque tamen lectio-

λίον μου καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ Χριστοῦ,
κατὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρόνοις αἰω-
νίους

naia, si haec temere invicem iunxissent, fallere aut latere potuissent criticum attentum ac pluribus Codicibus instructum. Codices enim textus perpetui, in quibus notatae sunt lectiones ecclesiasticae, id arguissent, additis vocabulis ὑπέρβα et ἄρξου, quae hic in nullo Codice reperiuntur. Quo die autem haec coniunctim lecta fuerint in ecclesia Graeca, discitur ex hac editione 14, 19. Ut autem hic tres versus transpositi sunt in infimi generis Codicibus, ita idem Codicum genus transposuit 2 Cor. 14, 34. 35. post versum 40. Nisi me omnia fallunt, auctor huius confusionis est Clem. Alex. nec tamen sua culpa. Etenim p. 578. d. recitans Rom. 15, 28. ὁἶδα, ὅτι ἐρχόμενος — ἐν πληρώματι — continuo addit: πληρώμα Χριστοῦ καλέσας κατὰ (16, 25. editionum vulgarium.) ἀποκάλυψιν μυστηρίου ad γνωρισθέντος. Ex his ergo dialectici et critici acuti, quales erant illi Latinitate, colligebant, Clementem haec in suis Codicibus reperisse post caput 15. Hoc eis satis erat. Hinc iam intelligitur, quae ἀντίγραφα memoret Rufinus, scilicet ἀντίγραφα Clementis. Eodem modo ipse Origenes, ut docui ad Io. 1, 3. non ἀντίγραφα N. Testamenti, sed Clementis memorat. Eorum, qui hanc ambiguitatem vocabuli ἀντιγράφων nondum, nec ex Patribus, inprimis ex interpretibus, nec ex mea priore editione didicerunt, ac tamen nomina sua adhuc inter criticos profitentur, me sane miseret. Eiusdem Clementis et Eusebii auctoritate a non nullis translatae sunt Matth. 5. versus 4. et 5. Sed neuter recte intellectus est. Quoties in hac ipsa editione monui, locos nonnullos temere translatos esse etiam ab Athanasio, Basilio etc? Fictionum, seu possibilitatum, ut vocant, inventores et opifices. qui

νίοις σεσιγημένου. Φανερωθέντος δὲ νῦν 25. [26.]
 διὰ τε γραφῶν προφητικῶν, κατ' ἐπιτα-
 γὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ, εἰς ὑπακοὴν πίστεως,
 εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος· *μόνω* 26. [27.]
 σοφῶ Θεῶ, διὰ ἰησοῦ χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς
 τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. [Τέλος.]

Τέλος τοῦ
 σαββάτου.

ΙΗ. περὶ τῆς μιμήσεως τῆς χριστοῦ ἀνεξικακίας.

[Ἄρχή.] Ὅφειλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ XV, 1.
 τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων καταΐξαι. MB.
 καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρῆσκειν. ἕκαστος * ἡμῶν 2.
 τῷ πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς
 ὁμοδομήν. καὶ γὰρ ὁ χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ὤ-
 ἤρεσεν, ἀλλὰ, καθὼς γέγραπται· οἱ ὀνει-
 δισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε, ἐπέπεσον ἐπ'
 ἐμέ. ὅσα γὰρ προσεγράφη, εἰς τὴν ἡμε- 4.
 τέραν διδασκαλίαν προσεγράφη· ἵνα διὰ τῆς
 ὑπομοιῆς καὶ τῆς παρακλήσεως τῶν γρα-
 φῶν,

XV, 1. MB. κυριακῆ ζ. ἀδελφοί, ὀφείλομεν ἡμεῖς οἱ
 δυνατοί.

qui hic, nescio quid, de tabellario Pauli somnia-
 runt, ii absque ullo dubio, intempesto convivio
 superlites, altero die iam illucescente, inter ma-
 nus meretricum et fervorum, cubitum elati fue-
 rant ebrii.

XV, 2. ἕκαστος γὰρ] γὰρ —.

ἡμῶν] ὑμῶν. D. Basil. II, 456. sed ibid. in MSS.
 ἡμῶν. Ὑμῶν habet etiam Chryf. IX, 720. c.
 Theodoret ad h. l.

5. φῶν, τὴν ἐλπίδα ἔχῳμεν. ὁ δὲ Θεὸς τῆς ὑπομοχθῆς καὶ τῆς παρακλήσεως ὁρῶν ὑμῶν τὸ αὐτὸ φρεσῶν ἐν ἀλλήλοις κατὰ χριστὸν
6. ἰησοῦν ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἐνὶ στόματι δοξάζητε τὸν Θεὸν καὶ πατέρα τοῦ κυρίου
- ΜΓ. 7. ἡμῶν, ἰησοῦ χριστοῦ. διὸ [Ἐρχή] προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ χριστὸς προσελάβετο * ὑμᾶς εἰς δόξαν Θεοῦ.
8. [Τέλος.] λέγω δὲ, ἰησοῦν χριστὸν διάκονον γεγενῆσθαι περιτομῆς ὑπὲρ ἀληθείας Θεοῦ, εἰς τὸ βιβλαιῶσαι τὰς ἐπαγγελίας
9. τῶν πατέρων· τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους δοξάζουσι τὸν Θεόν· καθὼς γέγραπται· διὰ τοῦτο ἐξομολογήσεται σοὶ ἐν ἔθνεσι, καὶ
10. τῷ ὀνόματί σου ψαλλῶ. καὶ πάλιν λέγει· εὐφραδίθητε ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.
11. καὶ πάλιν· ἀνῶτε τὸν κύριον πάντοτε τὰ ἔθνη, καὶ ἐπαινεσαίτε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί.

XV, 7. ΜΓ. τῆ δ. τῆς ε. ἰβδ. καὶ προσεδέχθη τῆς τοῦ χριστοῦ γεννήσεως· ἀδελφοί, προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους.

5. ἐν ἀλλήλοις] Omittit Ath. II, 4.

6. δοξάζητε] δοξάζομεν. Ath. II, 4.

7. προσελάβετο ὑμᾶς] προσελάβετο ὑμᾶς. A.

8. ἰησοῦν χριστὸν] χριστὸν ἰησοῦν. A. Cyrill. II, 358. V, d. 119. 146. λέγω γὰρ χριστὸν διάκονον. Ath. I, 955. χριστὸν ἰησοῦν διάκ. γενέσθαι.

9. ἔθνεσι] † κήριε. E.

λαοί. καὶ πάλιν ἡσαΐας λέγει ἔσαυ ἡ 12.
 ρίζα τοῦ ἰεσσαί, καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν
 ἐθνῶν, ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιούσιν. ὁ δὲ 13.
 Θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς πάσης
 χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν, εἰς τὸ
 περισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι, ἐν δυνάμει
 πνεύματος ἁγίου. πέπεισμαί δὲ, ἀδελφοί 14.
 μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑμῶν, ὅτι καὶ
 αὐτοὶ μεσοὶ ἔσε ἀγαθωσύνης, πεπληρωμέ-
 νοι πάσης γνώσεως, δυνάμενοι καὶ ἀλλήλους
 νουθετεῖν.

10. περὶ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, τῆς ἐν ἀνατολῇ καὶ
 δύσει.

τολμηρότερον δὲ ἔγραψα. ὑμῖν, ἀδελφοί, 15.
 ἀπὸ μέρους, ὡς ἐπαναμιμήσκων ὑμᾶς,
 διὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι ὑπὸ τοῦ
 Θεοῦ, εἰς τὸ εἶναί με λειτουργὸν ἰησοῦ 16.
 χριστοῦ εἰς τὰ ἔθνη, ἰεραργουῦντα τὸ εὐαγ-
 γέλιον τοῦ Θεοῦ, ἵνα γένηται ἡ περισφορὰ
 τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος, ἡγιασμένη ἐν
 τέλος τῆς δ. πνεύματι ἁγίῳ. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἔχω 17. ΜΔ.
 δυν καύχησιν ἐν χριστῷ ἰησοῦ τὰ πρὸς * τὸν
 Θεόν. οὐ γὰρ τολμήσω λαλεῖν τί, ὧν εὐ 18.
 κατειρ-

XV., 17. ΜΔ. τῆ ε. τῆς ε. ἐβδ. ἀδελφοί, ἔχω καύ-
 χισιν ἐν.

14. ἀλλήλους] ἄλλους. D. Chrysoft. constantef ἄλ-
 λους; IX, 428. b. 729. c. e. 730. a. Vide P.

17. τὰ πρὸς] + τῶν.

- κατεργάσατο χρισὸς δι' ἐμοῦ, εἰς ὑπακοὴν
 19. ἔθνων, λόγῳ καὶ ἔργῳ, ἐν δυνάμει
 σημείων καὶ τεράτων, ἐν δυνάμει πνεύμα-
 τος Θεοῦ ὥστε με ἀπὸ ἱερουσαλὴμ καὶ
 κύκλῳ μέχρι τοῦ ἰλλυρικῷ πεπληρωμένῳ
 20. τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ. αὐτῷ δὲ
 φιλοτιμούμενον εὐαγγελίζεσθαι, οὐχ ὅπου
 ἀνομάσθη χριστός, ἵνα μὴ ἐπ' ἀλλότριον
 21. θεμέλιον οἰκοδομῶ· ἀλλὰ, καθὼς γέ-
 γραπται· οἱ οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ,
 ὄψονται· καὶ οἱ οὐκ ἀκηκόασι, συνήσουσι.
 22. διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην τὰ πολλὰ τοῦ ἔλθεῖν
 23. πρὸς ὑμᾶς. νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον ἔχων
 ἐν τοῖς κλίμασι τούτοις, ἐπιποδίαν δὲ
 ἔχων τοῦ ἔλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ πολλῶν
 ἔτων·

18. λόγῳ] ἐν λόγῳ. E. Ath. I, 534. Idem II, 452. οὐ
 τολμῶ τι ἐγὼ λέγειν, ὧν οὐ — χριστὸς δι' ἐμοῦ
 λόγῳ καὶ ἔργῳ εἰς ὑπακοὴν ἔθνων.

19. πνεύματος Θεοῦ] πνεύματος ἁγίου. E. v. P. ἁγίου
 ex correct. in uno inveneram. Postea in nullo
 inveni, Θεοῦ habet Damasc. 56. Theodoret 152.
 Theophyl. 148. Oecum. I, 404. Euthym. MS.
 Explicatur tamen ἁγίου. Sed ἁγίου. Ath. II, 452.
 Basil. I, 320, qui alia etiam mutat versu 17. Item
 Cyrill. V, a. 355. 674. VI, a. 224. Tamen idem
 Θεοῦ. 338. et V, d. 60. Rufinus adeo habet: *in*
virtute spiritus dei. Vide Orig. IV, 676. d.
 Πνεύματος ἁγίου; ut notius et usitatus, arripie-
 bant. Sic et Hebr. 9, 14. a non nullis mutatum
 εἰς ἁγιάνου.

ἐτῶν ὡς εἰάν πορευόμεαι εἰς τὴν σπανίαν, 24.
 ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐλπίζω γάρ δια-
 πορευόμενος θεάσασθαι ὑμᾶς, καὶ ὑφ'
 ὑμῶν προπερθεθῆναι ἐκεί· εἰάν ὑμῶν πρῶτον
 ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ. καὶ δὲ πορεύομαι 25.
 εἰς Ἱερουσαλήμ, διακονῶν τοῖς ἁγίοις.
 ἐυδόκησαν γάρ μοι κενεθεῖν καὶ ἀρχαῖα καὶ ὄ-
 νωϊαν τινα πείσασθαι εἰς * τοὺς πτωχοὺς
 τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ. ἐυδόκησαν 27.
 γάρ, καὶ ἔφαιλέται αὐτῶν εἶτιν' εἰ γάρ
 τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκαιώνησαν τὰ
 ἔθνη, ὀφείλουσι καὶ ἐν τοῖς σαρκοῖς
 λειτουργῆσαι αὐτοῖς. ταῦτο ἔον ἐπιτελέ- 28.
 σας, καὶ σφραγισάμενοι αὐταῖς τὸν καρ-
 πὸν τούτου, ἀπελεύσομαι δὲ ὑμῶν εἰς τὴν
 σπανίαν. ἴδω δὲ, ὅτι ἐρχόμενος πρὸς 29.
 ὑμᾶς, ἐν πληράματι εὐλογίας τοῦ εὐαγγε-
 λίου τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ ἐλεύσομαι. [Τέλος.]
 [Ἀρχή.]

24. ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς] — E. Sic Chryf. IX, 735.
 d. e. Servat tamen ipse. 514. e. diferte hunc lo-
 cum notaris. Sed rursus XII, 401. c. Ἱσπανίαν
 ἐλπίζω θεάσασθαι. Ergo hic etiam deest δια-
 πορευόμενος. Ibidem versu 19. omittit etiam
 κύβητ' et τοῦ Χριστοῦ.

ἐλπίζω γάρ] Unus Cod. Chryf. δὲ, loco γάρ.
 Alter omittit. In edito bis abest l. l. Sublato,
 ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς, amplius non opus erat
 γάρ. Utroque loco contra sunt mei omnes, prae-
 ter k. qui δὲ habet.

26. εἰς τοὺς πτωχοὺς] τοὺς omiserat edit. Gregor.

29. τοῦ εὐαγγελίου τοῦ] — E. Clem. Alex. 578. Ori-
 genes.

ME. 30. [Ἀρχή.] παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί,
διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ
τῆς ἀγάπης τοῦ πνεύματος, συναγωνί-
σασθαί μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ

31. πρὸς τὸν Θεόν. ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν
ἀπειθεύοντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ· καὶ ἵνα ἡ δια-
κονία μου ἢ εἰς ἱερουσαλήμ εὐπρόσδεκτος

32. γένηται τοῖς ἁγίοις· ἵνα ἐν χαρᾷ ἔλθω
πρὸς ὑμᾶς διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ συνα-

33. ταπαύσωμαι ὑμῖν. ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης
μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν. [Τέλος.]

Τέλος του
σαββάτου.

XVI, 1. [Ἀρχή.] συνίστημι δὲ ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελ-
Μ5. τὴν ἡμῶν, ἔβυσαν διάκονον τῆς ἐκκλησίας τῆς
2. ἐν πεγχεραῖς· ἵνα αὐτὴν προσδέξησθε ἐν
κυρίου

XV, 30. ME. σαββάτω ι. [ἐν ἄλλοις νομιβρίον κθ.
τοῦ ἁγίου παραμόνου.] ἀδελφοί, παρακαλῶ ὑμᾶς
διὰ [τοῦ ὀνόματος] τοῦ κυρίου.

XVI, 1. M5. τῆ σ. τῆς ε. ἐρδ. ἀδελφοί, συνίστημι ὑμῖν
φοίβην.

genes, seu, versio Latina vulgata, IV, 678. 680.
et Codices Interquiliarii. Recte hunc defectum
nec interiore margine dignum, censuit, et si ex
Wersthenio. notaverit Codd. A. C. D. E. F. G.
Griesbachianis. Tanta vis veritatis est. Sed alibi
tamen, vel ex uno, aut paucis istorum Codicum,
contra reliquos omnes mutavit contextum. In
Clemente autem notandum est, quod post hunc
versum subiungit vulgarium editionum 16, 25. seqq.
nostrae 14, 27. seqq. Verum ille saepius loca
disiuncta invicem iungit. Centum ac pluribus
exemplis id demonstrabitur in mea variarum le-
ctionum ex Patribus editione.

κυρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων, καὶ παραστῆτε
 αὐτῇ, ἐν ᾧ ἀν ὑμῶν χεῖρξη πράγματι· καὶ
 γὰρ αὐτῇ προσάτις πολλῶν ἐγενήθη, καὶ
 αὐτοῦ ἐμοῦ. ἀσπάσασθε πρίσκιλλαν καὶ 3.
 ἀκύλαν, τοὺς συνεργούς μου ἐν χριστῷ
 ἰησοῦ. οἷτινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου τὸν 4.
 ἑαυτῶν τράχηλον ὑπέδηκαν· εἰς οὐκ ἐγὼ
 μόνος εὐχαριστῶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλη-
 σίαι τῶν ἐθνῶν. καὶ τὴν κατ' ὄικον αὐ- 5.
 τῶν ἐκκλησίαν. ἀσπάσασθε ἐπαίνετον τὸν
 ἀγαπητὸν μου, ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ τῆς
 ἀχαΐας εἰς χριστόν. ἀσπάσασθε μαριὰμ, 6.
 ἣτις πολλὰ ἐκοπίασεν εἰς ἡμᾶς. ἀσπά- 7.
 σασθε

XVI, 3. πρίσκιλλαν] πρίσκαν. D. Theodoret. 157.
 πρίσκιλλαν ἢ πρίσκαν. ἀμφότερα γὰρ εἰσι ἐνεῖν
 ἐν τοῖς βιβλίοις. Scilicet in diversis locis. Nam
 ipse hic videtur invenisse πρίσκιλλαν. Tamen
 p. 294. diferte monet, hic legi πρίσκαν. Forte
 autem permutavit 2 Tim. 4, 19. Chryf. vulgatum
 non solum IX, 741. sed et XII, 352. 355. et
 alibi.

συνεργούς] συλλειτουργούς. E. Chryf. IX, 740. a.
 etiam in Codd. Mosiq. 3. 8.

5. ἐπαίνετον] Multi Codd. ἐπαινετὸν, neglecta regula
 grammaticorum.

ἀχαΐας] ἀσίας. E. Ter vulgatum Chryf. IX, 744.
 746. a. b. Idud est apud Damasc. II, 58. Praeter
 alios Euthym. MS. etiam habet ἀχαΐας, et in
 schol. repetit.

6. εἰς ἡμᾶς] εἰς ὑμᾶς. E. Codd. Chryf. inter se dif-
 ferunt. Immo edita etiam differunt. IX, 746.
 b. d.

- σασθε ἀιδρόνικον καὶ ἰουλίαν, τοὺς συγγενεῖς μου, καὶ συναιχμαλώτους μου· οἳτινὲς εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, οἱ καὶ πρὸ 8. ἐμοῦ γεγονόασιν ἐν χριστῷ. ἀσπάσασθε ἀμπλίαν τὸν ἀγαπητὸν μου ἐν κυρίῳ. 9. ἀσπάσασθε οὐρβανὸν, τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν χριστῷ, καὶ σάχυν τὸν ἀγαπητὸν μου. 10. ἀσπάσασθε ἀπελλῆν, τὸν δόκιμον ἐν χριστῷ. ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν ἀριστοβούλου. ἀσπάσασθε * ἡρωδιᾶνα, τὸν συγγειῆ μου. ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν ναρκίσσου, 12. τοὺς ὄντας ἐν κυρίῳ. ἀσπάσασθε τρυφᾶναν καὶ τρυφῶσαν, τὰς κοπιώσας ἐν κυρίῳ. ἀσπάσασθε περτίδα τὴν ἀγαπητὴν, 13. ἣτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν κυρίῳ. ἀσπάσασθε βρούφον, τὸν ἐκλεκτὸν ἐν κυρίῳ, καὶ 14. τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ. ἀσπάσασθε ἀσύγκριτον, φλέγοντα, ἐρμᾶν, πατρόβαν, ἐρμῆν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς. 15. ἀσπάσασθε φιλόλογον καὶ ἰουλίαν, νηρέα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ ὄλυμπᾶν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς πάντας ἁγίους. 16. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τοῦ χριστοῦ.

[Τέλος.]

11. ἡρωδιᾶνα] ἡρωδιᾶνα.

14. ἐρμᾶν] apud Damasc. II, 59. in marg. traditur: οὗτος ἐστὶν ἐρμᾶς, ὁ τὸ βιβλίον τὸ ἐπίγραμμα Ποιμὴν συντάξας.

Τέλος τῆς
παρα-
σκευῆς.

[Τέλος.] [Ἀρχή.] παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, 17. ΜΖ.
ἀδελφοί, σκοπεῖν τοὺς τὰς διχομασίας καὶ
τὰ σκάνδαλα, παρὰ τὴν διδαχὴν, ἣν ὑμεῖς
ἐμάθετε, ποιοῦντας· καὶ ἐκκλίνατε ἀπ'
αὐτῶν. εἰ γὰρ τοιοῦτοι τῷ κυρίῳ ἡμῶν, 18.
Ἰησοῦ χριστῷ, οὐ δουλεύουσιν, ἀλλὰ τῇ ἑαυ-
τῶν κοιλίᾳ· καὶ διὰ τῆς χρητολογίας καὶ
ἑυλογίας ἐξαπατῶσι τὰς καρδίας τῶν
ἀκάκων. ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοή εἰς πάν- 19.
τας ἀφίετο χαίρω ἔν τῷ ἐφ' ὑμῖν θέλω
δὲ ὑμᾶς σοφοὺς μὲν εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν,
ἀκραιβούς δὲ εἰς τὸ κακόν. ὁ δὲ θεὸς 20.
τῆς εἰρήνης συντρίψει τὸν σατανᾶν ὑπὸ
τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν τάχει. ἡ χάρις τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. *
ἀσπάζονται ὑμᾶς τιμόθεος, ὁ συνεργός μου, 21.
καὶ λούκιος καὶ ἰάκωβ καὶ σωσίπατρος, οἱ
συγγενεῖς μου. ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ 22.
τέρτιος, ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐν κυρίῳ.
ἀσπάζεταιται ὑμᾶς γάιος, ὁ ξίος μου καὶ 23.
τῆς ἐκκλησίας ὅλης. ἀσπάζεταιται ὑμᾶς 24.
ἔραστος, ὁ ὀικονόμος τῆς πόλεως, καὶ κούαρ-
τος, ὁ ἀδελφός. ἡ χάρις τοῦ κυρίου 25.
ἡμῶν,

XVI, 17. ΜΖ. τῆ β. τῆς σ. ἐβδ. ἀδελφοί, παρακαλῶ
ὑμᾶς σκοπεῖν.

19. θέλω — σοφοὺς] Basil: III, 627. βούλομαι δὲ πάν-
τας ὑμᾶς φρονίμους.

20. μεθ' ὑμῶν ἀμήν] ἀμήν. —

ἡμῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ, μετὰ πάντων ὑμῶν.
ἀμήν. * [Τέλος.]

Τέλος τῆς β.

πρὸς Ῥωμαίους. ἐγρέφη ἀπὸ Κορινθίου
διὰ Φοίβης, τῆς διακόνου τῆς ἐν κερ-
χραῖς ἐκκλησίας. εἶχων ③ η.

25. μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.] Hic omnes mei terminant epistolam. Vide supra ad 14, 23. Damascenus, et hic, et supra istos tres versus exhibet. Interpretationem vero, quae tamen ex Chrysostomo decerpta est, hic in fine adiecit contra Chrysostomum ac contra Codices omnino omnes, qui commentarios, scholia aut catenas habent. Qui aliquando Codicem Damasc. Parilinum inspexerint, definiunt, utrum id culpa Codicis, an editoris, ut ego credo, acciderit. Mosquensis Codex Damasc. g. deficit ab Rom. 10, 18. ad 1 Cor, 6, 13.

H

Π ρ ὸ ς Κ ο ρ ι ν θ ί ο υ ς
π ρ ῶ τ η Ἐ π ι σ τ ο λ ή .

Περὶ πλείονων καὶ διαφόρων ἢ ἐπιστολῆ διόρθωσιν ἔχει
τῶν κορινθίους ἡμαρτημένων.

[Ἀρχή.] Παῦλος κλητὸς ἀπόστολος ἰησοῦ Ι, ι. Α.
χριστοῦ, διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ σωσθέ-
νης ὁ ἀδελφός τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ, 2.
τῇ οὔσῃ ἐν κορίνθῳ, ἡγιασμένοις ἐν χριστῷ
ἰησοῦ, κλητοῖς ἀγίοις, σὺν πᾶσι τοῖς ἐπι-
καλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν, ἰησοῦ
χριστοῦ, ἐν παντὶ τόπῳ, αὐτῶν τε καὶ
ἡμῶν. [Ἀρχή.] χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη 3. Β.
ἀπὸ θεοῦ, πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου ἰησοῦ
χριστοῦ.

Ι, ι. Α. τῇ γ. τῆς σ. ἐβδ. παῦλος κλητὸς ἀπόστολος.

Ι, 3. Β. σαββάτῳ ια. ἀδελφοί, χάρις ὑμῖν.

Ι, ι. Initium negligentius notat Cyrill. V, d. 60. Prio-
res versus bis-habet Damasc. II. 61. cum magna
confusione, diferte tamen explicat κλητός. κλητὸς
amittit Ath. II, 11.

4. χριστοῦ. εὐχαρισῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε
περὶ ὑμῶν, ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ, τῇ
5. δοθείσῃ ὑμῖν ἐν χριστῷ ἰησοῦ· ὅτι ἐν
παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ
6. λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει καθὼς τὸ μαρ-
τύριον τοῦ χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν.
7. ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑπερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρί-
σματι, ἀπειδεχόμενους τὴν ἀποκάλυψιν
8. τοῦ κυρίου ἡμῶν, ἰησοῦ χριστοῦ. ὅς καὶ
βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους ἀνεγκλήτους
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν, ἰησοῦ χριστοῦ.
9. πιστὸς ὁ θεὸς, δι' οὗ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν
τοῦ

4. εὐχαρισῶ ad vers. 5. γνώσει] Sine varietate Cyrill. I. g. 232. Sic, sed omisso τοῦ θεοῦ, et post λό-
γῳ, addito, καὶ πάσῃ σοφίᾳ, idque etiam repe-
tit. IV, 1072. εὐχαρισῶ — χρ. ἰησοῦ, sine varie-
tate. V, a. 115. Negligenter IV, 794. μου—περὶ
πάντων ὑμῶν ἐπὶ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν χριστῷ ἰησοῦ
χάριτι. Τοῦ θεοῦ ex meis unus Aug. 6. Oecu-
menii, si ita appellare licet, omittit. v. Griesb.

5. Cyrill. III, 866. πεπλουτισμένοι τε, καὶ ἄφῃσιν
ὁ μακάριος παῦλός, ἐν παντὶ λόγῳ, καὶ ἐν
πάσῃ γνώσει, καὶ ἐν πάσῃ σοφίᾳ. Ergo, ἐν πάσῃ
σοφίᾳ, ut modo notavi, bis. Si hic iam accede-
rent Codices *stercquiniani*. — Quid ergo illud
bis apud Cyrillum valet contra codices probos? —
Nihil. — Addo Chryl. II, 330. εὐχαρισῶ τῷ θεῷ,
ἔτι ἐν παντὶ ἐπλουτ. — γνώσει. III, 136. εὐχαρι-
στῶ — μου ἐπὶ τῇ — ἐν αὐτῷ, ὥστε ὑμᾶς μὴ
ὑς. — χαρίσμ. Sed idem X, 8. 9. nihil addit,
nihil omittit, uti nec probi Codices. Singulis in
locis ita contra disputare, non est nostri consilii,
tamen loca Patrum in promptu sunt.

τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἰησοῦ χριστοῦ, τοῦ κυρίου :

Τέλος τῆς γ. ἡμῶν. [Τέλος.]

καὶ τοῦ
σαββάτου.

Α. μετὰ τὸ κεραιμῖον, περὶ τοῦ μὴ διχομαεῖν πρὸς ἀλλήλους ἐκ φιλοδοξίας τῆς ἐπὶ σοφίᾳ ἀνθρωπίνῃ· ἐν ᾧ, περὶ θείας σοφίας, περὶ λειτουργιῶν, περὶ τοῦ μὴ κρῖναι διδασκάλους, περὶ τοῦ μὴ ἐπαίρεισθαι.

[*Ἀρχή.*] *παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, 10. Γ. διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν, ἰησοῦ χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ἦ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἥτε δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοί καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ. ἐδηλάθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν, 11. ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν κλήρι, ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν ἐπι. λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕνατι 12. ὑμῶν λέγει ἐγὼ μὲν ἵμι παύλου, ἐγὼ δὲ ἀπολλῶ, ἐγὼ δὲ κηφᾶ, ἐγὼ δὲ χριστοῦ. μεμρίσθη ἔ χριστοῦ; μὴ πάντες ἐσαυαρόθη 13. ὑπὲρ ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ ὄνομα παύλου ἐβάπτισθητε; εὐχαριστῶ τῷ θεῷ, ὅτι 14. οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα, εἰ μὴ κρισπον καὶ γαίον· ἵνα μὴ τις εἴπη, ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν 15. ὄνομα ἐβάπτισα. ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν 16. σεφουᾶ*

I, 10. Γ. κυριακῆ γ. [ἐν τιτι, σεπτεμβρίου ια. εἰς τὴν προσκύνησιν τῶν τιμίων ξύλων. καὶ τῇ μεγάλῃ παρασκευῇ εἰς τὴν γ. ὥραν.] ἀδελφοί, παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τοῦ ὀνόματος.

15. ἐβάπτισα] ἐβαπτίσθητε E. Chryf. X, 18. b. in edito et in Codd. Mosq. 2. 7. Ita solus infimus innotuit 15. Sed nec Theophrasti Codices accedant.

σεφανά ἔικον· λοιπὸν οὐκ εἶδαι, ἢ τινα ἄλ-

17. λαν ἰβάπτισαι. ὡ γὰρ ἀπέπελῆ με χρι-
 σὸς βαπτίζαν, ἀλλ' εὐαγγελίζεσθαι· οὐκ
 ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σαυρὸς

Δ. 18. τοῦ χριστοῦ. [Ἀρχή.] ὁ λόγος γὰρ ὁ
 τοῦ σαυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μαρτία
 ἐστὶ, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις Θεοῦ

19. ἐστὶ. [Τέλος.] γέγραπται γάρ· ἀπολαῖ ^{Τέλος τῆς}
 τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν ^{κυριακῆς.}

20. τῶν συνέτων ἀθετήσω. ποῦ σοφίαι; ποῦ
 γραμματεῖς; ποῦ συζητητῆς τοῦ αἰῶνος
 τούτου; οὐκ ἠμέσκειν ὁ Θεὸς τὴν σοφίαν

21. τοῦ κόσμου τούτου; ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ
 σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔγνων ὁ κόσμος διὰ τῆς
 σοφίας τὸν Θεόν, εὐδόκησεν ὁ Θεὸς διὰ
 τῆς μαρτίας τοῦ κηρύγματος σώσαι τοὺς

22. πιστεύοντας· ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖον
 αὐτοῦ-

I, 18. Δ. τῇ μεγάλῃ παρασκευῇ καὶ εἰς τὴν ὑψωσιν
 ἀδελφῶν; ὁ λόγος ὁ τοῦ σαυροῦ.

cedunt. Solus Damascenus editus. Wetlicenius
 ex G. notavit, ἰβαπτίσαθ. Falso. Habet enim
 ἰβάπτισαι (Sic. et mox:) βεβάπτικα δέ. Unde
 ergo Codices scurriles, nimirum A. C. ac ceteri
 apud Wetli. et Birch. h. l. corrupti sunt? Non-
 ne ex Chrysofotomo?

22. σημεῖον] σημεῖα. E. Rectius quidem, ut multo-
 ties dixi. Chrysofotomus hoc rursus inuexit X, 26.
 II, -495. XII, 399. Cyrill. V, a. 775. Si ergo
 centum Patres Graeci hic Graece locuti essent,
 quid essentus? Audiretos esse Graecos Pauli
 melio

αἰτοῦσι, καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσι·
ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν χριστὸν ἔσαυρωμένον, 23.

Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἕλλησι δὲ μωρίαν
αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλ- 24.
λησι, χριστὸν θεοῦ δύναντι καὶ θεοῦ σοφίαν.

Τέλος τῆς
ὑψώσεως.

[Τέλος.] ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ θεοῦ, σοφώ- 25.

τερον τῶν ἀνθρώπων ἐστὶ καὶ τὸ ἀσθενὲς
τοῦ θεοῦ, ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστὶ.

[Ἀρχή.] βλέπετε γὰρ τὴν κλήσιν ὑμῶν, 26. E.

ἀδελφοί, ὅτι ἐν πολλοῖς σοφοὶ κατὰ σάρκα,
οὐ

I, 26. E. *σαββάτω* ἰβ. καὶ *σαββάτω* μετὰ τὴν ὑψώσιν
ἀδελφοί, βλέπετε τὴν κλήσιν.

meliores Codices. Sed prius consulamus Cyril-
lum V, d. 61. Atqui ibi est σημεῖον. Ex meis
Codd. foli Theophylacti i et 8. ita habent. Con-
tra sunt Theophyl. d. Mosq. f. Lipsiënsis, Oxo-
nienfes, Venetus. Hic de nullo religionis decreto
sermo est. Ergo haec crisis transferri potest ad
loca similia, ubi ἐμπαίικται νεωτεριστοὶ κακουρ-
γούσι.

23. Ἕλλησι;] ἔθνεσι. E. Alibi in N. T. Ἕλληνες sunt
Christiani ex gentilibus. Hoc loco intelliguntur
gentiles in genere, maximeque Graeci. Ergo ali-
qui substituerunt ἔθνεσι. Chryf. X, 26. vulgatum,
sed Mosq. Codd. eius hic inter se dissentiunt.
Idem II, 264. ἔθνεσιν habet. Sic et Cyrill. V, b.
390. A se ipso dissentit Theodoret. v. pag. 171.
nota 8. Sensum ergo exprefferunt non nulli, id-
que fere extra nexum versus 22. et 24. Ἕλληνες,
quod legitur vers. 22. et 24. id hoc etiam versu
vindicat. Mei Codices omnino omnes Ἕλλησιν
habent. Vide etiam Birch. Rursus ergo hic cor-
rupti sunt Cod. Weiff, A. B. C. D. E. F. G.

- οὐ πολλοὶ δυνατοὶ, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς·
 27. ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ
 θεός, ἵνα τοὺς σοφοὺς καταισχύνη, καὶ
 τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξεξέλατο ὁ θεός,
 28. ἵνα καταισχύνη τὰ ἰσχυρὰ· καὶ τὰ
 ἀγεῖη τοῦ κόσμου, καὶ τὰ ἐξουθενημένα
 ἐξελέξατο ὁ θεός, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα
 29. τὰ ὄντα καταργήσῃ· ὅπως μὴ καυχῆ-
 σιται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον * τοῦ θεοῦ.
 30. [Τέλος.] ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἔσε ἐν χρι- τέλος τοῦ
 σῶ ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ θεοῦ, σαββάτου.
 δικαιοσύνη τε καὶ ἀγιασμός καὶ ἀπολύτρω-
 31. σις· ἵνα, καθὼς γέγραπται· ὁ καυχώ-
 II, 1. μενος, ἐν κυρίῳ καυχάσθω. Καὶ γὰρ ἐλ-
 θὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ'
 ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας, καταγγέλλων
 2. ὑμῖν τὸ μαρτύριον τοῦ θεοῦ. οὐ γὰρ
ἐκρινά

27. τοὺς σοφοὺς καταισχύνη] καταισχύνη τοὺς σοφοὺς
 E. Ad similitudinem καταισχ. τὰ ἰσχυρὰ Chryl.
 et ex eo aliqui Codices. Item Basil. I, 542.

29. ἐνώπιον αὐτοῦ] ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Maximo con-
 sensu Codd. Tamen Euthym. 20. in textu et in
 scholio αὐτοῦ. Lectionaria bis habent τοῦ θεοῦ,
 tam in lectione media, quam in fine.

30. ἐγενήθη — δικαιοσύνη τε καὶ] ἐγένετο ἡμῖν δικαιο-
 σύνη καὶ. Ath. I, 469.

II, 1. μαρτύριον] μυστήριον nullus bonus Codex habet:
 ἐναγγέλιον Theodoret. Diferte μαρτύριον Chryl:
 X, 43. c. οὐκ εἶπε, τὸ κήρυγμα, ἀλλὰ τὸ μαρ-
 τύριον τοῦ θεοῦ. Oecum I, 430. d. Euthymi μαρτ
τύριον*

ἔκριναι τοῦ εἰδέναι τί ἐν ὑμῖν, εἰ μὴ ἰησοῦν
 χριστὸν, καὶ τοῦτον ἐσαυρωμένον. [Τέλος.]
 καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν ἵ-
 τρώμῳ πολλῶν ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς· καὶ ὁ 4.
 λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμαί μου οὐκ ἐν παι-
 δοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν
 ἀπο-

τέρειον δὲ προσηγήρευσε τὸ κήρυγμα, ὡς μαρτυροῦν
 περὶ τοῦ χριστοῦ, ἢ καὶ, ὡς ἐλέγχον τὴν πλάνην.
 v. Cyrill. V, d. 61. Chryf. II, 495. b. III, 137. a.
 Unde vero isti scarabaei, nimirum Wettf. A. C. G.
 eruerunt *μυσήριον*; Tamen ex Chrysofostomo I,
 740. a. coll. 739. e. *καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μυσή-
 ριον τοῦ θεοῦ.*

2. τοῦ εἰδέναι] τοῦ — E. Meorum nullus omittit.
 Solus infimus 15. habet, *τι εἰδέναι*, omisso *μοχ*
τι, ut Cyrill. III, 429. V, a. 289. 695. V, d. 22.
 quae est lectio facillima. Tò poterat abesse.
 Ergo omiserunt. Theodoret. bis habet 174. 576.
 Cyrill. V, d. 61. *ἔκριναι εἰδέναι τι*. Chrysof. X,
 42. 43. vulgatum, sed II, 495. *τι εἰδέναι*.

4. ὁ γὰρ λόγος ἡμῶν καὶ τὸ κήρυγμα ἡμῶν — παι-
 δοῖς, Ath. II, 47.

παιδοῖς ἀνθρωπίνης] ἐν παιδοῖς, nec tamen ex
 hoc loco, notatur in libello grammatico. qui vul-
 go Baillio tribuitur p. 2. Legitur ille libellus in
 edit. Iont. 1515. post Apollonium Alexandrinum.
 Eam tamen editio nem ad manus nunc habeo.
 Pro dativo pluralis, a *παιδῶν*, accepit etiam Eu-
 thym. MS. Explicat enim, *παιδανότησιν*. Habet
 enim: *οὐκ ἐν παιδανότησιν; ἤγον ἀνθρωπίνης
 σοφίας λόγοις*. Ergo *ἀνθρ. σοφ. λόγοις* accepit
 pro *ἐπεξηγήσει*. Ita apud eundem Euthym. legen-
 dum in interpretatione ad Oseam p. 13. edit.
 Venet. quāquam ibi vitiose editum est, ἐν παι-
 δοῖς.

5. ἀποδέξει πνεύματος καὶ δυνάμεως. ἵνα ἡ
πίστις ὑμῶν μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων, ἀλλ'
5. 6. ἐν δυνάμει Θεοῦ. [Ἀρχή.] σοφίαν δὲ
λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις· σοφίαν δὲ οὐ
τοῦ

II, 6. 5. σαββάτω ιγ. καὶ σαββάτω πρὸ τῆς ὑψώσεως.
[ἐν τισι, σεπτεμβρίου ι. εἰς τὴν προσκόνησιν τῶν
ἀγίων ξύλων.] ἀδελφοί, σοφίαν λαλοῦμεν.

Θοῖς. Antecedit enim: οὐκ ἐν σοφίᾳ — οὐ δὲ ἐν
λογισμοῖς. Ἐν πειθοῖς non est Graecum, sed
ἐνπειθέσιν. Πειθὸς non est in usu. Πειθοῖς ἀν-
θρώπων servant omnes mei, unus tamen 13.
omittit λόγοις, quod per se non absurdum est.
Chryl. X, 44. d. e. vulgatum habet, sed duo eius
Codd. Mosiq. omittunt ἀνθρώπων, ut Theodo-
ret. in uno Codice. v. edit: Noesset. et Cyrill.
V, a. 556. 377. 675. Verum 694. ἐν πειθοῖς σοφίας
ἀνθρώπων λόγοις, et V, d. 20. ἐν πειθοῖ σοφίας
ἀνθρώποις λόγοις. Sed ad Chrylostomum re-
vertamur. Is ergo rursus vulgatum habet IX, 92.
e. sed II, 495. ἐν πειθανοῖς (loco, πειθανοῖς.) σο-
φίας λόγοις. I, 740. ἐν πειθανοῖς ἀνθρώπων σο-
φίας λόγοις. Orig. I, 163. III, 308. IV, 11. ἐν
πειθοῖς σοφίας λόγοις. Vulgatum I, 377. 630.
(hic tamen memoratur etiam πειθοῖς.) III, 635.
ἐν πειθοῖ σοφίας λόγων. Sigma in πειθοῖς facile
ante alterum sigma omitebatur. Forte ita etiam
corrigebatur ad similitudinem ἀποδείξει. Ath. I,
956. μὴ ἐν πειθοῖ σοφίας ἀνθρώπων. Qui ergo
certus esse vult de lectione in locis dubiis, is
accedat Patres et Codices ex eis interpolatos, hoc
est, ut nunc loquuntur, *recensiones Hieronymi-
narias*.

6. ad 8.] Haec negligentius, multis omissis, laudat
Basil. I, 562. accuratius II, 99.

τοῦ αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν καταργουμένων. ἀλλὰ 7. λαλοῦμεν σοφίαν Θεοῦ ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ Θεὸς πρὸ τῶν αἰῶνων εἰς δόξαν ἡμῶν ἢ οὐδεὶς 8. τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν· εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσαύρωσαν. ἀλλὰ καθὼς γέγραπται 9. Ζ. πταί [Ἐρχή.] ἃ ὀφθαλμοὶ οὐκ εἶδε, καὶ ὄουσ οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἠτέμεισεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγα-
τίλοις τῶν β. πῶσιν αὐτόν. [Τέλεις.] ἡμῶν δὲ ὁ Θεὸς 10.
τι βλάτων. ἀπεκάλυψε διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ· τὸ γὰρ

II, 9. Ζ. τῆ δ. τῆς σ. ἐβδ. ἀδελφοί, ἃ ὀφθαλμοὶ οὐκ εἶδε.

7. σοφίαν Θεοῦ] Θεοῦ σοφίαν. E. Ita etiam in Codd. et in edit. Chryf. X, 49. 50. Θεοῦ proflus omitit 52. c. et III, 470. c. Poterat vero abesse, quod mox est, ἣν προώρισεν ὁ Θεός. Cyrill. V, a. 697. Θεοῦ σοφίαν. Sic et V, d. 24. 61. Contra Chrysostomum sunt adeo Codices Theophylacti, et si non omnes, tamen. d. i. et Oecum. 6. n. et Euth. 20. Ath. II, 378. ἀλλὰ ζητοῦμεν Θεοῦ σοφίαν ἐν μυστηρίῳ τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν οὐδεὶς κ. τ. λ. Ita haud dubie Athanasius legēbat in sua Griesbachiano - Alexandrina recensionē.

9. Hunc versum non solum cum varietate, sed et cum appendice laudat Clem. Alex. 60. b, Sed nemo ista probabit. Variat etiam Basil. I, 173.

10. ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψεν] ἀπεκάλυψεν ὁ Θεός. E. Vulg. Chryf. X, 54. III, 470. ἀπεκ. ὁ Θεός. Cyrill. IV, 828.

γὰρ πνεῦμα πάντα ἐρευνᾷ, καὶ τὰ βάθη
 II. τοῦ Θεοῦ. τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ
 τοῦ ἀνθρώπου, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀν-
 θρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; οὕτω καὶ τὰ τοῦ
 Θεοῦ οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ
 Θεοῦ.

828. V. a. 334. 385. Ath. II, 416. δὲ καὶ Θεός.
 Multi mirabuntur, cur Griesb. ediderit verſ. 7.
 Θεοῦ σοφίαν, et verſ. 10. ἀπεκάλυψεν ὁ Θεός; cum
 parum interſit, etiamſi vulgaris ordo ſeruetur. Id
 Griesb. ipſe non ignorabat. Sed cupiebat falcire
 auctoritatem Codd. Wettſt. A. C. D. E. F. G. ut
 eos; tanquam latrones, a latere haberet in aliis
 locis. A Birchianis Codd. parum habet praefidii
 hoc capite, cum plerique cum meis conſentiant.

II. et 12. Defunt in Codd. Moſqq. Chryſ. 2. et 7.
 ubi tamen hanc epistolam data opera interpretā-
 tur. v. P. Verum haec multoties alibi laudat, ut
 VIII, 131. 252. XII, 170. VI, 197. I, 374. 31.
 484. X, 265. Neque vero hic eſt ſolus locus, in
 quo Chryſ. quaedam etiā tum, cum data opera
 iute pretatur, omittit. Laudat haec praeterea Ch-
 rill. V, a. 334. 628. IV, 42. 857. 925. Damasc.
 II, 296. Baſil. cum veritate I, 206. 276. 314.
 319. III, 35. accuratius I, 310. II, 584.

II. ἀνθρώπου τὸ] κατοικοῦν addit Ath. I, 552. et mox,
 πν. τοῦ Θεοῦ τὸ ἐν αὐτῷ. Alibi tamen eundem
 locum laudans, omittit. Idem etiā 702. loco
 οὐδεὶς οἶδεν, habet οὐδεὶς ἔγνωκεν. Vide mox.

οὐδεὶς οἶδεν] οὐδεὶς ἔγνωκεν. E. Baſil II. II ἔγνω
 et ἔγνωκε. Ath. II, 416. omittit, τὸ ἐν αὐτῷ, habet-
 que, οὐδεὶς ἔγνω, εἰ μὴ τό. 178. habet: οὐδεὶς ἀν-
 θρώπων οἶδε τὰ, ſervatque, τὸ ἐν αὐτῷ — οὐδεὶς
 ἔγνω. Ibidem addit poſt verſ. II. ex verſu 10.
 τὸ γὰρ πνεῦμα. Ex Athanaſio ergo diſcitur, quae
 ſit reſenſio Alexandrina.

Θεοῦ. ἡμεῖς δὲ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ κόσμου 12.
 ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ
 Θεοῦ, ἃς εἶδωμεν τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ χαρι-
 σθέντα ἡμῖν. ἀ καὶ λαλοῦμεν, οὐκ ἐν 13.
 διδασκτοῖς ἀνθρώπινης σοφίας λόγοις, ἀλλ'
 ἐν διδασκτοῖς πνεύματος ἁγίου· πνευματι-
 κοῖς πνευματικῶς συγκρίνοντες. ψυχικὸς 14.
 δὲ ἄνθρωπος ἐν δέχεται τὰ τοῦ πνεύμα-
 τος τοῦ Θεοῦ· μαρτία γὰρ αὐτῷ ἐστὶ, καὶ
 ἐν δύναται γινῶσθαι, ὅτι πνευματικῶς ἀνα-
 κρίνεται. ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνεται μὲν 15.
 πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπὸ οὐδενὸς ἀνακρίνεται.
 τίς

12. Appendix, quam memoravi in P. est Theophylacti. v. edit. Lond. 180. ad hunc versum. Basil. I, 271. semel, ἡμεῖς — ἐλάβετε.

χαρισθέντα ἡμῖν] ὑμῖν est vitium edit. Gregor. Ath. II, 18. εἶδωμεν — χαρ. ἡμῖν.

15. ἁγίου] — E.

14. ψυχικὸς] Hoc non solum interpretatur Chryf. X, 56. sed et VI, 188. e. Basil. II, 205. σαρκικὸς γὰρ ἐν δέχ. Ath. I, 740. transponit versum 14. et 15.

τοῦ Θεοῦ] — E. Chryf. X, 56. a. 57. c. VI, 188. VII, 287. XI, 17. v. P. Servat cum aliis Cyrill. V, b. 110. IV. 556.

καὶ ἐν δύναται γινῶσθαι] ὅτι οὐκ εἶδεν. E. Chryf. X, 57. e. etiam in Codd. Mosiq. 2. 7.

15. μὲν] + τὰ. E. Chryf. X, 57. e. II, 107. Sic, omisso μὲν, Damasc. II, 593. sed 68. vulgatum.

πάντα] πάντα. E. Theodoret. qui in schol. habet ἐτίθεται, p. 178. ubi v. Noeffelt.

16. τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου, ὃς συμβιβάσει αὐτόν; ἡμεῖς δὲ νοῦν χριστοῦ ἔχομεν.

III, 1. Καὶ ἐγὼ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθημ' λαλήσαι ὑμῖν ὡς πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς σαρκικοῖς, 2. ὡς νηπίοις ἐν χριστῷ. γάλα ὑμᾶς ἐπότι-
σαι, καὶ οὐ βρωμαί' ὑπὼ γὰρ ἠδύνασθε· ἀλλ'

III, 1. καὶ ἐγὼ] καὶ γὰρ τ καὶ γὰρ δέ. E. Chryf. X, 65. a. b.

λαλήσαι ὑμῖν] ὑμῖν λαλήσαι. D.

σαρκικοῖς] σαρκίνοις. E. Griesbachius hic p. 45. rurlus edidit σαρκίνοῖς, ut Rom. 7, 14. σαρκινός εἰμι. Ad priorem locum de σαρκινός et σάρκινος monui. Orig. III, 479. σαρκίνοις. Vide tamen ibi Huet. Ad hunc Apostoli locum autem ibi nugacillimus Origenes dolens est verbis Matthaei 14, 21. παιδίων καὶ γυναικῶν. Ergo de utrisque, sicuti ebrius in somnio, philosophatur a pag. 478. §. 3. Iterum ibid. ad Matth. 19, 15. 15. παιδίε, nugas suas promens, exhibet σαρκίνοις. Ac tertio p. 663. Basil. I, 216. versu 3. exhibet σαρκίνοί.

ὡς νηπίοις] (καὶ) ὡς νηπίους, ut referatur ad ἐπότισαι. E. Griesbachius ad hunc versum laudat etiam Clem. Alex. Sed eum haud dubie non legit. Qui ergo Clementis vere puerilem et anilem interpretationem vult cognoscere, legat p. 98. totum locum. Noto hic solum: γάλα ὑμᾶς ἐπότισαι ἐν χριστῷ. (iam de suo addit: καὶ διαθήσαντες ὀλίγον, ἐπαγάγωμεν, ergo post, ἐν χριστῷ, spiritus ducendus, ac deinde addendum.) ὡς νηπίους. Apud Chryf. X, 65. a. est quidem ὡς νηπίους ἐν χριστῷ, sed 66. d. prorsus praetermittitur. Legitur tamen I, 486. b.

2. καὶ οὐ βρωμαί] καὶ — D. καὶ redundare videbatur.

Νέστορ

ἀλλ' οὔτε ἔτι ἰὼν δόξαθε. ἔτι γὰρ 3.
σαρκικοί ἐστε. ὅπου γὰρ ἐν ὑμῶν ζῆλος καὶ
ἔρις καὶ διχοστασία, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε, καὶ
κατὰ ἀνθρώπου περιπατεῖτε; ὅταν γὰρ 4.
λέγη τις· ἐγὼ μὲν ἐμὶ παύλου· ἕτερος δὲ
ἐγὼ ἀπολλά· οὐχὶ σαρκικοί ἐστε; τίς ἔν 5.
ἐστι παῦλος, τίς δὲ ἀπολλῶς, ἀλλ' ἢ διά-
κονοι, οἱ ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἑκάστω, ὡς ὁ
κύριος ἐδάκεν; ἐγὼ ἐφύτευσα, ἀπολλῶς 6.
ἐπότισεν· ἀλλ' ὁ θεὸς ἠύξαιεν. ὥστε οὔτε 7.
ὁ φυτεύων ἐστὶ τι, οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ
αὐξάνων θεός. ὁ φυτεύων δὲ καὶ ὁ ποτί- 8.
ζῶν ἐν εἰσιν· ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν
λήψεται

Nemo ergo id addiderit, sed potius omiserit. v. Birch. Ex meis tres omittunt, in his unus Theophylacti. Chryl. omittit X, 66. VIII, 142. a. 175. XI, 68. XII, 87. Habet X. 65. Cyrill. I, g. 279. habet. Omittit II, 343. 913. Ath. I, 887. Euthym. 20. explicat: ἔθρεψα, δαλονότι. Scilicet, quia non dicitur, ποτιζέειν βεῶμα.

ἔντε] οὐδέ. E. Manifesta correctio, quam Graeci plures habent, ut Chrystoll. et alii. Plerique ac praesertim Codices retinent ἔντε.

4. ἕτερος δὲ ἐγὼ] ἐγὼ δὲ. E. Chryl. X, 67. c. Sic et VVestf. A.

5. ἀλλ' ἢ] — E. Damasc. omittit. Ex meis nullus omittit. Chryl. X, 68. b. ἐπήγαγεν· ἀλλ' ἢ διάκονοι. Sed VII, 704. τίς γὰρ ἐστι παῦλος; τίς δὲ ἀπολλῶς; τίς δὲ κηρῶς; οὐχὶ διάκονοι. Tamen hic Moptf. ex MSS. notat, ἀλλ' ἢ.

6. ἠύξαιεν] ἠύξε. E. Chryl. X, 68. sed vulg. 37.

λήψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον. [Τέλος.] Τέλος τῆς β.

H. 9. [Ἀρχή.] Θεοῦ γὰρ ἔσμεν συνεργοί Θεοῦ

10. γεώργιον, Θεοῦ ἀκοδομὴ ἔσε. κατὰ τὴν

χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μα, ὡς σο-

φὸς ἀρχιτέκτων θεμέλιον τέθεικα, ἄλλοι

δὲ ἐποικοδομοῦν ἕκαστος δὲ βλέπεται, πῶς

11. ἐποικοδομοῦν. θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς

δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν

12. ἰησοῦς * Χριστός. εἰ δὲ τις ἐποικοδομοῦν

ἐπὶ τὸν θεμέλιον τοῦτον, χρυσόν, ἀργυ-

ρον, λίθους τιμίους, ξύλα, κέρτεν, κιάλα-

13. μιν ἕκαστου τὸ ἔργον φανερόν γενήσεται·

ἢ γὰρ ἡμέρα δηλώσει, ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκα-

λύπτεται καὶ ἕκαστου τὸ ἔργον ἀποκρίνεται·

14. τὸ πῦρ δοκιμάσει. εἰ τις τὸ ἔργον μένει,

ὁ

III, 9. H. κυριακῆ β. [ἐν τισιν ἀπταβρίου κε τοῦ ἀγίου
μαρκιανου.] ἀδελφοί, Θεοῦ ἔσμεν συνεργοί.

9. γεώργιον] + ἔσε. E. Basil. I, 351. rectius 195.

10. τέθεικα] ἔθηκα. E. Chryl. X, 69. Vulgatum XI,
40.

11. ὁ χριστός] ὁ —. Sic et Basil. I, 486. II, 612.

Ath. I, 428. qui tamen verbum 10 et 11. transpo-
nit. Item Cyrill, V, a. 171. V, b. 163. Tamen
V, c. 176. a. ὁ χριστός. Chryl. X, 70. a. ἰησοῦς
χριστός. 70. a. χριστός, ἰησοῦς.

12. χρυσόν, ἀργυρον] χρυσόν, ἀργύριον. E. Ita Da-
masc. II, 71. Apud Basil. I, 487. variant Codd.
Sed Cyrill. II, 852. εἰ γὰρ τις, φησὶν, ἐποικο-
δομοῦν ἐπὶ τὸν θεμέλιον, ξύλα, κέρτεν, λίθους,
καλάμην.

13. τὸ πῦρ] + αὐτό. E. Ita, sed dissentientibus
Codd.,

ὁ ἐπιποδομήσει, μισθὸν λήψεται· εἰ τις 15.
 τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζημιωθήσεται· αὐ-
 τὸς δὲ σωθήσεται, ἔντω δὲ ὡς διὰ πυρός.
 οὐκ οἴδατε, ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐσε, καὶ τὸ 16.
 πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; εἰ τις 17.
 τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ φθείρει, φθαρεῖ τούτου
 ὁ Θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἅγιός ἐστι,
 ἕτινές ἐσε ὑμεῖς. [Τέλος.] [Ἀρχή.] μη- 18. Θ.
 δεῖς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω· εἰ τις δοκεῖ σοφὸς
 εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μαρὸς
 γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός. ἢ γὰρ σοφία 19.
 τοῦ κόσμου τούτου, μαρὸς παρὰ τῷ Θεῷ
 ἐστὶ γέγραπται γάρ· ὁ δρασσόμενος τοὺς
 σοφούς

Τίλος τῆς
 κυριακῆς.

III, 18. Θ. τῆ ε. τῆς ε. ἐβδ. ἀδελφοί, μηδεὶς ἑαυτὸν
 ἐξαπατάτω.

Codd., Basil. III, 30. Ita et Ath. I, 428. II, 413.
 Item Chryl. X, 75. Theodoret. Sed vulgatum
 Cyrill. III, 767. Damasc. 71. 346. Codicum heb-
 ram nullus addit ἀπὸ. In Cod. 88. Synodi Nicq.
 num. CCIX. bis laudatur hic locus in scholiis ad
 Malach. 3, 2. 4, 1. Ibi semel additur, semel
 omittitur.

16. τοῦ Θεοῦ] Ath. I, 704. addit: τὸ ἅγιον. Saepius
 taumen omittit.

17. εἰ τις] ὁ γάρ. Ath. II, 83. et mox: φθείραν,
 φθείρεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

18. ἐξαπατάτω] † κενόῃς λόγοις E. Ex Ephes. 5, 6.

σοφός] φρόνιμος et σοφός Chryl. v. P. Eundem
 vide VII, 426 XI, 111. Ex hoc versu Ath. II,
 86. laudat: ὁ θέλων σοφὸς γενέσθαι, μαρὸς γε-
 νέσθω, ἵνα γένηται σοφός

20. σοφούς ἐν τῇ παιουργίᾳ αὐτῶν. καὶ

πάλιν κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς

21. τῶν σοφῶν, ὅτι ἐπὶ μάταιοι. ὥστε μηδεὶς

καυχᾶσθαι ἐν ἀνθρώποις· πάντα γὰρ ὑμῶν

22. ἔσιν· ἢ ἔτε παῦλος, ἢ ἔτε ἀπολλῶς, ἢ ἔτε

κηθάς, ἢ ἔτε κόσμος, ἢ ἔτε ζωὴ, ἢ ἔτε θάνα-

τος, ἢ ἔτε ἀνεστῶτα, ἢ ἔτε μέλλοντα· πάντα

23. ὑμῶν ἔσιν· ὑμεῖς δὲ, χριστοῦ· χριστὸς δὲ,

I. IV, 1. Θεοῦ. [Τέλος.] Οὕτως ἡμῶς λογιζέσθω τίμας τῆς·

ἀνθρώπου, ὡς ὑπηρετῶν χριστοῦ, καὶ ὀκο-

2. νόμου μυστηρίου Θεοῦ. ὃ δὲ λοιπὸν, ζητῶ-

ται ἐν τοῖς οἰκονόμοις, ἵνα πιστός τις εὐ-

3. ρηθῆ. ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάττωτόν ἐστιν, ἵνα ὑφ'

ὑμῶν ἀνακριθῶ, ἢ ὑπὸ ἀνθρώπων ἡμέρας·

4. ἀλλ' οὐδὲ ἑμαυτὸν ἀνακρίνω. οὐδὲν γὰρ

ἑμαυτῷ σύνοιδι· ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδι-

καίωμαι· ὁ δὲ ἀνακρίνων με, κύριός ἐστιν.

5. ὥστε [Ἀρχή.] μὴ πρὸ καιροῦ τι κρῖνετε,

ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ κύριος· ὃς καὶ φωτίσει τὰ

κρυπτά τοῦ σκότους, καὶ φανερώσει τὰς

βουλὰς τῶν καρδιῶν· καὶ τότε ὁ ἔπαινος

γερῆσεται ἐκάστῳ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. [Τέλος.] τίμας τοῦ

ταῦτα σαββάτου.

IV, 1. I. σαββάτου ἰδ. ἀδελφοί, οὕτως ἡμῶς λογι-
ζέσθω ἀνθρώπου.

IV, 5. IA. τῇ παρασκευῇ τῆς σ. ἑβδ. ἀδελφοί, μὴ πρὸ
καιροῦ κρῖνετε.

IV, 5. φωτίσει] Semel φανερώσει Chryf. VIII, 199.
c. Lectio, quae cuique Graeco poterat venire in
mentem. Negligenter laudat Ath. II, 2.

ταῦτα δὲ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς 6.
 ἐμαυτὸν καὶ ἀπολλῶ, δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν
 μὴ ᾔδητε τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν,
 ἵνα μὴ εἰς ὑπὲρ τοῦ ἐνὸς φουσιῶσθε κατὰ
 τοῦ ἑτέρου. τίς γάρ σε διακρίνει; τί δὲ 7.
 ἔχεις, ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί
 καυχᾶται, ὡς μὴ λαβόν; ἤδη κεκορε- 8.
 σμένοι ἐστέ, ἤδη ἐπλουτήσατε, χωρὶς ἡμῶν
 ἐβασιλεύσατε καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύ-
 σατε ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσω-
 μεν. [Τέλος.] δοκῶ γάρ, ὅτι [Ἀρχή.] ὁ 9. IB.
 θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέ-
 δεξεν, ὡς ἐπιθανατίους, ὅτι θεάτρων ἐγενή-
 θημεν τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώ-
 πους. ἡμεῖς μωροὶ διὰ χριστὸν, ὑμεῖς δὲ 10.
 φρόνι-

Τέλος τῆς
 παρα-
 σκευῆς.

IV, 9. IB. κυριακῇ ι. [ἐν τισι σεπτεμβρίου καὶ τοῦ
 ἁγίου ἀποστόλου κοδράτου τοῦ ἐν μαγνησίᾳ καὶ εἰς
 πολλοὺς ἄλλους ἁγίους. ἐν ἄλλοις ἰουνίου λ. τῶν
 ἁγίων ἀποστόλων. ἐν ἄλλοις νοεμβρίου λ. τοῦ
 ἁγίου ἀποστόλου ἀνδρέου.] ἀδελφοί, ὁ θεὸς ἡμᾶς
 τοὺς ἀποστόλους.

6. φουσιῶσθε] Negligentius laudat Ath. I, 452. Codices
 haud contemnendi duplici negatione, μὴ φου-
 σιῶσθε. Italia tamen, septem adhibuit Codicibus,
 ut non inveni. Chryl. vulgatum quidem ex-
 hibet, sed μὴ addit III, 138. Damasc. II, 628,
 sed 74. φουσιῶσθε, absque μὴ, quod Montf. etiam
 notat ad Chryl. X, 97. Id ipse etiam in Cod.
 Mosq. 2 inveni. Scholiasta Theocrit. ad Id. II,
 5. verba: ὡς καταθύσομαι, ita habet: ἵνα κατα-
 θύσομαι. ὀριστικῶν, ἀντὶ ὑποτακτικοῦ, ὡς ἐν τῷ
 ἵνα εἶδμεν ἄμφω. Ex Hom. II. α. 363. Vide Ga-
 lat. 4, 17.

Φρέιμι ἐν χριστῷ ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί ὑμᾶς ἐνδοξεῖ, ἡμεῖς δὲ αἴτιμοι.

11. ἄχρι τῆς ἄρτι ἄρας καὶ πεπῶμεν, καὶ ὀψῶμεν, καὶ γυμνητούμεν, καὶ κλαφι-

12. ζόμεθα, καὶ ἀστατούμεν καὶ κοπιῶμεν, ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσὶ λαιδορούμενοι, εὐλογοῦμεν διακόμενοι, ἀνεχόμεθα

13. βλασφημούμενοι, παρακαλοῦμεν ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάν-

14. τῶν περιψήμα ἕως ἄρτι. οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου

15. ἀγαπητὰ νοθετῶ. εἰάν γὰρ μυρίους παιδαγωγούς ἔχητε ἐν χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλούς πατέρας. ἐν γὰρ χριστῷ ἡσὺ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα.

16. παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταί μου γίνεσθε.

II. 17. [Τέλος.] [Ἀρχή.] διὰ τοῦτο ἔπεμψα τίλος τῆς ὑμῶν κρυφαῆς.

IV, 17. II. σαββάτω κ. ἀδελφοί, [διὰ τοῦτο] ἔπεμψα ὑμῶν.

13. βλασφημούμενοι] δυσφημούμενοι. E. Meorum nullus id habet. Sed nec Birch. notat. Ita tamen Damasc. Arbitraria et mutatio a Graecis ficta. Sic Cyrill. III, 496^b exhibet etiam Matth. 26, 65, Ergo etiam hic. v. IV, 899. Chrysoft. ubique vulgatum. Etiam Orig. 1, 257. E. II, 501. Sed δυσφημούμενοι I, 627. (ubi tamen notatur vulgatum, nota. d.) 728. Ex Origene ergo constat, quid probandum sit.

14. νοθετῶ] νοθετῶν. E.

16. μου γίνεσθε] + καθὼς καὶ γὰρ χριστῷ. E. v. P. Ita et Ath. II, 83. sed haec referenda erant ad I Cor. II, 1.

ὑμῖν τιμώθῃεν, ὅς ἐστι τέκνον μου ἀγαπη-
 τὸν καὶ πιστὸν ἐν κυρίῳ, ὅς ὑμᾶς ἀναμνήσει
 τὰς ὁδοὺς μου τὰς ἐν χριστῷ, καθὼς παν-
 ταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω. ὡς 18.
 μὴ ἐρχομένου δὲ μου πρὸς ὑμᾶς ἐφυσιώθη-
 σάν τινες. ἐλεύσομαι δὲ ταχέως πρὸς 19.
 ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι
 οὐ τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων, ἀλλὰ
 τὴν δύναμιν. οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία 20.
 τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει.

B. κατὰ πορνῶν καὶ πορνείας καὶ τῶν τούτοις κοινα-
 νούτων.

τί θέλετε; ἐν χάριδι ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, 21.
 ἢ ἐν ἀγάπῃ, πνεύματι τε πραότητος;
 Ὅπως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τσιαύ-V, 1.
 τη πορνεία, ἥτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀνο-
 μάζεται, ὡσεὶ γυναῖκά τινος τοῦ πατρὸς
 ἔχεν.

20. τοῦ θεοῦ] τῶν οὐρανῶν. E.

V, 1. ἀναμάζεται] — E. Servant mei omnes. v. Birch:
 Chrysostomus id etiam urget X, 125. a. b. Reci-
 tat etiam a vers. 1—5. I, 777. II, 282. III, 556.
 ἥτις ad ἀναμάζεται omittit Cyrill. III, 268. Ὀνο-
 μάζεται omittit Orig. scilicet in interpretatione
 Latina II, 301. 482. III. 280. Ergo vulgata La-
 tina laudatur pro vulgata Latina. Griesbachius
 Origenem refert ad *recensionem* Alexandrinam,
 Semlerus ad occidentalem. Hoc saltem verum,
 Origenem saepe numero pugnare pro Vulgata et
 Vulgatam pro Origene. Etenim Origenes et Hie-
 ronymus eodem spiritu critico sufflati erant. In-
 ter-

2. ἔχειν. καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ἐστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπειθήσατε, ἵνα ἐξαρθῇ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας;
3. ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς ἀπὸν τῷ σώματι, παρῶν δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη κέκριμα, ὡς παρῶν,
4. τὸν ὄντω ταῦτο κατεργασάμενον, ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος, σὺν τῇ δυνάμει τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ
5. χριστοῦ, παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκὸς, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἰησοῦ.

[Τέλος.]

terpolatores hoc loco fortasse dubitarunt de veritate sententiae. Verum Paulus ita dixit, quod ista exempla vel inter gentiles rara fuerunt. Accedit, quod, sublato ὀνομάζεται, tamen intelligendum est, ἀκούεται. Ergo eodem redit. Basil. II, 607. loco ἀκούεται, habet etiam ὀνομάζεται. Corruptio ex Graecitate.

2. ἐξαρθῇ] ἀρθῇ. E. Ita ex meis solus infimus 13. Vulgatum cum aliis Basil. II, 221. 572. 518. 668. Ceterum verbo composito hic non erat opus. ἐξαρθῇ tamen urget Chryf. X, 126. c. Saepius hunc locum repetit II, 283. III, 536. VIII, 335. Eodem modo 6, 14. a nonnullis neglectum est ἐξ, in ἐξεγερεῖ.

ποιήσας] πράξας. E.

3. μὲν γὰρ] — E. Servat Chryfostomus etiam XI, 525.

4. De distinctione huius versus monet Chryf. X, 127. a. Oecum. I, 457. d. Polsterius ἡμῶν et χριστοῦ abest apud Basil. II, 470. III, 58.

Τέλος τοῦ
σαββάτου.

[Τέλος.] οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν. 6.
οὐκ εἰδότε, ὅτι [Ἀρχή.] μικρὰ ζύμη ὄλον
τὸ Φύραμα ζυμῆ; ἐκκαθάρατε ἄν τὴν 7.
παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον Φύραμα,
καθὰς ἔσε ἄζυμοι καὶ γὰρ τὸ πᾶσχα
ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν * ἐτύθη, χριστός. ὅτε 8.
ἐορτάζω-

V, 6. ID. τῷ ἁγίῳ καὶ μεγάλῳ σαββάτῳ εἰς τὸν ὄρθρον ἀδελφοί, μικρὰ ζύμη ὄλον.

6. ζυμοῖ] δολοῖ. E. Mei et Birchiani nihil mutant. Vide omnino P. Apud Latinistas aliquos, erat *desipit*. Ex hoc deinde fecerunt *decipit* et *decepiit*. Hoc rursus alii scurræ reddiderunt *delecti*, alii *δηλεῖ*. Utrumque profus ineptum et absurdum est. Latini accusantur, ac si ex ζυμοῖ fecerint *φθειρεῖ*. v. Wetit. Griesb. Ego nullam idoneam causam repeto, cur Latinistæ reprehendantur, si ζυμοῖ reddiderint *corruptit*. In Cod. Boerner. est ζυμοῖ, et in Latino, *fermentat*. ζυμοῖ repetit Chryf. II, 285. XII, 285. Cyrill. I, a. 480. 542. IV, 365. Orig. III, 505. 309. Basil. II, 372. 394. 422. Sed CCG. dissentientibus tamen Codicibus, est δολοῖ. v. Galat. 5, 9.

7. ἐκκαθάρατε ἄν] ὄν — E. Chryf. X, 128. Imperite pro omisso ἄν laudatur etiam Clem. Alex. 471. Refert enim haec extra nexum et a principio. Ergo vel addere, vel omittere poterat. Rectius vero omisit. Idem convenit in Chryf. Miror, cur non etiam proximum ἐτύθη, ex Clem. p. 579. probarent. Servat ὄν Cyrill. I; a. 445. 585, III, 825. V, b. 249. Recte omittit V, b. 21.

ἐτύθη] ἐτύθη. Dum rursus inspicio Griesbachii editionem p. 48. invenio, ab eo in contextu servatum esse ἐτύθη. In interiore margine autem ἐτύθη ostentat. Nonne ad manus erat Halensis grammatica?

ἐρτάζωμεν, μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν
ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύ-
μοις ἐπιικνησίαις καὶ ἀληθείαις. [Ἰπέριβα.] Ἰπέριβα εἰς

IE. 9. [Ἀρχή.] ἔγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, μὴ ^{τὴν πρὸς} ^{γαλιθίας}

IO. συναναμίγυσθαι πόρνοις. καὶ οὐ πᾶν ^{ἐπιστολῶν ἐν}

τως τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου, ἢ τοῖς ^{κεφαλαιῶν}

πλεονέκταις, ἢ ἄρπαξιν, ἢ εἰδωλολόττραις ^{ἡμεῖς ἐξη-}

ἐπεὶ ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελ- ^{γέσασθε.}

II. θεῖν. νυνὶ δὲ ἔγραψα ὑμῖν, μὴ συνανα-
μίγυσθαι, εἰάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος,

ἢ

V. 9. IE. τῆ 9. τῆς ζ. ἐβδ. ἀδελφοί, ἔγραψα ὑμῖν ἐν
τῇ ἐπιστολῇ.

8. ἀλλ' ἐν ἀζύμοις — ἀληθείαις] — E. Ut aliorum
atque omnes Codices meos mittam, tuetur haec
Orig. IV, 402. e 175. II, 128. III, 220. 518. a.
Basil. I, 401. v. Mill. De Praxapostolis, qui hic
transeunt ad epist. ad Galatas vide priorem et
hanc editionem meam.

9. ἐν τῇ ἐπιστολῇ] — E. Chryf. X, 134. d. Habet
autem cum aliis Clem. Alex. 472. Basil. II, 453.
Diserte haec interpretantur Theodoret. Theophyl.
et Euthym. ita: ἐν τῇ παρούσῃ γὰρ ἐπιστολῇ πρὸ
ἀλλήλου ἔγραψεν, ἐξέρχων τὴν παλαιὰν ζύμην, τὴν
πᾶσι πόρνευκότα, ὡς δεδήλωται, ἀνιττόμενος, δι' οὗ
ἐδηλοῦτο, τὸ μὴ συναναμίγυσθαι πόρνοις.

συναναμίγυσθαι] Cyrillus. utsi Paulum nomina-
tim laudet, tamen de suo, aut ex recensione
Griesbachii Alexandrina, dedit, συναναπλέεσθαι.
I, a. 255. e.

10. ὀφείλετε] ὀφείλετε. E. Manifesta correctio ex ra-
tione temporum. Euthym. ita accipit: εἰ καὶ τού-
τους φεύγειν μέλλετε, ὀφείλετε λοιπὸν ἐκ τῆς ἐν-
κουμένης ἐξελθεῖν. πανταχοῦ γὰρ οἱ ἄπιστοι.

ἢ πόρνος, ἢ πλεσιέκτης, ἢ εἰδωλολάτρης,
ἢ λαίδωρος, ἢ μέθυσος, ἢ ἄρπαξ· τῷ τοιού-
τω μηδὲ συνεσθίειν. τί γάρ μοι καὶ τοῖς 12.
ἔξω κρῖναι; οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρῖνετε;
τοὺς δὲ ἔξω ὁ Θεὸς * κρῖνῆ. καὶ * ἐξαεῖτε 13.
τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

Γ. περὶ τοῦ μὴ δεῖσθαι δικῶν, καὶ ταῦτα ἐπὶ ἀπίστων.
ἐν ᾧ, περὶ τοῦ μὴ περιεύειν.

Τολμᾷ τις ὑμῶν, πρῶγμα ἔχων πρὸς τὸν VI, 1.
ἔτερον, κρῖνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδικῶν, καὶ οὐχὶ
ἐπὶ

11. ἢ πόρνος] ἢ πόρνος. A. Chryf. X, 154. 155. a.
Utrumque explicat Theophyl. Apud Euthym. vi-
tiose legitur ἦν. In scholio enim est, ὑπάρχει.
ἢ πόρνος habet Chryf. VII, 549. sed ter rursus
ἦ. XII, 235. b. c. ἢ Cyrill. I, a. 422. ἢ 510.
Prius ἢ seu ἦ prorsus omittit. 505. Clem. Alex.
145. ἢεἰ τις ἀδελφὸς λεγόμενος εὐρίσκειτο πόρνος.
Basil. II, 458. 645. 658. 666. habet ἦ, sed ἦ. 580.
v. P.

13. κρῖνε] κρῖνῆ. Ita magno consensu Codd. Sed
Orig. II, 702, f. κρῖνει.

ἐξαεῖτε] ἐξάρατε. E. In edit. Gregor. vitiose est,
ἐξαιεῖτε. Ex Deut. 17, 7. hoc translatura cen-
set Chryf. X, 155. e. ἐξαεῖτε habet etiam VIII,
555. d. ἐξάρατε Cyrill. I, a. 147. 480. et Basil. II,
301. 457. Ath. I, 110.

VI, 1. τις] + ἐξ. E. De Chryf. v. P. Idem I, 607.
habet: τολμᾷ τις ἐξ ὑμῶν — ἐπὶ τῶν ἀπίστων.
Sed XI, 252. τολμᾷ τις ὑμῶν πρὸς τὸν ἔτερον
πρῶγμα ἔχων κρ. — ἀπίστων. ἐξ cum aliis omittit
Basil. II, 301.

2. ἐπὶ τῶν ἁγίων; οὐκ οἶδατε, ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινούσι; καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων;
3. οὐκ οἶδατε, ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν; μήτι
4. γε βιωτικά; βιωτικά μὲν οὖν κριτήρια εἰάν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκ-
5. κλησίᾳ, τούτους καθίζετε. πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω. οὕτως οὐκ * ἐνὶ ἐν ὑμῖν σοφὸς οὐδὲ εἷς, ὃς δυνήσεται διακρίναι ἀνά
6. μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ; ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ
7. ἀπίστων; ἤδη μὲν οὖν ὅλως ἥττημα * ὑμῖν ἔστιν, ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν. διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; διατί
8. οὐχὶ μᾶλλον ἀποσερεῖσθε; ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποσερεῖτε, καὶ ταῦτα ἀδελ-
9. φούς. ἢ οὐκ οἶδατε, ὅτι ἀδικοὶ βασιλείαν θεοῦ

2. οὐκ οἶδατε] ἢ οὐκ οἶδατε. E. Chryf. X, 137. Damasc. Sed repugnant adeo Codd. Theophyl. Oecum. Euthym. Ex versu 9. Infra etiam versu 16. plures probi Codd. omittunt ἢ.

5. οὐκ ἔστιν] οὐκ ἐνί. Ath. III, 26. ἔστιν, omisso ποx, οὐ δὲ εἷς, ac deinde κρίναι.

ἀνά μέσον] μεταξύ. E. Chryf. X, 138. v. P.

7. ἐν ὑμῖν ἔστιν] ἐν —.

8. ἀλλὰ ὑμεῖς] ἀλλ' αὐτοί. E. v. P. Id postea in nullo inveni.

9. et 10. Negligenter notat Ath. II, 19. 232. 259. III, 28.

θεοῦ ἐν κληρονομήσουσι; μὴ πλακῶσθε,
 ὅτε πόρνοι, ὅτε εἰδωλολάτρες, ὅτε μοι-
 χοὶ, ὅτε μαλακοὶ, ὅτε ἀρσενικοῖται,
 * ὅτε πλεονέκται, ὅτε κλέπται, ὅτε μέ- 10.

θυσοὶ ὅτε λοιδοροὶ, ἐν χάρπαγες, βασι-
 λείαν θεοῦ ἐν κληρονομήσουσι. καὶ ταῦ- 11.

τά τινες ἦτε· ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ἀλλὰ
 ἡγιασθήτε, ἀλλ' ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόμα-
 τι τοῦ κυρίου ἰησοῦ, καὶ ἐν τῷ πνεύματι

τέλος τῆς β. τοῦ θεοῦ ἡμῶν. [Τέλος.] [Ἀρχή.] πάντα 12. 15.

μοι ἔξεσιν, ἀλλ' ἐν πάντα συμφέρεῖ πάν-
 τὰ μοι ἔξεσιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθή-
 σομαι ὑπό τινος. τὰ βρώματα τῆ κοι- 13.

λίας, καὶ ἡ κοιλία ταῖς βρώμασιν· ὁ δὲ
 θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει.
 τὸ δὲ σῶμα ἐν τῇ πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ
 κυρίῳ, καὶ ὁ κύριος τῷ σώματι. ὁ δὲ 14.

θεὸς

VI, 12. 15. κυριακῆ λδ: τοῦ ἀσώτου. [ἐν ἄλλῳ, κυρια-
 κῆ πρὸ τῆς ἀπόκρισεως.] ἀδελφοί, πάντα μοι ἔξεσιν.

10. ὅτε κλέπται, ὅτε πλεονέκται] ὅτε πλεονέκται,
 ὅτε κλέπται.

11. ἀλλ' ἐδικαιώθητε] — E. v. P. Chryf. omittit
 etiam VII, 140. VIII, 462. Habet tamen II, 229.
 462. 470. XII, 401. Omittit etiam Basil. III, 41.
 qui tamen ibi negligenter hoc refert. Confer
 ibid. 58. Servat Ath. I, 523. 536. 543. Negligen-
 ter notat II, 12. ἀλλ' ἐδικ. omittit 177. Sed et
 alia hic turbat. Vide et 457. Hic iam quaesierim,
 quae tandem in recensio, ex tot Alexandrinis recen-
 sionibus Athanasii, quot hic deinceps notavimus,
 unice vera sit Alexandrina?

Θεός καὶ τὸν κύριον ἤγειρε, καὶ * ἡμᾶς
 15. ἐξεγερῆ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. οὐκ
 οἴδατε, ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη χριστοῦ
 ἐσιν; ἄρας οὖν τὰ μέλη τοῦ χριστοῦ, ποιή-
 16. σω πόρνης μέλη; μὴ γένοιτο. * οὐκ εἶδα-
 τε, ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνη. ἐν σαμῶ
 ἐσιν; ἔσονται γάρ, φησιν, οἱ δύο εἰς σάρκα
 17. μίαν. ὁ δὲ κολλώμενος τῷ κυρίῳ, ἐν
 18. πνεύμῳ ἐστί. Φεύγετε τὴν πορνείαν. πᾶν
 ἁμαρτήμα, ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος, ἐκτὸς
 τοῦ

14. καὶ ὑμᾶς] καὶ ἡμᾶς. Sic et Ath. II, 8. sed Codices variant inter ἐγερῆ et ἐξεγερῆ.

15. ἄρας] ἄρα. E. v. P. ἄρας habet etiam Chryf. VIII, 380. e. Cyrill. IV, 863. Attingit hunc locum, atque ita ἄρας probat Basil. III, 157. d. Apud eundem ibid. 47. e. simili modo est φέρων. Habet enim: ποῦ τοίνυν φέροντες αὐτὸ. (τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον) τάξομεν; In re nota pluribus exemplis non est opus. Huc respicit etiam Orig. I, 5. o. ubi est: ἄρειν τὰ μέλη κ. τ. λ. Schol. Cod. Aug. 6. fol. 307. pag. 1. οὐκ εἶπεν ἄρας ζεύξω πόρνη; ἀλλ', ὃ φρικωδέτερον ἄρας τὰ τοῦ χριστοῦ μέλη ποιήσω πόρνης. Confer Oecum. I, 469. d. 472. a. Compara Chryf. X, 152. c. Apud Euthym MS. reperio tamen: ἄρ' οὖν, addita interpretatione: φαβερός ὁ λόγος. διὸ καὶ ταχέως ἐπήγαγε μὴ γένοιτο.

ἢ οὐκ οἴδατε] ἢ —. Omittit etiam Cod. k. Sed littera k. neglecta fuerat in priore editione mea.

18. πᾶν — ἐὰν] πᾶσα ἁμαρτία, ἣν ἄν ποιήσῃ. Ath. II, 238.

τοῦ σώματος ἔσιν· ὁ δὲ πορευόμενος, εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἀμαρτάνει. ἢ οὐκ οἴδατε, ὅτι 19.

* τὰ σώματα ὑμῶν, ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματος ἔσιν, ὃν ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ, καὶ οὐκ ἐσὲ ἑαυτῶν; ἠγοράσθητε γὰρ 20. ΙΖ. τιμῆς· [Ἀρχή.] δοξάσατε δὴ τὸν Θεὸν ἐν τῷ

VI, 20. ΙΖ. τῆ γ. τῆς ζ. ἐβδ. ἀδελφοί, δοξάσατε τὸν Θεόν.

19. Ath. II, 4. οὐκ οἴδατε, ὅτι τὰ σώματα.

τὸ σῶμα] τὰ σώματα. Sic et Basil. II. 193. 583. Octies ad h. l. notaveram Cyrillum. Sed haec lectio, vel sine Cyrillo, vel contra Cyrillum conficitur auctoritate Codd. Duobus locis defungar. V, a. 358. 356. ubi est τὰ σώματα. Sic et Orig. II, 576. qui ibi Pl. 5, 8. 9. οἶκος et ναὸς explicat. Ergo pro more suo sine ullo nexu congescit locus similes.

20. Omittis, ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς, habet, δοξάσατε ἄν τὸν Θεὸν ἐνοικούντα ἐν ὑμῖν. Ath. II, 4. Ibidem 573. ex interpretatione Vigilii Tapfenlis notatur: *glorificate ergo et portate deum in corpore vestro.* ~ Agnoscis Latinistam.

δοξάσατε δὴ] Latinistae addunt: *et portate*, quod Velelius, homo in talibus sedulus scilicet, reddidit: *βασάσατε*. Reddendum erat *ἀρατε*, ex vers. 15. Simili fide Erasmus Io. 9, 8. loco *προσαίτης* inculcavit *πρωχός*. Sed haec est crisis impolitorum et furum, non virorum honestorum et gravium. v. P. Ad priorem editionem meam hic solum addo Chryf. XI, 57r. b. 573. c. d. Alter Codex Mosq. Chryf. a. nihil in istis locis mutat, praeter δὴ, loco δὲ, scilicet priore loco. Sic et ibid. Codex g. ut iam monui. Habet praeterea haec

τῷ σώματι ὑμῶν, καὶ ἐν τῷ πνεύματι
 ὑμῶν, ἅτινά ἐστι τοῦ Θεοῦ. [Τέλος.]

Τέλος τῆς
 κυριακῆς

Δ.

haec Chryf. X, 153. d. e. 227. d. V, 288. sine varietate, sed terminat in πνεύματι ὑμῶν. Sic et 476. Damasc. II, 83. 645. priore loco integrum versum habet, posteriore: δοξάσ. ὄν κ. τ. λ. Terminat in σώματι ὑμῶν. Basil. I, 115. exhibet: δοξάσατε δὴ τὸν Θεὸν ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν. Ath. I, 890. omittit solum δὴ, quo ibi non erat opus.

καὶ ἐν τῷ — τοῦ Θεοῦ] — E. v. P. Nullus omnino meorum praetermittit. Recitat etiam Chryf. X, 153. d. Sed mox ibid. e. ante haec terminat, ut in aliis locis, modo hic laudatis. Ex his terminis autem nihil effici, quilibet ipse intelligit. Wettstenius haec etiam a Cyrillo omissa notat ex Actt. Ephesinis V. Igitur Griesbachius etiam Cyrillum in partes vocat. Locus iste legitur in Actt. Ephef. p. 59. versu 17 — 19. pertinet ab ἢ οὐκ οἶδατε ad σώματι ὑμῶν. At enim verò hic locus laudari quidem potest contra καὶ ἁμαρτίαι, sed non contra, καὶ ἐν τῷ κ. τ. λ. Terminum enim hic constituebat Cyrillus, qui ex hoc loco solum hoc volebat demonstrare: ὅτι Θεὸς ὁ κρείστος. Idem locus legitur apud Cyrill. V, d. 62. in fine. Eodem iure laudari poterat Cyrill. I, a. 314. δοξάσατε δὴ τὸν Θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν. Sed hic quoque locus solum est contra, καὶ ἁμαρτίαι. Atque eam ob causam credo etiam priorem locum a Wettstenio laudatum esse. Sed per confusionem typhotetarum, ut alia plura, in ista editione relatus est ad hunc locum. Quodis misera conditio eorum, qui alios exscribunt atque alienis oculis malunt cernere, quam suis! Euthym. MS. ante scholia ponit: δοξάσατε ad πνεύματι ὑμῶν. His additur interpretatio: τιμήσατε, θεραπεύσατε τὸν

Δ. περί γάμου καὶ χρείας καὶ ἀγαμίας. ἐν ᾧ, περί τοῦ μὴ χωρίζεσθαι ἀνδρας γυναικῶν, μηδὲ εἰ ἄπιστοι εἶεν οἱ ἕτεροι. περί ἀγνείας καὶ διγαμίας.

Παύλὸς δὲ εἰ ἐγ ἄψατέ μοι, καλὸν ἀνθρώπων VII, 1. γυναικὸς μὴ ἀπτεσθαι. διὰ δὲ τὰς πορ-2. νέας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω. τῆ 3. γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην ἔνοσιαν ἀποδί-

τὸν θεὸν ἐν σώματι καὶ ψυχῇ, μὴ μόνον πράξων ἀπρεπῶν ἀπεχόμενοι, ἀλλὰ καὶ λογισμῶν πονηρῶν. πανταχόθεν γὰρ καταφερόντων ἡμῶν, δοξάζεται ὁ θεός. εὐδοκίμησις γὰρ δούλου, δέξαι τῷ δεσπότῃ. Deinde denuo textus: ἀτινά ἐστι τοῦ θεοῦ. Et interpretatio: τὸ σῶμα δὴλονότι, καὶ ἡ ψυχὴ. δούλα γὰρ αὐτοῦ, ὡς ὑπ' αὐτοῦ κτισθέντα, καὶ ὡς κτηθέντα (respicit, ἡγοράσθητε.) αὐτῇ τιμῆς. μὴ τοίνυν ὑβρίζετε τὰ τοῦ δεσπότου.

VII, 2. πορνείας] Ita cum aliis habet etiam Chryf. III, 199. I, 283. X, 159. Sed 605. b. cum praefertur ibi sermo efficit, περί δι-ἀγαμίας, ita mutavit: διὰ γὰρ τὰς ἐπιθυμίας, Φησὶν, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω. Vide praeterea IX, 428. b. I, 277. 282. 287. c. 288. Damasc. II, 641.

3. τὴν ὀφειλομένην ἔνοσιαν] τὴν ὀφειλομένην τιμὴν ἢ τὴν ἐφειλήν. E. Vulgatum habent omnes omnino μοί, si etiam, quos novissime comparavi. Τιμὴν invexit Chryf. ex 1 Petr. III, 7. Τὴν ὀφειλήν ex eiusdem commentario invectum. Eodem modo ex Oecum. I, 475. c. inferri poterat τὸ χρέος. Ὁφειλήν legitur apud Chryf. X, 160. b. ubi ex hoc loco adfert, διὰ γὰρ τοῦτο καὶ ὀφειλήν τὸ πρῶτον ἐκόλλασεν. Eodem modo ibidem ex ἀποστέλλετε fluxit ἀποστέλλω. Nemo tamen ita ineptus fuit, ut ex his locis χρέος aut ἀποστέλλω con-

contextui inferre voluerit. Ἡ ὀφειλή autem, seu, τὸ πρᾶγμα, non est, ut aliqui εἰς συνουσίαν καταφερεῖς interpretantur, ἢ μίξεις, ὁ τῶν σαμῶ-
 των πλησιασμός, sed τὸ ἐνωτικῶς προσφέρεσθαι τῇ
 ἰδίᾳ γαμετῇ. v. P. Quae enim ibi dixi, hic non
 repeto. At enim vero aiunt, etiam Clem. Alex.
 et Orig. habet ὀφειλήν. Ac si ergo id, quod
 Chrysostomo in mentem venit, non potuerit in
 mentem venire aliis duobus Graecis. Quid, si
 alter alterum, ut centies alibi, expressit? Quin
 enim Origenes Clementis, Chrysostomus vero, et
 Clementis, et Origenis scripta legerit, dubitari
 nullo modo potest. Clemens laudat p. 467.
 κρεῖττον γαμῶν, ἢ συζυγῶν, ὅπως ὁ ἀνὴρ ἀπο-
 δίδῃ τῇ γυναικὶ τὴν ὀφειλήν, καὶ ἡ γυνὴ τῷ
 ἀνδρὶ. Sed haec, in fallor, est paraphrasis loci
 Paulini, ex qua nihil efficitur. Et paulo post
 p. 472. ubi loci prioris meminit, habet: διὰ τῆς
 ἀποσερεῖτε λέξεως, τὸ ὀφείλημα (ergo
 unus idemque habet, et ὀφειλήν, et ὀφείλημα,
 utrum ergo probavit?) τοῦ γάμου, τὴν παιδο-
 ποιίαν, ἐμφαίνων. ὅπερ ἐν ταῖς ἐμπροσθεν ἐτύλα-
 σεν ἐκῶν. (Sua superiora verba ergo pro Apo-
 stoli verbis iuterponit, ut Patres omnes facere
 solent, cum sententiam magis, quam verba spe-
 ctant.) τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλήν (mox ap-
 pellat, ἐκτίσιν) ἀποδίδῃ. Si ergo hic ex Cle-
 mente vel ὀφειλήν, vel ὀφείλημα legendum: Io.
 15, 4. loco λέντιον, legendum erit ex eodem (p.
 161.) σάβανον, et centum alia. — Origenes I,
 251. f. interpretans: καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήμα-
 τα, pro more suo cumulat locos similes. Ergo
 tandem (p. 253. c.) defertur etiam ad hunc lo-
 cum, laudatque: ἤδη δὲ ὁ ἀπόστολος ὀφειλήν τινα
 κοινὴν ἀνέμασεν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, λέγων· τῇ
 γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλήν ἀποδίδῃ. Quae ve-
 ro, per deum! similitudo est inter ὀφειλήματα
 Matth. 6, 12. et inter ὀφειλήν huius loci, si prac-
 fertim auctoritate Clementis hic περὶ μίξεως καὶ
 παιδοποιίας explicetur? Qui vero Origenem le-

gerunt,

gerunt, norunt, quam acute et subtiliter disputare soleat. Iterum ista repetit III, 647. a. ubi Matth. 19, 8. interpretatur. In Patres Latinos, Tertullianum etc. potuit venire per scribas Latinos ex vulgata, sicuti plura ex vulgata venerunt in interpretationes Latinas Irenaei et Origenis, de quo nemo dubitat. Iam si Codices examines, in omnibus reperies, τὴν ὀφειλομένην ἔνοιαν, praeterquam in paucis iis, qui et alibi notabiliter ex Patribus, nominatim Orig. Chryf. Damasc. Hilar. etc. et ex vulgata Latina corrupti sunt. Iidem Codices, ut in his ipsis epistolis videbimus, vocabula etiam, quae prorsus non sunt Graeca, ad vulgatam Latinam effinxerunt. Notabile est, quod apud Birchium adeo Codex Vat. 367. repugnat Vaticano 1209. Sed alibi iam monui, posteriori esse corruptiorem. Accedit consensus interpretum omnium, qui vulgatam lectionem exhibent et interpretantur, Theodoret. Theophyl. Oecum. Damasc. Euthymii MS. post lectionem vulgatam addit interpretationem hanc: ὀφείλουσι γὰρ ἀλλήλοις ἔνοιαν. Longiorem locum ex hoc capite laudat Damascenus etiam II, 641. ubi etiam vulgatum est. Adde hic exempla praeter superiora alia, ubi interpretes ex *verbis substantiva* huiusmodi, immo hoc ipsum ὀφειλήν, singunt. Oecum. II, 53. b. ad Ephes. 5, 28. ἐκ τούτου, (id est, διὰ τὸ εἰπεῖν, ὡς τὰ ἑαυτῶν σάρματα ὀφείλουσιν ἀγαπᾶν,) γὰρ καὶ ὀφειλήν τὸ πρᾶγμα (id est, τὴν ἀγάπην) δεῖνυσι κ. τ. λ. Ad eundem locum Theophyl. ὁ χάρις ἐστὶ τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ὀφειλή καὶ ἀνάγκη. σῶμα γὰρ σοῦ ἐστὶν ἡ γυνή. Hic ergo eodem modo ex ὀφείλουσιν effictum est ὀφειλή et ἀνάγκη. Repetita autem haec sunt ex Chryf. XI, 146. e. οὕτως ὀφείλουσιν· ὁ γὰρ χάρις ἐστὶ τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ὀφειλή. Rursus ibidem 314. e. Chrysolto-mus. interpretans Philipp. 4, 18. ex vocabulo ἀπέχω haec fluxit: εἰδείν, ὅτι ὀφειλή ἐστὶ τὸ πρᾶγμα, id est, ἡ δόσις, τὸ δῶρημα. Hanc enim

vim tribuit τῷ ἀπέχῳ, id est, *tanquam mercedem, tanquam debitum accipi.* Plura similia exempla memoravi in hac editione ad Rom. 13, 8. Coloss. 1, 6. Restat quaestio, quomodo Chrysostomus hunc locum alibi recitaverit? Data opera rursus eum tractat I, 288. c. τί δὲ μετὰ ταῦτα φησιν (ὁ ἀπόστολος;) τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην ἔννοιαν ἀποδίδτω. Totidem verbis repetit ibid. 289. b. 291. d. Rursus data opera hunc locum explicat III, 198. c. ἐμπὰν γάρ καὶ ἐκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω, ἐπήγαγε τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην ἔννοιαν ἀποδίδτω. — ποῖον ἐυγοίας εἶδος — τὴν σωφροσύνην, τὴν σεμνότητα. Vide ibid. 199. b. 201. e. 202. c. Ubique ergo sine omni varietate. Dixit aliquis: atqui Paulus et versu 1. 2. et 4. περὶ σαμάτων κοινωίας dixit. Ergo etiam versu 3. Ita certe argumentati sunt Latinitae. Verum hoc non necesse est statuere, cum ἔννοια mutua non minus ad coniugium pertineat. Ita quoque apud Petrum 1, 3, 7. συνοικούντες et ἀποιέμεντες τιμὴν iuncta sunt. Accedit, quod ἀποδοῦναι τὴν ὀφειλὴν de marito et coniuge, hoc sensu dictum, supra modum est indecorum. Quid enim ex illo ἀποδοῦναι τὴν τῶν σαμάτων πρὸς πελασικὴν καὶ συναρσιασικὴν ὀφειλὴν aliud intelligitur, quam ἀπογυμνοῦσθαι, καὶ προτιθέναι τὰ αἰδοῖα πρὸς σύμμειξιν καὶ συγγυμνασίαν; Verum haec obscena sunt. Pertinent ergo ad Griesbachii *recensionem* obscenam, per Latinitas ex lupanaribus S. Clementis et S. Origenis, τῶν πορνοβόσκων, repetitam. Multo honestius idem hoc Paulus dixit versu 4. Wettenius arbitratur, ὀφειλὴν huc venisse ex Rom. 13, 7. Scilicet, ut τιμὴν, de quo supra dixi, ex 1 Petr. 3, 7. Ex editoribus N. Testamenti nemo repertus est, praeter Griesbachium, qui ὀφειλὴν textui obturdere ausus fuerit. Fecit id autem ideo, ut quorundam corruptorum Codicum auctoritatem firmaret, qui ei alibi etiam, ac plerumque soli, a latere

ἀποδιδότω· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρὶ. ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ὁ ἀνὴρ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ἡ γυνή. μὴ ἀποστρέψετε ἀλλήλους, 5. εἰ μήτι ἀν' ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν, ἵνα σχολάζητε τῇ νηστείᾳ καὶ τῇ προσευχῇ·
καὶ

latere sunt, cum veritatem et religionem oppugnat. De ἀφειλὼν hic non laborabat, ut nec de aliis similibus, quae propter istos Codices probavit, sed de locis gravioribus et dogmaticis. Haec est origo, hic est finis istarum Semleri et Griesbachii revisionum. Ὁμοζήτησαν!

4. Vide P. Quae hic Chrysostomus, cum tamen de indultria hanc epistolam interpretatur, omittit in Codd. et X, 159. ea habet VII, 117. a. etc.

ἀλλ' ἡ γυνή] Sic I. I. Chrysostomus, sed X, 160. a. οὐδὲ ἡ γυνή.

5. σχολάζητε] σχολάσητε. E. Vulgatum etiam Chryf. X, 160. sed σχολάσητε I, 289. a. et ibid. d. σχολάζητε. Ergo pro more suo, utrumque in eadem pagina. Cyrill. I, a. 325. d. μὴ χωρίζεσθε ἀπ' ἀλλήλων, εἰ μή τι — σχολάσητε τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει, καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἦτε, ἵνα — ὑμῶν. Haud dubie, secundum Semlerum, ex recensione occidentali, secundum Griesbachium, ex *Alexandrina*. Rerumpant enim in his sibi.

τῇ νηστείᾳ καὶ] — E. Apud Chryf. X, 160. haec unus Cod. Mosq. omittit, alter habet. Habet etiam Chryf. I, 289. et III, 314. σχολάζητε τῇ νηστείᾳ καὶ τῇ προσευχῇ. Ac disertis V, 531. ἀὶ τῇ νηστείᾳ καὶ τὴν προσευχὴν συνέζευξεν ἡ γραφή.
πᾶς

καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέρχεσθε, ἵνα
μὴ

πῶς καὶ πότε; μὴ ἀπασερεῖτε ἀλλήλους, φησὶν.
εἰ — σχολάζετε τῇ νηστείᾳ καὶ τῇ προσευχῇ. Ne-
gligentius refert IV, 301. μὴ ἀπασερεῖτε ἀλλή-
λους, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. Omittit ista
Orig. III, 615. coll. 617. d. (ubi respicit ad Clem.
Alex. Strom. III, 10. init.) Hic νηστεία profus
non pertinerebat ad eius consilium. In erpretabatur
enim Matth. 18, 19. ubi solum sermo est, περὶ
ἀιτήσεως ἢ ται προσευχῆς. Pueriliter autem, et
Clem., et Orig. nugantur, ut solent, et inqui-
runt, qui sint illi duo aut tres apud Matthaeum?
Cum dico pueriliter, Latine loquor. Photius
multo severius de utroque iudicavit. — Vide
etiam Orig. I, 198. ubi iudem non de ieiunio,
sed de precibus egit. Idem valet de I, 268. e.
Evanescit ergo omnis Origenis auctoritas, si res
accuratius investigetur. Quid vero apud Clemen-
tem contra vulg. tam lectionem inveniatur, equi-
dem expiscari non potui, nisi quis p. 458. huc
trahat: ἡ δὲ ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν σχολάζ-
ουσα τῇ προσευχῇ συζυγία, (hoc est, coniuges,
seu, coniugium de consensu ad tempus vacans
precibus.) aut p. 460. καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
γίνεσθε, διὰ τὸν σατανᾶν. Sed haec mon-
stra sunt, non lectiones. Scilicet, ruius defen-
dendi erant Wettl. Codd. A. C. D. E. F. Codi-
ces mei omnes ista servant. Vide Birch. ad h. l.
et ad vers. 3. 5. nec non 6, 20. ac in locis simi-
libus, ubi eadem traduntur de Codicibus 1209.
10. 34.

συνέρχεσθε] συνέρχησθε. A. Apud Theodoret.
utrumque reperias. v. pag. 202. et 201. notam 3.
Pro eo alii notant, ex corruptis ex Patribus et
Latinistis. Codicibus, ἦτε, quod meorum nullus
agnoscit. Cod. Boern. uno vocabulo exhibet αυ-
τοητε et supra interpretatio: revertimini, aut,
filiis

μη̄ πειράζει ὑμᾶς ὁ σατανᾶς διὰ τὴν
ἀκρασίαν ὑμῶν. τοῦτο δὲ λέγω κατὰ 6.
συγγνώμην, ὅ κατ' ἐπιταγήν. *Ἰέλω γὰρ 7.*
πάν-

fitis. Ex Augustino laudat Sabat. *estote.* Συνέ-
χεται: fortasse Graecis aliquibus displicebat pro-
pter ambiguitatem vocabuli συνέχεσθαι, quod
non solum est convenire quacunq; de causa, sed
et ad mutuos complexus maris et seminae. At
συνελθεῖν ἐπὶ τὸ αὐτὸ est etiam 1 Cor. 14, 23.
In Actibus Apostolicis ἐπὶ τὸ αὐτὸ aliquoties iun-
gitur τῷ ἔιναι. Forte ergo aliquibus hoc in men-
tem venit.

πειράζει ὑμᾶς] ἐπιχαρῆ ὑμῶν. Orig. I, 198. ἐπι-
χειρῆ πειράζειν ὑμᾶς. Damasc. II, 84. Sed Mos-
quensis Codex Damasceni g. vulgatum habet.
Vulgatum et alibi habet Chryf. II. II. et repetit
I, 282. e. Originem vero isto modo, ut notavi,
legisse, constat ex addito ἐπιχειρησίκακος, pro
quo ibidem 285. editur ἐπιχειρῆσικακος. Pertinet
hoc ad *porcinas* lectiones Codicum Origenis, de
quibus dixi in hac editione ad Evangelia pag. 774.
Graeci dicunt ἐπιχειρέκακος. Nam ἐπιχειρησί-
κακος, (sic enim videtur voluisse, ab ἐπιχειρή-
σις, quod tamen ipsum non est in usu, non ab
ἐπιχειρήσις:) videtur excogitasse Clemens, ἀσκη-
τικὸς γραμματεκούφαν, cuius doctrina usus fuerat
Origenes. In proverbio est: κακοῦ κέρματος κα-
κὸν ἄν. v. P. Ἐπίχαρμα, satis notum est, sed
nec ἐπιχειρήσις, nec ἐπιχειρήσις.

6. Quae Chryf. in Codd. Mosqq. omittit T. X. ea ha-
bet I, 293. sed sic: τοῦτο γὰρ, φησι, λέγω —
ἐπιταγήν. Ἰέλω γὰρ, loco δὲ, nexus ibi postulabat.
Eodem modo repetit 353. sed in fine affuit ex
prioribus: διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν. Cyrill. I, a.
29. τοῦτο δὲ — συγγνώμην, ὅ κατ' ἐπιταγήν. v. P.

πάντας ἀνθρώπους εἶναι ἄς καὶ ἑμαυτὸν
 ἀλλ' ἕκαστος ἴδιον χάρισμα ἔχει ἐκ Θεοῦ,
 8. ὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ ἄλλω. λέγω δὲ τοῖς
 ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις, καλὸν αὐτοῖς
 9. εἶναι, εἰ μὴ μείνωσιν ὡς καὶ γὰρ. εἰ δὲ οὐκ
 ἐγκρατεύονται, γαμησάτωσαν κρείσσον γὰρ
 10. εἶναι, γαμησάτω ἢ πυροῦσθαι. ταῖς δὲ γαμη-
 μηκόσι παραγγέλλω, οὐκ ἐγὼ, ἀλλ' ὁ
 κύριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆ-
 11. ναι. εἰ δὲ καὶ χωρισθῆ, μενέτω ἀγα-
 μος, ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω καὶ ἄνδρα
 12. γυναῖκα μὴ ἀφίεναι. ταῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ
 13. λέγω, οὐχ ὁ κύριος. [Ἀρχή.] εἰ τις ἀδελ-
 φός

VII, 12. III. τῆ δ. τῆς ζ. ἰβδ. ἀδελφοί, εἰ τις [ἀδελ-
 φός] γυναῖκα.

7. ὡς ἑμαυτὸν] + ἐν ἐγκρατεία. E. Quae est expli-
 catio. Ita Chryf. X, 160. e. 681. e. V, 7. 300.
 XII, 174. I, 270. ubi etiam est βούλομαι. 294.
 296. 301. 352. Omittit XII, 163. XI, 5. Non
 agnoscit ista cum ceteris. Cyrill. I, a. 29. sed con-
 tra habet: ὁ μὲν οὕτως, ὁ δὲ ἄλλω, ut 254. 560.
 V, b. 26. Sic et II, 53.

8. τοῖς ἀγάμοις] ταῖς ἀγάμοις. E. Vulgatum etiam
 Chryf. X, 161. I, 298. VI, 161. ubi tamen vide
 Montf.

καλὸν αὐτοῖς] καλὸν αὐταῖς. E.

9. γαμησάτωσαν] γαμήτωσαν. E. Chryf. X, 161.
 Vulgatum I, 282. 293. et Basil. III, 251.

10. Quod Chryf. X, 161. c. inferre videtur, id recte
 excludit. I, 299. c. Ibidem etiam integrum exhibet
 versum 11. v. P. Basil. I, 319. deinceps iungit
 versum 25. et 10.

Φὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον, καὶ αὐτὴ συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφίετω αὐτήν.

Τέλος τῆς γ. [Τέλος.] καὶ γυνή, ἣτις ἔχει ἄνδρα ἄπι- 13.
 στον, καὶ αὐτὸς συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐ-
 τῆς, μὴ ἀφίετω αὐτόν. ἠγίασαι γὰρ ὁ 14.
 ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναίκα· καὶ ἠγίασαι
 ἢ γυνὴ ἢ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρὶ· ἐπεὶ ἄρα τὰ
 τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐσι, ἣν δὲ ἁγιά
 ἔσιν. εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται, χωρι- 15.
 ζέσθω· οὐ δεδύλωται ὁ ἀδελφός, ἢ ἡ ἀδελ-
 φὴ ἐν τοῖς τοιούτοις· ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληθεν
 ἡμᾶς ὁ Θεός. τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ 16.
 τὸν ἄνδρα σώσεις; ἢ τί οἶδας, ἄνερ, εἰ
 τὴν γυναῖκα σώσεις; εἰ μὴ ἐκάσῃ ὡς 17.
 ἐμέρι-

12. αὐτὴ συνευδοκεῖ] αὐτῇ συνευδοκεῖ. E. Vide Verf.
 13. Vulgatum Chryf. X, 161. 653. I, 301. 604.
 αὐτη συνευδοκεῖ. Cyrill. I, a. 242.

13. ἣτις] εἰ τις. E. Ex verf. 12. Chryf. X, 161. Ex
 Theodoret. p. 205. utrumque notatur. Vulgatum
 Cyrill. l. l.

αὐτόν] τὸν ἄνδρα. E. Cyrill. l. l. Servat etiam
 Chryf. VIII, 580. sed alia ibi mutat.

14. ἠγίασαι — ἀνδρὶ] Cyrill. l. l. sine varietate, nisi
 quod errore typothetae ὁ, ante ἄπιστος. videtur
 excidisse. Codices Hieronymianii post γυναῖκα ad-
 dunt, τῇ πίσει, ac pro ἀνδρὶ, exhibent ἀδελφῶ.
 Priorem partem sine varietate repetit etiam Chryf.
 l. l. v. P.

16. et 17. σώσεις; εἰ μὴ] σώσεις, ἢ μὴ; E. v. P. et
 Oecum. I, 481. a. c.

17. Quae hic omittant Codd. Chryf. et edit. X, 165.
 d.

ἐμέρισεν ὁ θεός, ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ κύριος, οὕτω περιπατεῖτω. καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι.

18. περιτετμημένος τίς ἐκλήθη; μὴ ἐπισπάσθω. ἐν ἀκροβυστία τίς ἐκλήθη; μὴ περι-

19. τεμνέσθω. ἡ περιτομή οὐδὲν ἔστι, καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδὲν ἔστιν, ἀλλὰ τήρησις ἐντο-

20. λῶν θεοῦ. ἕκαστος ἐν τῇ κλήσει, ἣ ἐκλήθη,

21. ἐν ταύτῃ μενέτω. δοῦλος ἐκλήθη; μὴ σοι μελέτω· ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος

22. γενέσθαι, μᾶλλον χρῆσαι. ὁ γὰρ ἐν κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος, ἀπελεύθερος κυρίου ἔστιν ὁμοίως καὶ ὁ ἐλεύθερος κληθεὶς, δοῦ-

23. λός ἐστι χριστοῦ. τιμῆς ἠγορεύθητε· μὴ

I^o. 24. γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων. [Ἀρχή.] ἕκα-

25. νέτω παρὰ * θεῶ. [Τέλος.] περὶ δὲ τῶν Τέλος τῆς δ.

παρθένων ἐπιταγὴν κυρίου οὐκ ἔχω· γιῶμην δὲ δίδωμι ὡς ἡλεημένος ὑπὸ κυρίου πιστός
26. ἔνομαι. νομίζω οὖν, ταῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ

VII, 24. I^o. τῆ ε. τῆς ζ. ἐβδ. ἀδελφοί, ἕκαστος, ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ.

d. docui in P. Sed IX, 738. habet: καθὼς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις διατάσσομαι.

24. παρὰ τῶ θεῶ] τῶ —.

25. πιστός ἔνομαι] Ter ante haec verba abrumpit orationem Basil. I, 319. 422. III, 638. Si tamen hoc apud Patres valeret, multa excludenda essent.

διὰ τὴν ἐνεσῶσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀν-
 θρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι. δέδεσται γυναίκε; 27.
 μὴ ζήτετε λύσιν. λέλειπται ἀπὸ γυναικός; μὴ
 ζήτετε γυναῖκα. εἰάν δὲ καὶ γήμης, οὐχ 28.
 ἡμαρτες· καὶ εἰάν γήμη ἢ παρθένος, οὐχ
 ἡμαρτε· θλίψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἔξουσιν οἱ
 τοιοῦτοι· ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι. ταῦτο δὲ 29.
 φημι, ἀδελφοὶ, * ὁ καιρὸς συνεσταλμένος
 τὸ λοιπὸν ἐστίν· ἵνα καὶ * οἱ ἔχοντες γυναῖ-
 κας, ὡς μὴ ἔχοντες ᾖσι. καὶ οἱ κλαίον- 30.
 τες, ὡς μὴ κλαίοντες· καὶ οἱ χαίροντες,
 ὡς

Ient. Sic idem II, 450. 458. 461. 463. 465. 672.
 verſu 24. abrumpit. ante παρά- θεῶ. πιστὸς εἶναι
 habet tamen III, 640.

28. καὶ εἰάν γήμη ἢ παρθένος, οὐχ ἡμαρτες] — E.
 v. P. Habet tamen haec Chryſt. I, 308. c. 509. a.
 III, 209. a. Quae ergo Chryſoſtomus, cum lo-
 cum de indultia interpretatur, ita omittit, ut
 etiam contra disputet, ea tamen non continuo
 tollenda, sed in aliis eius scriptis investiganda
 sunt. Basil. III, 640. γαμήσης, loco γήμης.

29. ὅτι ἐ] ὅτι —. Mox Basil. III, 640. συνεστ. ἐστὶ
 τὸ λοιπὸν. Confer Theodoret, p. 209. et Hidor.
 Peluf. I, 413.

οἱ ἔχοντες] οἱ omittit edit. Gregor. contra omnes
 Codd. meos. De Chryſoſt. v. P. Chryſoſtomus
 permulta hic consulto praetermisit, ea vero
 tractat T. I. in libro de *virginitate*, nimirum
ascetica. Clem. Alex. 736. ex recensione Alexan-
 drina, seu, scurrili, ita laudat: ὁ ἀπόστολος, ὁ
 γαμῶν, φησὶν, ὡς μὴ γαμῶν. Clementem enim
 hunc locum ante oculos habuisse, apparet ex vo-
 cabulo ἀπερίσπασον, quod ibi addit.

- ὡς μὴ χαίροντες· καὶ οἱ ἀγοράζοντες, ὡς
 31. μὴ κατέχοντες· καὶ οἱ χεράμενοι τῷ
 κόσμῳ τούτῳ, ὡς μὴ καταχράμενοι. παρά-
 γει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου.
 32. θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶναι· ὁ ἀγαμος
 μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου, πῶς ἀρέσει τῷ
 33. κυρίῳ· ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ τοῦ
 34. κόσμου, πῶς ἀρέσει τῇ γυναικί. μεμέρι-
 σαι * καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος. ἡ ἀγα-
 μος

31. χεράμενοι τῷ κόσμῳ τούτῳ] χε. τὸν κόσμον ἢ χε-
 τὸν κόσμον τούτον. Ita ex Codd. A. B. D. F. G.
 notat Wettl. et Birch. Cum Codex G. ad manus
 sit, noto hic, et Graeca, et Latina: Καὶ οἱ
 χεράμενοι τὸν κόσμον τούτον. et qui utuntur aut
 utentes mundum hunc. Huiusmodi Codices Gries-
 bachius refert partim ad Alexandrinam, partim
 ad occidentalem recensitionem suam. eundem eos
 appello *sterquilinarios*. Vide in hac epistola
 9, 7. 13, 1. Griesbachius astute hoc gram-
 maticum vitium silentio oppressit, ne istorum Codi-
 cum auctoritatem conculcasset. Miraculo simile
 est, quod illi scurriles Codices toties, etiam in
 vitiis grammaticis, inter se consentiant. Casu id
 nullo modo accidisse potuit. Cum plures pueri,
 in infimis scholarum Latinarum classibus, eodem
 modo peccaverunt, praceptor, prehensio baculo,
 terribili iudicio examinat, uter alterum exscripse-
 rit, ac plerumque auctorem erroris, eiusque imi-
 tatores deprehendit. Infimus tamen praceptor
 non tam vecors est et furibundus, ut eiusmodi
 lectiones aut ad alexandrinam, aut ad occidenta-
 lem, aut ad constantinopolitanam recensitionem
 referat.

34. μεμέρισαι ἡ γυνὴ] μεμέρισαι καὶ ἡ γυνὴ. Basil.

μος μεριμᾷ τὰ τοῦ κυρίου, ἵνα ἡ ἅγια
καὶ σάρατι καὶ πνεύματι ἡ δὲ γαμήσασα
με-

III. 605. 640. etiam ante μερίσαι addit καί.
Item post γυνή, addit, ἡ γαμήσασα. Ex versu
33. 34. Clem. Alex. 467. c. ita habet: καθὼς
καὶ ὁ παῦλος τοὺς περὶ γάμον ἀσχολουμένους,
κόσμων ἀρέσκειν ἔφη. Ubi hoc dixit? In de-
perdita recensione Alexandrina. Apud eundem p.
488. verba Lucae 19, 8. 9. non Zacchæo, sed
Matthiæ tribuuntur. Fortè in eadem recensione.
Ex eodem 502. c. ortam credo nugacem Origenis
disputationem de Matthæo et Levi, ut de diver-
sis Apollolis. Num ergo Photius in bibliotheca
p. 154. mentitus est, cum de Clemente diceret:
συγκεχυμένως, ὥστε ἐμπληκτος, παράγει τὰ
ἑξῆς; Idem ibidem p. 4. de Origine habet:
πλεῖστα βλασφημεῖ — λέγει ἄλλα παραλογώ-
τατα καὶ δυσσεβείας πλήρη — ληρωδεῖ. Homi-
nes ergo ἐμπληκτοι et παραλόγως φλυα-
ροῦντες sunt auctores, secundum Semlerum, 1000.
Griechen occidentalis, secundum Griesbachium, alex-
andrinae?

μεριμᾷ τὰ τοῦ κυρίου] † πῶς ἀρέσει τῷ κυρίῳ.
E. v. P. Postea in uno solum hoc inveni. Illud
fere exhibent Codd. Theophylacti. Sed Theo-
phylacti Aug. 8. post κυρίου habet: πῶς ἀρέσει
καὶ σάρατι καὶ πνεύματι, omisso, ἵνα ἡ ἅγια.
Euthym. MS. vulgatum exhibet ac longiori scho-
lio explicat duplici modo. Apud Chryf. X, 167.
ut dixi, hic totus locus deest. Tractat autem
haec I, 237. 528. II, 750. III, 326. VII, 753.
Hic ergo, quarto loco, habet: τοῦ κυρίου, πῶς
ἀρέσει τῷ κυρίῳ. Sufficit opponere primum et
tertium locum, quae paullo longiora sunt, ubi
est conformiter Collicibus, ἵνα ἡ ἅγια. Mirabile
autem est, ex omnibus Chrysostomi scriptis con-
qui-

μεριμᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῷ
 Κ. 35. ἀνδρί. τοῦτο δὲ [Ἀρχή.] πρὸς τὸ ὑμῶν
 αὐτῶν συμφέρον λέγω ἔνχ ἢ α βρόχον
 ὑμῖν ἐπιβάλλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἔυσχημον
 καὶ εὐπρόσδερον τῷ κυρίῳ ἀπερισπάτως.
 [Τέλος.]

VII, 35. Κ. τῆ σ. τῆς ζ. ἐβδ. ἀδελφοί, πρὸς τὸ ὑμῶν
 αὐτῶν.

quilitas esse corruptiones a quibusdam, ut hic ex
 eius ad Matthaeum homiliis. Non agnoscit ista
 Basil. III, 640. infert tamen 605. Ath. II, 85.
 ἡ γυνὴ ἢ ἄγαμος μερ. — καὶ τῷ πνεύματι. Sed
 in fine versus addit: καὶ μεμέρισται.

35. βρόχον] Schol. Cod. 16. quem postea contuli, ex-
 plicat ἀνάγκην. Chryl. I, 329. a. μὴ γὰρ βουλο-
 μένους ἔνχ ἔλκω, neminem invitum traho. Loco
 συμφέρον a Millio et Westlenio ex aliquibus no-
 tatur: συμφέρον. Immo σύμφορον.

εὐπρόσδερον] εὐπάρεδρον. D. εὐπρόσδεκτον. E.
 προσεδρεύειν et παρεδρεύειν parum differunt, nisi,
 quod istud accommodatius est inferioribus ac no-
 tionem cultus habet, hoc autem fere de dignitate
 paribus dicitur. Sed Proverb. 8, 3. παρεδρεύειν
 est priori significatione. Praxapostoli hunc locum
 bis habent, ut iam monui, atque hic etiam vi-
 dere licet. Sed id ex aliorum editionibus non
 cognoscas, cum nullos integros Praxapostolos ad
 manus habuerint. In meis ergo est bis εὐπάρε-
 δρον. Apud Chryl. εὐπρόσδερον reperitur I, 352.
 ter. XI, 626. d. I, 275. 329. X, 167. d. 340. a.
 Sed εὐπάρεδρον est VII, 753. Cyrill. I, a. 440. e.
 alludit sic: εὐπαρέδρω δὲ καὶ ἀπερισπάτως. Sic
 et Basil. III, 311. et evidenter 640. ἀλλ' ἀπε-
 ρίσπασοι ὄντες καὶ εὐπάρεδροι τῷ κυρίῳ. Oecum.
 habet εὐπρόσδερον I, 238. c. II, 487. c. d. Utrum-

τέλος τῆς ε. [Τέλος.] εἰ δὲ τις ἀσχηματῶν ἐπὶ τὴν 36. παρθεῖνον αὐτοῦ νομίζει, εἴαν ἢ ὑπέρακμος, καὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι· ὁ θέλει ποιῆσαι, οὐχ ἀμερτάνει γαμείτωσαν. ὅς δὲ 37. ἔσηκεν ἐδραῖος ἐν τῇ καρδίᾳ, μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, τοῦ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθεῖνον, καλῶς ποιῆ. ὥσε καὶ ὁ ἐγκαμίζων, 38. καλῶς

que habet Theophyl. 222. 781. v. P. Latinistae mirabiliter hoc vocabulum vexarunt, ut ex Sabatierio discitur. Animadversio Hieronymi, quae ibi memoratur, digna est isto critico. Ἐυπρόσδερος in suis Schreveliiis isti scurrae non poterant reperire. Reddi poterat, παρθένον, assiduum. *Ad decorem et assiduum, perpetuum, cultum dei sine inconstantia, sine intermissione, sine ulla mutabilitate.* In Codice Boern. est: *benefabile domino inadducibiliter.* Forte voluit, *inabducibiliter.* Latine! Cur non adeo, *incircum abstrahibiliter?*

38. ἐγκαμίζων bis.] ἐγκαμίζων τ γαμίζων. E. Aliqui priore loco addunt: τὴν ἑαυτοῦ παρθεῖνον. E. Ita etiam editur ap. Clem. Alex. 554. quod tamen Sylburgius ibi pro glossemate habet. Negligenter autem haec laudat Clemens, versum 38. et 35: invicem iungens. γαμίζειν, quod, sicuti composita, apud alios scriptores vix occurrit, Apollonius Alex. p. 277. edit. Sylburg. explicat, γάμου τινὲ μεταδίδωμι. De ἐγκαμίζειν, quod hic ex correctione ortum credo, monet Eulath. ad II. p. 758. vers. 54. edit. Rom. Chrysostomus X, 167. 168. cum aliis pluribus praetermittit, habet tamen I, 331. b. ἐγκαμίζων. Sic et II, 638. γαμίζων Basil. III, 640.

- καλῶς ποιῆι ὁ δὲ μὴ ἐγκαμίζων, κρεῖσσον
 39. ποιῆι. γυνὴ δέδεται νόμῳ, ἐφ' ὅσον χροῖον
 ζῆ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· εἰάν δὲ * καὶ κοιμηθῆ ὁ
 ἀνὴρ, * ἐλευθέρῳ ἐστίν, ᾧ θέλει γαμηθῆναι
 40. μίσιον ἐν κυρίῳ. μακαριωτέρῳ δὲ ἐστίν, εἰάν
 οὕτω μένη, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην· δοκῶ
 δὲ καὶ γὰρ πνεῦμα θεοῦ ἔχειν.

E. περὶ ἀδιαφορίας ἰδεσμάτων καὶ ἀποχῆς δαιμονικῶ
 σεβάσματος. ἐν ᾗ, περὶ συμπεριφορᾶς. περὶ τῆς ἐαν-
 τοῦ πολυπλόκου συμπεριφορᾶς. περὶ τοῦ μὴ ποινισθῆν
 δαίμονι. περὶ τοῦ μὴ ἀδιαφορεῖν ἐν αἰίοις καὶ
 κλήσει.

Περὶ

39. νόμῳ] γάμῳ ε —. E. Omittit Cyrill. V, a. 347.
 τῷ νόμῳ habet 672. Habet Damasc. II, 86. 641.
 Chryl. I, 350. III, 203. 315. et alii, in primis-
 que Codd. N. Telt. Birchius ad hunc locum:
Punctis notatur in Vind. 34. Ergo haud dubie
deest in Vat. 1209. Vide ibi mox vers. 40.

εἰάν δὲ] † καί. Redundare videbatur. Ita quo-
 que voluerat Cod. Boern. Sed scurra iste scripsit:
 Εαν δε κεκοιμηθη. Idem mox, loco γαμηθῆναι
 habet γαμηθη et Latine, nubat. Diferte vulga-
 tum urget Chryl. III, 204. c. γαμηθῆναι. οὐκ εἶπε
 γαμείσθω, ἵνα μὴ δόξῃ βιάζεσθαι καὶ ἀναγκά-
 ζειν. et ibid 315.

κοιμηθῆ] ἀποθάνη. E. Basil. III, 296.

ὁ ἀνὴρ αὐτῆς] αὐτῆς —.

Quis hoc capite tantas turbas dedit? Fortasse
 Codices, proprie et merito sic dicti? Neutiquam.
 Sed aliqui Codices iter illinarii, de indelina ab
 falsariis ad fraudem, undecunque correptis mira-
 bilibus lectionibus, compositi; ac deinde Patrum
 levitas, negligntia et incogitantia.

Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, ὀίδαμεν, ὅτι πᾶν-VIII, 1.
 τες γινῶσιν ἔχομεν. ἡ γινῶσις φυσικῇ, ἡ δὲ
 ἀγάπη οἰκοδομῆ. εἰ δὲ τις δοκεῖ εἰδέναί 2.
 τί, οὐδέπω οὐδὲν ἔγνωκε, καθὼς δεῖ γινῶναι.
 εἰ δὲ τις ἀγαπᾷ τὸν θεόν, οὗτος ἔγνωσαί 3.
 ὑπ' αὐτοῦ. περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν 4.
 εἰδωλοθύτων, ὀίδαμεν, ὅτι οὐδὲν εἰδωλον ἐν
 κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς θεὸς ἕτερος, εἰ μὴ
 εἶς. καὶ γὰρ εἶπερ εἰσὶ λεγόμενοι θεοὶ, 5.
 εἴτε ἐν οὐρανῷ, εἴτε ἐπὶ * γῆς· ὡσπερ εἰσὶ
 θεοὶ

VIII, 2 εἰδέναί] ἔγνωκέναί. E. Habet quidem ita Da-
 masc. II. 87. sed in interpretatione, εἰ τις γὰρ
 δοκεῖ εἰδέναί τί, φησιν, οὐδέπω ἔγνωκεν. Mosquien-
 sis Codex Damasceni g. antiquissimus, (v. Specimen in P. ad epilitt. catholl.) vulgatum exhibet.
 Utrumque habet Theodoret. p. 213. Ter ἔγνωκέ-
 ναί, quater ἔγνωκε, quod mox legitur, recitat
 Chryf. X, 170. 171. 175 I, 461. Nam tertio loco
 partem tantum repetit. Sed III, 468. est: εἰ τις
 δοκεῖ ἔγνωκέναί τι, οὐπω εἶδε, καθὼς δεῖ γινῶναι.
 Qui Graece sciunt, facie illa synonyma confun-
 dunt, nisi accuratius attendant. v. P.

5. ἐπὶ τῆς γῆς] τῆς — A. Nisi omiffum fit propter,
 ἐν οὐρανῷ. Wetstenius hic rursus, laudat Cyrillum
 ex Act. Ephess. Sed apud Cyrillum V, d. 65.
 est: ἐπὶ τῆς γῆς. At Cyrillus hunc locum sae-
 pius habet. Unum notabilem hic primo addo ex
 recensionibus Alexandrina I, 175. εἰ γὰρ καὶ λέγοντι-
 τό τινες θεοὶ καὶ κύριοι, ἐν τε τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ
 γῆς, ἀλλ' — καὶ ἡμεῖς δι' αὐτῶν. καὶ ἐν πνεῦμα
 ἁγίῳ, ἐν ᾧ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς ἐν αὐτῷ. Vide
 ibid. II, 539. φησὶν ὁ πάνσοφος παῦλος· καὶ εἰ
 πολλοὶ τινες εἶεν θεοὶ καὶ κύριοι ἐν τε οὐρανῷ καὶ
 ἐπὶ

6. Θεοὶ πολλοὶ, καὶ κύριοι πολλοί· ἀλλ' ἡμῖν εἷς Θεὸς ὁ πατήρ, ἐξ ὃυ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν· καὶ εἷς κύριος ἰησοῦς χριστὸς, δι' ὃυ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ· ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἢ γινώσκουσιν τινές

ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλ' ἡμῖν εἷς Θεὸς καὶ πατήρ — ἐξ αὐτοῦ, καὶ εἷς — δι' αὐτοῦ. Alio modo variat V, a. 488. 742. V, c. 117. ubi, ἐν τῇ γῆ. Sic et 148. Chryfostomus I, 484. vocabulum λεγόμενοι ita refert, ac si id ipse interpretationis causâ addiderit: πολλοί, τούτεσι, λεγόμενοι. Vide tamen X, 172.

6. καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ] † καὶ ἐν πνεῦμα ἁγίον, ἐν ᾧ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς ἐν αὐτῷ. E. Ita in duobus Codicibus, altero Monachienli 21. fol. 106. pag. 2. versu 7. 8. altero August. 6. reperi fol. 300. pag. 1. versu a. fine 13. Huius vero Augustani Codicis diversa scholia bis discrete monent, nullam h. l. mentionem factam esse Sp. S. Etli vero huiusmodi admonitiones scholiastiarum nec hic, nec ullibi alibi contra probos Codices valeant: tamen h. l. contra istam appendicem sunt Codices, et praestantissimi, et fere omnes. Immo fere omnes interpretes h. l. monent, mentionem Sp. S. praetermissam esse. Causas ad o addiderunt satis probabiles, cur id factum sit. Copiose de hoc loco disputavi in P. 204 — 210. Post priorem tamen editionem in Actis Conciliorum edit. Harduini T. IV. p. 253. d. inveni: ἀλλ' ἡμῖν, ὡς (ὁ) μέγας διδάσκει ἀπόστολος, εἷς Θεὸς ὁ πατήρ, ἐξ ὃυ τὰ πάντα· καὶ εἷς κύριος ἰησοῦς χριστὸς, δι' ὃυ τὰ πάντα· καὶ ἐν πνεῦμα ἁγίον, ἐν ᾧ τὰ πάντα. Habet etiam Basil. I, 311. c. ἐν δὲ πνεῦμα ἁγίον, ἐν ᾧ τὰ πάντα. Vide tamen ibid. 315. III, 83. et rursus III, 4. nota b. ubi etiam Codex

τινὲς δὲ τῆ συνεδήσει τοῦ εἰδύλου ἕως αἴρτι,
ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσι, καὶ ἡ συνείδησις
αὐτῶν

Codex Mosquensis, quem ego examinavi, excludit. Athanasius multoties hunc locum laudat sine ista appendice. Birchius ex folio Hau. 1. sed a manu secunda, notavit καὶ ἐν πνεύμα ἁγίον, ἐν ᾧ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς ἐν αὐτῷ. De Cyrillo modo dixi ad vers. 5 Sed is quoque hunc locum multoties habet. Ista loca hic necessario notanda sunt. I, a. 331. V, a. 28. 641. 709. 749. V, b. 58. 190. 260. V. d. 47. 129. d. Sed hic addit, iamquam de suo: ἐν δὲ δέπου πάντως καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. (Legitur hic locus in Act. Epheff. p 147. versu 15. Wetstenius tamen eum non reperit. Griesbachius vero pag. 55. nullam omnino admonitionem ad hunc versum dedit. Solerti cavabant sibi a Spiritu Sancto. Quidam dogmatici ergo, dolo malo, critici, iidemque viri honesti, bona fide agant.) V, d. 144. VI, a. 54. VI, b. 263. In his ergo locis omnibus ista appendix non adicitur. Sed nec Chryl. agnoscit X, 170. I. 481. II, 708. Origenem, qui aliquoties hunc locum absque ista appendice laudat, praetermitto. Forse tamen hic locus ex Clem. Alex. p. 145 ita legendus: ἀλλὰ μένος ὄντως ἐστὶν εἰς ἡμῶν Θεός, ἐξ ὧν τὰ πάντα καὶ εἰς κύριος Ἰησοῦς. Nam et alibi ineptae Clementis lectiones a quibusdam probatae sunt. Nos, ut in aliis locis, hic quoque sequimur Codices, neglectis dogmaticis disputationibus.

7. συνεδήσει] συνεθείρα. E. Vulgatum cum reliquis quater habet Chryl. X, 174. a. c. d. In interpretatione tamen de idolorum cultu, ut de re, a maioribus tradita, loquitur, ac similes Indaeorum consuetudines memorat, adiutis verbis, κατὰ ἰουδαϊκὴν συνήθειαν. Hic est fons huius

αὐτῶν ἀσθενῆς ὕσασα μολύνεται. [Τέλος.] Τέλος τῆς 5.

KA. 8. [Ἀρχή.] βρῶμα δὲ ἡμῶς οὐ παρίσῃσι τῶ
θεῶ· οὕτε γὰρ εἰάν φάγωμεν, περισσεύο-
μεν·

VIII, 8. KA. κυριακῇ τῆς ἀπέκρωσ' ἀδελφά. βρῶμα
ἡμῶς οὐ παρίσῃσι.

corruptionis. Vide Theophyl. Συνειδήσει Euthy-
mius explicat: τῇ γνώσει, τῇ δικειώσει τοῦ εἰδώ-
λου, ἢ τῇ προτέρᾳ διανοίᾳ, τῇ περὶ τοῦ εἰδώλου.
Damascenus συνηθεία ex Chrysostomo in textum
recepit in Codice Paris. Lequien. Mei Codices
nihil mutant. Sed nec Birchii, praeter Vat. 507.
1209. feu B. et Vind. 34. uti in locis pluribus, a
manu secunda. Nonne vero prorsus ridiculum et
fultum, quod quidam scribae, et hic, et alibi,
adeo ex interpretationibus Chrysostomi, in con-
textum intulerunt corruptiones. Pro συνηθεία
laudantur Codd. Wetst. A. 17. 46. Griesbachius
id in interiore margine ostentat. Ergo ipsi adeo
Griesbachio hoc loco, ac multoties alibi, Chry-
sostomus, nec tamen sua culpa, imposuit, quod
tamen pernegat, facile fieri posse. In praefatione
enim ad evangelia edit. 1796. pag. LXXVI. ita
habet: » caeterum nemini harum rerum perito
negotium facessere potuerunt lectiones, in textu
et interpretatione Chrysostomi obviae, quae e
negligentia huius viri aut e consuetudine ipsius,
textum paullo liberius excitandi sensumque
utcuque suis verbis exprimendi, enatae sunt.«
Negligentia Chrysostomi duplex est, altera ipsius,
altera eorum, qui eum non legerunt. Ad hos
pertinet Griesbachius, qui, etsi eum nunquam le-
gerit, tamen de eo, ut de reliquis, quos nun-
quam legit, Patribus, audacter iudicat. In Chry-
sostomo b. l. nulla culpa haeret, sed in similiis
criticis.

8. παρίσῃσι] πωρασῃσι. E. Ath. I. 765.

μεν· οὔτε εἰάν μὴ φαίγωμεν, ὑπερούμεθα.
 Βλέπετε δὲ, μήπως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὐτῆς.
 πρέσβυσμα γένηται τοῖς ἀσθενούσιν. εἰάν 10.
 γάρ τις ἴδῃ σε τὸν ἔχοντα γνώσῃ, ἐν εἰ-
 δωλείῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνείδησις
 αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος ἐκκοδομηθήσεται εἰς
 τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν; καὶ ἀπολεί- 11.
 ται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφός ἐπὶ τῇ σῇ γνώσει,
 δι'

9. ἀσθενούσι] + τῶν ἀδελφῶν τ ἀσθενέσι. E. Chryf.
 X, 175. aliquoties ἀσθενούσιν habet. Sed et
 ἀσθενῆς ibi volutat. Repetit vulgatum XI, 414.
 Cum Codicibus, a Wetstenio hic laudatis, plerum-
 que alibi consentit Damascenus ex Cod. Parif.
 editus. Sed hic bis vulgatum habet II, 89. 686.
 Ergo Wetstenius hic mentitur. Ex meis solus
 Euth. ex Chrysoftomo arripuit: ἀσθενέσι τῶν
 ἀδελφῶν. Griesbachius ἀσθενέσι rursus in inte-
 riore marg. ostentat ex suis, e Chrysoftomo cor-
 ruptis Codicibus; A. D. E. F. G. Accedunt tres
 fortissimi et clarissimi satellites apud Birch. Vat.
 367. 1209. seu B. et Vind. 34. a manu secunda.
 Rectius, ut quilibet intelligit, hic dicitur ἀσθενέ-
 σιν. Ergo id Chrysoftomus in interpretatione sua
 commendare laborabat.

11. γνώσει] βρώσει. E. v. P. et Chryf. X, 176. a. b.
 Nullus meorum Codicum Theophylacti βρώσει
 habet. Euthym. MS. τινὰ μὲν οὖν τῶν ἀντιγράφων
 ἐπὶ τῇ σῇ γνώσει γράφουσιν ὁ δὲ χρυσόσομος
 ἐπὶ τῇ σῇ βρώσει λέγει διαξέρηδην. Ipse Euth. ex-
 hibet γνώσει. Similem appendicem Theophylacti,
 editionis Lond. p. 228. nec Augustinus, nec Mos-
 quenses Theophylacti Codd. agnoscunt. In edit.
 Venet. quae est repetitio Londinensis, nihil hac
 de re monetur. Ipse Chrysoft. ad se redit IV,

12. δι' ὃν χριστὸς ἀπέθανεν. ὑμῶν δὲ ἀμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφούς, καὶ τύπτοντες αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενῶσαν, εἰς

13. χριστὸν ἀμαρτάνετε. διόπερ εἰ βρωμασκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, ὅς μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελ-

IX, 1. φόν μου σκανδαλίσω. Ὅουκ εἰμι ἀπόστολος; οὐκ εἰμι ἐλεύθερος; οὐχὶ ἰησοῦν χριστὸν τὸν κύριον ὑμῶν ἐάρακα; εὖ τὸ ἔργον

KB. 2. μου ὑμεῖς ἔστε ἐν κυρίῳ; εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμι ἀπόστολος, ἀλλάγε ὑμῖν εἰμί. [Ἀρχή.] ἡ γὰρ σφραγὶς τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς

3. ἔστε ἐν κυρίῳ. [Τέλος.] ἡ ἐμὴ ἀπολογία ^{τέλος τῆς}

4. τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν, αὕτη ἐστὶ. μὴ οὐκ ^{κυριακῆς.}

5. ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πιεῖν; μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ

6. οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου, καὶ κηφᾶς; ἢ μό-
vos

IX, 2. KB. κυριακῆ ἰα. καὶ ἰουλίου κβ. τῆς ἀγίας μαρίας τῆς μαγδαληνῆς καὶ εἰς γυναῖκας ὁμοιωμάτων. ἀδελφοί, ἡ σφραγὶς τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς.

441. et γνώσει exhibet. Βρώσει ergo est lectio homiletica. Diserte etiam γνώσει habet Clem. Alex. 512. d. et 145. b. Sed huius auctoritate non est opus. Griesbachius ita simpliciter notat: βρώσει Chryf. diserte. Num ergo eum legit? Nonne etiam γνώσει habet? Nam priorem Chrysolto mi locum ex animadversione Millii huc transtulit. Huiuscemodi sunt iudicia eorum, qui omnia omnium undique corripiunt et comportant, nec ipsi oculos mentemque advertunt.

νος ἐγὼ καὶ βαρνάβαις οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν
 τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι; τίς στρατεύεται ἰδίοις 7.
 ὀψωνίοις ποτέ; τίς φυτεύει ἀμπελόνα, καὶ
 ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; ἢ τίς
 ποιμαίνει ποίμνην, καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος
 τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει; μὴ κατὰ ἄν-8.
 θρωπον ταῦτα λαλῶ; ἢ θυγί καὶ ὁ νόμος
 ταῦτα λέγει; ἐν γὰρ τῷ μαυσέως νόμῳ 9.
 γέγραπται· οὐ φιμάσεις βοῶν ἀλωόντα.
 μὴ τῶν βοῶν μέλες τῷ θεῷ; ἢ δι' ἡμᾶς 10.
 πάντως λέγει; δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι
 ἐπ'

IX, 7. ἐκ τοῦ καρποῦ] τὸν καρπὸν. E. Ita Codd.
 Wettf. A. B. C. D. F. G. v. Wettf. Birch. Di-
 midiam partem lectionis tantum notavit Griesba-
 chius. In Cod. G. enim legitur: τὸν καρπὸν
 αὐτοῦ οὐκ αἰσθίει (sic.) καὶ πινί. (sic.) Latine:
fructum eius non manducabit aut edit et bibit.
 Sic et ex D. E. F. notat Wettf. Digna profecto
 illis *παμφάγοις καὶ ἀνόφλυξι* scribis lectio. Ta-
 men τὸν καρπὸν in interiore margine ostendat
 Griesb. Cur non etiam, καὶ πίνει; Nemo agri-
 cola frumenta tota solus devorat, sed de fru-
 imento commedit, nemo vinitor vino omni solus
 se ingurgitat, sed id degulstat. Verum illi scribae
 secundum Horatium (epist. 1, 2, 27.) *numerus*
erant, fruges consumere nati.

9. Φιμάσεις] κημάσεις. E. v. P. Chryf. X, 183. c.
 habet quidem *φιμάσεις*, sed ibid. d. est *κηκοῦ-*
σθαι et 184. b. *ἀκλήμων*. VII, 350. c. repetit
φιμάσεις. Sic et Cyrill. I, a. 99. II, 430. III,
 576.

τῶν βιῶν] τῶν σερουθίων. E. Cyrill. I, a. 269.
 Sed hoc ibi intulit ex Deur.

ἐπιδοῦναι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν
καὶ ὁ σπυροῦν τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν

11. ἐπὶ ἐπιδοῦναι. εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικά
ἐσπείραμεν, μέγα, εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρ-

12. κικαὶ θερίσομεν; εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας
ὑμῶν μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; ἀλλ'
οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ· ἀλλὰ
πάντα σέγομεν, ἵνα μὴ ἐγκοπὴν τινα δῶ-
μεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ. [Τέλος.]

ΚΓ. 13. [Ἀρχή.] οὐκ οἴδατε, ὅτι οἱ τὰ ἱερά ἐργα-
ζόμενοι ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν; οἱ τῷ ^{κυριακῆς}
ἁγίας.

14. θυσιαστηρίῳ προσεδρεύοντες, τῷ θυσιαστηρίῳ
συμμερίζονται; ἔγωγε καὶ ὁ κύριος διέταξε

15. τοῦ εὐαγγελίου ζῆν. ἐγὼ δὲ οὐδενὶ
ἐχρησάμην τούτων. οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα,

ἵνα ἔγωγε γένηται ἐν ἐμοί· καλὸν γάρ μοι
μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ καύχημά μου

16. ἵνα τίς κενώσῃ. εἰάν γὰρ εὐαγγελίζωμαι,
οὐκ ἔστι μοι καύχημα· ἀνάγκη γάρ μοι
ἐπίσταται. ἐναὶ δὲ μοί ἐστιν, εἰάν μὴ εὐαγγε-
λίζωμαι.

IX, 13. ΚΓ. τῇ β. τῆς κ. ἐβδ. ἀδελφοί, οὐκ οἴδατέ,
ὅτι οἱ.

12. ἐγκοπὴν] ἐκκοπήν. E. Vulgatum etiam Basil. II,
453. Ath. II, 379. πάλιν ὁ αὐτὸς (παῦλος) φησι·
πάντα σέγω, πάντα ὑπομένω, ἵνα μὴ τινα ἐγκο-
πὴν δῶμεν.

13. προσεδρεύοντες] παρεδρεύοντες. E.

16. ἐναὶ δὲ] ἐναὶ γάρ. E. Vulgatum cum aliis Chryf.
X,

λίζωμαι. εἰ γὰρ ἐκὼν τοῦτο πρῶτον 17.
μισθὸν ἔχω· εἰ δὲ ἄκων, ὀκονομίαν ἐπι-
σεύμα. τίς οὖν μοί ἐστιν ὁ μισθός, ἥα 18.
εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγ-
γέλιον τοῦ χριστοῦ, εἰς τὸ μὴ καταχρή-
σασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.

Τέλος τῆς β. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ 19. ΚΔ.
πάντων, πᾶσιν ἑμαυτὸν ἐδούλωσα, ἥα τοὺς
πλείονας κερδήσω. καὶ ἐγενέμην τοῖς 20.
Ἰουδαίοις, ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδή-
σω τοῖς ὑπὸ νόμον, ὡς ὑπὸ νόμον, ἥα τοὺς
ὑπὸ νόμον κερδήσω· τοῖς ἀνόμοις, ὡς ἀνο- 21.
μος, μὴ ὢν ἀνομος θεῶ, ἀλλ' ἐννομος
χριστοῦ, ἵνα κερδήσω ἀνόμους. ἐγενέμην 22.
τοῖς

IX, 19. ΚΔ. τῇ παραμονῇ τῶν φώτων· ἀδελφοί, ἐλεύ-
θερος ὢν.

X, 193. c. II, 322. Sed XI, 81. δὲ, nexus caus-
sa, omittit. Nec enim ibi opus erat. Eadem de
caussa Cyrill. I, a. 387. V, a. 383. b. in praefat.
ad Ierem. infert γὰρ. Centies dictum est, Patres
istas particulas pro arbitrio modo omittere, modo
permutare. Nullus meorum Codd. hic variat.

20. ὡς ὑπὸ νόμον] † μὴ ὢν αὐτὸς ὑπὸ νόμον. E.
Chrylost. X, 195. a. et Cyrill. V, a. 481. Fictum
hoc ad verbum 21. μὴ ὢν ἀνομος κ. τ. λ. Nul-
lus meorum ista agnoscit. Chryf. I, 462. 631.
XI, 42. negligenter laudat. Ex eo ergo nihil
efficitur. Sic et Cyrill. III, 16.

21. θεῶ — χριστοῦ] θεῶ — χριστοῦ. E. Chryf. X, 195.
Vide loca Chryf. et Cyrill. ad vers. 20. ex quibus
eorum in his inconstantia intelligitur. Addo
Cyrill. V, a. 273. V, d. 63.

22. ὡς ἀσθεῖς, ὡς ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθε-
 νῆς κερδαίνω. τοῖς πᾶσι γέγοναι τὰ πάντα,
 23. ἵνα πάντα τινὰς σώσω. τοῦτο δὲ ποιῶ
 διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα συγκοινωνὸς αὐτοῦ
 24. γένωμαι. οὐκ οἶδατε, ὅτι οἱ ἐν σαδῖα
 τρέχοντες, πάντες μὲν τρέχουσιν, εἰς δὲ
 λαμβάνει τὸ βραβεῖον; οὕτω τρέχετε,
 25. ἵνα καταλάβητε. πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμε-
 νος πάντα ἐγκρατεύεται. ἐκῆνοι μὲν οὖν,
 ἵνα φθαρτὸν σέφαινον λάβωσιν· ἡμεῖς δὲ,
 26. ἀφθαρτον. ἐγὼ τοίνυν οὕτω τρέχω, ὡς
 οὐκ ἀδήλων· οὕτω πυκτεύω, ὡς οὐκ ἀέρα
 27. δέρων. ἀλλ' * ὑποπιάζω μου τὸ σῶμα
 καὶ

22. πάντως τινὰς] πάντας τινὰς est profus absurda lectio. Aliud est, πᾶς τις. Chryl. X, 196. a. b. diferte πάντως. Sed IX, 328. negligenter laudat: πᾶσι πάντα γέγονά, φησιν, ἵνα πάντας κερδαίνω. Ath. II, 492. πᾶσι πάντα γέγονα, ἵνα πάντας κερδαίνω. Κερδαίνειν est ex similibus locis huius capituli. v. P.

23. τοῦτο δὲ ποιῶ] πάντα δὲ ποιῶ. E. Chryl. X, 196. b.

26. δέρων] Alii δαίρων.

27. ὑποπιάζω] ὑποπιάζω. v. P. Multoties hunc locum recitat Chryl. Modo editum est ο, modo ω. Sed eius interpretationes postulant ὑποπιάζω. Uno adhuc exemplo defungar IV, 204. Ibi editur quidem ὑποπιάζω, sed interpretatio alterum requirit. Addit enim: ὑποπιάζει γὰρ τις, τὸ κατεξανιστάμενον. Ibidem est etiam ὑποπιάττειν. Ὑποπιάζειν habet Cyrill. V, b. 62. c. 187. ὑπο-
 πιάζω

Τέλος τῆς
παρακλήσεως,
ὅτε ἡσεία
ἴσιν· εἰ δὲ
ἡσεία οὐκ
ἔσιν, ἀνα-
γινώσκειται
ἕως τῶν ἢ
ὁ κρισιός.

καὶ δουλαγωγῶ, μήπως ἄλλοις κηρύ-
ξας, αὐτὸς ἀδόκιμος γένομαι. [Τέλος.]
[Ἀρχή.] Ὅου θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφ. X, 1. ΚΔ
Φοί, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν
νεφέλην ἦσαν· καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσ-
σης διήλθον· καὶ πάντες εἰς τὸν μωυσῆν 2.
ἐβαπτίσαντο ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θα-
λάσσῃ· καὶ πάντες τὸ αὐτὸ βεῶμα 3.

πνευ-

X, 1. ΚΔ. εἰς τὸν φαιτισμόν· ἀδελφοί, ἂν θέλω.

πιάζω 84. 145. 263. Euth. MS. exhibit: ὑπα-
πιάζω μου τὴν σάρκα, sed addito: γρ. σῶμα.
Et in scholio: ὑπαπιάζειν δὲ λέγεται, τὸ τύπτειν
τὸ πρόσωπον. ὑποπιάζειν habet Damasc. II, 94.
617. 634. Oecumenii interpretatio I, 508. etiam
exigit ὑποπιάζω. Huc videtur etiam respexisse
Gregor. Naz. contra Eunom. p. 196. ἂν τὸ σῶμα
ἡσείαις ὑποπιέζομεν; Nam πιάζειν et πιέζειν
idem est. Apud Basil. I, 130. variant Codd. Edi-
tor ὑποπιάζειν pro vitio habet. Multo doctior
et accuratior de hoc est disputatio Io. Livineii,
quae lectu digna est. v. Biblioth. Patrum. Paris.
1644. T. II, p 749. Conferri quoque potest Co-
dex Theodori Studitae bibl. Lipsientis Paulinae,
de eodem loco, quem Livineius tractat. Eodem
modo Montefalconius γένημα pro vitio habebat,
quod nemo ante me editor probaverat. Ne quid
tamen dissimulem. Apud Basil. III, 509. a. neces-
sario legendum ὑπαπιάζειν. Sed iste liber non
est Basilii. Tamen ergo aliqui ita acceperunt.
Causa intelligitur ex Livineio. Πιάζειν, loco πιέ-
ζειν aliquos male habuit. Frustra! Mitto alios.
Vide Luc. 18, 5.

X, 2. ἐβαπτίσαντο] ἐβαπτίσθησαν. E. Maximo con-
sensu illud probant Codices.

4. πνευματικὸν ἔφαγον καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πόμα πνευματικὸν ἔπιον· ἔπιον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας· ἢ
5. δὲ πέτρα ἦν ὁ χριστός. [Τέλος.] ἀλλ' ^{Γέλος τῆς} ^{παρρημοῦνης} ^{καὶ τοῦ} ^{Φωτισμοῦ} ^{ἡτοὶ τῶν} ^{Φώτων, ὅτι} ^{οὐκ ἔστι} ^{νητεία.} ^{κε.} [Ἀρχή.] οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν εἶδον ^{κε.} ^{κε.} ἡσεν ὁ θεός. κατεσρώθησαν γὰρ ἐν τῇ ^{κε.} ^{κε.} ἐρήμῳ. ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητάς
7. κακῶν, καθὼς καὶ κείνοι ἐπεθύμησαν. μηδὲ ^{κε.} ^{κε.} εἰδωλολάτραι γίνεσθε, καθὼς τινες αὐτῶν * ὥσπερ γέγραπται· ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίξαι.
8. μηδὲ πορνεύωμεν, καθὼς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν, καὶ ἔπεσον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ εἰκοσι-
9. τρεῖς χιλιάδες. μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν χριστὸν, καθὼς καὶ τινες αὐτῶν ἐπέερασαν,
10. καὶ ὑπὸ τῶν ὄφρων ἀπώλοντο. μηδὲ ^{κε.} ^{κε.} γογγύ-

X, 5. KE. τῆ γ. τῆς η. ἐβδ. ἀδελφοί, οὐκ ἐν τοῖς πλείοσι τῶν πατέρων εὐδόκησεν.

5. πλείοσιν] Recte interpretes ex Hebr. 3, 16. πάντες, πλὴν ἰησοῦ καὶ χαλέβ.

7. ὡς γέγραπται] ὥσπερ γέγραπται. A.

9. τὸν χριστὸν] τὸν κύριον. E. Euth. MS. post ἐξεπέερασαν, intelligit: τὸν θεόν, δηλονότι. Vulgatum cum meis Codd. omnino omnibus habet Chryf. X, 205. XI, 182. c. Tamen τὸν κύριον legitur VI, 298. a. Hunc ergo locum aliqui explicati sunt. Verſum 9. et 10. confundit Cyrill. II, 821.

γογγύζετε, καθὼς καὶ τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν,
 καὶ ἀπόλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ.
 ταῦτα δὲ πάντα τύποι συνέβαινον ἐκείνοις· 11.
 ἐγράφη δὲ πρὸς νοθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς
 τὰ τέλη τῶν αἰῶνων κατήνησεν. ὥσε 12.
 [Ἀρχή.] ὁ δοκῶν ἐσάναγ, βλέπεται, μὴ Κ5.
 τέλος τῆς γ. πείρη. [Τέλος.] πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ 13.
 ἔληφεν, εἰ μὴ ἀνθρώπινος· [Ἀρχή.] πιστὸς Κ5.
 δὲ ὁ θεός, ὅς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι
 ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ
 πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν, τοῦ δύνασθαι
 ὑμᾶς ὑπενεγκεῖν. διόπερ, ἀγαπητοί μου, 14.
 Φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας. ὡς 15.
 Φρονί-

X, 12. Κ5. τῆ δὲ τῆς η. ἐβδ. ἀδελφοί, ὁ δοκῶν ἐσάναγ.

X, 13. Κ5. ἐπὶ ἐφ' ὅδου ἐθνῶν καὶ ἐπὶ παντὸς προσδοκωμένου φόβου. ἐν τισιν ἀδελφοί, πιστὸς ὁ θεός.

10. καθὼς καὶ] καὶ — E. Basil. II, 373. 460.

11. δὲ πάντα — συνέβ.] μὲν τυπικῶς συνέβαινον. E. Basil. II, 630. Sic, sine mén. 660.

12. Ath. II, 625. βλέπεται ὁ ἐσηκῶς, μὴ πείρη.

13. δύνασθε] ὑπενεγκεῖν addit Ath. I, 379. Alibi tamen omittit.

δύνασθε ὑμᾶς] ὑμᾶς — E. Ita Chryf. X, 211.
 b. c. 212. a. ἡμᾶς habet I, 170. ὑμᾶς. II, 74.
 Sufficit. Nam haec multoties repetit. Licet inter-
 terim ex tribus eligere. Prius elegerunt Cod. A.
 C. D. E. F. G. Saepe etiam ὑμᾶς deest apud
 Cyrill. Ὑμᾶς servant omnes Codices mei, prae-
 ter duo Chrysostomi, totidemque Theophylacti.
 Aug. 8, et Euth. 20, id tuentur. v. P.

- Φρονίμοις λέγω κρίνατε ὑμεῖς, ὁ Φημι.
 16. τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας, ὃ εὐλογοῦμεν,
 οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ χριστοῦ ἐστίν;
 τὸν ἄρτον, ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ
 17. σώματος τοῦ χριστοῦ ἐστίν; ὅτι εἷς ἄρτος,
 ἐν σώματι, οἱ πολλοὶ ἐσμεν· οἱ γὰρ πάντες
 18. ἐκ τοῦ ἐνὸς ἄρτου μετέχομεν. βλέπετε
 τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα· οὐχὶ οἱ ἐσθιόντες
 τὰς θυσίας, κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἐστί;
 19. τί οὖν Φημι; ὅτι εἰδωλὸν τι ἐστίν, ἢ ὅτι
 20. εἰδωλόθυτόν τι ἐστίν; ἀλλ' ὅτι, ἃ θύει
 τὰ ἔθνη, δαιμονίαις θύει, καὶ οὐ θεῶν· οὐ
 θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων γί-
 21. νασθαι. οὐ δύνασθε ποτήριον κυρίου πίνειν
 καὶ ποτήριον δαιμονίων. οὐ δύνασθε τραπέ-
 ζης κυρίου μετέχειν, καὶ τραπέζης δαιμο-
 22. νίων. ἢ παραζηλοῦμεν τὸν κύριον; μὴ
 KZ. 23. ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμεν; [Τέλος.] [Ἄρ. Τέλος τῆς δ.
 χή] πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα
 συμφέρει· [Τέλος.] πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ'^{Τέλος ἐν}
^{τισιν τῆς}
 οὐ ἐφ' ὄψου.

X, 23. KZ. σαββάτω λε. ἦτοι τῆς ἀπόκρηω καὶ σαβ-
 βάτω ις. ἀδελφοί, πάντα μοι ἔξεσι.

17. ἄρτου] + καὶ τοῦ ποτηρίου τ καὶ τοῦ ἐνὸς ποτη-
 ρίου. E. Nullus meorum agnoscit, nec, praeter
 alios, Cyrill. IV, 862.

20. ἀλλ' ὅτι, ἃ θύει] ἃ γὰρ θύει, oratione ita postu-
 lante, Chryl. in Codd. Mosiq. Sed apud eundem
 vitiose editum, ὃ γὰρ θύει. X, 215. a.

οὐ πάντα οἰκοδομεῖ. μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ 24.
 ζητείτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου ἕκαστος.
 πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ παλούμενον ἐσθίετε, 25.
 μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν.
 τοῦ γὰρ κυρίου ἢ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα 26.
 αὐτῆς. εἰ δέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπί- 27.
 στων, καὶ θέλετε πορευέσθαι, πᾶν τὸ
 παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε, μηδὲν ἀνα-
 κρίνον-

24. ἑτέρου ἕκαστος] πλησίον ἕκαστος τ ἕκαστος — E.
 Vulgatum Chryf. X, 215. e. I, 671. Sed I, 77.
 innumera constructione, ut ibi postulabat oratio:
 τὸ τοῦ πλησίον ἕκαστον. VII, 748. ἀλλὰ καὶ τὸ
 τοῦ πλησίον ἕκαστος. VIII, 352. ἀλλὰ τὸ τοῦ
 πλησίον ἕκαστος. XII, 494. e. ζητείτω, ἵνα εὖρη
 τὸ ἑαυτοῦ. Cyrill. I, a. 265. ὡδ' ἰπὴ λέγων μὴ
 τὰ ἑαυτῶν ζητοῦντες, ἀλλὰ καὶ τὰ ἑτέρων. Hic
 de nullo articulo fidei fundamentali, ut Cicero-
 niani loquuntur, sermo est. Licet ergo interro-
 gare, quid Codices probent? — Vulgatum.
 Applicetur ergo haec crisis locis maioris momenti.
 Sic mox vers. 27. Chryf. X, 220. b. habet: ἐν
 τῆς ὑμᾶς, φησὶ, καλῶ. Ita et Codices Chryf.
 Mosq. 2, 7. et Theodoret. alicubi. (v. ad Epistt.
 Pauli p. 230. notam 7.) Atqui ἀντίγραφά, φη-
 σιν. εἰ δέ τις καλεῖ ὑμᾶς.

25. Clem. Alex. 512. d. et suam, et aliorum nugacem
 proponit lectionem huius versus.

27. ἀπίστων] † εἰς δεῖπνον, E. Codices sterquilinia-
 rii. In Cod. G. est pro more istius scribæ: E,
 τῆς καλῆς, ὑμᾶς τῶν ἀπίστων εἰς δεῖπνον καὶ. Θε-
 λεται πορευέσθαι. Ita nec pueri infimae classis
 scribant, sed auctores recensionis occidentalis
 Griesbachianae. Itaque in confusio enim apud Griesba-
 chium nihil aliud est, quam confusio.

- ΚΗ. 28. κρινοντες δια τήν συνείδησιν. [Ἄρχή.] εἰάν
 δέ τις ὑμῖν εἴπῃ τοῦτο ἐδωλόθυτόν ἐστι,
 μὴ ἐσθίετε, δι' ἐκεῖνον τὸν μὴνύσαντα, καὶ
 τήν συνείδησιν. τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ
 29. πλήρωμα αὐτῆς. [Τέλος.] συνείδησιν δὲ ^{τέλος τῶν β.}
 λέγω, ἐνχὶ τήν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τήν τοῦ ^{ταββάτου.}
 ἑτέρου. ἵνατί γὰρ ἡ ἐλευθερία μου κρίνε-
 30. ται ὑπὸ ἄλλης συνείδησεως; εἰ * ἐγὼ
 χάριτι μετέχω, τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ
 31. οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ; εἴτε οὖν ἐσθίετε, εἴτε
 πίνετε, εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν
 32. θεοῦ ποιεῖτε. ἀπρέσβοποι γίνεσθε καὶ
 Ἰουδαίοις καὶ Ἕλλησι καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ
 33. θεοῦ. καθὼς καὶ ἐγὼ πάντα πᾶσιν ἐρέσκω,
 μὴ ζητᾶν τὸ ἑμαυτοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ
 ΧΙ, 1. τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσι. Μιμηταὶ μὲν
 γίνεσθε, καθὼς καὶ ἐγὼ χριστοῦ.

5.

X, 28. ΚΗ. τῆ ε. τῆς η. ἐβδ. ἀδελφοί, εἰάν τις ὑμῖν
 εἴπῃ τοῦτο.

28. τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς] —
 E. v. P. Hoc nec sex Codices, quos postea con-
 sului, omittunt. Ergo foli Isterquilinarii omittunt.
 Addendi nulla causa erat.

30. εἰ δὲ ἐγὼ] δὲ --.

XI, 1. χριστοῦ] — χριστὸς δὲ θεοῦ. E. v. P. Hoc, ut
 equidem arbitrór, ineptissime notatum est ex
 Clem. Alex. 420. Sic enim ex eodem 4, β. c.
 Rom. 14, 17. post πόσις addendum esset: οὐδὲ
 μὴ ἀποχὴ ἕνι καὶ κρεῶν, et ex pag. 512. b.
 plura etiam, singulis membris, inferenda essent
 Rom. 8, 38. 39.

3. περί σχήματος ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐν εὐχαῖς καὶ προφητείαις.

ἐπανῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου 2. μέμνησθε, καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν, τὰς παραδόσεις κατέχετε. Θέλω δὲ ὑμᾶς 3. εἰδέναι, ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ χριστός ἐστι κεφαλὴ δὲ γυναικός, ὁ ἀνὴρ κεφαλὴ δὲ χριστοῦ, ὁ θεός. πᾶς ἀνὴρ προσ-4. ευχόμενος ἢ προφητεύων κατὰ κεφαλῆς ἔχων, καταισχύει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχόμενη ἢ προφητεύου-5. σα ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ, καταισχύει τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς· ἐν γὰρ ἐστὶ καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ. εἰ γὰρ 6. κατακαλύπτεται γυνὴ, καὶ κείρασθαι. εἰ δὲ ἀίτησθαι τὸ κείρασθαι ἢ ζυγασθαι, κατακαλυπτέσθαι. ἀνὴρ μὲν γὰρ 7. οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλὴν, ἐμῶν καὶ δόξα θεοῦ ὑπάρχων· γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστίν. [Ἀρχή.] οὐ γὰρ 8. ΚΘ. ἐστίν

XI, 8. ΚΘ. τῇ παρασκευῇ τῆς η. ἐβδ. ἀδελφοί, οὐκ ἐστὶν ἀνὴρ ἐκ.

2. ἀδελφοί] Omittit Ath. I, 718. Ibid. et 581. οὕτω addit, ante κατέχετε.

7. ὑπάρχων] Huic in Cod. G. additur haec interpretatio atque haec critica animadversio: *a principio aut per initium, (sic reddidit, ὑπάρχων.) non est in latino interpretatum.* Sic idem mox vers. 8. ἐξ ἀνδρός, et in Latino: *ex viro, id est. co-fra.* — Ad Ilerquilinia!

9. εἰν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός. [Τέλος.] καὶ γὰρ οὐκ ἐπίσθη τίλος τῆς ε. ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν
10. ἀνδρα. διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, διὰ τοὺς
11. ἀγγέλους. πλήν ὅτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικός, ὅτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρός, ἐν κυρίῳ.
12. ὡσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτω καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός· τὰ δὲ πάντα
13. ἐκ τοῦ Θεοῦ. ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε, πρέπον ἐστὶ γυναικὶ ἀκατακάλυπτον τῷ
14. Θεῷ προσεύχεσθαι; ἡ οὐδὲ αὐτὴ ἡ φύσις διδάσκει ὑμᾶς, ὅτι ἀνὴρ μὲν εἰάν κομᾷ,
15. ἀτιμία αὐτῷ ἐστὶ; γυνὴ δὲ εἰάν κομᾷ, δόξα αὐτῇ ἐστὶν, ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ περιβο-
16. λαίου δέδοται. * εἰ δὲ τις δοκεῖ φιλόνηκος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἰ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ.

Z. περὶ κοινονίας θεοπροποῦς, οὐ πλισημονικῆς.

17. τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ, ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖττον, ἀλλ' εἰς τὸ ἥττον συνέρ-

8. Ath. II, 11. οὐ γέγονεν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, ἀλλ' ἡ γυνὴ ἐξ ἀνδρός.

15. δέδοται αὐτῇ] αὐτῇ —.

17. παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ] παραγγέλλω οὐκ ἐπαινῶν. E. Vulgatum et Chryf. cum Codd. omnibus. X, 240. VI, 115. III, 246. Mox Theodoret. p. 236. ἔλαττον, loco ἥττον, quo firmari poterat auctoritas Codd. F. G.

συνέρχεσθε. πρῶτον μὲν γὰρ συνερχο- 18.
 μένων ἡμῶν ἐν * ἐκκλησίᾳ, ἀκούω σχίσμα-
 τα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν καὶ μέρος τι πιτεῖω.
 οὐ γὰρ καὶ αἰρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ 19.
 δόξῃμαι Φαίεροί γέωνται ἐν ὑμῖν. συνερ- 20.
 χομέων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ οὐκ ἔστι
 κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν. ἕκαστος γὰρ τὸ 21.
 ἴδιον δεῖπνον προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν,
 καὶ οὐ μὲν πεισᾶ, ὡς δὲ μεθύει. μὴ γὰρ 22.
 οὐκίως οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν;
 ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ καταφροῦσθε,
 καὶ κατατιθένετε τοῖς μὴ ἔχοντας; τί
 ὑμῖν ἐπὶ; ἐπανέσω ὑμᾶς; ἐν τούτῳ οὐκ
 ἐπανῶ. [Ἀρχή.] ἐγὼ γὰρ παρέλαβον 23. Α.
 ἀπὸ τοῦ κυρίου, ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν,
 τίλος τῆς σ. [Ἰερός; ὅτι ὁ κύριος ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ,
 ἢ παρὰ δύνου, ἔλαβεν ἕρπον· καὶ εὐχαρι- 24.
 σήσας ἔλασσε, καὶ εἶπε· λάβετε, φάγετε
 τοῦτό

XI, 25. Α. τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ εἰς τὴν λειτουργίαν
 ἀδελφοί, ἐγὼ παρέλαβον.

18. ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ] τῇ —:

23. Basil. II, 525. ἐγὼ γὰρ παρέδωκα ὑμῖν, ὃ καὶ
 παρέλαβον. Vulgatum 650.

24. λάβετε, φάγετε] — E. Servant haec omnes
 etiam, quos postea examinari. v. P. Omittit
 Cyrill. VI, a. 111. Basil. II, 650. sed ibid. omit-
 tit vers. 25. ὁσάκις ἂν πίνητε. Habet Damasc. II;
 101. omittit 536. Omittit etiam Chryf. III, 247.
 quem locum fraudi posse credo scribis, vel potius
 falsa-

τοῦτό μου ἐσὶ τὸ σῶμα, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν
 κλώμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνά-
 25. μνησιν. ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον, μετὰ
 τὸ δεσπνῆσθαι, λέγων· τοῦτο τὸ ποτήριον,
 ἡ καινὴ διαθήκη ἐστίν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι.
 τοῦτο ποιεῖτε, ὡσάκις ἂν πίνητε, εἰς τὴν
 26. ἐμὴν ἀνάμνησιν. ὡσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε
 τὸν ἄρτον τοῦτον, καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο
 πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ κυρίου καταγγέλ-
 27. λαστε, ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ. ὡς ὅς ἂν
 ἐσθίῃ τὸν ἄρτον τοῦτον, ἢ πίνῃ τὸ ποτή-
 ριον τοῦ κυρίου ἀναξίως, ἔνοχος ἔσται τοῦ
 σώματος καὶ * τοῦ αἵματος τοῦ κυρίου.
 28 δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτὸν, καὶ οὕ-
 τως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ
 29. ποτηρίου πινέτω. ὁ γὰρ ἐσθίαν καὶ πίνων
 ἀναξίως, κρῖμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει,
 μὴ

falsariis aliquibus. Ex omnibus enim, abditis
 etiam, locis scriptorum Chrysostomi conquise-
 runt corruptiones.

26. ἄχρις οὗ ἂν] οὗ — τ ἂν — E. ἂν abest. Basil.
 II, 650. Ath. I, 742. Huiusmodi fortuitas et ar-
 bitrarias corruptiones plures in his ipsis vocabulis
 in hac et priore editione notavi.

27. καὶ αἵματος] καὶ τοῦ αἵματος. Ath. II, 83. ὅς
 γὰρ ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον καὶ πίνῃ.

28. ἄνθρωπος] Basil. II, 654. ἑκάστος.

29. Ath. II, 242. ὁ γὰρ ἀναξίως ἐσθίαν τὸν ἄρτον, καὶ
 πίνων τὸ αἶμα τοῦ κυρίου, κρῖμα — πίνει. καὶ διὰ
 τοῦτο ἐν ὑμῖν.

μη διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ κυρίου. διὰ 30.
 τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἀρρώστοι,
 καὶ κοιμῶνται ἱκανοί. [Ἀρχή.] εἰ γὰρ 31. ΛΑ.
 ἑαυτοὺς διακρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα.
 κρινόμενοι δὲ, ὑπὸ κυρίου παιδευόμεθα, ἵνα 32.
 μηδὲ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν. [Τέλος.]
 ὥστε, ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς τὸ 33.
 φαγεῖν, ἀλλήλους ἐκδέχεσθε. εἰ δὲ τις 34.
 πενήτῃ, ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω, ἵνα μὴ εἰς κρίμα
 συνέρ-

Τέλος τῆς
 μεγάλης ε.

XI, 31. ΛΑ. τῆ β. τῆς δ. ἐβδ. ἀδελφοί, εἰ ἑαυτοὺς
 διακρίνομεν.

31. διακρίνομεν] ἐκρινόμεν. E. Ita Basil. I; 101. 411.
 Sed II; 399. vulgatum. Ἐκρινόμεν Chryl. X, 251.
 Vulgatum II, 66. Cyrill. IV, 210. 597. Scilicet,
 non opus erat verbo composito.

32. κρινόμενοι δὲ] Basil. II, 40. ἐλεγχομένοι γὰρ.
 Sine γὰρ. 102. Vulgatum 399. 463. Mox, ὑπὸ
 τοῦ κυρίου. Ath. II, 5. 17. Cum hic locus nul-
 lis dogmaticis aut polemicis rixis obnoxius sit,
 liceat mihi profiteri sententiam meam. Ipse ego
 cum Basilio scripturus fuisset ἐλεγχομένοι. Hoc
 enim sententia postulat. Verum Paulus maluit
 scribere κρινόμενοι, haud dubie propter proximum
 κατακριεσθῆναι. Quod cum Codices probent, stul-
 tum est, contra disputare. Paulus haec scripsit,
 κλητὸς ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος
 θεοῦ, non Gorgias Leontius, non Isocrates, non
 Xenophon. Verum huiusmodi lectiones Patrum
 Graecorum permultis in locis usum habent exege-
 ticum, nec tamen criticum. Atque catenus eius-
 modi discrepantes lectiones nullo modo con-
 temnendae sunt. Modo ne contextui obtrudan-
 tur.

συνέρχισθε. τὰ δὲ λοιπὰ, ὡς ἂν ἔλθω,
διατάξομαι.

Η. περὶ διαφορᾶς χαρισμάτων καὶ οἰκονομίας αὐτῶν.
ἐν ᾧ, περὶ ἀγάπης, ὡς μεγίστου χαρίσματος. περὶ
προφητείας, ὡς μείζονος γλώσσης.

XII, 1. Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, οὐ
2. θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν. οἴδατε, ὅτι, * ὅτε
ἔθνη ἦτε, πρὸς τὰ εἰδωλὰ τὰ ἄφωνα, ὡς
3. ἂν ἤγεσθε, ἀπαγόμενοι. διὸ γνωρίζω
ὑμῶν, ὅτι οὐδεὶς, ἐν πνεύματι θεοῦ λαλῶν,
λέγει ἀνάθεμα ἰησοῦν, καὶ οὐδεὶς δύναται
εἰπεῖν κύριον ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν πνεύματι
ἀγίῳ.

XII, 2. οἴδατε, ὅτι] + ὅτι. Addit cum aliis Basil.
II, 492. De hoc verſu v. Cod. Boern. a me edi-
tum.

3. ἰησοῦν prius] ἰησοῦ (sic.) εἰ μὴ ἐν βεελζεβούλ. E.
Ita Cyrill. IV, 2. g. 568. Sic, ſed ἰησοῦς. I, a.
261. VI, a. 244. Rurſus ἰησοῦ. III, 263. 414. V,
b. 289. Sic, ſed ἰησοῦν. 307. VI, b. 194. Allu-
dit ſic. III, 640. V, a. 2. Omittit iſta, ſed habet,
ἰησοῦ — κύριος ἰησοῦς. V, a. 346. Rurſus omit-
tit, ſed ἰησοῦν — κύριος ἰησοῦς. V, d. 64. Ver-
ſum invertit et iſtud addit 678. d. Sic et, ſed
ἰησοῦν et κύριον ἰησοῦν. V, d. 4. Atque in hiſ lo-
cis multoties nominatim Paulo iſtam appendicem
tribuit. Ita ergo ſemel in mentem induxerat.
Chryſ. X, 261. ſolum ἐν, poſt οὐδεὶς, omittit. II,
462. habet, ἐν τῷ πνεύματι ἀγίῳ. Sine varietate
VIII, 517. XI, 394. v. P. Herculea profecto
opus eſt patientia in expurgandis ſtabulis Patri-
ſticis.

ἀγία. διαίρεσεις δὲ χαρισμάτων εἰσι, τὸ 4.
 δὲ αὐτὸ πνεῦμα· καὶ διαίρεσεις διακονιῶν 5.
 εἰσι, καὶ ὁ αὐτὸς κύριος. καὶ διαίρεσεις 6.
 ἐνεργημάτων εἰσιν, ὁ δὲ αὐτὸς ἐστὶ θεός, ὁ
 τέλος τῆς β. ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. [Τέλος.]
 [Ἐρχή.] ἐκάστῳ δὲ δίδεται ἢ φανέρωσις 7. AB.
 τοῦ πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον. ᾧ μὲν 8.
 γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος δίδεται λόγος
 σοφίας, ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως, κατὰ
 τὸ αὐτὸ πνεῦμα. ἑτέρῳ δὲ πίσις, ἐν τῷ 9.
 αὐτῷ πνεύματι· ἄλλῳ δὲ χαρίσματα
 ἰαμάτων, ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι. ἄλλῳ 10.
 δὲ

XII, 7. AB. εἰς ἱεράρχας· ἐν ἄλλῳ νοεμβρίου 12. τοῦ
 ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου τοῦ θαυματουργοῦ.
 ἀδελφοί, ἐκάστῳ δίδεται.

4. Ath. I, 706. τὸ δὲ πνεῦμα τὸ αὐτό. Mox idem:
 καὶ αὐτὸς ὁ κύριος. Sed 542. τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα
 - et, ὁ δὲ αὐτὸς κύριος.

5. καὶ ὁ αὐτὸς] ὁ δὲ αὐτὸς. Ath. II, 1a. 482. Vulga-
 tum 35.

6. αὐτὸς ἐστὶ θεός] ἐστὶ — E. Ath. I, 542. 705. II, 10.
 35. ἐστὶ, post θεός habet 482. ὁ δὲ θεός ἐστὶν, ὁ
 ἐνεργῶν. 9. ἐστὶ abest Chryf. X, 262. Ut hic
 Chryf. et aliqui Codd. Theophylacti omittunt
 ἐστὶν, ita vers. 5. prius ἐν. Contra est utroque
 loco Cod. Theophyl. Aug. 8. cum ceteris. v. P.
 Cyrill. V, a. 660. ὁ μακάριος ἔφη παῦλος· θεός
 δὲ ἐστὶν ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.

7. Variarum et inutilium lectionum venatoribus com-
 mendamus Chryf. XII, 35. ubi bis hunc versum
 recitat.

δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων, ἄλλω δὲ προφη-
τεία, ἄλλω δὲ διακρίσεις πνευμάτων, ἐτέρω
δὲ γένη γλωσσῶν, ἄλλω δὲ ἑρμηνεία

11. γλωσσῶν. πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ
ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, διαιροῦν ἰδίαις ἐκά-

ΑΓ. 12. 5^ω καθὼς βούλεται. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ^{τέλος τῶν}

καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἐν ἔστι, καὶ μέλη ^{ἀγίων.}
ἔχει πολλά, πάντες δὲ τὰ μέλη τοῦ σώμα-
τος τοῦ ἐνός, πολλά ὄντες, ἐν ἔστι σῶμα

13. οὕτω καὶ ὁ χριστός. καὶ γὰρ ἐν ἐνὶ
πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἐν σῶμα ἐβα-
πτίσθημεν· εἴτε Ἰουδαῖοι, εἴτε Ἕλληνες, εἴτε
δοῦλοι, εἴτε ἐλεύθεροι καὶ πάντες εἰς ἐν

14. πνεῦμα ἐποτίσθημεν. καὶ γὰρ τὸ σῶμα
οὐκ

XII, 12. ΑΓ. τῆ γ. τῆς θ. ἐρδ. ἀδελφοί, καθάπερ τὸ
σῶμα ἐν ἔστι.

10. δυνάμεων ἄλλω] ἐτέρω. solum. Ath. II, 482.

ἄλλω δὲ ἑρμηνεία γλωσσῶν] omittit. Ath. II, 482

13. καὶ πάντες εἰς ἐν πνεῦμα ἐποτίσθημεν] εἰς — τ.
καὶ πάντες (εἰς) ἐν σώμα ἐποτίσθημεν (εἰς ἐν
πνεῦμα) τ ἐποτίσθημεν, loco ἐποτίσθημεν. E.
Duplici de causa ostensum est in hoc loco. Nam
alii eum similiorem reddere volebant loco supe-
riori (10, 4.) quo haec referuntur. Ergo incul-
cabant πῶμα. Sed Paulus hic non tam diligens
fuit, ut haec duo loca sibi invicem prorsus simi-
lia reddere vellet. Alias etiam addendum fuisset,
ἐν βρῶμα, seu ἐνα ἄρτον ἐποτίσθημεν. v. Chryl.
X, 270. in fine. Secundo offendeabant in con-
structione vocabuli ποτίζειν. Dicitur enim e. c.
ποτίζειν τινὰ γάλα, non εἰς γάλα. Sed id nec

Pau-

οὐκ ἔστιν ἐν μέλος, ἀλλὰ πολλά. εἰάν 15.
 εἶπη ὁ πούς· ὅτι οὐκ ἐμὶ χεῖρ, οὐκ ἐμὶ
 ἐκ τοῦ σώματος· οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν
 ἐκ τοῦ σώματος; καὶ εἰάν εἶπη τὸ οὖς 16.
 ὅτι οὐκ ἐμὶ ὀφθαλμὸς, οὐκ ἐμὶ ἐκ τοῦ
 σώματος· οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ
 σώμα-

Paulus dixit. Nec enim, ποτίζειν εἰς ἐν πνεῦμα, est, loco, ποτίζειν ἐν πνεῦμα, sed ποτίζειν sine casu rei dicitur; εἰς ἐν πνεῦμα vero notat, εἰς τὸ ἔγκυ ἐν πνεῦμα. Ἐφωτίσθημεν autem ex usu huius verbi ecclesiastico receptum est propter antecedens ἐβαπτίσθημεν. Nam in ecclesia Graeca φωτίζειν et βαπτίζειν profus sunt synonyma. Inde etiam dies festus, quo celebratur memoria baptismi Christi, τὰ (ἅγια) φῶτα appellatur. Vide initium homiliae Gregor. Naz. εἰς τὰ ἅγια φῶτα. Chrysostomus, ut fere facere solet in locis difficilioribus, haec vexat X, 270. e. 271 a. b. Primo ergo exhibet: καὶ πάντες ἐν πνεῦμα ἐποτίσθημεν. Deinde repetit: ἐν πνεῦμα ποτίζθημεθα. Denique inopinato insert: εἰς ἐν πνεῦμα ἐποτίσθημεν, quod ipse etiam repererat in suo Codice. Basil. III, 23. haec attingit, sed duo huius versus membra rursus, exhibet: πάντες γὰρ, φησιν, ἐν ἐνὶ σώματι εἰς ἐν πνεῦμα ἐβαπτίσθημεν. Opus enim ibi habebat vocabulo βαπτίζειν, non ποτίζειν. Ibid. 52. b. ita laudat: εἰ πάντες ἐν ἐνὶ σώματι εἰς ἐν πνεῦμα ἐβαπτίσθημεν. Euthym. omittit εἰς, et interpretatur, ut Chrysol. τὸ αὐτὸ ἅγιον πνεῦμα ἐπίομεν. Theodoret. vulgatum habet. Clem. Alex. qui, ut illi aiunt, vetustior est nostris Codicibus epistolarum Pauli omnibus, habet pag. 96. sine sensu: καὶ πάντες ἐνὶ σώματι ἐπίομεν. Ath. I, 554. ἐν ἐνὶ — ἐβαπτ. καὶ πάντες ἐν πνεῦμα ἐποτίσθημεν 555. ἡμεῖς πάντες ἐν πνεῦμα ἐποτίσθημεν. v. P.

17. σώματος; εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμὸς,
 τοῦ ἢ ἀκοή; εἰ ὅλον ἀκοή, τοῦ ἢ ἔσφρη-
 18. σις; νυὶ δὲ ὁ θεὸς ἔθετο τὰ μέλη, ἐν
 ἑκάστων αὐτῶν ἐν τῷ σώματι, καθὼς ἠθέ-
 19. λησεν. εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἐν μέλος, τοῦ
 20. τὸ σῶμα; νῦν δὲ πολλὰ μὲν μέλη, ἐν
 21. δὲ σῶμα. οὐ δύναται δὲ * ὁ ὀφθαλμὸς
 εἰπεῖν τῇ χειρὶ χρεῖαν σου οὐκ ἔχω ἢ
 πάλιν ἢ κεφαλῇ τοῖς ποσὶ χρεῖαν ὑμῶν
 22. οὐκ ἔχω. ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον, τὰ
 δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα
 23. ὑπάρχειν, ἀναγκαῖά ἐσι. καὶ ἂ δοκοῦ-
 μεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις
 τιμὴν περισσοτέραν περιτίθεμεν καὶ τὰ
 ἀσχήμονα ἡμῶν εὐσχημοσύνην περισσοτέραν
 24. ἔχει. τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν, οὐ χρεῖαν
 ἔχει. ἀλλ' ὁ θεὸς συνεκέρρασε τὸ σῶμα, τῷ
 25. ὑπεραῦντι περισσοτέραν δοῦς τιμὴν. ἵνα
 μὴ ἦ σχίσμα ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ
 αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμῶσι τὰ μέλη.
 26. καὶ εἴτε πάσχει ἐν μέλος, συμπάσχει πάν-
 τα τὰ μέλη· εἴτε δοξάζεται ἐν μέλος,
 συγκαί-

21. δὲ ὀφθαλμὸς] δὲ ὁ ὀφθαλμὸς.

25. σχίσμα] σχίσματα. D. Sic Basil. II, 216. Vul-
 gatium Chryf. X, 279. d. e. bis. 281. a. Ex Co-
 dice Mosq. 2. tamen colligo, alterum ex Chryso-
 stomo inductum esse.

26. συμπάσχει — συγκαίρει] συμπάσχει — συγκαί-
 ρει. D.

δοξάζεται] χαίρει. Ath. II, 402.

τέλος τῆς γ. συγχαίρει πάντα τὰ μέλη. [Τέλος.]
 [Ἄρχή.] ὑμεῖς δὲ ἐσε σῶμα χριστοῦ, καὶ 27. ΑΔ.
 μέλη ἐκ μέρους. καὶ ὅς μὲν ἔθετο ὁ 28.
 θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους,
 δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους,
 ἔπειτα δυνάμεις, ἔτι χαρίσματα ἰαμά-
 των, ἀντιλήψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσ-
 σῶν. μὴ πάντες ἀπόστολοι; μὴ πάντες 29.
 προφῆται; μὴ πάντες διδάσκαλοι; μὴ πάν-
 τες δυνάμεις; μὴ πάντες χαρίσματα 30.
 ἔχουσιν ἰαμάτων; μὴ πάντες γλώσσαις λα-
 λοῦσι; μὴ πάντες διερμηνεύουσι; ζηλοῦτε 31.
 δὲ τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα. καὶ ἔτι
 καθ' ὑπερβολὴν ἐδὲν ὑμῖν δεινυμι. Ἐὶν XIII, 1.
 ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ
 τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα
 χαλκός

XII, 27. ΑΔ. νεμβρίου α. εἰς τοὺς ἁγίους ἀναγεγύρους·
 ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐσε σῶμα.

27. μέρους] μέλους. E. Vulgatum diferte Chryf. X,
 285. d. e. Basil. I, 291. II, 216.

28. καὶ ὅς μὲν] ἄλλους μὲν. Ath. II, 481.

31. ζηλοῦτε — κρείττονα] Aliqui hic signum interro-
 gandi posuerunt. v. Theoderet Oecum. I, 547. b.
 548. a.

κρείττονα] μείζονα. E. Diferte Chryf. X, 289. a.
 οὐκ ἔπε μείζονα, ἀλλὰ κρείττονα. Sic et alii in-
 terpretes.

XIII, 1. γέγονα] *Versio antiqua Italica*, ut vocant,
 quam scilicet Sabat. ex infimis Codd. D. E. resti-
 tuit,

χαλκός ἢ ἄλλο, ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον.

2. καὶ εἰάν ἔχω προφητείας, καὶ εἰδῶ τὰ
μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γινῶσκιν, καὶ
εἰάν ἔχω πᾶσαν τὴν πίσιν, ὥσε ἔρη μεθι-
στάειν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ἔμι.

3. καὶ εἰάν * φωνίζω πάντα τὰ ὑπάρχοντά
μου, καὶ εἰάν παραδῶ τὸ σῶμά μου, ἵνα
* καυθήσομαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν

ΛΕ. 4. ἀφελῶμαι. [Ἀρχή.] ἡ ἀγάπη μακρο-
θυμεῖ, χρηστεύεται ἡ ἀγάπη ἐν ζηλοῖ ἡ
ἀγάπη

XIII, 4. ΛΕ. τῆ δ. τῆς θ. ἐβδ. ἀδελφοί, ἡ ἀγάπη
μακροθυμεῖ.

tuit, habet: *in unum sum ut aeramentum so-
nans*. Antiquissimam esse hanc interpretationem,
ex eo doceri potest, quod sensu caret. Quomodo
haec Graece reddiderint D. E. F. G. vide apud
Wetst. In G. est: *εν. εμι η χαλκος*. In Lati-
no: *unum sum aut ut aes*. Ex huiusmodi Co-
dicibus ergo argumenta critica repetuntur? Per
deum immortalem! — Ab ἀγάπην. ad vers. 2:
γινῶσκιν, in media oratione omittit Ath. II, 256.
Ibidem post μεθιστάειν transit ad 3. καὶ εἰάν
παραδῶ.

2. οὐδὲν ἔμι] οὐδὲν ἔμι. D.

3. φωνίζω] φωνίζω. v. Wetst. Clem. Alex. 142.
διαδᾶ, quae est elegans interpretatio: φωνίζω
enim non est Graecum.

καυθήσομαι] καυθήσομαι. D. καυχῆσομαι. E.
v. P. Ter vulgatum Chryl. X, 291. b. c. d. Vi-
tiosa φωνίζω et καυχῆσομαι repudiat etiam
Clem. Alex. 519. a. φωνίζω — καυθήσομαι,
etiam καυθήσομαι. Basil. II; 529. 646. 665. καυ-
θή. III, 303. καυθήσομαι. Ath. II; 256.

ἀγάπη οὐ παρπερεύεται, οὐ Φουσιούται,
 οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ 5.
 παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν, οὐ 6.
 χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ
 ἀληθείᾳ· πάντα φέγει, πάντα πιστεύει, 7.
 πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει. ἢ 8.
 ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει. [Τέλος.] ἢτε
 δὲ προφητεῖαι, καταργηθήσονται· ἢτε
 γλῶσσαι, παύσονται· ἢτε γινῶσις, καταρ-
 γηθήσεται. ἐκ μέρους * δὲ γινώσκωμεν, 9.
 καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν· ὅταν δὲ 10.
 ἔλθῃ τὸ τέλειον, τότε τὸ ἐκ μέρους καταρ-
 γηθήσεται. [Ἀρχή.] ὅτε ἤμην νήπιος, 11. Λ5.
 ὡς νήπιος ἐλάλιον, ὡς νήπιος ἐφρόνουν,
 ὡς νήπιος ἐλογιζέμην· ὅτε δὲ γέγονα ἀνὴρ,
 κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. Βλέπομεν 12.
 γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἐν ἀνίγματι, τότε
 δὲ

XIII, 11. Λ5. τῶν ἁγίων μαρτύρων κηρύκου καὶ ἰου-
 λίτις ἰουλίου ιε. ἀδελφοί, ὅτε ἤμην.

5. ἀσχημονεῖ] v. P.

9. ἐκ μέρους γὰρ] δὲ, loco γὰρ.

11. Negligenter refert Ath. II, 55.

12. δι' ἐσόπτρου] ὡς δι' ἐσόπτρου + καὶ τ ἐν ἐσόπτρῳ
 καὶ. E. ὡς, quod aliqui addunt, est explicatio.
 Nil enim nisi similitudinem notat Paulus. ἐν est
 arguta correctio, quod proprie nemo per specu-
 lum cernit. Notaveram mihi ex aliquo Patre
 Graeco, tanquam interpretationem: διὰ κατό-
 πτρου λιθίνου ἢ κερατίνου. Sed oblitus fueram,
 unde? Origenes tamen IV, 22j. a. κάτοπτρον ha-
 bet.

δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον ἄρτι γινάσκω
 ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγινώσκωμαι, καθὼς
 13. καὶ ἐπεγινώσθην. νυνὶ δὲ μένει πίστις,

ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα μείζων

XIV, 1. δὲ τούτων ἡ ἀγάπη. Διώκετε τὴν

ἀγάπην, ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικὰ μᾶλ-

2. λον δὲ ἵνα προφητεύητε. ὁ γὰρ λαλῶν

γλώσση, οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ, ἀλλὰ τῷ

θεῷ· οὐδεὶς γὰρ ἀκούει, πνεύματι δὲ λα-

3. λεῖ μυστήρια. ὁ δὲ προφητεύων, ἀνθρώ-

ποις λαλεῖ ὁκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ

4. παραμυθίαν. ὁ λαλῶν γλώσση, ἑαυτὸν

ὁκοδομεῖ· ὁ δὲ προφητεύων, ἐκκλησίαν

5. ὁκοδομεῖ. θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν

γλώσσαις, μᾶλλον δὲ, ἵνα προφητεύητε.

μείζων γὰρ ὁ προφητεύων, ἢ ὁ λαλῶν

γλώσσαις, ἐκτὸς εἰ μὴ διερμηνεύῃ, ἵνα ἡ

6. ἐκκλησία ὁκοδομῆν λάβῃ. [Τέλος.] νυνὶ

τέλος τῆς δ.

ΑΖ. δὲ, [Ἀρχή.] ἀδελφοί, εἰάν ἔλθω πρὸς

καὶ τῶν
 ἁγίων

ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς ἀφελήσω,

εἰάν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει, ἢ

ἐν γνώσει, ἢ ἐν προφητείᾳ, ἢ ἐν διδαχῇ;

7. ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν δίδόντα, εἴτε

αὐλός,

XIV, 6. ΑΖ. τῆ ε. τῆς θ. ἐβδ. ἀδελφοί, εἰάν ἔλθω

πρὸς.

bet. Multoties huc respicit Orig. IV, 220. b. L

720. 731. II; 507.

XIV, 5. διερμηνεύῃ] διερμηνεύει: A.

αὐλός, ἢτε κιθάρα, εἰάν διαπολὴν τοῖς
 φθόγγοις μὴ * διδῶ, πῶς γνωσθήσεται τὸ
 αὐλούμενον, ἢ τὸ κιθαριζόμενον; καὶ γὰρ 8.
 εἰάν ἀόηλον φωνὴν σάλπιγγξ δῶ, τίς παρα-
 σκευάσεται εἰς πόλεμον; οὕτω καὶ ὑμεῖς 9.
 διὰ τῆς γλώσσης εἰάν μὴ εὐσημιὸν λόγον
 δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον;
 ἔσασθε γὰρ εἰς αἴρα λαλοῦντες. τοσαῦ- 10.
 τα, εἰ τύχοι, γένη φωνῶν ἐστὶν ἐν κίσμῳ,
 καὶ οὐδὲν αὐτῶν ἄφωνον. εἰάν οὖν μὴ 11.
 εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔτομα τῷ
 λαλοῦντι βάρβαρος· καὶ ὁ λαλῶν, ἐν ἐμοὶ
 βάρβαρος. οὕτω καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ζηλω- 12.
 τά ἐσε πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν
 τῆς ἐκκλησίας ζητῶτε, ἵνα περισσεύητε.
 διόπερ ὁ λαλῶν γλώσση, προσευχέσθω, ἵνα 13.
 διερμηνεύῃ. εἰάν γὰρ προσεύχωμαι γλώσ- 14.
 ση, τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται· ὁ δὲ νοῦς
 μου ἀκαρπὸς ἐστὶ. τί οὖν ἐστὶ; προσεύξο- 15.
 μαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ
 νοῖ· ψαλλῶ τῷ πνεύματι, ψαλλῶ δὲ καὶ
 τῷ νοῖ. ἐπεὶ εἰάν εὐλογήσης τῷ πνεύματι, 16.
 ὁ ἀκαμπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου, πῶς
 ἐρεῖ τὸ ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ, ἐπειδὴ
 τί λέγεις, οὐκ οἶδεις; σὺ μὲν γὰρ καλῶς 17.
 εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται.
 εὐχα-

7. μὴ δῶ] μὴ διδῶ. A.

15. ψαλλῶ δὲ] δὲ omittit Ath. II, 309. III, 4a.

18. εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου, πάντων ὑμῶν μάλ-
 19. λον γλώσσαις λαλῶν. ἀλλ' ἐν ἐκκλησίαις
 θέλω πέντε λόγους διὰ τοῦ νοῦς μου λα-
 λῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἢ μυρίους
 Η. 20. λόγους ἐν γλώσση. [Τέλος.] [Ἀρχή.] Τέλος τῆς ε-
 ἀδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν·
 ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσὶ
 21. τέλει γίνεσθε. ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται·
 ὅτι ἐν ἑτερογλώσσοις, καὶ ἐν χείλεσιν ἐτέ-
 ροις λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ'
 οὕτως εἰσακούσαντά μου, λέγει κύριος.
 22. ὥστε αἱ γλώσσαις εἰς σημεῖόν εἰσιν, οὐ τοῖς
 πιστεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις· ἡ δὲ προ-
 φητεία οὐ τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς πι-
 23. στεύουσιν. εἰάν ὄν συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία
 ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ πάντες γλώσσαις
 λαλῶσιν, εἰσέλθωσι δὲ ἰδιῶται, ἢ ἀπίστοι,
 24. οὐκ ἐροῦσιν, ὅτι μαίνεσθε; εἰάν δὲ πάντες
 προφητεύωσιν, εἰσέλθῃ δὲ τις ἀπίστος, ἢ
 ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, ἀνακρί-
 25. νεται ὑπὸ πάντων· καὶ οὕτω τὰ κρυπτὰ
 τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερά γίνονται· καὶ
 οὕτω πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, προσκυνήσει
 τῷ

XIV, 20. ΑΗ. σαββάτη ιζ. [καὶ ἐν τισὶ δικεμβρίου ιζ.
 τοῦ ἁγίου προφήτου δανιήλ. καὶ ἐν ἄλλοις· εἰς
 πρῶφῆτας.] ἀδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς
 φρεσίν.

24. Negligentius laudat Basil. I, 380. 450. III, 30.
 ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων omittit. Ath. II, 4. ibid.
 verſū 25. οὕτως ὁ Θεός.

τῷ θεῷ, ἀπαγγέλλων, ὅτι ὁ θεὸς οὕτως
 Τέλος τοῦ ἐν ἡμῶν ἐστίν. [Τέλος.] τί ζῶν ἐστίν, 26. ΛΘ.
 σαββάτου. [Ἀρχή.] ἀδελφοί; ὅταν συνέρχησθε, ἕκα-
 στος ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν ἔχει,
 γλώσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, ἑρμη-
 νεῖαν ἔχει· πάντα πρὸς οἰκοδομὴν * γι-
 νέσθω. ἢ εἴτε γλώσση τις λαλεῖ, κατὰ 27.
 δύο, ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, καὶ ἀνά μέρος
 καὶ εἰ διερμηνεύτω. εἰάν δὲ μὴ ἦ διερ- 28.
 μηνευτὴς, σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ· ἑαυτῷ δὲ
 λαλεῖτω καὶ τῷ θεῷ. προφητῶν δὲ δύο 29.
 ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρι-
 νέταται. εἰάν δὲ ἄλλω ἀποκαλυφθῆ 30.
 κλημένη, ὁ πρῶτος σιγάτω. δέξασθε 31.
 γὰρ καθ' ἓνα πάντες προφητεύειν, ἵνα
 πάντες μανθάνωσι, καὶ πάντες παρακα-
 λώηται. καὶ πνεύματα προφητῶν προ- 32.
 φηταῖς ὑποτάσσεται. οὐ γὰρ ἐσὶν ἀκα- 33.
 τασίας ὁ θεὸς, ἀλλ' εἰρήνης, ὡς ἐν
 πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων. αἶ 34.
 γυναικες ἡμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτω-
 σαν· οὐ γὰρ ἐπιτέτραπται αὐταῖς λαλεῖν,
 ἀλλ'

XIV, 26. ΛΘ. τῇ παρακειῆ τῆς θ. ἰβδ. ἀδελφοί
 ὅταν συνέρχησθε.

26. γενέσθω] γινέσθω. Etiam Basil. II, 386. 488.

33. ἁγίων] + διδάσκα τ διατάσσομαι. E. Ethym.
 explicit; γίνεται, δηλοῦσι, ἢ διδάσκα. Sed vi-
 tiolse ibi scriptum διδασκάλω. Alii ἐστίν, alii γε-
 μοθετῶ supplem. v. P.

- ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος
 35. λέγει. εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ
 τοὺς ἰδίους αἰδράς ἐπερωτάτωσαν. ἀσυχρὸν
 γάρ ἐστι γυναιξὶν ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν.
 36. ἢ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθεν;
 37. ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν; εἰ τις
 δοκεῖ προφήτης εἶναι, ἢ πνευματικὸς, ἐπι-
 γνώσκῃτω, ἃ γραφῶ ὑμῖν, ὅτι * κυρίου εἰσὶν
 38. ἐντολαί. εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοεῖτω.
 39. ὡσεὶ ἀδελφοί, ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν,
 καὶ τὸ λαλεῖν γλώτταις μὴ κωλύετε.
 40. πάντα ἐυσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γι-
 νέσθω. [Τέλος.]

Τέλος τῆς
 παρα-
 σκευῆς.

Θ. περὶ ἀναστάσεως σαμάτων καθολικῆς. ἐν ᾧ, περὶ
 τῆς ἐν χριστῷ διορθώσεως καὶ ἀποκαταστάσεως. ὁμοίω-
 σις τῶν ἀνισταμένων πρὸς τὰ ἀναφυόμενα σπέρματα.
 περὶ τῆς εἰς δόξαν καὶ δύναμιν ἀλλαγῆς.

XV, 1. [Ἀρχή.] Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ
 Μ. εὐαγγέλιον, ὃ εὐηγγελιστάμην ὑμῖν, ὃ καὶ
 2. παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἐθήκατε. δι' οὗ
 καὶ

XV, 1. Μ. κύρια κῆ ἰβ. ἐν ἄλλοις· καὶ τῆς μεγάλης
 παρασκευῆς ὡσεὶ 5. ἀδελφοί, γνωρίζω ὑμῖν τὸ
 εὐαγγέλιόν μου.

34. ὑποτάσσεσθαι] ὑποτασσέσθωσαν. E. Codd. Vaa.
 367. 1209. Damasc. II, 113. sed vulgatum
 Utrouque tamen loco ἐπιτρέπεται. Cod. Euth
 hibet ὑποτάσσεσθε. Quod ἐπιτρέπεται non
 debatur convenire τῷ ὑποτάσσεσθαι.

37. τοῦ κυρίου] τοῦ —.

καὶ σώζεσθε, τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην
 ἡμῶν εἰ κατέχετε· ἐκτός εἰ μὴ εἰκὴ ἐπιστεύ-
 σατε. παρέδωκα γάρ ὑμῖν ἐν πρώτοις, 3.
 ἔ καὶ παρέλαβον, ὅτι χριστὸς ἀπέθανεν
 ἐπὲρ τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν, κατὰ τὰς γρα-
 φάς· καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερ- 4.
 ται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, κατὰ τὰς γρα-
 φάς· καὶ ὅτι ᾤφθη κηφᾶ, εἶτα τοῖς 5.
 δώδεκα ἔπειτα ᾤφθη ἐπάνω πεντακο- 6.
 σίαις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ἧν εἰ πλείους
 μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ καὶ ἐνσιμῆθη-
 σαν. ἔπειτα ᾤφθη ἰακώβῳ· εἶτα τοῖς 7.
 ἀποστόλοις πᾶσιν. ἔσχατον δὲ πάντων, 8.
 ὡσπερὶ τῷ ἐντρώματι, ᾤφθη καί μοι.
 ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων· 9.
 ἐς οὐκ εἰμι ἰκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος,
 διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ.
 χάριτι δὲ θεοῦ εἰμι, ὃ εἰμι· καὶ ἡ χάρις 10.
 αὐτοῦ

XV, 5. δώδεκα] ἑνδεκα. E. Δώδεκα diserte Chryf. X, 355. b. et Oecum. I, 558. (rectius, 568.) d. et Theophyl. Horum tamen rationes mihi non probantur. Duodecim appellari poterant, etsi unus desisset. Correctio fortasse est ex Matth. 28, 16. Vulgatam repetit etiam Chryf. IX, 2.

8. ὡσπερὶ τῷ] ὡσπερὶ τῷ (id est, τίνι.) A. Ita postea in aliquot Codd. inveni. Ita quoque editum Chryf. X, 356. c. Sic Cod. Aug. exhibet apud Theophyl. ad I, 9, 1. pag. 230. vers. 10. edit. Lond. Euthym. in scholio: ὡσπερὶ τίνι (sed vitiose τίνες.) δὲ ἐντρώματι εἶπε, ταπεινῶν ἑαυτὸν καὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ ἐξευτελίζων.

αὐτοῦ ἢ εἰς ἐμὲ, οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ
περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα· οὐκ
ἐγὼ δὲ, ἀλλ' ἢ χάρις τοῦ Θεοῦ ἢ σὺν

11. ἐμοί. ἢ ἔτε ἐν ἐγῶ, ἢ ἐκεῖνοι, οὕτω
κηρύσσομεν, καὶ οὕτως ἐπιτεύσατε. [Τέλος.] Τέλος τῆς

ΜΑ. 12. [Ἀρχή.] εἰ δὲ χριστὸς κηρύσσεται, ὅτι ἐκ ^{κυριακῆς}
νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσιν τινες ἐν
ὑμῖν, ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν;

13. εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐ δὲ χρι-

14. στὸς ἐγήγερται. εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγε-
ρται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, καὶ ἡ δὲ

15. καὶ ἡ πίστις ὑμῶν. ἐντυγχόμεθα δὲ καὶ
ψευδομάρτυρες τοῦ Θεοῦ ὅτι ἐμαρτυρήσα-
μεν κατὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἤγειρε τὸν χριστὸν
ὃν οὐκ ἤγειρεν, ἔπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρον-

16. ται. εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐ δὲ

17. χριστὸς ἐγήγερται. εἰ δὲ χριστὸς οὐκ
ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν· ἔτι ἐσὲ

18. ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ὑμῶν. ἄρα καὶ οἱ κοι-

19. μηθέντες ἐν χριστῷ, ἀπώλοντο. εἰ ἐν τῇ
ζωῇ ταύτῃ ἠλπικότες ἐσμὲν ἐν χριστῷ μό-
νον, ἑλθενότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν.

ΜΒ. 20. [Τέλος.] γυνὶ δὲ, [Ἀρχή.] χριστὸς ἐγή- Τέλος τῆς β.
γερται

XV, 12. ΜΑ. τῇ β. τῆς ε. ἐβδ. ἀδελφοί, εἰ χριστὸς
κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν.

XV, 20. ΜΒ. εἰς κοιμηθέντας. [Ἐν ἄλλοις τὸ αὐτὸ
τοῦτο σημαίνεται διὰ τοῦ, Νεκρώσιμον.] ἀδελφοί,
χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν.

14. ἄρα] + καὶ. D.

17. ἀμαρτίαις] ἀσθενείαις. E. Unus ex ipsis. b.

γεῖται ἐν νεκρῶν ἀπαρχὴ τῶν νεκοιμη-
μένων ἐγένετο. ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου 21.

ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις

τέλος ἔ- νεκρῶν. [Τέλος.] ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ 22.
τίσι. ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτω καὶ ἐν

τῷ χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται. ἕκασ- 23.

τος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι ἀπαρχὴ χρι-
στὸς, ἔπειτα οἱ τοῦ χριστοῦ, ἐν τῇ παρου-
σίᾳ αὐτοῦ. ἔτι τὸ τέλος, ὅταν παρα- 24.

δῶ τὴν βασιλείαν τῷ θεῷ καὶ πατρὶ
ὅταν

20. ἐγένετο] — E. Chryf. X, 366. c. d. etiam in
Codd. Mosq. Ceteri omnes mei servant. Ori-
genis loca aequae ambigua sunt, ut Cyrill. V, b.
244. Scilicet, ἐγένετο videbatur post νεκρῶν po-
ssulere καὶ, aut, omisso καὶ, corrigendum crede-
bant γενόμενος, vel γεγονώς. Uti ergo sunt argu-
mento a facili, ac deleverunt ἐγένετο. Cum Chry-
sostomo hoc omittit Latina vulgata et ceteri Lati-
nitae apud Sabat. Plura huiusmodi exempla in
hac ipsa editione memoravi.

21. ὁ θάνατος καὶ] ὁ et καὶ omittit Ath. II, 498. sed
499. ὥσπερ δι' ἀνθρ. ὁ θάν. οὕτω δι' ἀνθρώπου
ἢ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Ita, sed bis interpolito
ἐνός. 510. loco ἀνάστασις νεκρῶν, habet ἡ ζωή. III,
6. 10.

23. ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ] οἱ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ
ἐλπίζοντες. E. v. Cod. Boern. Ista nugae non
agnoscit Cyrill. V, a. 612. Ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐ-
τοῦ omittit et habet Chryf. X, 367. b. ibid. οἱ
τοῦ χριστοῦ explicat, οἱ πιστοί. Ex hoc ortum cre-
do Latinistarum: qui — crediderunt. Repetit
sine varietate Chryf. V, 252.

24. παραδῶ] Ath. I, 708. παραδῶ — ἄρχεις ἀν ad
vers.

ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν
25. ἐξουσίαν καὶ δίαμιν. δεῖ γὰρ αὐτὸν

βασιλεύειν, ἄχρις οὗ ἂν θῆ πᾶντας τοὺς
26. ἐχθρούς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. ἔσχα-
τος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος.

27. πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐ-
τοῦ· ὅταν δὲ εἶπῃ, ὅτι πάντα ὑποτέτακται,
δηλον, ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ

28. πάντα. ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πᾶν-
τα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται
τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ἢ
ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. [Τέλος.]

ΜΓ. 29. ἐπὲς [Ἀρχή.] τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμε-
νοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ
ἐγείρονται; τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν
30. νεκρῶν; τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν
ὥραν;

XV, 29. ΜΓ. τῆ γ. τῆς ι. ἐβδ. ἀδελφοί, τί ποιήσου-
σιν οἱ βαπτιζόμενοι.

verf. 28. fin. Sed 950. versum 24. profus per-
verse laudat.

25.] Cum aliqua varietate, ac sibi ipse repugnans lau-
dat Bafil. I, 579. 610.

28. τὰ πάντα, tertium.] omittit, υἱὸς autem explicat:
ὁ ἀνακληφθεὶς ἀνθρώπος. Ath. II, 59. τὰ πάντα
servat 485.

29. τῶν νεκρῶν, posterius] αὐτῶν. E. Hic Codex
Mosq. Damasceni g. cum edito consentit. Accedit
ex meis unus 13. v. P. Euth. haec explicat:
ὑπὲρ τοῦ ἀναστῆναι τὰ νεκρὰ σώματα. et: ἐπὶ πρεσ-
βοκία ἀναστάσεως.

ὄραν; καὶ ἡμέραν ἀποθήσκω, ἢ τὴν 31.
 ὑμετέραν καύχησιν, ἣν ἔχω ἐν χριστῷ Ἰησοῦ,
 τῷ κυρίῳ ἡμῶν. εἰ κατὰ ἀνθρώπον ἐδη- 32.
 ρισμάχουσα ἐν ἐφέσω, τί μοι τὸ ὄφελος, εἰ
 νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; Φάγωμεν καὶ πίω-
 μεν αὐριον γὰρ ἀποθήσκομεν. μὴ πλα- 33.
 νᾶσθε· φθείρουσιν * χρησά ὀμιλίαι κακαί.
 ἐκνήψατε δικαίως, καὶ μὴ ἀμαρτάνετε 34.
 ἀγνωσίαν γὰρ Θεοῦ τινες ἔχουσι. πρὸς ἐν-
 τροπὴν ὑμῶν λέγω. ἀλλ' ἐρεῖ τις· πῶς 35.
 ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποῖα δὲ σῶματι ἔρ-
 χονται; ἄφρον, σὺ ὁ σπείρεις, οὐ ζωο- 36.
 ποιεῖται, εἰ μὴ ἀποθάνῃ. καὶ ὁ σπεί- 37.
 ρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον σπείρεις,
 ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ τύχοι, σίτου, ἢ
 τινος τῶν λοιπῶν. ὁ δὲ Θεὸς αὐτῷ δι- 38.
 δωσι σῶμα, καθὼς ἠθέλησε, καὶ ἐκάσῳ

Τέλος τῆς γ. τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον σῶμα. [Τέλος.]

[Ἄρχη.] οὐ πᾶσα σάρεξ, ἢ αὐτὴ σάρεξ 39. ΜΔ.
 ἀλλὰ ἄλλη μὲν * ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σάρεξ
 κτηνῶν,

XV, 39. ΜΔ. σαββάτω ιη. καὶ εἰς κοιμηθέντας. ἀδελφοί, οὐ πᾶσα σάρεξ, ἢ αὐτὴ σάρεξ.

33. χρῆσθ'] χρυσά. Clem. Alex. 299. ex tragico haec translata esse, monet.

39. σάρεξ ἀνθρώπων] σάρεξ —

ἔστι σῶμα ψυχ. — πνευματικόν] εἰ ἐστὶ σῶμα ψυ-
 χικόν, ἔστι καὶ πνευματικόν. E. Damascenus, con-
 tra vetustissimum Codicem Mosq. et contra reli-
 quos meos omnes. v. P.

- κτηνῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη δὲ πτη-
 40. νῶν. καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώμα-
 τα ἐπίγεια· ἀλλ' ἑτέρα μὲν ἢ τῶν ἐπουρα-
 νίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἢ τῶν ἐπιγείων.
 41. ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης,
 καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος
 42. διαφέρει ἐν δόξῃ. οὕτω καὶ ἡ ἀνάστασις
 τῶν νεκρῶν· σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται
 43. ἐν ἀφθαρσίᾳ· σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ,
 ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθειῇ,
 44. ἐγείρεται ἐν δυνάμει. σπείρεται σῶμα
 ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν.
 ἔστι σῶμα ψυχικόν, καὶ ἔστι σῶμα πνευμα-
 45. τικόν. οὕτω καὶ γέγραπται· ἐγένετο ὁ
 πρῶτος ἄνθρωπος ἀδάμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν·
 ὁ ἔσχατος ἀδάμ εἰς πνεῦμα ζωοποιῶν.
 46. [Τέλος.] ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευματι- τέλος τοῦ
 κόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευ- σαββάτου.
 ME. 47. ματικόν. [Ἀρχή.] ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ
 γῆς, χοϊκός, ὁ δεύτερος ἄνθρωπος, ὁ κύριος
 48. ἐξ οὐρανοῦ. εἰὸς ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ
 χοϊκοί·

XV, 47. ME. εἰς κοιμηθέντας· ἀδελφοί, ὁ πρῶτος ἄν-
 θρωπος.

47.] Hic versus sine ulla varietate legitur in Cod.
 Membr. Sec. XI. bibliothecae SS. Synodi Mos-
 quensis num. XXIII. in fol. Scilicet in libello
 Basil. M. de Sp. S. cap. 18. extr. (v. Basil. III,
 40.) Sed Erasmus in edit. principe Basileae
 1532. p. 478. post ὁ δεύτερος ἄνθρωπος omisit,

χοϊκοὶ καὶ ὁσὶ οἱ ἐπουράνιοι, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι. καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα 49. να τοῦ χοϊκοῦ, φορέσαμεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου. ταῦτο δὲ φημι, ἀδελφοί, ὅτι 50. σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ κληρονομήσαι οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ. ἰδοὺ, μυθήριον ὑμῖν λέγω 51. γω

ὁ κύριος. Apud Weistonium est: ἐνήλλαξαν (Marcionitae.) τὸ ὁ δεύτερος ἄνθρωπος, καὶ ἐποίησαν, ὁ δεύτερος κύριος. Ex hoc equidem colligo, Marcionitas non addidisse, ὁ κύριος, sed omisisse, ἄνθρωπος ὁ. Ὁ κύριος nullus omnino meorum omittit, v. P. Repetit et urget Chryf. III, 114. v. Cyrill. IV, 994. I, g. 11. V, d. 92. Negligentius laudat, nec tamen ab ullo propterea pro haeretico habitus est. V, a. 725. 771. V, b. 228. V, c. 107. V, d. 131. VI, a. 194. De Basilio addo hoc. Post versum 47. sine varietate laudat etiam vers. 46. Addit autem ante versum 46: καὶ ἐν ἄλλοις φησὶν (ὁ ἀπόστολος.) ac si versus 46. in alia Pauli epistola, aut saltem in alio huius epistolae loco legatur. Ex huiusmodi verbis alibi alii argumenta critica repetierunt. Ath. II, 498. hunc versum sine varietate exhibet. In fine tamen addit, forte explicandi causa: ὁ πρῶτος, ἀδελφοί, ὁ δὲ ἔσχατος, κρείσσος. Sed ibid. 10. habet, ὁ δεύτερος ἄνθρωπος ἐξ οὐρανοῦ, ὁ ἐπουράνιος.

49. φορέσαμεν] φορέσαμεν. D. De utroque monet Oecum. I, 576. c. 577 b. Partim ex confusione vocalium, partim homiletice seu aetice effectum arbitror φορέσαμεν. φορέσαμεν Basil. I, 291: φορέσαμεν τὴν, omisso καὶ. Ath. II, 450.

51. μυθήριον ὑμῖν λέγω] 1. Theff. 4, 15. eodem sensu est: ἐν λόγῳ κυρίου λέγομεν ὑμῖν.

γὼ πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα, πάν-
 52. τες δὲ ἀλλαγησόμεθα. ἐν αὐτόμῳ, ἐν

ῥιπῇ

πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα· πάντες δὲ ἀλλα-
 γησόμεθα ἐν] πάντες μὲν κοιμηθησόμεθα, οὐ παν-
 τες δὲ ἀλλαγησόμεθα ἐν. E. Oecum. I, 579. b.
 κατὰ τινὰ τῶν ἀντιγράφων περιέχεται· πάντες μὲν
 κοιμηθησόμεθα, οὐ πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα.
 Ἀντίγραφα intelligit vesani Origenis II, 552. et
 alibi. De hoc versu extat dissertatio Origenis IV,
 692. Latine facta a divino Hieronymo. Nullus Codex,
 praeter Hierquilinianos, hanc lectionem habet. Est
 vero etiam contraria sanae rationi. Nam ἐν αὐτό-
 μῳ κ. τ. λ. quae versu 52. leguntur, accuratius
 definiunt tempus et celeritatem τῆς ἐσομένης ἀλ-
 λαγῆς. Quod Stephanus, ἐν ἑπιπέδῳ, inter
 equitandum, inter ἀλλαγησόμεθα et ἐν αὐτόμῳ
 versum distinxit, id quam vim habere possit, per
 se intelligitur. Ut alios mittam, Oecum. II, 174.
 a. recte refert, ἀλλαγησόμεθα ad ἐν αὐτόμῳ. v. P.
 Chrysostomus haec tractat X, 52. 396. XI, 287.
 II, 434. IX, 651. sine dissensu. Ista altera lectio
 reperitur tamen etiam apud Cyrill. IV, 645. c.
 Sed contra est ipse Cyrill. III, 30. Vulgatum
 habet Damasc. II, 120. 763. Ista corruptio ex eo
 videtur orta, quod ἀλλάττεσθαι interpretabantur,
 περὶ ἀλλαγῆς εἰς κρείττονα καὶ εὐδαιμονιστέραν
 κατάστασιν. Iam cum id de impiis non posset
 isto modo accipi, totum locum corrumpebant.
 At enim vero ἀλλαγὴ h. l. est sola ea, quae
 ἀφθαρσίαν, seu ἀθανασίαν, adfert omnibus, sive
 optabilem piis, sive terribilem impiis. Verum,
 etiam si concedatur, in altero membro corrigend-
 dum esse, πάντες δὲ οὐκ ἀλλαγησόμεθα, tamen
 nemo negabit, quin in priore membro propter
 particulam adversativam δὲ scribendum sit, πάν-
 τες μὲν κοιμηθησόμεθα. Atque ita etiam vere
 correctum est. Sed hoc manifeste repugnat loco
 simili Pauli 1. Thess. 4, 15. 17. Qui enim hic
 erunt

ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἔσχατῇ σάλπιγγι·
σαλπῖσαι γάρ· καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται
ἀφθαρ-

erunt alii, οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν παρούσiam τοῦ κυρίου, quam quos ipse Paulus ibidem vocat οἱ ζῶντες, hoc est, οἱ οὐ κοιμηθέντες; Atqui, si tunc erunt ζῶντες et περιλειπόμενοι, sine ullo dubio, οὐ πάντες κοιμηθήσονται, ἀλλὰ πάντες μὲν ἀλλαγῆσονται, οἱ δὲ τοῦ κυρίου ἦγον, οἱ πιστοὶ μόνου ἀρπαγῆσονται εἰς τὴν ἀπάντησιν τοῦ κυρίου, αἰωνίου σωτηρίας ἐπιτευξέμενοι. Nam autem homiletis licuerit pro tempore illum locum in contrarium mutare, ea iam est alia quaestio, quae exemplis fere innumerabilibus propter summam levitatem, licentiam et audaciam istorum hominum affirmari potest. Haec perverſa lectio autem, ut plures aliae, in certos Codices venit ex scholiis Graecis, quae vulgo, falso tamen, Oecumenii nomine feruntur. Sic ex iisdem scholiis, ex Cyrillo, 1. Tim. 3, 16. in eisdem Codices venit ὁς, loco θεός, male scilicet intellecto isto scholio. Utramque lectionem pro more suo tractat Maximus Homologeta. I, 328. 329. illum miserum interpretem qui vult cognoscere, legat modo I, 250. de Iona. 302. de assario et 85. de istis septem fratribus. Satis ei erunt haec.

ὁν κοιμηθησόμεθα] *resurgemus*. Latina Vulgata. Aliquis interpretis huic lectioni videtur occasionem dedisse. Certè apud Damasc. ad 1. Theſſ. 4, 15. legitur: ἀλλαχοῦ λέγει· πάντες μὲν ἀνασθησόμεθα. Chryſt. et Theophyl. ad hunc locum laudant solum 1. Cor. 15, 52. ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ. Ἀνασθησονται est etiam h. l. in scholio Theodoretii, sed ut explicatio. Vide etiam P. p. 122.

62. ῥιπῇ] ῥιπῇ. E. Ita, praeter infimos aliquot Codices, etiam Gregor. Nyſſ. III, 292. c. 421. b. bis.

ἐγερθήσονται] ἀνασθησονται. E. Ita Damascenus,

ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα.
 53. δὲ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι
 ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσα-
 54. σθαι ἀθανασίαν. ἔταν δὲ τὸ φθαρτὸν
 τοῦτο ἐνδύσεται ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν
 τοῦτο ἐνδύσεται ἀθανασίαν, τότε γείνε-
 55. ται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος· κατεπόθη ὁ
 56. κέντρον; ποῦ σου, θάνατε, τὸ
 κέντρον

Ex meis nullus, nisi unus Pseudo-Oecum. Aug. 6. Unde? Ex Chrysostomo, qui X, 595. vulgatum quidem habet, sed XII, 295. σαλπίζου γάρ, φησι, καὶ πάντες ἀναστήσονται. Sed istud genus Codicum, quod hic notatur, vel sine ulla causa ista duo vocabula confundent, ut pluribus exemplis in hac editione docui ad Luc. 9, 22. Vulgatum Cyrill. I, a. 617. IV, 143. V, d. 92. VI, b. 583. sed ultimo loco post νεκρὸν addit, ἐν χεῖρῃ.

53. ad 55.] Sine varietate Ath. I, 52. Sed 57. transponit verſu 55. νῆκος et κέντρον.

54. νῆκος] Alii νῆκος. Sic et in similibus vocabulis differunt Codd.

55. Mei Codd. omnes vulgatum ordinem sequuntur. Aliqui tamen κέντρον et νῆκος transponunt. Chryf. X, 397. V, 189. vulgari ordine, sed alibi transponit. v. P. Damasc. II, 120. transponit. Cyrill. saepius laudat. Sufficit IV, 114. c. ποῦ ἢ νῆκος σου, θάνατε; ποῦ τὸ κέντρον σου, ἀδὴ; Forte ex Ose. 13, 14. Vulgari ordine Basit. II, 637. Ath. II, solum laudat: ποῦ σου, ἀδὴ, τὸ κέντρον. Vulgatum habet, sed vitiose in fine νῆκος. 510. Sine isto vitio vulgatum. 77.

κέντρον τοῦ θανάτου, ἡ ἁμαρτία· ἡ δὲ
 δύναμις τῆς ἁμαρτίας, ὁ νόμος. τῷ δὲ 57.
 Θεῷ χάρις τῷ δίδόντι ἡμῖν τὸ νίκος διὰ
 τοῦ κυρίου ἡμῶν, Ἰησοῦ χριστοῦ. [Τέλος.]
 ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπηταί, [Ἀρχή] 58. M5.
 ἰδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίητοι, περισσεύον-
 τες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου πάντοτε, εἰδόν-
 τες, ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενὸς ἐν
 κυρίῳ. Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς XVI, 1.
 ἀγίους, ὥσπερ διατάξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς
 γαλατίας, ὑπο καὶ ὑμῖς ποιήσατε.
 κατὰ μίαν σαββάτων ἑκάστης ὑμῶν παρ' 2.
 ἐαυτῷ τιθέτω, θησαυρίζων ὃ, τι ἂν εὐο-
 δῶται· ἵνα μὴ, ὅταν ἔλθω, τότε λογία
 γίνανται. ὅταν δὲ παραγένωμαι, οὐς εἰάν 3.
 δοκιμάσητε δι' ἐπιστολῶν, τούτους πέμψω
 ἀπενεγκῆν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς ἱερουσαλήμ.
 [Τέλος.]

XV, 58. M5. *σαββάτω* ἰθ. ἀδελφοί, ἰδραῖοι γίνεσθε,
 ἀμετακίητοι.

57. δίδόντι] δόντι. E. Vulgatum etiam Ath. I, 746.

58. ὥστε — ἰδραῖοι] Chryf. X, 398. ἄρα ὄν, ἀδελφοί,
 ἰδραῖοι.

XVI, 2. *σαββάτων*] *σαββάτου*. E. Chryf. X, 400.
 κατὰ μίαν σαββάτου, τουτέστι, κυριακῆν. Mosquen-
 fes Chryf. Codd. hic diffentiunt. Vulgatum II,
 495. XI, 664. b.

εὐοδῶται] Chryf. vulgatum, et semel εὐοδῶθῃ. X,
 400. 402. a. b. Vulgatum XI, 664. b. εὐοδῶθῃ ex
 meis folus Damasc. g. Sic et Damasc. II, 121.

MZ. 4. [Τέλος.] [Ἀρχή.] εἰάν δὲ ἡ ἄξιον τοῦ τέλος τοῦ καὶ με πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύονται. ταββάτου.

5. ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅταν μακεδονίαν
 6. διέλθω· μακεδονίαν γὰρ διέρχουμαι. πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμενῶ, ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με προσπέμψητε, ὅς εἰν
 7. πορεύωμαι. ὅς θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν· ἐλπίζω δὲ χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, εἰάν ὁ κύριος ἐπιτρέπη.
 8. ἐπιμενῶ δὲ ἐν ἑφέσῳ ἕως τῆς πεντηκοστῆς.
 9. Θύρα γὰρ μοι ἀνάγε μεγάλη καὶ ἐργῆς,
 10. καὶ ἀντικείμενοι πολλοί. εἰάν δὲ ἔλθῃ τιμώθεος, βλέπετε, ἵνα ἀφίβως γένηται πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον κυρίου ἐργάζεται, ὡς

XVI, 4. MZ. τῆ δ. τῆς ι. ἐβδ. [ἐν τισιν, ὀκτωβρίῳ ἰδ. τοῦ ἀγίου ναζαρίου.] ἀδελφοί, εἰάν ἡ ἄξιον τοῦ καὶ με πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, σὺν ἐμοὶ πορεύονται, ὅς εἰάν δοκιμάσητε, ἐλεύσομαι.

4. πορεύονται] † ὅς εἰάν δοκιμάσητε. E. v. P. et h. l. indicem lectionis ecclesiasticae. Vides ergo, hic omnes omnium filie Fracapolitolas. Nam Wettienius ex solo i. hoc notat, sed ἔν, loco ὅς.

5. διέρχουμαι] διελεύσομαι. E. v. P. et Chryf. X, 403. 417. 414. utrumque.

7. ἐλπίζω — ἐπιτρέπη] Chryf. X, 403. ἐλπίζω γὰρ τινὰ χρόνον — ἐπιτρέψη. Postremum habent etiam duo Codd. Theophyl. Contra est cum aliis Theophyl. Aug. 8.

8. ἐπιμενῶ] ἐπιμένω. E. Vulgatum Chryf. X, 403. 419.

ὡς καὶ ἐγώ. μή τις ὄν αὐτὸν ἐξουθενή- 11.
ση· προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα
ἔλθῃ πρὸς με· ἐκδέχομαι γάρ αὐτὸν μετὰ
τῶν ἀδελφῶν. περὶ δὲ ἀπολλῶ, τοῦ 12.
ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν, ἵνα
ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ
πάντως οὐκ ἦν θέλημα, ἵνα νῦν ἔλθῃ

τέλος τῆς δ. ἐλεύσεται δὲ, ὅταν ευκαιρήσῃ. [Τέλος.]

[Ἄρχή.] γρηγορεῖτε, σήκετε ἐν τῇ πίσει, 13. ΜΗ.
ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε. πάντες ὑμῶν 14.
ἐν ἀγάπῃ γινέσθε. παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, 15.
ἀδελφοί· ἴδατε τὴν ὁμίαν σεφανά, ὅτι
ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς ἀχαΐας, καὶ εἰς διακο-
νίαν τοῖς ἀγίοις ἑτάξαν ἑαυτοὺς· ἵνα καὶ 16.
ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις, καὶ
παντὶ τῷ συνεργοῦντι καὶ κοπιῶντι.
χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ σεφανά καὶ 17.
Φουρτουάτου καὶ ἀχαΐκου, ὅτι τὸ ὑμῶν
ὑπέρημα ἔ αυτοὶ ἀνεπλήρωσαν· ἀπέπαυσαν 18.
γάρ τὸ ἑμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν. ἐπιγι-
γώσκητε ὄν τοὺς τοιούτους. ἀσπάζονται 19.
ἡμεῖς αἱ ἐκκλησίαι τῆς ἀσίας· ἀσπάζονται
ὑμᾶς ἐν κυρίῳ πολλὰ ἀκύλας καὶ πρόσκιλ-
λα, σὺν τῇ κατ' ὄικον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ.
ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. 20.
ἀσπά-

XVI, 13. ΜΗ. κυριακῇ 17. καὶ σεπτεμβρίου λ. εἰς τὸν
ἄγιον ἱερομάρτυρα γρηγόριον τῆς μεγάλης ἁρμε-
νίας. ἀδελφοί, γρηγορεῖτε, σήκετε.

17. χαίρω — ἔ αυτοὶ] Chryl. X, 409. ἐχάρον — αὐτοί.

ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ.

1. [22.] ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ παύλου. εἰ

τις οὐ φιλεῖ τὸν κύριον ἰησοῦν χριστόν, ἦτω

23. ἀνάθεμα, μαρὰν ἀθά. ἡ χάρις τοῦ
κυρίου * ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μεθ' ὑμῶν.

24. ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν χριστῷ
ἰησοῦ. ἀμήν. [Τέλος.]

Τέλος των
δύο.

Πρὸς κορινθίους πρώτη. ἐγγράφη ἀπὸ Φι-
λίππων τῆς μακεδονίας διὰ σεφρανῶ, καὶ
Φουρτουνάτου καὶ ἀχαϊκοῦ καὶ τιμοθέου.
εἰχων. ωο.

22. μαρὰν ἀθά] — E. Ath. I, 272.

23. του κυρίου] + ἡμῶν. Sic et Ath. I. I.

24. Solum ἀμήν habet Ath. I. I.

Ἡ

Π ρ ὂ ς Κ ο ρ ι ν θ ῖ ο υ ς

δ ε υ τ ἑ ρ α Ἐ π ἰ ς ο λ ῆ .

A. εὐχαριστία περὶ Θεοῦ βοηθείας, ἥ πεποιθέμεθα
φῆσιν.

[Ἄρχή.] Παῦλος ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ, ἰ. Α. σου, διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ τιμῆς Θεοῦ ὁ ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ, τῇ οὐσῃ ἐν κορίνθῳ, σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσι, τοῖς ἔουσιν ἐν ὅλῃ τῇ ἀχαΐᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη 2. ἀπὸ Θεοῦ, πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ 3. τοῦ κυρίου ἡμῶν, ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν δικτιμῶν, καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως· ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει 4. ἡμῶν,

1, ἰ. Α. τῇ ε. τῆς ι. ἐβδ. παῦλος ἀπόστολος.

3. ὁ Θεὸς] Post hoc σικτίον, ut volunt Theodoret: 289. Oecum. I, 592. Theophyl. 326. Male, ut equidem arbitror.

4. ἐπὶ πάσῃ] ἐν πάσῃ. E. Chryf. X, 417. 421. bis. 429. Omittit etiam proximum τῇ ter. Vide etiam V, 454. VII, 543.

- ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει, διὰ τῆς παρακλήσεως, ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ
5. Θεοῦ. ὅτι καθὰς περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτω διὰ * τοῦ χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παρακλήσις ἡμῶν.
6. ἢτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως, καὶ σωτηρίας, τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομοιῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων, ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν * καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν ἢτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτη-
7. ρίας. εἰδοτες, ὅτι ἄσπερ κοινωνοὶ ἐστέ τῶν παθημάτων, οὕτω καὶ τῆς παρακλήσεως.
- B. 8. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἐν γὰρ θέλομεν ὑμᾶς τέλος τῆς ἡμῶν ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν, τῆς γενομένης * ἡμῖν ἐν τῇ ἀσίᾳ, ὅτι καθ' ὑπερ-

I, 8. B. σαββάτω κ. ἀδελφοί, ἐν θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν.

5. οὕτω διὰ] + τοῦ.

6. ἢτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν] Ut ego transposui ista, ita habent Codd. omnino omnes mei. v. P. Similiter quaedam transposita sunt versu 15. et 2, 1.

8. ὑπὲρ τῆς] περὶ τῆς. E. Chryf. X, 430. 465. utrumque.

γενομένης ἡμῖν] ἡμῶν — E. Versum 8. 9. cum aliqua varietate Cyrill. V, a. 273. Vide etiam V, d. 92.

ὑπερβολὴν ἐβαρῆθημεν ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε
 ἐξαποσπῆται ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν. ἀλλὰ ἰ
 αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανά-
 του ἐσχῆκαμεν, ἵνα μὴ πεπειθότες ὦμεν
 ἐφ'

9. ἀπόκριμα] Latinistae, *responsum*. Auf Deutsch, Antwort. Probe! Chryf. X, 430. c. τὴν ψῆφον explicat, τὴν κρίσιν, τὴν προσδοκίαν. Poliremo addit: τὴν ἀπόκρισιν. Hoc ergo, quod extra istum nexum, quo est apud Chrysolomum, solum per se, absurdum est, ut alicubi, ex Chryf. arripuerunt Latinistae. Ἀπόκριμα h. l. est ἀπόβασις, τελευτὴ, καταστροφὴ τοῦ βίου. Eleganter Graece! Ita Thucyd. lib. II. pag. 49. ἀποκρίσεται habet de exitu morbi, pro quo habet cap. 50. τελευτῶν. Thucydidem imitatus est Cinnamus p. 120. εἰς αὐτόν τε καὶ Βακχῆον τὰ τῆς μάχης ἀπεκρίνατο, (id est, ἐτελεύτησε, κατήγησε, ἀπέκλιε.) πάσης. ibid. 171. μήποτε κλέος ἡμῶν τὸ παρὸν ἐς ὄνειδος μᾶλλον ἀποκρίσεται (ἀποβήσεται.) γένοιτο. Et Gal. ὅσως ἐς τὸ κενουχῆς αἰὲ τῶ ἀνθρώπου (ἐκείνῳ) τὰ πρᾶγματα ἀπεκρίνατο, id est, ἐτελεύτησε, ἀπέβη. Ἀπόκρισιν afflute inculcavit Chrysolomus. Primo enim posuit Demosthenium, (edit. Reiskii p. 9.) ἠφίει φανῆν, deinde addit: ταιαύτην ἀπόκρισιν ἐδίδου τὰ συμβάντα. Ἀπόκριμα reddi quoque possit χωρισμός, nimirum, τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, διὰ τοῦ θανάτου. Ita Gregor. Nyss. III, 199. b. ἡ νοερά τῆς ψυχῆς φύσις, καὶ τῆ συνδρομῇ τῶν σοικείων ἐνδωρεῖται, καὶ διαλυθέντων οὐκ ἀποκρίνεται, id est, οὐ διαχωρίζεται, οὐκ ἀποχωρίζεται. Hoc ibidem est χωρισμός, Galenus in Gloss. Hippocrat. p. 65. ἀποκρίσθησι: κχωρισμέναις. Herodot. II, 56. τοῖσι μὲν ἄλλοισιν ἀνθρώποις χωρὶς θηζίαν διαίτα ἀποκρίνεται, id est, κχωρίζεται. Hesychius, hunc locum perspicuus, ex Chrysolomus interpretatur, ἀπόκριμα, ψῆφον.

ἐφ' ἑαυτοῖς, ἀλλ' ἐπὶ τῷ Θεῷ, τῷ ἐγαίροντι
 10. τοὺς νεκροὺς ὡς ἐκ τηλικούτου θανάτου

ἐρρύσατο ἡμᾶς, καὶ ῥύεται εἰς ὃν ἠλπί-

11. καμεν, ὅτι καὶ ἔτι ῥύεται. συνυπουργούν-
 των καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει, ἵνα
 ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χρί-
 σμα διὰ πολλῶν εὐχαρισηθῇ ὑπὲρ ἡμῶν.

Γ. 12. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἡ γὰρ καύχησις ^{Τέλος τοῦ}
 ἡμῶν ^{σαρβάτου.}

I, 12. Γ. τῆ παρασκευῆ τῆς ι. ἐβδ. ἀδελφοί, ἡ καύ-
 χησις.

10. καὶ ῥύεται] — E. v. P. Chryf. X, 431. 432.
 Servat et Basil. II, 159. variant tamen ibi libri et
 transponunt ῥύεται et ῥύεται. Perverse laudat
 Ath. I, 445.

11. ἐκ πολλῶν προσώπων] ἐν πολλῷ προσώπων. E.
 Chryf. X, 393. 432. a. d. Immo adeo pro more
 suo hic interrogat: τί δέ ἐστιν, ἵνα ἐν πολλῷ
 προσώπων. Ac si ita in textu invenerit. Vide
 etiam IX, 284. XII, 762. ἐκ πολλῶν προσώπων
 XI, 430. διὰ πολλῶν. 534. Quid Codices omni-
 no omnes mei? Vulgatum. Westenius ex Chry-
 softomo, sine nota loci tamen, solum ἐν πολλῷ
 προσώπων laudat, quod ita invenerat in Cod. F.
 G. Haec exscripsit etiam Griesbachius. Tamen
 de Chrysoftomo ita confidenter iudicat, tanquam
 eum legerit. Codex G. in Latino habet: in
 multa facie. Cod. Goetting. ex multarum per-
 sonis facierum. Sabat. ex D. et E. edidit: in
 multi facie. Scilicet, a multis, multe. Ablati-
 vus, multi. — Stulti! Huiuscemodi Codices,
 ipso proficiente Griesbachio, eius recensiones, tan-
 quam serpentes ova, excluderunt.

ὑπὲρ ἡμῶν] ὑπὲρ ὑμῶν. A. v. P. Sic posita etiam
 inveni in duobus. Ita et Oecum. I, 598. b. et
 Chryf. X, 393. b. In reliquis locis vulgatum.

ἡμῶν αὐτῇ ἐστὶ, τὸ μαρτύριον τῆς συνεδή-
σεως ἡμῶν, ὅτι ἐν ἀπλότῃ καὶ εὐκλει-
νεῖα Θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ, ἀλλ' ἐν
χάριτι Θεοῦ ἀνεγρέφημεν ἐν τῷ κόσμῳ,
περισσότερος δὲ πρὸς ὑμᾶς. οὐ γὰρ 13.
ἀλλὰ γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἢ ἂ ἀναγι-
νώσκετε, ἢ καὶ ἐπιγνώσκετε, ἐλπίζω δὲ,
ὅτι καὶ ἕως τέλους ἐπιγνώσασθε. καθὼς 14.
καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καί-
χημα ὑμῶν ἔσμεν, καθάπερ καὶ ὑμεῖς
ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἰησοῦ.

Β. περὶ ἀγάπης τῆς πρὸς αὐτοὺς καὶ φειδοῦς εἰς τὸ
μὴ λυπεῖν, εἰ καὶ λυπῶν ἄφελεῖ, ὡς ἐπὶ τοῦ διὰ πορ-
νεῖαν ἐπιτιμηθέντος, ἢ καὶ συγχωρεῖ.

καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει ἐβουλόμην * 15.
ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς τὸ πρότερον, ἵνα δευτέ-
ραν

12. ἀπλότῃ] ἀγιότητι. E. v. P. Habet ex meis fo-
lus Damasc g. Item Damasc. editus ad h. l. et
II, 569. Qui hic ex Clemente Alex. notarunt
ἀγιότητι, ii reliquas eius nugas hic quoque no-
tare debebant. Nec enim in hoc solo variat.
Vide p. 513. 514. a. Verissime enim hic in eum
convenit, quod de eo Photius dixit: συγκεχυμέ-
τως, ὥσπερ ἔμπληκτος, παράγει τὰ ἑτήα. Plura
ἀπλότητος synonymia habet Chryf. X, 442. Vide
hic inferius 11, 3.

15. ἐβουλόμην πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν πρότερον] ἐβουλόμην
ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς τὸ πρότερον. v. P.

16. ραν χάριν ἔχετε. καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν
 εἰς μακεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ μακεδονίας
 ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμ-
 17. φθῆναι εἰς τὴν ἰουδαίαν. τοῦτο ἔν βου-
 λεύομενος, μήτι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρητά-
 μην; ἢ ἂν βουλευόμεαι, κατὰ σάρκα βου-
 λεύομαι, ἵνα ἢ παρ' ἐμοὶ τὸ ἰαὶ ἰαὶ, καὶ
 18. τὸ οὐ οὐ; πιστὸς δὲ ὁ θεὸς, ὅτι ὁ λόγος
 ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς ἔνκ ἐγένετο καὶ καὶ οὐ.
 19. ὁ γὰρ τοῦ θεοῦ υἱὸς ἰησοῦς χριστὸς, ὁ ἐν
 ὑμῶν δι' ἡμᾶν κηρυχθεὶς, δι' ἐμοῦ καὶ σι-
 λουκαίου καὶ τιμοθέου ἔνκ ἐγένετο ἰαὶ καὶ
 20. οὐ, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ γέγοιεν, ἕσα
 γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ ἰαὶ,
 καὶ ἐν αὐτῷ τὸ ἀμήν, τῷ θεῷ πρὸς δόξαν
 δι'

16. διελθεῖν] ἐλθεῖν τ ἀπελθεῖν. E. Postellus Damasc.
 Repugnat meus g.

17. βουλευόμενός] βουλόμενος. E. Chryf. X, 444.

18. et 19.] cum aliqua varietate Cyrill. V, a. 273.
 745.

20. καὶ ἐν αὐτῷ] διὰ καὶ δι' αὐτοῦ. E. Damasc. re-
 pugnantem meo Cod. g. ac ceteris omnibus. Noef-
 feltius ad Theodoret. p. 294. ait: *Wetstenius*
coecus sequitur Millium. Utrumque fecutus est
 Griesbachius, neglecta medicina Bengelii, qui ei,
 ut ipse gloriatur, oculos aperuerat. Qui vero
 opinantur, δι' αὐτοῦ firmari auctoritate Chryso-
 stomi X, 447. c. (nam ad alium locum respicere
 non potuerunt:) ii profecto infaniant. *Diserte*
ibi antea vulgatum est. Qui semel decretum ha-
 bet,

γίλας τῆς σ. δι' ἡμῶν. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ὁ δὲ βε-21. Δ.
 βαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς χειρὸν, καὶ χει-
 ρας ἡμᾶς, θεός· ὁ καὶ σφραγισάμενος 22.
 ἡμᾶς, καὶ δοὺς τὸν ἀβραάμωνα τοῦ πνεύ-
 ματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. ἐγὼ δὲ 23.
 μάρτυρα τὸν θεὸν ἐπιμαλοῦμαι ἐπὶ τὴν
 ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν, οὐκέτι
 ἦλθον εἰς κόρον· οὐχ ὅτι κυριεύομεν 24.
 ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοὶ ἔσμεν
 τῆς χαρῆς ὑμῶν. τῇ γὰρ πίσει ἐσήματε.
 Ἐκρίνα δὲ ἑμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν II, 1.
 * ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν. εἰ γὰρ 2.
 ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστὶν ὁ εὐφραίνων
 με, εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἔξ ἐμοῦ; καὶ 3.
 ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτὸ, ἵνα μὴ ἐλθῶν
 λύπην ἔχω, ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν· πε-
 παιθᾶς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, ὅτι [Ἀρχή.] E.
 ἢ ἐμὴ χεὶρὰ πάντων ὑμῶν ἐστίν. ἐκ γὰρ 4.
 πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας
 ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρυῶν, οὐχ
 ἵνα

I, 21. Δ. κυριακῇ ἰδ. ἀδελφοί, ὁ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν.

II, 5. E. τῇ β. τῆς ια. ἐβδ. ἀδελφοί, ἢ ἐμὴ χεὶρὰ.

bet, nocturno tempore venatum exire, ut aliquid capiat, is feles etiam et asinos pro leporibus et cervis capit.

23. ἐμὴν ψυχὴν] ἑμαυτοῦ ψυχὴν. E. Ath. I, 235.

II, 1. πάλιν ἐλθεῖν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς] πάλιν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν. Sic et postea inveni in Codd.

ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε, ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς.

5. [Τέλος.] εἰ δὲ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ τέλος τῆς λελύπηκεν, ἀλλ' ἀπὸ μέρους, ἵνα μὴ ^{κυσιαπῆς}.
6. ἐπιβαρῶ πάντα ὑμᾶς. ἱκανὸν τῷ τοιοῦτω ἢ ἐπιτιμία αὐτῆ ἢ ὑπὸ τῶν πλείονων.
7. ὥστε τούναντίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίζασθαι καὶ παρακαλέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρῃ.
8. λύπη καταποθῆ ὁ τοιοῦτος. διὸ παρακαλᾷ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην.
9. εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε.
10. ᾧ δὲ τι χαρίζεσθε, καὶ ἐγὼ καὶ γὰρ ἐγὼ εἰ τι κεχάρισμαι, ᾧ κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς, ἐν προσώπῳ χριστοῦ, ἵνα μὴ πλεονεκτῶμεν ὑπὸ τοῦ σατανᾶ. οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν.

Γ. περὶ τῆς δι' αὐτοῦ θείας ὠφελείας τοῖς ἐπιτηδεύοις, δι' ἧς καὶ συνίστασθαι φησιν.

12. ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν τρωάδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ θύρας μοι ἀνεῳγμένους

6. ἱκανὸν] Basil. II, 347. 415. ἀρεκτόν.

7. μήπως — καταποθῆ] Basil. II, 607. μὴ τῇ ὑπερβολῇ τῆς λύπης ἀπόληται. Nominativum ex hac epistola. Haud dubie ex Griesbachii recensione frigida Cappadocum.

10. εἰ τι κεχάρισμαι, ᾧ] ὁ κεχάρισμαι, εἰ τι. E. Damasc. contra meum g. et contra omnes meos. Ex Chryf. X, 460. v. P.

νης ἐν κυρίῳ, οὐκ ἔσχηκα ἀνεσιν τῷ πνεύματί μου, τῷ μὴ εὐρεῖν με τίτον τὸν ἀδελφόν μου· ἀλλὰ ἀποταξάμενος αὐτοῖς, 15. ἐξῆλθον εἰς μακεδονίαν. τῷ δὲ [Ἄρχή.] 14. 3. Θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεύειτι ἡμῶς ἐν τῷ Χριστῷ, καὶ τὴν ὁσμὴν τῆς γνάσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντί τόπῳ.

τέλος τῆς β. ὅτι Χριστοῦ εὐαδία ἐσμὲν τῷ Θεῷ [Τέλος.] 15. ἐν τοῖς σωζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις· οἷς μὲν, ὁσμὴ θανάτου εἰς θάνατον· 16. οἷς δὲ, ὁσμὴ ζωῆς εἰς ζωὴν· καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἰκανός; οὐ γὰρ ἐσμὲν, ὡς 17. οἱ πολλοί, καπηλεύοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἐξ ἐιλικρεισίας, ἀλλ' ὡς ἐκ Θεοῦ, κατενώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐν Χριστῷ
λαλοῦ-

II, 14. 3. τῆ γ. τῆς ια. ἐβδ. ἀδελφοί, τῷ Θεῷ χάρις τῷ.

14. δι' ἡμῶν] Basil. I, 403. (ἐν) ἡμῶν. Prorsus omitit. 469.

15. τῷ Θεῷ] — E. Ath. I, 765.

17. οἱ πολλοί] οἱ λοιποί. D. v. P. Ita Chryf. X, 468. III, 293. Λοιποί postea in uno tantum reperi. Vulgatum Cyril. V, a. 274. Basil. II, 438. 514. 647.

καπηλεύοντες] Chryf. X, 468. d. explicat νοθεύοντες. Ergo Latinitate et hic, et 4, 2. adulterantes. Pro eo habet δολοῦντες et νοθεύοντες Chryf. X, 543. d. v. P.

κατενώπιον] κατέναντι. E. κατενώπιον Θεοῦ. Basil. II, 505. Vulgatum editur Chryf. X, 468. 473.

Tamen

- III, 1. λαλοῦμεν. Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς
 συζητᾶν; εἰ μὴ χρῆζομεν, ὡς τινες, συ-
 ζατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν
 2. συζατικῶν; ἢ ἐπιστολὴ ἡμῶν ὑμεῖς ἔστε,
 ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν,
 γνωσκομένη καὶ ἀναγνωσκομένη ὑπὸ πά-
 3. των ἀνθρώπων. Φανερούμενοι, ὅτι ἐσὲ
 ἐπιστολὴ χριστοῦ, δικαιωθεῖσα ὑφ' ἡμῶν,
 ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι, ἀλλὰ πνεύματι
 θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις,
 ἀλλὰ ἐν πλαξὶ καρδίας σαρκίαις. [Γέ. Τέλος τῆς γ
 Ζ. 4. λος.] [Ἀρχή.] πεποιθήσω δὲ τοιαύτην
 ἔχομεν διὰ τοῦ χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν.
 5. οὐχ ὅτι ἱκανοὶ ἔσμεν ἀφ' ἑαυτῶν λογι-
 σασθαί τι, ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἢ ἱκανό-
 6. της ἡμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ. ὅς καὶ ἰκάνωσεν
 ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης, οὐ γράμ-
 ματος,

III, 4. Ζ. τῆ δ. τῆς ια. ἐβδ. ἀδελφοί, πεποιθήσω
 τοιαύτην ἔχομεν.

Tamen κατέναντι est ex Chryf. ut docet Cod.
 Molq. 9. v. P.

III, 1. εἰ μὴ] ἢ μὴ. E. Non semel vulgatus interpres
 et scribae offenderunt in particulis, εἰ μὴ. Com-
 mode interpretari potest per elliptin, ut intelli-
 gatur, μηδαμῶς, neutiquam, nisi forte. Alibi εἰ
 μὴ, est loco πλὴν. Theodoretus, ut videtur, non
 scripsit ἢ μὴ, sed ἢ μὴ. In isto enim ἢ, ἢ et ἢ
 primumque tribae nonnulli errant. Latinum, aut
 numquid, ineptum est.

ματος, ἀλλὰ πνεύματος· τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ.

Διὰ περὶ τῆς κατὰ πνεῦμα λειτουργίας, καὶ δόξης Θεο-
τέρας τῆς κατὰ νόμον.

εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν γράμματι· 7.
σιν, ἐτετυπωμένη ἐν λίθοις, ἐγενήθη ἐν
δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς
υἱοὺς ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον μουσέως,
διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ, τὴν
καταργουμένην· πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἢ 8.
διακονία τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ;
εἰ γὰρ ἡ διακονία τῆς κατακρίσεως, δόξα, 9.
πολλῶ μᾶλλον περισσεύει ἢ διακονία τῆς
δικαιοσύνης ἐν δόξῃ. καὶ γὰρ * ἐν δεδό- 10.
ξασαι τὸ δεδοξασμένον, ἐν τούτῳ τῶ μέρει,
ἔσκεν τῆς ἐπιβαλλούσης δόξης. εἰ γὰρ 11.
τὸ καταργούμενον, διὰ δόξης· πολλῶ μᾶλ-
τις τῆς δ. λον τὸ μένον, ἐν δόξῃ. [Τέλος.] [Ἀρχή.] 12. Η.
ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα, πολλῇ
παρήρησάμεθα καὶ ἐν καθόπερ 13.
μουσῆος ἐπίθετο κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον
ἑαυ-

III, 12. II. σαββάτω καὶ ἀδελφοί, ἔχοντες τοιαύτην
ἐλπίδα.

6. ἀποκτείνει] alii ἀποκτείνει, alii ἀποκτείνει. Sic et
postea inveni. De eo iam monui. Sine varietate
hunc versum habet Ath. I, 524. II, 161.

10. ἐν δὲ δεδόξασται] ἐν δεδόξασται. Sic cum aliis Ba-
bil. II, 652. 655.

ἑαυτοῦ, πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς
 Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου.
 14. ἀλλ' ἐπαρώδη τὰ νοήματα αὐτῶν· ἄχει
 γὰρ τῆς σήμερον τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ
 τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης μίνας,
 μὴ ἀνακαλυπτόμενον, * ὅτι ἐν Χριστῷ
 15. καταργεῖται. ἀλλ' ἕως σήμερον, ἕως
 ἀναγνωσθήσεται μωσῆς, κάλυμμα ἐπὶ τὴν
 16. καρδίαν αὐτῶν κέεται. ἕως δ' ἂν ἐπι-
 στρέψῃ πρὸς κύριον, περιαιρεῖται τὸ κάλυμ-
 17. μα. ὁ δὲ κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν· ἔυ δὲ
 18. τὸ πνεῦμα κυρίου, ἐκὼ ἐλευθερία. ἡμεῖς
 δὲ πάντες ἀνακαλυμμένοι προσάπω τὴν
 δόξαν κυρίου κατεσπριζόμενοι, τὴν αὐτὴν
 εἰκόνος

13. τέλος] πρόσωπον. E. Codex Wettsteinii A. solus.
 Credo, ex versu 7. ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ. εἰς
 τὸ πρόσωτον. Erasmus et Millius, ex vulgata ex-
 pressum, iudicant. Ergo ipsi fatentur, hunc Co-
 dicem ex vulgata interpolatum esse. Beza putat,
 faciem et finem confusa esse a Latinistis. Quod
 scilicet ebrui multa in somno confundunt.

14. ὁ, τι] Plerique Codd. ὅτι. Pauci enim, ut nos,
 ista duo separant. Ὅτι Chrysi. Oecum. Theophyl.
 interpretati sunt. Sic est etiam Basil. III, 44.

16. ἕως δ' ἂν] Basil. III, 44. ὅταν δέ. Ath. II, 2.
 ὅταν. Vulgatum. 4.

17. ἐκεί] Basil. I, 302. 309. omittit. Habet II, 585.
 III. 48.

18. κατεσπριζόμενοι] Sine varietate hunc versum lau-
 dat Ath. II, 35. Basil. I, 307. Elegans est lectio

εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς
δόξαν, καθάπερ ἀπὸ κυρίου πνεύματος.

Τέλος τοῦ
σαββάτου. [Τέλος.]

Ε. περὶ θείας δόξης καὶ τοῦ ἀκολουθοῦν βίου, ὅτι τοῖς
ἀγίοις γινάσκειται.

Διὰ τοῦτο [Ἀρχή.] ἔχοντες τὴν διακονίαν IV, 1. Θ.
ταύτην, καθὼς ἠλεήθημεν, οὐκ ἐκκακοῦ-
μέν. ἀλλ' ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτά τῆς ὀ.
ἀισχύνης, μὴ περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ,
μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ
τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας συνιστῶντες
ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνειδήσιν ἀνθρώπων,
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. εἰ δὲ καὶ ἔστι κεκα-
λυμμένον τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς
ἀποκλυμένοις ἐστὶ κεκαλυμμένον ἐν δὲ 4.
ὁ Θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσε τὰ
νοήματα τῶν ἀπίστων, εἰς τὸ μὴ ἀνοῦγασαι
αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς
δόξης

IV, 1. Θ. τῆ ε. τῆς ια. ἐβδ. ἀδελφοί, ἔχοντες τὴν
διακονίαν.

Wetstenii F. G. ἀποστρεφόμενοι. Huiuscemodi
ἐλεεινὰ κάμπολλα illi scribae ἀποστρεφουσι καὶ
ἀπογρεύουσι.

IV. 1. διὰ τοῦτο ἔχοντες] Chryf. X, 492, b. c. ἔχον-
τες οὖν. Sed hic nemo ita imperitus fuit, ut id
pro diversa coniectura lectione haberet. Cur ergo
alibi, cum Orig. Cyril. Chryf. etc. istas particu-
las orationis in principio permutant?

4. ἀνοῦγασαι αὐτοῖς] αὐτοῖς — E. Ex meis unus Theo-
phyl.

δόξης τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἐστὶν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ.

5. οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ Χριστὸν Ἰησοῦν, κίριον ἑαυτοῦς δὲ, δούλους ὑμῶν

I. 6. διὰ Ἰησοῦν. ὅτι [Ἀρχή.] ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους Φᾶς λάμψαι, ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ. [Τέλος.]

Τέλος τῆς ε.

5. περὶ τῆς κατὰ σῶμα ἀσθενείας καὶ τῆς τοῦ σώματος ἀποθέσεως καὶ ἐπαναλήψεως.

7. ἔχομεν δὲ τὸν Θεσαυρὸν τοῦτον ἐν Ἰσραήλιναις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνά-

8. μεως ἡ τοῦ Θεοῦ, καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν. ἐν παντί

IV, 6. I. κυριακῇ ιε. λέγεται καὶ εἰς τὸν προδρόμον καὶ εἰς τὸν ἄγγελον ἁδελφῶν. [ἐν ἄλλοις καὶ εἰς τὴν ἕνθεσιν τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ προδρόμου.] ἀδελφοί, ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους.

phyl. Cod. d. omittit. Pro ἀυγάσας, quod quibusdam non satis erat, intulerunt, διαυγάσας et καταυγάσας. Neutrum mei agnoscunt Codd. Cyrill. IV, 83. διαυγάσας τὸν φωτισμὸν ἐν αὐτοῖς τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ. 100. ἀυγάσας τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγ. Sic, sed τούφλωκε. 1007. ἀυγάσας etiam V, b. 46. V, c. 190. V, d. 66. διαυγάσας II, 722. Versum 3. et 4. sine ulla varietate, sed in fine, τῆς τοῦ Χριστοῦ δόξης. VI, b. 6. De distinctione huius versus v. Theodoret. p. 303.

εἰκὼν τοῦ] + ἀσθένει. E. Ex Coloff. 1, 13.

6. Ἰησοῦ Χριστοῦ] Ἰησοῦ abest. Ath. II, 4.

παντί θλιβόμενοι, ἀλλ' ἐν στενοχωρούμε-
νοι ἀπορούμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμε-
νοι διακόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλείπόμε-
νοι καταβαλλόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἀπολ-
ύμενοι. πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ κυρίου 10.
ἡτοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ
ἡ ζωὴ τοῦ ἡσοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανε-

Τέλος ἐν ρωθῇ [Τέλος.] αἱ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶν- 11.

τισι τῆς κυριακῆς καὶ τῆς ἐξέσεως. *tes* εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ ἡσοῦν,
ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ ἡσοῦ φανεραῖται ἐν τῇ
θυμῷ σαρκὶ ἡμῶν. ὥστε ὁ μὲν θάνατος 12.

ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν.

Τέλος τοῦ προδρόμου καὶ τοῦ ἀγίου θυμίου. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ 13. IA.

πνεῦμα τῆς πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμ-
μένον ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα καὶ ἡμεῖς
πιτεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν. εἰδότες, 14.

ὅτι ἡ ἐγείρει τὸν κύριον ἡσοῦν, καὶ ἡμᾶς
διὰ ἡσοῦ ἐγερῆ, καὶ παραστήσει σὺν
ὑμῖν. τα γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ 15.

χάρις πλεονάσασα, διὰ τῶν πλείονων τῆν
εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ

θεοῦ. [Τέλος.] διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν ἀλλ' 16.

τισι τῆς κυριακῆς. εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται,
ἀλλ'

IV, 13. IA. τῇ παρασκευῇ τῆς ια. ἐβδ. ἀδελφοί
ἔχοντες τὸ αὐτὸ πνεῦμα.

13.] γεγραμμένον omittit et post ἐλάλησα inculcat
Rom. 10, 10. Ath. I, 955.

16. διαφθείρεται] φθείρεται. E. Ita et Basil. I, 527.
mox

17. ἡμέρα. τὸ γὰρ παραυτίκα ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν, καθ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν, αἰώνιον βάρος δόξης κατεργάζεταιται

18. ἡμῖν. μὴ σκοποῦντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα. τὰ γὰρ βλεπόμενα, πρόσκαιρα· τὰ δὲ μὴ βλε-

IB. V, 1. πόμενα, αἰώνια. [Τέλος.] [Ἀρχή.] Τέλος τῆς σ.

᾿Οιδίμεν γὰρ, ὅτι, εἰάν ἡ ἐπίγειοις ἡμῶν οἰκία τοῦ σκῆνους καταλυθῆ, οἰκοδομὴν ἐκ θεοῦ

V, 1. IB. σαββάτω κβ. καὶ εἰς κοιμηθέντας· ἀδελφοί, ᾿ιδίμεν, ὅτι· εἰάν ἡ ἐπίγειος.

mox ibid: ἔσα. 367. in φθείρ. et διαφθείρ. variant Codd. III, 76. διαφθείρεται. 167. φθείρεται et ἔσωθεν. Ἔσα habet etiam Ath. I, 983. et II, 617. ὅσα γὰρ ὁ ἐξωθεν ἡμῶν ἄνθρωπος φθείρεται, τοσοῦτον ὁ ἐνδον ἀνακαινοῦται. Chryf. X, 500. Sed continuo interrogat: πῶς φθείρεται; Scilicet verbo composito in interpretatione non erat opus. Qui ergo de aliqua lectione certi esse volunt, ii adeant Patres. Pudet profecto centies eadem monere. Surdis fabulam narro.

17. παραυτίκα] † πρόσκαιρον καί. E. Ex versu 18. explicandi causa ad idem. v. P. Tractat etiam haec Chryf. II, 428. e. seqq.

θλίψεως ἡμῶν] ἡμῶν omittit. Ath. III, 28.

V, 1. οἰκία τοῦ σκῆνους] περιφραστικῶς, ἡ οἰκία τοῦ σκῆνους, ἀντὶ τοῦ, τὸ σκῆνος, ὅτι τὸ σκῆνος οἰκίας ἐπέχει τόπον. Σκῆνος sic legitur apud Democr. p. 626. edit. Galei, Euseb. P. E. 780. c. Clem. Alex. 560. a. Dorice σκῆνος. Theophyl. Simocat. epist. 25. pag. 86. τὸ φησὶν ταῦτο περισκεῖον.

Θεοῦ ἔχομεν, οὐκίαν ἀχειροποίητον, αἰώνιον
 ἐν τοῖς οὐρανοῖς. καὶ γὰρ ἐν τούτῳ σεβά- 2.
 ζομεν, τὸ ἀκηγήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ
 ἐπενδύσασθαι ἐπιποθῶντες, εἶγε καὶ 3.
 ἐνδυσάμενοι, ὅν γυμνὰ εὐρεθιτόμεθα.
 καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκήνῳ σεβάζομεν 4.
 βασιμέ-

3. ἐνδυσάμενοι] ἐκδυσάμενοι. E. Hoc nec postea in
 ullo inveni. v. P. et Chryf. X, 506. d. c. 507. a.
 509 Oecum. I, 632. a. Apud Chryf. primo loco
 legendum est, ἐκδυσάμενοι. Addit etiam: καὶ
 ἀποδύμεθα τὸ σῶμα. Mox tamen memorat le-
 ctionem vulgatam, ac subiungit: ὃ (τὸ ἐνδυσάμε-
 νοι.) καὶ κἀκεῖτα ἐγχεῖται, id est, amitten-
 dum, auferendum. Scribae infimi ἐκδυσάμε-
 νοι, ut multa alia, explicati sunt ex Pseudo-Oe-
 cum. Retractat haec Chryf. II, 432. a, V, 147. b.
 Primum ergo ἐκδυσάμενοι, est ἔξαγμα ἐπτοριδῶν
 Chrysolitomi. Qui vero eum legerit II. II, facile
 ei hoc παραπήδημα condonabit. Lector attentus
 hunc et reliquos plures locos huiuscemodi ex hac
 editione et ex priorē mea sibi enotabit, atque
 ita facile cognosceret, partim, unde isti Codices
 sterquilinarii compositi sint, partim, quot cor-
 ruptionum auctor Chrysolitonus extiterit. Aio
 autem, istos Codices, qui principes sunt apud
 Griesbachium, notabiliter corruptos esse ex Pseu-
 do-Oecumenii scholiis, ex Chrysolitomo, ex Ori-
 gene, ex Latinis sic dictis *versionibus* et ex Co-
 dice Parisino, e quo Lequien Damasceni interpre-
 tationem epistolarum Pauli edidit, nisi forte Le-
 quien in eo edendo mala fide egerit, eumque ad
versionem Latinam et Codices infimos corru-
 penti.

4.] Sine varietate Cyrill. V, a. 357. De lectionibus
 Chrysolitomi V. 507. 509. quem etiam aliqui
 Codd.

- βαρούμενοι ἐφ' ᾧ ἔυ θέλομεν ἐκδύσασθαι, ἀλλ' ἐπειδύσασθαι, ἵνα καταπεθῆ τὸ 5. θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς. ὁ δὲ κατεργασάμενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ ταῦτο, θεὸς, ὁ καὶ δούς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύματος.
6. θαρρῶντες ἔνυ πάντοτε, καὶ εἰδότες, ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι, ἐκδημοῦμεν 7. ἀπὸ τοῦ κυρίου. διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ ἔιδους. θαρρῶμεν δὲ, καὶ ἐυδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν κύριον.
9. διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα. εἴτε ἐνδημοῦντες, εἴτε ἐκδημοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ ἔσμεν.

II. 10. [Ἄρχή.] τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ χριστοῦ, [Τέλος.] ἵνα κομίσῃται ἕκαστος τέλος τοῦ τὰ διὰ τοῦ σώματος, πρὸς ἃ ἔπραξαν σαρκῶτα. εἴτε

¶ 10. II. τῆ β. τῆς β. ἐβδ. ἀδελφοί, πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι.

Codd. Theophyl. sequuntur, v. P. Ceterum multoties alibi haec repetit Chryl.

6. ἐκδημοῦμεν] ἀποδημοῦμεν. E. Utrumque Chryl. X, 508. Hoc ipsum quoque aliqui arripuerunt. Ergo unus etiam paullo ante ἐπιδημοῦντες. v. Wettl. Codex. Boern. utroque loco λ. loco δ. habet. v. P. ad vers. 6. 8.

8. θαρρῶντες δὲ] δὲ dicit redundare Oecum. I, 633. d.

9. ἐνδημ. — ἐκδημ.] Perspicuitatis caussa addit Basil. I, 204. ἐν τῷ σώματι — ἀπὸ τοῦ σώματος.

ἢτε ἀγαθόν, ἢτε κακόν. εἰδότες ὅτι
 τὸν φόβον τοῦ κυρίου, ἀνθρώπους πείθο-
 μεν, θεῷ δὲ πεφανερώμεθα· ἐλπίζω δὲ
 καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανε-
 ρῶσθαι.

Z. περὶ τῆς ἑαυτοῦ φιλοθεότητος καὶ φιλαδελφίας τῆς
 κατὰ χριστόν.

ὁ γὰρ πάλιν ἑαυτοὺς συνισάνομεν ὑμῖν, 12.
 ἀλλὰ ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυχήματος
 ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν
 προσώπῳ καυχωμένους, καὶ οὐ καρδίας.
 ἢτε γὰρ ἐξέστημεν, θεῷ· ἢτε σωφρονοῦμεν, 13.
 ὑμῖν.

10. κακόν] φαῦλον. E. Eadem varietas Rom, 9, 11.
 Mei Codd. nihil mutant. Sine varietate totum ver-
 sum. Basil. I, 295. sed cum Rom. 14, 10. con-
 fundit III, 289. παραστήμα, loco φανερωθήσεται
 Ath. I, 77. Ibid. omittit, τὰ διὰ τοῦ σώματος,
 habetque, πρὸς ἢ διὰ τοῦ σώματος ἐπραξεν —
 φαῦλον.

11. πείθωμεν] πείθωμεν. E. v. P. Scholio recentiore
 caret etiam Oecum. Cod. Aug. 6. Multa enim
 eiusmodi recentiori tempore illi commentario
 affuta sunt ab Oecumenio. Nam iste commenta-
 rius aliquot seculis ἢ vetustior Oecumenio. Er-
 go subinde Pseudo-Oecumenium appello. Cete-
 rum, vere fuisse aliquem Oecumenium, pluribus
 nunc Codicibus et testimoniis persuasum habeo.

12. ἵνα ἔχητε] ἵνα ὑμεῖς ἔχητε καλλωπίζεσθαι (καυ-
 χῶσθαι.) Chryl. X, 512. e. 513. a. v. P. Refert
 hunc versum Cytill. V, a. 275. A principio nec
 Chryl. nec Cyrill. opus habebat τῷ γὰρ.

14. ἡμῶν. ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ χριστοῦ συνέχει
 15. ἡμῶς, κρινάμεν τούτο, ὅτι εἰ εἰς ὑπὲρ
 πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθα-
 16. ΙΔ. 1ον καὶ [Ἄρχή.] ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν,
 ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ
 τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθαινόντι καὶ ἐγερθέντι.
 17. [Τέλος.] ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα τέλος τῆς β.
 ἴδαμεν κατὰ σάρκα· εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν
 κατὰ σάρκα χριστὸν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γι-
 18. νώσκωμεν. ὥστε εἴ τις ἐν χριστῷ, καινὴ
 κτίσις· τὸ ἀρχαῖον παρεῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε
 19. καινὴ τὰ πάντα. τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ
 Θεοῦ τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ
 ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακο-
 νίαν τῆς καταλλαγῆς. ὡς ὅτι Θεὸς ἦν
 ἐν χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ,
 μὴ

V, 15. ΙΔ. τῇ γ. τῆς β. ἐβδ. [καὶ ἐν τισι δεκεμβρίου
 λα.] ἀδελφοί, χριστὸς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν.

14. χριστοῦ] Θεοῦ. E. Apud Balf. II, 473. variant
 Codd. Sed χριστοῦ 586. 641. 650. 652. 655. Ab
 verl. 14. ad 15. laudat Ath. I, 44.

15. εἰ εἰς] ἐκ — E. Dceft Cyril. IV, 387. Habet
 V, d. 67. Multoties haec laudat. Sed nolo cu-
 mulare loca v. P. ad ἄρα οἱ πάντες.

οἱ ζῶντες] ἡμεῖς. E. Ath. l. l. et mox, ζῶμεν —
 ὑπὲρ ἡμῶν. Voluit, ἡμῶν. In fine: ἀποθ. καὶ
 ἀναστάντι ἐκ νεκρῶν τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἰησοῦ χριστῷ.
 Mox idem 176. 422. 715. verl. 17. exhibet: τὰ
 πάντα καινὰ. Sic et in Codd. aliquibus inveni.

19. Θεὸς ἦν] Theodoret. 517. ἐταῦθα δεῖ εἶξαι.

μη λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν, καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς. ὑπὲρ χριστοῦ ἔον πρὸς 20. θείμεν, ὡς τοῦ θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν θεόμεθα ὑπὲρ χριστοῦ, καταλλάγητε τῷ θεῷ. τὸν γὰρ μὴ γινώσκοντες ἀμαρτίαν, 21. ὑπὲρ ἡμῶν ἀμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμῖς * γινώμεθα δικαιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ.

τέλει τῆς γ. [Τέλει.] [ἀρχή.] Συνεργεῖτε δὲ καὶ VI, 1. IE.

παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἀξασθαί ὑμᾶς. λέγει γάρ κειρῶ 2. δεκτῶ ἐπήκουσά σου, καὶ ἐν ἡμέραι σωτηρίας ἐβουλεύσασαί σοι ἰδοὺ τῶν καιρῶν εὐπρόδεκτος, ἵνα τῶν ἡμέραι σωτηρίας. μηδε 3. μίαν ἐν μηδὲν δίδόντες προσκοπήν, ἵνα μὴ μαρηθῇ ἡ διακονία. ἀλλ' ἐν παντί 4. συνιπῶντες ἑαυτοὺς, ὡς θεοῦ διάκονοι ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις· ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακῶ 5. καῖς, ἐν ἀκαταστασίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν ἰηθείαις· ἐν ἀγνότητι, ἐν 6. γινώσκει,

VI, 1. IE. κυριακῆ 15. [ἐν ἄλλοις· καὶ εἰς τὸν ἅγιον ἐμφύμιον.] ἀδελφοί, συνεργεῖτε παρακαλοῦμεν.

20. ἔον] omittit Ath. II, 9. Rectius enim ibi abest.

21. γινώμεθα] γινώμεθα. Sic et Basil. II, 625. 626. 635.

VI, 4. et 5.] Aliquot membra omittit Ath. II, 379. ut hoc sit in huiusmodi in itis. cum plura im-

γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν
πνεύματι ἀγίῳ, ἐν ἀγάπῃ αὐτοπεκρίτω·

7. ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ, διὰ
τῶν ὄπλων τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ

8. ἀριστερῶν· διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ
δυσφημίας καὶ ἐνφημίας· ὡς πλάστοι, καὶ

9. ἀληθεῖς· ὡς ἀγνοούμενοι, καὶ ἐπιγνω-
σκόμενοι ὡς ἀποδιήσκοντες, καὶ ἰδοὺ
ζῶμεν ὡς παιδευόμενοι, καὶ μὴ θανάτου-

10. μοιοί· ὡς λυτούμενοι, αἰεὶ δὲ χαίροντες·
ὡς πτωχοί, πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες, ὡς
μηδὲν ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες.

15. 11. [Τέλος.] [Ἀρχή.] τὸ σῶμα ἡμῶν ἀνάγαγε ^{τέλος τῆς}
πρὸς ὑμᾶς, καρδίαι, ἢ καρδία ἡμῶν πε- ^{κυριακῆς}

12. πλατύνεται. οὐ σενοχареΐσθε ἐν ἡμῖν·
σενοχареΐσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχχνις ὑμῶν.

13. τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν, ὡς τέκνοις

14. λέγω πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς. μὴ γίνε-
σθε ἕτεροζυγοῦντες ἀπίστεις· τίς γὰρ με-
τοχή δικαιοσύνη καὶ ἀνομία; τίς δὲ κοι-

15. νωνία φωτὶ πρὸς σκότος; τίς δὲ σιμῶ-
νητις χριστῷ πρὸς * βελίαρ; ἢ τίς μερὶς
πιστῶ

VI, 11. 15. τῆ δ. τῆς β. ἐβδ. ἀδελφοί, τὸ σῶμα
ἡμῶν ἀνάγαγε.

15. βελίαλ] βελίαρ. Sic et alii, et Basil. I, 221. II,
625. 660. Vide P. ad epist. catholl. p. 255. nota
1. βελίαλ pro more suo invexit Hieron. Ex
eodem est βελίαν, nisi voluerit βελίαρ. Vide
eum ad Ephes. 4; 27.

πιπῶ μετὰ ἀπίστου; τίς δὲ συγκρατάθε· 16. ΙΖ.
 σις ναῶ θεοῦ μετὰ εἰδώλων; [Ἀρχή.]
 ὑμεῖς γὰρ ναὸς θεοῦ ἐστε ζῶντος· καθὼς
 Τέλος τῆς δ. ἔειπεν ὁ θεός· [Τέλος.] ὅτι ἐγκαθήσω ἐν
 αὐτοῖς, καὶ ἐμπεριπατήσω· καὶ ἔσομαι
 αὐτῶν θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι λαός.
 διὸ ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν, καὶ ἀφο· 17.
 ρισθητε, λέγετε κύριος· καὶ ἀκαθάρτου
 μὴ ἄπτεσθε· καὶ γὰρ εἰσδέξομαι ὑμᾶς.
 καὶ ἔσομαι ὑμῶν εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς 18.
 ἔσεσθέ μοι εἰς υἱούς καὶ θυγατέρας, λέγει
 κύριος παντοκράτωρ. Ταύτας οὖν ἔχον· VII, 1.
 τες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, [Ἀρχή.] ΙΗ.
 καθαρῖσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυ-
 σμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες
 Τέλος τῆς ἀγιασμοῦ ἐν φόβῳ θεοῦ. [Τέλος.]
 κυριακῆς.

Η, ἀποδοχὴ τῆς καρδιᾶν ὑπακοῆς καὶ ἀγάπης ἐν-
 φραγνύσεως αὐτοῦ.

χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα ἠδικήσαμεν, οὐδέ· α. α.
 ἐφθείραμεν, οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν. οὐ ζ.
 πρὸς

VI, 16. ΙΖ. κυριακῆ 17. [ἐν τισιν, ὀκτωβρίου κβ.]
 ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐστὲ ναὸς θεοῦ ζῶντος.

VII, 1. ΙΗ. τῆ 2. τῶς 18. ἐβδ. ἀδελφοί, καθαρῖσω-
 μεν ἑαυτοὺς.

VII, 1.] Post hunc versum Basil. II, 654. statim ad-
 dit 6, 5. 4. Ab alio ergo tabellario, ut quidam
 delirant, (v. Rom. 14, 23.) videtur accepisse hanc
 epistolam.

πρὸς κατάκρισιν λέγω· προείρηκα γάρ,
 ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἔτε εἰς τὸ συνη-
 4. ποθανεῖν καὶ συζηῖν. πολλή μοι παρρη-
 σία πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις
 ὑπὲρ ὑμῶν· πεπλήρωμα τῆ παρακλήσει,
 ὑπερπερισσεύομαι τῆ χαρᾶ ἐπὶ πάσῃ τῇ
 5. θλίψει ἡμῶν. καὶ γὰρ ἐλθόνταν ἡμῶν
 εἰς μακεδονίαν, οὐδεμίαν ἔσχηκεν αἰτίαν
 ἢ σάρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι
 6. ἔζωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι. ἀλλ' ὁ
 παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς, παρεκάλεσεν
 ἡμᾶς ὁ θεὸς, ἐν τῇ παρουσίᾳ τίτου.
 7. οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ
 καὶ ἐν τῇ παρακλήσει, ἣ παρεκλήθη ἐφ'
 ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθη-
 σιν, τὸν ὑμῶν ἔδυσμόν, τὸν ὑμῶν ζῆλον
 8. ὑπὲρ ἐμοῦ· ἄτε με μᾶλλον χαρῆσαι. ὅτι
 εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ
 μεταμέλομαι, εἰ καὶ μετεμελόμην. βλέπω
 γάρ, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς
 9. ὄραν, ἐλύπησεν ὑμᾶς· νῦν χαίρω, εὐχ
 ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς
 μετάνοιαν. ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ θεῖον,
 ἵνα ἐν μηδεὶ ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν.
 ΙΘ. 10. [Ἀρχή.] ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη μετά-
 νοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατερ-
 γάζε-

VII, 10. ΙΘ. τῆ σ'. τῆς ββ. ἐβδ. ἀδελφοί, ἡ κατὰ θεὸν
 λύπη.

γάζεταί ἢ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον
 Τέλος τῆς ε. κατεργάζεται. [Τέλος.] ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ 11.
 τοῦτο τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι ὑμᾶς,
 πόνον κατεργάσατο ὑμῖν σπουδῆν; ἀλλὰ
 ἀπολογία, ἀλλὰ ἀγαθαίκτησιν, ἀλλὰ
 φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆλον,
 ἀλλ' ἐκδίκησιν. ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυ-
 τοὺς ἀγίους ἔναι ἐν τῷ πράγματι. ἄρα 12.
 εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ * ἕνεκεν τοῦ
 ἀδικήσαντος, οὐδὲ * ἕνεκεν τοῦ ἀδικηθέν-
 τος, ἀλλ' * ἕνεκεν τοῦ φανερωθῆναι τὴν
 σπουδῆν

10. ἢ δὲ τοῦ κόσμου — κατεργάζεται] Omittit, cum tamen data opera hanc epistolam explicet, Chryf. X, 543. e. et eius auctoritate alii aliqui. Ipse tamen ibid. habet, θάνατον ποιεῖ, et interrogat: τί δὲ ἐστὶ, κατὰ κόσμον; Ita scilicet finxit, loco τοῦ κόσμου, ad similitudinem τοῦ κατὰ θεόν. Integra haec exhibet VI, 152. Habet vero etiam ἀμετάβλητον II, 184. ut Cyrill. IV, 896. Tertium synonymum Hieron. ad Gal. 41. ἀμεταβλήτων. Hoc tantum ideo monui, ne alibi eiusmodi synonyma ex Patribus et infimis Codicibus contra meliores probentur. Mei Codd. hic nihil mutant. Ath. II, 93. ἢ λύπη γὰρ τοῦ κόσμου τούτου θάν. κατεργ. In Wetl. 42. commoda est interpretatio, ἐπιφέρει, loco κατεργάζεται. Ita ipse scripturus fuisset.

11. ὑμᾶς] Omittit Basil. II, 520. et mox, ante ὑμῖν, addit ἐν. 416. deest, αὐτὸ τοῦτο et ὑμᾶς, omisso etiam isto ἐν, et ἐκδίκησιν, ante ζῆλον habet. 431. deest ὑμᾶς, servato ἐν. Quid ergo? — Codices probi, et hic, et ubique audiendi.

12. ἕνεκεν] ἕνεκεν ter hoc versu.

- σπουδὴν * ὑμῶν τὴν ὑπὲρ * ἡμῶν πρὸς
 13. ὑμᾶς, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. διὰ τοῦτο
 παρακεκλήμεθα ἐπὶ τῇ παρακλήσει ὑμῶν·
 περισσοτέρως δὲ μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ
 χαρᾷ τίτου, ὅτι αἰσπέπαυται τὸ πνεῦμα
 14. αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν ὅτι εἶ τι αὐτῷ
 ὑπὲρ ὑμῶν κενούχημαί, οὐ κατησχύθη·
 ἀλλ' ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλίσαμεν
 ὑμῖν, οὕτω καὶ ἡ κούχησις ἡμῶν ἢ ἐπὶ
 15. τίτου, ἀληθείᾳ ἐγειήθη καὶ τὰ
 σπλάγχνα

ἡμῶν τὴν ὑπὲρ ὑμῶν] ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν. A.
 Ita posita in tribus inveni. y. P. Birch. Vulga-
 tum Chryf. X, 545. e. et ceteri interpretes, Theo-
 doret. etc.

13. παρακεκλήμεθα ἐπὶ τῇ — περισσοτέρως δὲ] παρα-
 κεκλήμεθα. ἐπὶ δὲ τῇ — περισσοτέρως. A. Ita
 exhibet et distinguit Theoph. p. 381. Apud
 Chryf. X, 521. d. ante homiliam legitur vulga-
 tum. Sed ibid. e. ἐπὶ (γὰρ, hoc pro more suo
 addidit de suo,) τῇ παρακλήσει ὑμῶν περισσοτέρως
 μᾶλλον.

τὸ πνεῦμα αὐτοῦ] Chryf. X, 552. a. bis diserte,
 τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ. Ex versu 15.

- 14.] De distinctione monet Oecum. I, 655. b. Istud
 tamen scfolium deest in Aug. 6.

πάντα — ἐγειήθη] Chryf. X, 552. b. πάντοτε —
 γέγονε. Hoc quoque explicati sunt Weist. F. G.
 Apud nullum animam id i. petitur. Unde ergo hi
 corrupti sunt h. l. Nonne ex Chrylostomo? Ita
 permultis in locis de illius modi Codicibus inter-
 rogare licet. Nonni his interrogationibus molestus
 esse lectoribus, cum ipsi possint id animadverte-
 tere.

σπλάγχχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς
 ἐστίν, ἀναμιμνησκομένου τὴν πάντων ὑμῶν
 ὑπακοήν· ὡς μετὰ φόβου καὶ τρέμου
 ἐδέξασθε αὐτόν. χαίρω, * ὅτι ἐν παντὶ 16.

Τέλος τῆς 5. Σαρβῶ ἐν ὑμῖν. [Τέλος.]

Θ. προτροπή εἰς ἐπίδοσιν χρημάτων τοῖς ἀγίοις καὶ
 τίμην των διὰ τοῦτο ἐρχομένων. ἐν ᾧ, περὶ τῆς τίτου
 ἀποστολῆς καὶ τῶν ἄλλων πρὸς αὐτούς.

[Ἀρχή.] Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν VIII, 1.
 χάριν τοῦ Θεοῦ, τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκ-Κ.
 κλησίαις τῆς μακεδονίας· ὅτι ἐν πολλῇ 2.
 ἀκρίβειᾳ

VIII, 1. Κι σαββάτω κγ. ἀδελφοί, γνωρίζω ὑμῖν
 χάριν.

16. χαίρω ὑμῶν —. Id etiam omittunt omnes,
 quos postea examinavi. Chryf. X, 552. e. et
 Theodoret. 526. invexerunt in principio interpre-
 tationis. Uterque enim hic deus incipit. Igitur
 etiam Theodoret. mox, 527. omittit. Item Chry-
 sost. 555. c. Notetur hoc ad similes particulas,
 quae ab interpretibus ab initio modo omittuntur,
 modo adduntur. In editiones N. Testamenti per
 Bezan venit. *Addidimus*, enim, inquit, *ex ve-*
tustio Codice. Interrogo solum, *ex quo?* Claro-
 montanus enim, quem ille pro vetustio habet,
 omittit.

VIII, 1. γνωρίζομεν] γνωρίζω. D. Ita Chryf. X, 555.
 b. c. e. 556. c. 570. e. III, 243. IX, 738. Theo-
 doret. utrumque. v. 527. notam 1. Meus a. γνω-
 ρίζομεν in textu. Sed γνωρίζω in marg. in in-
 dice lectionis. Ad similitudinem lectionis XV, 1.
 prioris epistolae ad Corinth.

2. ἐν πολλῇ — αὐτῶν καὶ]. Omittit Chryf. III, 243.
 Ibid.

δοκιμῇ θλίψεως ἢ περισσεΐα τῆς χαρᾶς
αὐτῶν καὶ ἢ κατὰ βάθους πτωχείας αὐτῶν
ἐπερίσσευσεν εἰς τὸν πλοῦτον τῆς ἀπλότη-

3. τος αὐτῶν ὅτι κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ,

4. καὶ ὑπὲρ δύναμιν αὐθαίρετοι μετὰ πολ-
λῆς παρακλήσεως δεόμενοι ἡμῶν, τὴν
χάριν καὶ τὴν κοινίαν τῆς διακονίας τῆς

5. εἰς τοὺς ἀγίους. * καὶ οὐ καθὼς ἠλπίσα-
μεν, ἀλλ' ἐαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ
κυρίῳ καὶ ἡμῖν, διὰ θελήματος θεοῦ.

6. [Τέλος.] εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς τί- Τέλος τοῦ
τον, ἵνα καθὼς προενήξατο, οὕτω καὶ συνβιβίου.
ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύ-

ΚΑ. 7. τιν. ἀλλ' [Ἁρχή.] ὥσπερ ἐν παιτί
περισσέυετε, πίπει, καὶ λόγῳ, καὶ γνώσει,
καὶ πάσῃ σπουδῇ, καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν
ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι

8. περισσέυετε. οὐ κατ' ἐπιταγὴν λέγω,
ἀλλὰ

VIII, 7. ΚΑ. τῆ β. τῆς γ. ἐβδ. ἀδελφοί; ὥσπερ ἐν
παντὶ περισσέυετε.

Ibid. μοχ, κατὰ βάθος, quod habet etiam Theo-
doret. 327. idque valde probabile. Sed contra
sunt Codd. βάθους repetit etiam Chryf. X,
572. c.

4. ἀγίους δέξασθαι ἡμᾶς]. δέξασθαι ἡμᾶς — v. P.
Oecum. I, 658. a. supplet: εἰς τὸ δέξασθαι.
Chryf. III, 243. d. post ἀγίους addit, ἐπλήρωσαι:

6.] v. P. bis et Chryf. X, 555: 556. c;

ἀλλὰ διὰ τῆς ἐτέρων σπουδῆς, καὶ τὸ
 τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων.
 γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ κυρίου ἡμῶν, 9.
 ἰησοῦ χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσε
 πλούσιος ἄν' ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ
 πλουτήσητε. καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδω- 10.
 μι τούτο γὰρ ὑμῖν συμφέρεται, ὅτινες οὐ
 μόνον τὸ ποιῆσαι, ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν
 προενήρξασθε ἀπὸ πέρους. νυνὶ δὲ καὶ 11.
 τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε ὅπως καθάπερ
 ἡ προθυμία τοῦ θέλειν, οὕτω καὶ τὸ ἐπι-
 τελέσαι ἐκ τοῦ ἔχειν. εἰ γὰρ ἡ προθυ- 12.
 μία πρόκειται, καθὸ εἰὼν ἔχη τις, εὐπρόσ-
 δεκτος, οὐ καθὸ οὐκ ἔχει. οὐ γὰρ ἵνα 13.
 ἄλλοις ἀνεστis, ὑμῖν δὲ θλίψis· ἀλλ' ἐξ
 ἰσότη-

9. δι' ὑμᾶς — ἵνα ὑμεῖς — πλουτήσητε] δι' ὑμᾶς —
 ἵνα ἡμεῖς — πλουτήσωμεν. E. v. P. Chryf. X,
 558. 571. a. Utrumque Theodoret. Vide 329.
 notam 5. 6. Vulgatum Chryf. I, 537. Omitto
 reliqua eius et Cyrilli loca. δι' ὑμᾶς etiam Basil.
 II, 87. 505. In prima persona haec etiam refert
 Ath. I, 696. 757. De similibus confusionibus
 Chrysostomi in evangelio Matthaei, Joannis et
 epistolis Pauli satis monitum est suis locis, maxi-
 me ex Codd. Mosq. in P. Lectores eos, qui
 malunt suis, quam alienis oculis cernere, huma-
 nissime rogo, ut saltem hoc caput examinent et
 ad Codices Chrysostomi 6. et 9. attendant. Hoc
 tamen monendum, typographam Lipsiensem, me in
 Rossia tum absente, loco numeri 6, ubique po-
 suisse sigma Graecum, et si pag. 6. in indice Codd.
 luculenter legatur 6.

- ἰσότητος, ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσ-
 14. σευμα εἰς τὸ ἐκείνων ὑτέρημα· ἵνα καὶ
 τὸ ἐκείνων περίσσειμα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν
 15. ὑτέρημα, ὅπως γένηται ἰσότης· καθὼς
 γέγραπται· ὁ τὸ πολὺ, οὐκ ἐπλεείασε· καὶ
 ὁ τὸ ὀλίγον, οὐκ ἠλαττώησε. [Τέλος.] Τέλος τῆς β.
 KB. 16. [Ἀρχή.] χάρις δὲ τῷ Θεῷ, τῷ δίδόντι
 τὴν αὐτὴν σπουδὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρ-
 17. διαί τῆς τιτῆ· ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν
 ἐδέξατο· σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων, αὐθι-
 18. αἶρετος ἐξῆλθε πρὸς ὑμᾶς. σὺς ἐπέμψα-
 μεν δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν, οὗ ὁ
 ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν
 19. ἐκκλησιῶν· οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ χειρο-
 τονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέδημος
 ἡμῶν, σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ, τῇ διακοιου-
 μένῃ ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ κυρίου
 20. δόξαν καὶ προθυμίαν * ἡμῶν· σελλόμε-
 νοι

VIII, 16. KB. τῆ γ. τῆς ιγ. ἐβδ. ἀδελφοί, χάρις
 τῷ Θεῷ τῷ δίδόντι.

13.] Basil. II, 515. τὸ ὑμῶν περίσσειμα, εἰς τὸ ἐκεί-
 νων ὑτέρημα, καὶ τὸ ἐκείνων περίσσειμα, εἰς τὸ
 ὑμῶν ὑτέρημα, ὅπως. Ergo negligentē.

16. δίδόντι] δόντι. E. v. P. ubi quaedam in universum
 de his et similibus confusionibus motui:

18.] Multa hoc versu turbat Chryf. VIII, 107. c.

19. προθυμίαν ὑμῶν] προθυμίαν ἡμῶν. Id et reflex
 inveni. v. P.

ροι τοῦτο, μήτις ἡμᾶς μαμήσηται ἐν τῇ
 ἀδρότητι ταύτῃ, τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν
 προνοούμενοι καλῶ ὅν μόνον ἐνώπιον κυρίου, 21.
 ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων. συνεπέμ- 22.
 ψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ἐν
 ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλαῖς πολλαῖς σπου-
 दाῖον ὄντα, νυνὶ δὲ πολὺ σπουδαιότερον,
 πεποιθήσει πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς· εἴτε 23.
 ὑπὲρ τίτου, κοιανὸς ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς
 συνεργός· εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι
 ἐκκλησιῶν, δόξα χριστοῦ. τὴν οὖν ἐνδείξιν 24.
 τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ ἡμῶν καυχίσεως
 ὑπὲρ ὑμῶν, εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε, * εἰς
 πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν. Περὶ μὲν γὰρ IX, 1.
 τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἀγίους περισ-
 σὸν μοί ἐστὶ τὸ γράφειν ὑμῖν. οἶδα γὰρ 2.
 τὴν προθυμίαν ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶ-
 μαί μακεδόσιν, ὅτι ἀχαῖα παρεσκεύασα
 ἀπὸ

21. προνοούμενοι] + γὰρ. E. Ex Chrylostomo, et
 γὰρ, et προνοούμεν venit. v. X, 566. et P. Contra
 sunt mei omnino omnes. Birch. tamen notat ex
 Vat. 367. 1209. etc.

24. καὶ εἰς πρόσωπον] καὶ —. Καὶ intulerat Eras-
 mus. *Europæii*. ut ipse ait, Beza. Nullum eius vestigi-
 um reperi in Codd. Erasmus videtur intulisse ex
 schol. Theophyl. Ibi: καὶ γὰρ καὶ εἰς πρόσωπον.
 Leue hoc, sed usum habet in gravioribus. Era-
 smus enim haud pauca ex Theophyl. et Oecum.
 intulit, quae postea recepta sunt. Pro omisso
 καὶ sex solum Codices notat Birch. Reliqui ergo
 habent

ἀπὸ πέρουσι καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζήλος ἠρέθισε
 3. τοὺς πλείονας. ἔπεμψα δὲ τοὺς ἀδελ-
 Φοὺς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ
 ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ ἵνα,
 4. καθὼς ἔλεγον, παρεσκευασμένοι ἥτε μί-
 πωσ, εἰάν ἐλθῶσι σὺν ἐμοὶ μακεδόνες, καὶ
 ἔυρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάτους, κατα-
 σχυνθῶμεν ἡμεῖς, ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς,
 ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ τῆς καυχίσεως.
 5. ἀναγκαῖον ἔυν ἠγησάμην παρακαλέσαι τοὺς
 ἀδελφοὺς, ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς, καὶ
 προκαταρτίσωσι τὴν προκατηγγελμένην
 εὐλογίαν ὑμῶν, ταύτην ἐτοίμην εἶναι οὕτως
 ὡς εὐλογίαν, καὶ μὴ * ὡς πλεονεξίαν
 [Τέλος.]

IX, 5. παρακαλέσαι] προπέμψω. E. Ex Chryf. X, 572. c. v. P. Plura huiusmodi consulto praetermisi, ut discitur ex P.

προκατηγγελμένην] Prorsus omittit unus Theophyl. et duo Codd. Chryf. v. P. et Chryf. X, 572. 573. Nam IX, 739. b. extremam partem solam huius versus habet. πλεονεξίαν habet solus Theophyl. Lond. Contra sunt, et reliqui mei, et Theophyl. Codd. Tamen hoc habent Wetst. C. D. E. F. G. et apud Birch. Vat. 1209. seu B. qui sunt eiusdem farinae et culinae. Latinitae habent *repromissam*, *antepromissam* et *promissam*. Illud est, verher angekündigt, quod plus est, hoc, verher versprochen. In illo est adeo contentatio. Volebant ergo hoc mitigare.

ὡσπερ] ὡς.

τέλος τῆς γ. [Τέλος.] τούτο δὲ, [Ἀρχή.] ὁ σπείρων β. κγ.
 Φειδομένως, Φειδομένως καὶ θερίσει· καὶ ὁ
 σπείρων ἐπ' εὐλογίαις, ἐπ' εὐλογίαις καὶ
 θερίσει. ἕκαστος καθὼς προκαλεῖται τῇ γ.
 καρδίᾳ· μὴ ἐκ λύπης, ἢ ἐξ ἀνάγκης,
 ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ θεός. δυνατὸς δ.
 δὲ ὁ θεός πᾶσαν χάριν περισσεύσαι εἰς
 ὑμᾶς· ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν ἀυ-
 τάρκειαν ἔχοντες, περισσεύητε εἰς πᾶν
 ἔργον ἀγαθόν. καθὼς γέγραπται· ἑσκόσ-θ.
 πισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν· ἢ δικαιοσύνη
 αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ὁ δὲ ἐπιχο-ιο.
 ρηγῶν σπέρμα τῶ σπείροντι, καὶ ἄριστον
 εἰς βρωτὶν χρηρηγῆσαι, καὶ πληθύναι τὸν
 σπῆρον ἡμῶν, καὶ αὐξήσαι τὰ * γενήματα
 τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν. ἐν παντὶ πλουτι-ιγ.
 ζόμενοι εἰς πᾶσαν ἀπλότητα, ἥτις κατερ-
 γάζε-

IX, 6. κγ. κυριακῇ ιη. τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὴν παραβολὴν
 τοῦ σπόρου [καὶ νοεμβρίου ιβ.] ἀδελφοί, ὁ σπεί-
 ρων φειδομένως.

δ. δυνατὸς] δυνατεῖ, Codices fabricae occidentalis D.
 F. et G. contra reliquos omnes. v. Wetst. Birch.
 Illos scurras hic ipse adeo Griesbachius contem-
 nit. Nec enim notatu dignum iudicavit. Sine
 varietate cum aliis hunc verum exhibet Balil.
 II, 170.

ιο. γενήματα] γενήματα. v. P. Ita bis ex uno Cod.
 notat etiam Montf. ad Chryl. III, 278. nota a.

ιι. ἐν παντί] ἵνα ἐν παντί. E. Solus Chryl. X, 578.
 d. Ita tamen Codd. F. G.

- γάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ Θεῷ.
- ΚΔ. 12. [Τέλος.] ὅτι [Ἀρχή.] ἡ διακονία τῆς τέλος τῆς λειτουργίας ταύτης οὐ μόνον ἐστὶ προσανα- κυριακῆς. πληρούσα τὰ ὑπερήματα τῶν ἀγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐ-
 13. χαριστιῶν τῷ Θεῷ, διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀπλότῃ τῆς κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας,
 14. καὶ αὐτῶν δεήτει ὑπὲρ ὑμῶν, ἐπιποθοῦντων ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ
 15. Θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. χάρις δὲ τῷ Θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ αὐτοῦ δωρεᾷ.

1. Διήγησις τῶν ἰδίων πόνων καὶ προθέσεως καὶ τῆς ἐπ' αὐτῶν χάριτος, πρὸς τὸ μὴ τοῖς ἐπιπλάσις προσί- θεσθαι Κορινθίους. ἐν ᾧ, ἀντεξέτασις ἑαυτοῦ πρὸς ἐκεί- νους, ἑλεγχος ἐκείνων.

- Χ, 1. Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραότητος καὶ ἐπιεικειᾶς τοῦ Χριστοῦ, ὡς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν, ἀπὼν δὲ θαρρῶ εἰς ὑμᾶς.
2. Δίδομαι δὲ τὸ μὴ παρῶν θαρρῆσαι τῇ πεποι- θήσει, ἢ λογιζομαι τολμῆσαι ἐπὶ τινος τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς, ὡς κατὰ σάρκα περι-
 3. πατοῦντας. ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦν-
τες,

ΙΧ, 12. ΚΔ. τῇ δ. τῆς ιγ. ἐβδ. ἀδελφοί, ἡ διακονία τῆς λειτουργίας.

τες, ἐν κατὰ σάρκα στρατευόμεθα τὰ 4.
 γὰρ ὄπλα τῆς στρατείας ἡμῶν ἐν σαρκί, ἀλλὰ
 δυνατὰ τῷ Θεῷ πρὸς καθάρσει ὀχυρωμάτων
 λογισμοῦς καθαριζόμενοι, 5.
 καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς
 γνώσεως τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀιχμαλωτίζοντες
 πᾶν ἰσχύμα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ.
 καὶ ἐν ἰσχύμα ἔχοντες ἐκδικησάμενοι πᾶσαν 6.
 παρανομίαν, ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπα-
 κοή. τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε 7. ΚΕ.
 [Ἀρχή.] εἴτις πέποιθεν ἑαυτῷ Χριστοῦ
 εἶναι, τοῦτο λογίζεσθω πάλιν ἀφ' ἑαυτοῦ,
 ὅτι

X, 7. ΚΕ. τῆ ε. τῆς ιγ. ἐβδ. ἀδελφοί, ἢ τις
 πέποιθεν ἑαυτῷ.

X, 4. τῆς στρατείας] — E. Theodoret. v. 337. nota
 3. Chryl. X, 584. d. e. aliquoties, cum tamen
 data opera ibi haec interpretetur. Habet I, 514.
 Omittit Cyrill. II, 54. V, b. 363. V, d. 147.
 Habet V, b. 200. Priorius haec mutat V, b. 334.
 d. tamen addit: καθὼς ὁ μακάριος παῦλος ἐκήρυ-
 ξεν. Servat Basl. II, 200. 219. 645, v. Wettst.
 Griesb.

5. ἀιχμαλωτίζοντες] ἀιχμαλωτεύοντες. E. Vulgatum
 etiam Basl. II, 219. 220. 454. 502. Ibidem vero
 503. pro arbitria haec mutat, servato tamen hoc
 vocabulo.

Χριστοῦ] † ἀγοντες. Codices Hierquilianii. D.
 E. F. G., iique foli Wettstenius inquit: ad ver-
 sionem Latinam. Hoc nec in interiore margine
 observavit Griesbachius, etiam si ad eius occidenta-
 lem recensione[m] pertineat. Eadem modo 8, 19.
 καταλύσει affluunt D. E.

ὅτι καθὼς αὐτὸς χριστοῦ, οὕτω καὶ ἡμεῖς
 8. χριστοῦ. [Τέλος.] εἰάν τε γὰρ καὶ τέλει τῆς δ.
 περισσότερόν τι καυχῆσωμαι περὶ τῆς ἐξου-
 σίας ἡμῶν, ἧς ἔδωκεν ὁ κύριος ἡμῖν εἰς
 ὁμοδομίην καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν,
 9. οὐκ αἰσχυρῶσθε. ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν
 10. ἐκφοβεῖν ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν. ὅτι
 αἱ μὲν ἐπιστολαί, φησὶ, βαρεῖαι καὶ ἰσχυ-
 ραί· ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώματος ἀσθε-
 11. νῆς, καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος. τοῦτο
 λογιζέσθε ὁ τοιοῦτος, ὅτι εἰς εἰς μεν τῶ
 λόγῳ δι' ἐπιστολῶν ἀπόντες, τοιοῦτοι καὶ
 12. παρόντες τῶ ἔργῳ. ὅν γὰρ τολμῶμεν
 ἐγκρῆναι ἢ συγκρῆναι ἑαυτοὺς τισὶ τῶν
 ἑαυτοὺς συνισανόντων· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυ-
 τοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες, καὶ συγκρίνοντες
 13. ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς οὐ συνιοῦσιν. ἡμεῖς δὲ
 οὐχι

7. ἡμεῖς χριστοῦ] χριστοῦ — E. Chryf. X, 588. 589.
 et ex eo Theophyl. Theodoret. Contra sunt mei
 omnes. Adeo Theophyl. Aug. 8.

9.] Δε, post ἵνα, notarunt. Omissum, διὰ τῶν ἐπιστο-
 λῶν, non notarunt. Utrumque est Chrysostomi
 X, 589. c. Sed haec et similia nota sunt ex P.

12. οὐ συνιοῦσιν] — E. v. P. οὐ συνιοῦσιν, et, οὐ
 συνιοῦσιν. Theodoret. 339. Omnes mei vulgatum
 habent. Haec Chryf. X, 590. c. d. ita vexat,
 ut nemo intelligat, ac ne ipse quidem intellexerit,
 quid voluerit. Latinitate ergo, homines callidi,
 nisi argumento a facili, id profus omiserunt.
 Eodem

οὐχὶ εἰς τὰ ἄμετρα καυχησόμεθα, ἀλλὰ
 κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος, ὃν ἐμέρισε
 ἡμῖν ὁ θεὸς μέτρου, ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ
 ὑμῶν. οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς 14.
 ὑμᾶς, ὑπερκεταίμεν ἑαυτοὺς· ἄχρι γὰρ
 καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ
 τοῦ χριστοῦ. οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχώ- 15.
 μενοι ἐν ἀλλοτρίοις κόποις, ἐλπίδα δὲ
 ἔχοντες, αὐξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν,
 ἐν ὑμῖν μεγαλυθῆναι κατὰ τὸν κανόνα
 ἡμῶν

Eodem modo i. Tim. II, 6. ομιλλῶν τὸ μακρό-
 ριον. Item i. Cor. 15, 20. γενόμενος. Ergo pe-
 miniam fecellit Chrysostomus? Dic, quaeſo, mi
 Griesbachi, ex animi ſententia. Nonne fecellit
 fabricatoris tuos tunc Alexandrinae, quam occi-
 dentalis reſtauratio? Nonne adeo te ipſum mul-
 toties fecellit? Photius apud Oecum. I, 676. d.
 tanquam dativum a σύνειμι, ab εἶμι, explicat.
 Ergo συνόντας et συνόντων memōrans, accepit
 pro, εἰς θεάτρην καὶ ἐπίδειξιν συντρέχουσιν. In
 Cod. Oecum. Aug. 8. explicatur, ὃν νοῦσιν, ἀνδὲ
 ἀισθάνοντα, πῶς εἰςὸ καταγέλαστοι. Ita fere
 Chryſoſt. In Cod. Perillulta: Langeri Guelfher-
 bytano eſt: οὐκ ἀισθάνοντα τὴν ἑαυτῶν ἀγνωσίαν
 καὶ πλάνην. Theodoretus de Paulo: ἀσαφῶς
 ἅπαν τὸ χαρίον γέγραφε. Baſil. II, 462. attingit
 tantum priorem partem huius verſus. Mirabun-
 tur nona nulli, cur non plures Patres hic lauda-
 verim. Scilicet ab talibus locis prudenter libi-
 cavent. Ratione interpretationis ergo, φρόνιμοι,
 ὡς οἱ ὄφεις, at ratione criticae ſcientiae, ἀκέραιοι.
 ὡς τὰ πρόβατα.

15. κόποις] καμάτοις. E. Ath. I, 102.

16. ἡμῶν εἰς περιτσίαν εἰς τὰ ὑπερέκεινα
 ὑμῶν εὐαγγελίσασθαι· οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ
 καιόνι εἰς τὰ ἑτοιμα ἠαυχῆσασθαι.
 17. ὁ δὲ κευχάμενος, ἐν κυρίῳ κευχάσθω.
 18. οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνίσῶν, ἐκεῖνος ἐστὶ δόκι-
 μος, ἀλλὰ ὃν ὁ κύριος συνίστησιν. [Τέλος.] Τέλος τῆς ε.

1A. περὶ ἑαυτοῦ, τὸ ἐπίτενον, τὸ παρὰ θεῷ τίμιον, τὸ
 ὠφελίμως αὐτότροφον. παρασκευὴ πρὸς τὴν μέλλουσαν
 αὐτοῦ παρουσίαν.

Κ3. XI, 1. [Ἀρχή.] Ὁφελον * ἀνείχεσθε μου μι-
 κρόν * τῇ ἀφροσύνῃ· ἀλλὰ καὶ ἀνείχεσθε
 2. μου. ζηλω γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζηλω. ἡρμο-
 σάμην γὰρ ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρὶ παρθεῖον αἰγνήν
 παρα-

XI, 1. Κ3. σαββάτω κθ. ἀδελφοί, ὄφελον ἀνείχεσθε
 μου μικρόν.

16. ὑπερέκεινα] ὑπερεκείμενα unus meorum, intellige
 χωρία, in ea loca, quae trans vestram sita sunt
 regionem. Per se non inepte, sed contra Codic-
 ces. Apud Herodianum VIII, 2. memorantur
 χωρία ὑπερεκείμενα. Sed ibi est, loca edita.

XI, 1: ὄφελον ἠνείχεσθε μου μικρόν τι τῆς ἀφροσύνης]
 ὄφελον ἀνείχεσθε (ἠνείχεσθε) μου μικρόν τῇ
 ἀφροσύνῃ. In verbis, τῇ ἀφροσύνῃ, plerique Codd.
 consentiunt, τὸ videtur ortum, vel ex vers. 16. vel
 ex confusione τοῦ τί et τῇ. Chryl. haec tractat
 X, 594. 595. 599. 602. 612. 619. II, 504. III,
 292. 293. bis. 294. 299. Quinque ultimis locis
 ita legitur, ut ego edidi. In ista homilia autem
 hunc versum separatim data opera tractat. Ergo
 eo tempore, ut credibile est, sumam Codicem in-
 spexerat.

παραστῆσαι, τῷ χριστῷ. Φοβοῦμαι δὲ 3.
μήπως ὡς ὁ ἔφις ἔσαν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ
παιουργίᾳ αὐτοῦ, οὕτω Φθαζῆ τὰ νοήμα-
τα ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἀπλότητος τῆς εἰς τὸν
χριστόν. εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον 4.

ἰησοῦν κηρύσσει, ὃν οὐκ ἐκηρίζαμεν, ἢ πνεῦ-
μα ἕτερον λαμβάνετε, ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ
ἔσται γέλιον ἕτερον, ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς
τέλος ἔν* ἀνείχεσθε. [Τέλος.] [Ἀρχή.] λογίζο 5. ΚΖ.
τισι.
μαι γὰρ μηδὲν ὑπερηκέναι τῶν ὑπὲρ λίαν
ἀποσό-

XI, 5. ΚΖ: τῇ παρασκευῇ τῆς ιγ. ἐβδ. ἀδελφοί, λο-
γίζομαι μηδὲν.

3. μήπως] Chryl. X, 596. b. c. d. femel, μήπως,
bis diferte, μήποτε. Basil. I, 560. et III, 137.
μήπως.

ἔφις ἔσαν] De Eua et serpente disputatio est op-
pido ridicula apud Clem. Alex. p. 9. d. Hunc
ipsum locum laudat 466. b. cum varietate.

ἀπλότητος] † καὶ τῆς ἀγνότητος (ἀγιότητος,
etiam ἀγρείας.) E. Ab iisdem supra 1, 12. con-
fufum ἀπλότησι et ἀγιότητι. v. P. Ex meis, quos
postea examinavi, solus infimus 15. addit, spiritu
leni, καὶ τῆς ἀγνότητος. Propter ἀγνήν versu 2.
hic aliqui, vel legebant, vel interpretabantur,
caſſinaiο. Deinde duplex lectio coaluit. Solum
ἀπλότητος, ut alii. Basil. III, 687.

4. ἀνείχεσθε] ἀνείχεσθε, multi Codices, ut vers. 1.
Cyrill. V, d. 120. ἀνέχεσθε. Cod. Boern. ἀνείχε-
σθα λογίζο (Hic, inter σ. et μ., sunt duo signa
διαρίσεως, similia typographicis conmatibus
Vide in mea editione.) με, et in Latino: patere-
mini aut patimini (Ec.) existimo me. λογίζο

μαι

6. ἀποσώλων. εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει· ἀλλ' ἐν παντὶ φανερωθέντες ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς. [Τέλος.] ^{Τέλος τοῦ σαββάτου.}
7. ἢ ἀμαρτίαν ἐποίησα, ἐμαυτὸν ταπεινῶν, ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε; ὅτι θυσίαν τὸ τοῦ Θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν;
8. ἄλλας ἐκκλησίας ἐτύλησα, λαβὼν ὀψώνιον, πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν· καὶ παρῶν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑπερηθεῖς, οὐ κατενόησα
9. οὐδενός. τὸ γὰρ ὑπέρημά μου προσανεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοί, ἐλθόντες ἀπὸ μακεδονίας· καὶ ἐν παντὶ ἀβασίῃ ὑμῖν ἐμαυ-
10. τὸν ἐτήρησα, καὶ τηρήσω. ἔστιν ἀλήθεια Χριστοῦ ἐν ἐμοί, ὅτι ἡ καύχησις αὕτη οὐ φραγήσεται εἰς ἐμὲ ἐν ταῖς κλίμασι τῆς
11. ἀχαΐας. διατί; ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς;

me ergo divulgavit, et fecit λογίζο· et με, propter, *causissimo me*. Huiusmodi Graecitas et Latinitas saepissime in hoc Codice reperitur. Summe ergo huiusmodi Codices *roccensiones*, an Iterquilinia, an utrumque? Apud Damasc. vitiose editum, ἀνέχεσθε.

7.] v. P.

9. προσανεπλήρωσαν] ἀνεπλήρωσαν. Ath. II, 322,

10. φραγήσεται] σφραγίσεται. E. Tropum in vocabulo φραγήσεται explicat Chryf. X, 601. d. Graeci ita non loquuntur. σφραγίζειν ex eo ortum, quod ista duo vocabula apud LXX. interdum sunt synonyma. Vulgatus accepit pro vocabulo Latino *frango*.

ὁ θεὸς οἶδεν. ὁ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα 12.
 ἐκπέσω τὴν ἀφροσύνην τῶν θελοῦντων ἀφρο-
 σὴν, ἵνα ἐν αὐτῷ καυχῶνται, εὐρεθῶσι καθὼς
 καὶ ἡμεῖς. οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπίστοι 13.
 λοι, ἐργάζονται δόλοισι, μετασχηματιζόμενοι
 εἰς ἀποστόλους χριστοῦ. καὶ οὐ θαυμαστὸν 14.
 αὐτὸς γὰρ ὁ σατανᾶς μετασχηματίζεται
 εἰς ἄγγελον φωτός. οὐ μέγα οὖν, εἰ 15.
 καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται,
 ὡς διάκονοι δικαιοσύνης· ἃν τὸ τέλος ἔσται
 κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. πάλιν λέγω, 16.
 μή τις με δόξῃ ἀφρονα εἶναι· εἰ δὲ μή
 γε, καὶ ὡς ἀφρονα θέξασθέ με, ἵνα *
 καὶ γὰρ μικρὸν τι καυχῆσωμαι. ὁ λαλῶ, 17.
 οὐ λαλῶ κατὰ κύριον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφρο-
 σύνη, ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει τῆς καυχῆ-
 σεως. ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται κατὰ τὴν 18.
 σάρκα, καὶ γὰρ καυχῆτομαι. ἠδέως γὰρ 19.
 ἀνέχεσθε τῶν ἀφρόνων, φρονίμοι ὄντες.
 ἀνέχεσθε γὰρ, εἰ τις ὑμᾶς καταδουλεῖ, 20.
 εἰ τις κατεσθίει, εἰ τις λαμβάνει, εἰ τις
 ἐπαίρεται, εἰ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωποι δέξει.
 κατὰ

14. ἐν θαυμαστὸν] Ita Cyrill. V, a. 372. sed Chryf. X,
 606. οὐδὲν θαυμαστὸν.

16. ἵνα μικρὸν τι καὶ γὰρ] ἵνα καὶ γὰρ μικρὸν τι. Sic et
 postea reperit.

20. εἰ τις] ὅστις ter deinceps, omittis, εἰ τις λαμβάνει
 Ath. III, 50.

- ΚΗ. 21. κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἠσθε-
νήσαμεν [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἐν ᾧ δ' ἂν Τέλος τῆς τ.
τις τολμᾶ, ἐν ἀφροσύνῃ λέγω, τολμᾶ
22. καὶ γὰρ. ἐβραϊοὶ εἰσι; καὶ γὰρ Ἰσραηλιταὶ
εἰσι; καὶ γὰρ σπέρμα ἀβραάμ εἰσι; καὶ γὰρ.
23. διάκονοι χριστοῦ εἰσι; παρὰ φρονῶν λέγω,
ὑπὲρ ἐγὼ ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν
πληγαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς
περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολλάκις.
24. ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ
25. μίαν ἔλαβον. τρεῖς ἔρξαβδίσθην, ἀπαξ
ἐλιθάσθην, τρεῖς ἐναυάγησα, κηθήμερον
26. ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα· ὁδοιπορίαις
πολλάκις, κινδύναις ποταμῶν, κινδύναις
λεπῶν, κινδύναις ἐκ γένους, κινδύναις ἐξ
ἐθνῶν, κινδύναις ἐν πόλει, κινδύναις ἐν ἐρη-
μίᾳ, κινδύναις ἐν θαλάσῃ, κινδύναις ἐν
27. ψευδαδέλφοις· ἐν κόπῳ καὶ μίχθῳ, ἐν
ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει,
ἐν νηθείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνά-
28. τητι. χωρὶς τῶν παρεκτός, ἢ ἐπισύστα-
σις μου ἢ κατ' ἡμέραν, ἢ μέριμνα πασῶν
τῶν

XI, 21. ΚΗ. Ἰουίου κθ. τῶν ἀγίων ἀποστόλων πέτρου
καὶ παύλου· ἀδελφοί, ἐν ᾧ ἂν τις.

25. ἔρξαβδίσθην] ἔραβδίσθην alii. Vide Eulath. ad
II. pag. 118, 10. seqq. 945, 47. seqq. edit. Rom.

27. πολλάκις] Basil. II, 332. περισσοτέρως.

28: ἐπισύστασις;] ἐπίστασις. E. In uno correctum in-
veni.

τῶν ἐκκλησιῶν. τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἐγὼ
 ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ
 πυρρῶμαι; εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς 30.
 ἀσθενείας μου καυχῆσομαι. [Ἀρχή.] ὁ 31. ΚΘ.
 Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν, ἰησοῦ
 χριστοῦ, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶ-
 ναις, ὅτι οὐ ψεύδομαι. ἐν δαμασκῶ ὁ 32.
 ἐθιάρχης ἀρέτα τοῦ βασιλέως ἐφρεύρει
 τὴν δαμασκηνῶν πόλιν, πιάσαι με θέλων.
 καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχαλάσθην 33.
 διὰ

XI, 31. ΚΘ. κυριακῆ εθ. ἀδελφοί, ὁ θεὸς καὶ πατὴρ
 τοῦ κυρίου.

veni, ἐπίτασις, quod per se non ineptum est,
 i. e. ἡ ἐπιτεταμένη ταλαιπωρία μου χάρις πάσης
 ἀνέσεως. Vide P. p. 269. nota 23. et 24. Etymo-
 log. M. explicat: ἡ ἐπὶ (ἐκ.) δευτέρου ἐπανάρ-
 θωσις. Graeci fere explicant. ἐφροδος, ac si in
 mente habuerint, ἐπανάσσις. Ergo μου, est loco
 κατ' ἐμοῦ. Ex hoc versu Ath. III, 50. laudat:
 ἡ καθημερινὴ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν.

30. Ath. III, 50. ita: καυχᾶσθαι δὴ οὐ συμφέρει μοι.
 ἀλλὰ τὰ τῆς ἀσθενείας μου καυχῆσομαι. Miscuit
 ergo 12, 1.

31. κυρίου ἡμῶν] ἡμῶν — D.

ὁ ἄν — αἰῶνας] — E. Chryf. X, 615. Servat
 cum aliis Cyrill. V, a. 505. Mirum sane, haec
 praetermissa esse a Chrysostomo eo in loco, ubi
 data opera hanc epistolam interpretabatur. Defunt
 etiam in eius Codd. Mosq. Forte praetermissa,
 quod nulla interpretatione indigebant. Omnino
 autem hoc totum caput propter Chrysostomi
 παραρρήματα comparandum est cum P.

δια τοῦ τείχους, καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας
 XII, 1. αὐτοῦ. Καυχᾶσθαι δὴ ἔνυ συμφέρει μοι
 εὐλεύσομαι γὰρ εἰς ὀπτασίας καὶ ἀποκα-
 2. λύψεις κυρίου. ὄϊδα ἄνθρωπον ἐν χριστῷ
 πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων, ἢτε ἐν σώματι,
 οὐκ ὄϊδα· ἢτε ἐκτὸς τοῦ σώματος, οὐκ
 ὄϊδα· ὁ θεὸς ὄϊδεν ἀρπαγέντα τὸν τοιοῦ-
 3. τον ἕως τρίτου οὐρανοῦ. καὶ ὄϊδα τὸν
 ταιούτον ἄνθρωπον, ἢτε ἐν σώματι, ἢτε
 ἐκτὸς τοῦ σώματος, οὐκ ὄϊδα· ὁ θεὸς ὄϊδεν
 4. ὅτι ἤρπάγη εἰς τὸν παράδεισον, καὶ ἤκου-
 σεν ἀρρήτα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ
 5. λαλῆσαι. ὑπὲρ τοῦ ταιούτου καυχήσο-
 μαί· ὑπὲρ δὲ ἑμαυτοῦ ἔνυ καυχῆσομαι,
 6. εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου. εἰάν
 γὰρ θελήσω καυχῆσασθαι, οὐκ ἔσομαι
 ἀφρων· ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ. Φεῖδομαι δὲ,
 7. μὴ τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με,
 ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ. καὶ τῇ ὑπερβολῇ
 τῶν ἀποκαλύψεων ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι,
 ἐδόθη

XII, 1.] v. P: Chryf. X, 617. nihil mutat. Nec Co-
 dices, quos postea examinavi.

5. ἢτε ἐν σώματι] + οὐκ ὄϊδα. E. Hoc nec Theo-
 phyl. Cod. Aug. 8. agnoscit. v. P.

7. ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι postterius] — E. v. P. Servant
 omnes, quos postea vidi. Habet ipse Chryf. XI,
 451. e. I, 159. Ath. III, 50. ita: σκόλοψ τῇ
 σαρκί, (ἤγουν, ἐμπόδιον,) ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι
 ἀίρωμαί, ἀγγελός — κολαφίζω.

ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί, ἄγγελος σα-
 τῶν, ἵνα με κολαφίζῃ, ἵνα μὴ ὑπεραίρω-
 μαί. ὑπὲρ τούτου τρεῖς τὸν κύριον παρε- 8.
 κάλεσα, ἵνα ἀποσῆ ἀπ' ἐμοῦ. καὶ εἰ- 9.
 ρηκέ μοι ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου ἡ γὰρ
 δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται. ἦδισα
 ὅσον μᾶλλον καυχῆτομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις
 μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις

Τέλος τῶν τοῦ Χριστοῦ. [Τέλος.] διὸ [Ἀρχή.] εὐδο- 10. Λ.
 κῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις,
 ἐν διαγμοῖς, ἐν σενοχωρίαις ὑπὲρ Χριστοῦ
 ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι.
 γέγονα ἄφρων καυχώμενος. ὑμεῖς με ἠνάγ- 11.
 κάσατε· ἐγὼ γὰρ ἄφειλον ὑφ' ὑμῶν συ-
 νίσασθα· οὐδὲν γὰρ ὑπέρησα τῶν ὑπὲρ
 λίαν ἀποσόλων, εἰ καὶ οὐδὲν εἰμι. τὰ 12.
 μὲν

XII, 10. Λ. τῇ β. τῆς ιδ. ἐβδ. ἀδελφοί. εὐδοκῶ ἐν
 ἀσθενείαις.

8. ἵνα ἀποσῆ ἀπ' ἐμοῦ] — E. Chryf. X, 621. 642. a.
 et Theodoret. semel. v. pag. 349. nota 4. Habet
 Basil. II, 504. Chryf. II, 10. Habet et omittit
 Damasc. II, 152. 155.

10. ὅταν — δυνατός εἰμι] — E. v. Mill. P. Servat
 etiam Basil. I, 141. 192. 406. II, 8. 361. Cyrill.
 I, a. 155.

11. καυχώμενος] — E. Servat editus Damasc. et Ba-
 sil. II, 493. v. P. Servant omnes mei praeter f.
 Omittit Chryf. II, 504. c. IX, 336. d. Hoc ergo
 locos quidam explicati sunt. Accedit altera
 caussa, quod Chryf. X, 626. 627. hoc non diferte
 interpretatur.

- μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατειργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, ἐν σημείοις καὶ
13. τέρασι καὶ δυνάμεσι. τί γὰρ ἔστιν, ὃ ἠττήθητε ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα ὑμῶν; χαρίσασθε μοι τὴν ἀδικίαν ταύτην.
14. ἰδοὺ, τρίτον ἐτοίμως ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω ὑμῶν· οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλ' ὑμᾶς· οὐ γὰρ ἐφείλει τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσι θησαυρίζειν,
15. ἀλλ' οἱ γονεῖς τοῖς τέκνοις. ἐγὼ δὲ ἥδιον δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν· εἰ καὶ περισσοτέρως ὑμᾶς
16. ἀγαπῶν, ἥττον ἀγαπῶμαι. ἔτι δὲ, ἐγὼ οὐ καταβάρησα ὑμᾶς· ἀλλ' ὑπάρχων
17. πανούργος, δόλω ὑμᾶς ἔλαβον. μή τις, ὧν ἀπέβαλκα πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλευσ-
18. νέκτησα ὑμᾶς; παρεκάλεσα τίτον, καὶ συναπέστειλα τὸν ἀδελφόν· μή τι ἐπλευσέκτησεν ὑμᾶς τίτος; οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι
- περιε-

13. ἠττήθητε] Codices Interquiliarii; ἐλαττάθητε; et, coniuncto utroque, ἡσσάθητε; nisi hoc ad formam prioris ex ἡσσῶν sinxerit. In Latino enim est, minus habuistis, quod repetitum est, ex interpretibus Graecis. v. Weist. Birch. Ἐλαττάθητε legitur, ut interpretatio, in Cod. Aug. S. Hoc est illud *recensionum* mulierium. Apud alios interpretes est solum, ἐλαττον ἔχει.

14. τρίτον] + τοῦτό: D.

περιπατήσαμεν; ου τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσι;
πάλιν δοκεῖτε, ὅτι ὑμῖν ἀπιλογούμεθα; 19.
κατενώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐν χριστῷ λαλοῦ-
μεν τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοὶ, ὑπὲρ τῆς

Τέλος τῆς β. ὑμῶν οἰκοδομῆς. [Τέλος.] [Ἀρχή.] Φοβοῦ. 20. ΛΑ.

μα γὰρ, μή πως ἐλθὼν οὐχ, οἴους θέλω,
ἔυρω ὑμᾶς, καὶ γὰρ ἔυρεθῶ ὑμῖν, οἷον οὐ θέ-
λετε· μή πως ἔρεις, ζῆλοι, θυμοί, ἐριθεΐαι,
καταλαλιαί, ψιθυρισμοί, φυσιώσεις, ἀκατ-
ασασία· μή πάλιν ἐλθόντα με ταπει- 21.
νώσῃ ὁ Θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω
πολλοὺς τῶν προσημαρτηκότων, καὶ μή
μετα-

XII, 20. ΛΑ. τῆ γ. τῆς ιδ. ἐβδ. ἀδελφοί, φοβοῦμα,
μήπως.

19. κατενώπιον] κατέναντι. E. Ita editus Damasc.
Contra est meus g. et reliqui omnes. Credebant
non nulli, κατέναντι magis esse Graecum, quam
κατενώπιον. In eodem genere Codicum supra
etiam 12, 17. κατέναντι, loco κατενώπιον legitur.
Prorsus id omittit Chryl. X, 634. Habet 473. d.

20. ἔρεις] ἔρις. D.
ἐριθεΐαι] In multis Codd. est ἐρίθειαι. Apud
Suidam etiam, in editione Aldina, utroque modo
legitur, qui interpretatur φιλονεικία. Eustath. ad
II. pag. 1162, 23. εἰ δὲ ἐριθεύειν λέγεται τὸ
φασίως ἐρίζειν. Eustathius ergo videtur
fuisse dubius. Dubii vero etiam alii fuerunt,
utrum ab ἐρίθως, an ab ἐριθεύειν derivarent.

21. προσημαρτηκότων] Ita et Basil. II, 480. Chryl. sto-
mus optionem dat, utrum sic, an ἡμαρτηκότων
legas. v. X, 455. b. 635. d. 640, b. v. P. Hunc
ver-

μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ, καὶ
πορνείᾳ, καὶ ἀσελγείᾳ, ἣ ἔπραξαν.

XIII, 1. Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς ἐπὶ
σώματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν σαθήσεται

2. πᾶν ῥῆμα. προείρηκα καὶ προλέγω, ὡς
παρὼν τὸ δεύτερον, καὶ ἀπὼν νῦν γράφω
τοῖς προσημαρτηκόσι καὶ τοῖς λοιποῖς
πᾶσιν, ὅτι εἰὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, οὐ

AB. 3. Φέισομαι [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἐπεὶ δοκι-τίλος τις γ.
μήν

XIII, 3. AB. τῆ δ. τῆς ιδ. ἐβδ. ἀδελφοί, ἐπεὶ
δοκιμήν.

versum alibi etiam laudat, ut 1, 31. μή πως
ἐλθὼν πενήθσω. Vulgatum 220, 767. II, 42.
312. ἐλθόντος μου. Hoc ergo, teste Wetstenio.
Codices sterquiliniarii arripuerunt. Nam Griesba-
chius suos suarum *recensionum* fabricatores hic
rursus neglexit. Vulgatum rursus 596. III, 586.
XI, 258. Unus ergo Chrysostomus omnes casus
habet praeter *dativum*. Wetstenium autem non
mentitum esse, cognosco ex Cod. Boern. In eo
est: Μη πάλιν ἐλθόντος μου, et in Latino: *ne
iterum veniente me*. Nec praetermittendum vide-
tur, quod Damasc. II, 154. loco ἐλθόντα habet
παρελθόντα. Qui hic diversas *recensiones* discer-
nere nequit, is caecus sit, necesse est. Vehe-
menter ergo doleo, quod mei Codices omnes in
lectione vulgata consentiunt. Sunt enim ad unum
omnes, iudice Griesbachio, *Constantinopolitani*.

XIII, 2. γράφω] — E. v. P. Nullus nec ex iis,
quos postea consului, hoc omittit. γράφω repetit
etiam Chryf. I, 31. d.

3. ἐπεὶ] ἐπεὶ et ἦ, et in aliis Codd. 2i. Ath. II, 415.
453.

μὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος χριστοῦ,
 ὅς ἐστι ὑμᾶς οὐκ ἀσθενῆς, ἀλλὰ δυνατῆ
 ἐν ὑμῖν. καὶ γὰρ εἰ ἐπαυρώθη ἐξ ἀσθε- 4.
 νείας, ἀλλὰ ζῆ ἐκ δυνάμεως θεοῦ. καὶ
 γὰρ καὶ ἡμεῖς ἀσθενούμεεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ
 ζησομεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως θεοῦ εἰς
 ὑμᾶς. ἑαυτοὺς πειράζετε, εἰ ἐστὲ ἐν τῇ 5.
 πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμάζετε· ἢ οὐκ ἐπιγνώ-
 σκατε ἑαυτοὺς, ὅτι ἰησοῦς χριστὸς ἐν ὑμῖν
 ἔστιν; εἰ μήτι ἀδόκιμοὶ ἐσθε. ἐλπίζω δὲ, 6.
 ὅτι γνώσεσθε, ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμεν ἀδόκι-
 μοι. εὐχομαι δὲ πρὸς τὸν θεὸν μὴ ποιῆ- 7.
 σαί ὑμᾶς κακὸν μηδὲν· εὐχ' ἵνα ἡμεῖς δόκι-
 μοὶ φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν
 ποιῆτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοὶ ᾧμεν. ἐυθ.
 γὰρ δυνάμεθα τι κατὰ τῆς ἀληθείας,
 ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. χαίρομεν γὰρ, 9.
 ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ
 ἦτε· τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν
 κατάρτισιν. διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὸν γρα- 10.
 φῶ, ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως χρήσω-
 μαί, κατὰ τὴν ἐξουσίαν, ἣν ἔδωκέ μοι ὁ
 κύριος εἰς ὀικοδομήν, καὶ οὐκ εἰς κα-
 θάρσιν. λοιπὸν, ἀδελφοὶ, χαίρετε, 11.
 καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ
 φρονεῖτε, εἰρηνεύετε· καὶ ὁ θεὸς τῆς
 ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.
 ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἀγίῳ φιλήματι· 12.
 ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες.

13. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ, καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

[Τέλος.]

Τέλος τῆς β.

Ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων διὰ τίτου καὶ
λουκᾶ. σίχων φβ.

13. κυρίου] Bafil. addit ἡμῶν. I, 304. 317. 320. III, 49. Item Ath. I. 542. omittit. 555. rursus addit, II, 10.

Ἡ
Π ρ ὸ ς Γ α λ ᾶ τ α ς
Ἐ π ἰ ς ο λ ῆ .

[Ἀρχή.] Παῦλος ἀπόστολος, οὐκ ἀπ' Ἰ, ἱ. Α.
ἀνθρώπων, οὐδὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ
ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ θεοῦ πατρὸς, τοῦ ἐργάσαν-
τος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. καὶ οἱ σὺν ἐμοῖς,
πάντες ἀδελφοί, ταῖς ἐκκλησίαις τῆς
Ἰπέρβα ἐκ γαλατίας [Ἰπέρβα.] [Ἀρχή.] χάρις Ὡ. Β.
τὸ τῆς ὧ. ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ
κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, τοῦ δόντος⁴.
ἑαυτὸν * περὶ τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως
ἐξέλη-

1, ἱ. Α. τῆ ε. τῆς ἰδ. ἐβδ. παῦλος ἀπόστολος.

1, Ὡ. Β. σαββάτω κε. ἀδελφοί, χάρις ὑμῶν καὶ εἰρήνη.

1, 4. ὑπέρ] περὶ. Ita poltea etiam inveni. Usitatus est ὑπέρ. Saepius autem haec permutata sunt in N. T. Vulgatum servat Chryf. X, 665. bis. 665. Cyrill. V, h. 177. 347. sed hic post ἡμῶν addit: κατὰ τὰς γραφάς. Basil. I, 290. habet quidem ὑπέρ, sed ante id addit λόγος, ex 1, Τιμ. 2, 6.

ἐξέληται ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐνεσῶτος αἰῶνος
 πονηροῦ, κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ
 5 πατρὸς ἡμῶν ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας
 6 τῶν αἰῶνων. ἀμήν. Θαυμάζω, ὅτι ἔντω
 ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέσαν-
 τος ὑμᾶς ἐν χάριτι Χριστοῦ, εἰς ἕτερον
 7. εὐαγγέλιον· ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο· εἰ μὴ τινὲς
 εἰσιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς, καὶ θέλοντες
 μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ.
 8. ἀλλὰ καὶ εἰάν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ
 εὐαγγελίζηται ὑμῖν παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα
 9. ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω. ἅς προειρήκαμεν,
 καὶ ἄρτι πάλιν λέγω, εἰ τις ὑμᾶς εὐαγγε-
 λίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα
 10. ἔστω. ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω, ἢ τὸν
 Θεόν; ἢ ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν; εἰ γὰρ
 ἔτι ἀνθρώποις ἠρῶσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ
 εἼμην. [Τέλος.]

Τέλος τοῦ
 Α. σαββάτου.

7. μεταστρέψαι] ἀναστρέψαι. E. Ita Chryf. X, 668.
 669. 691. Cum Wulfenius hoc non notarit, nec
 Griesb. notavit.

8. εὐαγγελίζηται] εὐαγγελίζεται. Multi Codd. Chryf.
 X, 670. εὐαγγελίζηται et εὐαγγελίσηται. Polita-
 rius Cyrill. V, b. 357. Vulgatum Basil. II, 229.
 sed ibi mox variant Codd. inter εὐηγγελισάμεθα
 et εὐηγγελισάμεν. Nihil, praeter καὶ, mutat.
 523. εὐαγγελίσηται. Ath. I, 167, qui ibi et in
 aliis variat, ac versum 8. et 9. transponit. Huius-
 modi exempla ex Ath. plura notavi.

εὐηγγελισάμεθα] Sic, et παρελάβετε. Chryf. X,
 670. a. b.

Α. μετὰ τὸ προίμιον, διήγησις τῆς αὐτοῦ μεταστάσεως ἀπὸ ἰουδαϊσμοῦ κατὰ ἀποκάλυψιν.

[Ἄρχῃ.] γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ 11. Γ.
 εὐαγγέλιον, τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ,
 ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ ἄνθρωπον. οὐ δὲ γάρ 12.
 ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτό,
 οὔτε ἐδιδάχθην· ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως
 ἡγοῦ χριστοῦ. ἤκούσατε γάρ τὴν ἐμὴν 13.
 ἀναστροφὴν ποτε ἐν τῷ ἰουδαϊσμῷ, ὅτι
 καὶ ὑπερβολὴν ἐδίακον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ
 Θεοῦ, καὶ ἐπέρθουν αὐτήν. καὶ προέκι- 14.
 πτον ἐν τῷ ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνη-
 λικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσοτέρως,
 ζηλωτῆς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου πα-
 ραδόσεων. ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ Θεός, ὁ 15.
 ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρὸς μου, καὶ
 καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἀποκα- 16.
 λήψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγε-
 λίζωμαι αὐτὸν ἐν ταῖς ἔθνεσιν, εὐθέως
 οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι.
 οὐδὲ ἀπῆλθον εἰς ἱερουσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ 17.
 ἐμοῦ ἀποστόλους· ἀλλ' ἀπῆλθον εἰς ἀμα-
 βίαν,

I, 11. Γ. κυριακῆ κ. καὶ κυριακῆ μετὰ τὴν χριστοῦ
 γεννησιν. [καὶ νοεμβρίου ἰδ. καὶ μαΐου καὶ ἐν
 ἄλλοις· καὶ εἰς τὸν ἀδελφόν Θεον Ἰάκωβον.] ἀδελφοί,
 γνωρίζω ὑμῖν τὸ εὐαγγέλιον.

11. τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ] τοῦτο. E. Ath. I, 706.
 nominatim.

15. καὶ καλ. — χάρι. αὐτοῦ] omisit Ath. II, 455.

- βίαν, καὶ πάλιν ὑπέσχεψα εἰς δαμασκόν·
- 18 ἔπειτα μετὰ ἔτη τρεῖς ἀνῆλθον εἰς ἱεροσό-
λυμα ἵκρησαι πέτρων καὶ ἐπέμενα πρὸς
- 19 αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε. ἕτερον δὲ τῶν
ἀποστόλων οὐκ εἶδον εἰ μὴ Ἰάκωβον, τὸν
- 20 ἀδελφὸν τοῦ κυρίου. [Τέλος.] [Ἄρξου.] <sup>Τέλος τῆς
κυριακῆς.</sup>
ἀ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, Ἄρξου τῆς.
- 21 ὅτι οὐ ψεύδομαι. ἔπειτα ἦλθον εἰς τὰ
κλίματα τῆς συρίας καὶ τῆς κιλικίας.
- 22 ἤμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ πρῶτῳ ταῖς
ἐκκλησίαις τῆς ἰουδαίας, ταῖς ἐν χερσῶν·
- 23 μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν ὅτι ὁ διώκων
ἡμᾶς ποτε, νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν,
- 24 ἣν ποτε ἐπόρθει. καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ
τὸν Θεόν.

B. περὶ τῆς τῶν ἀποστόλων ἐπιμαρτυρήσεως εἰς τὴν ἐν
πίσει ζωὴν.

- II, 1. Ἐπειτα διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν
ἀνέβην εἰς ἱεροσόλυμα μετὰ βαρνάβαν,
2. συμπαραλαβὼν καὶ τίτον. ἀνέβην δὲ
κατὰ ἀποκάλυψιν, καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς
τὸ

20. συνεισφέρωμαι] συσσυροῦμαι. E. Ath. II, 523.

21. ἔπειτα] Praxapostoli hic necessario ὅτι, loca
ἔπειτα exhibent. Iidem vers. 20. omittunt δέ.
Cum nemo ante me integros Codd. huiusmodi
ad manus habuerit, nihil de hoc notare po-
tuerunt.

II, 2. ἀνεθέμην] Chryf. III, 364. et X, 679. vulgari-
tate.

τὸ εὐαγγέλιον, ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσι·
κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσι, μήπως εἰς
κενὸν τρέχω, ἢ ἔδραμον. ἀλλ' οὐδὲ τίτιος 3.
ὁ σὺν ἐμοί, ἔλλην ὢν, ἠναγκάσθη περιτομη-
θῆναι. διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδα-4.
δέλφους, οἵτινες παρεισήλθον κατασκοπή-
σαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν, ἣν ἔχομεν ἐν χρι-
στῷ ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς καταδουλώσωσιν.
οἷς οὐδὲ πρὸς ὄραν εἵξαμεν τῇ ὑποταγῇ, 5.
ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμεῖνῃ

Τέλος τῆς 2. πρὸς ὑμᾶς. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἀπὸ δὲ 6. E.

τῶν δοκούντων ἕναί τι, ὅποιοί ποτε ἦσαν,
οὐδὲν μοι διαφέρει πρόσωπον θεὸς ἀνθρώ-
που οὐ λαμβάνει. ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκούντες,
οὐδὲν προσανέθεντο. ἀλλὰ τούναντίον, 7.
ιδόντες, ὅτι πεπίστευμαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς
ἀκροβυστίας, καθὼς πέτρος τῆς περιτομῆς·
ὁ γὰρ ἐνεργήσας πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς 8.
περιτομῆς, ἐνήργησε καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη.
καὶ γνόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι 9.
ἰάκω-

II, 6. E. τῇ παρεσκευῇ τῆς ιδ. ἐβδ. ἀδελφοί, ἀπὸ τῶν
δοκούντων.

num, sed *ἐκωνοσάμην*. 680. Latinistae: *contuli*.
Sic plerumque reddunt *συμβάλλειν*. Ergo Codi-
ces recensione Occidentalis F. G. servata prima
syllaba ex *ἐνεθέρμην*, constarunt *ἀνεβαλόμεν*, loco
συνεβ. Ne autem fraus appareret, in illis Codd.
non est *contuli*, sed *εξοφύι*, quod ex Augustino
notat Sabat. Forte postea erunt, qui corrigant
ἐξεθέρμην.

Ἰακώβου καὶ κηφᾶς καὶ ἰωάννης, οἱ δοκοῦν-
 τες σύλκι εἶναι, δεξιάς ἔδωκαν ἔμοι καὶ
 βαρναβᾶ κοινανίας· ἵνα ἡμεῖς * μὲν εἰς τὰ
 10. ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομήν. μόνον
 τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύωμεν· ὃ καὶ
 ἐσπούδασαι αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι. [Τέλος.] Τέλος τῆς ε.

Γ. περι τῆς πρὸς κηφᾶν ἀντιῚθήσεως ὑπὲρ τῆς ἐν πίστι
 καὶ οὐκ ἐν νόμῳ σωτηρίας.

3. 11. [Ἀρχή.] ὅτε δὲ ἦλθε πέτρος εἰς ἀντιόχειαν,
 κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἀντίστην, ὅτι κατε-
 12. γνωσμένοι ἦν. πρὸ τοῦ γὰρ ἐλθεῖν τινος
 ἀπὸ Ἰακώβου, μετὰ τῶν ἐθιῶν συνήσθιεν·
 ἕτε δὲ ἦλθεν, ὑπέσπελλε καὶ ἀφᾶρζεν ἑαυ-
 15. τὸν, φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς. καὶ
 συνυπε-

II, 11. 3. τῆ β. τῆς ιε. ἐβδ. ἀδελφοί, ὅτε ἦλθε πέ-
 τρος εἰς.

9. Ἰακώβου] Chryf. X, 685. a. b. primum vulgari or-
 dine, sed mox: κηφᾶς, λέγων, καὶ Ἰακώβου
 καὶ ἰωάννης. Mei nihil mutant.

ἵνα ἡμεῖς] † μὲν. A. Habet et omittit Chryf.
 X, 685. Habet Basil. II, 672.

11. πέτρος]. κηφᾶς. E. Ex interpretatione Eusebii, qui
 hoc de alio aliquo Cepha explicat, in aliquos
 videtur venisse. Hanc interpretationem notat
 Theophyl. 456. et Oecum. I, 731. a. Ergo etiam
 ex meis omnibus unus tantum Theophyl. d. ex-
 hibet κηφᾶς. Repugnat Aug. 8. Hunc locum data
 opera singulari homilia tractat etiam extra ordi-
 nem Chryf. III, 363. b. seqq.

συνυπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι ὥστε καὶ βαρναβᾶς συναπήχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει· ἀλλ' ὅτε εἶδον, ὅτι οὐκ ὄρθο- 14.

ποδοῦσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον τῷ πέτρῳ ἔμπροσθεν πάνταν· εἰ σὺ Ἰουδαῖος ὑπάρχων, ἔθνηκῶς ζῆς, καὶ ἐν Ἰουδαϊκῶς, τί τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις Ἰουδαΐζειν; ἡμεῖς φύσει Ἰουδαῖοι, καὶ οὐκ ἐξ ἔθνων 15.

ἀμαρτωλοὶ [Ἀρχή.] εἰδότες, ὅτι ἐν δι- 16. Z.

καιούται αἰθρωπος ἐξ ἔργων νόμου, εἰάν μὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἡμεῖς εἰς χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιτεύσαμεν, ἵνα δικαιοδο-
μεν ἐκ πίστεως χριστοῦ, καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου· διότι ἐν δικαιοδοίεται ἐξ ἔργων

τέλος τῆς β. νόμου πᾶσα σάρξ. [Τέλος.] εἰ δὲ ζητοῦν- 17.

τες δικαιοδοίαι ἐν χριστῷ, εὐερίθημεν καὶ αὐτοὶ ἀμαρτωλοὶ, ἵνα χριστὸς ἀμαρτίας διάκονος; μὴ γένοιτο. εἰ γὰρ ἂ κατέλυ- 18.

σα, ταῦτα πάλιν ἀποδοίω, παραβάτην ἐμαυτὸν συνίστημι. ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου 19.
νόμου

II, 16. Z. κυριακῆ κα. καὶ κυριακῆ μετὰ τὴν ὕψωσιν. [καὶ ἐν τισιν· εἰς τὴν ἀγίαν σ. σύνοδον τὴν ἐν τρούλλῳ.] ἀδελφοί, εἰδότες.

14. ὑπάρχων]. Ita ter, semel ἄν. Chryf. X, 688. 689. a. b.

τί τὰ] πῶς τὰ. E. Ex Latino: quomodo.

18. συνίστημι] συνισάτω. E. Cyrill. VI, a. 86: ἐκκοδομήσω εἰ συνισάτω. Polsterius Griesbachius lauda-

νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα θεῶ ζήσω. χριστῶ
 συνεσαύρωμαι· ζῶ δὲ, οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ
 20. ἐν ἐμοὶ χριστός. ὁ δὲ νῦν ζῶ ἐν σκεκί,
 ἐν πίσει ζῶ τῆ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, τοῦ
 ἀγαπήσαντός με, καὶ παραδόντος ἑαυτὸν

H. 21. ὑπὲρ ἐμοῦ. [Τέλος.] [Ἐρχή.] οὐκ ἀθε- Τίλος τῶν β.
 τῶ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ· εἰ γὰρ διὰ νόμου κυριακῶν.
 δικαιοσύνη, ἄρα χριστὸς δωρεῶν ἀπέθανεν.

Δ. ὅτι διὰ πίσεως ἀγιασμός καὶ οὐ διὰ νόμου.

III, 1. ὧ ἀνόητοι γαλάται, τίς ὑμᾶς * ἐβάσκανε
 τῆ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι; εἰς κατ'
 ὀφθαλμοὺς ἰησοῦς χριστὸς προεγεγράφη, ἐν
 2. ὑμῖν ἔσαυρωμένος. τοῦτο μόνον θέλω
 μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν, ἐξ ἔργων νόμου τὸ
 πνεῦμα

II, 21. H. τῆ γ. τῆς ιε. ἐβδ. ἀδελφοί, οὐκ ἀθετῶ τὴν
 χάριν.

vit ex Cyrillo, prius non. Quae crisis? Wetste-
 nium, inquit, exscribo, Patres ipse non lego. —
 Laudo!

III, 1. ἐβάσκανε] ἐβάσκηκε. Sic et postea inveni in
 Codd. Sed vulgatum Ath. II, 391. mox etiam:
 μὴ πείθεσθαι τῆ ἀληθείᾳ.

τῆ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι] — E. Nullus omni-
 no meorum omittit. Chryf. X, 694. ante homi-
 liam omittit, nec memorat in interpretatione.
 Eadem verba omittit inferius 5, 7. Omittit et
 habet Cyrill. I, g. 429. II, 737. v. P.

ἔσαυρωμένος] καὶ τοῦτο ἔσαυρωμένος. Ath. II, 391.

2. ἀφ' ἡμῶν] Basil. II. 608. παρ' ὑμῶν, quod usita-
 tius. Vulgatum Ath. I, 520.

πνεῦμα ἐλάβετε, ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως;
 οὕτως ἀνόητοί ἐστε; ἐναρξάμενοι πνεύματι, 3.
 νῦν σαρκὶ ἐπιτελεῖσθε; τοσαῦτα ἐπά- 4.
 θετε ἐκῆ; εἶγε καὶ ἐκῆ. ὁ ὄν ἐπιχορη- 5.
 γῶν ὑμῖν τὸ πνεῦμα, καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις
 ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔργων νόμου, ἢ ἐξ ἀκοῆς
 πίστεως; καθὼς ἀβραάμ ἐπίστευσε τῷ 6.
 θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.

Ε. ὅτι καὶ ἀβραάμ ἐκ πίστεως ἐδικαιώθη εἰς τύπον
 ἡμῶν.

γινώσκετε ἄρα, ὅτι οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοί 7.
 Τέλος τῆς γ. εἰσιν υἱοὶ ἀβραάμ. [Τέλος.] [Ἀρχή.] 8. Θ.
 προιδούσα δὲ ἡ γραφὴ, ὅτι ἐκ πίστεως
 δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ θεός, προσηγγελίσατο
 τῷ ἀβραάμ: ὅτι * ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ
 πάντα τὰ ἔθνη. ὥστε ὁ ἐκ πίστεως, ἐυλο- 9.
 γῶνται σὺν τῷ πιστῷ ἀβραάμ.

Ξ. ὅτι νόμος οὐ δικαιοῖ, ἀλλ' ἐλέγχει, καὶ κατὰ
 ἐπιτίθησι, ἢν λείψῃ ὁ κρείτος.

ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων νόμου εἰσιν, ὑπὸ κατὰ- 10.
 ραν εἰσὶ γέγραπται γάρ: ἐπικατάρατος
 πᾶς, ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς γεγραμ-
 μένοις ἐν τῇ βιβλίῳ τοῦ νόμου, τοῦ ποιῆσαι
 αὐτά.

III, 8. Θ. συμβάτη κτ. καὶ συμβάτη πρὸ τῆς κρείτου
 γενήσεως: ἀδελφοί, προιδούσα ἡ γραφὴ.

6.] v. P.

8. ἐυλογηθήσονται] ἐνευλογηθήσονται.

11. αὐτά. ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δικαιοῦται

παρὰ τῷ Θεῷ, δῆλον· ὅτι ὁ δίκαιος ἐκ

12. πίσεως ζήσεται. ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ

πίσεως· ἀλλ' ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος,

I. 13. ζήσεται ἐν αὐτοῖς. [Τέλος.] [Ἄρξου.]

Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρτας

τοῦ νόμου, γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρτα

γέγραπται γάρ· ἐπικατάρτατος πᾶσι, ὁ

14. κρεμᾶμενος ἐπὶ ξύλου. ἵνα εἰς τὰ ἔθνη

ἡ εὐλογία τοῦ ἀβραάμ γένηται ἐν Χριστῷ

ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύματος

λάβωμεν διὰ τῆς πίσεως. [Τέλος.]

Z. ὅτι οὐκ ἐκ νόμου, ἀλλ' ἐξ ἐπαγγελίας τὰ ἀγαθὰ.

ὁ δὲ νόμος παρασκευαστὴς δι' ἐλέγχου.

IA. 15. [Ἀρχή.] ἀδελφοί, κατὰ ἄνθρωπον λέγω·

ὅπως ἀνθρώπου κεκυρωμένην διαθήκην συ-

δεῖς

III, 15. IA. τῆ δ. τῆς ιε. ιβδ. ἀδελφοί, κατὰ ἄν-
θρωπον λέγω.

12. ἄνθρωπος] — E. Omittit Chryf. X, 699. Cyrill.
I, g. 94. Nullus meorum omittit.

13. κατάρτα] + ἵνα ἡμεῖς τὴν ἐξ ἀνομίας ἀρὰν διαφύ-
γωμεν. E. Cyrill. IV, 115. sed fine varietate V,
d. 99. 132. et alibi. Semel tamen etiam de suo
exhibet ἐξεπρίετο, loco ἐξηγόρ. I, a. 55. Apud
Basil. II, 641. ἐξηγ. antea tamen ibi edebatur
ἠλευθέρωσε. Vulgatum Ath. I, 407. Negligenter
refert II, 68. Rectius 358.

δεις ἀθετεῖ ἢ ἐπιδιατάσσεται. τῷ δὲ 16.
 ἀβραάμ ἐρρήθησαν αἱ ἐπαγγελίαι, καὶ
 τῷ σπέρματι αὐτοῦ· οὐ λέγει καὶ τοῖς
 σπέρμασιν, ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ'
 ἑνός· καὶ τῷ σπέρματί σου, ὡς ἐστὶ χρι-
 στός. τοῦτο δὲ λέγω, διαθήκην προκεκυ- 17.
 ραμένην ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς χριστὸν, ὃ μετὰ
 ἔτη τετρακόσια καὶ τριάκοντα γεγονώς
 νόμος οὐκ ἀκυροῖ, εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν
 ἐπαγγελίαν. εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἢ κληρο- 18.
 νομία, οὐκέτι ἐξ ἐπαγγελίας· τῷ δὲ
 ἀβραάμ δι' ἐπαγγελίας κεχάρισται ὁ Θεός.
 τί οὖν ὁ νόμος; τῶν παραβάσεων χάριν 19.
 προσετέθη, ἄχρις οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρμα, ᾧ
 ἐπήγγελται, διαταγείς δι' ἀγγέλων, ἐν
 χειρὶ μεσίτου. ὃ δὲ μεσίτης, ἑνὸς οὐκ 20.
 ἔστιν·

16. οὐ λέγει] Basil. I, 395. οὐ γὰρ ἐπιτά, φησὶ, καὶ τοῖς — ἐπὶ ἑνός.

17. προκεκυρωμένην] κεκυρωμένην. E. v. P. Vulgatum etiam Cyrill. I, a. 54. fin.

19. προσετέθη] ἐτέθη. E. Proflus omittit Chryf. X, 702. Vulgatum in textu, sed aliquoties ἐτέθη in Ichol. Theodoret. προσετέθη urget Theophyl. 466. et Oecum. I, 742. a. Vulgatum Cyrill. I, a. 54. (non, 45.) I, g. 94. V. b. 340. ἐτέθη in textu, προσετέθη in marg.

ᾧ] ὁ. E. Cyrill. I, a. 54. I, g. 94. Ex Theodoro utrumque notatur pag. 377. ὁ Damasc. II, 166. Vulgatum Theophyl. et Oecum. Apud Orig. IV, 580. col. i. vers. a fine 8. editur ᾧ. Chryf. X, 702. b. habet ὡς.

21. ἔστιν ὁ δὲ Θεός, εἷς ἔστιν. ὁ οὖν νόμος
κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Θεοῦ; μὴ γέ-
νοιτο· εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος, ὁ δυνάμενος
ζωοποιῆσαι, ὄντως ἂν ἐκ νόμου ἦν ἡ δικαιο-
22. σύνη. ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ γραφή τὰ
πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν, ἵνα ἡ ἐπαγγελία
ἐκ πίστεως ἰησοῦ χριστοῦ δοθῇ τοῖς πιστεύουσι.

IB. 23. [Τέλος.] [Ἀρχή.] πρὸ τοῦ δὲ ἐλθεῖν τίλος τῆς δ.
τὴν πίσιν, ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα, συγ-
κεκλεισμένοι εἰς τὴν μέλλουσαν πίσιν ἀπο-
24. καλυφθῆναι. ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς
ἡμῶν γέγονεν εἰς χριστόν, ἵνα ἐκ πίστεως
25. δικαιοθῶμεν. ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως,
26. οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγόν ἐσμεν. πάντες
γὰρ υἱοὶ Θεοῦ ἔσε διὰ τῆς πίστεως ἐν χριστῷ
27. ἰησοῦ. ὅσοι γὰρ εἰς χριστόν ἐβαπτίσθητε,
χριστόν

III, 23. IB. τῆ ε. τῆς ιε. ἐβδ. καὶ εἰς τὴν ἁγίαν
βαρβάραν. [ἐν τισι, Σεπτεμβρίου ε. τῆς ἁγίας
μηνὸς ἁγίας. καὶ ιζ. τῆς ἁγίας σοφίας καὶ ὀκτω-
βρίου ε. τῆς ἁγίας χαριτίνης καὶ εἰς πολλὰς ἄλ-
λας γυναῖκας μέγτερας.] ἀδελφοί, πρὸ τοῦ ἐλθεῖν
τὴν πίσιν.

23. συγκεκλεισμένοι] συγκλειόμενοι. E. Ita Damasce.
Contra est meus g. et ceteri omnes. συγκλειόμε-
νοι Cyrill. I, a. 54. I, g. 95. V, d. 68. Vulga-
tum Chryf. X, 703. IX, 524. Cod. Vat. 1209.
vitiose habet συγκεκλεισμένοι.

27. Ath. II, 398. 616. ἐβαπτίσθησαν et ἐεδύσαντο.

χριστὸν ἐνεδύσασθε. οὐκ ἔνι ἰουδαίος, οὐδὲ 28.
 Ἕλλην· οὐκ ἔνι δούλος, οὐδὲ ἐλεύθερος· οὐκ
 ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· [Ἀρχή.] πάντες γὰρ IB.
 ὑμεῖς εἰς ἕτε ἐν χριστῷ ἰησοῦ. εἰ δὲ 29.
 ὑμεῖς χριστοῦ, ἄρα τοῦ ἀβραάμ σπέρμα
 ἔστε, καὶ κατ' ἐπαγγελίαν κληρονόμοι.

τέλος τῆς [τέλος.]
 ἁγίας.

H. ὅτι ὑπὸ κτίσιν ἦσαν οἱ ἐν νόμῳ.

λέγω δὲ, [Ἀρχή.] ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ κλη-IV, 1. IB.
 ρονόμος νήπιός ἐστιν, οὐδὲν διαφέρει δούλου,
 κύριος πάντων ὢν. ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους 2.
 ἐστὶ καὶ οἰκονόμους ἄχρι τῆς προθεσμίας
 τοῦ πατρὸς. οὕτω καὶ ἡμεῖς, ὅτε ἤμεν 3.
 νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἤμεν
 δεδουλωμένοι· [Ἀρχή.] ὅτε δὲ ἦλθε τὸ 4. II.
 πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς
 τὸν υἱὸν αὐτοῦ, * γεννώμενον ἐκ γυναικὸς,
 γενόμε-

III, 28. IB. προσέειπεν τῶν φάτων· ἀδελφοί, πάντες
 ὑμεῖς.

IV, 1. IB. εἰς μάστιγας. [ἐν ἄλλοις· Σεπτεμβρίου γ.
 τῆς ἁγίας βασιλείσης.] ἀδελφοί, ἐφ' ὅσον χρόνον
 ὁ κληρονόμος.

IV, 4. II. δεκεμβρίου κε. εἰς τὴν ἁγίαν τοῦ χριστοῦ
 γέννησιν. ἀδελφοί, ὅτε ἦλθε.

28. [εἰς ἕτε] ἐν ἕτε. E. Ath. 1, 699. Vulgatum 709.
 II, 409. ἐν ἕσμεν. Sed alia ibi etiam mutat.

IV, 4. γεννώμενον ἐκ· γεννώμενον ἐκ. A. Mirus est h. l.
 diffensus et Codicum et interpretum. Haec duo

vocabula autem etiam in aliis scriptoribus a scribis confusa esse, cum ex aliis locis, tum ex Platonis Crit. §. 12. p. 200. satis constat. Accedit h. l. diversitas temporum. Secundum enim γενόμενον videbatur in priore membro postulare, vel γεγεννημένον, vel γεννηθέντα. Sed hoc in N. T. urgeri nequit, cum praesentim γεννάμενος, aequè ut ista, notet *patum*. Sic est etiam Luc. I, 35. τὸ γεννώμενον. Rufus γενόμενος, dignitatem Christi nullo modo potest laedere, cum de eo Rom. 1, 5. dicatur: τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος δαυὶδ. Codices aequè sunt pro utroque. Certe nulla memorabilis multitudo pro alterutro definit. Videamus iam interpretes. Ex Chryf. X, 705. a b. ubi tamen legitur γενόμενον, nihil efficitur. VII, 51. editur γενόμενον et aequiparatur Matth. 1, 20. γεννηθέν. Sed hic non tam ad haec, quam ad γυνή respicitur. γενόμενον est etiam VI, 259. ubi temere inculcatur, τὸν μονογενῆ. II, 382. sine interpretatione est, ἐπεμψε γεννάμενον. 392. est γενόμενον. Quantum ergo scio, Chrysostomus nullibi hunc locum ita interpretatus est, ut constaret, quid legerit. Apud Clem. Alex. p. 118. edit. Pott. dissentiunt Codices. Ath. I, 391. II, 340. 354. habet γενόμενον. Sed γεννάμενον. II, 1. 27. Orig. I, 384. c. obiter laudat: ὡς γενόμενος ἐκ γυναικός. IV, 357. γενέσθαι ἐκ γυναικός καὶ γενέσθαι ὑπὸ τὸν νόμον. Apud Theodoret. p. 382. legitur γεννάμενον in textu, in schol. ἐκ παρθένου γεννηθεῖς. Et: οὐ γὰρ εἶπεν, ἀπέσειλεν αὐτὸν γενέσθαι ἐκ γυναικός — ἀλλὰ γενόμενον ἐκ γυναικός. Ergo apud eundem p. 562. eodem modo legendum videtur, etsi ibi editum sit, γενόμενον ἐκ γυναικός. καὶ οὐκ εἶπεν, ἀπέσειλεν αὐτὸν γενέσθαι ἐκ γυναικός, ἀλλὰ γενόμενον ἐκ γυναικός. Tamen in Cod. Aug. 6. Oecumenii est etiam: οὐ γὰρ εἶπεν ἀπέσειλεν αὐτὸν γενέσθαι, ἀλλὰ γενόμενον ἐκ γυναικός ἀπέσειλεν. Damasc. sine interpretatione γεννάμενον primo et secundo loco. v. II, 167. Haec lectio satis est notabilis. Vere enim

γενόμενον ὑπὸ νόμον· ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ζ.
ἐξαγορεύσῃ, ἵνα τὴν υἰθεσίαν ἀπολάβω-

Τέλος τοῦ προσορισμοῦ καὶ τῆς ε.
μεν. [Τέλος.] ὅτι δὲ ἔτε υἱοὶ, ἐξαπέσει-6.
ΛΕΥ

enim Christus, ex Judaeis ortus, *ἐγενήθη ὑπὸ νόμον*, sicut Abrahamus *ἐγενήθη πρὸ νόμου*. Verum hic altero loco repugnat meus Damasc. Cod. g. ac praeterea Parisinus, e quo editus est, unus est ex infimis. In Theophyl. editum *γενόμενον*. Sed Cod. Mosq. d. et Aug. 8. exhibent *γενόμενον*. In scholiis nihil definitur. Totus autem pendet ex Chryf. X, 705. VII, 51. Oecum. 1, 748. in schol. repetit *γενόμενον*. Nec aliter est in textu Cod. Mosq. n. et Aug. 8. Basil. III, 9. 402. *γενόμενος*. Priori loco consentit Cod. Mosq., posteriori Aug. vetustissimus ac praetantissimus, quos comparavimus. *γενόμενον* Cyrill. I, g. 253. V, a. 277. 512. V, b. 227. V, c. 13. V, d. 107. 145. VI, a. 38. 64. *γενόμενον*. VI, a. 36. *nec aliter hic legi potest*. Utroque loco in hoc versu *γενόμενον*. V, b. 386. Duos Codd. Latinos ad manus habui. Alter Mosquensis habet *natum*, alter Goetingensis habet *factum*. *Factum* absurdum est, etiam si *γενόμενον* legatur. Nemo apud Platonem l. l. ita stultus fuit, ut *γενόμενον* redderet *facti*. Postremo addo, versum 4. et 5. legi in Praxapostolis omnibus ter, in tribus diversis lectionibus. Sed apud Wettlenium et reliquos altum est silentium de huiusmodi Codicibus.

5. *ἐξαγορεύσῃ*] Chryf. X, 705. a. b. *ἐξαγορεύσῃ* et *ἐξαγορεύσῃ*. Vide 3, 15. ubi Cyrill. *ἐξεπρίατο* interpolavit. Apud Theodoret. equidem p. 382. vulgatum video. Sed Wettlenius, et apud Chryf., et apud Theodoret. aliter vidit. Loca autem non indicavit, ne et alii viderent.

6. *υἱοὶ*] † Θεοῦ. E. v. P.

λεν ὁ Θεὸς τὸ πνεῦμα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς
 τὰς καρδίας ὑμῶν, κράζον, ἀββᾶ, ὁ
 7·πατὴρ ὡς οὐκέτι εἰ δοῦλος, ἀλλ' υἱός·

εἰ δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος Θεοῦ διὰ χρι-
 ΙΔ. 8. 50ῦ. [Τέλος.] ἀλλά [Ἀρχή.] τότε μὲν ^{τέλος τῆς ε.}
 οὐκ εἰδότες Θεόν, ἐδουλεύσατε τοῖς μὴ ^{ἐν ἄλλοι}
 9. φύσει ὄντι Θεοῖς· νῦν δὲ, γνόντες Θεόν, ^{τῆς ἐσθῆς.}

μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ Θεοῦ, πᾶς
 ἐπιτρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ
 πτωχὰ

IV, 8. ΙΔ. τῆ ε. τῆς ιε. ἐβδ. ἀδελφοί, τότε (ὅτε.)
 μὲν οὐκ.

ὑμῶν] ἡμῶν. E. Ath. I, 186. 502. 552. sed 523.
 538. variant libri. Secundo loco habet etiam
 ἀπέστειλεν. II, 10. ἡμῶν. Sic et 184. v. P.

7. διὰ χριστοῦ] διὰ ἰησοῦ χριστοῦ t. διὰ Θεοῦ t. διὰ
 Θεόν. E. Ex meis unus Theophyl. Aug. 8. cum
 duobus recentioribus χ. et ψ. addunt ἰησοῦ.
 Reliqua nullus meorum agnoscit. κληρονόμος
 διὰ Θεοῦ. Cyrill. IV, 48. V, d. 151. et Basil. III,
 8. Ath. II, 11. Ibidem haec miscet cum Rom.
 8, 17. Scilicet Patres, in illa absurdissima dispu-
 tatione de praepositionibus contra haereticos, opus
 habebant praepositione διὰ, de deo patre adhi-
 bita. Vide istos tres locos Cyrilli, Basilii et
 Athanasii, et quae dixi in P. Πρὸς τοὺς ἀπίστους
 τοίνυν ὑπὲρ τῆς πίστεως οἱ ἑρθόδοξοι ἀπίστως καὶ
 ἀναισχύντως διεπληκτίσαντα, μελυβδίνοις χρι-
 σάμενοι ξίφεσιν. Scribae ergo religiosi, parum
 solliciti de rixis dogmaticorum puerilibus, fide-
 liter transcribebant, quod reperiebant.

8. μὴ φύσει] Basil. I, 254. 287. φύσει μὴ. Vulgatum
 Ath. II, 411. sed mox versu 9. ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

πτωχὰ σοιχεῖα, οἷς πάλιν ἀνωθεν δου-
 λείεν θέλετε; ἡμέρας παρατηρεῖσθε, 10.
 καὶ μῆνας, καὶ καιροὺς, καὶ ἐνιαυτούς·
 φοβουμαι ὑμᾶς, μή πως ἐκῆ κεκοπίακα 11.
 εἰς ὑμᾶς. γίνεσθε ὡς ἐγώ, ὅτι καὶ γὰρ ὡς 12.
 ὑμεῖς· ἀδελφοί, δεομαι ὑμῶν· οὐδὲν με ἠδέ-
 κήσατε. οἶδατε δὲ, ὅτι δι' ἀσθένειαν τῆς 13.
 σαρκὸς ἐνηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον·
 καὶ τὸν πειρασμὸν μου τὸν ἐν τῇ σαρκί μου 14.
 οὐκ ἐξουθενήσατε, οὐδὲ ἐξεπτύσατε, ἀλλ'
 ὡς ἄγγελον Θεοῦ ἐδέξασθέ με, ὡς Χριστὸν
 Ἰησοῦν. τίς οὖν ἦν ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν; 15.
 μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν, ὅτι, εἰ δυνατόν, τοὺς
 ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες ἂν ἐδώκατέ
 μοι ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀληθέυαν 16.
 ὑμῖν; ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς, ἀλλὰ 17
 ἐκκληῖσαι * ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα αὐτοὺς
 ζηλοῦτε.

14. μου, τὸν] ὑμῶν. E. Mei nihil mutant, nisi quod
 unus Theophyl. μου omittit, unus vero Oecum.
 id rasura amovit. Cyrill. V, a. 279. ὑμῶν τόν.

ἐξεπτύσατε] διεπτύσατε. E. Chryl. X, 707. ter.
 Ita et Theophyl. edit. Lond. et unus meorum
 Theophyl. d. v. P. Ibidem Chryl. omittit, ὡς
 χριστὸν ἰησοῦν. Regula haec est: Quae non re-
 periantur ibi, ubi Chrysostomus data opera lo-
 cum interpretatur, ea apud ipsum quaerenda sunt
 alibi. Refert ergo ista VII, 545. a.

17. ὑμᾶς θέλουσιν] ὑμᾶς θέλουσιν. Ita postea in
 quinque reperi. Tot enim post priorem editio-
 nem

- 18 ζηλοῦτε. καλὸν δὲ τὸ ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ πάντοτε, καὶ μὴ μένειν ἐν τῷ παρεῖναι
 19. με πρὸς ὑμᾶς. τεκνία μου, ὡς πάλιν ὠδίῳ, ἄχρις οὗ μερῶθ' ἡ χριστὸς ἐν ὑμῖν.
 20. ἤθελον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι, καὶ ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου ὅτι ἀπερσῶμαι ἐν ὑμῖν.

Θ. ὅτι ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ γυναικὶ τοῦ ἄβραάμ καὶ τῷ γνησίῳ παιδί ὑποτυπωθέντας, οὐ χρὴ δουλοῦσθαι νόμῳ.

21. λέγετέ μοι οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι,

IE. 22. τὸν νόμον οὐκ ἀκούετε; [Τέλος.] γέγρα- τέλος τῆς πται γὰρ, ὅτι [Ἀρχή.] ἀβραάμ δύο υἱοὺς ἔσχεν.

IV, 22. IE. τῶν ἀγίων καὶ δικαίων ἰωακείμ καὶ ἄνης. ἀδελφοί, ὁ ἀβραάμ.

nem in hac epistola comparavi. Haec lectio confirmatur etiam scholiis et interpretationibus interpretum omnium. v. Chryf. X, 707. e. Oecum. I, 752. a. b. ἡμᾶς Beza intulit. Si autem Birchio fides habenda, ἡμᾶς habet Vat. 1209. et alii. v. P. Paulo ante οὐκ ἀληθῶς, loco οὐ καλῶς Chryf. l. l.

Ζηλοῦτε] ζηλῶτε. E. Similiter supra post ἵνα correctum φυσιωσθε. v. 1. Cor. 4, 6. Aliqui in fine versus addunt ζηλοῦτε δὲ τὰ κρείττω χαρίσματα. E. Ex 1. Cor. 12, 31. Huiusmodi appendices nullus meorum agnoscit. Ita tamen Wetl. D. E. F. G. quos Iherquilianarios appellant.

19. ἄχρις] ἄχρις et μέχρις. Ath. I, 537. 553.

ἔσχεν' ἓνα ἐκ τῆς παιδίσκης, καὶ ἓνα ἐκ
 τῆς ἐλευθέρου. ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παι- 25.
 δίσκης, κατὰ σάρκα γεγέννηται· ὁ δὲ ἐκ
 τῆς ἐλευθέρου, διὰ τῆς ἐπαγγελίας.
 ἑστίν᾽ ἐστὶν ἀλληγορούμενα· αὐταὶ γὰρ εἰσιν 24.
 * δύο διαθήκαι· μία μὲν ἀπὸ ὄρου σινᾶ,
 εἰς δουλείαν γεινᾶσα, ἣτις ἐστὶν ἄγαρ.
 τὸ γὰρ ἄγαρ, σινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ ἀρα- 25.
 βία, συσχοιεῖ δὲ τῇ νῦν ἱερουσαλήμ, δου-
 λεύει δὲ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς. ἡ δὲ 26.
 ἄνω ἱερουσαλήμ, ἐλευθέρου ἐστὶν, ἣτις ἐστὶ
 μήτηρ πάντων ἡμῶν. γέγραπται γάρ· 27.
 εὐφραίνθητι σείρα, ἡ οὐ τίκτουσα· ῥῆξον
 καὶ βόησον ἢ οὐκ ᾠδίνουσα, ὅτι πολλὰ
 τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχού-
 σης

24. αἱ δύο] αἱ —.

25. δουλείαι· δέ] δουλείαι γάρ. E. γὰρ in nullo Cod.
 inveni. Wetst. ex Cyrill. I, g. 433. laudat γάρ.
 Laudo ex eodem 75. δέ. Pro γάρ laudat etiam
 Wetst. Orig. ad Matth. 21, 5. hoc est, IV, 739.
 Sed ibi nihil reperitur in ulla editione. Orige-
 nem ad h. l. pag. 102. notat etiam Griesbachius,
 tamen si eum legerit. In symbolis autem T. II. p.
 550. de eo silet. Ergo in eodem loco idem et
 vidit, et non vidit. Frustra ergo Bengelius in eo
 sanando operam et oleum perdidit.

26. πάντων] — E. Chryf. X, 710. e. attingit tantum
 priora huius versus verba, ἡ δὲ — ἐλευθ. ἐστ.
 Nullus meorum Codd. omittit πάντων. Servat
 etiam Cyrill. II, 674.

15. 28. σης τὸν ἄνδρα. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἡμεῖς ^{τέλος τῶν}
 δὲ, ἀδελφοί, κατὰ Ἰσαάκ, ἐπαγγελίας ^{ἀγίων}
 29. τέκνα ἐσμέν. ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κατὰ
 σάρκα γεννηθεῖς, ἔδωκε τὸν κατὰ πνεῦμα
 30. ὄντω καὶ νῦν. ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή;
 ἔκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς
 ὃ γὰρ μὴ κληρονομήσῃ ὁ υἱὸς τῆς παι-
 δίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρου.
 31. ἄρα, ἀδελφοί, οὐκ ἐσμέν παιδίσκης τέκνα,
 V, 1. ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρου. Τῇ ἐλευθερίᾳ
 οὖν,

IV, 28. 15. τῇ β. τῆς ις. ἐβδ. ἀδελφοί, ἡμεῖς κατὰ
 Ἰσαάκ ἐπαγγελίας.

30. τὴν παιδίσκην κ. τ. ὁ αὐτῆς] τὸν υἱὸν τῆς παι-
 δίσκης. E. Ita Chryl. X. 711. c. bis. Hunc se-
 quuntur aliqui Codd. Theophyl. et edit. Lond.

τῆς ἐλευθέρου] μου Ἰσαάκ. E. Codices Interquil-
 niarii. Hoc est data opera fabricari varias lectio-
 nes. Codex Lat. Goetting. antea habebat *liberae*,
 nunc, *meo Isaac*, A prima manu ita habet Cod.
 Demidou.

31. ἄρα] ἄρα οὖν τ ἄρα δὲ τ διὸ τ ἡμεῖς δέ. E. Unus
 Theophyl. d. contra Chrylostomum et contra re-
 liquos omnes meos habet *διὸ*. Scilicet dubita-
 bant, utrum ἄρα esset *ἑρωτηματικόν*, an *συνακτι-
 κόν* seu *συλλεγιστικόν*. ἡμεῖς δὲ est ex vers. 28.
 Cyrill. habet *διὸ* et *ἡμεῖς δέ*. V, a. 280. I, g. 75.
 Ex eo ergo. efficitur? — Nihil.

V, 1.] Chrylostomus ex superioribus adhuc in mente
 habebat *ἐξαγοράζειν*. Ergo X, 712. in principio
 homiliae ita refert: τῇ γὰρ ἐλευθερίᾳ, φουσίῃ,
 ἢ χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασε, σῆκετε. Probi Co-

οὐκ, ἢ χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, σήκετε,
καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε.

I. ὅτι ἡ κλήσις ἡμῶν οὐχ ὑπόκειται περιτομῇ καὶ νόμῳ, διὰ τὸ τοῦ χριστοῦ πάθος.

ἴδε, ἐγὼ παῦλος λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰάν περι- 2.
τέμνησθε, χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει.
μαρτυροῦμαι δὲ πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ πε- 3.
ριτεμνομένῳ, ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν
νόμον ποιῆσαι. κατηργήθητε ἀπὸ τοῦ 4.
χριστοῦ ὅτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε, τῆς
χάριτος ἐξέπεσατε. ἡμεῖς γὰρ πνεύματι 5.

ἐκ

ces hic nihil mutant. Ex meis unus addit ὁ, unus rasura exclulit ἢ, tres habent ὑμᾶς. In his est unus Theophylacti, unus Oecumenii, unus cum scholiis mixtis. Repugnant ergo adeo ceteri Codd. Theophyl. et Oecum.

ἐνέχεσθε] ὑπέχεσθε τ ἀνέχεσθε. E. Posteriorius profus absurdum est. Ita tamen in textu Oecum. editum. In scholiis nihil est. Contra sunt mei Codd. Oecumen. Ἀνέχεσθε ortum est ex incogitantia, ut mox ἀνέκοψε vers. 7. ὑπέχεσθε, quod est in edit. Theophyl. Lond. non animadversum est, etsi per se non absurdum sit. Intelligitur enim τὸν τεράχλην. v. Zosim. p. 602. Reliqui autem Theophyl. Codd. repugnant editioni Londinenli et meo d. qui itidem ὑπέχεσθε habet Vulgatum Basil. II, 641.

2. ἴδε] ἴδε. De hoc monui.

3. ποιῆσαι] πληρῶσαι. E. Ita aliquoties Chryf. X, 713. 714. 1, 603. bis. XI, 371.

- ἐκ πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπειδεχό-
 6. μεθα. ἐν γὰρ χριστῷ ἰησοῦ ἕτε περι-
 τομή τι ἰσχύει, ὅτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ
 7. πίσις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη. ἐτρέχετε
 καλῶς· τίς ὑμᾶς * ἐνέκοψε τῇ ἀληθείᾳ
 8. μὴ πείθεσθαι; ἢ πεισμοὴ ὅκ ἐκ τοῦ
 9. καλοῦντος ὑμᾶς. μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ
 10. φύραμα ζυμοῖ. ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς
 ἐν κυρίῳ, ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε· ὁ δὲ
 ταράσσων ὑμᾶς βασάσει τὸ κρίμα, ὅσις
 Z. 11. ἂν ἦ. [Τέλος.] ἐγὼ δὲ [Ἀρχή.] ἀδελ- Τέλος τῆς β.
 φοὶ, εἰ περιτομὴν ἔτι κυρύσσω, τί ἔτι διώ-
 κομαι; ἄρα κατήρηγται τὸ σκάνδαλον τοῦ
 5αυροῦ.

IA. ὑπογραφή τῆς κατὰ πνεῦμα ἐλευθερίας.

12. ὄφελον καὶ ἀποκόψονται εἰ ἀναστατοῦντες
 ὑμᾶς.

V, 11. 12. τῇ γ. τῆς 15. ἐβδ. ἀδελφοὶ, εἰ περιτομὴν
 ἔτι κηρύσσω.

7. ἀνέκοψε] ἐνέκοψε.

τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι] — E. Chryf. X, 714.
 715. omittit. Habet Cyrill. V, a. 369. Damasc.
 II, 448.

9. ζυμοῖ] Basil. II, 445. variant Codd. inter hoc et
 δολοῖ. 514. δολώση, loco δολοῖ, arbitraria muta-
 tione. Sed vulgatum 594. 527. v. 1. Cor. 5, 6.

10. ἐν κυρίῳ] Chryf. X, 666. e. omittit 715. b. c. ha-
 bet, ἐν χριστῷ, et, ἐν κυρίῳ. Plura eius loca nolo
 cumulare. v. P.

12. ἀποκόψονται] Mirabilem Maximi Homologetae in-
 ter-

ὑμᾶς. ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλή-13.
 θητε, ἀδελφοί· μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν
 εἰς ἀφορμὴν τῆ σαρκί, ἀλλὰ διὰ τῆς
 ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις. ὁ γὰρ 14.
 πᾶς νόμος ἐν ἐνὶ λόγῳ πληροῦται, ἐν τῷ
 ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ἑαυτόν.
 εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε, 15.
 βλέπετε, μὴ ὑπὸ ἀλλήλων ἀναλωθῆτε.
 λέγω δὲ πνεύματι περιπατεῖτε, καὶ ἐπι-16.
 θυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε. ἡ γὰρ 17.
 σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος· τὸ
 δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκὸς· ταῦτα δὲ
 ἀντίκεινται ἀλλήλοις, ἵνα μὴ ἂν θέλητε,
 ταῦτα ποιῆτε. εἰ δὲ πνεύματι ἄγεσθε, 18.
 οὐκ ἐστὶ ὑπὸ νόμον. Φανερά δὲ ἐστὶ τὰ 19.
 ἔργα τῆς σαρκὸς· ἅτινά ἐστι, μοιχεία, πορ-
 νεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια· εἰδωλολα-20.
 τρεία, φαρμακεία, ἔχθρα, ἔρις, ζῆλοι,
 θυμοί,

interpretationem I, 331. nec Helychius, nec Phauo-
 rinus vindicat, cum hi ad alium respexerint
 locum.

13. ὑμεῖς γὰρ] Chryl. X, 718. a. ὑμεῖς δὲ ἀδελφοί.
 ἀγάπης] + τοῦ πνεύματος. E. Basil. II, 455.
14. ὁ — πληροῦται] Sine varietate Chryl. X, 719.
 VI, 289.
 ὡς ἑαυτόν] ὡς σεαυτόν. A.
- 17.] Basil. II, 441. quaedam pro arbitrio mutat. Vul-
 gatium 449. 625. ἀντίκεινται Ath. II, 516. 525.

θυμοί, ἐριθείαι, διχοσασίαι, αἵρέσεις,
 21. φθόνοι, φόνοι, μέθαι, κῶμοι, καὶ τὰ
 ὅμοια τούτοις, ἃ προλέγω ὑμῖν, καθὼς
 καὶ προεῖπον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσ-
 στοντες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν.

Η. 22. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ὁ δὲ καρπὸς τοῦ Τέλοστίου γ.
 πνεύματος, ἔστιν ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη,
 μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίσις,
 23. πραΰτης, ἐγκράτεια. κατὰ τῶν τοιού-
 24. των οὐκ ἔστι νόμος. οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ,
 τὴν σάρκα ἐσαύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασι
 25. καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. εἰ ζῶμεν πεινῶμεν,
 26. πνεύματι καὶ σοιχῶμεν. μὴ γινώμεθα
 κενό-

V, 22. Η. σαββάτῳ κζ. καὶ εἰς ὁσίους. [ἐν τισὶ
 σепτεμβρίου γ. τοῦ ἁγίου ἀνδρέου καὶ σепτεμ-
 βρίου ζ. τοῦ ἁγίου σεφάνου πάπα ἑσθῆς. καὶ
 σепτεμβρίου ι. τοῦ ἁγίου βαριφαβᾶ. καὶ ὀκτω-
 βρίου ι. τοῦ ἁγίου εὐλαμπίου. καὶ εἰς πολλοὺς
 ἄλλους ἁγίους.] ἀδελφοί, ὁ καρπὸς τοῦ πνεύ-
 ματος.

24. χριστοῦ] + ἰησοῦ. E. Basil. II, 640. 641. Sed
 525. variant Codd. Vulgatum Ath. II, 525.

25. εἰ ζῶμεν] ζῶμεν οὖν ἐν. Chrys. X, 722. c. Sine
 variet. Basil. II, 644. Cyrill. V, b. 111. Sed 129.
 (Sic enim corrigendum.) σοιχειῶμεν, et in marg.
 σοιχοῦμεν.

26. γινώμεθα] γενώμεθα. A. Basil. I, 572. Codices
 sunt pro priori II, 97. γενώμεθα. Variant Codd.
 432. 439. 462.

κενόδοξοι, ἀλλήλους προκαλούμενοι, ἀλλή-
λοις φθονῶντες. Ἀδελφοί, ἐάν καὶ VI, 1.

προληφθῆ ἄνθρωπος ἐν τῇ παραπτώματι,
ὕμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν
τοιούτον ἐν πνεύματι πραότητος· σκοπῶν
σεαυτὸν, μὴ καὶ σὺ πειρασθῆς. [Λεχί.] 2. 10.

ἀλλήλων τὰ βάρη βαρύνετε, καὶ οὕτως
ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ χριστοῦ.

Τέλος τοῦ
σαββάτου
καὶ τῶν
ἡμερῶν.

[Τέλος.] εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναι τι, μη-3.
δὲν ἂν, ἑαυτὸν φρεναπατά. τὸ δὲ ἔργον 4.
ἑαυτοῦ δοκιμαζέτω ἕκαστος, καὶ τότε εἰς
ἑαυτὸν μόνον τὸ καύχημα ἔξει, καὶ οὐκ
εἰς τὸν ἕτερον. ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορ-5.
τίον βαρύνει. κοινωεῖτω δὲ ὁ κατηχού-6.
μενος τὸν λόγον τῷ κατηχῶντι, ἐν πᾶσιν
ἀγαθοῖς. μὴ πλανᾶσθε θεὸς οὐ μυκτη-7.
ρίζεται ὁ γὰρ ἐάν σπείρη ἄνθρωπος, τοῦτο
καὶ θερίσει. ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα 8.
ἑαυτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν·
ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα, ἐκ τοῦ πνεύ-
ματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον. τὸ δὲ καλὸν 9.

ποιοῦν-

VI, 2. 10. τῇ δ. τῆς ις. ἐβδ. ἀδελφοί, ἀλλήλων τὰ
βάρη.

ἀλλήλοις] ἀλλήλους. A. Multi Codd. et Chryf.
X, 723. Oecum. in textu et in schol. Ita quo-
que alter Cod. Theodoret. pag. 392.

VI, 7. οὐ μυκτηρίζεται] Theodoret. p. 393. ἰφορᾶ
πάντα explicat, ac si μυκτίζεται legerit. Non
inepte! Tamen contra Codices.

10. ποιούντες μὴ ἐκκακῶμεν· καιρῶ γὰρ ἰδίῳ
 10. θερίσομεν, μὴ ἐκλυόμενοι. ἄρα ἔυν ὡς
 καιρὸν ἔχομεν, ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν
 πρὸς πάντας, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς
 οἰκείους τῆς πίστεως. [Τέλος.] Τέλος τῆς δ.

IV. ἀποτροπὴ ἀπὸ τῶν ἐλκόντων ἐπὶ τὴν περιτομήν,
 καὶ περιστροφὴ πρὸς νέαν ζωὴν τὴν ὑπὸ πνεύμα.

K. 11. [Ἄρχή.] ἴδετε πηλίκους ὑμῶν γραμμασιν
 12. ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ. ὅσοι θέλουσιν
 εὐπρόσωπῆσαι ἐν σαρκί, ἔυτοι ἀναγκάζου-
 σιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, μόνον ἵνα μὴ τῶ
 13. σαυρῶ τοῦ χριστοῦ διάκωνται. οὐ δὲ γὰρ
 οἱ περιτεμνόμενοι αὐτοὶ νόμον φυλάττουσιν·
 ἀλλὰ θέλουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, ἵνα
 ἐν

VI, 11. K. κυριακῇ κβ. καὶ κυριακῇ πρὸ τῆς ὑψώσεως.
 [ἐν τισι, σεπτεμβρίου ιγ.] ἀδελφοί, ἴδετε, πηλί-
 κοίς.

9. ἐκκακῶμεν] ἐγκακῶμεν. Wetf. A. Vat. 1209. feu
 B. ἐγκακῶμεν. Eiusdem D. Orthographia, ut vo-
 cant, lapidaria! Immo barbarorum Lapithaea.

10. πάντας] + μέν. E. Basil. II, 663.

12. διάκωνται] Absurdam lectionem διακωνται memo-
 rat et interpretatur Oecum. I, 767. d. Codex Aug.
 G. non agnoscit istud scholium, sed habet solum:
 ἵνα μὴ, παραπλησίως ἡρεῖν τὸν χριστὸν κηρύττον-
 τες, ἀκίζονται — ἵνα μὴ — ἐλαύνονται.

13. περιτεμνόμενοι] περιτεταμημένοι. A. Ita posita in
 quatuor invenit.

ἐν τῇ ὑμετέρα σαρκὶ καυχῶσονται.

Τέλος ἐν
τισί. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο 14. Κ.
καυχᾶσθαι, εἰ μὴ ἐν τῷ σαρκῷ τοῦ κυρίου
ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος
ἐπαύρωται, καὶ γὰρ τῷ κόσμῳ. ἐν γὰρ 15.
χριστῷ ἰησοῦ ὅτε περιτομή τι ἰσχύει, ὅτε
ἀκροβυστία, ἀλλὰ καινὴ κτίσις. καὶ ὅσοι 16.
τῷ καινῷ ταύτῳ σοιχῆσουσιν, εἰρήνη ἐπ'
αὐτοὺς καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ
θεοῦ. τοῦ λαοῦ, κόπους μοι μηδεὶς 17.
παρεχέτω· ἐγὼ γὰρ τὰ σίγματα τοῦ
κυρίου

VI, 14. Κ. τῇ μεγάλῃ σ. ἄρα α. ἐν ἄλλῳ· ἄρα θ.
ἀδελφοί, ἐμοὶ μὴ γένοιτο.

15. ἐν γὰρ χριστῷ ἰησοῦ ὅτε] ὅτε γάρ. Chryl. X,
728. e.

ἰσχύει] ἔστιν. E. Latinistae non nulli loco *valet*
habent *est*. Pro *ἐστὶν* Wettl. laudat etiam Origenem.
Eundem ex Wettlenio laudat Griesbachus. Atqui Origenes hunc versum non habet, sed ver-
sum 14. habet decies. Idem valet de Theophyl-
lacto ad Mich. VII, 14. quem uterque etiam pro
ἐστὶν laudavit. Locus est in edit. Venet. T. V,
p. 319. Sed et ibi solus versus 14. ἐμὸν — τῷ
κόσμῳ recitatur. Apud Wettlenium est error hu-
manus, aut ipsius, aut typothetae, qui id non
ad vers. 14. sed ad 15. retulerat. Griesbachium
vero, cuius omnis critica scientia in eo continetur,
ut Wettlenium et alios excusaret, usu oculo-
rum privarunt venenata exhalatione sua Codices
Ierquiliarii A. C. D. E. F. G. Vat. 367. 1209.
etc. Tam periculosum est ac miserum, alios ex-
scribere. Ita alibi idem Griesbachius ad Act. 14,
16. ex Sabatierio intulit *sinivit*, ut *canivit*.

κυρίου ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βασάζω.

18. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ
μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί. ἀμήν.

[Τέλος.]

Τέλος τῶν β.
κυριακῶν
καὶ τῆς
μεγάλης σ.

Πρὸς γαλάτας ἐγράφη ἀπὸ θώμης διὰ
χειρὸς παύλου. σίχην. σῶγ.

17. βασάζω] Chryl. X, 729. d. οὐκ εἶπεν, ἔχω, ἀλλὰ
βασάζω, ὡσπέρ τις ἐπὶ τροπαίοις μέγα φρονῶν,
ἢ σημείοις βασιλικαῖς. — καθάπερ οἱ σημειοφόροι
τῶν στρατιωτῶν. Oratorie magis, quam vere!
Hoc sensu tamen Griesbachius, ut modo vidimus,
βασάζει τὰ τῶν ἄλλων σφάλματα καὶ παρεξά-
ματα.

Η

Π ρ ὸ ς Ἐ φ ε σ ῖ ο υ ς

Ἐ π ῖ σ ο λ ῆ .

A. περι τῆς ἐν χριστῷ ἐκλογῆς ἡμῶν καὶ εἰσαγωγῆς
καὶ τελειώσεως.

[Ἀρχή.] Παῦλος ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ I, I. A.
διὰ θελήματος θεοῦ, τοῖς ἁγίοις * τοῖς
ῥουσιν

I, I. A. τῆ ε. τῆς 15. ἐβδ. παῦλος ἀπόστολος ἰησοῦ
χριστοῦ.

I, I: παῦλος] Qui de Patrum auctoritate in consti-
tuendo textu ipsi incorrupte et vere statuere vo-
lunt. eos humaniter rogo, ut saltem in hac una
epistola acriter attendant ad loca, ex eis a me
hic deinceps ad finem epistolae notata. Recte
enim examinatis omnibus, sine ullo dubio iudica-
bunt, se sequi oportere auctoritatem proborum Co-
dicum N. Testamenti. — Non nulli fabulantur,
Paulum hanc epistolam, pluribus exemplis scri-
ptam, Tychico tradidisse, sine ulla ullius gentis
aut civitatis compellatione, relicto nimirum spatio
vacuo inter τοῖς ῥουσιν et καὶ πισοῖς, ut ita Tychi-
cus, ad hanc vel illam gentem aut civitatem se-
cundis ventis delatus et appulsus, prouti ei com-
modum

modum et quaesiuosum videretur, ipse cuiusque gentis aut civitatis nomen interponeret. Scilicet acuti illi et ingeniosi critici norant, idem fieri a mendicantibus erroribus, qui plures sibi ab infimi generis scribis eiusdem argumenti conscribendas curant epistolas, sine nominum indicibus, ut eis poltea, si alicubi lucrosum videatur, addi possint nomina, ac sic homines simplices et faciles pecuniola emungantur. Mendicam ergo illi et mercenariam faciunt religionem christianam, ac Paulum cum Tychico in infimam hominum faciem immergunt. Quis enim vir honestus et prudens eiusmodi epistolas erroneas, nemini homini dicatas, scribat, et circulatoris hominis fidei et arbitrio committat? Accedit, quod Paulus ipse conqueritur, suo nomine ab aliis confictas esse epistolas. Nonne ergo ita suas ipse suspectas reddidisset? Sed ista versutia et ἀνθρώπων-παρουσία procul remota erat a Pauli fortitudine, constantia et gravitate. v. Gal. 1, 10. Quod si ergo hanc epistolam ad plures civitates perferendam decrevisset, ipse nomina earum addenda curavisset. Opinantur etiam non nulli, hanc epistolam non esse scriptam ad Ephesios, quod in fine desunt salutationes ad certos ac Paulo notos homines. Atqui salutationes desunt etiam in secunda ad Corinthios. Verum homines leves quamlibet suspicionem imaginariam arbitrantur probabilem. Ut aliorum testimonio praetermittam, in primis Codicum, Praxapostolorum, qui toties ante singulas lectiones repetunt, πρὸς Ἐφεσίους, item interpretum; testantur, hanc epistolam ad Ephesios scriptam esse Clem. Alex. p. 88. c. 499. c. Orig. I, 205. 250. 458. Ath. I, 430. 406. 543. 523. II, 15. 479. 4. 6. Cyrill. V, a. 605. et, qui in primis in hac disputatione notandus est, Basil. I, 254. 480. III, 8. Reliqua horum et aliorum loca consulto praetermitto. Unum tantum addo ex Latinis, qui hanc epistolam data opera interpretatus est. Is est Ambrosius T. V.

p. 346. Is ergo in textu exhibet: *Sanctis omnibus, qui sunt Ephesi, et fidelibus in Christo Jesu*. Et in interpretatione: *Sanctis et fidelibus in Christo Jesu, qui sunt Ephesi*. Ad quos vero hanc epistolam scriptam opinantur? Ad Laodiceños. Quibus argumentis moti? Quod ad Coloss. 4, 16. legitur: τὴν ἐκ λαοδικείας ἐπιστολὴν ποιήσατε, ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε. Ergo epistola, quae ἐκ seu ἀπὸ λαοδικείας scripta est, scripta est etiam ad (πρὸς) Laodiceños. Ingeniose profecto! Vide ad cum locum interpretes.

τοῖς ἁγίοις τοῖς ὄντι] τοῖς posteriori errore hypothetae abest in edit Gregor. Habet enim edit. Fellii. Nugatorius interpres Origenes comparabat inter se initia epistolarum Pauli. Fortasse in commentario ad Rom. 1, 8. Id enim *aliquo modo* licet colligere ex Rufini interpretatione. v. Orig. IV, 467. col. 2. e. *Aliquo modo* dixi, quod, et Rufinus, et Hieronymus, partim pro suo arbitrio, partim contra omnem fidem interpretati sunt Origenem. Id enim discitur ex fragmentis Graecis, quae ad nostra tempora pervenerunt. In ista comparatione igitur Origenes mentionem faciebat etiam epistolae ad Ephesios, ut in edito l. l. Ex illis nugis in uno solum Codice Aug. 6. ad Ephes. 1, 1. scholium reperi. Antecedunt autem ibi duo alia, quae hic deinceps reddenda sunt. Illa scholia autem referuntur ad vocabulum ἁγίοις. 1) ὅσα, ὅσα ἦν τότε ἀρετὴ, ὡς καὶ κοσμικοὺς ἀνδράπους, γυναῖκας καὶ παῖδας ἔχοντας, ἁγίους ἀκούειν. 2) Ἄλλος ὅτι ὡς πιστοὺς αὐτοὺς ἁγίους καλεῖ. 3) Ὁριγένης δὲ, ὡς ἐπὶ Ἐφεσίων (Ephesios ergo appellat, non Laodiceños.) μόνων κείμενον, (nimirum τὸ ἁγίοις.) παρεῖλον ὀνομαζομένον. Hic primo mentitur, cum dicit, de Ephesinis solis id, nimirum, *sanctis*, dictum esse. Nam et de aliis piis dictum est, ac nominatim, ut hic, in principio epistolae, Philipp. 1, 1. Deinde ex eo nondum sequitur.

ὅτι

ὅτι παρέλκει, etiam si de his folis dictum fuerit. Hac Origenis, ut videtur, auctoritate motus Basil. I, 254. e. sine dubio exclusit, τοῖς ἁγίοις. Nam de omisso, ἐν ἐφέσω, hic profus non agit, sed de singulari usu verbi ὄνσι. Verum locus Basilii ita tortuosam et obscuram habet sententiam, ut nullo modo excoḡitari possit, quid tandem voluerit. Habet autem ita: τοῖς ἐφεσίοις (ergo non, Laodicens.) ἐπισέλλων, ὡς γνησίου ἡγαμένοις τῷ ὄντι (nimirum, τῷ ἀληθινῷ Θεῷ.) δι' ἐπιγνώσεως, ὄντας αὐτοὺς ἰδιαζόντως (singulari modo) ἠνόμασεν, ἐπὶ τῶν τοῖς ἁγίοις, τοῖς ὄνσι καὶ πιστοῖς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. οὕτω γὰρ εἰ πρὸς ἡμῶν (Origenes) παραδεδόκασι, καὶ ἡμεῖς ἐν τοῖς παλαιοῖς τῶν ἀντιγράφων (aut, nullis, aut, Origenis. Sic enim etiam Chrysostomus, Athanasius, Hieronymus et alii, mendacia Origenis deinde in Codicibus a se inventa gloriantur. Exempla plura memoravi.) ἐυρέκαμεν. Sine dubio, ut dixi, omittebat, τοῖς ἁγίοις, etsi hic a scribis contra mentem eius additum sit. Fortasse ergo, omisso, τοῖς ἁγίοις, scripserat: τοῖς ἐφεσίοις, τοῖς ὄνσι καὶ πιστοῖς. Concedo tamen etiam, a Basilio exclusum esse, ἐν ἐφέσω, ne eius interpretatio, ut nunc legitur, profus sit absurda et puerrilis. Sed vel sic absurda est. Dicendum enim erat, τοῖς ὄντως πιστοῖς. Nemo enim unquam Christianos in ὄντας et οὐκ ὄντας distribuit. At enim vero, dixerit quispiam, Basilius illo in loco totum genus humanum in μὴ ὄντας, id est, gentiles, et ὄντας, id est, Christianos distribuit. Verum, si Christiani omnes sunt ὄντες, Ephesii non possunt ἰδιαζόντως esse ὄντες. Ergo vel sic haec interpretatio sensu caret. Sed, missis his argutiis, gratificemur cupiditati et pertinaciae quorundam hominum, dicamusque, a Basilio omissum esse, ἐν ἐφέσω. Ex eo tamen nondum sequitur, ἐν λαοδικείᾳ, interponi debere. Ut enim Basilium defenderemus, concessimus excludi, ἐν ἐφέσω. Ita vero, si interponatur, ἐν λαοδικείᾳ,
in

in aliam foveam incidit. Ita enim, τοῖς ὄνσι non ἀπολύτως et ἰδιωζόντως seu κατ' ἐξοχὴν dicitur, sed refertur ad ἐν λαοδικείᾳ, quod adeo pueris notum est. Basilium autem non legisse ἐν λαοδικείᾳ, nisi ex aliis eius locis, attamen ex hoc ipso appareret. Dicit enim: τοῖς ἰφροσίοις ἐπισέλλων. Basilium per Origenem in fraudem pellectum esse, coniciebam iam, antequam etiam Cod. Augustinum videram. v. Addenda ad epil't. ad Thessalonicenses in priore editione mea pag. 527. Hieronymi ad h. l. animadversio, quae ipsa etiam Origenem videtur respicere, non est absurda. Habet ergo in commentario, ad verba: *sanctis omnibus, qui sunt Ephesi*, ita: *quidam curiosius, quam necesse est, putant ex eo, quod Moysi dictum sit: Haec dices filiis Israel: Qui est, misit me: etiam eos, qui Ephesi sunt sancti et fideles, essentiae vocabulo nuncupatos. — Alii vero simpliciter, non ad eos, qui sunt, sed qui Ephesi sancti et fideles sint, scriptum arbitrantur.* Origenes ergo, non ideo, quod aliter in Codicibus legebatur, sed quod apud Moysen legebatur, *qui est*, hanc interpretationem interponebat. Origenes igitur ante et post ἐν ἰφροσῷ distinxit, et ista, τοῖς ὄνσι, explicavit ἀπολύτως. Nihil potest excogitari absurdius. Revertor ad primum et secundum scholium, quae paullo ante memoravi. Secundum solum probō, quod habet correctionem primi, monachici et inepti. Primi scholii vestigia sunt apud Oecum. II, pag. 2. a. Repetitum autem est ex Chrysolomo, qui ita habet statim in principio primae homiliae in epil't. ad Ephesios. Suspicor autem, ipsum etiam Chrysolomum per nugas Origenis ad hanc mirabilem interpretationem deductum esse. Certe indigna erat, quae hic repeteretur a scholorum conquistatoribus et collectoribus. De Basilio adhuc addo. Loco laudato 1. Cor. i, 28. τὰ μὴ ὄντα explicat de gentilibus. Igitur ex opposito, οἱ ὄντες, sunt Christiani, seu, οἱ κατὰ πίσιν.

δοῦσιν ἐν ἐφέσῳ, καὶ πιστοῖς ἐν χριστῷ
2. ἰησοῦ. χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ
θεοῦ

πίσιν ἠνωμένοι τῷ ὄντι. Editor eo in loco, cura
Ducacii contra Bezam retulisset disputationem,
quae ibi legitur p. 702., tandem tamen ipse addit:
*fatebimur nos, videri Basiliam rem non satis
attendisse.* Bezam, ni fallor, nemo hic reprehen-
dere potest, qui Basilii interpretationem in suis
ad h. l. animadversionibus, *argutam* esse, pronun-
ciavit. Multa de hoc loco disputavi in den Leip-
ziger allgemeinen literarischen Anzeiger Num. 188.
pag. 1851 — 1854. des Jahrs 1800. Vide prae-
terea hic infra ad Coloss. 1, 2. 1. Thess. 1, 1.
Tit. 1, 4. Haec loca enim omnia ex nugaci in-
terpretatione Origenis corrupta sunt. Traetabat
initia epistolarum Pauli. Ea tamen perverse lau-
dabat. Ille ergo totus locus ex interpretatione
Rufini cognoscendus est.

ἐν ἐφέσῳ] Tanquam probabilem lectionem Wer-
slemius notat, ἐν λαοδικείᾳ. Ex quibus Codici-
bus? Ex nullis. Ex quibus metaphrasis? Ex
nullis. Ex quibus interpretibus? Ex nullis. Ex
quibus Patribus? Ex nullis. Unde ergo? Scili-
cet miser et infelix Tychicus, cum diu oppida
omnia cum illis huius epistolae triginta, nomine
carentibus, exemplis, quae Critici in somnio vide-
runt, peragrasset, tandem in suburbio Laodiceno,
in deversorio, sub insigni *Asini viridis*, inspe-
ctantibus ἄγνωπεσέροις criticis, sua manu interpo-
suit, ἐν λαοδικείᾳ, ut ita saltem unum exemplum
extruderet. Cyrill. V, a. 280. ita laudat: παῦ-
λος — θεοῦ τοῖς ἀγίοις πᾶσι τοῖς δοῦσιν ἐν
ἐφέσῳ — χριστῷ ἰησοῦ. Πᾶσι repetitum est ex
locis similibus, ut Rom. 1, 7. Philipp. 1, 1. Illa
commenta omnia de omittis, τοῖς ἀγίοις, et,

Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου ἰησοῦ χρι-
 στοῦ. [*Ἀρχή.*] εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ 3. Α.
 πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ
 εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευμα-
 τικῇ ἐν ταῖς ἐπουρανίαις ἐν χριστῷ· καθὼς 4.
 ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς
 κόσμου, ἵνα ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους
 κατειώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ. προσέταξ 5.
 ἡμᾶς εἰς υἰοθεσίαν διὰ ἰησοῦ χριστοῦ εἰς
 αὐτὸν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος
 αὐτοῦ, εἰς ἕκτανον δόξης τῆς χάριτος 6.
 αὐτοῦ, ἐν ἣ ἔχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ
 ἡγαπημένῳ ἐν ᾧ [*Ἀρχή.*] ἔχομεν τὴν 7. Β.
 ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ ἁίματος αὐτοῦ, τὴν
 ἀφεσιν

1, 3. Α. ἐν τισιν, αὐγούστου 15. ἐν ἄλλοις· εἰς σεισμόν· ἀδελφοί, εὐλογητός.

1, 7. Β. τῆ 5. της 15. ἐβδ. ἀδελφοί, ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ ἁίματος χριστοῦ.

ἐν ἰφέσω, nec non de addito, ἐν λαοδικείᾳ, ad similitudinem crisiſis iudicium pertinent. Origenes, Basilus, Marcion et Tertullianus non nullis hic expectaverunt mentem. Recte h. l. Griesbachius agit, qui καοδικείᾳ nec interiore margine dignum iudicavit.

2. Θεοῦ] + καί. E. Cyrill. I, g. 210.

4. καθὼς] + καί. E. Chryf. XI, 4. a.

ἐν ἀγάπῃ] Plures Codd. et interpretes Graeci ad frequentia referunt.

6. ἡγαπημένῳ] + υἱῷ αὐτοῦ. E. Omittit etiam Basil, II, 655. qui longiorem locum ibi laudat.

- ἀφῆσιν τῶν παραπτωμάτων, κατὰ τὸν
 8. πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ. ἧς ἐπερίσ-
 σευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρο-
 9. νήσει. γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ
 θελήματος αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν
 αὐτοῦ, [Τέλος.] ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ. Τέλος τῆς εἰ-
 10. εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν,
 ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ
 χριστῷ, τὰ * ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ
 11. τῆς γῆς. ἐν αὐτῷ, ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθη-
 μεν, προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ
 τὰ πάντα ἐνεργῶντες κατὰ τὴν βουλὴν
 12. τοῦ θελήματος αὐτοῦ. εἰς τὸ ἔναι ἡμᾶς
 εἰς ἔπαινον * δόξης αὐτοῦ, τοὺς προηλπι-
 13. κότητας ἐν τῷ χριστῷ. [Τέλος.] ἐν ᾧ καὶ Τέλος τοῦ
 ὑμεῖς, σεισμοῦ.

10. τὰ τε ἐν] τε. —

ἐι τοῖς] ἐπὶ τοῖς. A. Ergo ἐπὶ duplici constru-
 ctione. Ita multi ac probi Codd. Ita Oecum. II,
 6. c. Theodoret. 404. 405. Damasc. Sed Chryf.
 X, 7. 33. e. 346. e. τὰ ἐν τοῖς. Item Theophy-
 lactus, etiam in Codd. ἐν οὐρανῷ Cyrill. I, g. 3.
 ἐν τῷ οὐρανῷ. III, 367. τὰ τε ἐν τοῖς. 435. Infra
 5, 15. est, ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς.

11. ἐν αὐτῷ] Codd. et interpret. referunt ad versf.
 10. et hic distinguunt. v. P.

ἐκληρώθημεν] ἐκλήθημεν. E. Nullus meorum hoc
 agnoscit. Vulgatum Ath. I, 450. Chryf. ἐκληρώ-
 θημεν diferte XI, 9. d. e., sed mox explicat ex
 Rom. 8, 30. ubi est καλεῖν. Item Theodoret.
 Oecum., etiam in Cod. Aug. 6. v. P.

12. τῆς δόξης] τῆς —. Ita posita in quatuor inveni.

ὕμεῖς, ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀλη-
θείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν
ἐν ᾧ καὶ πισεύσαντες ἐσφραγίσθητε τῷ
πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ. ὅς 14.
ἔστιν ὑπόβαθρον τῆς κληρονομίας ἡμῶν, εἰς
ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, εἰς ἔπαινον
τῆς δόξης αὐτοῦ. [Τέλος.]

Τέλος αὐ-
γούσου 15.

B. εὐχή περὶ γνώσεως τῶν ἐν χριστῷ ἐπαχθέντων
ἀγαθῶν εἰς ἡμᾶς.

διὰ τοῦτο καὶ γὰρ, αἰκύσας τὴν καθ' ὑμᾶς 15.
πίσιν ἐν τῷ κυρίῳ ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην
τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, [Ἀρχή.] 16. Γ.

Τέλος ἐν τισὶ
τῆς 5.

οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν, [Τέλος.]
μνεῖαν ὑμῶν ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν
μου· ἵνα ὁ θεὸς τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ
χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης, δώῃ ὑμῖν

Τέλος τῆς 5.
"Ἄλλοι δὲ
ἕως ἐν
ἐπιγνώσει
αὐτοῦ.

πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως, [Τέλος.]
ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ· πεφωτισμένους τοὺς 18.
ὀφθαλμοὺς τῆς * καρδίας ὑμῶν, εἰς τὸ
εἰδέναι ὑμᾶς, τίς ἐστιν ἡ ἐλπίς τῆς κλήσεως
αὐτοῦ,

I, 16. Γ. σαββάτω κη. ἀδελφοί, οὐ παύομαι εὐχα-
ριστῶν.

14. ὅς] ὁ et ὅς. Chryl. XI, 9. c. 10. c. ὁ Ath. I, 705.
II, 15.

18. διανοίας] καρδίας. Ita quinque, quos postea vidi.
Habet Chryl. XI, 16. ante homiliam, sed silentio
praetermittit, repetit tamen 47. e. vers. 17—19.
καρδίας etiam Cyrill. V, a. 375. Ath. I, 533.

- αὐτοῦ, καὶ τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς
 19. κληρονομίας αὐτοῦ ἐν ταῖς ἀγίαις· καὶ τί
 τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως
 αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιθεύοντας κατὰ τὴν
 ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ,
 20. ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ χριστῷ, ἐγείρας αὐτὸν
 ἐκ νεκρῶν· καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ
 21. ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, ὑπεράνω πάσης
 ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ
 κυριότητος, καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζο-
 μένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ
 Δ. 22. καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. καὶ [Ἀρχή.]
 πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ·
 καὶ αὐτὸν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα
 23. τῆ ἐκκλησίας, ἣτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ,
 τὸ πλήρωμα τοῦ * τὰ πάντα ἐν πᾶσι
 πληρουμένου. [Τέλος.]

Τέλος τοῦ
 σαββάτου.

Γ. περὶ τῆς ἐθνῶν καὶ ἰουδαίων οικειώσεως πρὸς θεὸν
 διὰ χριστοῦ ἐπ' ἐλπίδι κατὰ χάριν.

- II, 1. Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς ταῖς παραπτώμασι
 2. καὶ ταῖς ἀμαρτίαις· ἐν αἷς ποτε περιε-
 πατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου
 τού-

I, 22. Δ. τῆ β. τῆς ιζ. ἰβδ. [Ἐν τισι νοσμβερίου κθ.]
 ἀδελφοί, πάντα ὑπέταξεν ὁ θεὸς ὑπὸ τοὺς πόδας
 τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

20. αὐτὸν ἐκ] + τῶν. D.

23. πάντα] τὰ πάντα.

τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας
 τοῦ ἀέρος, τοῦ πνεύματος τοῦ ἰὺν ἐνεργ-
 γούντος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας,
 ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀπεβράβημεν ποτε 5.
 ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν,
 ποιῶντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ
 τῶν διανοιῶν· καὶ ἦμεν τέκνα φύσει ὀργῆς,
 ὡς καὶ οἱ λοιποὶ· [Τέλος.] [Ἄρχή.] ὁ δὲ 4. Ε.
 Θεὸς, πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολ-
 λὴν ἀγάπην αὐτοῦ, ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς,
 καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώ- 5.
 μασι, συνεζωοποίησε τῷ Χριστῷ· χάριτι ἔσε
 σασσμένοι· καὶ συνήγειρε, καὶ συνεκά- 6.
 θισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·
 ἵνα εἰδείξῃται ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομέ- 7.
 ναις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χάρι-
 τος αὐτοῦ, ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν
 Χριστῷ Ἰησοῦ· τῇ γὰρ χάριτι ἔσε σεσω- 8.
 σμένοι διὰ τῆς πίστεως· καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ
 ὑμῶν· Θεοῦ τὸ δῶρον· οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα 9.
 μή τις καυχῆσῃται. αὐτοῦ γὰρ ἔσμεν 10.
 ποίημα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ
 ἔργοις

Π, 4. Ε. κυριακῆ κγ. [καὶ ἐν τισι, σεπτεμβρίου κς.
 καὶ ὀκτωβρίου κζ. καὶ ἀυγούστου ζ.] ἀδελφοί, ὁ
 Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει.

Π, 5.] Basil. I, 135. negligentius laudat; additque,
 ταῖς ἀμαρτίαις καί. Ath. II, 479. omittit, χάριτι
 ἔσε σισασμένοι.

6. ἐπουρανίοις] οὐρανοῖς. Ath. II, 479.

ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοιμάσεν ὁ θεός, ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν. [Τέλος.]

Τέλος τῆς κυριακῆς.

11. διὸ [Ἀρχή.] μνημονεύετε, ὅτι ὑμεῖς ποτε τὰ ἔθνη ἐν σαρκί, οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκί

12. χειροποιήτου· ὅτι ἦτε ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χάρις χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς πολιτείας τοῦ ἰσραὴλ, καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχον-

13. τες, καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ· νυνὶ δὲ ἐν χριστῷ ἰησοῦ, ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες μακρὰν, ἐγγὺς ἐγενήθητε ἐν τῷ αἵματι

14. τοῦ χριστοῦ. [Τέλος.] αὐτὸς γάρ [Ἀρχή.] ἐσιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφο-

Τέλος τοῦ σαββάτου.

15. τέρη· τὴν ἔχθραν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι καταργήσας· ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἓνα

II, 11. 5. σαββάτῳ κθ. ἀδελφοί, μνημονεύετε, ὅτι.

II, 14. Z. κυριακῆ κθ. [καὶ ἐν τισι, Σεπτεμβρίου 18. ἐν ἄλλοις· κυριακῆ μετὰ τὴν ε. ἰουλίου τῇ πρὸ τῶν προαλλακτῶν ἦτοι τῆς ἐνώσεως.] ἀδελφοί, χριστός ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν.

14. et 15.] Laudat, multa in media oratione praetermittens Basil. I, 176. Quaedam eorum habet 191. 481. locum longiorem accuratius recitat. II, 645. et Ath. I, 414. 699.

κτίσῃ] Basil. II, 75. explicat, μετακοσμήσῃ Euseb. de eccl. theolog. 151. συναγάγῃ. Proximum καταρ-

εἶσα καινὸν ἄθρονον, ποιῶν εἰρήνην, καὶ 16.
 ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν εἰ-
 σάματι τῷ Θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτεί-
 νας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ. καὶ ἐλθῶν 17.
 εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρῶν,
 καὶ τοῖς ἐγγύς· ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν 18.
 τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφοτέροι ἐν εἰς πνεύ-
 ματι πρὸς τὸν πατέρα. ἄρα οὖν [Ἀρχή.] 19. Ἡ.
 οὐκέτι ἐσὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ
 συμπολιταὶ τῶν ἁγίων καὶ οἰκῆοι τοῦ
 Θεοῦ· ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ 20.
 τῶν ἀποσέλων καὶ πρεφητῶν, ὅτις ἀκρο-
 γωνιαίου αὐτοῦ ἰησοῦ χριστοῦ ἐν ᾧ πᾶσα 21.
 * οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη αἰ. ζει εἰς καινὸν
 ἅγιον ἐν κυρίῳ· ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικο- 22.
 δομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν

Τέλος τῆς πνεύματι. [Τέλος.]
 κυριακῆς.

Δ.

II, 19. H. τῆ γ. τῆς ιζ. ἰβδ. ἀδελφοί, οὐκέτι ἐσὲ
 ξένοι.

καταργήσας Max. Homolog. I, 348. haud dubie
 voluit interpretari, ἀφανίσας, non σαφηνίσας,
 quod ineptum est.

17. ὑμῖν, τοῖς] ἡμῖν, τοῖς. D. Ita ἡμῖν ad omnes
 refertur, et ad τοὺς μακρῶν, et ad τοὺς ἐγγύς.
 Ita Cyrill. II, 620. V, a. 295. sed ὑμῖν 360.
 Basil. II, 645. ὑμῖν, τοῖς μακρῶν, καὶ εἰρήνην
 τοῖς.

19. ἀλλὰ] ἀλλ' ἐσὲ. Basil. II, 645.

21. πᾶσα ἡ] ἡ —, Basil. I, 276. ἡ πᾶσα. Omittit
 ἡ. II, 645.

Δ. περὶ τῆς δοθείσης αὐτῷ θείας σαφίας εἰς φαισημὸν
ἔθνων καὶ ἔλεγχον δαιμονίων.

- II, 1. Τούτου χάριν ἐγὼ παῦλος, ὁ δέσμιος τοῦ
2. χριστοῦ ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν· εἰγε
ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ
3. θεοῦ, τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς· ὅτι
κατὰ ἀπκάλυψιν ἐγράψιτέ μοι τὸ μυστή-
4. ριον, καθὰς παρέγραψα ἐν ὀλίγῳ· πρὸς
ὃ δύνασθε ἀναγνώσκοντες νοῆσαι τὴν σύνε-
σίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ χριστοῦ.
5. ὃ * ἐτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς
υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὡς νῦν ἀπεκαλίφθη
τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφή-
6. ταις ἐν πνεύματι· εἶμαι τὰ ἔθνη συγκλη-
ρονόμα καὶ σίσσωμα, καὶ συμμετοχα τῆς
ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν τῷ χριστῷ, διὰ τοῦ
7. εὐαγγελίου· ὃ ἐγενόμην διάκονος κατὰ
τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ, τὴν
δοθεῖσαν μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνά-
μεως

III, 1. ἐθνῶν] — t † πρεσβεία t † κικαύχημα. E.
ἐθνῶν pendet ex δέσμιος, ut et Oecum. monet.
Nulla ergo appendice opus. v. P. Nihil addit
Cyrill. V, d. 122. VI, a. 111.

3. ἐγνώρισε] ἐγνωρίσθη. E. Ita Chryf. XI, 40. et
Theodoret. Ex versu 5. Mei omnes nihil mu-
tant.

5. ὃ ἐν] ἐν —.

7. τὴν δοθεῖσαν] τῆς δοθείσης. E. Hoc nec postea in
ullo reperi.

Τέλος τῆς γ. μεως αὐτοῦ. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἐμοὶ τῷ 8. ③.
 ἐλαχιστοτέρῳ πάντων * ἀγίων ἐδέθη ἡ
 χάρις αὐτῆ, ἐν ταῖς ἐθνεσιν εὐαγγελί-
 κασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ
 χριστοῦ, καὶ φωτίσαι πάντας, τίς ἡ * 9.
 οἰκονομία τοῦ μυστηρίου, τοῦ ἀποκεκρυμ-
 μένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ, τῷ
 τὰ πάντα κτίσαντι διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ.
 ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς 10.
 ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, διὰ τῆς
 ἐκκλησίας, ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ
 Θεοῦ· κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων, ἣν 11.
 ἐποίη-

III, 8. ③. τῆ δ. τῆς ιζ. ἐβδ. ἀδελφοί, ἐμοὶ τῷ
 ἐλαχιστοτέρῳ.

8. πάντων τῶν] τῶν —.

9. κοινία] οἰκονομία. Ita cum aliis Cyrill. V, a. 361. V, d. 125. Hic Birchius etiam novem Codd. laudat. In locis tamen similibus fere tantum sex notat. Ex meis septemdecim ita habent. Quinque enim lectionaria, seu Euchologia, hac lectione profus carent. Lectionaria dico, non Praxapitolos. Nam in his legitur.

διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ] — E. Nullus omnino meorum omittit. v. P.

11. ἣν] Theophyl. p. 527. ex Chryf. notat. etiam ὧν. Vulgatum habet Chryf. XI, 45. c. 46. f. Verum 47. a. legitur: κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων ἴσως τούτων, ὧν ἐποίησεν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. Ex Hebr. 1, 2. Ergo bonus Theophylactus, quem merito in epistolis Pauli magni facio, hoc loco non satis atten-

- ἐποίητεν ἐν χριτῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.
 12. ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παρρησίαν καὶ τὴν
 προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει διὰ τῆς πίστεως
 13. αὐτοῦ. διὸ αἰτοῦμαι μὴ ἐκκακῆν ἐν
 ταῖς θλίψεσι μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἧτις ἐσι
 δόξα ὑμῶν.

E. εὐχή ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας εἰς δύναμιν καὶ
 ἀγάπην Θεοῦ.

14. τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου
 πρὸς τὸν πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ
 15. χριστοῦ, ἐξ ἧς πᾶσα πατριά ἐν οὐρανοῖς
 καὶ

attendit. Critici ergo est, in eiusmodi locis esse
 attentioem. Quid hic Wettsteinus? Nihil. Ergo
 etiam Griesbachius nihil. Millius ita: ᾧν Chry-
 sost. in Comment. quod et notat Theophyl. Ex
 his Bengelius fecit: ᾧν Chryf. ex coniectura.
 Quid hoc sibi vult, ex coniectura? Coniecturam
 apud Chryf. non reperio. Bengelius ergo ipse
 istam coniecturam effinxit ex male intellecto
 ἴσως. Verum ἴσως non ad ᾧν pertinet, sed ad
 locum, quem ex epist. ad Hebr. notavi. Quae
 crisis? Ergone Bengelius coecis oculos aperire
 potuit? De nullo articulo, ut vocant, funda-
 mentali, h. l. disputatur, sed de diligentia critica.

14. τοῦ κυρίου — χριστοῦ] — E. Nullus meorum
 omittit. Habet Chryf. XI, 47. II, 787. Basil. II,
 644. Abelst Cyrill. IV, 173. 838. V, a. 281. V,
 d. 70. VI, c. 12. Habet V, a. 738. v. P. Wetst.
 15. οὐρανοῖς] Basil. I. I. οὐρανό. Mox idem vers.
 16. δῶ.

καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται ἵνα δόξη ὑμῖν 16.
κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ, δυνά-
μει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ πνεύματος αὐ-
τοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον· κατοικῆσαι τὸν 17.
Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν
ἐν ἀγάπῃ ἐρρίζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι 18.
ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσι
τοῖς ἁγίοις, τί τὸ πλάτος, καὶ μήκος, καὶ
βάθος, καὶ ὕψος· γινώσκί τε τὴν ὑπερ- 19.
βάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ
Χριστοῦ· ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ
πλήρωμα τοῦ Θεοῦ. τῷ δὲ δυναμένῳ 20.
ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπὲρ ἐκ περισσοῦ,
ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν, κατὰ τὴν δύνα-
μιν, τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν, αὐτῷ ἡ 21.
δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, εἰς
πάσας τοὺς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰῶνων.

Τέλος τῆς δ. ἀμῆν. [Τέλος.]

5. παραίνεσις περὶ ἀγάπης ἐνωτικῆς, ἐπὶ καὶ τὰ
χαρίσματα διήρηται πρὸς ὀφέλειαν κοινὴν.

[Ἀρχή.] Παρακαλῶ ὑμᾶς ἐγὼ ὁ IV, 1. I
δέσμιος ἐν κριαίῳ, ἀξίως περιπατήσαι τῆς
κλήσεως, ἧς ἐκλήθητε, μετὰ πάσης 2.

ΤΑΠΕΙΝΟ-

IV, 1. I. κυριακῇ κτ. ἀδελφοί, παρακαλῶ ὑμᾶς ἐγὼ ὁ
δέσμιος.

18. καταλαβέσθαι] Sic etiam Ath. I, 49. sed 696.
καταλαβεῖν.

ταπεινοφροσύνης καὶ πραότητος, μετὰ
 μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν
 3. ἀγάπῃ. σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν εἰρήνην
 τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρή-
 4. νης. ἐν σῶμα καὶ ἐν πνεῦμα, καθὼς
 καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλή-
 5. σεως ὑμῶν. εἰς κίριος, μία πίστις, ἐν
 6. βάπτισμα· εἰς θεὸς καὶ πατὴρ πάν-
 των, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων, καὶ
 I. 7. ἐν πᾶσιν * ἡμῖν. [Ἀρχή.] ἐνὶ δὲ ἐκάστῳ
 ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς
 8. δωρεᾶς τοῦ χριστοῦ. [Τέλος.] διὸ λέγει ^{τίλος τῆς}
 ἀναβὰς εἰς ὕψος, ἠχμαλώτευσεν αἰχμα- ^{κυριακῆς.}
 λασίαν, καὶ ἔδωκε δόματα τοῖς ἀνθρώ-
 9. ποις. τὸ δὲ, ἀνέβη, τί ἐστίν, εἰ μὴ, ὅτι
 καὶ

IV, 7. I. κυριακῆ μετὰ τὰ φῶτα καὶ ἐν ἄλλοις, τοῦ
 ἀγίου γενηοῦ νύσσης. ἀδελφοί, ἐνὶ ἐκάστῳ.

IV, 2. [ἐν ἀγάπῃ] † χριστοῦ. E. Basil. 455. sed in
 aliis locis omittit, ut 223. 374. 490. Ex pluribus
 Patrum locis, hic deinceps notatis, apparet, eos
 esse, ut Bengelius ait, bilingues, trilingues, mul-
 tilingues.

6. πατὴρ πάντων] πάντων — E. Basil. I, 377.

πᾶσιν ὑμῖν] ὑμῖν — E. πᾶσιν ὑμῖν. A. Chryf.
 XI. 80. b. omittit ὑμῖν. 81. a. eius loco habet
 αὐτούς, sed ibid. b. exhibet bis ὑμῖν. Omittit
 Basil. I, 377. Ath. F, 541. qui ἐπὶ, διὰ et ἐν
 explicat. Cyrill. IV, 1000. V, a. 282. V, b. 122.
 V, d. 107. VI, b. 472. Plerique et praelantissimi
 meorum habent ἡμῖν, reliqui ὑμῖν. Omittit
 nullus.

καὶ κατέβη πρῶτον εἰς τὰ κατώτερα
 μέρη τῆς γῆς; ὁ καταβάς, αὐτός ἐστι 10.
 καὶ ὁ ἀναβάς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρα-
 νῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα. καὶ αὐτός 11.
 ἔδωκε, τοὺς μὲν, ἀποστόλους· τοὺς δὲ,
 προφήτας· τοὺς δὲ, ἐαγγελιστάς· τοὺς δὲ,
 ποιμένας καὶ διδασκάλους, πρὸς τὸν 12.
 καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακο-
 νίας, εἰς ὀικοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ χρι-
 στοῦ· μέχρι καταστήσωμεν οἱ πάντες εἰς 13.
 τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως, καὶ τῆς ἐπιγνώ-
 σεως τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον,
 εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ
 χριστοῦ. [Τέλος.] ἵνα [Ἀρχή.] μηκέτι 14. 1Α.
 ὦμεν ἡπίιοι, κλυθωνιζόμενοι καὶ περιφερό-
 μενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας, ἐν
 τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων· ἐν πανουργίᾳ
 πρὸς τὴν μεθοδείαν τῆς πλάνης· ἀλη- 15.
 θεύον-

Τέλος τῆς
 μετὰ τὰ
 φῶτα κυ-
 βιακῆς.

IV, 14. 1Α. τῇ ε. τῆς ιζ. ἐβδ. ἀδελφοί, μηκέτι
 ὦμεν ἡπίιοι.

9. πρῶτον] — τ πρότερον. E. πρότερον magis Graecum.

10. ἀναβάς] ἀναστάς. E. Ath. I. 353. ubi per interpretationem aliter legi nequit. Sed vulgatum 707. 113. ibi tamen mox deest πάντων, et verſ. 11. τοὺς δὲ ἐαγγελιστάς. Idem verſum 9. et 10. miscet ibid. 9.

11.] cum 1. Cor. 12, 28. miscet Ath. II, 160.

12. ἁγίων] λαῶν. E. Ath. II, 160.

θεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ, αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ, ὁ
 16. χριστός· ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολο-
 γούμενον καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης
 ἀφ᾽ ἧς τῆς ἐπιχορηγίας, κατ' ἐνέργειαν ἐν
 μέτρῳ ἐνὸς ἐκάστου μέρους τὴν αὐξήσιν τοῦ
 σώματος ποιεῖται, εἰς ὀικοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν
 ἀγάπῃ.

Z. περὶ σωφροσύνης καὶ δικαιοσύνης, ποιούσης ἡμᾶς
 θεοειδέεις.

- IB. 17. [Ἀρχή.] τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτυρέσθαι
 ἐν κριβῶ, μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν, καθὼς
 καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ, ἐν ματαιό-
 18. τητι τοῦ νοῦς αὐτῶν, [Τέλος.] ἔσκοτι- Τέλος τῆς ε.
 σμέναι τῇ διανοίᾳ, ὅντες ἀπηλλοτριωμένοι
 τῆς

IV, 17. IB. τῆ σ. τῆς ιζ. ἐβδ. ἀδελφοί, τοῦτο
 λέγω καί.

15. ὁ χριστός] ὁ — E. Bafil. III, 8. Semel Ath. II,
 11. omittit, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ ὁ χριστός.

17. λοιπὰ] — E. Omittit Cyrill. V, b. 280. exhibet
 vero etiam διαμαρτέσθαι, ut Theophyl. alicubi.
 v. 426. Non miror, cum libentius Graeci dicant
 διαμαρτ. v. P. et Chyfl. I, 767. X, 125. Per-
 mutabant, aut, ut Chyfl. I, 766., comparabant
 1. Thefl. 4, 5. Igitur omittēbant πολλά.

18. ἔσκοτισμένοι] ἔσκοταμένοι. E. Ath. I, 959. Mox
 vitiose edit. Gregor. omittit ἐν, post οὕτων. Habet
 edit. Fellii, unde expressa est. Item Codices et
 aliae edit.

τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν ἀγνοίαν, τὴν
 ὄυσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πάρωσιν τῆς
 καρδίας αὐτῶν· οἵτινες ἀπηληγκότες 19.

ΕΑΥ-

19. ἀπηληγκότες] ἀπηληγκότες. E. v. P. Post istud
 vocabulum Theodoret. 427. ἐνταῦθα δεῖ σίξαι.
 Ad istum locum Noesfichtius coniecit, ἀνηληγκότες.
 Mihi non persuadet. ἀναλγεῖν non est in usu,
 tamen si derivata sint in usu. Accedit, quod in
 compositis non nullis ἀπὸ eandem vim habet,
 quam habet privativum ἀ. Sic ἀρῖσκειν, ἀπαρῖ-
 σκειν, νοεῖν, ἀπειοεῖν. Inde ἀπανοηθέντες, *despe-
 rati*, apud Xenoph. pag. 599. a. 643. d. edit.
 Leuncl. Praeter loca laudata addo solum Chryf.
 I, 258. a. σφόδρα νοσοῦσα καὶ ἀπηληγκομένη ψυχὴ.
 VIII, 325. a. et d. ubi oppositum test. συναλγεῖν.
 Ἀπαλγεῖν et ἀπελπίζειν interdum iunguntur.
 Ita Heliodor. p. 14. τὸ γὰρ ἀπελπίθην ἄπαξ,
 ἐξήχηται τῆς ψυχῆς, καὶ τὸ μηδαμῶθεν ἔτι προσ-
 δοκῶμενον, ἀπαλγεῖν παρασκευάζει τοὺς κἀμνον-
 τας. Ἀπαλγεῖν proprie est cessare, recuperare
se a dolore, deinde est omnino *sensum* cuiusvis
 generis *deponere et amittere*. Vulgata et sic
 dicta Itala habet *desperantes*. Ita eadem habent
 1. Cor. 15, 5. *non est ambitiosa*. 2. Cor. 2, 17.
adulterantes. Nonne haec secundum Griesba-
 chium *graecum textum ponunt toto suo habitu,
 universonque colore diversum?* Atqui neino ita
 stultus fuit, qui haec probarit, aut in interiori
 margine ostenderit. De pluribus huiusmodi ex-
 emplis sparsim a me monitum est. Verum tamen
 huiusmodi discrepantes lectiones *recensionum* no-
 mine a quibusdam celebrantur. Apage istas
recensiones! De *recensionum Griesbachianarum*
 auctoribus monui in P. Duo ergo ex eis subie-
 cerunt ἀπηληγκότες, duo adeo ἀφηληγκότες,
 vocabulum apud solos occidentales scurras usi-
 tatum.

ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ, εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ.

20. ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν χριστὸν

21. εἶγε αὐτὸν ἠκούσατε, καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε, καθὼς ἐσιν ἀλήθεια ἐν τῷ

22. ἰησοῦ· ἀποθέσθαι ὑμᾶς, κατὰ τὴν πρότερον ἀνατροφὴν, τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς

23. ἀπάτης· ἀνανεῶσθαι δὲ τῷ πνεύματι

24. τοῦ κατὰ τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον, τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀλη-

II. 25. θείας. [Τέλος.] διὸ [Ἀρχή.] ἀποθέ- Τέλος ἐν τισὶ
τῆς 5.

[Τέλος.] ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐ- Τέλος τῆς 5.

26. τοῦ· ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη. ὀργί- Ἐν ἄλλοις
ἕως· πλη-
ζεσθε, καὶ μὴ ἀμαρτάνετε· ὁ ἥλιος μὴ σίον αὐτοῦ.
ἐπι-

IV, 25. II. τῆ β. τῆς ιη. ἐβδ. [καὶ ἐν τισὶ σептeмβρίου κει καὶ εἰς λιτανίαν.] ἀδελφοί, ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος.

23. ἀνανεῶσθαι ἀνανεῶσθε. E. Partim ex confusione vocalium, partim ex Chryf. XI, 97. d. Idem valet de ἐνδύσασθε Chrysolitomo, qui antea hunc locum recte laudaverat pag. 96. f., mutanda erat constructio, quod posuerat ἀποθέμενοι. Ut autem nemo probabit ἀποθέμενοι, ita nec haec. ἀνανεῶσθε est etiam in edit Lond. Theophyl. Contra sunt mei Theophyl. Codd. omnes. Versum 22. et 23. suis interpretationibus interpolavit Clem. Alex. 224. a.

ἐπιδύετω ἐπὶ τῷ παρορρισμῷ ὑμῶν. μήτε 27.
 δίδοτε τόπον τῷ διαβίλῳ. ὁ κλέπτων 28.
 μηκέτι κλεπτέτω, μᾶλλον δὲ κοπιᾷται,
 ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσίν, ἵνα
 ἔχη μεταδίδοιαι τῷ χρεΐαν ἔχοντι. πᾶς 29.
 λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ σώματος ὑμῶν μὴ
 ἐκπροευσθῶ ἀλλ' εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς
 οἰκονομίην τῆς χρεΐας, ἵνα δῶ χάριν τοῖς
 ἀκούουσι. καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα τὸ 30.
 ἅγιον τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς
 ἡμέραν ἀπολυτρώσεως. πᾶσα πικρία, 31.
 καὶ θυμὸς, καὶ ὀργή, καὶ κραυγή, καὶ
 βλασφη-

27. μήτε] μηδέ. D. Basil. I, 132. Sic et alibi correctum.

28. ὁ κλέπτων] ὁ κλέπτης. E. Κλέψας aut κλέπτης dicendum erat. Hinc correctio.

29. σαπρὸς] σκληρὸς. E. Damasc. II, 188. sed vulg. 379. Ath. II, 62. πᾶν ψεῦδος, loco πᾶς λόγος σαπρὸς.

χρεΐας] πίσεως. E. Ita Basil. II, 423. 485. v. Weisl. P. πίσεως in nullo inveni. Sed nec a Birchio notatur. Cum aliis vulgatum Damasc. II. II. Chryf. XI, 106. sed χρεΐας proflus omittit 281. c. Vulgatum diserte interpretatur Theophyl. Occum. Theodoret. Equidem interpretor: πρὸς ἀφέλειαν καὶ διδαχὴν ἐν χρεϊώδεσι πράγμασιν.

30. τοῦ Θεοῦ] — E. Ath. I, 553. Servat 525. 707.

31. καὶ κραυγή] — E. Diserte explicat Chryf. VIII, 152. c. d. XI, 112. 114. et alibi. Habet etiam Basil.

βλασφημία ἀρθῆτω ἀφ' ὑμῶν, σὺν πάσῃ
 32. κακίᾳ. γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοί,
 ἔυσπλαγχοι, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, καθὼς
 καὶ ὁ θεὸς ἐν χριστῷ ἔχαρίσατο * ἡμῖν.

Δ. V, 1. [Τέλος.] [Ἀρχή.] Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ Τέλος τῆς Α.

2. τοῦ θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά· καὶ περι-
 πατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ χριστὸς
 ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν
 ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ θεῷ,

3. εἰς ὁσμὴν εὐωδίας. πορνεία δὲ καὶ πᾶσα
 ἀκαθαρσία ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω
 ἐν

V, 1. ΙΔ. σαββάτω λ. [καὶ ἐν τισι σαββάτω λδ.]
 ἀδελφοί, γίνεσθε μιμηταὶ τοῦ θεοῦ.

Basil. I, 484. (Sed hic addit, καὶ θόρυβος.) II,
 85. 497. 658. καὶ ὄργη, ante καὶ θυμὸς, habet
 Ath. II, 323.

32. ὑμῖν] ἡμῖν. A. Ἐν χριστῷ Chryf. omittit et habet.
 XI, 116. a. 121. a. e. ἐν χριστῷ, et ὑμῖν abest.
 Damasc. II, 188. sed 529. καθὼς καὶ ὁ χριστὸς
 ἔχαρίσατο ἡμῖν. 553. καθὼς καὶ ὁ θεὸς ἔχαρίσατο
 ἡμῖν. Cyril'. V, b. 154. καθὼς καὶ ὁ θεὸς ἔχα-
 ρίσατο ἡμῖν ἐν χριστῷ. Addit praeterea: τί δὲ
 ἡμῖν ἐν χριστῷ κεχάρισται ὁ θεός; Basil. II, 97.
 ὡς καὶ ὁ θεὸς ἔχαρίσατο ἡμῖν ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ
 κυρίῳ ἡμῶν.

V, 2. καὶ περιπατ. ἐν ἀγάπῃ] Ita Basil. II, 474. 512.
 sed 626. ἀγαπάτε ἀλλήλους.

3. ἢ πλεονεξία] Basil. I, 594. ἢ ἀσέλγεια, omisso
 πᾶσα et III, 250. καὶ ἀκαθαρσία πᾶσα, omillis
 ἢ πλεονεξία. Ἀσέλγεια magis videbatur convenire

ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέπει ἀγίοις καὶ 4.
 αἰσχροῦτος, καὶ μαρολογία, ἢ εὐτραπελία,
 τὰ οὐκ ἀνήκοντα, ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαρι-
 σία. τοῦτο γὰρ ἔσε γινώσκοντες, ὅτι 5.
 πᾶν πένης, ἢ ἀκάθαρτος, ἢ πλεονέκτης,
 ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν
 ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ.
 μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις· διὰ 6.
 ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ
 τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας.

Η. περὶ τοῦ ζῆν ἀξίως τοῦ ἀγιασμοῦ, ἔργοις τὴν
 κακίαν ἐλέγχοντας, μὴ λόγοις, πνεύματι πληρουμέ-
 νους διὰ ψαλμῶν, μὴ ὄινου.

μὴ οὖν γίνεσθε συμμέτοχοι αὐτῶν. ἦτε 7. [8.]
 γὰρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν κυρίῳ·
 [Τέλος.]

τῶ πορνεῖα. At enim vero 1. Theff. 4, 6. de re
 eadem: τὸ μὴ ὑπερβαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν
 κ. τ. λ.

5. ἔσε] ἴσε. E. Hoc ex meis habet unus Cod. Chryf.
 unus Theophyl. et duo Occum. Atque ita Chryf.
 XI, 126. d. 127. a. Vulgatum Cyrill. V, a. 283.
 V, c. 7. ἴσε. V, a. 581. 611. Pluribus Graecis
 in mentem venire poterat ἴσε.

τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ] Χριστοῦ Θεοῦ τ Χριστοῦ τοῦ
 Θεοῦ. E. Vulgatum Cyrill. locis laudatis, nisi
 quod alicubi τοῦ omittit. Meorum Codd. nullus
 id agnoscit.

- ΙΕ. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ὡς τέκνα φωτός περι- Τέλος τοῦ
σαββάτου.
 9. πατεῖτε· ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ πνεύματος
 ἐν πίσει ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ
 10. ἀληθείᾳ· δοκιμάζοντες, τί ἐσὶν εὐάρεστον
 11. τῷ κυρίῳ· καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς
 ἔργοις τοῖς ἀκαίροις τοῦ σκότους, μᾶλ-
 12. λον δὲ καὶ ἐλέγχετε. τὰ γὰρ κρυφῆ
 γινόμενα ὑπὸ αὐτῶν, ἀίσχρην ἐστὶ καὶ
 13. λέγειν. τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα, ὑπὸ
 τοῦ φωτός φανεροῦται· πᾶν γὰρ τὸ φανε-
 14. ρούμενον, φῶς ἐστὶ. διὸ λέγει· ἔγειρα ὁ
 καθ' ἑαυτῶν, καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ
 ἐπι-

V, 8. ΙΕ. κυριακή κτ. καὶ τῆ β. τοῦ ἁγίου πνεύματος
 ἦτοι τῆ ἐπαύριον μετὰ τὴν πεντηκοστήν. [καὶ ἐν
 τισι Σεπτεμβρίου ἢ καὶ Ὀκτωβρίου ἢ τῆς ἁγίας
 πελαγίας, καὶ ἐν ἄλλω ἐἰς ὁσίους.] ἀδελφοί, ὡς
 τέκνα φωτός.

9. πνεύματος] φωτός. E. Huius nec in Codd. Theo-
 phyl. vestigium inveni. Eadem auctoritate niti-
 tur, ut 4, 29. πίσεως et hic versu 10. τῷ θεῷ.
 v. P. Vulgatum etiam Cyrill. V, a. 568.

10. τῷ κυρίῳ] τῷ θεῷ. E.

11. σκότους] + τούτου. E. Basil. II, 668.

13. πᾶν — φῶς ἐστὶ] Multoties haec, ut per se nota,
 praetermittit Chryf. XI, inde a pag. 127. tandem
 addit 133. a.

14. ἔγειρα] ἔγειρε, de quo saepe monui.

ἐπιφάσει σοι ὁ χριστός. [Ἀρχή.] βλέπε. 15. 15.
 τε δυν, πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε· μὴ ὡς
 ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί· ἐξαγοραζόμενοι 16.

τὸν

V, 15. 15. ἐν τισιν, εἰς τὰς 15. (ἡμέρας.) τοῦ ἰαννουα-
 ρίου· ἀδελφοί, βλέπετε, πῶς. (Scilicet duode-
 cim celebrantur dies partim μεθεόρτια τῆς τοῦ
 χριστοῦ γεννήσεως, partim προεόρτια τῶν φάτων.
 Hac de re monuit etiam Affemanus in Kalend.
 eccl: univ: T. VI. pag. 575.)

ἐπιφάσει σοι ὁ χριστός] Ita primo recitat Chryf.
 XI, 128. b. c. deinde addit: οἱ μὲν ἐπιφάσεις,
 φασί, τὸν χριστόν· οἱ δὲ ἐπιφάσει σοι ὁ χριστός·
 μᾶλλον δὲ τοῦτό ἐστιν, nimirum ἀληθείς. Haec,
 ut credibile est, propter summam Chrysofomi
 auctoritatem repetita sunt a pluribus. Exinde
 ἀντίγραφα memorat Theodoret. 452. probat autem
 vulgatum. Theodoretum tamen credo ex Origene
 legisse, ἐπιφάσει σοι, quod ipse etiam notavi
 ex Cod. Mosq. Chryf. v. P. Mei Codices omnes
 omnino vulgatum habent. Gregor. Naz. pag.
 241. edit. Basil. 1550. καὶ ἐπιφάσει σοι ὁ χρι-
 στός, continuo subiungens: λέγει τὴν νύκτα τῆς
 ἀμαρτίας, quae vindicant τὸ ἐπιφάσει. Vulga-
 tum etiam exhibet Cyrill. II, 710. e. 718. b. III,
 607. 678. V, a. 283. V, b. 28. Ath. I, 472.

25.] In praxapostolis omnibus duae sunt lectiones
 ecclesiasticae 5, 8—19. et 5, 20—25. Praeter
 eas autem est lectio singularis 5, 15. 21. copulata
 cum versibus 25—27. Huius indicem Cod. a. 5.
 fol. 159. ad XIII. Januar. explicat. Etenim ab
 Decembr. XXVIII. duodecim diebus celebrantur
 μεθεόρτια τῆς τοῦ χριστοῦ γεννήσεως et προεόρτια
 τῶν φάτων. Hanc igitur lectionem in solo Cod.
 a. inveni fol. 186. Fuit autem iste Codex sub

- τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσι.
 17. διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ
 18 συνιέντες, τί τὸ θέλημα τοῦ κυρίου. καὶ ^{Ρωμαίω.} ^{1 Thess. 4, 3.}
 μὴ μεθύσκεσθε οἴνω, ἐν ᾧ ἐστὶν ἀσωτία,
 19. ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν πνεύματι. λαλοῦν-
 τες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις, καὶ ᾠδαῖς
 πνευματικαῖς· ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν
 τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ. [Ἔλος.] ^{Ἔλος τῆς}
 15. 20. [Ἀρχή.] εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάν- ^{κυριακῆς}
 των, ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ ^{καὶ τῆς β.}
 χριστοῦ,

V, 20. 15. τῆ γ. τῆς ιη. ἰβδ. ἀδελφοί, εὐχαριστεῖτε
 πάντοτε.

Imperatoribus Christianis Constantinopoli in usu
 ecclesiae in templo S. Sophiae. In eo ergo etiam
 liturgia, seu officia ecclesiae magnae, ut vocant,
 explicantur.

17. συνιέντες] συνίετε. E. Unus meorum, qui scholia
 addita habet. Vulgatum etiam Basil. II, 488.
 Chryf. XI, 133. 134. Damasc. II, 189. sed hic
 etiam συνίετε. 563. 656. Arbitraria est correctio,
 ut vers. 5. ἴσι. v. Wettf.

18.] Basil. II, 126. vitiose, μεθύσκετε. Sic et Ath,
 III, 41. editum. Ex barbarorum lexicis, ut φιλυ-
 τιμαῖν, ἰᾶν et alia similia, quae ad recensiones
 Griesbachianas pertinent.

19. τῇ καρδίᾳ] Ita primo recitat Chryf. XI, 135. e.
 sed mox ibidem f. τί ἐστὶν, ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν
 τῷ κυρίῳ; Omnes mei vulgatum habent. Ταῖς
 καρδίαις Basil. II, 464.

Χριστοῦ, τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ. ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Θεοῦ. [ὑπέρβα.]
 ὑπέρβα τῶν ἰβ.

Θ. Διάταξις οἰκειακῶν καθηκόντων ἀρχομένοις καὶ ἄρχουσι κατὰ Χριστόν.

αἱ γυναῖκες, ταῖς ἰδίαις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε, ὡς τῷ κυρίῳ· ὅτι * αἷ ἔστι κεφαλή τῆς γυναικὸς, ὡς καὶ ὁ Χριστὸς κεφαλή τῆς ἐκκλησίας· καὶ αὐτὸς ἔστι σωτὴρ τοῦ σώματος. ἀλλ' ὥσπερ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες ταῖς ἰδίαις ἀνδράσιν ἐν παντί. [Ἀρχή.] οἱ ἄνδρες [Ἄρξου.] 25. ἸΖ. ἀγαπάτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς. [Τέλος.] ἵνα αὐτὴν ἀγιάσῃ καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ ἑνδοξον, τὴν ἐκκλησίαν μὴ ἔχου-

* Ἄρξου τῶν ἰβ. ἀγαπάτε οὖν ἀλλήλους, καθὼς. Τέλος τῆς γ. Ἐν ἄλλῳ, ἕως, ἀγιάσῃ.

V, 25. ἸΖ. τῆ δ. τῆς ιη. ἐβδ. ἀδελφοί, οἱ ἄνδρες ἀγαπάτε.

21. Θεοῦ] Χριστοῦ. D. Ita Basil. II, 415. Politea in nullo ita inveni. v. P.

22. ὑποτάσσεσθε] ὑποταστέσθωσι. E.

23. ὁ ἀνὴρ] ὁ —.

27. αὐτὴν] αὐτός. E. Ita Basil. II, 63r. Ita ex meis habet unus cum schol. Occum. et unus Theophyl. Ceteri

ἔχουσιν σπίλον, ἢ ῥυτίδα, ἢ τι τῶν τσιού-
των, ἀλλ' ἵνα ἢ ἁγία καὶ ἄμωμος.

28. [Τέλος.] ὕτως ὀφείλουσιν εἰ ἀδελφοί Τέλος τῶν
ιβ.

ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ὡς τὰ
ἑαυτῶν σώματα. ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ

29. γυναῖκα, ἑαυτὸν ἀγαπᾷ. οὐδεὶς γάρ
ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν. ἀλλ'

ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, καθὼς καὶ

30. ὁ κύριος τὴν ἐκκλησίαν· ὅτι μέλη ἐσμὲν
τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ,

31. καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ. ἀντὶ τούτου

κατα-

Ceteri omnes contra sunt, adeo reliqui Codd.
Oecum. et Theophyl. Negligenter laudat Cyrill.
III, 615. Ath. II, 375. αὐτὴν εἰ. ἐνδ. ἐκκλ. μηκέτι
ἔχουσιν — ῥυτίδα ἢ ἄλλο τι τῶν προλεχθέντων
περὶ αὐτῆς, ἀλλ' ἵνα ἢ — ἄμωμος τῷ χριστῷ.

28. ὁ ἀγαπῶν — ἀγαπᾷ] Haec diferte excludit Chryf.
XI, 146. e. Habet enim: εἰπὼν, ὡς τὰ ἑαυτῶν
σώματα· ἐπήγαγεν· οὐδεὶς γάρ ποτε. Aliqui
data opera ibi hunc locum interpretatur. Servat
illa cum aliis Damasc. II, 190. 641.

29. ὁ κύριος] ὁ χριστός. E. Scilicet Chryf. XI, 146. f.
post θάλπει αὐτήν, iterum defertur ad vers. 25.
καθὼς — ἠγάπησεν τὴν ἐκκλησίαν. Hinc χριστός,
quod ex meis unus solum Theophyl. d. habet
cum edit. Lond. Eodem modo erravit Theodor.
Damasc. II, 190 vulgatum, sed 641. χριστός.

31. ἀντὶ τούτου] + γάρ. E. Ita Theodoret. 435. de-
nuo hic incipiens. Saepius dixi, interpretes istas
particulas in principio modo addere, modo omit-
tere, modo permutare, ac in his ubique confu-

καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ
καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται
πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται ὡς
ἓν ἓν σῶμα μίαν. τὸ μυστήριον τοῦτο 32.
μέγα ἐστίν· ἐγὼ δὲ λέγω ἕως χριστῶν, καὶ
ἕως τὴν ἐκκλησίαν. πλὴν καὶ ἡμεῖς ὡς 33.
καθ' ἓνα, [Ἀρχή.] ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ ἡ.
γυναῖκα ὡς ἑαυτὸν·
[Τέλος.] ἢ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν
ἄνδρα. Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦ· VI, 1.
σιν ὑμῶν ἐν κυρίῳ· τοῦτο γὰρ ἐστὶ δίκαιον.

τίμα

V, 33. ἡ. τῆ ε. τῆς ιη. ἰβδ. ἀδελφοί, ἕκαστος τὴν ἑαυ-
τοῦ γυναῖκα.

lentos esse accuratiores textus perpetui Codices. Tamen editores nonnulli, in vitis Codicibus, huiusmodi addiderunt, omiserunt, permutarunt. Hoc loco ne notarunt quidem. Propter neglectum γὰρ quodammodo excusari possint. Sed mox iidem 6, 1. ex Theodoret. 436. non notarunt, τοῦτο γὰρ ἐνάρετον καὶ δίκαιον. Meum profecto non erat, ista in hac editione notare, cum adeo plura, in priore editione mea notata, consulto in hac praetermissem.

32. ἐγὼ δὲ λέγω] Basil. III, 634. λέγω δέ.

VI, 1. ἐν κυρίῳ] — E. Chryf. XI, 158. f. ἐν κυρίῳ, ταυτίσι, κατὰ κύριον. Sed Chryf. ibid. in interpretatione omittit: τοῦτο γὰρ — μυστήριον, et continuo addit: αὕτη γὰρ ἐστὶ ἐντολή. Ipse tamen 159. a. ἥτις ἐστὶ ἐντολή. Quid hic Codices mutant? Nihil. Nam sterquilinarios non curo. Ex Birchianis solus Vat. 1209. seu B. omittit, ἐν κυρίῳ.

2. τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα
ἣτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ·
3. ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἔη μακροχρόνιος
4. ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ οἱ πατέρες μὴ παροργί-
ζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ' ἐκτρέφετε
αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νοθεσίᾳ κυρίου.
5. οἱ δούλοι ὑπακούετε τοῖς κυρίοις κατὰ
σάρκα, μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἐν ἀπλό-
τητι τῆς καρδίας ὑμῶν, ὡς τῷ χριστῷ·
6. μὴ κατ' ὀφθαλμοδουλείαν, ὡς αἰθροπάρε-
σκοι, ἀλλ' ὡς δούλοι τοῦ χριστοῦ, ποιῶν-
τες τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ἐκ ψυχῆς,
7. μετ' εὐνοίας δουλεύοντες, * ὡς τῷ κυρίῳ,
8. καὶ οὐκ ἀνθρώποις· εἰδότες, ὅτι ὁ ἐάν
τι ἕκαστος ποιῆσῃ ἀγαθόν, τοῦτο κομιεῖται
παρὰ τοῦ κυρίου, ἢτε δούλος, ἢτε ἐλεύ-
θερος.
9. καὶ οἱ κύριοι τὰ αὐτὰ ποιεῖτε
πρὸς αὐτοὺς, ἀνιέντες τὴν ἀπειλήν· εἰδόν-
τες, ὅτι καὶ ὑμῶν αὐτῶν ὁ κύριός ἐστιν ἐν
οὐρα-

4. πατέρες] Basil. I, 84. γονεῖς. Per se recte. Vul-
gatum II, 518.

5. χριστῷ] χριστῷ et κυρίῳ. Chryl. XI, 165. e. 166. a.

6. κατ' ὀφθαλμοδουλείαν] Basil. II, 432. ἐν ὀφθαλμο-
δουλείᾳ. v. Colaff. 3, 22.

7. εὐνοίας] εὐμενίας. E. Per se non male.

δουλεύοντες] + ὡς.

9. καὶ ὑμῶν αὐτῶν] καὶ αὐτῶν καὶ ὑμῶν τ καὶ ὑμῶν
καὶ αὐτῶν. E.

οὐρανοῖς, καὶ προσωποληψία οὐκ ἔστι παρὰ
 τέλος τῆς ἐ. αὐτῶ. [Τέλος.]

I. ἐν σχήματι ὀπλίσεως περὶ τῆς κατὰ χρεῖσιν
 δυνάμεως.

τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί μου, [Ἄρχή.] εἰδύνα- 10. 10.
 μαῦσθε ἐν κυρίῳ, καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς
 ἰσχύος αὐτοῦ. εἰδύσασθε τὴν πανοπλίαν 11.
 τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς σῆμα
 πρὸς τὰς μεθοδίας τοῦ διαβόλου. ὅτι 12.
 οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πύλη πρὸς αἷμα καὶ
 σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς
 ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ
 σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευ-
 ματικὰ τῆς ποιηρίας ἐν ταῖς ἐπιφανείαις.
 διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ 13.
 Θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντισῆμα ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 τῇ

VI, 10. 10. κυριακῇ κζ. καὶ εἰς μάρτυρας. [ἐν τισι
 σептемβρίου 5. τοῦ ἁγίου ἐυδοξίου.] καὶ σептем-
 βρίου κ. τοῦ ἁγίου ἐυσταθίου καὶ εἰς πολλοὺς
 ἄλλους ἁγίους. Ἐν ἄλλῳ καὶ σαββάτῳ μετὰ τὰ
 φῶτα καὶ εἰς σχῆμα μοναχοῦ καὶ εἰς μάρτυρας.

11. τὴν] οὐν τὴν. E. Ath. II, 75.

πρὸς — σῆμα] Ath. II, 73. ἵνα δυνηθῆτε, et
 σῆμα, πολὶ διαβόλου.

12.] Membratim laudat Basil. II, 82. negligenter etiam
 622. ubi ἀγών, loco πάλη. Accuratus notat Ath.
 397. 523.

13.] Verbum 13. et 16. miscet Basil. I, 364.

- τῆ πονηραῖ, καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι
 14. σῆμαι. σῆτε οὖν περιζωτάμενοι τὴν ἰσφῦν
 ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν
 15. θώρακα τῆς δικαιοσύνης, καὶ ὑποδυσά-
 μενοι τοὺς πόδας ἐν ἔτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγε-
 16. λίου τῆς εἰρήνης· ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαβόν-
 τεσ τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνή-
 σεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ ποιηροῦ τὰ
 17. πεπυρωμένα σβέσαι, καὶ τὴν περικε-
 φαλαίαν τοῦ σωτηρίου * δέξασθαι, καὶ
 τὴν

15.] Chryf. VI, 406. c. τοὺς γὰρ πόδας ὑμῶν, φησι, κάμασκινάσατε ἐν ἔτοιμασίᾳ — εἰρήνης. In eodem verfu vitiofe in nonnullis Codd apud Wettf. legitur. ὑποδυσάμενοι, loco ὑποδυσάμενοι, uti etiam Cyrill. III, 449. exhibet. Sed vitiofe per v. apud eundem V, b. 260. Utrouque loco, post εἰρήνης, addit: ταυτέσι, τοῦ χριστοῦ. Iterum vitiofe ὑποδυσάμενοι. VI, d. 21. v. P.

16.] Laudat Basil. II, 560.

17. δέξασθε] δέξασθαι. Ita postea quoque in quatuor inveni. Birch. in tribus. Sic cum aliis Oecum. II, 58. b. 59. c. Ex confusione vocalium in tot Codicibus ortum esse nequit. Mei foli ita exhibent semel ac vicies. Apud Chryf. XI, 179. c. 180. c. et 182. e. legitur quidem δέξασθε, quae correctio facilis et in promptu erat. Sed Mosquensis Cod. Chryf. β. ter in istis locis habet δέξασθαι. Accedunt, ita, ut δέξασθαι exhibeant, Theophyl. d. et Aug. 8. Primus Chrysofomi locus nude legitur ante homiliam. Secundo loco per interpretationem utramque licet legere. Tertio loco sine ullo dubio probavit δέξασθαι. Addit enim: ταυτέσιν, ἐν ἀσφαλείᾳ (ergo non, ἐν ἀγῶνι.) λοιπὸν

Τέλος τῆς
κρυπτικῆς.

τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος, ὃ ἐστὶ ῥῆμα
 Θεοῦ. [Τέλος.] [Ἀρχή.] διὰ πάσης 18. Κ.
 προσευχῆς καὶ δεήσεως προσευχόμενοι ἐν
 παντὶ καιρῷ ἐν πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ
 τοῦτο ἀγρυπνοῦντες ἐν πίστει προσκαρτε-
 ρήσει καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἀγίων,
 καὶ ὑπὲρ ἑμοῦ, ἵνα μοι * δοθῇ λόγος ἐν 19.
 ἀνοιξῆ τοῦ σώματός μου ἐν παρθένῳ,
 γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου,
 ὑπὲρ ἃν προσβέβω ἐν ἀλύσει, ἵνα ἐν αὐτῇ 20.
 παρῶν.

VI, 18. Κ. τῆ σ. της ιη. ἐβδ. ἀδελφοί, διὰ πάσης
 προσευχῆς καὶ δεήσεως προσεύχεσθε.

λοιπὸν γενέσθαι διὰ ταύτης (τῆς περιεφραλαίας)
 δυνήσεσθε (id est ex verl. 16.) καὶ πάντα κίνδυνον
 ἐκφυγεῖν. Ergo ipse etiam Chryloltomus proba-
 vit δέξασθαι, intellecto ex verl. 16. δυνήσεσθε.
 Omnino autem tota haec πανοπλία καὶ καθέπι-
 σις, non est examinanda στρατηγικῶς, ἀλλὰ πνευ-
 ματικῶς· οὐ γὰρ στρατιωτικὴ, ἀλλὰ πνευματικὴ.

καὶ τὴν — Θεοῦ] Lectu digna sunt Orig. III,
 347. c. φησὶ γὰρ ὁ παῦλος καὶ τὴν μάχαιραν
 τοῦ πνεύματος, ὃ ἐστὶ ῥῆμα Θεοῦ, (Hic iam sunt
 arrendae aures!) ὑφ' οὗ φησὶν ἡ νόμφη· (Cant.
 2, 5.) τετραμένη ἀγάπης ἐμὲ ἐγώ. Qualis criti-
 cus, talis etiam interpres est Origenes. Eskäben
 unshantigen Weis findet man kaum bei Markt-
 schreibern. Deym Origone aber, auch außer Jahr-
 markt's Zeit, sarhδόν.

18. προσκαρτερήσει] καρτερήσει. E. Damasc. II, 192.
 sed vulgatum 465.
 19. δοθεί] δοθῆ. Chryl. XI, 2. 180. VI, 187. et
 alii.

21. πρῶτη-ιάσωμαι, ὡς δεῖ με λαλῆσαι. ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἑμὲ, τί πράσσω, πάντα ὑμῖν γνωρίσει τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφεὶς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν
22. κρείω· ὃν ἐπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γινώτε τὰ περὶ ἡμῶν, καὶ
23. παρακαλέσῃ τας καρδίας ὑμῶν. εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ τοῦ πατρὸς καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ.
24. ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπῶντων τοὺς κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ αἰμῆν. [Τέλος.]

Τέλος τῆς γ.

Πρὸς Ἐφεσίους ἐγράφη ἀπὸ βώμης διὰ τυχικοῦ. σίχων τιβ.

Ἡ

Πρὸς Φιλιππησίους

Ἐπιστολή.

[Ἀρχή.] Παῦλος καὶ Τιμόθεος, δούλοι I, I. A. Ἰησοῦ Χριστοῦ, πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τοῖς ὄντιν ἐν Φιλίπποις, σὺν ἐπιτκόποις καὶ διακόνοις. χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

A.

I, I. A. τῆ β. τῆς ιθ. ἐβδ. παῦλος καὶ τιμόθεος.

I, I. σὺν ἐπισκόποις] συνεπισκόποις. E. Chryf. XI, 194. f. 195. c. nullo modo probat compositum vocabulum, etsi ita editum sit. Primo autem docet, primis temporibus nullum discrimen fuisse inter episcopos, presbyteros et diaconos. Deinde addit, multos suae aetatis episcopos in epistolis scripsisse ad presbyteros et diaconos, nimirum per modestiam, συμπερσβυτέρω, συνδιακόνω. v. 195. b. ὄθεν καὶ νῦν.

Α. εὐχαριστία ὑπὲρ τῆς Φιλιππησίων ἀρετῆς καὶ εὐχὴ
τελειώσεως.

3. εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μείεσσι

4. ὑμῶν, πάντοτε ἐν πάσῃ δεῖσει μου ὑπὲρ
πάντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν

5. ποιούμενος, ἐπὶ τῇ κοινανίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ
εὐαγγέλιον, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ

6 νῦν· πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ὁ ἐναρ-
ξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθόν, ἐπιτελέσει

7. ἄχρις ἡμέρας ἰησοῦ χριστοῦ. καθὼς ἐστὶ
δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων

ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ

ὑμᾶς, ἐν τε τοῖς δεσμοῖς μου, καὶ ἐν τῇ

ἀπολογίᾳ, καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγγελίου,
συγκοινωνούς μου τῆς χάριτος πάντας

B. 8. ὑμᾶς ὄντας. [Τέλος.] [Ἀρχή.] μάρτυς Τέλος τῆς 8.

γάρ μου ἐστὶν ὁ Θεός, ὡς ἐπιποθῶ πᾶν-
τας ὑμᾶς ἐν σπλάγχχνοις ἰησοῦ χριστοῦ.

9. καὶ τοῦτο προσεύχομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη
ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισσέυῃ

10. ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει. εἰς τὸ
δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ διαφέροντα, ἵνα ἦτε

ἐλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν χρι-
στοῦ

11. 50ῦ πεπληρωμένοι καρπῶν δικαιοσύνης
τῶν

I, 8. B. τῇ γ. τῆς ιθ. ἐβδ. ἀδελφοί, μάρτυς μου
ἐστὶν ὁ Θεός.

11. καρπῶν] καρπίν. E. Ex confusione vocalium in
aliis, in aliis ex Latina vulgata. Ita vero etiam

τῶν διὰ ἰησοῦ χριστοῦ, εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον θεοῦ.

B. διήγησις τῆς ἑαυτοῦ διαγωγῆς ἀγωνιστικῆς καὶ τῆς προθυμίας.

[Ἀρχή.] γνώσκεν δὲ ὑμᾶς βούλομαι, 12. Γ. ἀδελφοί, ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν ὥστε 13. τοὺς δεσμοίς μου φανεροὺς ἐν χρεῖσιν γενέσθαι ἐν ἔλῳ τῷ πραιτωρίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσι. καὶ τοὺς πλείους τῶν 14. ἀδελφῶν ἐν κυρίῳ, πεπειθότας τοῖς δεσμοῖς μου, περισσοτέρως τολμῶν ἀφό-

Τέλος τῆς γ. βως, τὸν λόγον λαλεῖν. [Τέλος.] τὰς 15. μὲν καὶ διὰ φθόγον καὶ ἔριν τινὲς δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν χρεῖσιν κηρύσσουν. 61

I. 12. Γ. τῆ δ. τῆς 13. ἰβδ. ἀδελφοί, γνώσκεν ὑμᾶς βούλομαι.

in schol. Oecum. II, 69. d. 70. a. Scilicet Theodorct. et Oecum. explicabant hoc vocabulum numero singulari, quod cuilibet interpreti licet, etiam si *καρπῶν* legerit. Similiter licet *nominativum* aut *infinitivum* explicare, etsi in contextu vel *dativus* vel *verbum finitum* occurrat. Hoc est discrepantes lectiones data opera fingere.

14. ἐν κυρίῳ] Diferte Chryf. XI, 204. e. f. v. P.

τὸν λόγον] + τοῦ θεοῦ. E. v. P. Chryf. XI, 204. 205. omittit. Etiam I, 577. II, 165. Sed utroque loco est, ὥστε, ante τοὺς πλείους.

16. οἱ μὲν ἐξ ἐπιθέας τὸν χριστὸν καταγγέλλουσι, οὐχ ἀγνώως, οἰόμενοι θλήψιν ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου. οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης, εἰδότες, ὅτι εἰς ἀπολογία τοῦ εὐαγγελίου κεῖμαι. τί γάρ; πλὴν παντὶ τρόπῳ, εἴτε προφάσει, εἴτε ἀληθείᾳ, χριστὸς κατ-

16. 17.] Propter Codices Ierquilianarios Griesbachius versum 17. posuit ante 16. Ita scilicet transponit Latina vulgata. Sed ea etiam alia transponit in epistolis Pauli, quae tamen nec Griesbachio probata sunt. Vulgarem ordinem firmat versus 15. et omnes omnino mei, tam textus perpetui, quam praxapostoli, tam Codices cum scholiis, quam sine scholiis.

16. ἐπιφέρειν] ἐγείρειν. E. Codices Ierquilianarii iidem, quos tamen hic repudiat Griesb. Vulgatum habet etiam Basil. II, 647. Vulgata latina habet, *iuscitare*. Pro *ἐγείρειν* laudatur etiam Damasc. At is II, 195. habet vulgatum, ut meis oculis cerno. Pro *ἐγείρειν* ex Graecis, praeter Damascenum, laudat solum Antiochum Wettlenius, et ex eo, ut semper, Griesbachius etiam, Isamilia 56. Legi totum locum in bibliotheca Patrum Paris. 1644. T. XII. p. 105. 104. Reperi autem — nihil. Haec est fides critica! Hoc est illud, quod ad evangelia in hac editione pag. 773. dixeram: Ein Kritiker kann nicht genug auf seiner Hut seyn, da er mit Riemenstechern umgeben ist.

18. πλὴν] † ὅτι. E. v. P. Basil. II, 476. Ath. I, 523. Cyrill. V, d. 123. Addunt hoc ex iis, quos postea examinavi, unus Theophyl. et unus Oecum. Recte hoc Griesbachius nec interiore margine dignum iudicavit. Est enim contrarium probris N. T. Codicibus.

καταγγέλλεται· καὶ ἐν τούτῳ χαίρω,
ἀλλὰ καὶ χαρήτομαι. ἴδου γάρ, ὅτι 19.
τούτῳ μοι ἀποθήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ
τῆς ὑμῶν δεήσεως, καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ
πνεύματος ἰησοῦ χριστοῦ· κατὰ τὴν ἀπο- 20. Δ.

Τέλος τῆς δ. παραδοκίαν καὶ ἐλπίδα μου, [Τέλος.] ὅτι
[Ἀρχή.] ἐν οὐδενὶ ἀίσχυιθήσομαι, ἀλλ'
ἐν πάσῃ παρρησίᾳ, ὡς πάντοτε, καὶ ἰὼν
μεγα-

I, 20. Δ. τῆ ε. τῆς ιθ. ἐβδ. [ἐν τισι σепτεμβρίου ιθ.
του ἀγίου τροφίμου.] καὶ εἰς ἄλλους ἀγίους-
ἀδελφοί, ἐν οὐδενὶ ἀίσχυιθήσομαι.

καταγγέλλεται] Oecum. II, 72. c. haeticis tri-
buit καταγγελεῖσθαι. Vide tamen Theodoret. 449.
Chryl. XI, 206. a. ubi totam hanc epistolam deinceps
per partes interpretatur. Singulari quoque
homilia hunc locum exposuit Chryl. III, 300. seqq.
quae etiam propter vers. 15. 16. 17. lectu
digna est.

19. σωτηρίαν] + τὴν μέλλουσαν. E. Chryl. XI, 211. f.
Omittit tamen ibid. paullo ante, et 430. Item
Ath. I, 523. qui nihil hic mutat. Sed 544. et
555. exhibet: κατὰ τὴν ἐπιχορηγίαν τοῦ πνεύμα-
τος ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ἐμέ. Infanus fuerit, qui
haec contra Codices probos defendere in animum
induxerit. Tamen huiusmodi mirabiles lectiones
a quibusdam probatae sunt.

20. ἀποκαταδοκίαν] καταδοκίαν. E. Oecum. II, 73. b.
utrumque, qui ibi arguitur in etymologia huius
vocis. Sic et Cod. Oecum n. in textu exhibet
καταδοκίαν. Contra Cod. Oec. Aug. 6. in textu
vulgatum, in scholio καταδ. Scilicet interpretes
non verbum compositum, sed simplex etymologicè
interpretabantur. Ἀπὸ per se notum erat.

- μεγαλυνθήσεται χριστός ἐν τῷ σώματί μου,
 21. ἢτε διὰ ζωῆς, ἢτε διὰ θανάτου. ἐμοὶ
 γὰρ τὸ ζῆν, χριστός· καὶ τὸ ἀποθανεῖν,
 22. κέρδος. εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί, τοῦτό
 μοι καρπὸς ἔργου, καὶ τί αἰρήσομαι, ὅ
 23. γνωρίζω. συνέχομαι * δὲ ἐκ τῶν δύο,
 τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι, καὶ
 σὺν χριστῷ εἶναι· πολλῶ * μᾶλλον κρεῖτ-
 24. τον. τὸ δὲ ἐπιμένειν ἐν τῇ σαρκί, ἀναγ-
 καιότε-

22. καρπὸς ἔργου] + ἔστιν. E. Unus meorum vers. 21. poli κέρδος explicandi causa supplet δοκεῖ. Nihil nec Cyrill. addit I, a. 76. I, g. 241. 330. 427. IV, 887. In his locis omnibus est etiam χριστός, non χρῆσθον, versu 21. Quomodo Griesbachio in mentem venire potuerit, ut χρῆσθον ad internam marginem eveheret, equidem non video.

γνωρίζω] Sic, sed alibi γνώσκω. Theodoret. 450. ad epist. Pauli.

23. συνέχομαι γὰρ] δὲ, loco γὰρ. Γὰρ in principio addit Chryl. XI, 216. b. Ibidem rursus in principio poli ἀναλῦσαι addit γὰρ, quod posteriorius ita fere exhibet etiam Cyrill. locum tamen negligenter laudans III, 520. IV, 982. 1004. v. P. Wetst.

πολλῶ γὰρ] γὰρ —. Omittit etiam Basil. II, 337. Pro omisso γὰρ, quod tamen Beza intulit, duos tantum laudat Codd. Birch. Miror. Ego poli priorem edit. in quinque non inveni. Sed in iisdem paullo ante δὲ, loco γὰρ reperi, pro quo quatuor notat Birch. Plura huiusmodi monere possim.

24. ἐν τῇ σαρκί] ἐν — E. Omittit Chryl. XI, 216. c. με τῇ I, 134. παραμένειν τῇ. XI, 55. Ἐ, abesse pote-

καίωτερον δι' ὑμῶν. καὶ τοῦτο πεποιθώς 25.
 οἶδα, ὅτι μενῶ καὶ συμπαραμειῶ πᾶσιν
 ὑμῖν, εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ χαρὰν
 τῆς πίστεως, ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν 26.
 περισσέη ἐν χριστῷ Ἰησοῦ ἐν ἐμοί, διὰ τῆς
 ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμῶν.

Γ. παραίνεσις τῆς κατὰ θεὸν ὁμοιοῦς καὶ τῆς ἐν-
 θεοῦ ζωῆς.

μόνον [Ἀρχή.] ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ 27. E.
 Τέλος τῆς ε. χριστοῦ πολιτέυεσθε, [Τέλος.] ἵνα ἔιτε
 ἐλθόν καὶ ἰδόν ὑμῶν, ἔιτε ἀπᾶν, ἀκούσω
 τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι σῆκετε ἐν ἐνὶ πνεύματι,
 μιᾷ ψυχῇ συναθροῦντες τῇ πίστει τοῦ
 εὐαγγελίου καὶ μὴ πτιρόμενοι ἐν μηδεὶ 28.
 ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων· ἥτις αὐταῖς μὲν
 ἐσιν ἐνδείξις ἀπωλείας, ὑμῖν δὲ σωτηρίας·
 καὶ τοῦτο ἀπὸ θεοῦ. ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη 29.
 τὸ ὑπὲρ χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν
 πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ
 πάσχειν

I, 27. E. τῆ ε. τῆς ιθ. ἐβδ. ἀδελφοί, ἀξίως τοῦ εὐαγγ-
 γελίου.

poterat. Ergo cum Chrysofotomo aliqui Codd.
 Oecum. et Theophyl. omittunt.

25. μενῶ καὶ συμπαραμειῶ] Chryf. XI, 190. μένω καὶ
 συμπαραμειῶ. Sed 213. μενῶ. 221. c. e. μενῶ et
 diferte bis παραμειῶ urget. v. P.

27. συναθρ. — 29. πάσχειν] Laudat Cyrill. V. d.
 123.

30. πάσχειν τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες, ἵσον
 * εἶδετε ἐν ἐμοί, καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί.
 II, 1. Ἐἰ τις οὖν παράκλησις ἐν χριστῷ, ἢ * τις
 παραμύθιον ἀγάπης, ἢ τις κοινωνία πνεύ-
 ματος, ἢ * τις σπλάγχνα καὶ οἰκτιρμοί,
 πληρώ-

30. ἴδετε] εἶδετε.

καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί]. — E. v. P. et Chryf.
 XI, 223. d. Loco, καὶ νῦν ἀκ. habet: καὶ ἠκού-
 σατε IX, 242.

II, 1. ἢ τι παραμύθιον] ἢ τις παραμύθιον. Chryf.
 XI, 227. 228. collide se subduxit Tantum enim
 laudat, ἢ τις οὖν παράκλησις ἐν χριστῷ, et, ἢ
 τινα σπλάγχνα καὶ οἰκτιρμοί. Tivὰ est ex ipsius
 fabrica. I, 435. ἢ τις παράκλ. — ἢ τι παραμύ-
 θιον ἀγάπης, ἢ τινα σπλάγχνα. III, 503. d. sic,
 sed interposito, ἢ τις κοινωνία πνεύματος. Ergo
 lectio, ante nos vulgata, est Chrysostomi h. l.,
 nisi quod ἔον deest. Eadem legitur etiam servato
 ἔον ante homiliam. XI, 227. c. Eadem editur
 apud Clem. Alex. 510. d.

ἢ τινα σπλάγχνα] ἢ τις σπλάγχνα, maximo
 Codd. consensu. Sic etiam repertum postea in tri-
 bus. Nam in reliquis duobus est. ἢ τι (ποῖ
 τινα.) σπλάγχνα. Illud stigma exclusum esse
 potest propter proximum stigma. Elliptica ergo
 est oratio. Similis est oratio, sed plena et per-
 fecta, Act. 13, 15. Vide etiam Rom. 12, 6. 7. 8.
 et in hac editione mea Apocal. 13, 10. Meus
 Codex a. has ellipses hoc loco omnes supplet,
 addendo in margine: λείπει, βούλεται ἡμῶν γε-
 νέσθαι. Nimirum: ἢ τις βούλεται κ. τ. λ. v. P.
 Basil. III, 182. b. hunc locum in praestantissimo
 ac vetustissimo Codice Augustano ita exhibet:
 ἢ τι οὖν παραμύθιον ἀγάπης, ἢ τις κοινωνία
 πνεύμα.

πληρώσατέ μου τὴν χαρὰν, ἵνα τὸ αὐτὸ 2.
 Φρονῆτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην εχούτες,
 σύμφυχοι, τὸ ἐν Φροισῦντες· μηδὲν 3.
 κατὰ ἐριθείαν, ἢ κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῆ
 ταπεινοφροσύνη ἀλλήλους ἠγούμενοι ὑπερέ-
 χοντας ἑαυτῶν. μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος 4.
 σκοπεῖτε, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐτέρων ἕκαστος.

Τέλος τῆς 5. [Τέλος.] [Ἀρχή.] τοῦτο γὰρ φρονείσθω 5. 5.
 ἐν

II, 5. 5. εἰς τὰς ἐορτάς [ἐν ἄλλοις· εἰς τὴν γέννησιν
 καὶ εἰς τὴν κοίμησιν] τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου
 ἀδελφοί, τοῦτο φρονείσθω.

πνεύματος, εἰ τι σπλάγχνα. Sed alius eiusd.
 Cod. locus addendus. Ergo ibid. 153. d. ita le-
 gitur: εἰ τις οὖν παράκλησις ἐν χριστῷ, εἰ τις
 κοινωνία πνεύματος, εἰ τις σπλάγχνα. Ergo
 priori loco ligma ante ligma excidit. Origenes et
 Cyrillus silent. Nam in eiusmodi locis impedi-
 tionibus plerumque fuga se expediunt, aut pro
 tempore aliam lectionem fingunt.

2.] Chryf. XI, 228. d. semel post ἔχοντες inculcat:
 ἐν ᾗ ἠῤῥῆσθε. Ibidem vero urget, τὸ αὐτὸ, et ἐν.

3. ἐριθείαν] alii, ἐριθείαν, de quo iam monui.

ἢ κενοδ.] μηδὲ (κατὰ) κενοδοξίαν. E.

4. σκοπεῖτε] σκοπεῖτω τ σκοποῦντες. E. Basil. II, 380.
 laudans vers. 2—4. prius ἕκαστος omittit, pro
 posteriori habet ἕκαστοι. Prius tamen ibi addit
 Codd.

5. φρονείσθω] φρονεῖτω. E. Cyrill. IV, 119. 121. 185.
 287. 721. τοῦτο φρονεῖτω ἕκαστος. IV, 959. τοῦτο
 γὰρ φρονεῖτω ἕκαστος ὑμῶν. V, a. 194. ἕκαστοι
 τοῦτο φρονεῖτε ἐν. Sic et 371. (non, 375.) τοῦτο
 φρονεῖτε

6. ἐν ἱμῖν, ὃ καὶ ἐν χειρῶν Ἰησοῦ· ὃς ἐν
μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων, οὐχ ἀρπαγμὸν
7. ἠγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῶ· ἀλλ' ἑαυτὸν
ἐκένωσε, μορφὴν δούλου λαβὼν, ἐν ὁμοιώ-
8. ματι ἀνθρώπων γενόμενος, καὶ σχήματι
ἐυθεθεὶς ὡς ἀίθρωνος, ἐταπεινώσεν ἑαυ-
τὸν, γενόμενος ὑπήκοος, μέχρι θανάτου,
9. θανάτου δὲ σταυροῦ. διὸ καὶ ὁ Θεὸς
αὐτὸν ὑπερέψωσε, καὶ ἔχαρίσατο αὐτῶ
10. ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα· ἵνα ἐν τῷ
ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρα-
11. νίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων· καὶ
πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται, ὅτι κύριος
Ἰησοῦς

φρονεῖτε ἕκασος ἐν. 404. 718. 769 τοῦτο φρονεῖσθαι
ἐν. 546. V, c. 26. ἕκασος τοῦτο φρονεῖσθαι ἐν. V,
d. 108. τοῦτο φρονεῖτω ἕκασος. 141. τοῦτο φρο-
νεῖσθαι ἐν ὑμῖν. VI, a. 165. Ex tribus ergo eli-
gere licet. Chryf. vulgatum XI, 233. 254. 75. I,
557. III, 503. VI, 259. Item Basil. II, 455. Atha-
nasilus longiorem locum nominatum recitans, nihil
mutat I, 350. Nullus meorum Codd. quicquam
mutat. v. Griesb.

7. ἐκένωσε] Ex Theodoret. 454. laudatur etiam ἐτα-
πεινώσεν. Ita hoc explicant scholia Cod. Aug. 6.
8. γενόμενος ὑπήκοος] omittit Ath. II, 68. coll. I, 353.
820 Habet. 951. II, 485.
10. Ἰησοῦ] Basil. I, 167. addit χειρῶν, et alia pro
arbitrio mutat. Omittit II, 148.
11. ἐξομολογήσεται] ἐξομολογήσεται. D. Sic, sed mu-
tata tota constructione. Basil. III, 15.
κύριος] ὁ addit Ath. II, 444.

ἰησοῦς χριστός, εἰς δέξαν θεοῦ πατρὸς.

Τέλος τῆς
θεοτόκου.

[Τέλος.] ὥσε, ἀγαπητοί μου, [Ἀρχή.] 12. Ζ.

καθὰς πάντοτε ὑπηκούσατε, μὴ ὡς ἐν
τῇ παρουσίᾳ μου μόνον, ἀλλὰ νῦν πολλὰ
μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου, μετὰ φόβου
καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατε-
γάξεσθε. ὁ θεὸς γὰρ ἐστὶν ὁ ἐνεργῶν ἐν 13.

ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν, ὑπὲρ
τῆς εὐδοκίας. πάντα ποιεῖτε χωρὶς γογ- 14.

γυσμῶν καὶ διαλογισμῶν. ἵνα γένησθε 15.

ἀμεμπτοὶ καὶ ἀκέραιοι, τέκνα θεοῦ ἀμά-
μητα ἐν μέσῳ γενεᾶς σκοτιᾶς καὶ διε-

στραμμένης· ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες
ἐν κόσμῳ, λόγον ζωῆς ἐπέχοντες εἰς καύ- 16.

Τέλος τῆς β.

χημα ἐμὲ εἰς ἡμέραν χριστοῦ, [Τέλος.]

ὅτι [Ἀρχή.] οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον, οὐδὲ 17.

εἰς κενὸν ἐκοπίασα, ἀλλ' εἰ καὶ σπέν- 17.

δομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ τῆς

πίστεως

12. Ζ. τῆ β. τῆς κ. ἰβδ. ἀδελφοί, καθὰς πάν-
τοτε.

16. Η. τῆ γ. τῆς κ. ἰβδ. ἀδελφοί, οὐκ εἰς
κενόν.

13. ὑμῖν] Basil. II, 159. ἡμῖν.

15. ἐν μέσῳ] μέσον. E. Nullus meorum. Apud Birch.
folius Vat. 1209. Utrōque modo dici poterat.
Vulgatum Chryl. XI, 259. Basil. II, 649. Orig.
III, 428. c. ἐν μέσῳ γενεᾶς. Sed hic Origenis
locus in indice ibi non reperitur. Ergo legendus
erat Origenes.

πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συγχαίρω πᾶσιν
 18. ὑμῖν. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε, καὶ
 συγχαίρετέ μοι.

Δ. περὶ τιμοθέου καὶ ἐπαφροδίτου, ὅς ἐπίσειλε πρὸς
 αὐτούς.

19. ἐλπίζω δὲ ἐν κυρίῳ ἰησοῦ, τιμόθεον ταχέως
 πέμψαι ὑμῖν, ἵνα καὶ γὰρ εἰψυχῶ, γνοῖς
 20. τὰ περὶ ὑμῶν. οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυ-
 χον, ὅστις γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνή-
 21. σει. εἰ πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν ζητοῦ-
 22. σιν, οὐ τὰ * χριστοῦ ἰησοῦ. τὴν δὲ δοκι-
 μὴν αὐτοῦ γινώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον,
 σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν, εἰς τὸ εὐαγγέλιον.
 23. τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω πέμψαι, ὡς ἂν
 ἀπίδω τὰ περὶ ἐμὲ, ἐξ αὐτῆς. [Τέλος.] Τέλος τῆς γ.
 [Ἀρχή.]

21. τὰ τοῦ χριστοῦ] τοῦ —.

23. πέμψαι] ἐκπέμψαι. E.

ἀπίδω] ἐπίδω. E. Ad Wetstenium noto, G. quo-
 que habere ἀφίδω. Ita enim hic et alibi exhibent
 Codices isti sterquiliniarii. A. D. F. Sic et apud
 Birch. in textu B. seu, 1209. Scriptio est vetusta,
 lapidaria. Eiusmodi ulcera, qua est humanitate,
 pallio amoris Christiani, ut aiunt, obtegit Gries-
 bachius, quem vide pag. 122. Huc pallio debe-
 bat etiam contegere verbum 30. παραβολιστάμνος.
 Verum ibi istos Codices prodidit.

[Ἀρχή.] πέποιθα δὲ ἐν κυρίῳ, ὅτι καὶ 24. Θ.
 αὐτὸς ταχέως ἐλεύσομαι. ἀναγκαῖον δὲ 25.
 ἠγασάμην ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ
 συνεργὸν καὶ συζητιώτην μου, ὑμῶν δὲ
 ἀπόστολον, καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας μου,
 πέμψαι πρὸς ὑμᾶς. ἐπειδὴ ἐπιπεθῶν 26.
 ἦν πάντας ὑμᾶς, καὶ ἀδελφῶν, διότι
 ἠκούσατε, ὅτι ἠσθένησε. καὶ γὰρ ἠσθένησε 27.
 παραπλήσιον θανάτῳ· ἀλλ' ὁ θεὸς αὐτὸν
 ἠλέησεν· οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ
 ἐμὲ, ἵνα μὴ λύπην ἐπὶ λύπῃ σχῶ.
 σπουδαιότερας οὖν ἔπεμψα αὐτὸν, ἵνα 28.
 ἰδόντες αὐτὸν πάλιν, χαρῆτε, καὶ γὰρ ἀλυ-
 πότε-

Π. 24. Θ. τῆ δ. τῆς κ. ἰβδ. ἀδελφοί, πέποιθα
 ἐν κυρίῳ.

24. ἐλεύσομαι] ἐλεύσεταί τ + πρὸς ὑμᾶς. E. Poste-
 rius Chryl. XI, 265. b. 190. d. Ita ergo, etiam
 habet Theophyl. edit. Lond. et Cod. d. Contra
 sunt reliqui Codd. Theophyl.

26. ὑμᾶς] + ἰδεῖν. E.

27. ἐπὶ λύπῃ] ἐπὶ λύπῃς τ ἐπὶ λύπῃν. E. Vulgatum
 Chryl. XI, 265. f. 266. f. ubi etiam explicat: τῆς
 ἀπὸ τῆς τελευταῖης ἐπὶ τῇ δια-τὴν ἀρρώστῃαν γενο-
 μένῃ. Contra Oecum. II. 89. d. 90. a. λύπην
 legit et explicat, iisdem tamen verbis, ut Chryl.
 solum dativum in accusativum mutans. Saepè in
 eiusmodi locis in N. Test. est accusativus. Sed
 hic contra sunt Codices. Nam Iherulimianii ex-
 presserunt Latinistarum *super tristitiam*. Iidem
 vero etiam saepius corrupti sunt ex scholiis Pseu-
 do-Oecumenii.

29. πότερος ᾧ. προσδέχεται οὖν αὐτὸν ἐν
 κυρίῳ μετὰ πάσης χαρᾶς, καὶ τοὺς
 30. τοιοῦτους ἐντίμους ἔχετε· ὅτι διὰ τὸ
 ἔργον τοῦ Χριστοῦ μέχρι θανάτου ἠγγισε,
 παραβουλεύσαμενος τῇ ψυχῇ, ἵνα ἀνα-
 πληρώσῃ

30. παραβουλεύσαμενος] Latinistae non nulli reddiderunt: *parabolatus*. v. Sabat. et Cod. Boern. Παραβουλεύεσθαι, quod alibi potest esse, *temerarium consilium capere*, hoc loco in bonam partem dicitur de homine forti et ἐπιφοκινδύνη, ac nihil aliud est, quam κακῶς, id est, ἐπικινδύνας ἑαυτῷ βουλεύεσθαι. Sic est apud Isocratem p. 8. κακῶς ἐπισάμενος et p. 110. κακῶς εἰδότες. Hanc enim vim habet praepositio παρά in compositis. Patribus Graecis hic opportune verbum elegans in mentem veniebat παραβάλλεσθαι, quod est. εἰς προφατῆ κίνδυνον ἔπιτειν ἑαυτὸν. Ergo παραβουλεύεσθαι h. l. ita interpretabantur. Graecos interpretes autem, ut alibi, secuti Latinistae, ex παραβάλλεσθαι fecerunt *parabolari*, ut ex πλάττειν, *plasmare*, ex ἀκηδέζειν, *accediari*, et alia. Ergo hic reddiderunt *parabolatus*. Ut ergo scribae Codicum Hierquilianiorum Graecum, ut alibi, Latino conformarent, loco παραβουλεύσαμενος, ἐκ βουλιῶν eruerunt, παραβουλεύσαμενος. In Latino enim non erat *bu* seu *bou*, sed *bo*, seu *bo*. Hesychius frustra huc trahitur. Jam enim in edit. Hagenoënsi 1521. legitur: παραβουλεύσαμενος· εἰς θάνατον ἑαυτὸν ἐκδούς. Nec apud Hesychium ullo modo litterarum ordo contra est. Quid? quod eius interpretatio, ut aliae plures, sumpta est ex Chrysostomo XI, 268. b. qui παραβουλεύσαμενος, non παραβουλεύσαμενος, interpretatur, εἰς θάνατον ἑαυτὸν ἐξέδωκε. Solum hoc ἐξέδωκε mutavit Hesychius, ut aequale redderet

πληρώση τὸ ὑμῶν ὑτέρημα τῆς πρὸς με
τίλει τῆς δ. λειτουργίας. [Τέλος.]

E.

τῷ παραβουλεύσμενος. Idem verbum est in
Glossis Paulinis, quas Mosquae edidi: παραβου-
λεύσμενος· εἰς κίνδυνον εἶψας. παραβουλεύσμε-
νος τῇ ψυχῇ. Eadem haec interpretatio legitur
apud Oecum. II, 91. a. — Ecce vero intiat
Wetstenius, qui παραβουλεύσμενος etiam laudat
ex Damasceno. x. i. hoc est, ex littera x. titulo
10. ibi pag. 567. nihil reperio. Sed locus iste
legitur littera x. tit. α. seu 1. pag. 561. At ibi
luculentis litteris est παραβουλεύσθηται. Locus est
ex Eusebio. Certe ei ibi tribuitur. Apud Da-
mascenum ipsum II, 200. est παραβουλεύσμενος.
Examinemus loca cetera a Wetstenio prolata.
Pro παραβουλεύσθηται laudat etiam Euthym. Zigab.
contra Mahomedum. Locus iste legitur in bibl.
Patr. Paris. 1644. T. XII. p. 545. e. at ibi est,
ut meis oculis video: ἔγνω γὰρ ὁ θεὸς, ὅτι
παραβουλεύσθηται ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐν τῇ νηστείᾳ,
καὶ ἴλεως ὑμῶν γίνεται. In partes vocat etiam
Basilium M. Reg. b. 199. Citatio est, et despe-
ratissima, et mendosissima. Nam T. II, p. 482
a. in *indico*, (non in *taxiu*,) sectionis 199. legi-
tur: πῶς ἂν τις προθυμηθεῖται καὶ πρὸς κιν-
δύνους ὑπὲρ τῆς ἐντολῆς τοῦ κυρίου παραβου-
λεύσθηται, et in aliis libris, παραβου-
λεύσασθαι. Hic addit Wetstenius: „προμηθεῖ-
ν et παραβουλεύσθηται esset repugnantia iun-
gere“ Atqui hic non iungitur προμηθεῖται,
(rectius, προμηθεῖσθαι,) sed προθυμηθεῖται,
quod hic prorsus est synonymum τῷ παραβου-
λεύσθηται. Quod autem Wetstenius credidit, προ-
μηθεῖν (προμηθεῖσθαι) et παραβουλεύσθηται, li-
quidem id verbum ubique legitur, inter se non
repugnare, quodque fortasse adeo pro synonymis
habuit,

Ε. περί πνευματικῶ βίου τοῦ μὴ ὡς ἐν σαρκί, ὁμοίως
μίμησις θανάτου χριστοῦ.

I. III, 1. Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί μου, [Ἀρχή.] χαίρετε
ἐν κυρίῳ. τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν ἐμοὶ μὲν
οὐκ

III, 1. I. τῆ ε. τῆς κ. ἐβδ. ἀδελφοί, χαίρετε ἐν
κυρίῳ.

habuit, id sane est ridiculum. Nam *προμηθεῖσθαι*
aeque repugnat τῷ *παρβουλεύεσθαι*, ut illi ficto
παρβαλεύεσθαι. Cum ergo Wettstenius illis locis
omnibus lectores fefellerit, hoc vocabulum nulla
auctoritate nititur, nec unquam idonea auctoritate
firmabitur. Meos Codices omnino omnes habere
vulgatum, per se intelligitur: Nec enim a barba-
ris aut scurris scripti sunt. *Παρβαλεύσάμενος*
tamen notatur ex Wettst. A. D. E. F. G. Accedit,
quod providebam, apud Birchium solus Vat. 1209.
feu B. Vide P. — Non alienum videtur, hic
quaedam loca addere. *παρβαλευσάμενος*, et alia
tempora et personae ex *παρβαλεύεσθαι*, habet
Chryf. XI, 267. d. 268. b. c. *παρβαλεύσατο* —
παρβαλευάμεθα. Hic enim hunc locum data
opera interpretatur. Addo III, 188. c. ubi etiam
est *παρβαλευσάμενος*. Sic et 305. b. Aliquoties
alibi etiam hoc respicit, ut II, 549. ο. *παρβου-*
λεύσατο. X, 192. c. ἐκ ἐκινδυνεύσαμεν, ἢ *παρβου-*
λευσάμεθα. XII, 670. d. *παρβαλευσάμενος*.
VII, 569. a. *παρβαλεύετο*, ubi vide Montf. XI,
736. a. hic ipse locus recitatur, habetque *παρβα-*
βουλευσάμενος. Sic et 674. a. 487. c. *παρβαβου-*
λευσάμενος. Repetit in schol. Oecum. II, 91. a.
παρβαλεύσατο. Theophyl. ad h. l. p. 602.
παρβαλεύσατο et *παρβαλευάμεθα*. Exemplum
autem τοῦ *παρβαλλεσθαι*, non *παρβαλεύεσθαι*,
ut scriptores Graecos praetermittam, habet Chryf.
XI, 674. c. ὁ κινδύνος *παρβαλλώ*. Theophyl.

οὐκ ὀκνηρὸν, ὑμῖν δὲ * τὸ ἀσφαλές.
 Βλέπετε τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς κα-2.
 κούς

in epist. Paul. p. 807. Clem. Alex. p. 678. a. τὸ ζῆν παρεβάλλοντο. παραβάλλεσθαι est etiam Maccab. 2. 14, 38. καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν ὑπὲρ τοῦ ἰουδαϊσμοῦ παραβεβλημένος, loco παραβαλόμενος. Wetstenius in animadversionibus ex Theophyl. Euthym. Basil. Damasc. Euseb. et Chryf. laudat παραβόλευσθαι. Verum mentitur, ut docui. Reliqua autem loca, quae ibi notavit, referenda sunt omnino omnia, ut quis Graece vel mediocriter doctus intelligit, ad παραβάλλεσθαι et ad παράβολος, de quibus nemo unquam dubitavit. Ergo Wetstenius non quidem hic de anima, sed de Graecitate sua ac de fide sua, quae anima et vita longè est superior, parabolatus est, pro barbarorum atque abiectissimorum hominum stultitia et fraude. Nam Latinistae stulte interpretati sunt parabolatus: scribae vero fraudulentum id mutarunt in παραβολευσάμενος. Si Graeci fuissent, scripserunt saltem παραβαλόμενος. Griesbachii fors est fortunatior, quam Wetstenii. Nam eius Graecitas et fides in discrimen hoc loco adduci nequit. Fideliter enim describit Wetstenium. Argumentabatur autem sic: Wetstenius multo, quam ego, Graece est doctior. Sed is probavit παραβολευσάμενος. Ergo et mihi licet probare. Eodem modo de Bentleio ratiocinatus est Apocal. 12. 10. in vocabulo κατήγας. Vide huius editionis meae Vol. I. seu, evangelia pag. 686. nota 3.

III, 1. ὑμῖν δὲ] + τὸ. Τὸ omittit Basil. II, 639. Habet cum aliis Damasc. Id et postea inveni in Codd. Omittit Chryf. XI, 274. e. 275. b. In uno eius Codice deest etiam prius ὑμῖν, et loco

κοὺς ἐργάτας, βλέπετε τὴν κατατομὴν.

- I. 3. [Ἀρχή.] ἡμεῖς γάρ ἐσμεν ἡ περιτομή, οἱ πνεύματι * Θεοῦ λατρεύοντες, καὶ καυχώμενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ
 4. πεποιθότες· καίπερ ἐγὼ ἔχων πεποιθῆσιν

III, 3. 1. προσεβτήτων τῶν Φάτων· ἀδελφοί, ἡμεῖς ἐσμεν ἡ περιτομή, οἱ πνεύματι Θεοῦ λατρεύοντες.

γράφειν, est λέγειν. v. P. Repetit Chryf. VIII, 103. ubi deest ὑμῖν et τό. 189 ταῦτα γὰρ λέγειν ἐμοὶ — δὲ ἀσφ. 303. sic, sed τὰ αὐτὰ λέγειν. Cyrill. eodem modo II, 570. III, 1. 285. 381. IV, 128. 352. 508. 902. ταῦτα λέγειν. V, b. 166. Sed III, 633. γράφειν ὑμῖν. Λέγειν profus nota notavit Wettf. Ergo nec Griesb.

2. τὴν κατατομὴν] Ath. III, 27. τοὺς χοίρους, idque ibi etiam interpretatur. Ex Matth. 7, 6. hoc ibi afflu. fit.

3. Θεῶ] Θεοῦ. v. P. Birch. Sic et Ath. I, 523. Theodoret. 461. qui tamen alibi Θεῶ habet, de quo vide Noeffelt. Apud Chryf. XI, 274. e. 276. a. c. ter editur Θεῶ. sed uterque Cod. Mosq. ter habent Θεοῦ. v. VIII, 79. c. Praxapostoli hunc locum bis habent. Ergo bis Θεοῦ. Wettstenii, ergo etiam Griesbachii, Praxapostoli silent. Item alij aliorum omnium. Cyrill. V, b. 72. Θεῶ. Θεοῦ postea etiam in pluribus Codd. inveni, Θεῶ in nullo. Θεῶ ex proximo λατρεύειν ortum, per somnolentiam scribarum et negligentiam interpretum. Πνεῦμα Θεοῦ opponitur τῇ τῆς σαρκὸς περιτομῇ, ἥτις καὶ αὐτὴ λατρεία ἦν ἐν τῇ παλαιᾷ διαθήκῃ, μηδαμῶς δὲ ἐν τῇ νέᾳ. In Mosquensi Cod. d. est Θεῶ, ex qua interpretatione postea emergebat Θεῶ. Propter quosdam Codices vide supra 2, 30.

θῆσιν καὶ ἐν σαρκί. εἴ τις δοκεῖ ἄλλος
 πεποιθέναι ἐν σαρκί, ἐγὼ μᾶλλον περι- 5.
 τομὴ ὀκταήμερος, ἐκ γένους Ἰσραὴλ, Φυλῆς
 Βενιαμὴν, Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, κατὰ νόμον
 Φαρισαῖος, κατὰ ζῆλον διάκων τὴν 6.
 ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ
 γενόμενος ἀμεμπτος. ἀλλ' ἄτιμα ἦν 7.

μαί κέρδη, ταῦτα ἤγημαι διὰ τὸν Χριστὸν
 ζημίαν. ἀλλὰ * μενοῦν καὶ ἠγοῦμαι 8.
 πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς
 γνώσεως Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου μου, δι'
 ὃν [Ἀρχή.] τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ 1Α.
 ἠγοῦμαι σκύβαλα εἶναι, ἵνα Χριστὸν κερδήσω,

Τέλος τῆς ε. [Τέλος.] καὶ ἐυρεθῶ ἐν αὐτῷ, μὴ ἔχων 9.
 ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν

Τέλος τῶν διὰ πίστεως Χριστοῦ, [Τέλος.] τὴν ἐκ Θεοῦ
 φάτων. δικαιο-

III, 8. 1A. τῆ 5. τῆς κ. ἐβδ. [καὶ ἐν τισι Φεβρουα-
 ρίου ι.] ἀδελφοί, τὰ πάντα ἐζημιώθην.

4. ἄλλος] — E. Basil. II, 549.

5. γένους] Theodoret. 461. habet etiam σπέρματος.

8. μενοῦν γε] μενοῦν καί. Ita postea in quinque re-
 peri. Birch. in tribus. Sic et Chryl. XI, 284. e.
 285. a. b. sed semel ἠγημαι. Negligenter notat
 Ath. II, 87. et 520. Basil. II, 549. μὲν ἔν καὶ —
 κυρίου ἡμῶν, δι'. Μὲν ἔν καὶ etiam 638. (ubi
 tamen in media oratione quaedam omittit.) 643.
 mox, τὰ πάντα, sed mox μου. 664. μὲν ἔν καὶ —
 τὰ πάντα.

9. πίστεως] † Ἰησοῦ. E. Basil. II, 638. 664. Χριστοῦ
 Ἰησοῦ. 643.

10. δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ πίσει· τοῦ γνῶναι
 αὐτὸν, καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως
 αὐτοῦ, καὶ τὴν κοινωνίαν τῶν παθημά-
 των αὐτοῦ, συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ
 11. αὐτοῦ· εἰ πως καταστήσω εἰς τὴν
 12. ἐξανάστασιν τῶν νεκρῶν. οὐχ ὅτι ἤδη
 ἔλαβον,

10. τοῦ γνῶναι αὐτὸν] ad antecedentia refert Chryf.
 XI, 285. c. I, 460. b. Sic et Codices aliqui.

συμμορφούμενος] συμμορφαζόμενος. E. Omnes
 mei, quinque etiam, quos poltea vidi, vulgatum.
 Ita etiam Orig. I, 438. Basil. II, 638. III, 28.
 sed II, 159. συμμορφοζόμενος, ut apud Origenem
 variant Codices. Codices Iherquiminiarii A. D. B.
 συμμορφοζόμενος. De μορφοζω prorsus dubito.
 v. P. Elegantius etiam alterum genus Codicum
 φορτικῶν, scilicet F. G., exhibet συνφορτιζόμε-
 νος. G. quem ad manum habeo, habet: συνφορ-
 τειζόμενος, et in Latino: co oneratus. Sic, duo-
 bus vocabulis. Nam Latinistæ non nulli habent,
 cooneratus. Ergo ab onus, seu φορτίον, sinxe-
 runt verbum φορτίζω. Latinistæ volebant fortasse,
 coornatus, quod apud illos scriptores occurrit.
 Nihil adeo voluerint, cohonoratus. Nam in Codd.
 Latinis sæpe h. omittitur, ut contra falso etiam
 additur. Inde etiam in N. Test. ab illis barbaris
 confusa sunt, onere et honore. Huc respiciens
 Cyrill. I, a. 403. habet συμμορφούμεθα. Vide
 etiam Orig. I, 438. nota c.

11. τῶν νεκρῶν] τὴν ἐκ νεκρῶν. E. Eleganter quidem.
 Ex meis tamen nullus. Ita tamen Codd. Chryf.
 et editio XI, 287. a. b. d. v. P. Hoc cuilibet
 Graeco in mentem venire poterat. Vulgatum ta-
 men Basil. II, 638. sed III, 28. τὴν ἐκ νεκρῶν
 ἀνάστασιν.

ἔλαβον, ἢ ἤδη τετελείωμαι· διώκω δὲ, εἰ
 καὶ καταλάβω, ἐφ' ᾧ καὶ κατελήφθην
 ὑπὸ τοῦ χριστοῦ ἰησοῦ. ἀδελφοί, ἐγὼ 13.
 ἑμαυτὸν * ὕψω λογιζομαι· κατελιηφέναι·
 ἐν δὲ, τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος, τοῖς 14.
 δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος, κατὰ σκοπὸν
 διώκω ἐπὶ τὸ βραβεῖον τῆς ἀνω κλήσεως
 τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ ἰησοῦ. ὅσοι οὖν 15.
 τέλειοι, τούτο φρονῶμεν· καὶ εἰ τι ἕτέρως
 φρονεῖτε, καὶ τοῦτο ὁ θεὸς ὑμῖν ἀποκα-
 λίψει. πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ 16.
 αὐτῷ

12. ἔλαβον] + ἢ ἤδη δεδικαίωμαι. Wettstenii D. E.
 Elegantius etiam F. G. ἢ ἤδη δικαίωμαι. Ergone
 Graecum quoque est δικαίωμαι, loco δεδικαίω-
 μαι; Ex dialecto mea. hoc est, Aeolica, inquit
 Griesbachius. Audio. Contra sunt mei omnes
 omnino Codices, ut credibile est. Mox Basil. II,
 159. omittit τοῦ et ἰησοῦ.

13. ἑμαυτὸν οὐ] ἑμαυτὸν ὕψω. Sic et Basil. I, 372.
 II, 457. Saepius haec repetit Chryl. XI, 290. d.
 f. 291. aliquoties. I, 459. 461. Modo vero habet
 οὐ, modo ὕψω. Semel explicat ἐνδ' ἑπαι· ὕψω,
 praeter alios, Damasc. II, 201. 634. Scio tamen,
 alio in loco temere correctum esse ὕψω, loco οὐ,
 de quo suo loco monui.

14. τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλ.] Ita et Basil. II, 457. sed III,
 125. τῶν ὀπισθεν ἐπιλ. Paulus modo cum geni-
 tivo, modo cum accusativo habet hoc verbum.
 Codices hic definiunt. Ath. I, 638. τῶν ὀπισθεν.
 796. τοῖς μὲν ὀπισθεν — τοῖς δὲ ἔμπροσθεν.
 Attingit II, 620. Idem III, 37. exhibet: εἰς τὸ
 βραβεῖον.

αὐτῷ σοιχεῖν κανόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν.

17. συμμιμηταί μου γίνεσθε, ἀδελφοί, καὶ

σκοπεῖτε τοὺς οὕτω περιπατοῦντας, καθὼς

18. ἔχετε τύπον ἡμᾶς. πολλοὶ γὰρ περι-

πατοῦσιν, οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, ἦν

δὲ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ

19. σαυροῦ τοῦ χριστοῦ. ᾧ τὸ τέλος ἀπά-

λεια, ᾧ ὁ θεὸς ἡ κοιλία, καὶ ἡ δόξα

ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, εἰ τὰ ἐπίγεια φρο-

IB. 20. νοῦντες. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἡμῶν γὰρ Τέλος τίς

τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ

καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα κύριον ἰησοῦν

21. χριστόν· ὃς μετασχηματίσει τὸ σῶμα

τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν, εἰς τὸ γενέσθαι

αὐτὸ σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης

αὐτοῦ,

III, 20. IB. τῶν ἁγίων ἱερομαρτύρων κλήμεντος ῥώμης καὶ πέτρου ἀλεξανδρείας· ἀδελφοί, ἡμῶν τὸ πολίτευμα.

16. κανόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν] — E. Ex meis nullus omittit. Ex Birchianis Vat. 1209. In alio Vat. transposita sunt. Scilicet primo, ob ὁμοιοτέλευτα omissa, deinde alieno loco inserta. Huc respicere videtur Basil. II, 229. b. v. P.

19.] Sine varietate, sed vers. 18. negligenter refert Ath. II, 90.

20. οὐρανοῖς] οὐρανῶ. E. Basil. II, 163. omisso, κύριον ἰησοῦν. Sed οὐρανοῖς 342. 350. 639. ubi et cetera habet. 640. 641. Attingit Ath. II, 57. ubi οὐρανῶ, sed 90. οὐρανοῖς.

21. εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ] — E. Omittunt A. B. D. F. G. Habent omnes mei. Recitat Basil. II, 639.

Chryl.

αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι
αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι ἑαυτῷ τὰ πάντα.

3. παραινέσεις ἰδίᾳ τινῶν καὶ κοινᾷ πάντων.

Ὡσε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπίπó-IV, 1.
Θηται, χαρὰ καὶ σεφανός μου, οὕτω
σῆκετε ἐν κυρίῳ, ἀγαπητοί. εὐοδία².
παρακαλῶ, καὶ συντύχην παρακκαλῶ τὸ
αὐτὸ φρονεῖν ἐν κυρίῳ· * ναὶ ἐρωτῶ καὶ 3.
σε σύζυγε γνήσιε, συλλαμβάνου αὐταῖς,
αἰτινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι,
μετὰ καὶ κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργ-
γῶν μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς.
Τέλος τῶν [Τέλος.] [Ἀρχή.] χαίρετε ἐν κυρίῳ 4. II.
ἀγίων. πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. τὸ ἐπιει-5.
κὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις· ὁ
κύριος ἐγγύς. μηδὲν μεριμνᾶτε· ἀλλ' ἐν 6.
παιτὶ

IV. 4. II. τῆ κυριακῆ τῶν βαίαν, [ἐν ἄλλοις, τῆς
βαίαφόρου.] ἀδελφοί, χαίρετε ἐν κυρίῳ.

Chryf. XI, 297. c. 299. f. X, 570. d. 386. IX.
584. Omitit Cyrill. V, a. 284. V, b. 137. III,
346. IV, 819. Habet V, b. 369. Apud Ath. I,
742. variant Codd. deest 818. Sed hic est etiam
σχῆμα, loco σῶμα.

ἑαυτῷ] αὐτῷ. A.

IV, 2. εὐοδία] Alii εὐοδία. Utraque forma Graeca.
Ἐυοδία et ipse probo, propter Codices.

3. καὶ ἐρωτῶ] ναὶ ἐρωτῶ. v. P.

παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ
 εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωρίζεσθω
 7. πρὸς τὸν Θεόν. καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ,
 ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν, Φρουρήσει τὰς
 καρδίας

7. ὑπερέχουσα] Ita etiam Basil. I, 396. Chryl. XI, 304. 305. 316. Sed II, 250. c. ἀλλαχοῦ δὲ (παῦλος λέγει,) καὶ τὸν νοῦν ἡμῶν ὑπερβαίνειν, οὕτως ἰλέγων (ergo ipsissima verba Pauli.) ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ, ἡ ὑπερβαίνουσα πάντα νοῦν. Jam si quis ita argumentari velit: Si Patrum auctoritas alio in loco contra probos Codices potest valere, valere certe debet, cum locum de industria interpretantur, cum inde argumentantur, cum contra haereticos disputant, cum nominatim Evangelistam aut Apostolum indicant, cum bis, ter ac pluries eodem modo recitant, cum plures eundem locum eodem modo referunt, cum diferte Codices N. Test. depravatos esse, monent etc. Atqui ab exemplis contrariis vel ex hac editione doceri potest, eos nec in his valere. Quid ergo valebunt, cum memoriter, cum obiter ac negligenter, cum, ut Photius de Clemente Alexandrino et Origene dicit, συγκεχυμένως, ὥσπερ ἐμπληκτοὶ, καὶ παραλογάτα loca litterarum sacrarum referunt? Res ergo semper redit, non ad scripta Patrum, nec ad Caii et Titii theologiam dogmaticam, moralem, exegeticam, mysticam, apocalypticam, novam, mirabilem atque inauditam, verum ad Codices N. Test., sed ad probos, non ad sterquilinarios, non ad interpolatos ex sic dictis *versionibus*, iisque puerilibus, non ad data opera, ad fraudem compositos, non ad lucrandae pecuniolae caussa ab impostoribus scriptos, non ad eos, quos homines Graecarum litterarum profus ignari exararunt, adeoque in-

numera-

καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν
 χριστῷ ἰησοῦ. τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί, ὅσα 8.
 ἐστὶν

numerabilibus vitis inquinarunt. Qui vero sunt isti Codices probi? Scilicet, qui nec ex interpretibus, nec ex scholiis et sic dictis catenis, nec denique ex lectionariis interpolati sunt. Eius generis Codex nullibi, ne unus quidem; sicuti nec homo perfectissima corporis lanitate praeditus, reperitur. Meliores tamen atque optimi facile dignoscuntur, interpretibus et lectionariis cum ceteris perpetui textus Codicibus comparandis. Quin etiam dissensus eiusdem generis Codicum inter sese, fallum et verum arguit. Ergo attendendum, qui sint, exempli causa, Codices Chrysostomi, qui Theophylacti, qui Euthymii, qui Oecumenii, qui Damasceni, qui cuiusvis generis catenarum, qui scholiorum, qui diversi generis lectionariorum etc. Itaque etiam ab editoribus omnibus accurate notandum erat, e quo genere essent Codices singuli, quod tamen, et rarissime, et a paucis factum est. Non propter criticos, nec propter ceteros viros eruditos, sed propter iuvenes, qui aliquando gruis ad exemplum gulae cenforum, tanquam luporum, colli longitudinem credere ac N. Testamento, periculosa medicinam facere voluerint, moneo, ne istam medicinam iusto difficiliorem et periculosiorem arbitrentur. Sola opus est attentione ea, de qua modo dixi. Etenim ne duos quidem eiusdem generis Codices inveni, qui ubique eodem modo corrupti essent. Ergo alter alterum erroris arguit. Comparandis vero diversi generis Codicibus pluribus patet, uter eorum in errore versetur. Difficultas ergo haud ita magna est. Sed nec periculum viro constanti admodum metuendum. Tuto enim retrahere collum licet. Nam lupi illi, hoc est, iracundi et rabidi

ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα
 ἀγνά, ὅσα προσφιλή, ὅσα ἔυφημα, εἴ
 τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα
 9. λογίζεσθε. ἃ καὶ ἐμάθετε, καὶ παρελάβετε,
 καὶ ἠκούσατε, καὶ εἶδατε ἐν ἐμοί,
 ταῦτα πράσσετε, καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης
 ἔσται μεθ' ὑμῶν. [Τέλος.]

Τέλος τῶν
 βιβλίων.

2. ἀποδοχὴ τῆς ἀπεσταλείσης αὐτῷ διακονίας.

14. 10. [Ἀρχή.] ἐχάρην δὲ ἐν κυρίῳ μεγάλως,
 ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ
 φρονεῖν· ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, ἠκαιρεῖσθε
 11. δέ. οὐχ ὅτι κατ' ὑσέρησιν λέγω· ἐγὼ
 γὰρ ἔμαθον, ἐν οἷς εἰμι, αὐτάρκης εἶναι.
 12. οἶδα * καὶ ταπεινοῦσθαι, οἶδα καὶ περισ-
 σέυειν·

IV, 10. 14. τῆ β. τῆς κα. ἐβδ. ἀδελφοί, ἐχάρην
 ἐν κυρίῳ.

rabidi librorum censores, semel aperto fictu den-
 tes rursus occludere nequeunt. Frustra ergo atque
 inaniter hiant, ac tandem ipsi infames fama
 pereunt.

νοήματα] Theodoretus et hoc, et ἐνόματα. v. 467.
 Ex Weitt. F. et G. notatur σώματα. Atque ita
 profecto est in G. et in Latino eius, corpora.
 Huiusmodi varietates nullus meorum Codicum
 agnoscit.

12. οἶδα δὲ] οἶδα καί. Ita postea in quinque inveni:
 Credo, δὲ clam illatum esse a Beza. Pro καί
 quatuor notat Birch. Mirof. Damasc. καί non
 solum II, 204. sed et 364. quāquam hic ἐγὼ in-
 terponit.

σέυειν· ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσι μεμύημαι
καὶ χορτάζεσθαι, καὶ πεινᾶν, καὶ περισ-
σέυειν καὶ ὑπερεῖσθαι. πάντα ἰσχύω ἐν 13.
τῷ ἐιδυαμοῦντί με χριστῷ. πλὴν καλῶς 14.
ἐποιήσατε, συγκοινωνησαντές μου τῇ θλί-
ψει. οἶδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιππησίαι, 15.
ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον
ἀπὸ μακεδονίας, οὐδεμία μοι ἐκκλησία
ἐκοινώνησεν εἰς λόγον δόσεως καὶ λήψεως,
εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι· ὅτι καὶ ἐν Θεσσαλο. 16.
νίκη καὶ ἄπαξ καὶ δις εἰς τὴν χρείαν μοι
ἐπέμψατε. οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, 17.
ἄλλ'

13. *χριστῷ*] — E. Habent mei omnes, ac praeter alios
Basil. I, 171. 368. 448. II, 498. 653. Ath. III, 37.
Damalc. utroque loco. Cyrill. I, a. 140. 148. II,
142. 683. III, 577. V, b. 35. *ἰησοῦ χριστοῦ*. Ath.
II, 68.

15. *ὅτε ἐξῆλθον*] Ath. II, 322. *ἐξεληθόντος μου*, ubi
alia etiam mutat.

16. *εἰς τὴν χρείαν*] *εἰς* in textu deest, sed est in schol.
Oecum. II, 110. *εἰς* cum meis omnibus servant
etiam Codd. Oecum. *τὰς χρείας* habet Chryl.
XI, 314. a. b. idque adeo urget. Sic ergo etiam
semel in scholio Oecum. l. l. d. Contra sunt
ceteri Codd. ac mei omnes. Ergo etiam ipse
Chryl. vulgatum habet XI, 191. f. 673. e. Pagina
ergo 314. concionabatur Chrysolomus; pagina
191. 673. incipiebat epistolam Pauli, aut saltem
non opus habebat numero plurali. Consulto id
hic monui, quod hic de nullo dogmate sermo est.
Tamen Chrysolomus priore loco data opera haec
interpretabatur.

- ἀλλ' ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν, τὸν πλεονάζοντα
 18. εἰς λόγον ὑμῶν. ἀπέχω δὲ πάντα, καὶ
 περισσέωω· πεπλήρωμαι, δεξάμενος παρὰ
 ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν, ὁσμὴν εὐωδίας,
 19. θυσίαν δεκτὴν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ. ὁ δὲ
 Θεὸς μου πληρώσει πᾶσαν χρείαν ὑμῶν
 κατὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ, ἐν δόξῃ, ἐν
 20. χριστῷ ἰησοῦ. τῷ δὲ Θεῷ καὶ πατρὶ
 ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
 21. ἀμήν. ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν
 χριστῷ ἰησοῦ. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν
 22. ἐμοὶ ἀδελφοί. ἀσπάζονται ὑμᾶς πάν-
 τες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς καίσα-
 23. ρος οἰκίας. ἡ χάρις τοῦ κυρίου * ἰησοῦ
 χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν. [Τέλος.] Τέλος τῆς Β.

Πρὸς Φιλιππησίους ἐγράφη ἀπὸ βώμης δι'
 ἐπαφροδίτου. σίχων ση.

19. πληρώσει] πληρώται. E.

χρείαν] Hic adeo etiam Criticum agit Chryso-
 stomus. Triplicem ergo lectionem memorat, χάριν,
 χαρὰν, χρείαν, quod postremum probat. XI, 316.
 d. Hanc crisin esse homileticam et temporariam,
 sciebant reliqui interpretes. Ergo nec memora-
 runt. In meis Codd nullum est vestigium voca-
 buli χάριν et χαρὰν. χρείαν etiam Cyrill. V, a.
 375.

23. κυρίου ἡμῶν] ἡμῶν — A.

πάντων] τοῦ πνεύματος. E. Ἀμήν silentio transit
 Chryf. XI, 316. e. quod nulla interpretatione in-
 digebat.

H

Πρὸς Κολασσαεῖς

Ἐπιστολή.

[Ἀρχή.] Παῦλος ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ I. 1. A. διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ τιμίθεος ὁ ἀδελφός, τοῖς ἐν * κολασσαῖς ἀγίοις καὶ 2. πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν χριστῷ. [Ἀρχή.] χάρις B. ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ, πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. [ὑπέρβα.]

ὑπέρβα
τῆς γ.

A.

I, 1. A. τῆ γ. τῆς κα. ἐβδ. ἐν ἄλλῃ σαββάτῳ λα. παῦ-
λος ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ.

I, 2. B. σαββάτῳ λα. ἀδελφοί, χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη
ἀπὸ θεοῦ.

I, 2. κολασσαῖς] Maximo consensu mei Codices, et
iñ indicibus, et hic, κολασσαῖς exhibent. In aliis
tamen scriptoribus legitur κολοσσαῖ et κολοσαῖ.
v. Wetst. Hanc urbem postea dictam esse χῶνας
ad h. l. monent recentiores Graeci interpretes.
Iidem affirmant, et hanc, et eam, quae est ad
Ephesios, eodem tempore missam esse per Tychi-
cum, ac maximam esse inter utramque similitu-
dinem.

καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ] — E. Ex quinque Co-
dici-

A. εὐχαριστία ὑπὲρ κολασσαίων δικειώθεντων θεῷ ἐπ' ἐλπίδι.

3. εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ καὶ πατρὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν

dicibus, quos postea consului, nullus omittit, quod eo notabilius est, cum inter eos sit Cod. Theophyl. Oecum. et tertius cum scholiis, ex Chryf. Theophyl. et Oecum. excerptis. Ex XI. Codd. prioris editionis meae, qui hunc totum locum exhibent: nec enim haec pars in omni generis lectionariis legitur: omittunt soli tres, nominatim 1. Chrysostomi, d. Theophylacti et g. Damasceni. Cur hi tres haec omittant, intelligitur ex Chryf. v. P. Codici d. et editioni Theophyl. Lond. repugnat Cod. Aug. 3. ac rursus Cod. g. repugnat edit. Damasc. II, 205. Reliqui ergo Codices omnes, tam textus perpetui, cum et sine scholiis, quam Praxapostoli haec servant. In Cod. Oecum. Aug. 8. non ad versum secundum, sed ad versum tertium, (τῷ θεῷ καὶ πατρὶ,) legitur scholium, quod cum in edito, (II, 117. c.) tam in Graeco, quam in Latino corruptum sit, ex Codice isto hic reddidi: ἐμοὶ δοκεῖ πάντα ἐπὶ τοῦ πατέρα ἀνατιθέμεν, ὡς μὴ ἐυθέως αὐτοῖς προσῆναι, (Vult προσῆναι. Sed saepe in his omittitur σ, ut in προσσχῶν. Λόγος autem dicitur προσίσασθαι ταῖς ἀκοαῖς, ταῖς ἀκούουσι, qui molente ad aures accedit.) τὸν λόγον, καπίοις ἔουσι, διὰ δὲ τῆς συνεχείας τῆς προσευχῆς, τὴν πρὸς αὐτοῦ ἀγάπην δηλοῖ. Ita Cod. fol. 609. pag. 1. Hoc vero ipso scholio poterat aliquis abuti, ut tolleretur ista. Sed tam in Cod. quam in edit., refertur ad versum 3. quod satis quoque docet vocabulum προσευχῆς. Vide etiam Chryf. XI, 324. b. ubi tamen προσιδόμεναι sentiu caret. Oportet esse προσῆναι, aut προσίσασθαι. Idem, qui auctor fuit, ut Ephes. 1, 1. dubitaretur de τοῖς ἁγίοις

ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, πάντοτε περὶ ὑμῶν
 προσευχόμενοι· ἀκούσαντες τὴν πίσιν 4.
 ὑμῶν

ἀγίαις. (Vide ad h. l. meam animadversionem:) is etiam auctor fuit. ut de his dubitaretur, scilicet Origenes, eo in loco, ubi sine ullo consilio initia epistolarum Pauli memoriter recitat et inter se comparat. Vide in interpretatione Rufini IV, 467. col. 2. E. Eum ergo h. l. temere secutus est Chrysostomus Theodoretus, et Origenem, et Chrysostomum legerat, quos ipse appellat pag. 1. 2. τοὺς τῆς δίκουμένης φωνῆρας. Tamen eorum auctoritate hic non est motus v. pag. 473. et ad istum locum Noeffeltium. Ex mente Origenis l. l. tollenda quoque sunt: 1. Theff. 1, 1. ἀπὸ θεοῦ — χριστοῦ, et Tit. 1, 4. εἰς εὐαγγελίου, ante ἰησοῦ. Ipse Origenes sensit praestantiam animadversionis suae. Addit enim ibid. 468. col. 1. a. haec: *quamvis curiosior (περιεργότερα.) videatur huiusmodi animadversio etc.* Hanc Origenis *curiositatem, περιεργίαν,* hoc est, ut ego interpretor, *ἐμβρονησίαν,* ipse advo Hieronymus reprehendit ad Ephes. 1, 1. *Quidam curiosus etc.* Cum mei Praxapostoli b. et e. hunc versum bis habeant, in duabus diversis lectionibus, ego autem nullum defectum notarim, per se intelligitur, eos haec verba bis habere. Examinemus iam omnes omnium editorum Praxapostolos seu Apostolos. Apud neminem quicquam reperias, nisi apud Wetst. qui habet: *Apost. 2.* hoc est, *Lectionarium Cottonianum.* Wetstenius ergo, uti per totum novum testamentum, ita etiam hic, lectores dubios relinquit, utrum *semel,* an *bis* omittat. Nullibi enim apud eum reperitur in talibus *his, ter, quater.* Eadem negligentia Bengelius examinavit Evangeliarium Augustanum. Erant ergo editores non minus *curiosi,* vel potius, *negligen-*

ὕμῶν ἐν χριστῷ ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην,
 5. τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, διὰ τὴν
 ἐλπίδα, τὴν ἀποκειμένην ὑμῶν ἐν τοῖς οὐρα-
 νοῖς, ἣν προσήκοῦσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς
 6. ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου, τοῦ παρόντος
 εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ
 καὶ ἐστὶ καρποφορούμενον, καθὼς καὶ ἐν
 ὑμῶν,

negligentes et temerarii, quam divinus Origenes.
 Ego, modo Wittenbergae degens, scio, quo folio
 istae duae lectiones Mosquae in Codd. b. et e.
 legantur. Sciunt vero etiam omnes, qui intuentur
 editionem priorem meam pag. XIX.

4. Aliqui, omisso τὴν, post ἀγάπην, aliqui post ἁγίους,
 addunt: ἣν ἔχετε. E.

6. καρποφορούμενον] + καὶ αὐξανόμενον. E. Chryf.
 XI, 325. a. id non solum invexit ex vers. 10. verum
 etiam interpretatus est. Eum alii secuti sunt.
 Sunt vero adeo Codices, qui καὶ αὐξανόμενον in
 textu omittant, cum tamen Chrysostomi scholium
 adjectum habeant, ut Aug. 6. ubi ita est: ἔστι,
 φησί, καρποφορούμενον, τοῖς ἔργοις αὐξανόμενον
 δὲ, ἐκ τοῦ πολλοῦς προσίεσθαι. ταῦτο γὰρ καρπὸς
 καὶ αὐξησις εὐαγγελίου, τὸ πολλοῦς ποιεῖν
 μαθητάς. Καρπὸς et αὐξησις est ex καρποφορού-
 μενον et αὐξανόμενον, ut ὀφειλῆ, ex ὀφειλομένην
 1. Cor. 7, 3. Hic tamen nemo ita stultus fuit,
 ut καρπὸς et αὐξησις, ut in loco ad Corinthios,
 in textum recipere voluerit. Chryf. VII, 724. d.
 rursus addens, καὶ αὐξανόμενον, copulat hunc ver-
 sum cum versu 23. addens: ἐν πάσῃ τῇ κτίσει τῇ
 ὑπὸ τὸν οὐρανόν. Item IX, 738. b. κολασσαεῦσιν
 ἔλεγεν· ὅτι ἐστὶ καρποφορούμενον καὶ αὐξανόμενον
 τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ἐν παντὶ κόσμῳ. et X,
 344.

Ἄρξου ὑμῶν, [Ἄρξου.] ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσατε
 τῆς γ. καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀλη-
 Τέλος τοῦ Τέλος. [Τέλος.] καθὼς καὶ ἐμάθετε 7.
 σαββάτου. ἀπὸ ἐπαφραῶ, τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου
 ἡμῶν, ὅς ἐστι πιστὸς ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος
 τοῦ Χριστοῦ· ὁ καὶ δηλόσας ἡμῖν τὴν θ.
 ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι.

B. ἐυχὴ περὶ αὐτῶν εἰς σοφίαν πρακτικὴν, εἰς δύναμιν
 ὑπομονῆς, σὺν εὐχαριστίᾳ τῆς οικειώσεως τῆς ἐν
 καθάρσει.

διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκού- 9.
 σαμεν, ὅτι παυόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχό-
 μενοι, καὶ αἰτούμενοι, ἵνα πληρωθῆτε τὴν
 ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ
 σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ· περιπα- 10.
 τῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ κυρίου εἰς πᾶσαν
 ἀρεσκείαν, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρπο-
 φοροῦντες καὶ αὐξανόμενοι εἰς τὴν ἐπίγνω-
 σιν τοῦ Θεοῦ, ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμού- 11.
 μενοι

344. d. *κολασσαιῶσι γράφων ἔλεγε καθὼς ἐστὶ
 καρποφορούμενον καὶ αὐξανόμενον ἐν παντὶ τῷ
 κόσμῳ, περὶ τοῦ εὐαγγελίου λέγων. v. P.*

καὶ ἐπέγνωτε] *errone typothetae abscipit in edit.
 Gregori.*

10. *εἰς τὴν ἐπίγνωσιν] ἐν τῇ ἐπιγνώσει. E. Ita Chrysi-
 XI, 335. b. 334. a. 335, c. d. bis. Ergo quia-
 quies, cum locum de industria interpretatur. At-
 que ita solus habet meus Cod. Mosq. Chrysi-
 Cyrill. V, a. 286. τῇ ἐπιγνώσει.*

μνοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ,
εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν μετὰ

Γ. 12. χαρᾶς. [Τέλος.] [Ἀρχή.] εὐχαριστοῦντες τέλες τῆς γ.

τῷ πατρὶ, τῷ ἱκανώσαντι ἡμᾶς εἰς τὴν
μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ Φωτί·

13. ὃς ἐρέυσάτο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ
σκότους, καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν
τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ·

Γ.

I, 12. Γ. κυριακῆ καὶ ἀδελφοί, εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ
καὶ πατρὶ τῷ.

12. τῷ πατρὶ] τῷ Θεῷ. E. τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ. C. v. P.
τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ, in principio, perspicuitatis
caussa, Ath. I, 175. qui haec ad fin. vers. 17. sine
varietate notat, omittis tamen versu 14: διὰ τοῦ
ἁμ. αὐτοῦ, quae nos exclusimus. τῷ Θεῷ solum
habet Chryl. XI, 335. e. f. Quid hic de Praxapo-
stolis editores omnes ante me? — Nihil. Vide
hic indicem lectionis. τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ. Cyrill,
V, a. 286. 371. (non, 375.) Idem habet εὐχαρι-
στοῦμεν, ut Praxapostoli. τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ: 708.
ubi usque ad fin. vers. 20, recitat. V, d. 36. ad
fin. vers. 20. II, 699. τῷ πατρὶ solum V, a. 368.
sed, ἐν τῷ κλήρῳ ἐν τῷ Φωτί. τῷ πατρὶ. V, d.
109. (non, 209) ubi ad fin. vers. 20. recitat. 142.
Sic etiam VI, a. 137. 197. Basil. I, 17. τῷ Θεῷ
καὶ πατρὶ, et mox, ἐν τῇ μερίδι. Sed II, 471.
ubi longiorem locum accuratius recitat, nulla est
varietas,

[ἱκανώσαντι] καλέσαντι. E. Ita infimi Codices
apud Wetl. et Birch.

13.] Cyrill, V, a. 387. ἐξείλετο γὰρ ἡμᾶς ὁ Θεὸς καὶ
πατὴρ, ὡς γοῦν ὁ Θεσπέσιος ἔφη παῦλος, ἐκ τῆς
ἐξουσίας — βασιλείαν τῆς ἀγάπης τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
ἐν τῷ Φωτί. In aliis locis, hic laudatis, vulgatum
habet. Etiam III, 435. V, a. 581.

Γ. περὶ τῆς ἐν χριστῷ κτίσεως καὶ ἀνακτίσεως τῆς κατὰ
συνάφειαν Θεοῦ.

ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν, * τὴν ἀφε- 14.
σιν τῶν ἁμαρτιῶν ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ 15.
Θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης
κτίσεως ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα, 16.
τὰ

14. ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ ἁίματος αὐτοῦ] ἀπολύτρω-
σιν. Cyrill. V, a. 286. ἀπολύτρωσιν καί. Omisso
καί. 371. 708. V, d. 36. 101. 143. VI, a. 157.
sed 197. omittit etiam, τὴν ἀφῆσιν. Rursus solum
ἀπολύτρωσιν, servato τὴν ἀφῆσιν. V, a. 381. V,
b. 103. Basil. II, 648. ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ ἁίμα-
τος αὐτοῦ, τὴν ἀφῆσιν τῶν παραπτωμάτων. Διὰ
τοῦ ἁίματος, omittit etiam Chryl. XI, 337. e. f.
Theodoretus solum αὐτοῦ omittit. 476. Ista repe-
tita videntur, aut ex vers. 20. aut ex Ephes. 1, 7.
Omittit, praeter alios Codices, etiam Aug. 6. in
textu. Tamen in scholio habet: τῷ ἁίματι αὐ-
τοῦ ἀφῆσιν ἐργασάμενος. v. P. Patres, (ut ex plu-
ribus vel huius folii capitis locis cognovimus,) *tanquam critici*, similes sunt *perductoribus Plau-
tiniis*. Recte ergo ille apud Plautum in Mostell.
vers. 161. *intro eo* (non, *ad aedes*, sed *ad Codi-
ces*,) *sine perductore*.

15. ὅς ἐστι ad vers. 17. πρὸ πάντων] Sine varietate
Ath. I, 406. Idem hunc locum saepius habet, et
ubique, τοῦ Θεοῦ. Sed I, 558. deliberato exhi-
bet, εἰκὼν τοῦ πατρὸς, oratione ita ibi postulante.
Huiuscemodi loca notanda sunt. In Athanasio,
Cyrillo, Chrysolomō haec facile corriguntur ex
aliis eorundem locis, in aliis, quorum pauciora
scripta habemus, haec corrigenda sunt ex proba-
tis N. Testamenti Codicibus. Idem Ath. II, 487.
Paulo tribuit, τὰ πάντα ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη.

16.] Basil. I, 5. τὰ πάντα, ἢτε ὁρατά, ἢτε ἀόρατα —
ἴξου.

τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς,
τὰ ὄρατά καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι,
εἴτε κυριότητες, εἴτε ἀρχαί, εἴτε ἐξουσία·
τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἐκτίσθη·

17. καὶ αὐτός ἐστι πρὸ πάντων, καὶ τὰ πάντα ἐν

Δ. 18. αὐτῷ συνίστηκε· [Τέλος.] καὶ αὐτός [Ἀρχή.]

Τέλος ἔστι·

ἔστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος τῆς ἐκκλησίας,
ὃς ἐστὶν ἀρχή, πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν,
ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων.

19. [Τέλος.] ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησε πᾶν τὸ

Τέλος τῆς
κυριακῆς

πλήρωμα

I. 18. Δ. τῆ δ. τῆς κα. ἐβδ. καὶ προσόρτιον τῶν φάτων.
ἀδελφοί, χριστός ἐστὶν ἡ κεφαλὴ.

ἐξουσία, εἴτε δυνάμεις, εἴτε ἀγγέλων στρατιά·
εἴτε ἀρχαγγέλων ἐπιστολία. Ex *recensione Postil-
lali!* Ex hoc versu laudat Ath. III, 10. ἐν ᾧ τὰ
πάντα ἐκτίσθησαν.

17.] De versu 15. ad 17. disputat Basil. I, 293. diferto
hoc versu notaus ἐστὶ.

18. ἀρχή] ἀπαρχή. E. Ex 1. Cor. 15, 20. v. P. et
Chryf. XI, 345. e. f. 346. a. ubi ἀπαρχή inter-
pretatur et urget. ἀρχή et ἀπαρχή in schol. Oe-
cum. II, 122. a. Cyrillus locis laudatis aliquoties
vulgatum habet, sed V, b. 160. ἀπαρχή, quasi
de suo. Ibid. 244. V, c. 187. ἀπαρχή, sed ex
1. Cor. 15, 20. Additur enim, τῶν κεκοιμημέ-
νων. Praeterea ἀρχή habet V, a. 765. sed ἐν
ἀρχῇ. V, b. 103. Ἀρχή servat etiam Ath I, 422.
Solum, ἐν ἀρχῇ, ex Cyrillo, sine nota voluminis
et paginae, notavit Griesbachius pag. 128. Hoc
ergo est, ut ipse ait, ad fidem Patrum emendare
N. Testamentum! Indignor! Vide mox.

πλήρωμα κατοικῆσαι καὶ δι' αὐτοῦ 20.
ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτὸν,
ἐξηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σαυροῦ
αὐτοῦ, δι' αὐτοῦ, ἢτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, ἢτε
τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Δ. περὶ ἐθνῶν προσεγαγῆς τῆς ἐν σώματι χριστοῦ καὶ
πάθει διὰ πίστεως.

καὶ ὑμῶς ποτε ὄντας ἀπηλλοτριωμένους 21.
καὶ ἐχθροὺς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἔργοις
τοῖς πονηροῖς, νυνὶ δὲ ἀποκατήλλαξεν,
ἐν

19. πλήρωμα] + δι' αὐτοῦ. E. Cyrill. V, a. 709.
omittit V, d. 36. 109. 143. fed VI, a. 197. πλήρω-
μα τῆς θεότητος κατοικῆσαι σωματικῶς. Quid
hic ex Cyrillo Griesbachius? — Nihil. Verum
latius est, huiusmodi Criticum silentio praeter-
mittere.

20. ἀποκαταλλάξαι] καταλλάξαι. E. Cyrill. V, d.
36. alibi vulgatum, Ath. I, 544. ἀποκαταλλάξαι
τὰ πάντα ἐν αὐτῷ, ἐξηνοποιήσας τὰ ἐν τοῖς οὐρα-
νοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. Vide ibid. 915.

δι' αὐτοῦ posterius] — E. Cyrill. V, a. 709. V,
d. 109. 143. VI, a. 197. αἵματος τοῦ διὰ σαυ-
ροῦ αὐτοῦ, ἢτε. V, d. 36. Chrysolomus habet
istud et omittit. XI, 345. f. 346. aliquoties. Basil.
I, 175. haec attingens, habet: τὸν ἐξηνοποιήσαντα
τὰ πάντα διὰ τοῦ σαυροῦ, ἢτε τὰ ἐπὶ. Rursus
attingit 191.

21.] v. P. et Chryf. XI, 350. c. d. Cum Ephes. 2,
16. confundit II, 395. Vocabulum ἀποκατήλλαξε
mirabiliter scribae aliqui vexarunt. Ἀπήλλαξεν
est ex Chryf. l. l. qui tamen vulgatum habet 351.
b. v. Wetst. Birch.

22. ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, διὰ τοῦ θανάτου, παραστήσαμ ὑμᾶς ἀγίους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους κατενώπιον
23. αὐτοῦ. [Τέλος.] εἶγε ἐπιμένετε τῇ πίστει ^{Τέλος τῶν} τεθμελιωμένοι καὶ ἐδραῖοι, καὶ μὴ μετα- ^{φωτῶν.} κινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου, ὃ ἠκούσατε, τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ τῇ κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανό· ὃ ἐγενόμην ἐγὼ παῦλος διάκονος. [Τέλος.] ^{Τέλος τῆς δ.}

E. περὶ τῆς διὰ τῶν πόνων αὐτοῦ διδαχῆς ἀνακτικῆς εἰς παράστασιν Θεοῦ.

E. 24. [Ἀρχή.] νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασί μου ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου, ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὃ ἐστίν

ἡ

I, 24. E. τῇ ε. τῆς κα. ἐβδ. [ἐν τισὶ, σепτεμβρίου β. τοῦ ἀγίου αὐτοῦ μου καὶ εἰς ἄλλους ἀγίους.] ἀδελφοί, νῦν χαίρω ἐν τοῖς.

23.] Aliqui Codd. Wetst. in diversis locis, quod ipsum corruptionem arguit, hic addunt, κῆρυξ, κῆρυξ καὶ ἀπόστολος, κῆρυξ καὶ ἀπόστολος καί. Ab illis appendicibus liberi sunt mei omnes. v. Wetst. Mill.

24. παθήμασί μου] μου — A. Multoties haec laudat Chrysostomus, sed loca cumulare nolui. Μου servat Cyrill. V, d. 71. qui hic usque ad vers. 28. laudat.

ὃ ἐστίν] ὅς ἐστίν. E. Wetst. Codd. C. D. E. 1. etc. Sic contra versu 27. loco ὃς, habent ὃ. A. F. G. v. P. Ex huiusmodi Codicibus sterquilianis ergo iudicare licet de lectionibus ὃς et ὃ,

ἡ ἐκκλησία· ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος 25.
κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ, τὴν δοθεῖ-
σάν μοι εἰς ὑμᾶς, πληρῶσαι τὸν λόγον
τοῦ Θεοῦ· τὸ μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμ- 26.
μένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν,
νυνὶ δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ·
εἰς ἠθέλησεν ὁ Θεὸς γνωρίσαι, * τί τὸ 27.
πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου τούτου ἐν
τοῖς ἔθνεσιν, ὅς ἐστι χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἔλπις
τῆς δόξης· ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν, 28.
νουθετοῦντες πάντα ἄνθρωπον, καὶ διδά-
σκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ,
ἵνα παραστήσωμεν πάντα ἄνθρωπον τέλειον
ἐν

26. ἐφανερώθη] Dicendum erat, φανερωθέν. Vulgatum tamen cum Chryl. XI, 358. et aliis habet Cyrill. I. I. Cod. Aug. 6. in textu etiam vulgatum, tamen in Icholio Pseudo-Oecum. fol. σπα. pag. 2. φανερωθέν, unde venit, ut alia plura, in Westf. Codd. D. E. Quomodo ergo huiusmodi Codices aut hic, aut ullo alio in loco valere possunt contra incorruptos?

27. τίς ὁ πλοῦτος] τί τὸ πλοῦτος. Vulg. Cyrill. V, d. 71.

τούτου] αὐτοῦ. E. Cyrill. I. I. τοῦ ἐν τοῖς ἔθνεσιν· ὁ ἐστὶν ἡ πίστις καὶ ἡ ἐλπίς, ἡ εἰς χριστόν. Clem. Alex. 577. Quis sanae mentis homo hoc probavit? Immo Griesbachius, *recensionis* Alexandrinae auctor, ne quidem memoravit p. 128.

ἐν ὑμῖν] ἐν ἡμῖν. E. Cyrill. I. I.

28. πάντα ἄνθρωπον secundum] — E. Ex meis solus Oecum. Aug. 6. omittit. Sic rursus Westf. D. E. F. G.

29. ἐν χριστῷ ἰησοῦ· εἰς ὃ καὶ κοπιῶ, ἀγωνιζόμενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ, τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει.

5. περὶ τοῦ μὴ ὑπάγεσθαι ἀνθρωπίνῃ σοφίᾳ ἀπατηλῇ, τοὺς ἐν χριστῷ τὴν σοφίαν ἔχοντας.

5. II, 1. [Ἀρχή.] Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέαι, ἠλίκον ἀγλῆνα ἔχω περὶ ὑμῶν, [Τέλος.] καὶ τῶν Τίλος τις ἐν λαοδικείᾳ, καὶ ὅσοι θυξ ἐωρῶκασι τὸ πρόσω-

II, 1. 5. τῆ 5. της κα. ἐβδ. ἀδελφοί, θέλω ὑμᾶς.

F. G. Poterat sane abesse secundo ac tertio loco. Sed Paulus confulto διισχυριζόμενος ita dixit. Totum hoc, καὶ διδάσκ. πάντα ἀνθρώπων omittit Clem. Alex. 577. Mox idem, ἐν πᾶσι σοφία. Ergo: in omnibus sapientia.

ἰησοῦ] — E. Ex meis unus, et ex Birchianis unus omittit. Meus fortasse casu, reliqui, nimirum A. B. C. D. E. F. G. qui sunt Interquilinarii, propter S. Hilarium, qui criticorum occidentaliū princeps fuit. Omittit etiam Clem. Alex. 277. 577. Servat cum aliis Basil. II, 421.

29. ἀγωνιζόμενος] + μετὰ πολλῆς τῆς σπουδῆς. E. Chryl. XI, 366. a. ubi hunc locum de industria interpretatur. Quin etiam explicat: τοσῆσι, μετὰ πολλῆς τῆς ἀγρυπνίας. Tam sedulus ergo est interpres Chrysostomus, ut non solum Pauli, sed et sua verba interpretetur, idque non solum hic sed in locis pluribus, aliis, uti propemodum ad fastidium lectorum monuimus.

II, 1. ἔχω — καὶ ὅσοι] ἔχαν — καὶ πάντων ὅσοι. E. Cyrill. V, a. 287.

ἐωρῶκασι] Weist. C. D. E. ἰωρῶκασι. Eiusdem Codd.

πρόσωπόν μου ἐν σαρκί· ἵνα παρακλη- 2.
θῶσιν αἱ καρδίαὶ αὐτῶν, συμβιβασθένταν
ἐν ἀγάπῃ, καὶ εἰς πάντα πλοῦτον τῆς
πληροφορίας τῆς συνέσεως εἰς ἐπίγνωσιν
τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ καὶ πατρός καὶ
τοῦ

Codd. A. B. D. ἑώρακαν. v. Birch. Posterioris semel etiam notatur ex Theodoret. 483.

2. παρακληθῶσιν] πληρωθῶσιν. E. Damasc. Contra sunt reliqui omnes et meus Damasceni g.

συμβιβασθέντων] συμβιβασθέντες. E. Ita Cyrill. l. l. Ex meis solus f. Chrysof. XI, 360. c. e. Idem approbat schol. Oecum. II, 128. b. c. Nec dissentit Cod. Aug. 6. fol. σββ. pag. ι. Mosquensis tamen Oecum. Cod. n. quod isti scholiastae, ut interpreti, licebat, explicat per *nominativum*, ἴσιον ἐνωθέντες. Chryf. XI, 360. d. ἵνα ἐνωθῶσι. v. P. Hesychii glossa non spectat hunc locum, quod ex interpretatione apparet. Explicat enim, διδαχθέντες, διαλεχθέντες, quae adeo inter se sunt dissimilia, cum prius *passive*, posterior *active* dicatur. Forte ergo scripserat διελεχθέντες.

καὶ εἰς πάντα πλοῦτον] εἰς πᾶν τὸ πλῆθος. E. Cyrill. l. l.

καὶ πατρός] — E. Cyrill. l. l. et mox, καὶ χριστοῦ. Καὶ πατρός καὶ τοῦ χριστοῦ, ex meis omnibus unus tantum omittit. Forte quia supra 1, 2; Origenes, seu Rufinus, et Chrysostomus ista iusserant omitti. Cod. Aug. 6. hic in scholio interrogat: τί δὲ πατρός καὶ υἱοῦ μυστήριον; Καὶ solum, ante πατρός, omittit Chryf. XI, 360. c. 361. a. ubi discrete est: καὶ τοῦ χριστοῦ.

3. τοῦ χριστοῦ· ἐν ᾧ εἰσι πάντες εἰ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπέκρυ-
 4. Φοι. τοῦτο δὲ λέγω, ἵνα μὴ τις ὑμᾶς
 5. παραλογίζηται ἐν πιθανολογίᾳ. εἰ γὰρ
 καὶ τῇ σαρκὶ ἀπειμι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι
 σὺν ὑμῖν εἰμι, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν
 τὴν τάξιν, καὶ τὸ σερῆμα τῆς εἰς χρι-
 6. σὸν πίστεως ὑμῶν. ὡς οὖν παρελάβετε
 τὸν χριστὸν ἰησοῦν τὸν κύριον, ἐν αὐτῷ περι-
 7. πατεῖτε· ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμε-
 νοι ἐν αὐτῷ, καὶ βεβαιούμενοι ἐν τῇ πίστει,
 καθὼς ἐδιδάχθητε, περιστέεντες ἐν αὐτῇ
 Ζ. 8. ἐν εὐχαριστίᾳ. [Τέλος.] [Ἄρχή.] βλέπετε, Τέλος τῆς σ.
 μὴ τις ὑμᾶς ἕσται ὁ συλαγωγᾶν διὰ τῆς
 Φιλοσο-

II. 8. Ζ. σαββάτω λβ. καὶ ἰαννουαρίου α. ἡ περιτομὴ τοῦ χριστοῦ καὶ μνήμη τοῦ ἁγίου βασιλείου· ἀδελφοί, βλέπετε, μὴ τις ὑμᾶς.

3. εἰσι] Theodoretus alicubi (v. pag. 484.) ἀπόκεινται. Eleganter! Id tamen cuique Graece docto poterat venire in mentem. Etlī ergo apud alios plures id reperiat, tamen non est varia lectio, sed arbitraria synonymi vocabuli permutatio. Huiusmodi synonyma plura plures Patres interposuerunt.

καὶ τῆς] τῆς — E. Cyrill. l. l.

5. σερῆμα] Codd. D. E. in Latino: ut in (loco, et id) quod deest necessitatibus fidei vestrae. Similiter et alii Latinistae. v. Sabat. Stulte! Cod. Aug. 6. σερῆμα — τὸ βέβαιον καὶ σαθρόν.

Φιλοσοφίας καὶ κειῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τοὺς νόμους τοῦ κόσμου, καὶ οὐ κατὰ Χριστόν. ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλῆρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς· καὶ ἐστὶ ἐν 10. αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅς ἐστι ἡ κεφαλή πάσης ἐκκλησίας καὶ ἐξουσίας.

7. ὅτι ἡ πρὸς θεὸν συνάφεια καὶ τὰ τοῦ νόμου περιέχει πνευματικῶς, εἰς τὸ συζῆν Χριστῷ.

ἐν αὐτῷ καὶ περιτμήθητε περιτομῇ ἀχειρο- 11. ποιήτων, ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος τῶν ἀμαρτιῶν τῆς σαρκος, ἐν τῇ περιτομῇ

8. κειῆς] Propter Oecum. II, 129. κειῆν δὲ Θεσί, τὴν ματαίαν, ἢ τὴν νεώτερά τινα καὶ ἀπάδοντα διδάσκουσαι, credidit Millius, Oecumenium probasse καιῆς. Ac si νεώτερα καὶ ἀπάδοντα nequeant dici κειῆ. Hoc est varias lectiones enixe et volenter exprimens et extorsisse. Verum Millius in conquirendis et colligendis lectionibus discrepantibus ita cupidus et rapax erat, ut adeo ex canticis ecclesiasticis Graecorum varias lectiones notarit.

10. ἐστὶ ἡ κεφαλή] Apud Latinos aliquos est quod est caput. Vide Sabat. Quomodo ergo exhibere debent Codices scurriles? Nimirum, ἢ ἐστὶν. Atqui ita habent Wettl. D. E. F. G. et apud Birchium divinus B. seu Vat. 1209. Comparata 1. Tim. 3, 16. Coloss. 1, 24. 1. Tim. 4, 1. etc.

11. τῶν ἀμαρτιῶν] — E. v. P. Sine varietate exhibet Basil. II, 652. sed III, 29. deest τῶν ἀμαρτιῶν.

12. τομῇ τοῦ χριστοῦ· συνταφείτες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι, ἐν ᾧ καὶ συνήρθητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ θεοῦ τοῦ ἐργάσαντος αὐτὸν ἐκ * νεκρῶν. [Τέλος.] ^{τέλος τῆς περιτομῆς καὶ τοῦ ἁγίου.}
- H. 13. καὶ [Ἀρχή.] ὑμᾶς, νεκροὺς ὄντας ἐν τοῖς ^{περιτομῆς} παραπτώμασι καὶ τῇ ἀρεθυσίᾳ τῆς ^{καὶ τοῦ ἁγίου.} σαρκὸς ὑμῶν, συνεζωοποίησε σὺν αὐτῷ, χαρι-

II, 13. H. τῆ β. τῆς κβ. ἐβδ. [καὶ ἐν τισι, σιπτμ. βεῖου. γ.] ἀδελφοί, χριστὸς ὑμᾶς νεκροὺς ὄντας.

τῶν. Sic et Ath. II, 44. Plures genitivi, quos frequenter iungit Paulus, fecerunt, ut alii σαρκὸς, alii ἁμαρτιῶν omitterent. Chryf. XI, 367. c. οὐ γὰρ σάρκα, (ὡς Ἰουδαῖοι,) ἀλλὰ ἁμαρτήματα ἀπεξεδύσασθε. Ideo fortasse aliqui etiam σαρκὸς omiserunt. Repetit hunc locum II, 228. ubi tamen est ὑπεκδύσει. IV, 405. his, ubi bis deest, τοῦ σώματος. Cyrill. I, a. 513. habet solum, ἐν τῇ ἀπεκδύσει τῆς σαρκὸς. Orig. III, 595. confusius etiam: ὁ ἀπέσκαλος ἔλεγε περιτομὴν τοῦ χριστοῦ, οὐκ ἐν τῇ ἀπεκδύσει τῆς σαρκὸς ἡμῶν.

12. βαπτίσματι] + εἰς τὸν ἄδην. E. Ath. II, 44

τῶν νεκρῶν] τῶν —.

13. καὶ ὑμᾶς] καὶ ἡμᾶς. E. Chryf. XI, 367. e. καὶ ὑμᾶς ποτε ὄντας νεκροὺς τοῖς. Diferte etiam ὑμᾶς explicat, ἐκείσθε, ἀπειθήνατε. Mox exhibet. χαρισάμενος ἡμῖν. Attamen non antecedit ἡμῶν, sed ἦσαν. Totus ergo locus cognoscendus. v. P.

ἐν τοῖς] ἐν — E. Ita Bañl. III, 58.

συνεζωοποίησε] + ὑμᾶς : ἡμᾶς. D. Chryf. l. l. solum, συνεζωοποίησε.

χαρισάμενος ὑμῖν πάντα τὰ παραπτώ-
 ματα, ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρό- 14.
 γραφον τοῖς δόγμασιν, ὃ ἦν ἰπεναντίον
 ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἤρκεν ἐκ τοῦ μέσου,
 προσηλώσας αὐτὸ τῷ σώματι, ἀπεκδυσά- 15.
 μενος τὰς ἀρχαῖς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγ-
 μάτισεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύσας αὐτοὺς
 ἐν αὐτῷ.

Π. ὅτι οἱ τοῦ σαρκικοῦ νόμου, τύποι, σαρκικοῖς
 κηΐσμοι, ἐν πνευματικοῖς, τοῖς ἐν δυνάμει χριστοῦ
 ζῶσιν.

μηδ οὖν τίς ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει, ἢ ἐν 16.
 πόσει, ἢ ἐν μέρει ἐσθῆτος ἢ ιουμηνίας, ἢ
 σαββά-

χαρισάμενος ὑμῖν] χαρ. ἡμῖν. Magno Codd. con-
 fentū. Ita et Chryf. Theodoretus pag. 487. habet
 quidem hic etiam ὑμῖν. Sed eius interpretatio
 per totum versum primam personam postulat.
 Dubium profecto est, ubi Paulus a secunda ad
 tertiam personam transierit, utrum ab, καὶ ἡμᾶς,
 (loco ὑμᾶς,) νεκροῦς — σαρκὸς ἡμῶν, (loco
 ὑμῶν,) συνεζωοποίησεν ἡμᾶς σὺν, an demum ab
 χαρισάμενος ἡμῖν. Prius magis est, et expeditum,
 et perspicuum. Posterior in interpretatione sequi-
 tur Oecumenius. Patres, praeter interpretes, ut
 in locis similibus, hic se occultant. Continuo
 autem versu 14. ex carceribus erumpunt.

14. ἤρκεν] ἤρκεν. E. Istud editum etiam apud Chryf.
 XI, 367. sed ἤρκεν est II, 467. V, 194. VII, 409.
 v. P. Multoties Cyrill. et alii laudant, sed loca
 cumulare nolui.

15.] ἐξουσίας ἐθριαμβεύσεν ἐν τῷ σώματι. Ath. I, 70.

17. σαββάτων ἃ ἔστι σκιαὶ τῶν μελλόντων,

18. τὸ δὲ σῶμα * χριστοῦ. μηδεὶς ὑμᾶς

καταβραβεύετω θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ

καὶ θρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων, ἃ μὴ εἰρά-

κεν ἐμβατεύων, ἐκῆ φυσιοῦμενος ὑπὸ τοῦ

19. νοῦς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ οὐ κρατῶν

τὴν κεφαλὴν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα διὰ

τῶν ἀφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχρηστούμενον

καὶ συμβιβαζόμενον, αὖξει τὴν αὖξησιν

Θ. 20. τοῦ θεοῦ. [Ἀρχή.] εἰ οὖν ἀπεθάνετε

σὺν * χριστῷ ἀπὸ τῶν σοιχείων τοῦ κόσμου,

τί

II, 20. Θ. τῆ γ. τῆς κβ. ἐβδ. ἀδελφοί, εἰ ἀπε-
θάνετε σὺν χριστῷ.

17. σῶμα τοῦ] τοῦ —. v. P. et Oecum, II, 154. d.

19. καὶ συμβιβαζόμενον] — E. Basil. III, 8. Paullo
ante: καὶ τῶν συνδέσμων. Ath. II, 11.

20. οὖν] — E. v. P. Habet et omittit Chryf. XI, 573.
c. d. Abest I, 330. sed hic abesse poterat. Igitur
IX, 426. ejus loco est γὰρ. Idem valet de Cyrill.
I, a. 625. I, g. 159. ubi deest. Ergo etiam IV,
1059. id servat. Si postea apud alium reperietur,
postulante oratione, δὲ, id idem valebit.

σὺν τῷ] τῷ —. In huiusmodi locis Wetstenius
plerumque addere solet: *Codices plurimi, teste
Millio*. Sic hic et vers. 17. Quinque, quos post-
priorem editionem examinavi, omittunt τῷ. In
priori editione vero id omissum notaveram tredecim
locis in Codicibus. Praxapolioli hunc quoque
versum bis habent, in fine et in principio
diversarum lectionum. Quid autem Wetstenius
et ceteri de suis Apostolis hic notarunt? —

Nihil

τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε;

[Τέλος.] μὴ ἀψη, μηδὲ γεύση, μηδὲ 21.

θίγησ· ἃ ἐστὶ πάντα εἰς φθορὰν τῆ 22.

ἀποχρήσει, κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ

διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων· ἃ τινά 23.

ἐστὶ λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελού-

θητικαῖς καὶ ταπεινοφροσύνη καὶ ἀφειδία

σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινι πρὸς πλησμο-

νὴν τῆς σαρκός. Ἐἰ οὖν συνηγέρθητε III, 1.

τῶ

Nihil. Birchii Hauniensis 3. ergo in fine et in principio lectionis habet οὖν; Sed nec apud Henslerum hic aliquid reperio. Etsi igitur nunquam viderim Hau. 3. tamen intelligo, non esse, Praxapostolum, nec Evangeliarium, sed Euchologium, ut mei ξ. χ. ψ. ω. et 19. Huiusmodi Codices utraque lectione carent. Habent autem ex hoc capite Colass. 2, 8—12. ἄδελφοί, βλέπετε — νεκρῶν, postquam lectionem legitur Luc. II, 20—52. omillis versibus 22—39. τῶ καιρῶ ἐκεῖνα ὑπέσχεσαν — ἀνθρώποις. Nam Luc. 2, 22—40. est alia lectio. Quae vero in Hauniensi lectiones contineantur, nec ex Henslero, nec ex Birchio discas. Leue hoc est, inquit. Ac si etiam diligentia levis sit.

22. ἀνθρώπων] Damasc. II, 211. in scholio addit: τοῦτο γὰρ δηλοῖ τό· οὐ κατὰ θεόν. Ac si post ἀνθρώπων id in textu legerit.

3. ἀφειδία] Eleganter Cod Boern. αφιδια et in Latino: abundantia. Ergo ἀφειδία, pro ἀφθονία, legitur. His oculis isti barbari intuentur Schreyffios suos!

τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὐ ὁ Χριστός
 2. ἐστὶν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθήμενος. τὰ
 ἄνω Φροεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς.
 3. ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν
 κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ.
 [Τέλος.]

Τέλος τῆς γ.

Θ. παρακρίσεις καθήσεις, ἀγιασμοῦ, φιλανθρωπίας,
 φιλαθεότητος, φιλομαθίας, ψαλμοῦ διάς ευφήμου, εἰς
 Θεὸν διευγωγῆς, εὐχαριστίας.

I. 4. [Ἀρχή.] ὅταν ὁ Χριστός Φανερωθῇ, ἡ ζωὴ
 ἡμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ Φανερω-
 5. θήσεσθε ἐν δόξῃ. νεκρώσατε οὖν τὰ
 μέλη

III, 4. I. κυριανῆ καὶ κυριακῆ τῶν ἀγίων προπα-
 τέρων. ἀδελφοί, ὅταν ὁ Χριστός.

III, 1. εὐ] In Latino, ubi. Hoc interpretatur Schre-
 velius, ποῦ. Ex eo ergo Codd. Westf. F. G. ita
 exhibent. Nemo, nisi mente captus, huiuscemodi
 probare potest Codices.

2. μὴ] καὶ μή. E. Basil. II, 642. sed 649. καὶ abest.

3.] Basil. I, 152. arbitraria mutatione: ἴδὲν γάρ, φησιν,
 ἀποθνήσκετε. Vulgatum. II, 494. 649.

4. ἡμῶν] ὑμῶν. E. Ita Chryf. XI, 375. c. quem ali-
 qui sequuntur. Sic idem 373. c. d. ex versu 3.
 κέκρυπται et κέκρυπται ἀφ' ὑμῶν exhibet.
 Item hoc versu habet et omittit, ἐν δόξῃ. 373. c.
 d. f. Ipse vero h. l. ἡμῶν habet I, 656. c. Simi-
 liter Cyrill. saepe habet ὑμῶν, tamen ἡμῶν est I,
 a. 367. 625. ἡμῶν. Basil. I, 152. II, 649. Codi-
 ces sunt pro ἡμῶν.

μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαθάρσιαν, πείθος, ἐπιθυμίαν κακὴν, καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἣτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία· δι' αὐτὰ ἔρχεται ἡ ἔργη τοῦ Θεοῦ 6. ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. ἐν εἰς 7. καὶ ὑμεῖς περιπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζήτε ἐν αὐτοῖς. νοῦν δὲ ἀπέθεσθε καὶ ὑμεῖς 8. τὰ πάντα, ἔργην, θυμὸν, κακίαν, βλασφημίαν, ἀισχρολογία, ἐκ τοῦ σώματος ὑμῶν. μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκ. 9. δυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ· καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν 10. νέον, τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν. ὅπου 11. οὐκ ἐν ἑλλην καὶ ἰουδαίος· περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία· βάρβαρος, σκύθης· δούλος, ἐλεύθε-

5. γῆς] Post hoc Latinistae aliqui apud Sabat. addunt: *exponentes, deponentes*. Unde vero hoc ἀποθέμενοι venit? Scilicet ex Chrysofomi homilia VIII. in hanc epistolam. Etenim in principio huius homiliae hunc versum interpretans, volutat, ἀποτίθεσθαι, ἀποδέσθαι et ἀπέθεσθε. Nimirum hoc praecipit ex vers. 8. Recte quaeras, num satis sani fuerint isti falsarii? Immo vero, et infani, et insanabiles. Attingit hunc versum Basil. I, 405. Accurate recitat. II, 519. 525. 640. 666.

9. ἀπεκδυσάμενοι] ἐνδυσάμενοι. E. Basil. I, 168. omīssis, σὺν — αὐτοῦ, et vers. 10. αὐτόν. Accurate utrumque versum laudat II, 634, 648.

ἐλεύθερος· ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι

- 1Α. 12. χριστός. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἐνδύσασθε ^{τέλος τῶν}
 ὄντων, ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ ἅγιοι καὶ <sup>β. κυρια-
 κῶν.</sup>
 ἡγαπημένοι, σπλάγχνα * δικτιεμοῦ, χρη-
 σότητα, ταπεινοφροσύνην, πραϊότητα, μα-
 13. κροθυμίαν· ἀνεχόμενοι ἀλλήλων, καὶ
 χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, εἰάν τις πρὸς τινα
 ἔχη μαμφήν· καθὼς καὶ ὁ χριστὸς ἔχαρι-
 14. σατο ὑμῖν, ὅτι καὶ ὑμεῖς. ἐπὶ πᾶσι
 δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ἣτις ἐστὶ σύνδεσμος
 τῆς

III, 12. 1Α. κυριακῆ λ. καὶ τῆ α. Σεπτεμβρίου. [ἐν
 ἄλλῃ: καὶ εἰς ὁσίους.] ἀδελφοί, ἐνδύσασθε ὡς
 ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ.

11.] Basil. II, 645. καὶ ἐλεύθερος, ἀλλὰ πάντα. Ath.
 II, 9. τὰ omittit.

12. δικτιεμῶν] δικτιεμοῦ. Clem. Alex. 500. ἐνδυσάμε-
 νοι σπλάγχνα δικτιεμοῦ. Sed 496. vulgatum qui-
 dem, at δικτιεμῶν. Basil. I, 168. plerique Codd.
 δικτιεμοῦ. Sic et 354.

15. ἔχη] ἔχει. D. Vulgatum Basil. II, 527.

καὶ ὑμεῖς] καὶ ἡμεῖς. E. Clem. I. 1.

14. ἢ τις] ἢ τὸς. E. Nullus meorum ista agnoscit.
 Vulgatum Chryl. XI, 382. e. Ridicule a Wetste-
 nio, igitur etiam a Griesbachio, ex Chrystostomo
 etiam laudatur ὁ. Locus est X, 408. b. Sed ibi
 explicat I. Cor. 16, 14. πάντα ἡμῶν ἐν ἀγάπῃ
 γινέσθω, nec ullo modo ad hunc locum respi-
 cit. Legitur ibi: ὁπερ σύνδεσμός ἐστι τελειότητος
 καὶ ρίζα καὶ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν. At enim vero
 ὁπερ, nec ad ἀγάπην, nec ad σύνδεσμος refer-
 tur.

τῆς τελειότητος καὶ ἡ ἐρήνη τοῦ Θεοῦ 15.
βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν
καὶ ἐκλήθητε ἐν ἐνὶ σώματι, καὶ εὐχαρί-
σοι γίνεσθε.

I: τὰ πρὸς οἰκείους ἐμονοητικῶς· ἐν ᾧ, τὰ πρὸς τοὺς
ἄλλοτρίους ἐμφορῶς, οἰκονομικῶς.

ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνικεῖται ἐν ὑμῶν πλου- 16.
σίως,

tur. Id enim stultum fuisset, sed ad antecedens
τό. Antecedit enim: τὸ μὲν — τὸ δὲ — τὸ δὲ —
τὸ πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γίνεσθαι, ὅπερ, (nimi-
γίῳ, τὸ πάντα ἐν ἀγάπῃ γίνεσθαι,) σύνδεσμος
κ. τ. λ. Eodem modo ex Aristophanis quocun-
que loco ὅπερ ad hunc locum poterat laudari.
Istud δὲ autem conquiverunt h. l. propter Codd.
A. C. F. G. Damascenus cum aliis vulgatum. II,
213. sed 354. ἐπὶ πᾶσι τὴν ἀγάπην διώκετε, ὅτι
ἐστὶ σύνδεσμος. Hoc ad verbum expressit vulgata:
caritatem sectamini. (Sic enim Cod. Demidov.
non, habete.) quod, (id est, ὅτι,) est. Ergo
frustra illi ex quod est, fecerunt, ὅ ἐστιν. ὃ in
Clem. Alex. et Antioch. oriri potuit ex sigla, qua
ἐστὶ in Codd. notatur. Vide Villoisonum ad Apoll.
Lexicon Tabula III. in littera O. Codex Boern.
αγαπῆν ὅ ἐστιν, et in Latino: caritatem quae
aut quod est vinculum. In Latino quod sine
vitio refertur etiam ad vinculum. Clem. Alex.
I. I. ταῦτοις ἡ ἀγάπη, ὅ ἐστι. Sic, sed τὴν
ἀγάπην. 496.

15. τοῦ Θεοῦ] τοῦ Χριστοῦ. E. Nullus meorum hic
variat; Bis ita habet Damasc. II, II. Chryl. XI,
383. b. et alii. Χριστοῦ est ex versu 16. ut contra
in aliquibus Θεοῦ versu 16. ex versu 15.

16. Χριστοῦ] Θεοῦ. E. Istud diferte repetit et explicat
Chryl.

σίως, ἐν πάσῃ σοφίᾳ· διδάσκοντες καὶ
νουθετοῦντες ἑαυτοὺς ψαλμοῖς, καὶ ὕμνοις,
καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ἐν χάριτι ᾄδον-
τες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ.

IB. 17. [Τέλος.] καὶ [Ἀρχή.] πᾶν, ὃ, τι ἂν ^{Τέλος τῆς}
ποιῆτε, ἐν λόγῳ, ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ^{κυριακῆς.}
ὀνόματι κυρίου ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ
18 θεῷ καὶ πατρὶ δι' αὐτοῦ. αἱ γυναῖκες,
ὑποτάσσεσθε τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ὡς
19 ἀνῆκεν ἐν κυρίῳ. ὅτι ἄνδρες, ἀγαπάτε
ταῖς

III, 17. IB. τῆ δ. τῆς κβ. ἐβδ. ἀδελφοί, πᾶν, ὃ, τι
ἂν ποιῆτε.

Chryf. XI, 390. I, 413. VIII, 102. d. v. P. Θεοῦ
editum quidem apud Theodoret. p. 495. sed re-
pugnat interpretatio: τῷ τοῦ χριστοῦ διδασκαλίᾳ
κ. τ. λ. uti etiam Chryf. XI, 390. c. explicat.

κυρίῳ] θεῷ. E. Utrumque Chryf. XI, 390. a.
393. e. bis. Ibi habet etiam, ταῖς καρδίαις. Con-
tra sunt adeo mei Codd. Theophyl. Oecum.
Damasc.

17. κυρίου ἰησοῦ] κυρίου — τ τοῦ κυρίου (ἡμῶν) ἰησοῦ
(χριστοῦ.) E.

18. ἰδίοις] — D. Omittit Chryf. XI, 395. b. 396. a.
Pro eo aliqui post ἀνδράσιν adidunt ὑμῶν, quod
nullus meorum agnoscit, immo nec Theophylacti
Aug. 8. Tamen in edit. Lond. et Veneta, quae
est illius repetitio, eaque minus probabilis, est
ὑμῶν. Sed in Veneta ex Cod. bibl. S. Marci no-
tatur ἰδίοις.

ἀνῆκεν] ἀνήκει. E. Clem. Alex. p. 499.

τὰς γυναῖκας, καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς. τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦ· 20. σι κατὰ πάντα· τοῦτο γάρ ἐστιν εὐάρεστον * ἐν κυρίῳ. οἱ πατέρες, μὴ ἐρεθίζετε 21. τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν. οἱ 22. δούλοι, ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλείαις ὡς ἀνθρώπων ἄρεστοι, ἀλλ' ἐν ἀπλότῃ καρδίας, φοβούμενοι τὸν Θεόν. καὶ πᾶν ὁ, 23.

τι

20. τῷ κυρίῳ] ἐν κυρίῳ. A. Chryf. XI, 395. c. 396. e. solum κυρίῳ, ἐν κυρίῳ et τῷ κυρίῳ. Per eum ergo ex tribus licet eligere. Data opera autem ibi interpretatur hunc locum. Clem. Alex. l. l. τῷ κυρίῳ.
21. ἐρεθίζετε] ἐρεθίζεσθε t πάροργίζετε. E. Ex Ephes. 6, 4. Quinquè etiam, quos postea consului, vulgatum habent. Vulgatum etiam Clem. l. l.
22. Θεόν] κύριον. E. Nullus meorum κύριον exhibet. Θεόν habet Chryf. XI, 395. c. 397. e. aliquoties. Contra Chrysolomum ergo mentiti sunt Wetstenius, et ad eius exemplum Griesbachius. Apud Theophyl. edit. Lond. (ergo etiam Venet.) est κύριον, sed contra meos Codices. Θεόν Oecum. II, 142. b. Theodoret. p. 496. Damasc. II, 213. Hic tamen p. 447. habet κύριον. Κύριον Clem. l. l. Pro τὸν κύριον tandem etiam Griesbachius laudat Antonium. Sumit hoc, ut cetera sua, ex Wetstenio, qui habet: Antonius 118. Intelligit Antonium Melissam, (rectius Facum,) de quo dixit Prolegg. T. I. p. 78. In mea edit. p. 98. Tigur. 1546. est, omittis κατὰ πάντα, τὸν κύριον. Cur vero Wetstenius oblitus est Antiochi, quem alibi

τι εἰν ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε, ὡς
 24. τῷ κυρίῳ, καὶ οὐκ ἀνθρώποις. εἰδότες,
 ὅτι ἀπὸ κυρίου ἀπολήψεσθε τὴν ἀνταπό-
 δοσιν τῆς κληρονομίας· τῷ γὰρ κυρίῳ χρεῖσθε
 25. δουλεύετε. ὁ δὲ ἀδικῶν κομιέται, ὁ
 ἠδίκησε· καὶ οὐκ ἔστι προσωποληψία.

IV, 1. Οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα
 τοῖς δούλοις παρέχεσθε, εἰδότες, ὅτι καὶ
 ὑμεῖς ἔχετε κύριοι ἐν οὐρανοῖς. [Τέλος.] Τίλος τῆς θ
 II, 2. [Ἀρχή.] τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε,
 γρηγο-

IV, 2. II. τῇ ε. τῆς κβ. ἐβδ. ἀδελφοί, τῇ προσευχῇ
 προσκαρτερεῖτε.

alibi laudat? Is Hom. 39. p. 79. habet: οἱ δού-
 λοι ὑπακ. τοῖς — κυρίοις ὑμῶν, μὴ κατ' ὄφθαλ-
 μοδουλείας, ὡς ἀνθρ. ἀλλ' ἐν φόβῳ Θεοῦ. v. Ephes.
 6, 5. 6.

23. κυρίῳ] + δουλεύοντες. E. Clem. 1. 1.

24. ἀπολήψεσθε] λήψεσθε. E. παρὰ et ἀπὸ κυρίου
 λήψεσθε. Chryf. XI, 395. d. 398. a. Ἀπὸ et
 ἀπολήψεσθε molesta erant.

25. δὲ ἀδικῶν κομιέται] γὰρ ἀδικος κομίσεται. E.
 Clem. 1. 1. Vide mox.

προσωποληψία] + παρὰ τῷ Θεῷ. E. Habet et
 omittit Chryf. XI, 395. d. 398. b. c. v. P. Idem
 Chryf. ibid. 395. d. 398. a. habet, et κομιέται, et
 κομίσεται.

IV, 1. οὐρανοῖς] οὐρανό, ὅπου οὐκ ἐν ἑλλην κ. τ. λ.
 Ex 3, 11. E. Clem. 1. 1. Pudet sane, ex ἐρ-
 πλῆκτου hominis, ut eum Photius appellat, scri-
 ptis notare discrepantes lectiones. Nec enim
 lectiones sunt, sed, ut divus Paulus appellat,
 μαρολογία.

γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ.
 προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ 5.
 Θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου, λαλή-
 σαι τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, δι' ὃ καὶ δε-
 δεκαί ἵνα φανερώσω αὐτὸ, ὡς δεῖ με 4.
 λαλήσαι. [Ἀρχή.] ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε 5. ΙΓ.
 πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγγραζό-
 μενοι. ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, 6.
 ἅλατι ἠρυτμένον, εἰδέναί, πῶς δεῖ ὑμᾶς
 ἐνὶ ἐκάσῳ ἀποκρίνεσθαι. τὰ κατ' ἐμὲ 7.
 πάντα γνωρίσει ὑμῖν τυχικός, ὁ ἀγαπητὸς
 ἀδελφὸς, καὶ πιστὸς διάκονος, καὶ σκλῆ-
 ρος ἐν κυρίῳ ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς 8.
 εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γινῶ τὰ περὶ ὑμῶν,
 καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν. σὺν 9.
 ὀνησίμῳ, τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ,
 ὃς

IV, 5: ΙΓ. τοῦ ἀγίου ἀποστόλου λευκά, ὀκτωβρίου ιη.
 ἀδελφοί, ἐν σοφίᾳ.

6.] Laudat Basil. II, 225. 506. 526. ubi semel addit
 a principio, ἔσω, ac semel omittit, ὑμᾶς. Ath. II
 502. ἡμᾶς, loco ὑμᾶς.

7.] Attingit Basil. I, 144.

8. γινῶ — ὑμῶν] γινῶτε — ἡμῶν. E. Ex Ephes. 6, 22.
 Cum enim inter utramque epistolam in maxima sit
 similitudo, ex altera in alteram haud pauca tran-
 lata sunt. Theodoret. 498. γινῶτε — ἡμῶν, sed
 vulgatum 715. Apud Damasc. II, 215. est: γινῶ-
 τε τὰ περὶ ὑμῶν καί. Contra Damascenum ergo
 mentiti sunt. Mei omnes habent vulgatum, prae-
 ter Cod. f.

ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν· πάντα ὑμῖν γνωρισῶσι
 ΙΔ. 10. τὰ ἄδε. [Τέλος.] [Υπέρβα.] [Ἀρχή.] Τέλος τῆς ε.
Υπέρβα τοῦ
ἀποστόλου.
 ἀσπάζεταιται ὑμᾶς ἀρίσταρχος, ὁ συναιχμα-
 λωτός μου, καὶ μάρκος, ὁ ἀνεψιὸς βαρ-
 νάβου, περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολάς· εἰάν ἔλθῃ
 ΙΙ. πρὸς ὑμᾶς, δεῦξασθε αὐτόν· καὶ ἰησοῦς,
 ὁ λεγόμενος ἰούσος, οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς·
 οὗτοι μόνον συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
 Θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία.
 12. ἀσπάζεταιται ὑμᾶς ἐπαφροῖς, ὁ ἐξ ὑμῶν δοῦ-
 λος χριστοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ
 ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα σῆτε τέλει
 καὶ πεπληρωμένοι ἐν παντὶ θελήματι τοῦ
 Θεοῦ

IV. 10. ΙΔ. τῆ σ. τῆς κβ. ἐβδ. [ἐν τισι, σιπτεμβρίου
 κβ. τοῦ ἁγίου προφήτου ἰωνᾶ.] ἀδελφοί, ἀσπάζε-
 ται ὑμᾶς.

9.] γνωρισῶσι] γνωρίσουσι. E. Damasc. Utrumque
 Theodoret. v. pag. 499. 715. Vide etiam 3, 25.

10. δεῦξασθε] δεῦξασθαί. E. Ita ex meis unus Theo-
 phyl. Aug. 8.

12. πεπληρωμένοι] πεπληροφορημένοι. E. 'Nullus ita
 ex meis. Vulgatum bis etiam Chryl. XI, 412. a.
 e. ubi etiam repetit. Sed iste locus hic reddend-
 us est: ὁ πεπληρωμένος οὐκ ἀφίησιν ἄλλο
 θελημα εἶναι ἐν αὐτῷ, ἐπεὶ οὐ πεπληροφόρη-
 ται, (nimium, εἰ ἄλλο ἀφίησι θελημα εἶναι
 ἐν αὐτῷ, ἢ γυν, ἐν ἑαυτῷ. Nam αὐτῷ est etiam
 ἑαυτῷ.) Ex hoc loco ergo Wettl. et post eum
 Griesb. tribuerunt Chrysofomo πεπληροφορημένοι.
 Scilicet mentiti sunt, et hic, et alibi, in gratiam
 Codicum sterquilianiorum A, G, D, F, G, etc.
 quan-

θεοῦ. μαρτυρῶ γάρ αὐτᾶ, ὅτι ἔχει 15.

ζῆλον πολὺν ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ τῶν ἐν

^{Ἀρξεν τοῦ} λαοδικείας, καὶ τῶν ἐν ἱεραπόλει. [^{Ἀρξεν.}] 14.

^{ἀποστόλου.} ἀσπάζεταιται ὑμᾶς λουκαῖς, ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγα-

^{ὑπέρβα τοῦ} πητὸς, καὶ δημᾶς. [^{ὑπέρβα.}] ἀσπά- 15.

^{ἀποστόλου.} σασθε τοὺς ἐν λαοδικείᾳ ἀδελφοὺς, καὶ

νυμφᾶν καὶ τὴν κατ' ὄικον αὐτοῦ ἐκκλη-

σίαν. καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ' ὑμῶν 16.

ἢ ἐπισολῇ, ποιήσατε, ἵνα καὶ ἐν τῇ λαοδι-

κείᾳ ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ· καὶ τὴν ἐκ

λαοδικείας ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε. καὶ 17.

ἔιπατε

quanquam non nego, ab istis scribis, ut alia plura, ita hoc quoque, per stultitiam ex Chrysostomo translata esse. Theophyl. et Oecum. manifeste explicant vulgatum per *πεπληρωσθαι* et per contrarium *ἀπληρώτους*.

13. [ζῆλον πολὺν] Ita omnes omnino mei. Mirabiliter scurrae haec vexarunt. Ergo D. F. G. πολὺν κόπον. Alii apud Wetst. πόθον πολὺν et πολὺν πόθον. Item, ἀγῶνα πολὺν et πολὺν πόνον, denique πολὺν ζῆλον. Apud Birch. Vat. 367. 1209. πολὺν πόνον, alius πολὺν πόθον, alius πολὺν ἀγῶνα. Chrysost. vulgatum habet, sed et omittit semel πολὺν, quod tamen mox habet et urget. XI, 412. a. c. bis. e. bis. In vulgata est *laborem*. Id ergo alii reddiderunt κόπον, alii πόνον, unde fraus apparet. Fallarii enim inciderunt, ut alibi, in diversa lexica. Exempla enim similia memoravi, quae oculati lectores facile reperient. Coecos a nativitate, nec alii, nec ego curare possumus.

16. καὶ τὴν ἐκ λαοδικείας] Nullus meorum hic variat, sed nec aliorum ullus, praeter unum Wetst. 37.

qui-

ἔιπατε ἀρχίπρω· βλέπε τὴν διακονίαν, ἣν παρέλαβες ἐν κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς.

18. [Ἀρξου.] ὁ ἀσπασμὸς τῆ ἐμῆ χειρὶ παύλου· μημονεύετε μου τῶν δεσμῶν· ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. ἀμήν. [Τέλος.]

Ἀρξου τοῦ ἀποστόλου.

Τέλος τῆς σ. καὶ τοῦ ἀποστόλου.

Πρὸς κολασσαεῖς ἐγράφη ἀπὸ ρώμης διὰ τυχικοῦ καὶ ὀνησίμου. εἰχων ση.

qui haec omittit. De his agit Chryf. XI, 4:3. b. 779. d. Theodoret. 501. ubi etiam fictae ad Laodiceos epistolae meminit. Alii explicant de prima ad Timotheum epistola, ut Damasc. Theophyl. Igitur etiam hic in marginibus non nullorum Codd. legitur: τὴν πρὸς τιμόθεον λέγει α. ἐπιστολήν. v. P. pag. 173. scholia Codicis a.

H

Πρὸς Θεσσαλονικεῖς

Ἐπιστολὴ

πρώτη.

Α. Ἐπαινος Θεσσαλονικέων ἐπὶ τοῖς ἀξίοις τῶν ἀποστόλων ἀγασι.

[Ἀρχή.] Παῦλος καὶ σιλουανὸς καὶ τιμό- I, 1. Α.
 Θεὸς τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων, ἐν Θεῷ
 πατρὶ, καὶ κυρίῳ ἰησοῦ χριστῷ, χάρις
 ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν,
 καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. εὐχαριστοῦμεν 2.
 τῷ

I, 1. Α. τῇ β. τῆς κγ. ἐβδ. παῦλος καὶ σιλουανός.

I, 1. ἀπὸ Θεοῦ — ἰησοῦ χριστοῦ] — E. Ex meīs solus
 Theophyl. d. ex Birchianis folus Vat. 1209. ista
 omittit. Origenes, qui auctor fuit, ut turbarentur
 principia epistolarum ad Ephes. et Colass. idem etiam
 auctor fuit, ut haec a non nullis omitterentur.
 Poenitet, piget, pudet contra eum disputare.
 Verum nec graeca eius verba extant, sed sola in-
 terpretatio Rufini. v. P.

- τῷ θεῷ πάντοτε περὶ πάντων ὑμῶν,
 μείαν ὑμῶν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν περισσευῶν
 3. ἡμῶν· ἀδιαλείπτως μνημονεύοντες ὑμῶν
 τοῦ ἔργου τῆς πίστεως, καὶ τοῦ κόπου τῆς
 ἀγάπης, καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος
 τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἔμπροσθεν
 4. τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν. εἰδότες,
 ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι, ὑπὸ θεοῦ τὴν ἐκλο-
 5. γὴν ὑμῶν· ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν οὐκ
 ἐγενήθη εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον, ἀλλὰ
 καὶ ἐν δυνάμει, καὶ ἐν πνεύματι ἁγίῳ,
 καὶ ἐν πληροφροσῖα πολλῇ· καθὰς εἶδατε,
 οἳ ἐγενήθημεν ἐν ὑμῖν δι' ὑμᾶς. [Τέλος.] Τέλος τῆς β.
 Β. 6. καὶ [Ἀρχή.] ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενή-
 θητε καὶ τοῦ κυρίου, δεξάμενοι τὸν λόγον
 ἐν θλίψει πολλῇ, μετὰ χαρᾶς πνεύμα-
 7. τος ἁγίου. ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς τύπους
 πᾶσι τοῖς πιστέουσιν ἐν τῇ μακεδονίᾳ καὶ
 8. τῇ ἀχαΐᾳ. ἀπ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ
 λόγος τοῦ κυρίου οὐ μόνον ἐν τῇ μακεδο-
 νίᾳ καὶ * ἐν τῇ ἀχαΐᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν
 παντί

1, 6. Β. τῇ γ. τῆς κγ. ἰβδ. ἀδελφοί, ὑμεῖς μιμη-
 τὰ ἡμῶν.

5. εἰς ὑμᾶς] πρὸς ὑμᾶς. E. Chrys. XI, 427. e. et
 unus Theophyl. d. Repugnat Aug. 8.

8. καὶ ἀχαΐα] καὶ ἐν τῇ ἀχαΐᾳ. Id. postea in tribus
 reperit, in quarto, καὶ τῇ ἀχαΐᾳ. Sic et Cyrill.

παντὶ τόπῳ ἢ πίσις ὑμῶν, ἢ πρὸς τὸν
 Θεὸν ἐξελέλυθεν, ἄστε μὴ χρεῖαν ἡμᾶς
 ἔχειν λαλεῖν τι· αὐτοὶ γὰρ περὶ ἡμῶν θ.
 ἀπαγγέλλουσιν, ὅποιαν εἰσοδὸν * ἔσχομεν
 πρὸς ὑμᾶς, καὶ πῶς ἐπετρέψατε πρὸς
 τὸν Θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων, δουλεύειν
 Θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ· καὶ ἀκριμένειν 10.
 τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὃν ἤγειρεν
 ἐκ * τῶν νεκρῶν, ἰησοῦν, τὸν βυόμενον ἡμᾶς

τίλος τῆς γ. ἀπὸ τῆς ἀργῆς τῆς ἐρχομένης. [Τέλος.]

Ἄυτοὶ γὰρ [Ἀρχή.] οἶδατε, ἀδελφοί, τὴν Π, 1. Γ.
 εἰσοδὸν ἡμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς, ὅτι ἐν κενῇ
 γέγονεν· ἀλλὰ * προπαθόντες καὶ ὑβρι-2.
 σθέντες, καθὼς οἶδατε, ἐν Φιλίπποις,
 ἐπαρρησιασάμεθα ἐν τῷ Θεῷ ἡμῶν λαλή-
 σαι πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ
 ἐν

Π, 1. Γ. τῆ δ. τῆς κγ. ἰβδ. ἀδελφοί, οἶδατε τὴν
 εἰσοδὸν.

V, a. 288. Ἐν τῇ omittit Chryf. XI, 432. bis.
 Multoties alibi haec laudat. Nolo cumulare
 loca.

9. ἔχομεν.] ἔσχομεν. Ita in. quinque postea inveni.
 Cyrill. V, a. 288. ἔχομεν et ἐπαγγέλλουσι. fed
 528. ἀπαγγελοῦσιν et ἐσχόκαμεν. Chryf. XI, 432.
 c. ἔχομεν. fed 433. c. e. et 516. e. 223. e. ἔσχο-
 μεν.

10. ἤγειρεν ἐκ] † τῶν. Sic etiam omnes quinque,
 quos postea vidi.

Π, 2. ἀλλὰ καὶ] καὶ —.

3. ἐν πολλῷ ἀγαπῶ. ἢ γὰρ παράκλησις
 ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης, εὐδὲ ἐξ ἀκαθαρ-
 4. σίας, οὔτε ἐν δόλῳ. ἀλλὰ καθὼς δεδο-
 κημάσμεθα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πιστευθῆναι τὸ
 εὐαγγέλιον, οὕτω λαλοῦμεν, οὐχ ὡς ἀν-
 θρώποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ τῷ Θεῷ, τῷ
 5. δοκιμάζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν. οὔτε
 γὰρ ποτε ἐν λόγῳ κολακείας ἐγενήθημεν,
 καθὼς οἶδατε, οὔτε ἐν προφάσει πλεονε-
 6. ξίας· Θεὸς μάρτυς. οὔτε ζητοῦτες ἐξ
 ἀνθρώπων δόξαν, οὔτε ἀφ' ὑμῶν, οὔτε
 ἀπ' ἄλλων· δυνάμενοι ἐν βάρει εἶναι, ὡς
 χριστοῦ

4. δεδοκιμάσμεθα] δεδοκιμασμένοι Wettl. F. G. *Ad
 versionem Latinam*, inquit Wettl. v. P. Τῷ,
 ante Θεῷ omittit Basil. II, 477. 514.

5. ἐγενήθημεν] Basil. II, 515. addunt aliqui Codd.
 ὑμῶν. Forte voluerant, ἐν ὑμῶν. Ibid. mox. οὔτε
 προφάσει. 570. unus Cod. ἐγενήθημεν πρὸς ὑμᾶς,
 sed mox ἐν servatur. Vulgatum 438. sed 647. ad-
 dit, πρὸς ὑμᾶς et omittit, ἐν, ante προφάσει.
 Basilinus M. vetulior est, ut aiunt, nostris Codici-
 bus N. Testamenti omnibus. Ex hoc asceta ergo,
 et ex divinis Codicibus eius, ac reliquorum san-
 ctoῦν *Coufratrum* eius, contra omnes omnino
 Codices N. Testamenti deliniendum est, quid in
 contextu litterarum sacrarum legendum sit. ---
 Haec est illa nova et inaudita quorundam Teuto-
 norum spuriorum, non germanorum, crisis! Ad
 Ilerquilinia!

6. βάρει.] Sic cum aliis Basil. II, 647. Latinistae ali-
 qui, *honore*. Codex Boern. seu G. βαρει, et in
 Latino,

χριστοῦ ἀπόστολοι ἀλλ' ἐγενήθημεν ἡπίιοι γ.
 ἐν μέσῳ ὑμῶν, ὡς ἂν τρεφὸς θάλπη τὰ
 ἑαυτῆς

Latino, *honori*, ac supra scripto, *aut o*, id est, *honori*. Millius credit, haec hausta esse ex Oecum. II, 157. c. Ibi enim est: ἢ ἐν τιμῇ καὶ δόξῃ, ἢ ἐν βάρει, ταυτέσι, (τοῦ) λαμβάνειν καὶ τρέφειν. Ita ergo illi furtae interpretationem, loco contextus, arripuissent, quod sane in locis permutatis fecerunt. Notabiliter vero etiam ex Pseudo-Oecumeno pluribus in locis furati sunt suam *occidentalem* sapientiam. Humanitatis vero est et mei ergo eos la oris, eos h. l. excusare. Nam, *honore*, loco *onere*, scriptum esse, arbitror, v. P. Locus similis est 2. Cor. II, 9. ἀβαρῆ. Notum praeterea ἐπιβαρῆσαι, ex his ipsis epistolis.

7. ἡπίιοι] Latinistae et scribae non nulli h. l. facti sunt *νήπιοι*, seu, *parvuli*. Haud dubie, propter *regnum caelorum*. (redabant enim, sibi totis scriptum esse: ἐάν μὴ σφαθῆτε, καὶ γένηθε, ὡς τὰ παῖδιά. Ergo etiam Latinistae, plerumque, sicut *parvuli*, ex Spielfero et Lindnero et Schrevellio interpretati sunt Graeca. Scribae Graeci fortasse ex proximo ἐγενήθημεν per incogitantiam repetierunt litteram ν. ἡπίιοι, de quo iam monueram, postea reperi etiam in Cod. Aug. 6. in textu et in scholio, v. P. 2. Tim. 2, 24. nulla est varietas, nisi in infimis Codd. quod ipsum etiam confusionem similem hic arguit. Νήπιον autem ibi aequae absurdum est, ut hic. Ἠπίιοι bis habet, atque etiam ita explicat, ut sic legisse videatur, Chryst. XI, 456. d. Eodem modo interpretatur Oecum. II, 157. De Theophylacto iam monui. Νήπιοι absurdum esse, ex ipso Paulo discitur. Explicat enim, ὡς ἂν τρεφὸς. Atqui τρεφὸς, non est *νήπιον*, sed *ἡπίως πρόσφεται τοῖς νηπίοις*.

Ἠπίοι tamen editum apud Cyrill. V, a. 289. At enim vero, Divinus Origenes etiam, interpretans Matth. 18, 10. habet III, 609. b. *γινόμενος ἡπίος ἐν μέσσοις*. Quin etiam huius loci meminit ad Matth. 19, 13. ibid. 658. d. Immo diferte ex hoc loco ibid. 662. b. *ἐγένετο ἡπίος*. Attamen 724. saltem editur *ἡπίοι*. Nihilominus tamen haeret in Origene suspicio, ac si non nulli ἐκ τῶν *νηπιωδῶν καὶ παιδαριωδῶν ἐξηγήσεων αὐτοῦ* hanc lectionem protraxerint. Ita etiam, mōnentibus editoribus, sensus exigit apud Clem. Alex. edit. Pott. p. 109. Tota enim ista disputatio ducta est ex Ephes. 4, 14. Nec aliter ibi exhibent Codd. In alio tamen loco p. 319. ibid. editur *ἡπίος*. In istas nugaces interpretationes inciderunt Clem. et Orig, quod plerumque interpretantur ex sic dictis *Concordantiis*. Loca ergo similia *sine sensu*. (Photius dicit, *ἐμπλήκτως* et *παραλογότατα*.) cumulant, ac si similia non inveniant, similia pro tempore fingunt. Vulgatum exhibet Basil. II, 370. Cum hic nec de deo, nec de Christo, nec de spiritu sancto sermo sit, sine ulla orthodoxiae meae, ut vocant, infamia, crius nuperrime rursus me accusarunt non nulli mercenarii theologi, licebit monere de crisi Griesbachii, critici *παραδόξου καὶ νεωτεροποιῶν*. Ipso ergo proficiente, *parvula occidentalis recensio eius univversa* consentienter h. l. exhibet *parvuli*. Accedit eiusdem *recensio Alexandrina*, scilicet Clemens Alexandrinus, Origenes Alexandrinus, Cyrillus Alexandrinus. In partes etiam vocat Damascenum, post illum occidentalem Luciferum splendidissimum. *Alexandrinae recensiois Φωστῆρα*, item, Theophylactum. Oecumenii oblitus est, qui bis *ἡπίοι* exhibet, tam in textu, quam in scholiis II, 156. c. 157. Cum his duabus, ab ipso excogitatis, *recensionibus* principibus consentiant principes Codices eius C. D. F. G. 23. 31. 57. 59. ac praeterea 5. 26. et Vat. 1210. Item sic dictae *versiones*, Coptica et Aethiopica. Quale ergo

ἑαυτῆς τέκνω· οὕτως * ὀμειρόμενοι ὑμῶν, 8.
 εὐδοκοῦμεν μεταδιδῶναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ
 εὐαγγέ-

ergo fatum apud eum hoc loco habuerunt Alexandrini *νήπιοι*, et occidentales *parvuli*? Num eos, tanquam *alūmna*, blande et mite tractavit? Immo, ut noverca, cum clamore et strepitu crudeliter eos cubiculo ac domo foras propulit, eosque nec in interiore margine *recensionis suae* ostentavit. Atqui aliis in locis, his, quos modo nominavi, etiam dissentientibus, si modo pauci eorum opinionibus ipsius faverent, quasvis ineptissimas ac stultissimas probavit lectiones. Ergo ei non tam veritas, quam fraus cordi fuit. Obiter adhuc noto, apud Oecumenium bis temere ad Latinum *parvuli*, quod ibi adiectum est, editum esse *νήπιοι*. Contra enim sunt mei Codd. n. et Aug. 6. Accedit, quod interpretatio contraria est. Ea enim habet: οὐδὲν βαρὺν, (ex proximo, ἐν βάρει.) οὐδὲ φορτικόν, οὐδένα κόμπον ἔχοντες.

8. *ὀμειρόμενοι*] *ὀμειρόμενοι*. Alii exhibent *ὀμειρόμενοι*, quod deberet esse *ὀμειρόμενοι*, ab *ὀμειρώ*; alii *ὀμειρόμενοι*, quod nihil notat; alii spiritu leni *ὀμειρόμενοι*. Ex his duo priora probant saltem litteram *o*. in prima syllaba. *ὀμειρέειν* et *ὀμειρέσθαι* satis nota sunt, tere tamen ut poetica. De *ὀμειρόμενοι* v. P. Loco *ὀμειρέσθαι* reperitur etiam *ὀμειρέσθαι* apud Symmach. Pf. 62, 2. Ὅτι ὀμειρόμενοι τοῦ θανάτου, exhibet Codex praelantissimus Monachiensis num. 148., quem ipse consului, Job. 3, 21. In bibliotheca academica Lipsiae est Codex membranaceus Theodori Studitae. In eo fol. 87. pag. 2. hunc locum respiciens Theodorus habet: *ὀμειρόμενος ὑμῶν καὶ τὰ ψυχικά, καὶ τὰ σωματικά*. Apud Chryf. XI, 436. d. c. 437. b. est *ὀμειρόμενοι*, addita duplici interpretatione,
 ἐπιδυ-

εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς
 ἑαυτῶν ψυχὰς, διότι ἀγαπητοὶ ἡμῖν
 γεγέ-

ἐπιθυμοῦντες, quod est ἡμειζόμενοι. (ita scilicet pro tempore conieciēbat, ut supra Colass. 4, 12. πεπληροφορημένοι. et, προσεδέμεθα, προσεδέθημεν, quod est, ἡμειζόμενοι. Hunc locum etiam attingit IX, 336. e. ἡμειζόμεθα ὃν μόνον τὸ εὐαγγέλιον, ἀλλὰ καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς δοῦναι ἡμῖν. De simplici εἶρω et εἰρόμενος hic non est dicendi locus. Nota sunt ex rhetoricis εἰρομένη λέξις. αἰτία, λόγος εἰρόμενος. Et si autem sine ullo dubio probandum est ἡμειζόμενοι, tamen in scriptore Graeco vix probaturus essem, ἡμειζοσθά τινας, quod ista composita non genitivum, sed dativum habere solent. Aliud est, ἐξείροσθά τινοι. Miror, nemini viro docto in mentem venisse: οὕτως ἡμειζομένων ἡμῶν, i. e. οὕτω τῇ ἀγάπῃ, ὡς ἐν συνδεδημένων ἡμῶν, ἐμοῦ τε καὶ ὑμῶν. οὕτως, i. e. ὡς ἡ τροφὸς καὶ τὰ τέκνα τὰ νήπια. Verum in N. Testamento, in tanta Codicum praefantissimorum copia, abstinendum arbitror a coniecturis, et si vel mediociter graece doctus facile centum quinquaginta exprimere possit. Atque hic locus etiam defendi potest aliter, si ante ὑμῶν intelligatur ἐξ. ἡμειζόμενοι ὑμῶν, i. e. ἀπαιτούμενοι ὑμῶν. Vulgatum Basll. H, 477. sed 370. ex Goth. Voss. et Colb. notatur ἡμειζόμενοι. Rursus ἡμειζόμενοι 371. 478. 673. Obiter autem intelligitur, qui Codices hoc loco in ἡμειζόμενοι, et Colass. 4, 12. in πεπληροφορημένοι corrupti sint, ex Chrysolitomo. Ad haec attendent lectores acutiores ipsi. Mihi enim taediosum fuit centies huiusmodi monere. Tamen Griesbachius in praef. ad evangelia p. LXXVI. edit. 1796. affirmat: nemini harum rerum perito negotium facessere potuerunt lectiones in textu et interpretatione Chrysostomi abviae.

τέλος τῆς δ. γεγένησθε. [Τέλος.] [Ἀρχή.] μνημο-9. Δ.
 νεύετε γὰρ, ἀδελφοί, τὸν κόπον ἡμῶν καὶ
 τὸν μόχθον· ιουκτὸς γὰρ καὶ ἡμέρας
 ἐργα-

II, 9. Δ. τῆ ε. τῆς κγ. ἐβδ. ἀδελφοί, μνημονεύετε
 τὸν κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον. [τῶν κόπων ἡμῶν
 καὶ τῶν μόχθων.]

oluntate. Atqui Chrysostomus multoties fefellit
 non solum scribas Graecos, sed et interpretem
 vulgatum Latinum, atque adeo ipsum Griesba-
 chium, *harum rerum peritum* scilicet. Aliter
 graculi olent, aliter critici.

γεγένησθε] *ἐγενήθητε.* E. Ita Basil. II, 478. sed
 673. variant Codd. in *διότι* et *ὅτι*, in *γγεγένησθε*
 et *ἐγενήθητε*, ac denique in *χρῆστοῦ* et *θεοῦ*,
 quod postremum tamen in ceteris locis habet.
 Chrysostomus pro more suo utrumque, *γγεγένησθε*
 et *ἐγενήθητε*, habet. XI, 436. d. 457. b. Poste-
 rius variarum lectionum fabricatores amplexi sunt
 et Codices aliqui, qui Chrysostomum sequuntur,
 ut Teophyl. d. Oecum. h. Contra sunt Aug. 6.
 8. et Mosquenses n. g. *Ἐγενήθητε* Griesbachius
 propter Wetstenianos A. C. D. E. F. G. 17. 23.
 31. 37. etc. solum in interiore margine olentat.
 Tantum ergo ipse tribuit suis principibus Codici-
 bus! Apud Birch. Vat. 367. exhibet *ἐγενήθητε*.
 Divinus vero B seu Vat. 1209. adeo *ἐγενήθη*
 (Sic.) suppeditat. Laudo!

9. τὸν κόπον — τὸν μόχθον] τῶν κόπων — τῶν μόχ-
 θων. E. De accusativo iam alibi monui.

ιουκτὸς γὰρ] *γὰρ* — E. Quia Chrysostomus XI,
 410. e. omittit. Sed is eius loco addit *οὕτως*
 ante *ἐπιζητήσωμεν*, ut ita nectatur oratio. Paulio
 ante ibid. a. habet *γὰρ, γὰρ* hic rursus omittit
 Cod.

- ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα
 ὑμῶν, ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον
 10. τοῦ Θεοῦ. ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ Θεός,
 ὡς ὀσίως καὶ δικαίως καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν
 11. τοῖς πιστεύουσιν ἐγενήθημεν. καθάπερ
 οἴδατε, ὡς ἴνα ἕκαστον ὑμῶν, ὡς πατὴρ
 τέκνα ἐαυτοῦ, παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ
 12. παραμυθούμενοι, καὶ * μαρτυρόμενοι, εἰς
 τὸ

Cod. d. h. Repugnant ceteri huius eiusdem generis Codices cum maximò numero aliorum. γὰρ omittit etiam Cyrill. V, a. 289. in reliquis vulgatum habet hoc versu. De illis particulis centies monui. Vide mox. Griesbachius istud γὰρ expulit propter suos A. D. F. G. 23. Sed Cyrillum et Chrysostrum tunc temporis non habuit ad manus. Iacebant enim et dormiebant apud Wettstenium. Ex his locis, quae nullum dogma theologicum continent, iudicare oportet de crisi Griesbachii.

10. ὑμεῖς] + γὰρ. E. Postulante nexu, semel addit Chryl. XI, 440. f. Vide 440. b. 441. a. Quia in vulgata Latina et apud Hilarium est: *testes estis*, Codices Wetsf. D. E. F. G. addiderunt *ἐσε*. Hoc ne notavit quidem Griesbachius.

ὡς] Ex F. Wettstenius notat *πῶς*. Atqui G. etiam voci *ως* inscriptum habet *π*. Sic supra Coloss. 3, 1. iidem scurrae, loco *ὅν*, dederunt *πῶν*, quod in Latino reperiebant, *ubi*. O Sancte Schreveli! De aliis interpolationibus vide P.

12. μαρτυρόμενοι] μαρτυρόμενοι. A. Ita postea in quatuor etiam inveni. Ita et Chryl. XI, 440. b. 441. b. mox idem *ibid.* καλέσαντος et καλοῦντος.

τὸ περιπατήσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Θεοῦ,
 τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασι-
 λείαν καὶ δόξαν. διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς 13.
 εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ ἀδιαλείπτως, ὅτι
 παραλαβόντες λόγον ἀκοῆς παρ' ἡμῶν
 τοῦ Θεοῦ, ἐδέξασθε οὐ λόγον ἀνθρώπων,
 ἀλλὰ, καθὼς ἐστὶν ἀληθῶς, λόγον Θεοῦ,
 ὃς καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν.
 [Ἀρχή.] ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ ἐγενήθητε, 14. E.
 ἀδελφοί, τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ, τῶν
 οὐσῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
 1 ἔλεος τῆς σ. [Τέλος.] ὅτι * τὰ αὐτὰ ἐπάθετε καὶ
 ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν, καθὼς
 καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων τῶν καὶ 15.
 τὸν κίριον ἀπεκτεινάτων Ἰησοῦν καὶ τοὺς
 ἰδίους προφῆτας, καὶ ἡμᾶς ἐκδιωξάντων,
 καὶ Θεῷ μὴ ἀρεσκόντων, καὶ πᾶσιν ἀν-
 θρώποις ἐναντίων κωλύοντων ἡμᾶς τοῖς 16.
 ἔθνεσι λαλήσαι, ἵνα σωθῶσιν, εἰς τὸ ἀνα-
 πληρῶσαι

II, 14. E. τῆ σ. τῆς κγ. ἐβδ. [καὶ ἐν τισι, δεκεμβρίου
 15. τοῦ ἀγίου προφήτου ἀγγαίου.] ἀδελφοί, ὑμεῖς
 μιμηταὶ ἐγενήθητε.

τοῦ Θεοῦ] τοῦ Χριστοῦ. E. Ita duo Praxapostoli
 mei et alius generis tres Codd. apud Wetst.

14. ταῦτά] τὰ αὐτά,

15. ἰδίους] — E. Quinque servant etiam, quos postea
 vidi v. P. Habet et repetit Chryl. XI, 441. 442.
 VII, 191. 680. Sed II, 377. τὸν κίριον ἀπεκτεινάντων
 καὶ τοὺς προφῆτας ἰδιώξαν.

πληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἀμαρτίας πάντοτε·
ἔφθασε δὲ ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ εἰς τέλος.

B. πόθος αὐτῶν καὶ χαρὰ ἐπ' αὐτοῖς, καὶ μέριμνα, ὡς
ἀνὰ τελειωθῶσιν.

17. ἡμεῖς δὲ, ἀδελφοί, ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς καιρὸν ὄρας, προσώπων, οὐ καρδίας, περισσοτέρως ἐπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν πολλῇ ἐπιθυμίᾳ.
18. διὸ ἠθελήσαμεν ἔλθειν πρὸς ὑμᾶς, ἐγὼ μὲν παῦλος, καὶ ἄπαξ καὶ δις καὶ ἐνεκοψεν ἡμᾶς ὁ σατανᾶς. τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπὶς, ἢ χαρὰ, ἢ θέσιμος καυχήσεως; ἢ οὐχὶ καὶ ὑμεῖς ἔμπροσθεν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ;

18. διὸ] διότι. E. Latinitate aliqui, loco quoniam habent propter quod. Ridicule ergo mutarunt διότι A. B. D. F. G. v. Wetst. Birch. Cogitabant ergo sibi, δι' ὅ, τι. Dissentiunt mei omnes, ut credible est. Mox rursus sibi F. G. ἀνεκοψεν. Basil. II, 511. pro arbitrio suo: προεθέμην ἐλθεῖν. Ex Rom. I, 13.

19. καυχήσεως] ἀγαλλιάσεως. E. v. P. Codex Oecum. Aug. 6. cum edito II, 163. b. habet καυχήσεως. Sed in utroque est ἀγάλλεσθαι. Ex interpretatione ergo cula est lectio textus, καυχήσεως multoties Chryl. ac disertē XI, 444. b. Sed apud eundem ibid. est ἀγάλλομαι et ἀγάλλοιτο. Vide etiam 222. a.

σία; [Ἄρχή.] ὑμεῖς γάρ ἐστε ἡ δόξα 20. 5.
 τέλος τῆς 5. ἡμῶν καὶ ἡ χαρά. [Τέλος.] Διὸ μικέτι III, 1.
 εὐγοντες, εὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι ἐν
 ἀθήναις μόνοι, καὶ ἐπέμψαμεν τιμόθεον, 2.
 τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ διάκονον τοῦ θεοῦ
 καὶ συνεργὸν ἡμῶν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ
 χριστοῦ,

II, 20. 5. τῆ β. τῆς κδ. ἐβδ. ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐστὲ ἡ
 δόξα ἡμῶν.

III, 2. καὶ διάκονον τοῦ θεοῦ καὶ συνεργὸν ἡμῶν]
 Strenue rem suam hic gesserunt scribae infimi.
 F. G. omittunt prius καὶ. καὶ διάκονον excludit
 D. καὶ συνεργὸν τοῦ θεοῦ, loco τοῦ θεοῦ καὶ
 συνεργὸν ἡμῶν exhibent. D. E. F. G. καὶ, συνεργ-
 γὸν ἡμῶν omittit. A. quem ipse evoluit in exit.
 Woidii. Westfenius enim dubium me reddide-
 rat. Teste Millio, καὶ διάκονον τοῦ θεοῦ omit-
 tunt. D. E. Ea omittit etiam E. apud Birch.
 Fraudi fuerunt illis scribis, ut alibi, duo membra
 orationis aequalia:

καὶ διάκονον τοῦ θεοῦ
 καὶ συνεργὸν ἡμῶν

Ac rursus duo ὁμοιοτέλευτα
 ἀδελφὸν ἡμῶν
 συνεργὸν ἡμῶν
 ἐν τῷ εὐαγγελίῳ

Ex meis nullus quicquam mutat aut omittit, nisi
 quod Theophylacti Aug. 8. omittit totum istud
 εἰς τὸν ἀδελφὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, qui est error
 manifestus. Ergo hic nullo modo valere potest
 contra ceteros Codic. Theophylacti, qui omnes
 omnino ista exhibent. Quid? quod huius ipsius
 scholia repugnant, cum dilerte repetat, τὸν συνεργ-
 γόν. Tanta vero quempiam esse posse impuden-
 tia, audacia et vecordia, ut propter Codices iter-
 qui-

χριστοῦ, εἰς τὸ σπεύξαι ὑμᾶς καὶ πα-
καλέσαι ὑμᾶς περὶ τῆς πίστεως ὑμῶν,
3.* τὸ μηδένα σαινεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσι
ταύ-

quiliniarios, contra omnes Codices et contra in-
terpretes hic aliquid excludat, id equidem com-
prehendere non possum. Ut Theodoretum et
alios mittam, habet haec et interpretatur Chryf.
XI, 444. c. ubi hanc epistolam data opera expli-
cat. Nisi tamen ipse Chrysofostomus quibusdam,
sed profecto futurandis, occasionem dederit ho-
rum excludendorum. Cum defectibus enim lau-
dat XI, 405. III, 507. 551. X, 428. Sed ista loca
inter se comparanda sunt, attendendum vero
etiam ad Chrysofostomi consilium. Cod. Boern. ita:
τον ἀδελφον ἡμῶν διακόνον καὶ συνεργον τοῦ Θεοῦ
(cum linea) εν, et in Latino: *fratrem nostrum
diaconum et cooperatorem aut adiutorem dei in.*

ὑμᾶς περὶ] solum ὑπὲρ Chryf. XI, 444. d. f. Hic
rursus Chrysofostomum secuti sunt A. D. F. G. E.
B. v. Weisl. Birch. Editus Damasc. περὶ, omisso
ὑμᾶς. Mosq. Cod. Damasc. g. ὑμᾶς ὑπὲρ. Theo-
doretus sibi ipse repugnat. v. p. 512. Theophyl.
et Oecum. nihil mutant.

3. τῶ μηδένα] τὸ, loco τῶ. Ita postea in tribus re-
peri. Habet editus, et Damasc., et Oecum.,
etiam in scholiis. Ita quoque reperi in Cod.
Chryf. quanquam XI, 444. d. f. est τῶ. Sed
apud Chrysofostomum vix poterat aliter esse, quod
extra nexum laudabat. Plures, qui Codices exa-
minarunt, hoc, ut manifestum vitium, videntur
neglexisse. Pauci aliqui eius loco τοῦ inculca-
runt, quod τὸ inusitatum eis videbatur. Apparet
ergo duplex correctio τῶ et τοῦ. Neutrum vero
horum quispiam correxisset, eorum loco interpo-
nendo

ταύταις· αὐτοὶ γὰρ οἶδατε, ὅτι εἰς τοῦτο
κειμένα. καὶ γὰρ, ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦμεν, 4.

προελέ-

tiendo τὸ. Probo ergo τὸ, et ex vers. 2. ἀπὸ
κειμένου intelligo εἰς. Similis est syntaxis 4, 6. τὸ
μὴ ὑπερβαίνειν, in quo nemo offendit. Sed ibi
τὸ pendet ex vers. 3. ταῦτό ἐστι δέλημα, — τὸ
μὴ ὑπερβαίνειν. Qui Thucydidem et Demosibe-
nem legerit, in his non admodum offendet. Co-
dices Wettl. F. G. habent: ἵνα μηδένα σαίνεσθαι.
Sed hoc nec ex Thucydide defendi potest. Wet-
stenius ergo, ad versionem, ait, Latinam. In
Cod. G. ita est: ἵνα μηδεν ασι ἐνεσθαι, et
in Latino: ut nemo moveatur aut terreatur.
Cur non isti duo scurrae, si semel decretum
habebant, Latinum ut exprimere, adierunt po-
tius Chryl. XI, 47. b. ubi est: ὡς εἰ (non ἵνα,
nam id stultum.) μηδένα σαίνεσθαι; Nonne vero
hic aperte fraus apparet in ἵνα, quod ex Schre-
velio hauserunt?

σαίνεσθαι] Bentleius, quem merito, nec tamen,
ut editorem N. Testamenti, magni aestimo, con-
iecit, σαλίνεσθαι. Utinam accederent Codices.
Sed istud σαλίνεσθαι, veruntamen, ut explicatio
vocabuli σαίνεσθαι, minus eo sensu usitati, occur-
rit iam in argumento huius epistolae. v. P. pag.
4, nota 2. Miror, neminem contempsisse, σίνεσθαι,
uno solo α. sublato. Verum istis coniecturis in
N. Testamento non habemus opus. Σαίνειν h. l.
haud dubie Apostolus accepit pro usitationi σείειν.
De σαίνειν et eius etymologia monet Eusébius, ad
Hom. edit. Rom. p. 1603. v. 12. 1655, 38. 39.
1792, 1. Vide etiam Orig. IV, 65, nota d. et
ibid. 111, c. ubi de hoc vocabulo disputatur et
exempla proponuntur ex Origene. Prima notio
verbi est *movere*, secunda, ab animalibus quibus-
dam, ut canibus, leonibus, repetita, *blandiri*
adulari.

- προελεγόμεν ὑμῖν, ὅτι μέλλομεν θλίβεσθαι,
 5. καθὼς καὶ ἐγένετο, καὶ οὐδατέ. διὰ
 τοῦτο καὶ γὰρ μήκети ζέγων, ἔπεμψα εἰς
 τὸ γνωῖναι τὴν πίσιν ὑμῶν· μήπως ἐπειρά-
 σεν ὑμᾶς ὁ πειράζων, καὶ εἰς κενὸν γένη-
 6. ται ὁ κόπος ἡμῶν. ἄρτι δὲ ἐλθόντος
 τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν, καὶ εὐαγγ-
 γελισαμένου ἡμῖν τὴν πίσιν καὶ τὴν ἀγά-
 πην ὑμῶν, καὶ ὅτι ἔχετε μνείαν ἡμῶν
 ἀγαθὴν πάντοτε, ἐπιποθεῖντες ἡμᾶς ἰδεῖν,
 7. καθάπερ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς· διὰ τοῦτο
 παρεκλήθημεν, ἀδελφοί, ἐφ' ὑμῖν, ἐπὶ
 πάσῃ τῇ θλίψει καὶ ἀνάγκῃ ἡμῶν, διὰ
 8. τῆς ὑμῶν πίστεως· ὅτι νῦν ζῶμεν,
 Z. [Ἀρχή.] εἰάν ὑμεῖς σήκητε ἐν κυρίῳ.
 9. [Τέλος.] τίνα γὰρ εὐχαριστίαν δυνάμεθα τέλος τῆς β.
 τῷ θεῷ ἀνταποδοῦναι περὶ ὑμῶν, ἐπὶ
 πάσῃ τῇ χαρᾷ, ἣ χαίρομεν δι' ὑμᾶς
 10. ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν, τυκτός καὶ
 ἡμέρας ὑπερεκπερισσῶ δέόμενοι εἰς τὸ ἰδεῖν
 ὑμῶν

III; 8. Z. τῇ γ. τῆς κδ. ἐβδ. ἀδελφοί, εἰάν ὑμεῖς σήκητε
 [σήκητε:] ἐν κυρίῳ, τίνα εὐχαριστίαν.

adulari, quod illa animalia commovenda cauda
 blandiuntur. Interpretes non nulli ingeniosiores
 hoc inverterunt. Argumentabantur ergo sic: Quia
 canis, cum blanditur domino, caudam agit, *ταῖνειν*
 non solum est blandiri, sed et *agitare*.
 adeoque *concutere*. Sed illa canina interpreta-
 tione non est opus.

ὑμῶν τὸ πρόσωπον, καὶ καταρτίσαι τὰ ὑπερήματα τῆς πίστεως ὑμῶν;

Γ. εὐχὴ πρὸς θεὸν κατὰ χριστὸν περὶ ἀφίξεως καὶ βεβαιώσεως Θεσσαλονικίων, ἕως τῆς παρουσίας χριστοῦ.

αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν, καὶ ὁ 11.
κύριος ἡμῶν ἰησοῦς χριστὸς κατευθύνει τὴν
ἐδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς. ὑμᾶς δὲ ὁ κύριος 12.
πλεονάσει καὶ περισσεύσει τῇ ἀγάπῃ εἰς
ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας, καθάπερ καὶ
ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς· εἰς τὸ ζητεῖν ὑμῶν 13.
τὰς καρδίας ἀμέμπτους ἐν ἀγιωσύῃ,
ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, ἐν
τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χρι-
στοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ.

Τέλος τῆς γ. [Τέλος.]

Δ. παραίνεσις σωφροσύνης καὶ δικαιοσύνης ὡς ἐπὶ
χριστῷ, φιλοδελφίας, εργασίας ἰδιοπράγμονος.

Τὸ λοιπὸν ἔουν, [Ἀρχή.] ἀδελφοί, ἐρωτῶ-IV, 1. Η.
μεν ὑμᾶς καὶ παρακαλοῦμεν ἐν κυρίῳ
ἰησοῦ,

IV, 1. Η. τῆ δ. τῆς κδ. ἐβδ. [καὶ ἐν τισιν ἰαννουαρίου
ἢ μεθέρτον.] ἀδελφοί, ἐρωτᾶμεν ὑμᾶς.

11. κύριος ἡμῶν] ἡμῶν — E. Ath. I, 444.

12. et 15.] Sine varietate Basil. III, 44.

12.] Ath. II, 4. πλεονάσει καὶ περισσεύσει — ἀγάπῃ τῇ
εἰς — καθάπερ ἡμεῖς.

IV, 1. τὸ λοιπὸν ἔουν] τὸ — τ ἔουν — E. Τὸ λοιπὸν
diferte repetit Chryl. XI, 459. d. fed ἔουν omittit.

Praxaro-

ἰησοῦ, καθὼς παρελάβετε παρ' ἡμῶν τὸ
 πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρέσκειν
 2. θεῶ, ἵνα περισσεύητε μᾶλλον. ὄψαιτε
 γάρ, τίνες παραγγελίας ἐδώκαμεν ὑμῖν
 3. διὰ τοῦ κυρίου ἰησοῦ. τοῦτο γάρ ἐστι
 θέλημα τοῦ θεοῦ, ὁ ἀγιασμός ὑμῶν,
 ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας.
 εἰδέναί

Praxapostoli ista in principio lectionis profus
 omitunt. Hinc corruptiones in aliquibus Codicibus.

θεῶ] + καθὼς καὶ περιπατεῖτε. E. v. Wetst.
 Birch. P. Haec sine ulla dubitatione et delibera-
 tione probanda erant Griesbachio. Ita enim Co-
 dices Iserquiliuarii A. B. D. E. F. G. 17. etc.
 Sed is ista nec in interiore margine ostentavit,
 uti alia huiusmodi monstra. Notetur hoc ad
 loca similia, ubi, etsi nec hi Codices inter se
 consentiant omnes, Griesbachius tamen unice
 veram lectionem, aut in dubium vocavit, propter
 aliquos istorum, aut adeo profus vel mutavit, vel
 exclusit. Loca nota sunt oculorum usu nondum
 privatis.

3. ἀπὸ τῆς] ἀπὸ πάσης. E. Ex τῆς Chryf. fecit
 πάσης, idque adeo urget. Scilicet uberio-
 rem iactandae eloquentiae Asiaticae suae ipsi
 suppeditabat. Sic et in locis similibus fecit. v.
 XI, 460. d. e. Chrysofostomum sequitur et ad ver-
 bum exprimit h. l. Theodoret. p. 516. Sic et
 Oecum. II, 169. d. ac Theophyl. Est ergo haec
 homiletica lectio. Reddo hic scholium Cod. Aug.
 6. ἀπέχεσθαι, φησιν, ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας,
 (quae est lectio prohorum Codicum. Deinde

εἰδέναι ἕκασον ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ σκευός 4.
 κτᾶσθαι ἐν ἀγιασμῷ καὶ τιμῇ. μὴ ἐν 5.
 πάθει ἐπιθυμίας, καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη,
 τὰ μὴ εἰδότες τὸν Θεόν. τὸ μὴ ὑπερ- 6.
 βαίνειν

addit:) γράφεται, (nimirum apud Chrysoſtomum, et in Codicibus ex eo corruptis.) καὶ, ἀπὸ πάσης. (Jam vero etiam interpretatione opus erat.) πολλὰ γὰρ ἀκατατίως εἶδη, ἀ τῶς εἰδέσι καταλιμπάνομεν, nimirum ἐνοεῖν. Nisi enim hoc intelligatur, totum ſchoſium abſurdum et obſcoenum eſt. Ita iſte Codex fol. 65 (id eſt, 296.) pag. 1. Tales critici ſunt SS. Patres!

4. ἕκασον] Praetermitto, quod A. et G., Codices principes Griebachii, hic exhibent ἕκασος. Nam iſtis ſcribis nulla cura fuit, utrum *nominativum*, an *accuſativum* ſcriberent. Unde vero iſte *nominativus*? Boernerianus ergo habet ita: ἰδέναι ἕκασος, et in Latino: ut ſciat unus quiſque. *Nominativus* ἕκασος ergo ex Latino *quiſque* ortus. Unde vero *unus* venit in interpretationem ſcurrilem? Scilicet, ut alia permulta eius generis, ex Chryſ. XI, 460. e. bis. Ibi: εἰδέναι, φησὶν, (quis? Utrum Paulus, an Chryſoſtomus?) ἕνα ἕκασον, et paullo ante: εἰδέναι ἕνα ἕκασον. Nec aliter ego reperi in Cod. Moſiq. α. Innumerabilia huiusmodi ſilentio tranſii, ut parcerem chartis. De Theodoretō ad hunc et ad quintum verſum vide Noeſſeltium p. 516. Attingit Baſil. III, 251.

6. τὸ μὴ] v. verſ. 3. Hunc verſum Chryſoſtomus non ſolum interpretatur ſuo loco, ſed et IX, 449. a.

ὑπερβαίνειν] nimirum, τὰ τοῦ σώφρονος γάμου τέματα.

- βοῦναι καὶ πλεονεκτεῖν ἐν τῷ πράγματι
 τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· διότι ἕκδικος ὁ κύριος
 περὶ πάντων τούτων, καθὼς καὶ προείπα-
 7. μεν ὑμῖν, καὶ διεμαρτυράμεθα. οὐ γὰρ
 ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσία,
 8. ἀλλ' ἐν ἀγιασμῶ. τοιγαροῦν ὁ ἀθετῶν,
 οὐκ αἰθροπον ἀθετεῖ, ἀλλὰ τὸν θεόν,
 τὸν καὶ δότα τὸ πνεῦμα αὐτοῦ τὸ ἅγιον
 9. εἰς ὑμᾶς. περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας εὐ
 χρεῖαν ἔχετε γράφειν ὑμῖν· αὐτοὶ γὰρ
 ὑμεῖς θαυματοὶ ἐστε εἰς τὸ ἀγαπᾶν
 10. ἀλλήλους. καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς
 πάντας τοὺς ἀδελφούς, τοὺς ἐν ἅλῃ τῇ
 μακεδονίᾳ· παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελ-
 φοί.

ἐν τῷ πράγματι] τῷ, loco; ἐν τούτῳ τῷ πράγματι, ἢ γὰρ, ἐν τῇ πρὸς ἀλλοτριᾶς γυναικας παρανομίᾳ ἰμιλία.

προείπαμεν] προείπομεν. Wettienius: Codices plurimi, teste Millio. Addo: Codices plerique, testibus meis oculis. Nam et postea in quatuor reperi. . .

8. εἰς ἡμᾶς] εἰς ὑμᾶς. Maximo Codd. consensu. Tamen ἡμᾶς Chryf. XI, 461. e. quod saepe Paulus in his prima persona utitur. Apud Chryf. h. l. miror additum esse, ὑπαίθρον ὄσαν. Ergone ἀπειρογάμους licebat διαφθεῖρειν; Ath. I, 523. τὸν δίδοντα τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον αὐτοῦ εἰς ὑμᾶς.

9. ἔχετε] ἔχομεν. E. Ex Chryf. XI, 466. a. b. c.

10. μακεδονία] post hoc addit Chryf. 466. d.; ac si Pauli. sit: καὶ εἰς τοὺς ἄλλους πάντας, φησί.
 Variat

Φοί, περισσεύειν μάλλον καὶ φιλοτι- 11.
 μείσθαι, ἡσυχάζειν, καὶ πράσσειν τὰ
 ἴδια, καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς ἰδίαις χερσὶν
 ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν παρηγγείλαμεν· ἵνα 12.
 περιπατῆτε εὐσχημόνως πρὸς τοὺς ἕξω,
 Τέλος τῆς δ. καὶ μηδενὸς χρεῖαν ἔχητε. [Τέλος.]

Εἰ διδασκαλία περὶ τῆς τοῦ θανάτου καταλύσεως ἐπὶ
 ζώντων καὶ νεκρῶν, ἐν ἐπιφανείᾳ χριστοῦ.

[Ἄρχή.] οὐ * θέλομεν δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, 13. Θ.
 ἀδελφοί, περὶ τῶν κεκοιμημένων, ἵνα μὴ
 λυπησθε, καθὼς, καὶ οἱ λοιποὶ, οἱ μὴ
 ἔχοντες ἐλπίδα. εἰ γὰρ πιστεύομεν, ὅτι 14.
 ἰησοῦς

IV, 13. Θ. εἰς κοιμηθέντας ἐν ἄλλω νεκρώσιμον. ἀδελ-
 φοί, οὐ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν.

Variat etiam Theodoret. εἰς π. ε. καὶ τοὺς ἐν, εἰ,
 καὶ εἰς τοὺς. v. 517.

11. καὶ φιλοτιμείσθαι] Haec coniungenda sunt cum
 περισσεύειν μάλλον. Ergo ita diffinxi.

ταῖς ἰδίαις] ἰδίαις. — E. Chryf. XI, 466. e. 467.
 a. Accedit ex meis solus Theophyl. d. Omittit
 etiam Basil. II, 546. Ἰδίους ita supra etiam 3, 15.
 a non nullis exclusum est. Temere!

13. θέλω] θέλομεν. Utrumque Chryf. XI, 467. c. e.
 472. d. bis. Item Theodoret. 518. v. P. Damasc.
 II. 219. θέλωμεν — κοιμώμενων, Ied 347. θέλω-
 κεκοιμημένων. Multoties haec tractat Chryf. ut
 I, 763. bis. 765. 767. III, 46. bis. VI, 27. XII,
 46.

- ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ
 θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ ἰησοῦ ἀΐξει
 15. σὺν αὐτῷ· τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν
 λόγῳ κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες, οἱ περι-
 λειπόμενοι εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ κυρίου,
 16. οὐ μὴ φθάσωμεν τοῖς κοιμηθέντας· ὅτι
 αὐτὸς ὁ κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν Φωνῇ
 ἀρχαγγέλου, καὶ ἐν σάλπιγγι θεοῦ κατα-
 βήσεται ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν
 17. χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον· ἔπειτα ἡμεῖς
 οἱ

14. ἀνέστη] + καὶ ἔζησε. E. Ita Chryf. XI, 472. f.
 Ex Rom. 14, 9.

15.] Basil. II, 639. ἐν τῇ παρουσίᾳ — φθάσωμεν.

16. καὶ ἐν] + τῇ ἐσχάτῃ. E. v. P. Omittit cum aliis
 Basil II, 639. Ἐσχάτῃ tamen urget Chryf. XI,
 478. d. τί ἐσὶν ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι; Sic et
 VII, 752. a. V, 226. b. Ex 1. Cor. 15, 52.
 Omnia confundit, et καὶ ἐν σάλπιγγι prorsus
 omittit. II, 455. c.

ἀναστήσονται πρῶτον] ἐγερθήσονται πρῶτοι, sed
 altera lectio ibi ex duobus Codd. notatur. Basil,
 II, 639.

πρῶτον] πρῶτοι in nullo Cod. Theophyl. reperi,
 solum in marg. edit. Lond. Sed nec in ullo alio
 Codice. Wetstenius volebat defendere Codices
 D. F. G. qui id ex vulgata Latina expresserunt.
 Griesbachius eadem de causa addidit: *Cyrril.*
 Utinam Vir Eruditissimus, qui per totam vitam
 suam, sicuti incubus, cum suo Schrevelio incubuit
 Parribus Graecis, dixisset, *ubi*. Plura enim sunt,
 ac satis crassa, volumina Cyrilli. Habet ergo III.

οἱ ζῶντες, οἱ περιλειπόμενοι, ἅμα σὺν
 αὐτοῖς ἀρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς
 ἀπάντησιν τοῦ κυρίου εἰς ἀέρα καὶ οὕτω
 πάν-

241. *χριστῷ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι.* Hic profus
 deest *πρῶτον*. *Πρῶτον* habet IV, 765. ubi a vers.
 15. ad fin. 17. laudat. *Πρῶτοι*, quod quilibet
 Graecus hic inferre poterat, habet 815. Confun-
 dit cum I. Cor. 15, 52. Ergo abest *πρῶτον*.
 Vide I, a. 617. VI, b. 383. Ex Cyrillo ergo,
 ratione vocabuli *πρῶτοι*, efficitur? — Nihil. Si-
 mul vero intelligitur, ista nomina, Cyrill., Chryf-
 etc. ad fraudem credulorum et simplicium inter-
 polita esse. Cui placet caecutire, is caecutiat.
 Quid vero ex his Cyrilli locis efficitur propter
 reliqua huius versus? Scilicet, ad auctoritatem
 Codicum hic accedit etiam Cyrilli, ut contra
 Chrysostomum excludamus, τῇ ἰσχάτῃ. Hoc enim
 Cyrill. l. l. omittit.

17. ἀπάντησιν] ὑπάντησιν. E. v. P. Nullus meorum.
 Vulgatum etiam Ath. I, 856. Chryf. XI, 478.
 Praeter loca supra laudata v. Cyrill. IV, 143. ibi
 ἀπάντησιν. Item 293. 466. 1004. Ceterum ἀπάν-
 τησις et ὑπάντησις est ex eis vocabulis, quae fal-
 sarii seu variarum lectionum fabricatores plerum-
 que permutant. Disci id potest a quovis, adhi-
 bita aliqua *Concordantia* et editione Weiffenii.
 Vide, quae supra in hac editione dixi ad Luc. 9,
 22. In promptu hic est aliud eiusmodi exemplum
 in vocabulis *κοιμημένων*, *κεκοιμημένων* et *κοιμη-
 θέντων*, quae hic aliqui permutarunt. v. Weiff.
 Birch. vers. 13. 14. Codices D. E. F. G. hic rur-
 sus foli cum Vulgata habent, εἰς ὑπάντησιν τῷ
χριστῷ. Eleganter quoque Cod. B. apud Birch.
 loco *περιλειπόμενοι*, habet *περιλείμενοι*. Hi sunt
 ergo illi Codices principes, a barbaris in occi-
 dente scripti.

πάντοτε σὺν κυρίῳ ἐσόμεθα. [Τέλος.] Τέλος τοῦ

I. 18. ὡς [Ἀρχή.] παρακαλεῖτε ἀλλήλους ἐν εἰς κοιμῶ-
τοῖς λόγοις τούτοις. δέξασθε.

5. περὶ τοῦ ἀιφνιδίως ἔξειν χριστὸν, ὡς δεῖν ἐντρο-
πίζεσθαι σπουδῆ, πίσει, ἐλπίδι, ἀγάπῃ, τιμῇ, εἰρήνῃ
μακροθυμίᾳ, φιλομαθίᾳ.

V, 1. Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελ-
φοί, οὐ χρεῖαν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι.
2. αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς εἶδατε, ὅτι ἡ ἡμέρα
κυρίου, ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτὶ, οὕτως ἔρχε-
3. ται. ὅταν γὰρ λέγωσιν· εἰρήνη καὶ
ἀσφά-

IV, 18. I. τῆ ε. τῆ κδ. ἐβδ. ἀδελφοί, παρακαλεῖτε
ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τοῦ πνεύματος, περὶ.

18. τούτοις] † τοῦ πνεύματος. E. v. P. Ex iis, quos
postea comparavi, habet solus Oecum. Aug. 6.
Igitur non miror, hoc ab Erasmo etiam notatum
esse, qui in multis locis ex Oecumenii scholiis
pendet. Contra est Oecum. Mosq. n. Unde illa-
tum sit, docui. Quid hic editores omnino omnes
de Praxapostolis? — Nihil. Chrysostomus illud
cum aliis omittit non solum XI, 478. ubi hunc
locum data opera interpretatur, sed et XII, 34.
281.

V, 1. χρεῖαν ἔχετε] χρεῖα ἐστὶ. E. v. P. Vulgatum ad
h. l. et II, 347. Damascenus etiam, qui ibi lau-
dat ad fin. vers. 3.

3. γὰρ] — i. δέ. E. v. P. Nullus meorum variat.
Chrysostomus haec praeterea laudat II, 266, ubi
est δέ, et, εἰρήνην καὶ ἀσφάλειαν. VII, 742. 743.
ubi nec δέ, nec γὰρ. Ibi ad priorē locum v.
Montf. VIII, 200. 268. δέ.

ἀσφάλεια, τότε ἀιθνίδιος αὐτοῖς ἐφίσαται
 ἕλεθρος, ὅσπερ ἡ ὄδιν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ
 καὶ οὐ μὴ ἐκφύγῳσιν. ὑμεῖς δὲ, ἀδελφοί, 4.
 οὐκ ἐσὲ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς, ὡς
 κλέπτῃς, καταλάβῃ. πάντες ὑμεῖς υἱοὶ 5.

Φωτός

ἐφίσαται] Latinista, *apparebit*. Ergo Wetst. F.
 G. φανήσεται. Contra omnium Codicum fidem.
 Codex Vat. 1209. seu B. eleganter rursus, ἐπίσα-
 ται, et versu 4. πλέπτας, loco κλέπτῃς. Sed
 Codex Wetst. A. hic tamen saltem κλέπτῃς exhi-
 bet. Miraculo simile, quomodo illud Codicum
 genus etiam in manifestis ac prorsus singularibus
 vitiis consentiat.

ἐκφύγῳσιν] Latinista, *effugient*. Ergo ἐκφεύξον-
 ται. Wetst. D. E. G. Contra omnium Codi-
 cum fidem.

4. ὑμεῖς δὲ] δὲ habet et omittit Chryl. XI, 488.
 502.

κλέπτῃς] Vide paullo ante. Vocabulum κλέπτῃς
 Chrysolomo etiam offensionis fuit. Nam XI, 488.
 a. ex Matth. 24, 42. legit, ὁ κλέπτῃς, loco ὁ
 κύριος ὑμῶν. Ingeniose!

5. πάντες] + γάρ. E. Chryl. XI, 489. a. De Wetst.
 D. F. G. item de addito καὶ, post ἡμέρας, nec
 non de ingeniosissima Origenis interpretatione,
 quam legisse neminem poenitebit, v. P. Negligen-
 ter hunc versum laudans Cyrillus, quater eodem
 modo invertit. I, a. 354. I, g. 169. 320. III, 69.
 Quae ergo Cyrillus quater eodem modo recitat,
 ea haud dubie ita in vetusta illa *recensione*
 Alexandrina invenit. Unde enim esset ista con-
 stantia? Scilicet, semel in mentem induxerat,
 hunc locum ita laudare. Similia, et huius, et
 aliorum Patrum loca in hac editione licet repe-
 rire. Negligenter etiam notat Ath. II, 16.

Φωτός ἐστε, καὶ υἱοὶ ἡμέρας· οὐκ ἐσμὲν

6. νυκτός, οὐδὲ σκότους. ἄρα οὖν μὴ καθεύ-

δωμεν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ, ἀλλὰ γρηγορῶμεν

7. καὶ ἠΰφωμεν. οἱ γὰρ καθεύδοντες, νυκτός

8. μεθύουσιν. ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες, ἠΰφω-

μεν, ἐνδυσάμενοι θώρακας πίστεως καὶ ἀγά-

9. ρίας. ὅτι [Ἀρχή.] οὐκ ἔθετο ἡμᾶς ὁ

10. θεὸς εἰς ὀργήν, ἀλλ' εἰς περιποίησιν σωτη-

11. ρίας διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ,

12. τοῦ ἀποθανόντος ὑπὲρ ἡμῶν ἵνα ἔιτε

13. γρηγορῶμεν, ἔιτε καθεύδωμεν, ἅμα σὺν

αὐτῷ ζήσωμεν. [Τέλος.] διὸ παρακα- Τέλος τῆς
 λείτε ἀλλήλους, καὶ οἰκοδομεῖτε εἰς τὸν
 ἕνα, καθῶς καὶ πσιεῖτε. ἐρωτῶμεν δὲ
 ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν
 ὑμῖν, καὶ προϊταμένους ὑμῶν ἐν κυρίᾳ,
 καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς· καὶ ἠγείσθαι
 αὐτοὺς ὑπερεκπερισσοῦ ἐν ἀγάπῃ, διὰ
 τὸ

V. 9. ΙΑ. τῆ γ. τῆς κδ. ἐβδ. ἀδελφοί, οὐκ ἔθετο
 ὑμᾶς.

10. γρηγορῶμεν — καθεύδωμεν] γρηγοροῦμεν —
 καθεύδομεν. D. Id poltea in tribus etiam reperit.
 Ita et Chryf. XI, 491. a.

11. εἰς] Vulgatum etiam Chryf. XI, 491. a. sed 543.
 d. ἀλλήλους habet ante εἰς, omisso priori mem-
 bro. Basil. II, 672. vulgatum.

τὸ ἔργον αὐτῶν· εἰρηναίετε ἐν ἑαυτοῖς.

Υπέρβα
τῆς 5.

[Υπέρβα.] [Ἀρχή.] παρακαλοῦμεν δὲ 14. IB

ὑμᾶς, ἀδελφοί, νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους,
παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέ-
χεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς
πάντας. ὁρᾶτε, μὴ τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ 15.

τινὶ ἀποδῶ· ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν
διάκετε καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας.

πάντοτε χαίrete. ἀδιαλείπτως προσεύ- 16. [17.]

χεσθε. ἐν παντὶ εὐχαρισεῖτε· τοῦτο γὰρ 18.

θέλημα Θεοῦ ἐν χριστῷ ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς.

τὸ πνεῦμα μὴ σβέννυτε. προφητείας μὴ 19. [20.]

ἐξουθε-

V, 14. IB. *σαββάτω* λβ. ἀδελφοί, παρακαλοῦμεν ὑμᾶς,
νουθετεῖτε.

13. ἑαυτοῖς] αὐτοῖς. E. *αὐτοῖς* habet unus, isque in-
fimus meorum. 13. Chryf. XI, 494. e. 496. b. d.
ter. αὐτοῖς. Propositum erat Chryfostomo h. l.
praedicare laudes sacerdotum et doctorum. Ergo
hoc quoque ad eos retulit. v. 496. b. c. Est ergo
lectio homiletica. Codex Chryf. Mosq. a. bis
αὐτοῖς, semel ἑαυτοῖς. Theodoret. 523. bis αὐ-
τοῖς, ac sic etiam interpretatur. Chryfostomi
auctoritate motus etiam Theophyl. 709. ita habet:
*γράφεται καὶ ἐν αὐτοῖς, τούτοις, τοῖς διδασκά-
λοις.* Tamen Griesbachius contra me affirmat,
neminem facile a Chryfostomo falli posse. Clem.
Alex. εἰρηναίετε ἐν ἑαυτοῖς laudat, et ad sequentia
refert 263.

18. ἐν χριστῷ — ὑμᾶς] Omittit Chryf. XI, 497. Ita
et Cod. Mosq. a. Refert ista Ath. I, 483. coll.
487.

19. σβέννυτε] Ex D. et F. Wetfl. laudat ζβέννυτε. In
Cod.

21. ἔξουθενεῖτε. πάντα * δὲ δοκιμάζετε τὸ
 22. καλὸν κατέχετε. ἀπὸ παντὸς εἶδους
 πονηροῦ ἀπέχεσθε.

Ζ. εὐχή περὶ ἁγιασμοῦ πνεύματος καὶ ψυχῆς καὶ
 σώματος.

23. αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἀγιάσαι ὑμᾶς
 ὀλοτελεῖς, καὶ ὀλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα,
 καὶ ἡ ψυχὴ, καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν
 τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
 τηρη-

Codd. G. seu Boern. duobus vocabulis est ita:
 μηζ (quid. quiesco notat μηζ. quid vero est,
 βεννυται;) βεννυται, et in Latino: nolite extin-
 guere. Sunt haec *reconfionis* occidentalis. Quo-
 modo vero plures eodem modo ita monitose er-
 rare potuerunt? Pallio critico suo haec obtexit
 Griesbachius, ut ille apud Phaedrum (5, 5, 30.)
 porcellum. Porcinae enim hae sunt lectiones.

21. πάντα] + δέ.

δοκιμάζετε] δοκιμάζοντες. A. Apud Chryf. XI,
 502. editur: πάντα δὲ δοκιμάζετε, et, πάντα δο-
 κιμάζετε, item, τὸ καλόν, et, τὸ δὲ καλόν. Sed
 X, 264. πάντα δὲ δοκιμάζοντες, τὸ καλὸν κατέχε-
 τε. Cyrill. I, a. 568. δοκιμάζοντες, τὸ καλόν. II,
 56. et VI, a: 2. δοκιμάζετε, τό. Damasc. II, 291.
 δὲ δοκιμάζετε, τό. sed 627. δοκιμάσαντες, τό.
 Negligenter laudat Orig. III, 815. sed IV, 289.
 δοκιμάζετε, τό. Basil. II, 454. πάντα δὲ δοκιμά-
 ζοντες. Sed 523. πάντα δοκιμάζετε. Clem. Alex.
 264. 296. δὲ δοκιμάζετε, καὶ τό. v. Matth. 25,
 27. in secunda editione mea.

22. εἶδους] Basil. II, 454. variant Codd. inter hoc et
 ἔργου. Sed εἶδους. 523.

414 Προς Θεσσαλονικεῖς, α. 1. 12. 24.

Τέλος τοῦ
σαββάτου.
"Αρξου
τῆς σ.

τηρηθεῖη. [Τέλος.] ["Αρξου.] πιστός ὁ 24.
καλῶν ὑμᾶς, ὅς καὶ ποιήσει. ἀδελφοί, 25.
προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν. ἀσπάσασθε 25.
τοὺς ἀδελφούς πάντας ἐν φιλήματι ἀγίῳ.
ὀρρίζω ὑμᾶς τὸν κύριον, ἀναγνωστῆναι 27.
τὴν ἐπιστολὴν πᾶσι τοῖς ἀγίοις ἀδελφοῖς.
ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μεθ' 28.

Τέλος τῆς σ. ὑμῶν. ἀμήν. [Τέλος.]

Προς Θεσσαλονικεῖς πρώτη ἐγράφη ἀπὸ
ἀθηνῶν. σίχων ρβγ.

23. τηρηθεῖη] Apud Bafil. II, 229. variant Codd. inter
hoc et εὐρεθῆ et εὐρεθεῖη. Vulgatum nominatim
Ath. I, 524. Idem II, 21. ὁ θεὸς ἀγίαση — τηρη-
θεῖη. Attingit 456.

27. ἀγίοις ἀδελφοῖς] ἀγίοις — τ ἀδελφοῖς — E. v. P.
Damaſc. cum aliis utrumque seruat II, 221.

Η

Πρὸς Θεσσαλονικεῖς

Ἐπιστολή

δευτέρα.

- A. I. 1. [Ἀρχή.] Παῦλος καὶ σιλουανὸς καὶ τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων, ἐν Θεῷ, πατρὶ ἡμῶν, καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ.
 2. χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

A. εὐχαριστία ὑπὲρ τῆς Θεσσαλονικέων πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ ὑπομονῆς, ἐπὶ τιμῇ αὐτῶν καὶ κολάσει τῶν θλιβόντων, καὶ εὐχὴ ὑπὲρ τελειώσεως αὐτῶν ἐν δόξῃ ἐπὶ δόξῃ Χριστοῦ.

3. εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί, καθὰς ἀξίον ἔστιν, ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ πίστις ὑμῶν, καὶ πλεονάζει ἡ

I, I. A. τῇ β. τῆς κει. ἰβδ. παῦλος καὶ σιλουανὸς καὶ τιμόθεος.

ἡ ἀγάπη εἰς ἐκάστου πάντων ὑμῶν εἰς
 ἀλλήλους· ὥστε ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ὑμῖν 4.
 καυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ Θεοῦ,
 ὑπὲρ τῆς ὑπομοχθῆς ἡμῶν, καὶ πίστεως ἐν
 πᾶσι τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν, καὶ ταῖς θλίψε-
 σιν, αἷς ἀνέχεσθε. ἔνδειγμα τῆς δικαίας 5.
 κρίσεως τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ καταξιαθῆναι
 ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ ἧς
 καὶ πάσχετε. ἔπερ δίκαιον παρὰ Θεῷ, 6.
 ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλίψιν·
 καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ' 7.
 ἡμῶν, ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ κυρίου Ἰησοῦ
 ἀπ' οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμεως αὐ-
 τοῦ, ἐν πυρὶ φλογός, δίδοντας ἐκδίκησιν 8.
 τοῖς μὴ εἰδῶσι Θεόν, καὶ τοῖς μὴ ὑπα-
 κούουσιν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ κυρίου ἡμῶν
 Ἰησοῦ Χριστοῦ. οἷτινες δίκην τίσουσιν, 9.
 ὀλεθρον αἰώνιον, ἀπὸ προσώπου τοῦ
 κυρίου, καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος
 αὐτοῦ· ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς 10.
 ἁγίοις

I, 4. καυχᾶσθαι] ἐγκαυχᾶσθαι. E. Ita Wettl. A. et
 Birch. B. Sic iidem mirabiliter consentiunt contra
 reliquos omnes 1. Theff. 5. 4. in κλέπτως. ἐγκαί-
 χᾶσθαι in uno solum Cod. Chryl. a. inveni.
 v. P.

7.] Apud Basil. III, 24. ita variant Codd. Ἰησοῦ (Χρι-
 στοῦ) ἀπ' οὐρανοῦ (οὐρανοῦν.)

8. πυρὶ φλογός] φλογὶ πυρός. E. Illud est etiam
 Exod. 3, 2.

ἀγίοις αὐτοῦ, καὶ θαυμασθῆναι ἐν πᾶσι
 B. τοῖς * πισεύσασιν, ὅτι [Ἀρχή.] ἐπισεύθη
 τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ' ὑμᾶς, ἐν τῇ
 11. ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. [Τέλος.] εἰς ὃ καὶ προσευ- Τέλος τῆς β.
 χόμεθα πάντοτε περὶ ὑμᾶν, ἵνα ὑμᾶς
 ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ
 πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης, καὶ
 12. ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει. ὅπως ἐνδοξαθῆ
 τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ὑμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἐν
 ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν χάριν
 τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ.

B. περὶ τέλους, ὅτι μετὰ ἀντίχριστον πεμπόμενον ἐπὶ
 ἐλίγῃ ἰουδαίων τῶν ἀπισησάντων χριστῷ.

II, 1. Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς
 παρουσίας τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ,
 2. καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ' αὐτόν, εἰς
 τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ
 νοῦς,

I, 10. B. τῇ γ. τῆς κε. ἐβδ. ἀδελφοί, ἐπισεύθη
 τὸ μαρτύριον [τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐπισεύθη.]

II, 1. Γ. τῇ δ. τῆς κε. ἐβδ. ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς
 ὑπὲρ τῆς.

10. πισεύουσιν] πισεύσατιν. Sic et poitea in quatuor
 inveni.

12. χριστοῦ prius] — D.

II, 1.] Locum longiorem ad vers. 12. laudat Damasc.

II, 347. Priora sex versus refert Orig. I, 668.

νοὺς, μήτε θροεῖσθαι μήτε διὰ πνεύματος,
μήτε διὰ λόγου, μήτε δι' ἐπιστολῆς ὡς δι'
ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέστημεν ἡ ἡμέρα τοῦ χριστοῦ.

τέλος τῆς γ.

[Τέλος.] μήτις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ 3.
μηδένα τρόπον· ὅτι εἰ μὴ ἔλθῃ ἡ ἀπο-
στασία πρῶτον, καὶ ἀποκαλιφθῇ ὁ ἄν-
θρωπος τῆς ἀμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπω-
λείας, ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπεραιρόμενος 4.
ἐπὶ πάντα λεγόμενον θεὸν ἢ σέβασμα,
ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ ὡς θεὸν
καθίσαι, ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν, ὅτι ἐστὶ
θεός. οὐ μνημονεύετε, ὅτι ἔτι ἂν πρὸς 5.
ὑμᾶς, ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν; καὶ νῦν τὸ 6.
κατέχον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλιφθῆναι
αὐτὸν ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ· τὸ γὰρ 7.
μητήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας, μένον

ὁ

2. τοῦ χριστοῦ] τοῦ κυρίου. E. Chryf. XI, 524. et
Codd. aliqui, qui eum sequuntur. Item Orig. l. 1.

3. ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀμαρτίας] Basil. I, 98. ita variant
Codd. ὁ ἄνομος, et, ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀνομίας.
Confusio ex vers. 8.

4. ὑπεραιρόμενος] ἐπαιρόμενος. E. Orig. I, 668. 424.
ὑπεραιρόμενος. III, 315. 765. 485. 628. IV, 321.
ἐπαιρόμενος. Licet ergo eligere.

ὡς θεόν] — E. Nullus meorum omittit. v. P.

ὅτι ἐστὶ θεός] Semel sic, semel θεόν. Chryf. XI,
525. b. d. ubi est: ἀποδεικνύντα, φησὶν, ἑαυτὸν
θεόν. οὐκ ἔειπε, λέγοντα, ἀλλὰ, πειρώμενον
ἀποδεικνύναμ. VIII, 244. est: ὅτι αὐτός ἐστιν
ὁ θεός.

- ὁ κατέχων ἄρτι, ἕως ἐκ μέσου γένηται·
 8. καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος, ὃν
 ὁ κύριος ἀναλώσει τῷ πνεύματι τοῦ σώμα-
 τος αὐτοῦ, καὶ καταργήσει τῇ ἐπιφανεῖα
 9. τῆς παρουσίας αὐτοῦ· οὗ ἐστὶν ἡ παρου-
 σία κατ' ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ ἐν πάσῃ
 δυνάμει, καὶ σημείοις, καὶ τέρασι ψεύδους,
 10. καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς ἀδικίας ἐν τοῖς
 ἀπολλυμένοις· ὧν τὴν ἀγάπην τῆς
 ἀλη-

7. ἕως] ἀν addunt aliqui Codd. apud Basil. II, 215.

8. ὁ κύριος] + ἰησοῦς. E. v. P. Chryf. XI, 529. b. 530 b. Accedit ex meis omnibus unus Theophyl. d. et edit. Lond. A se dissentit Theodoret. v. 535. Etiam Chryf. Nam V, 166. est: ὃν ὁ κύριος ἀναλώσει. Ex X, 468. b. nihil efficitur. Negligentius enim laudat. Cyrill III, 770. ἀνελεῖ γὰρ αὐτὸν ὁ κύριος τῷ κ. τ. λ. Orig. I, 668. differentiunt Codd. sed ἀναλώσει editum. Solum attingit IV, 57. Ergo ἀναλωῖ — καταργεῖ. 520. ὁ κύριος γὰρ ἰησοῦς ἀναλωῖ — καταργεῖ. Ἰησοῦς perfricuitatis causa aliqui addebant, ne de deo patre, praeferentim extra nexum, acciperetur. Basil. I, 423. Codices ita variant: κύριος ἰησοῦς ἀναλώσει, ἀνελεῖ, ἀνέλοι. II, 613. κύριος ἰησοῦς ἀνελεῖ. Ath. I, 523. κύριος ἰησοῦς ἀνελεῖ. Vide ad h. l. notam editoris

ἀναλώσει] ἀνελεῖ. E. Vulg. Chryf. XI, 529. 530. sed in Cod. Mosq. a. bis ἀνελεῖ. Ἀναίρειν usitatus, quam ἀναλίσκειν hoc sensu. Hinc correctum, Habet tamen et alibi Paulus.

9.] Attingit, ac pro arbitrio immutat Cyrilli. III, 779.

ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι
 αὐτούς· καὶ διὰ τοῦτο πέμψει αὐτοῖς 11.
 ὁ Θεὸς ἐνεργεῖαι πλάτης, εἰς τὸ πιθεῖσθαι
 αὐτοῖς τῷ ψεύδει. ἵνα κερθῶσι πάντες 12.
 οἱ μὴ πιθεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλ'
 τίνος τῆς δ. εὐδοκήσαντες ἐν τῇ ἀδικίᾳ. [Τέλος.]

Γ. εὐχαριστία τῆς κλήσεως. ἐν ᾧ. προτροπὴ ἐπιμονῆς,
 εὐχὴ πρὸς Θεὸν καὶ χρεῖσιν περὶ σπριγμοῦ αὐτῶν.

ἡμεῖς δὲ [Ἀρχή.] ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ 13. Δ.
 Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ ἠγαπη-
 μένοι ὑπὸ κυρίου, ὅτι ἔιλετο ὑμᾶς ὁ Θεὸς
 ἀπ'

11, 15. Δ. τῆ ε. τῆς κε. ἐβδ. [ἐν τισιν, ἠκταβρίου κβ.]
 ἀδελφοὶ, [ἡμεῖς] ὀφείλομεν [ἡμεῖς] εὐχαριστεῖν.

11. πέμψει] πέμπει. E. In meis Codd. nullum est
 velingium huius locutionis. Tamen Boern. Cod.
 habet: πεμπει, sed in Latino, mittet. Πέμψει
 habet cum aliis Chryl. non solum XI, 531. sed
 et VIII, 244. Cyrill. II, 311. e. III, 769. IV, 262.
 V, a. 370.

13. ἔιλετο] ἔιλατο. E. Contra omnes omnino meos.
 Ἐιλατο est quidem ex Simonide apud Diodor.
 Sic. Vol. II, p. 160. edit. Eichstaedt. Ac de eo
 monuit etiam Dornill. ad Charit. p. 334. Hely-
 chius vero frustra, ut arbitror, huc trahitur. Ne-
 que enim interpretaturus fuisset, ἔλαβεν, ἠγάπη-
 σεν, ἠθέλησεν, sed haud dubie ἐξελέξατο, aut
 simili modo. Apud arch. Codicibus sui generis
 solus accedit B. Millius suos plurimos Codices
 detulit appellare. In Boern est ἔλατο. Millius
 adibat Helychium in gratiam suorum Alex. et
 Clar. Codicum.

- ἀπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν ἐν ἀγιασμῶ πνεύ-
14. ματος, καὶ πίστε. ἀληθείας· εἰς ἐγκαίτε-
 σεν ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν, εἰς
 περιποίησιν δόξης τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
15. χριστοῦ. ἄρα οὖν, ἀδελφοί, εἴκετε, καὶ
 κρατεῖτε τὰς παραδόσεις, ἃς ἐδιδάχθητε
 εἴτε διὰ λόγου, εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν.
16. αὐτός δὲ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς χριστός, καὶ
 ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν, ὁ ἀγαπήσας
 ἡμᾶς, καὶ δούσ παρακλήσιν αἰωνίαν καὶ
17. ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι. παρακαλέσασθαι
 ὑμῶν τὰς καρδίας, καὶ σπυρίξασθαι ὑμᾶς ἐν
 παντὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀγαθῶ.

Δ. παρακλήσιν ἐυχῆς ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἔργου αὐτοῦ
 ὑπὲρ αὐτῶν εἰς ἀγάπην θεοῦ.

III, 1. Τὸ λοιπὸν προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ
 ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος τοῦ κυρίου τρέχη, καὶ
 δοξάζη.

ἀπ' ἀρχῆς] ἀπαρχῆν. E. v. P. Junctim ἀπαρχῆς
 legitur etiam in Aug. 6. atque ita editum apud
 Oecum. II, 198. d. Scilicet, ut saepius monui,
 scribae non nulli praepolitimes modo temere iun-
 gunt, modo disiungunt. Boern. Cod. habet qui-
 dem ἀπαρχην, sed in Latino: ab initio. Nec
 aliter edidit Sabat. ex D. E. Apud Damasc. II,
 224. equidem certe lego, ἀπ' ἀρχῆς. Contrarium
 notat Wetstenius. Ergo etiam Griesbachius, secta-
 tor eius.

15. ἐδιδάχθητε] παρελάβετε. E. Bafil. III, 60. Ex
 2. Theff. 3, 6.

δοξάζηται, καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς· καὶ 2.
 ἵνα ἐπισθῶμεν ἀπὸ τῶν αἰτίων καὶ πονη-
 ρῶν ἀνθρώπων· οὐ γὰρ πάντων ἡ πίσις.
 πιστὸς δὲ ἐστὶν ὁ κύριος, ὃς στηρίζει ὑμᾶς 3.
 καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. πεποιθα- 4.
 μεν δὲ ἐν κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἂ παραγ-
 γέλλομεν ὑμῖν, καὶ ποιεῖτε καὶ ποιήσετε·
 ὁ δὲ κύριος κατευθύνει ὑμῶν τὰς καρδίας 5.
 εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰς * τὴν
 ἐλπίδα τῆς ἐπιδοκίμου τοῦ Χριστοῦ. [Τέλος.]

Ε. προετοπή ἐργασίας καὶ παραιτήσεως τῶν ἀργῶν καὶ
 περιέργων.

[Ἀρχή.] παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, 6. Ε.
 ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 ἐπέλθεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ
 ἀτάκτως περιπατοῦντος, καὶ μὴ κατὰ
 τὴν παραδοσιν, ἣν * παρέλαβον παρ'
 ἡμῶν.

III, 6. Ε. τῆ σ. τῆς κ. ἐβδ. ἀδελφοί, παραγγέλλο-
 μεν ὑμῖν ἐν.

III, 1. καθὼς] Ita bis Chryl. XI, 532. f. 535. a. tamen
 continuo addit: καθάπερ, φησὶ, καὶ πρὸς ὑμᾶς.

5. καὶ εἰς] + τὴν. Paullo ante κατευθύνει. Ath. II,
 4. Vulgatum. 179.

τοῦ Χριστοῦ] + ὑπὲρ τῶν θλίψεων. E. Basil. III,
 41. idique adeo mox repetit.

5. παρέλαβε] παρ' αβιν. Ita etiam postea in quinque
 Codd. reperit. Damasc. et II, 225. et 690. Sic et
 Ath.

7. ἡμῶν. αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, πῶς δεῖ μι-
 μεῖσθαι ἡμᾶς· ὅτι οὐκ ἠτακτήσαμεν ἐν
 8. ὑμῖν. οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφάγομεν παρὰ
 τινος· ἀλλ' ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, νύκτα
 καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπι-
 9. βαρῆσαί τινα ὑμῶν. οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν
 ἐξουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυτοὺς τύπον δῶμεν
 10. ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς. καὶ γὰρ
 ὅτι ἤμεν πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο παρεγγέλλο-
 μεν ὑμῖν, ὅτι εἴ τις ἐν θελήσει ἐργάζεσθαι,
 11. μὴδὲ ἐσθιέτω. ἀκούομεν γάρ τινος περι-
 πατοῦντος ἐν ὑμῖν ἀτάκτως, μὴδὲν ἐργα-
 12. ζομένους, ἀλλὰ περιεργαζομένους. τοῖς
 δὲ τοιούτοις παραγγέλλομεν, καὶ παρακα-
 λοῦμεν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ,
 ἵνα

Ath. II, 327. Basil. II, 229. Sed in Cod. Voff.
 παρελάβοσαν. 417. παρέλαβον, παρελάβετε, παρε-
 λάβοσαν. 421. παρέλαβον et παρελάβοσαν. 639.
 παρελάβοσαν et παρέλαβε. 666. παρέλαβον et
 παρελάβοσαν.

8. ἐφάγομεν] ἐλάβομεν. E. Hoc est honestius. Vul-
 gatam Chryl. XI, 538. c. diferte 542. c. et Basil.
 II, 382. Μοχ, νυκτὸς καὶ ἡμέρας. Sed 383. 389.
 νύκτα καὶ ἡμέραν. 545. ἐφάγομεν — νυκτὸς καὶ
 ἡμέρας. Ath. II, 327. νυκτὸς καὶ ἡμέρας.

11.] Cyrill. VI, b. 365. ἀκούω γὰρ ἐν ὑμῖν τινὰς περι-
 πατεῖν μὴδὲν ἐργ.

12. τοῖς δὲ] τοῖς ὄν. E. Basil. II, 389.

διὰ τοῦ — χριστοῦ] ἐν (τῷ) κυρίῳ ἰησοῦ χριστοῦ.
 E. Nullus meorum ita. Nec aliter legi apud
 Damasc.

ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι, τὸν ἑαυ-
 τῶν ἄρτον ἐσθίωσιν. ὑμεῖς δὲ, ἀδελφοί, 13.
 μὴ ἐκκακήσητε καλοποιῶντες. εἰ δὲ τις 14.
 ἔσυχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς
 ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειώσθε· καὶ μὴ συνα-
 ναμίγυσθε αὐτῷ, ἵνα ἐντραπῆ. καὶ μὴ 15.
 ὡς ἐχθρὸν ἠγείσθε, ἀλλὰ νοθετεῖτε ὡς
 ἀδελφόν.

5. εὐχή περὶ εἰρήνης τῆς παρὰ Θεοῦ.

αὐτὸς δὲ ὁ κύριος τῆς εἰρήνης δάη ὑμῖν τὴν 16.
 εἰρήνην διὰ παντὸς ἐν παντὶ τρόπῳ· ὁ
 κύριος

Damasc. II, 224. sed 606. est: ἐν κύριῳ ἰησοῦ
 χριστῷ. Basil. II, 388. 545. omittit, μετὰ ἡσυχίας,
 389. habet, sed defunt, διὰ — χριστοῦ. Ath. II,
 327. παρακαλοῦμεν ἐν ἡσυχία ἐργαζομένους —
 ἐσθίειν.

13. καλοποιῶντες] τὸ καλὸν ποιοῦντες. E. Utrumque
 Chryf. XI, 539. a. c. d. f. Vulgatum cum aliis
 Damasc. II, 225. 475. Basil. 497. δὲ μὴ ἐκκακεῖτε
 καλοποιῶντες.

16. τρόπῳ] τόπῳ. E. Chryf. XI, 540. e. ubi vide
 Montf., quem tamen nemo probabit. 541. a.
 Quoniam hic in interpretatione est, πανταρχόθεν
 — μηδαμόθεν, probarunt τόπῳ, contra Codices.
 Erat id sane ambigue dictum. Interpretes reliqui
 omnes hic differunt a Chrysostomo. Oecume-
 nius vero, loco μηδαμόθεν, dedit μηδεμίαν.
 Atque ita est etiam in Cod. Aug. 6. v. P. In non
 nullis Codicibus post hanc epistolam continuo
 sequitur epistola ad Hebraeos, quod et haec non
 ad unum hominem, uti reliquae, sed ad univer-
 sam gentem scripta est, ut superiores.

17 κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν. ὁ ἀσπασμὸς
τῆ ἐμῆ χειρὶ παύλου, ὃ ἐστὶ σημεῖον ἐν

18. πάσῃ ἐπιστολῇ· οὕτω γράφω. ἡ χάρις
τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων
ὑμῶν. ἀμήν. [Τέλος.]

Τέλος τῆς σ.

Πρὸς Θεσσαλονικεῖς δευτέρα ἐγγραφή ἀπὸ
ἀθηνῶν σίχων ρς.

H

Π ρ ὸ ς Τ ι μ ὸ θ ρ ε ο ν

Ἐ π ι σ ο λ ῆ

π ρ ὶ τ η.

[Ἄρχή.] Παῦλος ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ I, I. A. κατ' ἐπιταγήν Θεοῦ, σωτῆρος ἡμῶν, καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ, τῆς ἐλπίδος ἡμῶν, τιμοθέω, γνησίῳ τέκνῳ ἐν πίσει, χάρις, 2. ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ χριστοῦ ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

A.

I, I. A. τῆ β. τῆς κς. ἐβδ. παῦλος ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ.

I, I. καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ] Ita omnes omnino mei. Sic et Chryl. XI, 548. d. Sed 549. c. καὶ κυρίου χριστοῦ ἰησοῦ. Solus Theophyl. d. cum edit. Lond. omittit χριστοῦ. Cyrill. V, a. 294. omittit prius χριστοῦ, et sic exhibet: καὶ χριστοῦ ἰησοῦ τῆς. V, d. 75. prius χριστοῦ servat, totum autem, καὶ κυρίου ad ἐλπίδος ἡμῶν omittit. Epistolae ad Timotheum repudiari ab haereticis, tradit Clem. Alex. 383. c.

2. καὶ χριστοῦ — ἡμῶν] καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. E. v. P.

A. περί τῆς εἰς ἀγάπην Θεοῦ ἰδρυγίας, τὴν ἀπροσδιῶ
νομικῆς ἀνάγκης.

3. καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν ἐφέσω·
πορευόμενος εἰς μακεδονίαν, ἵνα παραγγεί-
4. λης τισὶ μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν· μηδὲ
προσέχειν μύθοις καὶ γενεαλογίαις ἀπεράν-
τοις, αἵτινες ζητήσεις παρέχουσι μᾶλλον
5. ἢ * οἰκονομίαν Θεοῦ τὴν ἐν πίστει. τὸ δὲ
τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ
καθαρᾶς καρδίας, καὶ συνειδήσεως ἀγα-
6. θῆς, καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου. ὧν τινες
ἀσοχήσαντες, ἐξετράπησαν εἰς ματαιολο-
γίαν·

4. οἰκοδομίαν] οἰκονομίαν. Ita omnes omnino mei, ac
ii quidem, qui scholia habent, etiam in scholiis,
uti quoque interpretes editi. οἰκοδομίαν nihil nisi
error est tythoetarum Erasmi, δ cum γ. confuso,
nisi Erasmus deliberato ita correxerit ad Latinum
aedificationem. Lectu dignum est iudicium Saba-
tierii de interprete Irenaei ad hunc locum. Apud
Damasc. contra meum Cod. g. II, 259. editur
quidem οἰκοδομίαν, sed ibi diferte in schol. est
οἰκονομίαν. Editor ergo huius erroris culpam
sustinet, qui vulgares editiones expressit. Propter
solum Codicem D. qui, quia in Latino habet
aedificationem, οἰκοδομήν exhibet, Griesbachius
in textu vocabulo οἰκονομίαν, οἰκοδομήν imposuit,
ut ita imponeret lectoribus. Infra 3. i. idem
Cod. D. ex quibusdam Latinistis loco πισὺς, ha-
bet ἀνθρώπινος. v. hic ad vers. 15. P. Latinistis
difficile erat, reddere οἰκονομίαν h. l. Dabant
ergo quidlibet pro quolibet. Latinista tamen unus
apud Sabat. reddidit, veram rationem dei, quod
fane obscurum est.

γίαν· θέλοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι, μὴ γ.
 νοῦντες μήτε ἅ λέγουσι, μήτε περὶ τίνων
 γέλοσ τῆσ β. διαβεβαιοῦνται. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ὀίδα- 8. B.
 μεν δὲ, ὅτι καλὸς ὁ νόμος, εἴαν τις αὐτῷ
 νομίμως χρῆται· εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δικαίῳ 9.
 νόμος οὐ κεῖται, ἀνόμοιοι δὲ καὶ ἀνυπο-
 τάκτοι, ἀσεβέσι καὶ ἀμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις
 καὶ βεβήλοισι, πατραλοῖαισ καὶ μητραλοῖαισ
 ἀνδρεφρόναισ. πόρναισ, ἀρστενοκοῖταισ, ἀν- 10.
 δραποδῖταισ, ψεύταισ, ἐπιόρκοισ, καὶ εἰ τι
 ἕτερον τῇ ὑγιαίνουσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκει-
 ται. κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆσ δόξησ τοῦ 11.
 μακαρίου Θεοῦ, ὃ ἐπιτεύθην ἐγώ.

B. περὶ τῆσ ἑαυτοῦ ἐκλογῆσ εἰσ εὐαγγελιστῆν ἐκ
 διδάκτου κατὰ χάριν Θεοῦ.

καὶ [Ἀρχή.] χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμάσαιτί 12. B.

ME

I, 8. B. τῇ γ. τῆσ κσ. ἔβδ. τέκνον τιμώθεε, ὀίδα-
 μεν ὅτι.

I, 12. B. ὀκτωβρίου β. τῶν ἀγίων κυπριανοῦ καὶ ἰουσί-
 νησ τέκνον τιμώθεε, χάριν ἔχω.

7. περὶ τίνων] περὶ ὧν Ath. II, 33. Ibid. III, 9. οὐκ
 εἰδότεσ, ὅτε ἅ λέγουσιν, ὅτε περὶ τίνων διαβ.
 Eι, 25. μὴ εἰδότεσ, τί λέγουσιν, ἢ περὶ ὧν διαβ.
 De Athenasio altum est silentium apud Wettste-
 nium. Ergo etiam apud Griesbachianm. Neque
 enim eum unquam legit. Ab eo tamen refertur
 ad recensionem Alexandrino-Jenensem. Ut ergo
 Jenenses et Alexandrini hanc recensionem cogno-
 scerent, et haec, ut alia plura hic notavi.

9. πατραλόαισ καὶ μητραλόαισ] Alii, πατραλοῖαισ καὶ
 μητραλοῖαισ, alii, πατρολόαισ καὶ μητρολόαισ.

- με χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πισὸν
 13. με ἠγάπησεν, θέμενος εἰς διακονίαν· τὸν
 πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώκτην
 καὶ ὑβριστήν· ἀλλ' ἠλεήθην, ὅτι ἀγνοῶν
 14. ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ· ὑπέρεπλεόνασε δὲ
 ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν μετὰ πίσεως
 καὶ ἀγάπης τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ. [Τέλος.] Τέλος τῆς γ.
 Γ. 15. [Ἀρχή.] πισὸς ὁ λόγος, καὶ πάσης ἀπο-
 δοχῆς ἀξίος, ὅτι χριστὸς ἰησοῦς ἦλθεν εἰς
 τὸν κόσμον ἀμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός
 16. ἐμι ἐγώ. ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθην. ἵνα
 ἐν

I, 15. Γ. κυριακῆ λα. τίκνον τιμόθεε, πισὸς ὁ λόγος.

13. τὸν πρότερον] τὸ πρότερον. E. Hoc in nullo meorum inveni, nisi in uno Chryl. in a. qui fortasse voluit, τὸν τὸ πρότερον. Dicitur enim, πρότερον et τὸ πρότερον. Duos Codd. Mosq. Chryl. in hac epistola adhibui. α. et 9. Alter dissentit. Apud Chryl. in tertia homilia ad hanc epistolam aliquoties editum est τόν. Sic et I, 151. (ubi tamen itidem unus Codex vitiose habet τὸ.) et III, 295. VI, 195. Τὸν πρότερον ὄντα etiam Cyrill. I, a. 254. Negligentius laudat I, g. 243. καίτοι πρότερον ἄν. Sed, τὸ πρότερον. V, a. 295.

14. κυρίου] modo θεοῦ, modo κυρίου Chryl. XI, 561. c. 564. c.

15. πισὸς] Ita hic et 3, 1. omnes omnino mei. v. P. Laudat Ath. II, 220. Chryl. XI, 567. 568. Cyrill. V, a. 295. V, d. 124.

χριστὸς ἰησοῦς] Basil. II, 606. ἰησοῦς χριστός.

ἐν ἐμοὶ πρώτῳ ἐνδείξεται ἰησοῦς χριστὸς
τὴν πᾶσαν μακροθυμίαν, πρὸς ὑποτύπω-
σιν τῶν μελλόντων πιστεῖν ἐπ' αὐτῷ εἰς
ζωὴν αἰώνιον. τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων 17.
ἀφθάρτῳ, ἀοράτῳ, μόνῳ σοφῷ θεῷ τιμὴ
καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Τέλος τῆς ἀμῆν. [Τέλος.]

κυριακῆς
καὶ τῶν
ἀγίων.

Γ.

16. πρώτῳ] πρώτον. E.

ἰησοῦς] — E. Cyrill. V, a. 295. mox ibid. ἄπα-
σαν, et, εἰς ὑποτύπ. Sed V, d. 124. χριστὸς
ἰησοῦς τὴν ἅπασαν — πρὸς ὑποτύπ. — εἰς αὐτὸν
εἰς. Chryf. XI, 567. c. 569. a. e. πᾶσαν et ἅπα-
σαν, item, εἰς αὐτὸν et ἐπ' αὐτῷ.

μακροθυμίαν] Semel Chryf. VIII, 58. c. addit:
καὶ τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χρηστότητος
πρὸς ὑπότ.

17. σοφῷ] — E. v. Wetst. P. De Theodoro, qui
ter. laudat, et in uno loco ἀοράτῳ et σοφῷ omit-
tit, v. Noßfelt. p. 644. Idem posterius, τῶν
αἰώνων omittit. Ἀοράτῳ omittit etiam Damasc. II,
260. In eiusmodi locis plerumque scribae alii
aliud omittunt. Loco ἀφθάρτῳ Cod. D. habet
ἀθανάτῳ. Id pro ἀοράτῳ habent F. G. Meorum
nullus hic quicquam mutat. Vulgatum habet et
repetit Chryf. XI, 569. 570. Item I, 464. c. V,
393. e. Ath. II, 425 433. Attamen σοφῷ abest
apud Cyrill V, a. 295. haud dubie casu ac per
errorem. Ex omnibus omnino Codicibus omit-
tunt foli A. D. E. G. 37. qui ex Wetstenio et
meis editionibus noti sunt. Dissentiunt adeo apud
Birch. Neapol. reg. Vat. 367. Vind. Koll. 192
Vind. 34.

καὶ δόξα] καὶ — E.

Γ. παραγγελία περί πίσεως καὶ ἐυσυνειδήτου διακονίας,
ἢ ἄνευ κινδυνός.

- Δ. 18. [Ἀρχή.] ταύτην τὴν παραγγελίαν παρα-
τίθεμαί σοι, τέκνον τιμόθεε, κατὰ τὰς
προαγούσας ἐπὶ σε προφητείας, ἵνα στρα-
τεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν,
19. ἔχων πίσιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, ἣν
τινες ἀπωσάμενοι, περὶ τὴν πίσιν ἐναυάγη-
20. σαν· ἃν ἐσιν ὑμέναιος καὶ ἀλέξανδρος·
οὓς παρέδωκα τῷ σατανᾷ, ἵνα παιδευθῶσι
μὴ βλασφημεῖν. [Ἵπέρβα.]

Ἵπέρβα
τῆς ὁ.

Δ.

I, 18. Δ. τῆ δ. τῆς κς. ἐβδ. τέκνον τιμόθεε, ταύτην
τὴν παραγγελίαν.

18. παραγγελίαν] ἀπαγγελίαν foli Wetst. F. G. Ta-
men G. in Latino habet, praescriptum, quod est,
παραγγελία, non ἀπαγγελία.

19. ἐναυάγησαν] ἐναυγάγησαν ex recensione Alexan-
drina solus Wetst. A. v. P. et Wetst., qui istud
vocabulum recentioribus, immo adeo hodiernis
Graecis tribuit. Ita hodierni Graeci dicunt etiam
ἐπηρειάζειν, loco ἐπηρεάζειν. v. Griesb. ad Hebr.
11, 37. p. 185. et P. ad illum locum. Cyrillus est
Graecus vetus. Ergo servat ἐναυάγησαν. V. b.
260. VI, b. 377. Posteriori tamen loco affuit:
λέγοντες, ἀνάσασιν ἡδὴ γεγομένα. Vel ex recen-
sione Alexandrina, vel ex 2. Tim. 2, 18. Sine
varietate Basil. II, 112.

20. ὑμέναιος καὶ ἀλέξανδρος] Orig. III, 257. c. φύγε-
λος καὶ ἔρμογένης. Ita olim Alexandriae lege-
batur.

Δ. περί εὐχῆς, ὅτι ὑπὲρ πάντων; ὅτι πανταχοῦ, ἀκάκως, ἀταξάκως, σιμῶς.

[Ἄρχή.] Παρακαλῶ ὅν πρῶτον πάντων II, 1. E. ποιείσθαι δεήσεις, προσευχάς, ἐπιτείξεις, εὐχαριστίας ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων ὑπὲρ 2. βασιλέων, καὶ πάντων, τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων ἢ αἰ ἡρεμον καὶ ἡσυχιον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι. τοῦτο γὰρ καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον 3. τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ ὅς πάντας 4. ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. εἰς γὰρ Θεός, εἰς 5. καὶ

II, 1. E. μὲν δὲ σπυριγίου α. εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἰνδίου· τὴν τιμολογίαν, παρακαλῶ.

II, 1. παρακαλῶ] Latinistae aliqui, *exhortare*, *hortare*, *obsecra*. Ergo D. F. G. foli, παρακαλεῖ. Ita Wetstenius notavit. At enim ve o Cod. Boern. fol. 87. p. 1. vers. 1. habet: Παρακαλεῖ, (Sic.) et in Latino, *hortare*. Idem praeciantissimus Codex in eadem pagina versu 8. loco βούλομαι habet *Θυλομαι*. (Sic) Haec est illa recentior Graecitas, de qua monuit Weist. ad 1. Tim. 1. 19. Sine varietate cum aliis hunc versum laudat Orig. I, 220. 797. ubi tamen ἡμᾶς, post ὅν, addit, et πάντων omittit. II, 636. deest ὅν. Nihil omnino mutat Chryl. XI, 578 579. X, 305. Damasc. II, 397. ἡμᾶς, loco ὅν. 465. παρακαλῶ πρὸς (Forte voluit, πρὸς) πάντων.

2. ὑπεροχῇ] Semel, τῇ ὑπεροχῇ καὶ ἰξουσίᾳ. Theodoret. v. pag. 647.

καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, αἰθρῶπος
 6. Χριστὸς ἰησοῦς· ὁ θεὸς ἑαυτὸν ἀντιτύπον
 ὑπὲρ πάντων, τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίαις.
 εἰς

5. ἀνθρώπων] + θεός. E. Ita semel Theodoret. v. p. 648. Mox, ἰησοῦς χριστός. Ath. II, 498.

6. πάντων] ἡμῶν, ac continuo addit ex Rom. 9, 5. ὁ ἄν ἐπὶ πάντων θεός κ. τ. λ. Ath. I, 742. ἡμῶν servat. 743. 751. 757. ὑπὲρ ἡμῶν. III, 6. ὑπὲρ ἡμῶν καὶ τῶν ἀμαρτιῶν. 10. v. P.

τὸ μαρτ. καιροῖς ἰδίαις] οὐ τὸ μαρτ. καιρ. ἰδ. (ἐδόθη.) τ μυστήριον, loco μαρτύριον. E. οὐ solum addit unus meorum Theophyl. d. contra reliquos Codd. Theophyl. Id addit etiam unus apud Birch. et Wetl. D. F. G. Sed ita Colaff. 1, 24. D. E. F. G. addunt etiam ὁς, ante νῦν, quod in Latino est, qui. Eodem modo D. 1. Tim. 4, 3. post ἀλόθεϊαν, solus addit αὐτοῦ, quod aliquis Latinista addit eius. Μαρτύριον diferte cum aliis explicat et repetit Theodoret. postremo tamen subiicit μυστήριον. Nescio, utrum id per errorem acciderit, an ita, tanquam interpretes, scripserit. In textum recipi nequit, ut nec ex eodem κεχειροτόνημα, loco ἐτέθη. v. pag. 648. 649. Chrylasmus cum ceteris interpretibus omnibus hic clam se subduxit. Solum habet: μαρτύριον, τὸ πάθος φησίν. ἦλθε γὰρ μαρτυρήσων κ. τ. λ. et μέχρι θανάτου ἐμαρτύρησε. Multoties hunc versum laudat Cyrillus, sed post ὑπὲρ πάντων terminat. Ἐδόθη apud Graecos non reperio. Est ergo culinae Latinae. Latinistae enim aliqui addunt, datum est. Ergo ita exhibent Wetstenii coqui Latini D. F. G. Codex Latinus, quondam Caesaris de Missy, nunc Goettingensis, quem examinavi, explicandi causa ante testimo-

εις ὃ ἐτέθην ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος, 7.
ἀλήθειαν λέγω ἐν χριστῷ, ὃν ψεύδομαι,
διδάσκα-

nium in marg. addit, cuius, poli temporibus suis autem addit itidem in marg. confirmatum est. In huiusmodi Codicem incidit Velelius, qui id ex Schrevelio reddidit, βρεβαιάθη. Contra huiusmodi scurras ergo et homines nequam disputandum est. Ex Act. 4, 33. 17, 31. non inepte hic intelligi poterat, ἀπέδουκα, παρέσχον. Totum locum, ὡς ἐν παρενθέσει, ita interpreto: τούτων δὲ τὸ μαρτύριον, ὡς ᾔσθω (πρὸς γὰρ τὸν πρότερον μὲν ἑαυτοῦ μαθητὴν, νῦν δὲ διδάσκαλον, ἐπιτομώτερον, ὡς πρὸς εἰδῶτα, διαλέγεται) ἐν ἄλλῃ ἐπιτιμωτικῆσιν καὶ πειρασθῆναι καὶ τούτου τοῦ μαρτυρίου ἐγὼ ἀπέδειχθην κήρυξ πρὸς τε τοὺς ἄλλους, καὶ ἐξαιρέτως πρὸς τοὺς ἐξ Ἑβραίων. Neminis ignota elliptica oratio: μαρτύριον δέ. Qui autem μαρτύριον de cruce et supplicio Christi h. l. interpretantur, ii, ut equidem arbitror, procul a vero aberrant. Ista enim huius vocis notio multo est recentior. Conferri h. l. possunt loca similia 1. Cor. 1, 6. 2, 1. 2. Theff. 1, 10. Alibi loco μαρτύριον dicitur ἐναγγέλιον 1. Tim. 1, 11. 2. Tim. 1, 11. λόγος et κήρυγμα Tit. 1, 3.

7. ἐν χριστῷ] — E. v. P. Omittit Chryf. XI, 586. f. Ath. II, 62. Ex quinque, quos postea examinavi, omittit solus Theophyl. Aug. 8. cui repugnat meus d. Contra est etiam Oecum. Aug. 6. qui in textu habet, in scholio tamen non repetit. Ex Birchianis omittit solus Hau. 3. Est vero hic, et recens, et euchologium, ut meus ψ. Adhuc maneo in ea sententia, ut credam, ab Praxapostolis et Euchologiis exclusum esse in fine lectionis. Lectio enim est, ut hic cernitur, II, 1—7. ac terminat in, ἐν ἀλήθειᾳ. Tamen unum ex meis euchologiis χ. servat, ἐν χριστῷ. Editores ante

διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν πίσει καὶ ἀληθείᾳ. Τέλος τῆς
ἰνδίατου.
"Αξίου
τῆς δ.
 8. [Τέλος.] [Ἄξου.] βούλωμαι συν προσ-
 εύχεσθαι τοὺς ἀνδρας ἐν παντὶ τόπῳ,
 ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ
 9. διαλογισμοῦ. ὡσαύτως καὶ τὰς γυναῖ-
 κας ἐν καταβολῇ κοσμίῳ, μετὰ αἰδοῦς
 καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτάς, μὴ ἐν
 πλέγμασιν, ἢ χρυσῶ, ἢ μαργαρίταις, ἢ
 10. ἱματισμῶ πολυτελεῖ· ἀλλ', ὃ πρέπει
 γυναιξὶν ἐπαγγελιομέναις θεοσέβειαν, δι'
 ἔργων ἀγαθῶν.

E. περὶ διδασκάλων, ὅτι ἀνδρας καὶ οὐ γυναῖ-
 κας εἶναι, διὰ τὴν φύσιν καὶ τὸ πάθος τὸ ἐξ
 ἀπάτης, ὃ λύει γέννησις ἢ χειροῦ, καὶ πίσις
 αὐτῶν καὶ βίος.

11. γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑπο-
 ταγῇ.

me hunc defectum ex nullo Praxapostolo nota-
 runt, quod nullum integrum ad manus habuerant.
 Illa ipsa autem fragmenta, quae ad manus erant,
 negligenter tractabant.

8. ὁσίους] ἰσίας. E.

διαλογισμοῦ] διαλογισμῶν. E. Basil. II, 482.
 Rectius pluralis adhibetur. Theodoret. utrumque
 v. p. 649. Vide mox. Huiusmodi lectiones ple-
 rumque placent Viris Graece doctis. Verum in
 N. Testamento contraria ferenda est sententia.
 Igitur nec Bentleyus, nec Tupius, nec Valckena-
 rius, nec alii, Summi Viri, audiendi sunt in eius-
 modi locis.

9. χρυσῶ] χρυσίῳ. E. Ita fere Graeci dicunt.

ταυῆ· γυναίκι δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω, 12.
 οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρὸς, ἀλλ' εἶναι ἐν
 ἡσυχία. ἀδάμ γάρ πρῶτος ἐπλάσθη, 13.
 εἶτα ἔσα. καὶ ἀδάμ οὐκ ἠπατήθη· ἡ δὲ 14.
 γυνὴ ἀπατηθεῖσα, ἐν παραβάσει γέγονε·
 σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, εἰάν 15.
 μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἀγιασμῷ

Τέλος τῆς δ. μετὰ σαφροσύνης. [Τέλος.]

5. περὶ ἀρετῆς ἐπισκόπου. ἐν ᾧ, περὶ διακόμων, ἀνδρῶν
 τε καὶ γυναικῶν.

[Ἄρχή.]

12. οὐκ ἐπιτρέπω — ἀλλ' εἶναι] Simile est 1. Cor.
 14, 34. οὐκ ἐπιτέτραπται — ἀλλ' ὑποτάσσεται.

14. ἀπατηθεῖσα] ἐξαπατηθεῖσα. E. Est haec haud
 dubie lectio Chrysostomica, quamquam apud hunc
 XI, 594. et I, 305. vulgatum editur. Ita enim
 habet meus κ. qui Chrysostomum interdum sequi-
 tur ac praeterea Theophyl. Cod. Aug. 8. Idem
 ex Vat. 367. qui ipse etiam saepius ex Chryso-
 stomo interpolatus est, notat Birch. Nam B. h. l.
 filit. Nulla animadversione hoc dignum censuit
 Griesbachius, etsi in principibus Codicibus, nimi-
 rum A. D. F. G. 17. etc. ita legatur.

15. δὲ] Basil. I, 593. γάρ, loco δὲ, in principio. Ita
 centies istae particulae ab aliis etiam Patribus,
 praesertim in principio, pro arbitrio mutantur. Sic
 mox Basil. II, 390. laudans 3, 10. καὶ εὔτοι
 γάρ, φησι, δοκιμαζέσθωσαν. Ibid. 372. laudans
 5, 20. τοὺς δὲ ἀμαρτάνοντας, φησὶν ὁ ἀπόστολος.
 I, 510. laudans 6, 10. ὅτι ἔζα πάντων. In gra-
 tiam iuniorum haec monui, ne huiusmodi va-
 rietates pro diversis lectionibus habeant, aut adeo
 in contextum recipiendas credant.

2. ΠΙ, 1. [Ἀρχή.] Πιστός ὁ λόγος· εἰ τις ἐπισκοπῆς
 2. ὀρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ. δεῖ δὲ οὖν
 τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, μιᾶς
 γυναικὸς ἀνδρα, νηφάλιον, σάφρονα,
 3. κόσμιον, φιλόξενον, διδακτικόν· μὴ
 πάροικον, μὴ πλήκτιν, μὴ αἰσχροκερδῆ·
 ἀλλ' ἐπιεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον·
 4. τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστάμενον, τέκνα
 ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότη-
 τος·

III, 1. Ζ. τῆ ε. τῆς κς. ἐβδ. τέκνον τιμόθει, πιστός ὁ λόγος.

III, 1. πιστός ὁ λόγος] Haec ad superiora refert Chryf. XI, 596. c. Theophyl. Oecum. Ad sequentia refert Theodoret. v. P. Ἀνθράπινος, loco πιστός, habet solus D. Id ergo Griesbachius imponere debebat, ut 1, 4. οἰκοδομῆν. Scilicet Latinistae non nulli habent *humanus*. Cod. Boern. πιστός, sed in Latino, *humanus aut fidelis*. Lectio *humanus* vetustior est Hieronymo. v. Sabat. ad 1, 16. Quod si verò vetustior Hieronymo, vetustior quoque est nostris Codicibus omnibus. Nemo tamen ita temerarius fuit, ut eam probaret.

2. νηφάλιον] Alii νηφάλιον, quod frequentius occurrit, alii νηφάλαιον. v. P. Sic et vers. 11.

3. μὴ αἰσχροκερδῆ] — E. Ex iis, quos postea adhibui, nullus omittit. v. P. Legitur id quidem apud Chryf. XI, 598. 599. sed uterque Codex Mosquensis omittit. Omittitur etiam II, 594. c. Damasc. habet II, 262. omittit 511. Videtur id etiam exclusisse Theodoret. v. pag. 654. Chrysoftomi ergo auctoritate a non nullis exclusum. Ergo etiam excludit Vat. 367.

τος· εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προσῆνασθ. οὐκ εἶδε, πῶς ἐκκλησίας Θεοῦ ἐπιμελήσεται; μὴ νεόφυτον· ἵνα μὴ τυφωθεῖς, 6. εἰς κρῖμα ἐμπέση τοῦ διαβόλου. δεῖ δὲ 7. αὐτὸν καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἑξῶθεν· ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμόν ἐμπέση καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου. διακόνους 8. ὡσαύτως σεμιούς, μὴ διλόγους, μὴ ὄνω πολλῶ προσέχοντας, μὴ αἰσχροκερδεῖς. ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς πίσεως ἐν καρδίᾳ 9. συνειδήσει. καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν 10. πρῶτον, εἶτα διακονεῖτωσαν, ἀνέγκλητοι ὄντες. γυναῖκας ὡσαύτως σεμνάς, μὴ 11. διαβόλους, νηφαλίους, πιπᾶς ἐν πᾶσι. διάκονοι ἔσωσαν μιᾶς γυναίκος ἄνδρες, 12. τέκνων καλῶς προϊστάμενοι καὶ τῶν ἰδίων οἰκῶν [Ἀρχή.] οἱ γὰρ καλῶς διακονή- 13. Η. σάν-

III, 13. H. σαββάτω [ἐν ἄλλῃ πρόσκειται μ. καὶ σαββάτω] πρὸ τῶν φάτων τέκνον τιμώδεις, οἱ καλῶς διακον.

10. ὄντες] Wettstenius ita: ὄν ἔχοντες. F. G. ad versionem Latinam, inquit. Ea nimirum reddidit, nullum crimen habentes. In Graeco Codicis Boerneriani ita legitur: Ἄνεθ κλητοῖον εχοντες. Ergo ανεθ est nullum et κλητοῖον est substantivum generis neutrius, notans crimen. Eodem modo Codices Wettl. D. E. F. G. 2. Cor. 10, 5. propter versionis Latinae perducentes, addunt, ἄγοντες. Exhibent enim: ἀιχμαλωτίζοντες ἄγοντες, propter Latinum, captivantes perducentes. Interrogo iam Griesbachium, utrum haec sint recensionis occidentalis, an porcinae?

- σαντες, βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιού-
 ται, καὶ πολλὴν παρρησίαν ἐν πίσει τῇ
 14. ἐν χριστῷ ἰησοῦ. [Τέλος.] ταῦτά σοι τέλος τῆς ε.
 γράφω, ἐλπίζων ἐλθεῖν πρὸς σε τάχιον·
 15. εἰ δὲ βραδύω, ἵνα εἰδῆς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ
 θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἧτις ἐστὶν ἐκκλησία
 θεοῦ ζῶντος, σύλος καὶ ἑδραῖωμα τῆς
 ἀληθείας.

Z. περὶ θείας σαρκώσεως. ἐν ᾧ, περὶ τῶν ἐσσημένων
 δαιμονικῶν αἰρέσεων.

16. καὶ ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶ τὸ τῆς εὐσε-
 βείας μυστήριον· θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί,
 ἐδί-

15.] Ath. I, 903. exponens Pl. 74, 3. ἐγὼ ἐστρέψα
 τοὺς σύλους αὐτῆς, addit: σύλοι τῆς ἱερουσαλήμ
 οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι. (Demonstratio:) κατὰ τὸ
 ἐξηγημένον· σύλος καὶ ἑδραῖωμα τῆς ἀληθείας.
 Huiusmodi concordantiales interpretationes σαρη-
 δδον reperias etiam apud Clem. Alex. Orig. et alios.
 Habeant sibi. Haud invideo.

16. μυστήριον· θεός] *sacramentum, quod.* Latina vul-
 gata. Latinistae alii, *mysterium, quod.* Ad hoc
quod, ut alibi, Cod. Wetf. D. quidem confor-
 mavit ὁ, loco θεός. Sed Códices F. et G. fere
 duplicem lectionem exhibent. Habent enim Oς.
 cum lineola ea, quae solent esse in θς. cum no-
 tat θεός. Utrumque scribam vero voluisse ὁς, ex
 eo fit probabile, quod in Latino habent *quod*.
 Possit sane aliquis ex eo, quod istam lineolam
 habent, ac non ὁ, sed ὁς exhibent, suspicari,
 lineolam in medio O per incogitantiam omissam
 esse.

ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι, ὠφθη ἀγγέλοις,
ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ,
ἀνε-

esse. Etsi vero ab incogitantia et stultitia illi scribae non sint liberi, ac praeterea etiam ipse Codex E., qui tamen hic a principio epistolae ad 6, 15. deficit, teste Lessio apud Michaëlem (Theolog. Bibl. Theil 9. S. 149.) Rom. 11, 25. 1. Cor. 10, 6. in vocabulis ἐπέλω et ἐπιουμητὰς istam lineolam in Θ omittat: tamen hic consulto, ut dixi, praetermissam arbitror, quod non deus, sed quod reperiabant, ὃς autem post μυσήριον exhibebant, parum solliciti, cuius generis sit μυσήριον, cum alibi etiam ad Latinum non τὸ, sed ὁ πνεῦμα exhibuerint. Ita enim hic statim in vicino est etiam 1. Tim. 4, 1. ubi Cod. Boern. fol. 88. pag. 1. vers. 15. exhibet Ο δε πνα, cum lineola in πνα. Discas id etiam ex tabula aenea, de qua mox dico. Praeterea Codex certe Boernerianus, quem ipse tractavi, alibi etiam in littera Ο sine causa istam lineolam habet, quae tamen apud Graecos scribas tribus de causis tantum additur, cum vel in medio vocabulo aliquot litterae desunt, ut in οὐρανὸς, ἀνθρώπος etc. vel in nominibus propriis, quod tamen in paucis obtinet, etsi id Stephanus quoque secutus sit in editionibus pluribus, vel denique, cum in fine versus desit spacium, vel etiam in non nullis, in medio versu, ita signant litteram γ. Hunc locum totum ex Cod. Boern. aere exprimendum curavi in P. ad evangelium Matthaei. De Codice Alexandrino disputatur, utrum Ο an Θ habuerit. Novissime de hoc monuit Woidius in praefat. §. 87. pag. XXX. De C. seu Ephremi rescripto etiam dissensus est inter viros doctos. B. et E. hoc loco carent. Cod. Westf. 17. qui est perpetuus affleckta istorum ex Latina vulgata corruptorum Codicum, habet

habet ὄς. Illud in hac disputatione mihi mirabile visum est, quod viri docti inter se rixati sunt de O et Θ in Codd. A. C. de Σ. autem, quod, ipsis fatentibus, luculenter ibi apparet, nihil omnino monuerint. Nemo tamen sanae mentis homo in Graeco post *μυσύριον* probare poterit ὄς, loco δ, quod nec in Apocalypsi probabile videtur, nedum apud Paulum. Quod enim aliqui dicunt, fieri hic relationem ad Christum, id, si ita est, vel sic fieri poterat, sine tam puerili vitio grammatico. Praeter Codices modo notatos unus apud Birch. Neapol. reg., qui infimi generis est, habet ὀ Θεός, loco Θεός. Ceteri apud Birchium omnes, quos nominatim appellat, habent Θεός, in his adeo Vat. 367. et alii inferiores etiam, qui tamen saepius ex Latino corrupti sunt. Birchius vero multo plures Codd. propter hunc locum ac propter aliquot locos limiles consuluit, quos in reliquis non potuerat examinare. Meos omnes, qui maximo consensu Θεός habent, ipse etiam nominavi in P. p. 89. Post priorem editionem quinque in hac epistola consului, quos alibi appello 6. 8. 13. 15. 16. Illi itidem habent Θεός. Scholium autem Cod. 16. hoc est: *τί ἐστὶ Θεός ἐφανερῶς ἐν σαρκί; ὅτι ἀόρατος ὢν, δῆλος ἐφανερῶς ἐγένετο.* Unde autem in istos Codices venit ὄς; Id ut doceam, nemo a me exigere potest, uti nec, quomodo in eosdem Codices venerit *εὐρακύλων, κατόμας, περιχότης, παρὰσσει, ταρακαλεῖν, ἐπιλήψη, Θεοσυπῆς, πατριάρχης, ἰπτανισκίλιοι, γόηται, ἀλαζοντες* et innumerabilia, non *ἔήματα*, sed *θαύματα*, ut Aeschinus ait. Qui illud ὄς ex Latinistis repetendum censent, eis non repugnabo. Mille enim ac pluribus etiam exemplis docere possunt, istos Codices ex Latinistis corruptos esse. In promptu hic sunt duo exempla ad vers. 10. Quoniam tamen illi Codices saepissime ex Chrysostomo, Damasceno, ac huius in primis eo genere Codicis, quo in Paulinis epistolis usus est Lequien, nec non ex Oecumenii

certis Codicibus corrupti sunt, arbitror, hanc quoque corruptionem venisse ex Oecumenio, nominatimque ex scholio Cyrilli, male tamen intellecto. Nam istud scholium non propter δς laudabatur, sed propter additam Cyrilli interpretationem. Istud scholium reperitur in edit. Oecum II, 228. b. Abest autem ab Augustano 6. Legitur tamen in Mosquensi n. et h. De reliquis ad hunc locum scholiis, ac de hoc quoque dixi in P. in praefat. ad epist. catholl. p. XLI. seqq. Vide imprimis p. XLVIII. ubi docui, Codicem h. istum indicem: ὁ ἐν — φησὶν, exhibere minio scriptum, vocem autem δς, quae continuo sequitur, scriptam esse sic Ὄς, atque ita quidem, ut ς cū spiritu aspero et accentu a prima manu atramento, O vero paullo post scriptum sit minio, sed ab eadem etiam manu. Ergo scriba iste, qui unus idemque fuit, sine ullo dubio consulto ac de industria voluit exhibere Ὄς. Tamen non negaverim, hoc modo in aliis Codicibus eiusdem generis O loco Θ per errorem scribi potuisse, si scilicet Θ seu O alio colore atque alio tempore istī ante scripto ς, adderetur. Graeca Cyrilli, de quibus hic disputo, interciderunt. Eorum autem interpretatio Latina legitur V, a. 785. col. 1. littera D. et in Actt. Ephesin. p. 277. ita: *nullo enim modo nostris videtur infirmitatibus contineri etc.* Ex illo loco nihil efficitur, nisi forte inde aliquis colligere velit, Cyrillum hic legisse, Θεὸς λόγος, loco Θεός. Cum vero ita Cyrillus, ut mihi videtur, sed sine ulla culpa sua, lectioni δς occasionem dedisse videatur, alia eius loca, minimeque dubia hic referamus, unde apparet, quid probaverit. Ergo V, a. 680. *μὴ εἰδότες — τῆς εὐσεβείας τὸ μέγα μυστήριον, τοῦτέστι, χριστὸν, ὃς ἐφανερῶδη.* Ita etiam V, d. 6. d. et ibid. e. *ὁ ἐκ Θεοῦ πατρὸς λόγος, ὃς ἐφανερῶδη.* In his ergo locis negligenter haec laudavit ac pro arbitrio suo propter nexum orationis mutavit. Ex huiusmodi locis ergo nemo, nisi mente captus, in contextu sacro pre-

probabit ὅς. Accurate ac secundum ordinem librorum N. Testamenti refert V, d. 124. c. *μυστήριον, Θεὸς ἐφανερώθη*. Hunc locum Euthymius Zigabenus retulit in Panopliam suam fol. 97γ. pag. 2. col. 1. edit. Tergobyſt. 1710. fol. Eundem locum cum tribus Codd. Euthymii Mosquensibus comparatum exhibui in praefat. ad epist. catholl. in P. pag. XLI. Hic locus relatus est etiam in Acta Concil. Ephes. pag. 67. Vide ibi etiam pag. 158. edit. Commelin. 1591. Rurſus Cyrill. V, d. 153. d. *μυστήριον, Θεός*. Confer ibid. 153. d. 170. d. e. Denique habet VI, a. 148. b. *μυστήριον, Θεός*. Ut mittam reliquos Patres et interpretes, tractat haec, et Θεὸς laudat, Chryſt. XI, 605. f. 606. a. I, 497. e. VIII, 86. Origenes I, 467. solum attingit et ἀναλαμβάνεσθαι ἐν δόξῃ de Jesu explicat. Bene quidem fecit Birchius, quod Codices, in quibus istud scholium legitur, notavit. Sic enim fortuito discimus, qui Codices eius habeant scholia Pseudo-Oecumenii, quae nosse multum interest Criticorum. Nullus enim Codex hoc scholium habet, praeter sic dictos Oecumenii, ac ne hi quidem omnes, ut modo dixi. Pseudo-Oecumenium autem appello, quod ista scholia multo vetustiora sunt Oecumenio. Etenim in vetustioribus Codicibus horum scholiorum, non tantum desunt ineptissima Oecumenii, sed et recentioris cuiusdam Photii longa quidem, sed plerumque absurda scholia, quae tamen leguntur in editis Oecumenii ex Codice haud adeo probabili et recentiore. In eo vero Birchianos Codd. miror, quod istud scholium ita ibi legitur: ὁ ἐν ἁγίοις κύριλλος, ἐν τῷ δωδεκάτῳ τῷ κεφαλαίῳ τῶν σχολίων φησί· Ὁς ἐφανερώθη. Quomodo in edito et apud me in P. l. l. legitur, quis legere potest. Atque ita iam legebatur anno 1651. et 1782. cum tamen Birchii libellus prodierit demum 1798. Si iste locus in omnibus Codicibus Birchii ita vitiose et abrupte legitur, dolendus est sane propter suos Codices: sin istud scho-

scholium accuratius et plenius in eis legitur, ita sane referendum erat. Quilibet enim, qui istud scholium vel in Oecumenii, vel in mea editione legit, intelligit, id non additum esse propter lectionem ὁς, sed propter interpretationem Cyrilli, quam adiecit vocabulis ἐν σαρχί et ἀφ᾽ ἧ ἀγγέλοις. Nec aliter iudicarunt scribae Codicum Birchianorum. Illi enim ipsi scribae, teste Birchio, sicuti mei n. et 6. in textu exhibent Θεός. Wetstenius dicit, locum Cyrilli VI, a. 148. nunc in editis corrupte legi, integriorem autem esse in isto scholio. Atqui istud scholium non ex isto loco relatum est in scholia, sed, ut aperte docet index, qui est in istis scholiis, ex duodecimo capite scholiorum. Nec vero index id solum docet, sed verba ipsa, quae in utroque loco sunt divertissima. Ubi enim in istis Anthem. VI, a. 148. legitur: κατ' οὐδένα γὰρ τρόπον, et, οὐ γὰρ ἠγνόησαν; Bonus Wetstenius de hoc loco dubitabat dogmatice. Non reprehendo. Eius enim persuasio, et eius conscientia, neminis alius, de hoc iudicare debuit. Quod vero critice de eo dubitavit, id sane reprehendo, cum praeferim in aliis plerumque acutissime et verissime iudicaverit. Propter Codices, qui hic ὁς aut ὁ vel vere habent, vel habere dicuntur, vide 2. Tim. 4, 17. ἀκούσῃ, in hac editione. Item 1. Cor. 7, 31. οἱ χρώμενοι τὸν κόσμον τοῦτον. 9, 7. καὶ τὸν κίβητον αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει. 13, 1. ἐν ἐμῇ ἡ, loco γέγονα. 1. Tim. 2, 6. ἐδόθη, et locis centum aliis. 1. Cor. 7, 31. consentiunt A. (B. seu Var. 1209. apud Birch.) D. F. G. in οἱ χρώμενοι τὸν κόσμον (ταῦτον.) Cur ergo id, ut occidentalissimum, non probatum est? Hic nulla dubitatio erat de litteris Θ et Θ et Σ. Philem: 18. ἐλλόγα, loco ἐλλόγαι, habent A. C. D. F. G. 17. 31. Cur nec hoc probatum? Esse eos Codices Isterquiliarios iam ipse agnosco, respondet Griesbachius. Tandem addo: ex Ath. I, 564. nihil pro Θεός effici potest, cum ille locus, notante editore in

IV, 1. ἀνελήφθη ἐν δόξῃ. Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει, ὅτι ἐν ὑσέροις καιροῖς ἀποσησονται

ΤΙΝΕΣ

uno solum Codice in margine legatur. Sed Athanasii auctoritate non est opus. Ipse tamen hoc ab ὁμολογ. ad ἐν δόξῃ sine varietate exhibet II, 26. Ernestius, Vir Summus, credebat, (Siehe Neulte Theolog. Bibl. IV. Band 107 S.) Θεὸς ἐφανερῶθῃ ita quoque defendi posse. Si enim ad μυσήριον referatur, ac ὃ ἐφανερῶθῃ legatur, id grammaticè vitiosum censebat, cum deberet esse, μυσήριον τὸ φανερωθέν. Nihil oppositurus essem, si hoc loco sermo esset de scriptore Graeco, sed Paulus haec scripsit. Atqui Paulus adeo post τὸ μυσήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον habet continuo, καὶ δὲ ἐφανερῶθῃ, quod nullo modo graecum est. Vide Colass. 1, 26.

IV, 1. τὸ δὲ πνεῦμα] Paulo ante ex Cod. Boern. notavi: ὃ δὲ πνεῦμα. Homines ergo ingeniosi et graece docti istud ὃ, loco ὃ accipient, ut ita hunc occidentalissimum Codicem defendant. At enim vero, in eiusdem Codicis interpretatione Latina est solum: *spiritus autem*. Praeterea, si ὃ legatur, requiritur: ὃ δὲ τὸ πνεῦμα. Ac, si hoc quoque addatur, tamen deest ἀπόδοσις. Corrigere ergo debent: ὃ δὲ τὸ πνεῦμα ῥητῶς λέγει, τοῦτό ἐστιν ὅτι ἐν ὑσέροις. Verum apud hos scurriles scribas πνεῦμα est masculinum, ut *spiritus*. Sic Marc. 13, 14. βδέλυγμα est femininum, ut *abominatio*, et 14, 3. ἀλάβαστρον est etiam femininum, ut *ampulla*. Haec est ista occidentalis *recensio!* Immo, ut ego arbitror, *infernalis*. Nemo enim in universo occidente ita in graecis delirare potest, praeter unum ac fortasse alterum. Tamen hanc recensioem Griesbachius lectoribus et fautoribus suis, tanquam maleficis et perditissimis hominibus, impressit et inulsiit.

ἐν ὑσέροις] Ex hoc loco et ex Tit. 1, 14. Ath. 1,

τινες τῆς πίσεως, προσέχοντες πνεύμασι
 πλάνοις, καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων. ἐν 2.
 ὑπεκρίσει ψευδολόγων, κεκαυτηριασμένων 3.
 τὴν ἰδίαν συνείδησιν, καλυόντων γαμεῖν,
 ἀπέχεσθαι βρωμάτων, ἃ ὁ θεὸς ἔπιτισεν
 εἰς

230. fabricavit: ἐν ἔσχατοις καιροῖς ἀποσῆσονται
 τινες τῆς ὑγιαίνουσας πίσεως, προσέχοντες πνεύ-
 μασι πλάνης καὶ διδασκαλίαις δαιμόνων, ἀποσε-
 φομένων τὴν ἀλήθειαν. Similiter fere exhibet 316.
 Vide etiam 325. Paullulum ad se redit 544.
 Eiusmodi miltuæ apud Clementem Alexandrinum
 pene innumerabiles reperiuntur.

πλάνοις] πλάνης. E. Apud Chryf. XI, 609. d.
 610. a. b. d. 613. utrumque licet reperire. Sic et
 apud Cyrill. I, a. 416. 426. I, g. 40. III, 152.
 V, b. 260. Πλάνης, ut Hebraismus, probabile
 videri possit. Sed contra sunt Codices. Commem-
 dat id etiam aequalitas membrorum. Codex Aug.
 Oecum. 6. in textu πλάνοις. Tamen in scho-
 lio, πνεύματα δὲ πλάνης καὶ διδασκαλίας δαι-
 μονίων.

δαιμονίων] δαιμόνων. E. Utrumque Chryf. XI,
 609. d. 610. d. 613. a.

2. ἰδίαν] ἰαυτῶν. E. v. P.

3. ἀπέχεσθαι] κελυόντων ἀπέχεσθαι. E. Κελυόντων,
 ex καλυόντων, intelligendum potius, quam adden-
 dum. v. P. Saepius ab aliis etiam scriptoribus
 unum verbum pluribus inter se dissimilibus iungi-
 tur, ubi per synesin, ut vocant, aliud intelligen-
 dum est, quod rectius conveniat dissimilibus.
 Similia sunt 1. Cor. 14, 34. οὐ γὰρ ἐπιτίτρε. λα-
 λεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεται. 1. Tim. 2, 12. οὐκ
 ἐπιτρέπω διδάσκειν, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ. Lectio
 vulgata

εἰς μετάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς
πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσι τὴν ἀλήθειαν.

4. Θ. ὅτι [Ἀρχή.] πᾶν κτίσμα θεοῦ καλόν,

καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον, μετὰ εὐχαριστίας
5. λαμβανόμενον· ἀγιάζεται γὰρ διὰ λόγου

6. θεοῦ καὶ ἐντεύξεως. [Τέλος.] ταῦτα τέλος τοῦ
σαββάτου.

ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς, καλῶς ἔσχη
διάκονος ἰησοῦ χριστοῦ, ἐντρέφόμενος τῆς

7. διδασκαλίας, ἣ παρεκολούθησας. τοὺς

δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους παραι-
τοῦ.

Η. περὶ ἀγῶνος εὐσεβείας ἐπ' ἐλπίδι.

γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν.

8. ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον

ἐστὶν ὠφέλιμος· ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς πάντας

ὠφέλιμος ἐστίν, * ἐπαγγελίας ἔχουσα ζωῆς

τῆς

IV, 4. Θ. τῆς γ. τῆς κς. ἰβδ. τέκνον τιμῆσαι, πᾶν
κτίσμα θεοῦ.

vulgata defenditur in Ichol. Oecum. II, 230. c. fere eodem modo, ut ab Wetstenio. v. Cyrill. I, a, 166. ex quo intelligi possit, διδασκόνταν. Vulgatum exhibet cum aliis Orig. etiam III, 656.

4. κτίσμα] βροῦμα. E. Cyrill. IV, 282. nominatim. VI, b. 242. Vulgatum V, a. 367. Basil. II, 447. 670. Ath. I, 406.

8. ἐπαγγελίαν] ἐπαγγελίας. Ita quoque postea in quatuor inveni. v. Wetst. Birchius ex uno notat. Miror. De utraque sigla κς et κν. v. P.

Ἰπέρεβα τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης. [Ἰπέρεβα.]
 τῆς 5. [Ἀρχή.] πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδο. 9. I.
 χῆς ἀξίος. εἰς τοῦτο γὰρ καὶ κοπιῶμεν 10.
 καὶ ἐνευδιζόμεθα, ὅτι ἠλπικαμεν ἐπὶ Θεῷ
 ζῶντι, ὃς ἐστὶ σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων,
 μάλιστα πιστῶν.

Θ. περί ἐπιμελείας αὐτοῦ καὶ τῆς ἐκκλησίας.

παράγγελλε ταῦτα καὶ δίδασκε. μηδεὶς 11. [12.]
 σου τῆς νεότητος καταφρονεῖτω, ἀλλὰ
 τύπος γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν
 ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, * ἐν πνεύματι,
 ἐν πίστει, ἐν ἀγνείᾳ. ἕως ἔρχομαι 13.
 πρόσεχε

IV, 9. I. κυριακῇ λβ. καὶ τοῦ ἁγίου προκοπίου. Πέκνον
 τιμάθει, πιστὸς ὁ λόγος.

10. ἐνευδιζόμεθα] ἀγωνιζόμεθα ex meis omnibus ha-
 bet solus Damasc. g. Contra est editus Damasc.
 nisi hic fortasse ab editore correctus sit. v. P.
 Chryf. XI, 612. d. et 614. a. interpretatur ἐνευδι-
 ζειν. Vide etiam 549. c. Ἀγωνιζ. laudat Wetst.
 ex A. C. F. G. qui saepius ex Damasceno et
 Chrysolitomo interpolati sunt. De scribis Codic-
 um Chrysolitomi non sine causa conqueritur
 Montf. ad XI, 643. nota a. In G. in Latino est:
 exprobramur aut maledicimur. Apud Sabat. ex
 D. et E. est, impropetamur. Cyrill. V, a. 297.
 ἀγωνιζόμεθα. v. Birch.

12. ἐν ἀγάπῃ] † ἐν πνεύματι. Ita postea in quinque
 reperi. Omittit Chryf. XI, 617. b. f. 618. a.
 Dilerte explicat Theophyl. Duo infini solum
 omittunt apud Birch.

πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει,
14. τῇ διδασκαλίᾳ. μὴ ἀρέσει τοῦ ἐν σοὶ

χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοὶ διὰ προφητείας,
μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτε-

15. ρίου. ταῦτα μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι
ἵνα σοῦ ἢ προκατὴ φανερὰ ἢ ἐν πᾶσιν.

16. [Τέλος.] [Ἄρξου.] ἔπεχε σεαυτῷ, καὶ τῇ διδασκαλίᾳ· ἐπιμενε αὐτοῖς. τούτο γὰρ ποιῶν, καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούον-
τάς σου. [Τέλος.]

Τέλος τῆς
κρησινῆς.

Ἄρξου
τῆς σ.

Τέλος τῆς σ.

I. περὶ τοῦ ἀγκυζόντος ἐκάστῳ προσφίρεσθαι.

IA. V, 1. [Ἀρχή.] Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς, ἀλλὰ
παρακάλει, ὡς πατέρα· νεωτέρου, ὡς
2. ἀδελφούς· πρεσβυτέρας, ὡς μητέρας·
νεωτέρας, ὡς ἀδελφούς, ἐν πάσῃ ἀγνείᾳ.

IA.

V, 1. IA. τῇ β. τῆς κζ. ἰβδ. τέκνον τιμῶσαι, πρεσ-
βυτέρῳ.

13. παρακλήσει] Semel etiam παρααινέσει. Chryl. XI,
617. b. 618. a. 636. 5.

14. διὰ προφητείας] — E. Ath. I, 247.

15. ἐν πᾶσιν] ἐν — E. Ἐν, nullus meorum omittit.
Chryl XI, 618. haec in interpretatione silentio
transit Cyrill. V, c. 29. b. φανερὰ ἢ πᾶσι καὶ
πρὸς πάντας, καθὰ ὁ παῦλος φησι. Ergo certi
sumus, quid Paulus vere dixerit.

16. ἔπεχε] πρόσεχε. E. Ita ad exemplum Chryl. XI,
618. c. alii etiam interpretantur, ut est etiam in
schol. Codd. 6. 16. quos postea contuli.

ΙΑ. πρὸς κληρὸν ἡλικίας, καὶ τρόπου, καὶ δικαιοσύνης.
 χήρας τίμας, τὰς ὄντας χήρας. ἐν δὲ 5. [4.]
 τις χήρα τέκνα ἢ ἔγγονα ἔχει, μαθησά-
 νηταισαν πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν,
 καὶ ἀμοιβῆς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνοις·
 τοῦτο γὰρ ἐστίν * ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ
 Θεοῦ. ἢ δὲ οὕτως χήρα καὶ μεμολωμένη 5.
 ἤλπιεν ἐπὶ τὸν Θεόν, καὶ προσμένει ταῖς
 δεήσεσι καὶ ταῖς προσευχαῖς νυκτὸς καὶ
 ἡμέρας. ἢ δὲ σπαταλῶσα, ζῶσα τέθ-6.
 νηκε. καὶ ταῦτα παραγγελλε, ἵνα 7.
 ἀνε-

V, 5.] Ath. II, 88. τίμα χήρας. τὰς ὄντας χήρας.
 Continuo transit ad vers. 5. omisso quarto. Ita
 sapientius Patres in media oratione quaedam prae-
 termittunt. Ex huiusmodi locis incredibilem
 laetitiam capiebat Semlerus. Vide eius Hermeneu-
 tische Vorbereitungen Stück 4. Seite 253. Ich habe
 die Freude etc.

4. ἐστὶ καλὸν καὶ] καλὸν καὶ —. E. Ex 2, 3. Apud
 Birch. solum duo Codd. omittunt. Miror. Supra
 2, 3. idem ex Hau. 3. notavit εὐαπόδεκτον. Haud
 dubie voluit, εὐαπόδεκτον.

5. ἐπὶ τὸν Θεόν] ἐπὶ κύριον. E. Vulgatum Chryl. XI,
 620. sed ἐπὶ κύριον VII, 364. a. Etiam hoc ol-
 factu et pedibus eruit Wessl. D. Dieser Schrei-
 ber hätte sich besser zu einem Trüffel-Hunde
 geschickt, als zu einem treuen Kopisten des N.
 Testaments. Er hat doch alle Triften, der Gries-
 bachischen occidentälischen Recension wegen,
 ausgeführt und durchwühlt.

6. ζῶσα] Abest apud Ath. II, 88. et. post τέθνηκε
 transit ad vers. 9. Vide hic versum 3.

8. ἀνεπίληπτοι ὄσιν. εἰ δὲ τις τῶν ἰδίων
καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ, τὴν
πίσιν ἤρηται, καὶ ἔσιν ἀπίστου χείρων.
9. χήρας καταλεγέτω μὴ ἔλαττον ἐτῶν
10. ἐξήκοντα, γεγονυῖα ἐνὸς ἀδελφοῦ γυνή· ἐν
ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη, εἰ ἐτεκνο-
τρόφησεν, εἰ ἐξουδοχῆσεν, εἰ ἀγίαν πόδα
ἔειπεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήκουσεν, εἰ παντὶ
ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησε. [Τέλος.] Τέλος τῆς β.
- IB. 11. [Ἀρχή.] νεώτερας δὲ χήρας παραιτοῦ·
ὅταν γὰρ κατασηηνιάσῃ τοῦ χριστοῦ,
12. γαμῶν θέλουσιν· ἔχουσα κῆμα, ὅτι
13. τὴν πρώτην πίσιν ἠθέτησαν. ἅμα δὲ
καὶ ἀργὰ μανθάνουσι περιερχόμενοι τὰς
δικίας·

V, II. IB. τῆ γ. τῆς κζ. ἐβδ. τέκνον τιμώθει, νεω-
τέρας χήρας.

10.] Ath. II, 88. ἐν ἔργ. καλ. μαρτ. omittit, ac pro-
xima transponit.

13. μανθάνουσι.] Hoc ex meis unus d. omittit, quod
difficultatem omnem facillime expedit. In eodem
tamen est in scholio. Alius meorum exhibet
μανθάνουσα. Chrysostomus hunc locum multo-
ties refert, ita tamen, ut nescias, quo modo acce-
perit. Sed nec reliqui interpretes Graeci hic pro-
babiles sunt. Basil. III, 607. ἀργὰ γὰρ μανθά-
νουσι περιερχ. Latinistae reddunt: *otiosae discunt
circuire domus*. In priore editione μανθάνουσι
interpretatus fueram per μαθητιῶσιν. Eius inter-
pretationis me pondum poenitet. Possit tamen etiam
coniungi cum τὰς δικίας, et accipi, loco κατα-

δικίας· οὐ μόνον δὲ ἀργαί, ἀλλὰ καὶ
 Φλύαροι, καὶ περίεργοι, λαλοῦσα τὰ μὴ
 δεόντα. βούλομαι δὲ νεωτέρας γαρμεῖν, 14.
 τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν, μηδεμίαν ἀφορ-
 μὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας χάριν.
 ἤδη γάρ τις ἐξεγράφησαν ὀπίσω τοῦ 15.
 σαταναῖ. εἴ τις πιστὸς ἢ πιστὴ ἔχει χήρας, 16.
 ἐπαρκεῖται αὐταῖς, καὶ μὴ βαρεῖσθω ἡ
 ἐκκλη.

*μανθάνουσι, oberrando speculantur aliorum rem
 familiarem et domesticam, ut ille apud Horat.
 Sat. 11, 3, 19. qui exouffius propriis. aliena ne-
 gotia curabat. Hoc sensu apud LXX. occurrit
 καταμανθάνειν. Ita Gencl. 34, 1. καταμαθεῖν τὰς
 θυγατέρας τῶν ἔγχωριων. Syr. 9, 5. 8. καταμαν-
 θάνειν παρθέτων, κάλλος ἀλλότριον. Et Lev. 14,
 37. καταμαθεῖν τὴν ἐκίαν, ubi tamen in bonam
 partem dicitur.*

14. *νεωτέρας*] † *χήρας*. E. Interpretes, ac ceteri, qui
 haec verba denuo ab *βούλομαι* recitabant, necessa-
 rio perspicuitatis causa id cogebantur addere.
 Vide Theodoret. ad h. l. Theophyl. pag. 782. id
 quidem non addidit, cogebatur tamen id addere
 pag. 975. edit. Lond. Damasc. II, 552. 614. id
 adeo in principio omisit, τὰς tamen, loco τῶν,
 interposuit. Varie haec, addendo, omittendoque,
 vexat Chryl. XI, 633. e. 634. e. f. 655. b. Modo
 enim omittit *τεκνογονεῖν*, modo contra addit
οἰκουρεῖν, modo denique mutat, *μηδὲ λαβὴν
 τινα*.

16. *εἴ τις* — *χήρας*] Ath. I, 374. *εἴ τις ἐστὶ πιστὴ
 χήρας ἔχουσα*. v. P. Quis iam hic dubitare possit
 de quorundam Codicum *recensione Alexandrino-
 Jenensi*?

ἐκκλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρ-
κέσῃ.

IB. περὶ πρεσβυτέρων τιμῆς.

17. οἱ καλῶς προεσῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς
τιμῆς ἀξιούσθωσαν· μάλιστα οἱ κοπιῶντες
18. ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ. λέγει γὰρ ἡ
γραφή· βούν ἀλοῶνται ὅτι φιμῶσαι. καὶ
ἀξίος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.
19. κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παρα-
δέχου, ἐκτὸς εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρ-
20. τύρων. τοὺς ἀμαρτάνοντας, ἐνώπιον πάν-
των ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον
21. ἔχωσι. διαμαρτύρημα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ,
καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῶν ἐκλεκτῶν
ἀγγέλων, ἵνα ταῦτα φυλάξῃς χάρις
προκρίματος, μηδὲν ποιῶν κατὰ * πρόσκλη-
σιν. [Τέλος.]

Τέλος τῆς γ.

IF.

17. τῷ λόγῳ] τῷ — E. Basil. II, 472.

21. διαμαρτύρημα] † σοι. E. Basil. III, 24. mox
ibid. καὶ χριστοῦ Ἰησοῦ — ἐκλεκτῶν αὐτοῦ ἀγγ.

πρόσκλησιν]. πρόσκλησιν. A. Difficulus defini-
potest, quid probandum sit. Nam et apud eos,
qui πρόσκλησιν interpretantur, legitur πρόσκλησιν
et contra, πρόσκλησις explicanda erat προσπίπτειν,
παρέγκλισις, εἰσὴ ἐπὶ τὸ ἕτερον μέρος, aut, ut
Chryl. habet XI, 105. b. ἐπιπέπτειν· πρόσκλησις
vero, προσπίπτειν, ἐκτετακίαι, προσπίπτειν, προσ-
αγωγή, δέξις, quod postremum hoc sensu habet
Aeschines in principio orationis contra Ctesiph.

<

Πρόσκλη-

ΙΓ. *περὶ χειροτονίας ἀσφαλοῦς.*

[Ἄρχή.] *χειρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει, 22. ΙΓ.
μηδὲ κοπώνει ἀμαρτίαις ἀλλοτριαῖς· σσαυ-
τὸν ἅγιον τήρει. μηκέτι ὑδροπέτει, ἀλλ' 23.
ὄνω ὀλίγα χερῶν διὰ τὸν σέμαχόν σου, καὶ
τὰς πυκνίας σου ἀσθενείας.*

ΙΔ. *ὅτι οὐδὲν ἔργον λαμβάνει.*

*τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἀμαρτίαι πρόδηλοί 24.
ἔστι, προάγουσαι εἰς κρίσιν· τισὶ δὲ καὶ
ἐπακολουθοῦσιν· ὡσαύτως καὶ τὰ καλὰ 25.
ἔργα πρόδηλά ἐστι· καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα,
κρυβῆναι οὐ δύναται.*

ΙΕ.

V, 22. ΙΓ. τῆ δ. τῆς κζ. ἐβδ. τέκνον τιμώθει, *χει-
ρας ταχέως.*

*Πρόσκλησις et προσπάθεια, ut Synonyma, habet
Sextus Empir. p. 61. edit. Fabric. Sed p. 206.
Stephanus notat, ibi quoque πρόσκλησιν et
πρόσκλησιν confusa esse, tametli πρόσκλησις nullo
modo conveniat illi loco. De eieganantia vocabuli
πρόσκλησις nemo dubitat, convenit id etiam ma-
gis τῶ, χερῶν προκρίματος. Πρόσκλησιν tamen
h. l. magna pars Codd. tuetur, idque mihi in N.
Telit. probandum videtur. Vide supra ad Act. 5,
36. coll. 13, 2. Apud Chryf. XI, 642. 644.
utrumque reperitur. Attingit etiam 659. b. et
105. b. Apud Basil. II, 377. πρόσκλησιν. Id
ibi requiritur propter addita: προσπαθείας ἢ
προσκλησεως, quanquam utroque loco Codd. per
h. habent. Ath. I, 527. πρόσκλησιν. Sed ibi quo-
que, notante editore, πρόσκλησιν.*

VI, 1. Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δούλοι, τοῖς ἰδίοις δεσπόταις πάσης τιμῆς ἀξίους ἡγείσθωσαν· ἵνα μὴ τὸ ἔνομα τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημηθῶσι. οἱ δὲ πιστοὺς ἔχοντες δεσπόταις, μὴ καταφρονεῖτωσαν, ὅτι ἀδελφοί εἰσιν, ἀλλὰ μᾶλλον δουλεύετωσαν, ὅτι πιστοὶ εἰσι καὶ ἀγαπητοί, οἱ τῆς ἐνεργείας ἀντικαμβανόμενοι. ταῦτα διδάσκει, καὶ παρακάλει.

15. κατὰ τῶν φιλοκέρδων διδασκάλων.

3. εἰ τις ἐνεροδιδασκαλεῖ, καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσι λόγοις, τοῖς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῇ κατ' εὐσέβειαν
4. διδασκαλίᾳ, τετύφωται, μηδὲν ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεων καὶ λογομαχίας· ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις,
5. βλασφημία, ὑπόνοια πονηρᾷ, * διαπαρτριβαὶ διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν,

VI, 2.] De distinctione huius versus v. Theophyl. et Oecum. II, 244. 245.

5. παραδιατριβαὶ] Codices maximo consensu probant διαπαρτριβαί. Aliqui exhibent παρτριβαί, διατριβαί, in uno inveni, δι' ἃ παρτριβαί, quod praefertem, si per Codices liceret. Ac fortasse licet, cum istius modi in vetustis Codd. modo temere iungantur, modo disiungantur. Chryl. XI, 648. c. διαπαρτριβαί duplici modo explicat, σχολῆ

νοῦν, καὶ ἀπεσερημένων τῆς ἀληθείας,
 νομιζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν·
 ἀφίτασο ἀπὸ τῶν τοιούτων. ἔστι δὲ β.
 πορισμὸς μέγας ἢ εὐσέβεια μετὰ ἀνταρ-
 κείας.

σχολή ἢ διατριβή, nimirum ματαία, et, καθά-
 περ τὰ ψαράκια τῶν προβάτων παρατριβόμενα,
 νόσου καὶ τὰ ὑγιαίνοντα ἐμπύμπλησιν. Ergo intel-
 ligitur παράτριψις, νόσου μετὰδουσις. Prior inter-
 pretatio mihi non probatur, cum praesertim ita
 debeat esse παραδιατριβή. In διαπαρὰτριβή,
 διὰ notat vim et diuturnitatem mali, παρὰ νεῖο
 vitiositatem et cōntagium morbi.

ἀφίτασο ἀπὸ τῶν τοιούτων] Haec omittunt Wetst.
 A. D. F. G. 17. et apud Birch. Neapol. reg. Vind.
 34. Nam B et E hic deficiunt. Accedunt Lati-
 nistae, praeter sic dictum Ambrosialtrum, qui
 habet: *discede ab huiusmodi*. Cur vero haec
 Griesbachius cum Milho non exclusit, cum id
 et Latinistae, et principes Codices eius iubeant?
 Atqui hic nulla est dubitatio de O et Θ, ut
 1. Tim. 3, 16. Magno enim consensu ista ex-
 cludunt. Tam mutabilia et incerta sunt eorum
 decreta et iudicia, qui nullis certis, sed levibus,
 aut nullis omnino rationibus et argumentis mo-
 ventur. — Servant ista mei omnino omnes.
 Diferte habet Basil. II, 523. Chrys. XI, 648. d.
 ἀπὸ τούτων ἀφίτασο. Cum interpretatione huius
 consentiunt Theophyl. et Occum. etiam in Codd.
 d. et August. 6. 8.

5. εὐσέβεια] Wetst. F. et G. addunt Θεοῦ. In G. est,
 εὐσεβια Θεοῦ, cum lixeola, et in Latino, *pietas
 dei*. Hoc ne notavit quidem Griesbachius.
 Recte! Etenim Codicum Iherquiliariorum nulla
 est auctoritas. nisi in locis dogmaticis et gram-
 maticis, veluti in ὅς ἐφαγγεράθη et παρὰβουλευσάμενος.

7. κείας. οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, δῆλον, ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι
 8. δυνάμεθα. ἔχοντες δὲ διαίτησφαις καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθῆσόμεθα.
 9. εἰ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν, ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα, καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβεράς, αἷτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ αἰπά-

7. δῆλον] — Wetst. A. F. G. Eius locō ἀληθῆς habet D. v. P. Nullus Codex Graecus hic quicquam mutat. Basil. II, 167. ante δῆλον addit τοῦτον.

9. ἀνοήτους] Latinistae, *inutilia*, hoc est, ἀνοήτους. v. P. Chryl. XI, 649. b. e. diferte f. Unde autem Latinistae explicati sunt ἀνοήτους; Scilicet ex Chryl. XI, 649. e. f. 650. a. Ecce ista loca: τί ἀνόνητα κάμνεις; — πάντα ταῦτα ἀνόνητα καὶ περιττὰ, οὐδὲν ἀναγκαῖον, οὐδὲν χρήσιμον. — ὄντως ὁ τοιοῦτος κάμνει εἰς ἀνόνητα, μᾶλλον δὲ καὶ βλαβερά. Ἀνοήτους est etiam apud Cyrill. III, 405. 424. 608. ἀνοήτους V, b. 148. Damasc. II, 484. Chryl. VII, 720. XI, 146. 271. 759. Oecum. II, 247. A. explicat ἀτόπους. Ergo ἀνοήτους. Ἀνοήτους repetit etiam Theophyl. Chrylostomo magis inter se convenire videbantur ἀνόνητα et βλαβερά. Ergo id ita interpretando clam inferebat. Lōca Chrylostomi similia plura a me notata sunt. Ergo tamen non nulli a Chrylostomo decepti sunt. Verum Criesbachii diligentiam, oculorum aciem et vigilantiam latere nullibi potuit. Codex Boern. habet quidem ἀνοήτους, sed supra in Latino, *inutilia*. Quem Schrevelium hic ad manus habuerint Latinistae, nescio. Haud dubio Schrevelium Chrylostomi.

ἀπώλειαν. ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν 10.
 ἔστιν ἡ Φιλαργυρία· ἧς τινες ἐρεγόμενοι
 ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως, καὶ
 ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύνας πολλαῖς.
 σὺ δὲ, ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, ταῦτα 11.

τέλος τῆς δ.

Φεῦγε· [Τέλος.] [Ἀρχή.] εἶπες δὲ δικαιο-12.
 σύνην, ἐυσέβειαν, πίσιν, ἀγάπην, ὑπομο-
 νίην, πραΰτητα. ἀγωνίζου τὸν καλὸν 12.
 ἀγῶνα τῆς πίστεως, ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου
 ζωῆς, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθης, καὶ ὁμολόγη-
 σαι τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν
 μαρτύρων.

12. παραγγελία φοβερὰ περὶ καθαρῶς ὑπακοῆς ἄχρι
 τέλους.

[Ἀρχή.] παραγγέλλω σοι ἐνώπιον τοῦ 13. 12.
 Θεοῦ, τοῦ ζωοποιῦντος τὰ πάντα, καὶ
 Χριστοῦ

VI, 11. 12. σαββάτῳ μετὰ τὴν χριστοῦ γέννησιν· τέκνον
 τιμώθει, δίκαιε δικαιοσύνην.

VI, 13. 12. ἕρα 3. τῆς μεγάλης 5. τέκνον τιμώθει,
 παραγγέλλω σοι. Ἐν ἄλλοις δὲ, πρὸς ἰβραεῖους,
 κεφάλαιον κ5.

11. πραΰτητα] πραῦτητα ἢ πραῦπάθειαν. E. Neutrum
 in ullo Cod. inveni. Helychius inepte huc etiam
 trahitur. v. P. Apud Theophyl. ad 1. Tim. 2, 2.
 pag. 756. Codices variant inter πραῦθυμία et
 πραῦπαθεία. Neque tamen ibi hic locus respi-
 citur.

12. εἰς ἣν καὶ] καὶ — D.

13. ζωοποιῦντος] ζωογονοῦντος. E. v. P. Ath. I, 529.
 Hoc

- Χριστοῦ Ἰησοῦ, τοῦ μαρτυρησάντος ἐπὶ παν-
 τίου πλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν·
 14. τηρήσά σε τὴν ἐπιτολὴν ἄσπιλον, ἀνετί-
 ληπτον, μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ κυρίου
 15. ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἦν καιρῶς ἰδίους
 δείξει ὁ μακάριος καὶ μόνος δυνάστης, ὁ
 βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, καὶ κύριος
 16. τῶν κυριευόντων, ὁ μόνος ἔχων ἀθανά-
 σίαν, φῶς ἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς
 ἀνθρώ-

Hoc nec postea in ullo Cod. reperi. Chryl. XI, 655. b. d. e. bis vulgatum, sed tertio ζωογονεῖν, ut interpretatio. Vulgatum etiam 715. b. Chrylo-
 nomi interpretationem ceteri etiam secuti sunt, qui tamen vulgatum habent. v. Oecum. II, 248. c. In Cod. Aug. 6. ita legitur: τὸ δὲ, τοῦ ζωο-
 ποιουῦντος, καὶ παρακλήσις ἐστὶ πρὸς τοὺς κινδύνους, καὶ τῆς ἀναστάσεως ὑπόμνησις. εἰ γὰρ τὰ πάντα ζωογονεῖ, τί πεφρίκαμεν τοὺς ὑπὲρ τῆς πίστεως ἀγῶνάς; Vulgatum cum aliis etiam Theodoret. 671. sed ibid. 166. valde variat, hunc locum cum 2. Tim. 4. 1. miscens. Theophyl. etiam in Codd. servat vulgatum, in textu quidem. Sic et Basil. I, 276. suis et apostoli verbis diserte. Sed II, 584. ζωογονεῖ. Vulgatum Damasc. in edito et in Codd. ζωογονοῦντος Cyrilli. V, a. 297. 655. 662. (non, 648.) 668. ζωογονεῖν frequentius est apud Graecos, notatque proprie, *vitalem edere partem*. Tamen Diog. Laert. in Pythagora p. 318. ταύτην δὲ τὴν ἀκτῖνα (τοῦ ἡλίου) καὶ εἰς τὰ βάθη δέσσει, καὶ διὰ τοῦτο ζωοποιεῖν πάντα.

16. ὁ — ἔχων] Ath. II, 478. ὁ — ἔχει. Sed ita deberet esse ὁς.

αἰθεράπων, οὐδὲ ἰδεῖν δύναται· ὧ̄ τιμῆ
καὶ κρείττεσ ἀιώων. ἀμήν. [Τέλος.]

Τέλος τοῦ
σαββάτου
καὶ τῆς
ἡμέρας.

III. πλουσίων ὁδηγία ἐπὶ τὴν ἔντας ζωὴν.

[Ἀρχή.] τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι 17. IE.
παράγγελλε μὴ ὑψηλοφροεῖν, μηδὲ ἠπι-
κέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, ἀλλ' ἐν τῷ
θεῷ * τῷ ζῶντι, τῷ παρέχοντι ἡμῖν *
πάντα πλουσίως εἰς ἀπόλαυσιν. ἀγαθουε- 18.
γεῖν, πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμετα-
δότους εἶναι, κοινωνικούς· ἀποθησαυρίζον- 19.
τας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλ-
λον, ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς αἰωνίου ζωῆς.
ᾧ

VI, 17. IE. τῆ ε. τῆς κζ. ἐβδ. τέκνον τιμόθειε, τοῖς
πλουσίοις.

17. ἐν τῷ θεῷ ζῶντι] ἐν τῷ θεῷ τῷ ζῶντι. Secundum
τῷ vitiose abest in edit. Fell. et Gregor. Ἐπὶ
invexit Chryf. XI, 655. a. Hunc sequitur Oecum.
et Theophyl. in meis d. h. et August, 6. 8. Re-
liqui, ut edidi, praeter k.

πλουσίως πάντα] πάντα πλουσίως.

19. αἰωνίου] ἔντας. E. Basil. II, 267. Ita ex meis
omnibus solus f. et apud Birch. solus Vind. Koll:
10. Scilicet ita est in indice Euthalii. Vide hic
ante versum 17. Saepe vero etiam Patres τὴν
ἔντας ζωὴν opponunt τῇ ἐνταῦθα. Loca, quae
Wetstenius, et ex eo, ut semper, Griesbachius,
pro ἔντας laudant, evoluenda sunt. Locus Ori-
genis latine legitur II, 154. *veram vitam*, ut
vulgata.

cap 6, 20-21. Τιμόθεον. α. 461

20. ᾧ τιμόθεε, τὴν * παραθήκην φύλαξον,
ἐντρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφανίας, καὶ

21. ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως. ἦν
τινες ἐπαγγελόμενοι περὶ τὴν πίσιν ἠσό-
χησαν. ἡ χάρις μετὰ σοῦ. ἀμήν. [Τέλος.] Τέλος τῆς ε.

Πρὸς τιμόθεον πρώτη ἐγράφη ἀπὸ λαοδι-
κείας, ἣτις ἐστὶ μητρόπολις Φρυγίας τῆς
παικατιανῆς. σίχων σλ.

20. παρακαταθήκην] παραθήκην. Ita postea in qua-
tuor reperi atque etiam in duorum scholiis. Simi-
lis varietas 2. Tim. 1, 12. 14.

κενοφανίας] Oecumenius II, 251. Joanni, id est,
Chrysolitomo, tribuit κενοφανίας, quod tamen
apud Chryf. XI, 655. non reperiō. Intelligit ergo
XI, 687. e. ubi 2. Tim. II, 16. explicat.

H

Π ρ ὸ ς Τ ι μ ὄ θ ε ο ν

δευτέρᾳ Ἐπιστολῇ.

[Ἀρχή.] Παῦλος ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ I, I. A.
διὰ θελήματος θεοῦ κατ' ἐπαγγελίαν
ζωῆς τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ, τιμοθέῳ, 2.
ἀγαπητῷ τέκνῳ, χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ
θεοῦ πατρὸς, καὶ χριστοῦ ἰησοῦ τοῦ κυρίου
ἡμῶν. [Ἐπέρβα.]

Ἐπέρβα
τῆς 5.

A. ἔπαινος τῆς τιμοθέου πίστεως, καὶ προτροπὴ ὑπομο-
νῆς κατὰ τὸ πρέπον τῇ χάριτι, ἐν ἧ καὶ αὐτός, φησι,
διακαρτερεῖ πάσχων.

[Ἀρχή.] χάριν ἔχω τῷ θεῷ, ᾧ λατρεύω 3. A.
ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς
ἀδιά-

I, I. A. τῆ 5. τῆς αζ. ἐβδ. παῦλος ἀπόστολος.

I, 3. A. εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον τιμόθεον [ἐν ἄλλοις·
κυριακῇ λγ.] τέκνον τιμόθεε, χάριν ἔχω.

I, I. ἰησοῦ χριστοῦ] χριστοῦ ἰησοῦ. A.

ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνάαν ἐν
 4. ταῖς δεήσεσί μου νυκτὸς καὶ ἡμέρας. ἐπι-
 ποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν
 5. δακρῶν, ἵνα χαρᾶς πληραθῶ· ὑπέμιη-
 σιν λαμβάνων τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου
 πίστεως, ἣτις ἀπέκτησε πρῶτον ἐν τῇ μόμμῃ
 σου λωίδι καὶ τῇ μητρὶ σου εὐνίκη·
 6. πέπεισμα δὲ, ὅτι καὶ ἐν σοί. δι' ἣν
 Α. αἰτίαν [Ἀρχή.] ἀναμιμνήσκω σε ἀναζω-
 πυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ὃ ἐστὶν ἐν
 σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου.
 7. οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς πνεῦμα δειλίας,
 ἀλλὰ δυνάμει καὶ ἀγάπῃ καὶ σωφρο-
 Α. 8. νισμοῦ. [Ἀρξου.] [Ἀρχή.] μὴ οὖν ^{Ἀρξου}
 ἐπαισχυθῆς τὸ μαρτύριον τοῦ κυρίου ^{τῆς 5.}
 ἡμῶν, μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ· ἀλλὰ
 συγκακοπάθησεν τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ
 δύναμιν

1, 6. Α. κυριακῇ μετὰ τὰ φῶτα· τέκνον τιμόθεε, ἀνα-
 μιμνήσκω σε.

1, 8. Α. εἰς τὸν ἅγιον ἄνθιμον· [ἐν ἄλλοις· ὀκτωβρίου
 ιε. τοῦ ἁγίου λευκιανοῦ. καὶ εἰς ἄλλους ἁγίους.]
 τέκνον τιμόθεε, μὴ ἐπαισχυθῆς.

4. ἐπιποθῶν] Sic, verum etiam ἐπιποθῶ. Chryf. XI,
 66o. b. c.

5. λαμβάνων] λαβάν. E. Ita nullus meorum. Sed
 nec apud Birch. reperitur. Vulgatum etiam Chryf.
 XI, 66o. sed V, 315. ἔχων.

εὐνίκη] εὐνείκη. Ita fere est apud Chryf. locis plu-
 ribus. Atque ita postea in tribus etiam reperit.

δύναμιν θεοῦ· τοῦ σώσαυτος ἡμᾶς, 9.
 Τέλος τοῦ [Τέλος.] καὶ καλέσαντες κλήσει ἀγία·
 ἀποστόλου καὶ τῆς οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ κατ' ἰδίαν
 κυριακῆς· πρόθεσιν, καὶ χάριν, τὴν δεθεῖσαν ἡμῖν
 ἐν χριστῷ ἰησοῦ πρὸ χρόνιαν αἰωνίαν·
 Φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας 10.
 Τέλος ἐν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, [Τέλος.]
 τισὶ τῶν φάτων· καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον, φατίσαν-
 τος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ
 εὐαγγελίου. εἰς ὃ ἐτέθη ἐγὼ κήρυξ καὶ 11.
 ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν· δι' ἣν 12.
 αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω· ἀλλ' οὐκ
 ἐπαισχύνομαι. εἶδα γὰρ, ᾧ πεπίστευκα, καὶ
 πέπεισμα, ὅτι δυνατός ἐστι τὴν παραθήκην
 μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν.
 ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαίνοντων λόγων, ὧν 13.
 παρ'

10. δι' ζωὴν] Ath. I, 430. laudans haec a versu 8.
 post, δὲ τὴν ζωὴν abrumpit. Sed ex hoc nihil
 efficitur, cum Athanasius et alii Patres saepius in
 media sententia orationem abrumpant.

13. ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαίνοντων] - Lectionem Cod.
 Boern. seu recensiois occidentalis, hic praeter-
 mittere non possum, propter duo exquisitissima
 vocabula graeca, quibus adhuc carent Lexica
 omnia, ut quidem ego suspicor. Habet enim:
 Πατυπουσιν εχαμ ὑγεισεμον; ultimae on, in-
 scriptum ω.) et in Latino: *formam habeto sanon-*
tum aut sanam. Suntne haec ῥήματα, ἢ
 σχύβαλα; Indignor profecto, illiusmodi sterqui-
 linia a quibusdam in numero Codicum haberi
 atque

παρ' ἐμοῦ ἠκούσας ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ

14. τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. τὴν καλὴν * παρα-
θήκην φύλαξον διὰ πνεύματος ἁγίου, τοῦ
ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν. [Τέλος.]

Τέλος τῆς
μετὰ τὰ
φῶτα
κρυπτοῦς.

B. περι τῆς ἀρμοζούσης μεταδόσεως τῶν θείων διδαγ-
μάτων.

15. οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεπράφθισάν με πάντες
οἱ ἐν τῇ ἀσία, ὧν ἔστι φύγελλος καὶ

16. ἐρμεγέτης. δάη ἔλεος ὁ κύριος τῷ ἐπιστι-
φόρου ὀικῶ· ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξε,
καὶ τὴν ἄλυσίν μου οὐκ ἐψησχύνθη·

17. ἀλλὰ γειόμενος ἐν βράμῃ, σπουδαιότερον

18. ἐζήτησέ με, καὶ ἔυρε. δάη αὐτῷ ὁ κύριος
ἔυρεῖν

atque adeo ex eis hauriri istas sic dictas *recen-
siones, infernales*. Griesbachius andacter Codicem G. appellat apographum Codicis F. Neutrum vidit. Wettsteinus, qui utrumque comparavit, dubius erat, uter alterius esset apographum. Vide utriusque Codicis notitiam, ab eo traditam. Bengelius G. seu Boerū, antiquiorem etiam aestimabat Codice Claromontano. v. in varr. lectt. ad Rom. p. 641. edit. Tubing. 1734. 4. Quot capita, tot sensus. Τύχη τὰ θητὰ, οὐκ ἐβουλίᾳ!

14. παρακατὰθήκην] παραθήκην. Ita et Basil. III, 9. sed παρακατὰθήκην. 53. v. 1. Tim. 6, 20.

15. φύγελλος] Alii φύγελος, pauci φερύγελλος aut φερύγελος. Chryl. XI, 672. c. φίλιτος, sed 673. c. φύγελλος. φίλιτος est ex 2, 17.

18. δάη] Apud Basil. I, 315. variant Codd. inter hoc et δώσει. Vide hic 2. 7. 4, 14. Apocal. 22, 18.

εὐρεῖν ἔλεος παρὰ κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ
 ἡμέρᾳ· καὶ ὅσα ἐν ἐφέσω διηκόνησε,
 βέλτιον σὺ γινώσκεις. [Τίλος.] Σὺ οὖν, II, 1.
 τέκνον μου, [Ἀρχή.] ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ B.
 χάριτι τῇ ἐν χριστῷ ἰησοῦ. καὶ ἃ ἤκου- 2.
 σας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων,
 ταῦτα παρὰ τοῦ πιστοῦ ἀδελφού σου, οἵτινες
 ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέροισι διδάξαι.

Τίλος τῆς σ.
 καὶ τοῦ
 ἁγίου.

Γ. περὶ τῆς ἀφρέντιδος ἐν τῷ νῦν βίῳ πολιτείας, ἐπὶ
 ταῖς ἀπόνοις τροφαῖς.

σὺ οὖν κακοπάθησον, ὡς καλὸς στρατιώ- 3.
 της ἰησοῦ χριστοῦ· οὐδεὶς στρατευόμενος 4.
 ἐμπλέκεται ταῖς τῶν βίου πραγματείαις,
 ἵνα τῷ στρατολογήσονται ἀρέσῃ. εἰάν δὲ 5.
 καὶ ἀδελῆ τίς, οὐ κεραινοῦται, εἰάν μὴ
 νομίμως ἀδελῆσῃ. τὸν κοπιῶντα γεωργόν 6.
 δεῖ

II, 1. B. ὀκτωβρίου κς. εἰς τὸν ἅγιον δημότριον καὶ εἰς
 ἑτέροισι μαρτύροις [ἐν τισὶ σепτεμβρίου θ. τοῦ
 ἁγίου σινηριανῶ.] τέκνον τιμώδες, ἐνδυναμοῦ.

II, 2. ἤκουσας — διὰ] Basil. III, 24. ὡς καὶ αὐτὸς
 εὐστός φησι (παῦλος) τιμοθέῳ. (addit ergo ipsissi-
 ma verba ex recensione Cappadoca.) ἀ παρέλαβες
 παρ' ἐμοῦ ἐπὶ πολλῶν. Scilicet paullo ante suis
 verbis dixerat Basiliius: ἕδος — ἐπὶ μαρτύρων
 διδόναι. Hinc ἐπί.

3. σὺ οὖν κακοπάθησον] συγκακοπάθησον. E. Ex
 1. Tim. 1, 8. Chryl. XI, 678. 679. vulgatum in
 edito. Sed in eius Cod. Mosq. α. semel deest,
 τὸ οὖν.

δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν.
 7. νόει, ἀ' λέγω· δάη γάρ σοι ὁ κύριος σύνε-
 8. σιν ἐν πᾶσι. μνημόνευε ἰησοῦν χριστόν,
 ἐγγεγραμμένον ἐκ νεφρῶν, ἐκ σπέρματος δαυὶδ,
 9. κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου· ἐν ᾧ κακο-
 παθῶ μέχρι δεσμῶν, ὡς καικοῦργος· ἀλλ'
 10. ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ δέδετα. διὰ τοῦτο
 πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα
 καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσι τῆς ἐν χριστῷ
 ἰησοῦ, μετὰ δόξης αἰωνίου. [Τέλος.]

Τέλος τοῦ
 ἀγίου.

Δ. περὶ τῆς εἰς χριστὸν πίστεως καὶ ὑπομονῆς, ἐλπίδι
 τιμῆς δικαίας.

Γ. 11. [Ἀρχή.] πιστὸς ὁ λόγος· εἰ γὰρ συναπε-
 12. θάνομεν, καὶ συζηήσομεν· εἰ ὑπομένο-
 μεν,

II, 11. Γ. σαββάτω λγ. πρὸ τῆς κυριακῆς τοῦ τελάνου
 καὶ τοῦ φαρισαίου· [ἐν ἄλλῳ· καὶ εἰς τὸν ἄσω-
 τον.] τέκνον τιμώθιε, πιστὸς ὁ λόγος.

7. ἀ] ἀ et δ Chryf. XI, 678. 680.

δῶα] δάσει. E. Ita Damasc. quod tamen nullus
 meorum agnoscit. In uno est vitiose δάσει. Sed
 nec apud Birch. reperitur δάσει.

8.] Ath. I, 742. χριστὸν ἰησοῦν — δαβίδ. 751. ἰησοῦν
 χριστὸν — δαβίδ κατὰ σάρκα. Sic et III, 7. 14.

10. ὑπομένω — αἰωνίου] Chryf. XI, 68r. c. 682. b.
 684. c. 685. b. c. f. primo habet πάσχω, mox
 vero ὑπομένω, tanquam de ἴσο. αἰωνίου habet
 quidem, sed ita explicat, ac si οὐρανόου maluerit.
 Vide etiam ibid. 428. a. v. Wetstf.

12. 15.] v. P. et Chryf. XI, 685. d. 686. c.

μεν, καὶ συμβασιλεύσομεν· εἰ ἀρνούμεθα,
 καὶ κείνος ἀρῆσεται ἡμᾶς· εἰ ἀπιστοῦμεν, 13.
 ἐκεῖνος πιστὸς μένει· ἀρῆσασθαι ἑαυτὸν οὐ
 δύναται. ταῦτα ὑπεμίμνησκε, διαμαρ- 14.
 τυρόμενος ἐνώπιον τοῦ κυρίου μὴ λογομα-
 χεῖν, εἰς οὐδὲν χρήσιμον, ἐπὶ κατατροφῇ
 τῶν ἀκουόντων. σπούδασεν σεαυτὸν δίκι- 15.
 μον παρασιῆται τῷ Θεῷ, ἐγγάτην αἰε-
 παίσχυντον, ἐρροτομοῦντα τὸν λόγον τῆς
 ἀληθείας. τὰς δὲ βεβήλους κενοφωρίας 16.
 περιίτασο· ἐπὶ πλεῖον γὰρ προκόψουσιν
 ἀσεβείας.

13. ἀπιστοῦμεν] Ath. I, 377. ex epist. ad Hebr. hoc
 laudat, habetque ἀπισήσομεν. Manifeste ergo
 errat.

14. κυρίου] Θεοῦ. E. Ita Basil. II, 623. Vulgatum
 etiam Chryf. XI, 685. 687. Ita etiam in schol.
 Oecum., sed mox Θεῷ II, 267. c. d. In uno
 solum Cod. Theophyl. Aug. 8. reperi Θεοῦ. Con-
 tra sunt editio Lond. et ceteri Codd.

λογομαχεῖν εἰς] λογομάχει ἐπ'. E. Ἐπὶ occupa-
 tum est ex proximo. Cyrill. I, a. 259. μὴ λογο-
 μαχεῖν ἐπ' οὐδενὶ χρησίμῳ ἢ ἐπὶ κατατροφῇ τῶν
 ἀκουόντων. II, 493. μὴ — χρησίμῳ. Damasc. αἰ.
 loco εἰς.

15. Θεῷ] χριστῷ. E. Ita Damasc. II, 267. sed 521.
 vulgatum.

16. κενοφωρίας] καινοφωρίας. E. Chryf. XI, 687. e.
 Igitur meis Theophyl. Codd. d. 8. inscripta syl-
 laba αι. Ita paulatim existunt corruptiones,

17. ἀσεβείας. καὶ ὁ λόγος αὐτῶν, ὡς γάγγραινα, νομὴν ἔξει· ὧν ἔσιν ὑμέναιος

18. καὶ φιλητός· οἷτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠτόχησαν, λέγοντες τὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι· καὶ ἀνατρέπουσι τὴν τιῶν

19. πίσιν. ὁ μείτοι πρεβὸς θεμέλιος τοῦ θεοῦ ἔστηκεν, ἔχων τὴν σφραγίδα ταύτην· ἔγνω κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ· καὶ ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ἰνομάζων τὸ ὄνομα *

Δ. 20. κυρίου. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἐν μεγάλῃ ^{Τέλος τοῦ σαββάτου.} δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστι μόνον σκευὴ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα· καὶ ἃ μὲν εἰς τιμὴν, ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν.

21. ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκευὸς εἰς τιμὴν, ἡγιασμένον καὶ εὐχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον.

β.

II, 20. Δ. τῆ β. τῆς κη. ἐβδ. τέκνον τιμότητε, ἐν μεγάλῃ οἰκίᾳ.

ἀσεβείας] Ex D. Wettl. laudat ἀσεβεία et ἀσεβεῖς. Posterior habet meus Damasc. g. Contra est editum II, 268. Vulgatum Chryf. XI, 687. 708. c.

19. ἔγνω] Basil. II, 610. ἴδτε.

χριστοῦ] κυρίου.

21. καὶ εὐχρηστον] καὶ — E. Omittit Chryf. XI, 691. e. 693. a. Oecum. in edito et in Cod. Aug. 6. Habet et omittit Theodoret. 686.

ἀπὸ τούτων] ἀπὸ πάντων τ — E. v. P.

Ε. περί ὁρθῆς διδασκαλίας καὶ βίου καθαρῶ, εἰρη-
κῶ, καὶ κατὰ τῶν ἐναντίων.

τοῖς δὲ νεωτερικαῖς ἐπιθυμίαις Φαῦγε· δῶκε 22.
δὲ δικαιοσύνην, πίσιν, ἀγάπην, εἰρήνην
μετὰ τῶν ἐπικαλυμένων τὸν κύριον ἐκ
καθαρᾶς καρδίας. ταῖς δὲ μαρταῖς καὶ 23.
ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραίτου, εἰδὼς, ὅτι
γεννώσι μάχας· δοῦλον δὲ κυρίου οὐ 24.
δεῖ μάχεσθαι. ἀλλ' ἥπιον εἶναι πρὸς
πάντας, διδακτικόν, ἀεξίκακον· ἐν 25.
πρωτότητι παιδεύοντας τοὺς ἀντιδιατιθεμέ-
νους·

22. μετὰ] † πάντων. Ε. Ex Chryf. XI, 693. b. c.
Ibidem primo habet ἐπιθυμίας, idque etiam in-
terpretatur. deinde tamen infert Φατασίας. Se-
cundo exhibet, εἰρήνην μετὰ πάντων τῶν, μοχ
πρωτότητα, loco εἰρήνην, et: τί ἴσι, μετὰ τῶν
ἐπικαλ: Ergo rursus deest, πάντων τῶν. Apud
Chrysofomum, atque apud alios etiam vocabula
istā, τί ἴσι, verba textus notant, quorum subici-
tur interpretatio. Exempla peti possunt ex hac
ipsa editione et ex priorē.

24. ἥπιον] Inepte rursus ἡπιον Wetfl. D. F. G. Vide
1. Theff. 2, 7. Supra dixeram de ἡπιος, spiritu
aspero. Ita in edito etiam Damasc. II, 571.

25. ἐν πρωτότητι] τῇ, loco ἐν. Ath. II, 492.

πρωτότητι] πρωτότητι. Ε. Cod. Boern. περιχότητι.
Impositum vocabulum! Hoc Wetflenius tamen
nec ex F. nec ex G. notavit. Non reprehendo.
Vocabula enim veniuntur, non monstrantur.

ἀντιδιατιθεμένους] ἀντικειμένους. Ε. Vulgatum
cum aliis etiam Chryf. XI, 694. 729; d. Basil. II,

vous' μή ποτε δὴ αὐτοῖς ὁ θεὸς μετάνοιαν
 26. εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας· καὶ ἀνανήψωσιν
 ἐκ

395. Primo legebatur ἀντικειμένους in margine
 Cod. Wettl. E. Ergo fortasse etiam in D. Deinde
 relatum est in contextum Codd. F. G. v. Wettl.

δῶ] δῶ. E. v. P.

μετάνοιαν κ. τ. λ.] v. P. Chryf. X, 729. omittit,
 μετάνοιαν εἰς. Multoties praeterea versum 24. et
 25. habet, ut I, 413. 451. 712. 375. 694. II, 488.
 X, 305. XII, 110. et VII, 346. Item Cyrill. I, a.
 308. ubi διδάσκοντα, loco παιδ. I, g. 160. IV,
 463. ubi παιδεύ.

εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας] εἰς σωτηρίαν. E. Theodoret. 687. tamen ἀληθείας est in scholio,

26. ἀνανήψωσιν] Wettl. notat ἀνανήψουσιν. C. ἀνα-
 λήψωσιν. D. Sic enim isti barbari A. D. E. etc.
 plerumque scribunt. Oblitus est Wettl. nius Co-
 dicis Boern. Is, ergo habet: ἀνανήψωσιν, et
 supra scriptum Latine: respiciant (Sic.) aut in-
 finitivus. Nempe terminationem ειω, pro infinitivo
 habuit. Quot ergo vocabula, tot vitia. Sic
 idem scurra 1. Tim. 2, 10. ex γυναιξίν fecit in-
 finitivum γυναιξεν. Scilicet a γυνάικω, γυναιξω,
 γυναιξεν. Ex huiusmodi sive Codicibus, sive
 sterquiliniis suas infernales recensiones ad lucem
 protraxit adiuvante S. In. Hero Griesbachius. Ta-
 men idem ille Griesbachius alicubi dicit, Codices
 a me tractatos esse manu sedula, a se vero in-
 tenta mentis acie. Vide eius Particulum I. com-
 ment. crit. pag. 31. nota **. Tam impudentem
 et impotentem hominem equidem sexagenarius per
 totam vitam meam nusquam unquam vidi. Cete-
 rum in ἀναλήψωσιν agnosco haud inelegantem
 correctionem Graeci cuiusdam. Eleganter enim
 dici-

ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος, ἐζωγρη-
μένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θάλημα.

Τέλος τῆς β. [Τέλος.]

5. *πρόξησης* *περὶ κακίας ἀνθρώπων πλεονάζουσης,*
ἀπατηλῆς, ἐλεγχομένης.

Τοῦτο δὲ [Ἀρχή.] γίνωσκε, ὅτι ἐν ἐσχάτῃ-III, 1. Ε.
ταις ἡμέραις ἐπέσονται καιροὶ χαλεποὶ
ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι Φίλαυτοι, Φιλάρ-2.
γυροι, ἀλαζίες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι,
γονεῦ-

III, 1. Ε. *σαββάτω* *λδ.* *πρὸ τοῦ ἀσώτου:* *τίκνον τιμό-*
σεις, [τοῦτο] γίνωσκε, ὅτι.

dicitur, ἀναλαμβάνειν ἑαυτὸν, veluti ἐκ νόσου etc.
Philo p. 707. d. τοῖς ἐκ νόσου μακρῶς ἀρχομένοις
ἀναλαμβάνειν. Et in loco huic simillimo p. 849.
c. τοῦ μὲν γὰρ κέχυται ἡ κακία, τοῦ δὲ συνέσκα-
ται. διὸ καὶ ἀκαθήσει, τοῦτο δ' ἔστι, μετανοεῖ, καὶ
ἄσπερ ἐκ νόσου ἀναλαμβάνει.

ἐζωγρημένοι] *Ita quidem, sed et ζωγρηθέντες.*
Chryf. XI, 694. E. ubi addit: καλῶς ἔειπεν,
ἐζωγρημένοι. καὶ ζωγρηθέντες, φησί. Duas ergo
hic recensiones vocabulis ἔειπεν et φησὶ notare
voluit, ut alibi. v. vers. 2. Apud Wetstenium al-
ium est silentium de his duabus recensioibus.
Ergo etiam, ut quilibet praevidere poterat, apud
Griesbachium, qui nihil, nisi Wetstenium excri-
bere solet. Ita oculorum usu nondum privatis cer-
nere licet in locis innumerabilibus.

III, 1. *γίνωσκε*] *γινώσκεις, Ε.* *Ita Chryf. VI, 281.*

ἐσχάταις] *Ter etiam, ἐν ὑπέροις καιροῖς. Chryf.*
XI, 699 b. d. e. 707. e. Sic et IX, 403. Mani-
feste ex 1. Tim, 4, 1.

γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, αἰόσιοι,
 3. ἄσφοργοι, ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς,
 4. ἀνήμεροι, ἀφιλόγαθοι, προδόται, προ-
 πετεῖς, τετυφωμένοι, Φιλήδονοι μᾶλλον
 5. ἢ Φιλόθεοι ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας,
 τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρηνημένοι καὶ τού-
 6. τους ἀποτρέπου. ἐκ τούτων γὰρ εἰσιν
 οἱ ἐνδύοντες εἰς τὰς οἰκίας, καὶ αἰχμαλω-
 τέουσιν * γυναϊκάρια σεσαρευμένα ἀμαρ-
 τίας, ἀγόμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις·
 7. πάντοτε μαιθάνοντα, καὶ μηδέποτε εἰς
 ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα.
 8. ὃν τρόπον δὲ ἰανῆς καὶ ἰαμβρῆς ἀντέση-
 σαν

5. τούτους] τοὺς τοιούτους. E. Chryf. VII, 288.

6. αἰχμαλωτέουσιν] αἰχμαλωτίζουσιν. E. Chryf. XI, 699. c. 707. e. f. V, 352. In contrarium 2. Cor. 10, 5. variarum lectionum fabricatores intulerunt αἰχμαλωτέουσιν. Ita lectiones de loco in locum transportant.

τὰ γυναϊκάρια] τὰ —.

ἐπιθυμίαις] † καὶ ἠδοναῖς. E. Chryf. XI, 699. c. omittit tamen 707. e. 708. a. Habet et omittit Theodoret. 688. Ex his Codd. nullus agnoscit.

8. ἰαμβρῆς] Ita omnes omnino mei. Pro more suo hoc videtur mutasse Origenes in μαμβρῆς. Multoties iam enim a me monitum est, eum plerumque, partim propter ineptas allegorias, partim propter ineptas etymologias suas, pervertere nomina propria. Eum sequitur Hieronymus, imitator eius, ut verbis Horatii utar, *servum pecus*. Ἰανῆς et ἰαμβρῆς appellantur etiam ab Euseb. Praepar. Evang. p. 411. d. ex Numenio.

σαν μωυσεϊ, ὅτω καὶ οὗτοι αἰθίζανται
τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι τὸν
νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίσιν. ἀλλ' οὗθ'
προκόψουσιν ἐπὶ πλεῖον· ἢ γὰρ ἀνοιοὶ
αὐτῶν ἐκδηλὸς ἔσται πᾶσιν, ὡς καὶ ἡ
ἐκείνων ἐγένετο. [Τέλος.]

Τέλος τοῦ
καββάτου.

Z. προτροπὴ τῆς ἑαυτοῦ μιμήσεως ἐξ ἐναντίου τοῖς
φάυλοις, ἐν ὑπακοῇ Θεοῦ.

σὺ δὲ [Ἀρχή.] παρηκολούθηκός μου τῇ 10. 5.
διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγαθῇ, τῇ προθέσει, τῇ
πίσει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ
ὑπομειῇ, τοῖς διαγμοῖς, τοῖς παθήμα- 11.
σιν, διὰ μοι ἐγένετο ἐν ἀντιοχείᾳ, ἐν
ἰκονίᾳ, ἐν λύσσοις· οἷους διαγμούς ὑπή-
νεγκας, καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ
κύριος.

III, 10. 5. κυριακῇ λγ. τοῦ τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου.
λέγεται καὶ εἰς τὴν ἀγίαν Θέκλην· τέκνον τιμώθει,
παρηκολούθηκός μου.

αἰθίζανται] Ita, sed et ἀντιθέσονται, Chryf. XI,
708. c. ἀντιθέσονται etiam III, 508.

II. ὑπήνεγκας] ὑπέμεινα. E. Chryf. XI, 709. c. bis,
721. d. Vulgatum habet quidem Ath. I, 263, sed
post κύριος addit: καὶ ῥύσεται. Ut ergo ex in-
numerabilibus exemplis, in hac ipsa editione no-
tis, du itur, Patres inter se concordant, quis sit
falsiorum princeps. Atque ita ego censeo, qui
Patres divina nocturna manu versari manu. Si
quis tamen in mentem induxerit, οὐκ ἀπὸ φαντα-
σίας,

12. κύριος. καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν χριστῷ ἰησοῦ, διαχθήσονται.
 13. ποιητοὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. σὺ δὲ μένε ἐν ἑῷ ἑμαρτες, καὶ ἐπιστάθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἑμαρτες καὶ

σίκας, sed ex lectione Patrum contra disputare, is sciat, me in thesauris meis ultra mille argumenta habere in promptu. Vide mox.

12. ἰησοῦ] — E. Habet Chryf. XI, 709. c. I, 184. 745. IX, 196. XII, 58. Damasc. II, 268. 430. εὐσεβῶς et ἰησοῦ omittit Cyrill. I, a. 80. Omisso ἰησοῦ, habet εὐσεβῶς. 164. II, 709. b. 712. a. III, 782. 792. Utrumque servat I, g. 108. II, 559. ἔσοι μὲν θέλουσιν εὐσεβῶς ζῆν ἐν χριστῷ διαχθ. Ath. I, 250. Sic, omisso μὲν, 788. Sic, sed: ζῆν εὐσ. 263.

13. γόητες] Wetst. ex D. laudat γόηται. Ex G. poterat laudare, γοηταῖς προκόψουσιν, et ex Latino eiusdem: *seductores proficienti*. Utroque vocabulo Græco locupletari potest Schrevelius *recensionis occidentalis Griesbachianus*. Mox, ἐπὶ χεῖρον, Ath. II, 492.

14. ἐπιστάθης] Unus meorum ἐπιστάθης, isque recentior. Sic accepit interpretes Latini. Atque ita est Chryf. I, 413. c. Eleganter quidem, sed contra Codices. Accedit, quod vel ἐπιστάθης ita accipi potest, id est, ἐν ἑῷ πειθὸς ἐυεθῆς. Chryf. XI, 710. a. ἐπιστάθης, τουτέστιν, ἐπίγειου. Accipit ergo pro ἐπίσταθης. Rufus ἐπιστάθης. IX, 403. Rectius Theophyl. μετὰ πληροφορίας ἑμαρτες, et Theodoret. ὅν τῶν ἀλήθειαν τῆ πείρα μεράθηκας, id est, de quibus tibi firmiter persuasum est.

σίκας] τίνων. E. Schol. Cod. Aug. 6. ὅν παρὰ τοῦ

καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερὰ γράμματα 15.
 εἶπας, τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτη-
 ρίαν, διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Τέλος τῆς
 κυριακῆς
 καὶ τῆς
 ἑγίας.

[Τέλος.] [Ἀρχή.] πᾶσα γραφὴ Θεοῦ 16. Ζ.
 πνευτος καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν,
 πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανάρθωσιν, πρὸς
 παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ· ἵνα ἄρτιος 17.
 ἢ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον
 ἀγαθὸν ἐξηρητισμένος. Διαμαρτύρομαι IV, 1.
 οὖν

III, 16. Ζ. τῆ γ. τῆς κη. ἐβδ. καὶ Σεπτεμβρίου δ. καὶ
 κα. τέκνον τιμόθει, πᾶσα γραφή.

τοῦ τυχόντος ἑμαθες, ἀλλ' ὑπὸ Παύλου. Ergo,
 τίνος.

16. ἔλεγχον] ἐλεγμὸν. E. Vulgatum Chryf. non solum
 XI, 714 sed et I, 413 V, 454. VII, 241. Etiam
 Damasc. II, 269, sed 534. ἐλεγμὸν. v. P.

17. ἄρτιος] In vulg. Lat. perfectus. Inde Wetf. D.
 E. τέλειος. Schol. Cod. Aug. 6. ἄρτιος δὲ, ὁ ἀπὸ
 Ἰσοῦ, καὶ μήτε τοῖς ταπεινοῖς κλοπούμενος, μήτε
 τοῖς χρηστοῖς ἐπαιρούμενος καὶ φυσώμενος, ἀλλ'
 ὡσαύτως ἔχων. Divine Gellertus nollet: im Glücke
 Demuth, Muth in Noth. Ea signa sunt summi
 viri.

ἐξηρητισμένος] Varie vexatum hoc vocabulum.
 Alii ἐξηρητισμένος, alii ἐξηρητισμένος, alii ἀπηρητισμέ-
 νος. Ex Theodoret. p. 691. notatur etiam καταρη-
 τισμένος. Vulgatum constanter Chryf. XI, 714.
 715. III, 275. e. Cyrill. I, 2, 283. ἐξηρητισμένος.
 413. ἐξηρητισμένος. 497. Utilitiora sunt ἀπαρτίζω
 et καταρτίζω, quam ἑξαρτίζω. Hinc correctiones
 et errores scribarum,

ὄν ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ κυρίου
 ἰησοῦ χριστοῦ, τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας
 καὶ νεκροὺς κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ
 2. καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ· κήρυξεν τὸν
 λόγον, ἐπίσηθι εὐκαίρως, ἀκαίρως· ἔλεγ-
 ξον, ἐπιτίμησον, παρακάλεισον ἐν πάσῃ
 μακροθυμίᾳ καὶ διδασχῇ.

Η. περὶ τῶν καινοτομησάντων, οἷς ἀντιτάττει τὸν
 τιμόθεον.

3. ἔσται γὰρ καιρὸς, ὅτε τῆς ὑγιαίνουσας
 διδασκαλίας οὐκ αἰέξοντα· ἀλλὰ κατὰ
 τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας ἐαυτοῖς ἐπισω-
 ρεύσουσι διδασκάλους, κνηθόμενοι τὴν
 4. ἀκοήν· καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν
 ἀκοήν ἀπεσρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους

Η. 5. ἐκτραπήσονται. [Τέλος.] σὺ δὲ [Ἀρχή.] Τέλος τῆς γ.
 νῆφε

IV, 5. Η. κυριακῇ πρὸ τῶν φώτων ἦτοι τῶν ἀγίων
 Θεοφανίων, καὶ ἀνθρώπου ις. εἰς τὴν ἀνακομιδὴν
 τοῦ ἀγίου μανδύλιου τέκνον τιμόθεε, νῆφε ἐν
 πᾶσιν.

IV, 1. καὶ τοῦ κυρίου] τοῦ — τ τοῦ κυρίου — E. v. P.
 Cyrill. V, a. 381. Διαμαρτ. ἐνώπιον — καὶ χριστοῦ
 ἰησοῦ — κρίνειν — νεκροὺς καὶ τὴν. Vide Chryf.
 XI, 714. a. b.

3. κνηθόμενοι] τερπόμενοι. Cod. Vind. 34. apud
 Birch. Vocabulum recensitionis Alexandrinae ex-
 quissimum et rarissimum. Scilicet interpretes
 Graeci explicant τερπόμενοι. Ergo scurra ille ex
 duobus vocabulis unum fecit. Plura huiusmodi
 exempla in hac ipsa editione memoravi. v. Theo-
 doret. 692. Theophyl. 828.

ἦθε ἐν πᾶσι, καιροπάθησον, ἔργον ποιήσον
 ευαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληρο-
 φόρησον.

Θ. περὶ τῆς ἑαυτοῦ μελλούσης ἀναλύσεως ἐν δέξῃ
 αἰωνία.

ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς θ.
 ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφέστηκε. τὸν ἀγῶνα 7.
 τὸν καλὸν ἠγώνισμα, τὸν δρόμον τετέλεκα,
 τὴν πίσιν τετήρηκα. λοιπὸν, ἀπέκειται 8.
 μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης σέφανος, ὃν ἀπο-
 δώσει μοι ὁ κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ
 δίκαιος κριτής· ὁ μόνον δὲ ἐμοὶ, ἀλλὰ
 καὶ πᾶσι, τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν

τίλος τῆς αὐτοῦ. [Τέλος.] [Ἀρχή.] σπούδασον 9. Θ.
 κυριακῆς· ἐλθεῖν πρὸς με ταχέως· δημῶς γάρ 10.
 με

IV, 9. Θ. τῇ δ. τῆς κη. ἐβδ. τίανον τιμῶθει, σπέν-
 δασον ἐλθεῖν.

5. πληροφόρησον] Cliryf. XI, -16. d. explicat, πλήρω-
 σον. Sic et Ischol. Cod. Aug. 6. πλήρωσον, ὃ
 ἐνήρξω. In contrariam partem Pauli graecitas
 vexata est Colass. 4, 12.

6. ἐμῆς ἀναλύσεως] ἀναλύσεώς μου. E. Ath. I, 262.

7.] Ath. II, 62. τὸν καλὸν ἀγῶνα.

8. ὁ κύριος — ἡμέρα] Ablunt Ath. II, 62. Idem 458.
 ὅτι ἐμοὶ δὲ μόνῳ — ἐπιφάνειαν τοῦ κυρίου ἡμῶν
 ἰησοῦ χριστοῦ.

με ἐγκατέλιπον, ἀγαπήσας τὸν ἰὼν αἰῶνα,
καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονίκην· κρήσκις
εἰς γαλατίαν, τίτος εἰς δαλματίαν·

11. λουκάς ἐστὶ μόνος μετ' ἐμοῦ. μάγκον ἀνα-
λαβὼν, ἄγε μετὰ σεαυτοῦ· ἐστὶ γάρ μοι
12. ἔυχρητος εἰς διακονίαν. τυχικὴν δὲ ἀπέ-
13. ψεῖλα εἰς ἔφετον· τὴν Φελόνην, ἣν ἀπέ-
λιπον ἐν τρεῶσι περὶ κέρτω, ἐρχόμενος
Φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα τὰς μαμ-
14. βράνας. αἰλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλά
μοι κακὰ ἐνεδείξατο· ἀποδόχη αὐτῷ ὁ
κύριος

10. ἰὼν] Ita bis, sed semel παρῶτα. Chryf. XI, 720.
a. c. d.

κρήσκις] Alii κρήσκις. Vulgatum l. l. Chryf. sed
IX, 2. ἐρημονίης.

13. Φελόνην] Variè hoc vocabulum vexarunt. Ergò
Φαιλόνην, Φελόνην, Φαιλόνην. Scribendum vide-
tur Φαιλόνην, *paenulam*, quanquam credibile est,
aliquos ita transposuisse litteras. Grammaticus,
quem laudavi in P. interpretatur *χρῆμα*. In Cod.
Aug. 6. exponitur ἔνδυμα, disputatur autem con-
tra eos, qui de libris acceperunt. v. Chryf. XI,
721. a. Sabat. ex Hieron. laudat *lucernam*, quod
oppido ridiculum est. Pauli temporibus nondum
investigabant et conquirebant *recensitates* Gries-
bachianas. Ergo nec *lucernis* opus erat. Quid?
quod nunc etiam, intempesta nocte, sine lucernis
et oculis, conquiruntur. Scribendum erat, *laccer-
nam*, quanquam id ipsum etiam ineptum est.
Lacerna est ἕλας. Fortasse *paenula* h. l. idem
fere notat, quod apud Aeschiaem p. 273. edit.
Reisk. *σφραματιδέσμων*.

14. ἀποδόχη] ἀποδώσει. E. v. P. Chrysofostemus primo
vulga

κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· ἂν καὶ 15.
 σὺ φυλάσσου· λίαν γὰρ ἀνθέστηκε τοῖς
 ἡμετέροις λόγοις. ἐν τῇ πρώτῃ μὲν 16.
 ἀπολογία οὐδεὶς μοι συμπαραγένητο, ἀλλὰ
 πάντες

vulgatum; deinde in explicatione, ἀποδώσει. XI. 721. c. d. ἀποδῶν etiam I, 220. Theodoretus, qui tamen ἀποδῶν habet, addit: πρέξῃσις ἐστίν, οὐκ ἀγά. Scilicet quorundam theologia ethica, quae tamen in scientia Critica in nullo numero est, uti nec dogmatica, non nullos impellebat, ut partim aliam interpretationem, partim adeo aliam lectionem subiicerent. Theophyl. ἀποδῶν, ἀντὶ τοῦ ἀποδώσει. Damasc. II, 270. ἀποδῶν. 351. ἀποδώσει. Ἀποδῶν Oecum. II, 281 b. c. Ἀποδώσει orthodoxus theologus, nec tamen criticus orthodoxus, Athanasius III, 25. Deus politica istam perfidam et diabolicam orthodoxiam moralem, dogmaticam et polemiam, tanquam pellem, avertat a religione christiana, libris sacris et scientia critica. Critica orthodoxia in eo cernitur, ut sis diligens, verax et nullarum partium. Praeclare in hanc rem Luceius, Vir Summus, apud Ciceronem (Epist. ad div. 5, 12.) aiebat, a gratia, (igitur etiam a mendacio,) se non magis affici posse, quam Herculem Xenophonium a voluptate.

15. ἀνθέστηκε] ἀντέστη Ioli A. C. D. F. G. Vulgatum cum reliquis Chryl. XI, 721. VII, 288.

16. συμπαραγένητο] παρέγνητο. E. Vulgatum praeter alios Chryl. XI, 658. c. 721. f. 190. b. bis. 196. b. 212. b. XII, 2. e. Damasc. II, 270. sed 199. παρέστη; ex vers. 17. v. Wetli. Griesb. Scilicet, Codices Ierquilinarii A. C. F. G. 17. 39. defendendi erant. Illi vero ita exhibebant, quod in Latino

πάντες με ἐγκατέλιπον· μὴ αὐτοῖς λογι-
 17. σθεῖν· ὁ δὲ κύριός μοι παρέσθη, καὶ
 ἐνεδυνάματέ με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα
 πληροφρονηθῆ, καὶ ἀκούσῃ πάντα τὰ
 ἔθνη· καὶ ἐρῶσθην ἐκ σώματος λέοντος.
 καὶ

Latino est *affuit*, non vero ex istorum opinione
 et Latinitate, *coaffuit* Recte vero redditum erat,
affuit, nimirum, *in iudicio*.

17. πληροφρονηθῆ] πληρωθῆ. E. v. vers. 5. Ita rursus
 interpretatur Chryl. XI. 722. b. *πληροφρονηθῆ*,
ταυτέσι, *πληρωθῆ*. Coeci sunt, qui corruptiones
 quorundam Codicum ex Chrysostomo non cer-
 nunt. Eos ergo nec *lucerna* (v. vers. 13.) S.
 Hieronymi adiuuare potest. *Πληρωθῆ* exhibent
 F. G. 19. apud Wetst. Apud Westenium aliam
 quoque hic silentium est de Chrysostomo. Item
 apud Griesbachium quos minime miror. Chryso-
 stomum enim legere non solet, nisi ἐν τῇ κυριακῇ
 τοῦ τυφλοῦ, septimana sexta a Paschate.

ἀκούσῃ] ἀκούσῃσι. E. Alii fortuito, alii ad Lat.
audiant, seu, *audirent*. Posterioris generis sunt
 sterquiliniarii A C D. E. F. G. 17. etc. Sine
 ullo dubio ergo hoc probandum erat. Nam nec
 hic est ulla dubitatio de littera Θ et Ο. Nec
 unus, aut tres istorum Codd. ita habent, sed
 maximo convicio ad unum omnes. Etenim iste
 D., ut aiunt, hic *hint*. Accedit Vulgata, Itala,
 Hieronymus, Ambrosialiter etc. Verum Griesba-
 chius p. 161. ne memoratu quidem dignum iudi-
 cavit. Cur vero? Quia isti Codices, eo iudice,
 non nisi in locis dogmaticis auctoritatem habent.

ἐρῶσθην] ἐρῶσατό με. E. Chryl. VII, 385. b.
 XI, 722. c. d. ἐρῶσθην. 225.

καὶ ἔσεται με ὁ κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου 18.
 παηροῦ, καὶ σώσει εἰς τὴν βασιλείαν
 αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς
 αἰῶνας τῶν αἰῶνων. ἀμήν. ἀσπασαί 19.
 πρίσκαν καὶ ἀκύλαν, καὶ τὸν ἀητιφόρου
 ὄμιον. ἕρατος ἔμεινεν ἐν κορήθῃ· τρέφι- 20.
 μον δὲ ἀπέλιπον ἐν μιλήτῳ ἀσθενούντα.
 σπούδασον πρὸ χειμῶνος ἐλθεῖν. ἀσπάζεται 21.
 σε ἔμβουλος, καὶ πούδης, καὶ λῆνος, καὶ
 κλαυδία, καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες. ὁ κύριος 22.
 ἰησοὺς χριστὸς μετὰ τοῦ πνεύματός σου. ἡ
 χάρις μεθ' ὑμῶν. ἀμήν. [Τέλος.]

Πρὸς τιμόθεον δευτέρα τῆς ἐφθασίαν ἐκκλη-
 σίας ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα ἐγράφη
 ἀπὸ ῥώμης, ὅτε ἐκ δευτέρου παρέστη παῦ-
 λος τῷ καίσαρι ῥώμης νέρωνι. σίχων ρσβ.

18. ἔσεται] ἐξόσατο. E. Soli F. G. Fortasse a Lati-
 nilitis, aut a Chryl. decepti, vers. 17. Sed nec
 hoc notavit Griesbachius. Quemlibet ita con-
 temnere posse *recensiones*, a semet ipso inventas?
 v. P.

ἐπουράνιον] Oecum. II, 281. c. 282. c. αἰάνιον.

19. πρίσκαν] πρίσκιλλαν. E. Ita Chryl. XI, 722, f.
 723. a.

H

Π ρ ὀ ς Τ ῖ τ ο ν

Ἐ π ἰ ς ο λ ή .

- A. I. 1. [Ἀρχή.] Παῦλος δούλος Θεοῦ, ἀπόστολος
 δὲ Ἰησοῦ χριστοῦ κατὰ πίσιν ἐκλεκτῶν Θεοῦ,
 καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς κατ' εὐσε-
 2. βειαν· ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν
 ἐπηγγέλατο ὁ ἀφειδῆς Θεὸς πρὸ χρόνων
 3. αἰώνων, ἐφάνερωσε δὲ καιροῖς ἰδίους
 τὸν λόγον αὐτοῦ, ἐν κηρύγματι, ὃ ἐπιτεύ-
 θην ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν
 4. Θεοῦ· τίτω γνήσιω τέκνω κατὰ κοινήν
 πίσιν· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ
 πατρὸς,

I, 1. A. ἀγγούσου κτ. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου τίτου· παῦ-
 λος δούλος Θεοῦ.

I, 4. ἔλεος] καὶ ἔλεος καὶ. E. "Eleos nullus meo-
 rum omittit, nec ex quinque iis, quos postea
 consului. Puerilis ista animadversio Origenis, ex
 interpretatione Rufini, IV, 468. in causa est, cur

H h 2

ἔλεος

πατρὸς, καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ, τοῦ
σωτῆρος ἡμῶν.

A. περὶ διδασκάλων ἐπιτηδείων εἰς διακονίαν καὶ
ἐλεγχοῦ ἀπειθῶν.

τούτου χάριν κατέλιπόν σε ἐν κρήτῃ, ἵνα 5.
τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ, καὶ [Ἄρχή.] B.
κατα-

I. 5. B. τῆ ε. τῆς κη. ἐβδ. τέκνον τίτε, κατάστητον
κατὰ πόλιν.

ἔλεος sublatum sit. Ibi enim est: *gratia et pax.*
Haec animadversio, vel rectius, *παράλογος ἐνερ-
σιλογία καὶ ἀκριτομυθία*, hanc quoque vim apud
nuncianos variatorum lectionum fabricatores habuit,
ut plurimum epistolarum Pauli initia temere cor-
rumperentur. Ex ista anili garrulitate fluxerunt
etiam similes Chrysostomi errores. Nam XI, 550.
d. ad Tim. 1, 2. diserte habet: *διὰ τῶν ἄλλων
ἐπιστολῶν ὑδαμοῦ τὸν ἔλεον προέταξεν, ἀλλ' ἐν-
ταῦθα;* Repetit haec ad h. l. Damasc. II, 258.
Theophyl. 742. Oecum. II, 210. a. Negat ergo,
in ulla alia epistola a principio legi ἔλεος, nisi
in prima ad Timoth. Atqui legitur etiam 2. Tim.
1, 2. Chrysostomus ergo exhibet XI, 729. b. 733.
d. *χάρις καὶ εἰρήνη.* Origeni et Chrysostomo non
solum repugnant Codices omnino omnes, praeter
sterquilinarios C. D. E. F. 17. sed et ceteri inter-
pretes omnes Damasc. II, 271. Theodoret. 699.
Theophyl. 842. et Oecum. II, 288. d. qui diserte
ἔλεος explicant. Apud Birch. ne unus quidem
Codex pro omisso ἔλεος notatur. Καί, loco ἔλεος,
ex illis principibus Codicibus suis in margine in-
teriore ostentat Griesbachius.

5. τούτου χάριν] Alibi Theodoret. διὰ τοῦτο. Idem
in scholio habet ἠλλεῖψαται. v. pag. 700. Pro eo
apud

- καταθήσῃς κατὰ πάλιν πρεσβυτέρους, ὡς
 6. ἐγὼ σοι διαταξάμην· [ὑπέρβα.] εἰ τις ἔστιν ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνὴρ, τέκνα ἔχων πιστὰ, μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας ἢ
 7. ἀνυπότακτα. δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι, ὡς Θεοῦ ἐκείνοιο, μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον, μὴ πάρονον, μὴ
 8. πλήκτιν, μὴ ἀσχροκερδῆ· ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον, ὅσιον,
 9. ἐγκρατῆ· ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδασχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ἦ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαίνουσῃ, καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν.

Β. κατὰ τῶν φερικῶς καθάρσεις πρεσβυτέρων, καὶ ὑπὲρ πνευματικῆς ἀρετῆς.

10. εἰτι γὰρ πολλοὶ καὶ ἀνυπότακτοι, μεταιο-
 λόγοι καὶ φρεναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ
 11. περιτομῆς· οὓς δεῖ ἐπιτομίζειν· εἰτινες ὅλους

apud Oecum. in schol. est ἔλλειφθέντα II, 289. c. Orig. III, 645. τοῦτο (vitiose.) χάριν ἀπέλειπον ad ἔχων πιστὰ.

πρεσβυτέρους] Sic, sed alibi πρεσβυτέριον. Theodoret. 700.

9. καὶ παρακαλεῖν] Ita Codd. apud Basil. II, 376. In edit. abest καὶ. Mox ibi, ἐν τῇ ὑγιαίν. διδασκ.

10. πολλοὶ καὶ] καὶ — A. Aliqui illud καὶ post ἀνυπότακτοι habent.

ὅλους ὅλους ἀνατρέπουσι, διδάσκοντες, ἃ
 μὴ δεῖ, αἰσχεῶς κέρδιος χάριν. εἶπέ τις 12.
 ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐτῶν προφήτης· κηῖτες
 αἰεὶ ψεύται, κακοὶ Σημίται, γαστέρες ἀργαί.
 ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής· δι' ἣν 13.
 αἰτίαν ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως, ἵνα
 ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίσει· μὴ προσέχον· 14.
 τες Ἰουδαίκοις μύθοις, καὶ ἐντολαῖς ἀν-
 θρώπων, ἀποστρεφόμενων τὴν ἀλήθειαν.
 [Ἐρχή.] πάντα μὲν καθαρὰ τοῖς καθα- 15. Γ.
 ροῖς· τοῖς δὲ μεμιασμένοις καὶ ἀπίστοις
 οὐδὲν καθαρὸν, ἀλλὰ μεμιάνεται αὐτῶν
 καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις. Θεὸν ὁμολο- 16.
 γοῦσιν εἰδέσθαι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρεοῦνται,
 βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς, καὶ πρὸς
 πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.

Γ. παρανόσεις, ἃς δεῖ παρανεῖν καθ' ἡλικίαν
 ἐκείνοις.

Σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγιαίνουσῃ II, 1.

Τίλος τῆς ε. διδακτικῆς· [Τέλος.] πρεσβύτας νηφα- 2.
 λίους ἔπει, σεμνοὺς, σώφροντας, ὑγιαίνον-
 τας.

I, 15. Γ. τῇ ε. τῆς κη. ἐβδ. τίονον τίτε, πάντα
 καθαρά.

15. μεμιασμένοις] Codices permulti, μεμιασμένοις.
 Sic etiam editum apud Chryl. XI, 746. e. 747. c.
 ut φαίνο, πέφραται. Vultur autem in hoc verbo
 utrumque obtinuisse, cum utrumque in Codd. re-
 periat. De Codice a. vide P.

II, 2. νηφαλίους] Alii νηφαλίους, alii νηφαλαίους, ut
 I. Tim: 3, 2. II.

τας τῆ πίσει, τῆ ἀγάπῃ, τῆ ὑπομονῇ.
 3. πρεσβυτίδους ἀσαύτως ἐν κατατήματι ἱερο-
 πρεπεῖς, μὴ διαβόλους, μὴ ἔνω πολλῶ
 4. δεδουλωμένας, καλοδιδασκαλάς, ἵνα
 σωφρονίζωσι τὰς νέας, Φιλάνδρους ἴκται,
 5. Φιλοτέκνους, σάφρονας, ἀγνάς, ἰκου-
 ροὺς, ἀγαθαίς, ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις
 ἀνδράσιν, ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ
 βλασφη-

5. *δικουρῶς*] Vitiose et inepte exhibent *δικουρῶς*.
 A. C. D. E. F. G. Id ergo Griesbachius, viz
 Graece Doctissimus, probavit, solum tamen in in-
 teriore margine, tametsi isti lex Codices, qui apud
 eum principes sunt, in hoc consentiant, sine ulla
 litterarum vel confusione, vel dubitatione. Birch.
 in nullo invenit. Ego in uno Monachienfi 21.
 qui in epistolis Paulinis in aliis etiam vocabulis
 similiter aberrat. Scribae istorum sex Codicum
 barbari erant, quibus ignotum erat *δικουρῶς*. *δι-
 κουρῶς* et *δικουρῆν* memorantur, ut propriae ho-
 neliarum feminarum, matronarumque virtutes. In
 Lexico inedito, praeter glossam, iam in P. me-
 moratam, est etiam: *δικουρῶς ὁ φρονιζῶν* (re-
 ctius, ἢ *φρονιζουσα*.) τοῦ οἴκου. Hoc expressit
 interpres Lat. *domus curam habentes*. Ceteri
 Latinistae apud Sabat. reddunt: *domum custo-
 dientes, habentes domus diligentiam, domum
 curantes*, quae omnia exprimunt *δικουρῶς*, non
δικουρῆν. Chrysolomus non solum interpretatur
 XI, 751. d. coll. 763. c. sed et, ut virtutem mu-
 liebrem, laudat *δικουρῆν*. I, 258. d. XII, 350. e.
 Huc etiam videtur respicere Clem. Alex. 443. c.
 Ut praetermittam scriptores Gracos alios, Aelian.
 Hist. Anim. I, 15. laud inficete de merulis femi-
 nis ita habet: μένουσιν ἐνδῶν, καὶ τὸ τῆς δικου-
 ρῆας φυλάττουσι σῆμα.

βλασφημῆται. τοὺς νεωτέρους ἀπαύ-6.
 τως παρακάλει σωφρονεῖν, περὶ πάν-7.
 τα σεαυτὸν παρεχόμενος τύπον καλῶν
 ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀδιαφορίαν,
 σεμνότητα, * ἀφθαρσίαν, λόγον ὑγιᾶ, 8.
 ἀκα-

7. ἀδιαφορίαν, σεμνότητα] † ἀφθαρσίαν. Ita postea etiam in quinque reperi, in uno tamen deest littera ultima ν. Haec est etiam lectio plurimorum apud Westf. et duorum apud Birch. Sed vocabulum ἀδιαφορίαν tam scribae, quam interpretes mire vexarunt. Eius rei causam arbitror esse similitudinem vocabulorum ἀδιαφορίας et ἀφθαρσίας, quam volebant ferre. Nam ἀφθορος et ἀφθαρτος sunt similia. Duplicem ergo medelam adhibebant. Alii ἀφθαρσίαν prorsus excludebant. Alii, hoc servato, mutabant ἀδιαφορίαν. Igitur alii exhibent ἀφθορίαν, quod tamen eodem redit. Ἀγνείαν paucorum est, huc translatum ex 1. Tim. 4, 12. Alii ἀδιαφορίαν, alii ἀφθονίαν exhibent. Ex his duobus prius videtur firmare ἀδιαφορίαν, posterior ἀφθορίαν. Certe enim ex ἀφθορία facillime fit ἀφθονία, quod ν. et ρ. in Codicibus propter similitudinem formae saepissime confunduntur. Chryf. XI, 752. c sine interpretatione recitat, ἀδιαφορίαν, σεμνότητα, omisso ἀφθαρσίαν. Sed Codex Mofq. 6. (non σ.) exhibet etiam ἀφθαρσίαν. In eodem volumine Chryf. 185 f. 186 a. vehementer se torquet in interpretando Ephes. 6., 24. ἐν ἀφθαρσίᾳ. Ergo hic quoque clam se subtrahit. In ista interpretatione autem est: ἐν ἀφθαρσίᾳ, ἥτοι ἐν κοσμιότητι, ἢ ὑπὲρ τῶν ἀφθάρτων· οἷον, μὴ ἐν πλεῦται, μηδὲ ἐν δόξῃ, ἀλλ' ἐν ἐκείνοις τοῖς ἀφθάρτοις. Τὸ ἐν, διὰ ἐστὶ. διὰ ἀφθαρσίας, φησὶ, τουτέστι, δι' ἀρετῆς. πᾶσα γὰρ ἀμαρτία, φθορά, καὶ κατάπτει-
 τιν

τὴν παρθένον φθείρεσθαι λέγομεν, οὕτω καὶ τὴν
 ψυχὴν. διὰ τοῦτο παῦλος ἔλεγε· μήπως φθαρή
 τὰ νοήματα ὑμῶν. καὶ πάλιν ἄλλαχού· ἐν τῇ
 διδασκαλίᾳ ἀδιαφορίαν, φησίν. Ergo probat
 ἀδιαφορίαν hoc loco. Tota vero haec interpre-
 tatio homiletica est et indigna Chrysofomo.
 Miretur vero aliquis, cur non ex hoc loco repe-
 tierit potius ἀφθαρσίαν. Forte ergo ita hic ex-
 cludit ἀφθαρσίαν; Neutiquam, sed nolebat idem
 per idem, nec obscurum per aequè obscurum in-
 terpretari. Cum hic locus unus sit ex impedi-
 tissimis, operae pretium videtur, examinare inter-
 pretes, si quid expediant. Auctore ergo Chryso-
 stomo l. l. ἀδιαφορία et ἀφθαρσία sunt syno-
 nyma. Ita ergo excludendum esset ἀφθαρσία.
 Ex Theodoreto nihil proficimus. Sine interpre-
 tatione enim ista ἀδιαφθ. σημ. et ἀφθαρ. recitat.
 Ex uno tamen Cod. eius notatur pro primo voca-
 bulo ἀδιαφορίαν. Damasc. in edito sine explica-
 tione exhibet, ἀφθορίαν, σεμνότητα. Contra est
 Damasc. Cod. Mosq. qui istis addit ἀφθαρσίαν.
 Ἀφθορίαν autem in neutro probandum videtur,
 quod Chryf. diferte habet ἀδιαφορίαν. Accedit
 Theophyl. qui sine ullo dubio explicat ἀδιαφθα-
 ρίαν. Consentiant in hoc vocabulo omnes eius
 Codices, praeter d. qui ἀδιαφορίαν σεμνότητος
 habet. Ergo saltem prius per eum consistit. De
 interpretatione τοῦ σεμνότητα non est, quod quaeramus.
 ἀφθαρσίαν in interpretatione profus omit-
 tit, nec nisi in Aug. 8. hoc reperitur. Oecume-
 nius editus h. l. in textu non potest corruptus
 esse. Erasmio. Habet enim: ἀδιαφορίαν,
 σεμνότητα, ἀφθαρσίαν. Postremum editiones
 Erasmi non agnoscunt, tamen ipse dicat: *Gracci*
 (qui? Haud dubie Cod. Oecum.) *sic habent:*
ἀδιαφθ. σημ. ἀφθαρσίαν. Idem, quod obiter
 noto, ait: *in non nullis codicibus (quibus?)*
additur ἀδιαφθαρσίαν, cum praecesserit ἀδιαφθο-
ρίαν. Nimirum, loco ἀφθαρσίαν. Lectionem
 editam Oecumenii firmant etiam mei Oecum.

Codd.

Codd. n. et Aug. 6. Sed scholia eius videamus. In his praeter *σεμνότητα* habet solum: *ἀφθορίαν, τουτέστι, κοινότητα καὶ ἕιον ἀτυφότητα*. Sed haec interpretatio nullo modo convenit τῷ *ἀφθορίαν*, nec τῷ *ἀδιαφορίαν*. In Codice igitur August. est duplex scholium. Alterum: *τὴν μὲν ἀδιαφορίαν, ἐπὶ τοῦ νοῦ ἔλαβι*. (id est, *de mente, de sententia doctrinae accepit.*) τὸ δὲ τῆς *σεμνότητος*, ἐπὶ τοῦ ἔργου. Alterum: *ἢ αἰπὸ κοινοῦ, τὸ παρεχόμενος ἐν τῇ διδασκαλίᾳ παρεχόμενος* (Hoc ergo ex primo membro repetit.) *ἀφθορίαν*, (Sic.) *ἦτοι κοινότητα, καὶ ἕιον ἀτυφότητα*. Ἀφθορίαν explicari posse *κοινότητα*, nemo dubitat. Qui enim sua cum aliis ἀφθότως communicat, is recte dicitur *κοινὸς, κοινωνικός*. Ἀτυφός, quoque dici possit, quatenus humiliores etiam liberaliter docet. Id tamen paullo altius repetitum videtur. Addo ergo scholium Cod. a. ad *ἀδιαφορίαν*: *γράφεται καὶ, ἀδιαφορίαν, τουτέστι, ἀτυφίαν, ἵνα μὴ ἀρχοντικῶς, ὡς ἰσοτελέσει διαλέγεται, ἀλλ' ἡπίως, ὡς τέκνους*. Verum haec quoque interpretatio tortuosa et violenta videtur, cum *ἀδιαφορία* hoc loco sit potius, *ἰσότης, ἀπλότης, ταυτότης καὶ τὸ παντὶ καιρῷ ἀπανταχοῦ πάντας ἀδιαφόρως καὶ ὁμοίως, καὶ συμφάνως διδάσκειν*. Sed unde ἀφθορία; Haud dubie, ut dixi, ex confusione cum ἀφθορία. Quid vero eveniet τῷ ἀφθορίαν; Scilicet auctoritate Codd. consistet, tametsi interpretes, qui, quomodo explicarent, non inveniebant, id excluderint. Chrysostomi in ea interpretando tergiversationem supra vidimus. Huius ergo exemplo ceteri cavebant sibi. Audiamus recentiores criticos: Erasmi lepida animadversio haec est: *ἀδιαφορίαν Hieronymus torquet ad virginitatem*. Hieronymi verba sunt: *incorruptio proprio virginitatem sonat*. In mentem veniebat illa de Polyphemo Virgil. Aen. 3, 669. *ad sonitum vocis vestigia torsit S. Hieronymus*. *Virginitas*, venit ex superiori scholio Chrysostomi, ex

ἀκατάγνωστον, ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐν-
τραπῆ,

vocabulo τὴν παρθεῖον. Ita enim alter alterum imitatur et exscribit. Beza: *in veteribus aliquibus* (quot? quibus?) *græcis codicibus additur, ἀφθασίαν, quod mihi videtur redundare, et ex margine irrepisse, quum illic* (Ergone in margine legebatur, et adscriptum erat in tuis Codicibus vocabulo ἀδιαφθορίαν;) *esset annotatum pro ἀδιαφθορίαν. Pro quo non nulli* (qui?) *rursus legerunt, δι' ἀφθορίαν, per integritatem.* Stephanus in edit. maiori 1550. edidit: ἀδιαφθορίαν, σιμωότητα, ἀφθασίαν, sine ulla varietatis nota. Liechium ergo, qui tamen hanc editionem cum Codd. contulit, nec hic, nec in aliis locis pluribus intelligere potui. Nam et hic ita habet: *Addit ἀφθασίαν.* Vat. 1210. Haun. 1. Atqui id in textu Stephani legitur pag. 119. Nec aliter reperio in edit. Steph. 1546. pag. 211. Griesbachius pag. 163. nota *f.* = id est, *omittunt Patres Græci et Latini.* Interrogo, qui? Respondit Lucifer, Hieron. Hilar. Augustin. Ambrosiaster, Chromat. Gildas. Addere licebit Irenaeum et omnino omnes, qui hunc totum locum prorsus non recitant. Vulgata et sic dicta Itala haud dubie, ut in aliis locis, omiserunt, quod Chrysostomus id aut prorsus omisit, aut certe non interpretatus est. Ex Vulgata pendent A. C. D. F. G. Codex G. habet: Αφθασίαν. Σιμωότητα, et in Latino: *integritatem aut integritate castitatem aut castitate.* Ergo huius Latina repugnant Græcis. Paullus pro more suo plura hic invicem iunxit. Ergo etiam similia ἀδιαφθορίαν, ἀφθασίαν. Quid? quod nec λόγον ὑγιῆ ab illis differt. Reddo interim: *doctrinam profiteri sanctam, cum gravitate et incorrupta* (integritate) *constantia, ut sana sit et irreprehensa, ut eam ipsi adversarii vercantur, cum nihil in ea offendant, quod possint vertere crimini.*

τραπῆ, μηδὲν ἔχων περὶ * ἡμῶν λέγειν
Φαῦλον.

Δ. περὶ δούλων, ὡς ἂν καὶ αὐτοὶ τῆς χριστοῦ χάριτος
ἀξίως δουλεύουσιν.

δούλους ἰδίῳι δεσπόταισ ὑποτάσσεσθαι, 9.
ἐν πᾶσιν εὐαρέστους εἶναι, μὴ ἀντιλέγον-
τας· μὴ νουφριζομένους, ἀλλὰ πίπειν 10.
πᾶσαν ἐνδεικνυμένους ἀγαθὴν· ἵνα τὴν
διδασκαλίαν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ

Τέλος τῆς σ. κοσμῶσιν ἐν πᾶσιν. [Τέλος.] [Ἄρχή.] 11. Δ.
ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος
πᾶσιν ἀνθρώποις· παιδέουσα ἡμᾶς, ἵνα 12.
ἀρησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμι-
κὰς ἐπιθυμίας, σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ
εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι. προσ- 13.
δεχόμε-

II, 11. Δ. ἰαννουαρίου σ. τὰ ἅγια θεοφάνια. τέκνον
τίτε, ἐπεφάνη ἡ χάρις.

8. περὶ ὑμῶν] περὶ ἡμῶν. Ita postea in quinque
reperi. Habent tamea alii ante, alii post
λέγειν.

11.] Hunc locum non solum tractat Chrys. XI, 757.
seqq. sed et I, 483. 518. 648. II, 369. III, 774.
V, 327. VII, 575. VIII, 30. XI, 235. et Cyrill.
V, a. 298. 745. V, c. 186. V, d. 75. bis. Clem.
Alex. pag. 6. Theodoret. tum alibi, tum ad epist.
ad Corinth. p. 215. a. vers. 11. ad fin. 13. habet
etiam Ath. II, 353. sine varietate. Versum 13. et
partem 14. refert ibid. 13. v. P.

δεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα, καὶ ἐπι-
 φάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ
 14. σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὃς ἔδωκεν
 ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώσῃται ἡμᾶς
 ἀπὸ πάσης ἀνομίας, καὶ καθαρῶσιν ἑαυ-
 τῶν λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων.
 [Ἵπέρβα.]

Ἵπέρβα τῶν
 φάτων.

E. περὶ ἀρχόντων ὑπακοῆς προποῦσης τῇ ἐπιεικείᾳ τοῦ
 Χριστοῦ.

15. ταῦτα λάλει, καὶ παρακάλει, καὶ ἔλεγχε
 μετὰ πάσης ἐπιταγῆς. [Ἄρξου.] μηδεὶς Ἄρξου τοῦ
 III, 1. σου περιφρονεῖτω. Ἵπομίμησκε αὐτοὺς ἀποστόλου.
 ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις ὑποτάσσασθαι,
 πειθαρχεῖν, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν
 2. εἰνοῦσιν εἶναι· μηδένα βλασφημεῖν,
 ἀμάχους

13.] Attingit Basil. I, 92. 294. Semel ergo habet κατα-
 τὴν ἐπιφάνειαν, semel ἀπειδεχόμεθα. Sine varie-
 tate Ath. I, 730.

14. ζηλωτὴν] καὶ ζηλωτὴν. E. Ath. I, 731.

15. περιφρονεῖτω] καταφρονεῖτω. E. Ita istud explicat
 Chryl. in Cod. Mosq. XI, 760. repetit ibid. 693. f.
 ubi tamen ipse καταφρονεῖτω habet. Sic etiam
 explicant Theodoret. Oecum. Theophyl. Dama-
 scenus vulgatum habet etiam II, 272. 511. 650.
 v. P.

III, 1. ὑπομίμησκε] Chryl. XI, 760. b. ἀλλὰ ὑπε-
 μίμησκε.

αἰμάχους εἶναι, ἐπεικεῖς, πᾶσαν ἐνδεικνυ-
 μένους πραότητα πρὸς πάντας ἀνθρώπους.

^{Ἰπέριβα τοῦ} ^{ἁποστόλου.} *[Ἰπέριβα.]* ἡμεν γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς 3.

ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δουλεύον-
 τες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις, ἐν
 κακίᾳ καὶ φθόρῳ διάγοντες, συνητοί,

^{Ἄρξου τῶν} ^{φύτων.} *[Ἄρξου.]* ὅτε δὲ 4.
 ἡ χρηστότης καὶ ἡ Φιλανθρωπία ἐπιφάνη

τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, οὐκ ἐξ ἔργων 5.

τῶν ἐν δικαιοσίῃ, ἀν ἐποιήσαμεν ἡμεῖς,
 ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτοῦ ἔλεον ἔσωσεν ἡμᾶς,
 διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας, καὶ ἀνακαι-
 νώσεως πνεύματος ἁγίου· οὗ ἐξέχεεν ἐφ' 6.

ἡμᾶς πλουσίως, διὰ ἰησοῦ χριστοῦ, τοῦ
 σωτῆρος ἡμῶν· ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκεί- 7.

του

2. ἐνδεικνυμένους] ἐπιδεικνυμένους. E. Oecum. II,
 297. a.

4.] Ath. II, 479. ὅτε δὲ ἐπιφάνη ἡ χάρις τοῦ σωτῆρος
 ἡμῶν Θεοῦ οὐκ ἐξ. — τὸ αὐτοῦ ἔλεος — vers. 6.
 χριστοῦ τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος ἡμῶν. Idem ibid.
 443. ὅτε γὰρ ἐπιφάνη ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ τοῦ σωτῆ-
 ρος ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων, ἀν ἐποι. ἡμεῖς ἐπὶ τῆς
 γῆς, ἀλλὰ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγενή-
 σασ ἡμᾶς διὰ λουτροῦ — διὰ ἰησοῦ χριστοῦ. Et,
 451. τὸ πολὺ ἔλεος αὐτοῦ ἀναγενήσας ἡμᾶς διὰ
 λουτροῦ — ἀνακαινίσεως. Clem. Alex. p. 3. a.
 vers. 3. ad 5 ita: ἡμεν γὰρ ἡμεν ποτε — ἡδοναῖς
 καὶ ἐπιθυμίαις — ἀ ἐποιήσαμεν — τὸ αὐτοῦ ἔλεος
 ἔσωσεν ἡμᾶς.

5. τὸν — ἔλεον] τὸ — ἔλεος. E. Ath. I, 536,

νου χάριτι, κληρονόμοι γενώμεθα κατ'
 Ε. 8. ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου. [Τέλος.] [Ἀρχή.] Τέλος τῶν
 πιστῶν ὁ λόγος· καὶ περὶ τούτων βούλευμαί φάτων.
 σε διαβεβαιούσθαι, ἵνα φροντίζασι καλῶν
 ἔργων πράσασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ θεῷ·
 ταῦτά ἐστι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς
 9. αἰθερώπαις. μαρὰς δὲ ζητήσεις, καὶ
 γενεαλογίας καὶ ἔρεις, καὶ μάχαις νομι-
 καῖς περιήσασο· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ
 μάταιοι.

3. παραίνεσις περὶ τοῦ ἐκκλίπειν τοὺς ἐριστικούς
 ζητητάς.

10. αἰρετικὸν ἀνθρώπον μετὰ μίαν καὶ δευτέ-

11. ραν νοθεσίαν παραιτοῦ· εἰδώς, ὅτι
 ἐξέστρα-

III, 8. Ε. εἰς τὴν ἁγίαν ε. σύνοδον [ἐν ἄλλῃ κυριακῇ τῶν
 ἀλλακτῶν τῆς ε. συνόδου· ἐν ἄλλοις· κυριακῇ γ.
 μετὰ τὴν ε. ἰουλίου. καὶ εἰς τὸν ἅγιον ἀθανάσιον
 καὶ κύριλλον.] τέκνον εἴτε, πιστὸς ὁ λόγος.

7. γενώμεθα] Chryf. XI, 761. c. 763. e. γενηθῶμεν.
 Ath. I, 536. κατ' ἐλπίδα γενηθῶμεν. Codices
 Theodoreti inter γενώμεθα et γενώμεθα dissen-
 tiunt. γενηθῶμεν in nullo reperi, nec Birch. Ta-
 men id ex Chrysolotomo explicati sunt A. C. F. G.
 17. 31.

10. μετὰ — παραιτοῦ] Chryf. XI, 765. 766. a. μετὰ
 μίαν νοθεσίαν καὶ δευτέραν παραιτοῦ. X, 717. a.
 μετὰ πρώτην καὶ δευτέραν νοθεσίαν παραιτοῦ.
 Vulgatum VII, 288. XI, 648. μετὰ μίαν ἢ δι-
 πτέραν νοθεσίαν παραιτοῦ. Vulgatum Cyrill. I, a.
 486. II, 493. Ath. I, 728. 733.

ἐξέτραπται ὁ τοιοῦτος, καὶ ἀμαρτάνει, ὡν
 αὐτοκατάκριτος. [Ἄρξου.] ὅταν πύμψω 12.

Ἄρξου τοῦ
 ἀποστόλου.

ἀρτεμῶν πρὸς σε ἢ τυχικόν, σπούδασαν
 εἰσελθεῖν πρὸς με εἰς νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ
 κένεργα παραχειμάσαι. ζηνῶν τὸν νομι- 13.
 κὸν καὶ ἀπολλῶ σπουδαίως περιπεμφθῆναι,

Ἰπέρβα ἐν
 τισιν.

ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπη. [Ἰπέρβα.]
 μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροὶ καλῶν 14.
 ἔργων πείρασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας
 χρείας, ἵνα μὴ ᾖσιν ἀκαρποὶ. ἀσπάζον- 15.

Ἄρξου ἐν
 τισιν.

τάχ' σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. [Ἄρξου.]
 ἀσπασαίτω τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει.

Τέλος τοῦ
 ἀποστόλου

ἢ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν. [Τέλος.]

καὶ τῆς
 συνόδου.

Πρὸς τίτον τῆς κρητῶν ἐκκλησίας πρῶτον
 ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα ἐγράφη ἀπὸ
 νικοπίλεως τῆς μακεδονίας. σίχων 53.

H

Π ρ ὸ ς Φ ι λ ῆ μ ο ν α

Ἐ π ι σ ο λ ῆ .

Α. 1. [Ἄρχή.] Παῦλος, δέσμιος χριστοῦ ἰησοῦ,
 καὶ τιμᾶθεος ὁ ἀδελφός, Φιλήμονι, τῷ
 2. ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν, καὶ
 ἀπφία τῇ ἀγαπητῇ, καὶ ἀρχίππῳ, τῷ
 συστρατιώτῃ ἡμῶν, καὶ τῇ κατ' οἶκόν σου
 ἐκκλη-

1. A. νοεμβρίου κβ. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Φιλήμονος·
 [ἐν ἄλλοις· φεβρουαρίου ιε. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου
 ὀνησίμου. Ἔτι δέ, ἐν ἄλλοις ἔλη ἡ ἐπιστολὴ
 ἀναγινώσκεται, ἐν ἄλλοις διακόπτεται, ὡς ἐνταῦθα
 ἐσημειωσάμεθα. ἐν μὲν οὖν τοῖς ἀκριβετέροις εἰς
 τὸν Φιλήμονα ὅλη ἀναγινώσεται· εἰς δὲ τὸν ὀνησί-
 μον διακόπτεται.] παῦλος δέσμιος.

1. χριστοῦ ἰησοῦ] ἰησοῦ χριστοῦ. A. Sic et Chryf. II,
 163. XI, 774. c. sed e. ὁ δέσμιος τοῦ χριστοῦ.

2. ἀγαπητῇ] ἀδελφῇ. E. In nullo reperi. Sed nec
 Birch. Meus tamen a. in marg. notat. Credo,
 ita lectum esse in Chryf. Contra tamen est XI,
 774. et 775. et duo Codd. Chryf. Mosq. α. β.

ἐκκλησία· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ
 Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ.
 Ὑπέρβα. [Ὑπέρβα.]

A. ἔπαινος φιλήμονος καὶ εὐχαριστία περὶ αὐτοῦ.

εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου, πάντοτε μνείαν 4.
 σου ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου,
 ἀκούων σου τὴν ἀγάπην, καὶ τὴν πίσιν, 5.
 ἣν ἔχεις πρὸς τὸν κύριον ἰησοῦν καὶ εἰς
 πάντας τοὺς ἁγίους· ὅπως ἡ κοινωνία 6.
 τῆς πίστεώς σου ἐνεργῆς γένηται ἐπι-
 γνώσει πάντες ἀγαθοῦ, τοῦ ἐν * ἡμῖν εἰς
 χριστὸν ἰησοῦν. χάριν γὰρ ἔχομεν πολ- 7.
 λὴν καὶ παρόκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ σου,
 ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων ἀναπέπαι-
 νται διὰ σοῦ, ἀδελφέ. διὰ πολλὴν ἐν 8.
 χριστῷ παρρησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι τὸ
 ἀνῆκον· διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον παρα- 9.
 καλῶ, τοιοῦτος ὢν, ὡς παῦλος πρεσβύτης,
 υἱὸς δὲ καὶ δέσμιος ἰησοῦ χριστοῦ.

B.

9. ἐν ὑμῖν] ἐν ἡμῖν. Cyril. XI, 779. a. e. ὑμῖν, ex
 quo investum arbitror. Postea in quatuor inveni
 ἡμῖν. Ex quatuor notat etiam Birch. ἡμῖν Theo-
 doret. 713. Item Damasc. Oecum. II, 305. bis
 ἡμῖν semel vitiose ὑμῖν. Theophyl. in textu et
 in schol. ὑμῖν.

παντὸς] † ἔργου. E.

7. χάριν] χαράν. E. v. P. Ex quinque, quos postea
 vidi, unus solum habet χαράν.

ἔχομεν] ἔσχοι. E. Theodoret.

Β. σύσασις ἀνηπίμου Φυγάδος δικέτου, καὶ παράκλησις ὑπὲρ αὐτοῦ, σωθέντος διὰ πίστεως.

10. [Ἄρξου.] παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ Ἄρξου.
 τέκνου, ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσμοῖς μου,
 11. ἀνήσιμόν· τὸν πῦτέ σοι ἄχρηστον, νυνὶ
 δέ σοι καὶ ἐμοὶ εὐχρηστον, ὃν ἀνέπεμψα·
 12. σὺ δὲ αὐτὸν, τουτέστι, τὰ ἐμὰ σπλάγχχια,
 13. προσλαβοῦ· ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς
 ἐμαυτὸν κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ διακονῆ
 μοι ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου·
 14. χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέλησα
 ποιῆσαι· ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ
 ἀγαθόν σου ᾖ, ἀλλὰ κατὰ ἐκούσιον.
 15. τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς
 16. ἄραν, ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς· οὐκέτι
 ὡς δοῦλον, ἀλλ' ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν
 ἀγαπητόν, μάλιστα ἐμοί, πόσω δὲ μᾶλλον
 17. σοι καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν κυρίῳ; εἰ οὖν
 ἐμὲ ἔχεις κοινωνόν, προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς
 18. ἐμέ. εἰ δὲ τι ἠδίκησέ σε, ἢ ὀφείλει,
 19. τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγει. [Ἰπέρβα] ἐγὼ Ἰπέρβα.
 παῦλος

11. ἀνέπεμψα] Chryf. XI, 781. c. ἐπεμψα. Ita ex
 meis duo Codd. Chryf. et Oecum. Aug. 6.

17. ἐμὲ] με.

18. ἐλλόγει:] Id est, λογίζου. Codices sterquiliniarii,
 telie Wetstenio, magno convicio, ἐνλόγα, nomi-
 natim A. C. D. F. G. 17. 31. qui sunt ante-
 lignani *recensionis* Alexandrinae et occidentalis.

παῦλος ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ, ἐγὼ ἀπο-
 τίσω· ἵνα μὴ λέγω σοι, ὅτι καὶ σεαυτὸν
 μοι προσοφείλεις. γὰρ, ἀδελφέ, ἐγὼ 20.
 σου ὀναίμην ἐν κυρίῳ· ἀνάπαυσόν μου τὰ
 σπλάγχχνα ἐν κυρίῳ. πεποιθὼς τῇ ὑπά- 21.
 κοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰδὼς, ὅτι καὶ ὑπὲρ,
 θ' λέγω, ποιήσεις. ἀμα δὲ καὶ ἐτοίμαζέ 22.
 μοι ξενίαν· ἐλπίζω γάρ, ὅτι διὰ τῶν πρесо-
 ευχῶν ὑμῶν χαρισθήσομαι ὑμῖν. ἀσπά- 23.
 ζοντάί σε ἐπαφραῖς, ὁ συναιχμαλώτός μου
 ἐν

Ego id, ut credibile est, in nullo meorum reperi.
 Quia immo nec Birch. Cum vero evoluo Alex-
 andr. et Boern. in Woidii et mea editione, repe-
 rio ελλογξ, quod tamen aequè stultum est. Scili-
 cet, quod in Vulgata Latina non est *imputis* aut
imputi per e aut i. sed *imputa*, per litteram a.
 In aliis fortasse erit etiam *inputa*, per n. Mira-
 culo autem simile est, quod illi Codices toties,
 etiam in vitiis grammaticis, consentiunt. Gries-
 bachius hoc loco, ut ipse loqui solet, *hiat* pag.
 166. Tantum ergo ipse tribuit suis suarum *recen-
 sionum* propugnatoribus. Oportebat eum hoc
 sine ulla dubitatione et deliberatione probare, uti
 supra Philipp. 2, 3. *παράβολευσάμενος*. pag. 122.
 Ex eodem enim fonte utrumque promanavit. Re-
 periebant enim barbarum istud *parabOlatius est*.
 Ergo scribebant barbarum ac proflus inutilitatum
 istud *παράβολευσάμενος*. Pudet contra tot pueri-
 les errores disputare.

20. κυρίῳ posterior] χειρῶ. E. Ex Chryf. XI, 787. a.
 23. ἀσπάζονται] ἀσπάζεται. E. Ex Chryf. XI, 787. d.
 Post finem huius epistolae in Cod. Boerner. fol.

24. ἐν χριστῷ ἰησοῦ, μάρκος, ἀρίσταρχος,

25. δαμασκ, λουκᾶς, οἱ συνεργοί μου. [Ἄρξου.] Ἄρξου.

ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ
τοῦ πνεύματος ὑμῶν. ἀμήν. [Τέλος.]

Τέλος τοῦ
ἀποστόλου.

Πρὸς Φιλήμονα ἐγράφη ἀπὸ βώμης διὰ
ὀνησίμου οἰκέτου. σίχων λζ.

99. pag. 2. hic index legitur: Πρὸς λουδαίους
αρχεται ἐπιστολή, et in Latino: ad laudicenses
incipit epistola. Sed ista ad Laudicenses epistola
ibi non est addita, quod vehementer dolendum.

Π

Πρὸς Ἑβραίους

Ἐπιστολή.

Ex Codice Perillustris E. Th. Langeri quater-
nionē κε. fol. β.

Κλήμης δὲ ἐν ταῖς ὑποτυπώσεσιν οὕτω λέγει·
ἦδη δὲ ὡς ὁ μακάριος ἔλεγε πρεσβύτερος· ἐπεὶ
ὁ κύριος, ἀπόστολος ὢν τοῦ παντοκράτορος, ἀπε-
στάλη πρὸς Ἑβραίους· διὰ μετριότητα ὁ παῦλος,
ὡς ἂν εἰς τὰ ἔθνη ἀπεσταλμένος, οὖν ἐγγράφει
ἑαυτὸν Ἑβραίων ἀπόστολον, διὰ τὴν πρὸς κύριον
τιμὴν· ἐπειδὴ δὲ κατηχήθησαν, ὡς ἀποστασίαν
διδάσκει, ἐκόντως, ἕνεκα τοῦ γνωρίσαι τὴν συμ-
φωσίαν, γράφει κήρυξις ἐν περιουσίᾳ, ὡς ἀνεὶ
διακαιόμενος (sic) καὶ φροντίζων ὑπὲρ αὐτῶν.
v. Mill. pag. 514. Clem. Alex. p. 1016.

H

Π ρ ὸ ς Ἑ β ρ α ί ο υ ς
Ἐ π ι σ ο λ ή.

A. Θεολογία χριστοῦ ἐν δόξῃ πατρὸς, καὶ ἰξουσία τῶν πάντων, μετὰ τῆς καθάρσεως τῶν ἐπὶ γῆς, ἀφ' ἧς ἀνέβη εἰς τὴν ἰπουρανσίᾳ δόξαν.

A I, I. [Ἀρχή.] Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως
πάλαμ ὁ θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν
ἐν

I, I. A. σαββάτω α. τῶν νηστειῶν καὶ τῆ παραμονῇ τῆς χριστοῦ γεννήσεως. Ἐι δὲ οὐκ ἔσι νηστία, εἰς τὴν παραμονὴν ἀναγινώσκεται πρὸς γαλάτας κεφ. ια. πολυμερῶς.

I, I. Clementis Alex. de hac epistola iudicium breviter complexus est scholiasta Cod. a. v. P. p. 135. Consulto hic praetermitto permulta Patrum loca, Criticis satis nota, pauca tantum hic repeto. Theodoretus ergo p. 542. inter alia lecti digna, haec habet: εἶπε δὲ αὐτῶς, (τοὺς ἀρειανούς.) εἰ καὶ μὴδὲν ἕτερον, τοῦ χρόνου γοῦν ἀιδεσθῆναι τὸ μήκος, ἐν ᾧ τήνδε τὴν ἐπιστολὴν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀναγινώσκοντες διετέλεσαν τῆς ἐκκλησίας οἱ τρέφοντες κ. τ. λ. Ath. II, 411. eam dilente vindici-

ἐν τοῖς προφήταις, ἐπ' * ἰσχάτου τῶν
 ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ,
 ὃν ἔθηκε κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καὶ 2.
 τοῖς αἰῶνας ἐποίησεν. ἔς, ἂν ἀπαύγασμα 5.
 τῆς δόξης, καὶ χαρακτῆρ τῆς ὑποστάσεως
 αὐτοῦ, φέρον τε τὰ πάντα τῷ ἔηματι
 τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, δι' ἑαυτοῦ καθα-
 ρισμὸν

vindicat Paulo. Quae Eusebius ex Origene repe-
 tiit, praetermitto. Ipse Orig. I, 20. a. ita habet:
 πρὸς ὃν (ἀθετοῦντα ταύτην τὴν ἐπιστολήν.) ἄλλον
 λόγων κατ' ἰδίαν χερίζομεν εἰς ἀπόδειξιν τοῦ
 ἕναυ παύλου τὴν ἐπιστολήν. Origenes ergo sibi
 persuasum habebat, hanc epistolam a Paulo
 scriptam esse, idque alio in loco argumentis de-
 monstrare volebat. Igitur etiam III, 350. disertè
 habet: λέγει γὰρ ἐν τῇ πρὸς ἰβραεῖους ὁ παῦλος·
 πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως — ἐν υἱῷ. IV, 60.
 καὶ ἐν τῇ πρὸς ἰβραεῖους ὁ αὐτὸς παῦλος φησιν·
 ἐπ' ἰσχάτου τῶν ἡμερῶν — δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας
 ἐποίησε διδάσκων ἡμᾶς, ὅτι ὁ θεὸς τοὺς αἰῶνας
 πεποίηκε διὰ τοῦ υἱοῦ κ. τ. λ. Infinitum fuerit,
 vel unius Chrysofomi et Cyrilli loca, in quibus
 tres priores versus recitant, quaeque exemplo meae
 editionis adscripti, hic referre.

ἰσχάτων] ἰσχάτου. Sic et postea in quinque
 Codd. inveni. Ita cum aliis exhibet etiam Ath.
 sed II, 16. ἰσχάτων, omisso etiam τούτων. Ibid.
 411. πατράσιν ἡμῶν ἐν — ἰσχάτου τῶν ἡμερῶν
 ἐλάλ.

3. φέρον] φανερῶν solus Wettl. B. Inepte! Basil. I,
 87. ἔς φέρεσι τὰ σύμπαντα. Pro arbitrio. Vulga-
 tum ibid. 304. II, 90. ὁ φέρον τὰ σύμπαντα τῷ
 ἔηματι. Alii Codd. ibi, τῷ νέματι.

δι' ἑαυτοῦ] Theodoret. p. 549. legit αὐτοῦ. Ergo
 ad.

ρισμὸν ποιησάμενος τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν,
ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν
4. ὑψηλοῖς· τοσούτῳ κρείττων γενόμενος τῶν
ἀγγέλων, ὅσα διαφορώτερον παρ' αὐτοὺς
κεκληρονόμηκεν ὄνομα.

B. ὅτι οὐ λειτουργικὴ ἡ δέξα χριστοῦ, ἀλλὰ θεϊκὴ καὶ
ποιητικὴ. διὸ οὐκ ἐπὶ τοῦ παρόντος αἰῶνος, ἐν ᾧ οἱ
λειτουργοὶ, ἀλλ' ἐπὶ τῆς μελλούσης οἰκουμένης.

5. τίμι γὰρ εἶπέ ποτε τῶν ἀγγέλων· υἱὸς
μου εἶ σὺ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε; καὶ
πάλιν· ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ
6. αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν; ὅταν δὲ πάλιν
εἰσαγάγῃ

addit: τὸ δὲ αὐτοῦ δαπέδος ἀναγινώσκειν προσή-
κει, ἀντὶ τοῦ, δι' ἑαυτοῦ.

δεξιᾷ] † τοῦ θρόνου. E. Ex 8. 1. Chryso-
stomus hunc locum non solum tractat XII, 7. 8.
sed et 383. Theophanes Cerameus p. 229. memo-
rizer: δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης τοῦ
θεοῦ. Sed Codex Lipsiensis habet: ἐν ὑψηλοῖς,
supra tamen scripto τοῦ θεοῦ.

5. τῶν ἀγγέλων] Ath. I, 759. ex alio loco hic addit:
κάθου ἐκ δεξιῶν μου. Jam cum hic contra Apo-
linarium disputet, dubitari nullo modo licet, quin
ita in sua Alexandrina recensione invenerit. Sed
364. tuetur vulgatum, post γεγέννηκά σε, omittis
mediis, transiens ad vers. 7. Ibidem in media
oratione omittit versum 9. cum parte octavi. Ex
his efficitur, ut ex locis Patrum similibus —
nilhil.

6. πάλιν] — E. Ath. I, 421. Rectius hic abest. Ergo
haec non erat varia lectio, sed arbitraria mutatio,
ut in centum locis similibus.

εἰσαγάγη τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμέ-
 νην, λέγει· καὶ προσκνησάτωσαν αὐτῶ
 πάντες ἄγγελοι Θεοῦ. καὶ πρὸς μὲν 7.
 τοὺς ἀγγέλους λέγει· ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέ-
 λους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουρ-
 γοὺς αὐτοῦ πρὸς Φλόγα. πρὸς δὲ τὸν 8.
 υἱόν· ὁ θρόνος σου, ὁ Θεός, εἰς τὸν αἰῶνα
 τοῦ αἰῶνος· ῥάβδος ἐυθύτητος ἢ ῥάβδος
 τῆς βασιλείας σου. ἠγάπησας δικαιο- 9.
 σύνην, καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν· διὰ τοῦτο
 ἔχρισέ σε, ὁ Θεός, ὁ Θεός σου ἔλαιον ἀγαλ-
 λιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου. καὶ 10.
 σύ [*Ἀρχή.*] κατ' ἀρχάς, κύριε, τὴν γῆν Β.
 ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου
 εἰσὶν οἱ οὐρανοί. αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σύ 11.
 δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον
 παλαιω-

I, 10. B. κυριακῆ β. τῶν κησιῶν· κατ' ἀρχάς, [*ἀρχὴν*]
 κύριε, τὴν γῆν.

9. ἀνομίαν] Chryl. in tribus Codd. Μοσῆ. ι. 4. 5.
 ἀδικίαν. v. P. Sic et Cyrill, V, d. 75. sed ἀνο-
 μίαν. V, a. 578.

διὰ τοῦτο] Aliter haec Theophyl. 885. aliter Oe-
 cum. II, 323. c. ex Symmacho laudat. Oecume-
 nius, ut ipse fatetur, ex Eusebio pendet.

11. διαμένεις] διαμενεῖς. E. Nullus meorum ita ha-
 bet. Codices Athan. I, 564. in hoc variant, etsi,
 ut novi Critici perhibent, Athanasius vetustior sit
 Codicibus N. Testamenti omnibus. Ita enim ar-
 gumentantur: Athanasius, Alexandriae quondam
 episco-

12. παλαιαθήσανται· καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἐλίξεις αὐτούς, καὶ ἀλλαγῆσονται· σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσι.
13. [Τέλος.] πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἰρηκὲ ποτε· κίθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν ᾶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; ἂν χὶ πάντες εἰσὶ λειτουργικὰ πιεύματα, εἰς διακονίαν ἀποσελλόμενα διὰ τοὺς
- Τέλος τοῦ σαββάτου καὶ τῆς χειρὸς γεινήσεως.

episcopus, vetustior est nostris N. Testamenti Codicibus omnibus: Ergo Athanasius, (hoc est. eius Codices.) maiorem auctoritatem habent nostris N. Testamenti Codicibus omnibus. — Secundum logicam beati Zorpii!

12. ἐλίξεις] Permulti Codd. spiritu leni exhibent. Cod. Aug. 6. in scholio: διὰ δὲ τοῦ ἐλίξεις, τὴν ευκολίαν τῆς ἐναλλαγῆς αὐτῶν ἐσήμανεν. ἀλλὰ πάντα μὲν ἀλλάξεις κ. τ. λ. Verum ἀλλάξεις non est textus, sed interpretatio τοῦ ἀλλαγῆσονται. In edito Oecum. II, 323. d. est ἐναλλάξεις. Tamen ἀλλάξεις aliqui Codd. in textum retulerunt: meorum tamen nullus. Scilicet Chrysolomus XII, 27. a. in culpa est, qui ἐλίξεις et ἀλλαγῆσονται simul interpretans, habet: ὡσπερ ἂν τις περιβόλαιον ἐλίξη· οὕτως αὐτὸς τὸν κόσμον καὶ ἐλίξει καὶ ἀλλάξει.

αὐτούς] + ὡς (ὡσεὶ) ἱμάτιον. E. Codices infimi A. B. D. E. Igitur nec in margine interiore hoc ostentavit Griesbachius. Laudo! Quia enim sanæ mentis homo istiusmodi Codices sequatur?

14. διακονίαν] Sic, sed et λειτουργίαν. Ath. I, 527. 839. In sua recensione Alexandrina hoc non repererat Griesbachius, quod Athanasium, uti neque

τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν;
 Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως ἡμᾶς προσέχειν Π, 1.
 τοῖς ἀκουσθεῖσι, μὴ ποτε παραρῥυῶμεν.
 [Ἀρχή.] εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεῖς 2. Γ.
 λόγος ἐγένετο βίβαιος, καὶ πᾶσα παρά-
 βασις καὶ παρακοή ἔλαβεν ἔνδικον μισθα-
 ποδοσίαν· πῶς ἡμεῖς ἐκθευζόμεθα τηλι-3.
 καύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας; ἥτις ἀρχὴν
 λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ κυρίου, ὑπὸ
 τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη.
 Τέλος τῆς κυριακῆς. [Τέλος.] συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ Θεοῦ 4.
 σημείοις τε καὶ τέρασιν, καὶ ποικίλαις
 δυνάμεσιν, καὶ πνεύματος ἁγίου μερισμοῖς,
 κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν. οὐ γὰρ ἀγγέ-5.
 λαις

Π, 2. Γ. *μηνὸς σепτεμβρίου 5. καὶ νοεμβρίου η. τῶν
 τιμῶν ἁσπαμάτων. ἀδελφοί, εἰ ὁ δι' ἀγγέλων.*

*ceteros Patres, quos tamen singulos ad certas
 recensiones refert, omnino non legit. Ergo numi-
 ne quopiam afflatus, Pythiae fortasse, ita cen-
 suit.*

Π, 1. ἀκουσθεῖσι] λαληθεῖσι nec postea in textu apud
 Theophyl. reperi. Vulgatuma cum reliquis habet
 etiam Chryf. XII, 4. 29. Ath. I, 365. v. P.

παραρῥυῶμεν] Aliqui Codd. *παραρῥυῶμεν*, de quo
 iam monui. Clem. Alex. 246 b hoc imitatus est:
μὴ παραρῥυῶσι τῆς ἀληθείας διὰ χυνότητα.

2. λόγος] Theodoret. alicubi *νόμος*. v. pag. 554. Sed
 Chryf. XII, 29. b. c. diserte negat, *νόμον* scriptum
 esse. Item Theophyl. Totum locum laudat Cy-
 rill. V, a. 206. 290. 438. Ath. I, 365.

λοῖς ὑπέταξε τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν. διεμαρτύρατο δὲ πού τις, λέγων· τί ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι μιμήσκη αὐτοῦ· ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι 7. ἐπισκέπη αὐτόν; ἠλάττωσας αὐτόν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους· δόξη καὶ τιμῇ 8. ἐσεφάνωσας αὐτόν. * πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. ἐν γὰρ τῷ ὑποτάξει αὐτῷ τὰ πάντα, οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον· νῦν δὲ οὕτω ὀρῶμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα.

Γ. ὅτι ἰσαρκώθη κατὰ διάθεσιν καὶ συμπάθειαν καὶ οἰκειότητα τὴν πρὸς ἡμᾶς ἐπὶ σατηρίᾳ ἀνθρώπων τῇ ἐκ θανάτου διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν οἰκειώσεως.

9. τὸν δὲ βραχύ τι παρ' ἀγγέλους ἠλαττωμένον βλέπομεν ἰησοῦν, διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου, δόξη καὶ τιμῇ ἐσεφαναμένον·
ὅπως

7. ἐσεφάνωσας αὐτόν, καὶ κατέστησας αὐτόν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου] ab καὶ κατέσ. ad σου —. Quinque, quos poltea consului, ista etiam omitunt. Omittit adeo B. apud Birch. Servat A. cum aliis. Similiter 12, 20. affuturum: ἢ βολίδι κατατοξευθήσεται.

8. ὀρῶμεν] Ath. III, 13. βλέπωμεν. Voluit, βλέπομεν.

9.] Plus quam vices hunc versum laudat Cyrillus.

δόξη — ἐσεφ.] Haec equidem ita accipio. Prima enunciatio haec est: τὸν ἠλαττωμένον βλέπο-

ὅπως χάριτι Θεοῦ ὑπὲρ πάντος γεύσῃται
θανάτου.

μεν ἐσεφαναμένον. Secundariae enunciationes autem ita inferendae videntur: τὸν δὲ ἰησοῦν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους ἠλαττωμένον βλέπομεν, ὅπως χάριτι Θεοῦ ὑπὲρ πάντος γεύσῃται θανάτου εἰ: διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου δόξῃ καὶ τιμῇ ἐσεφαναμένον βλέπομεν. ὁ γὰρ ἀπόστολος τὰ διὰ τοῦ προφήτου ἐκείνητα προσαρμόζει τῷ χριστῷ. τρεῖς δὲ ταῦτα ἦν τὰ προειρημένα περὶ αὐτοῦ, τὸ ἐλαττωθῆναι, τὸ σεφαναθῆναι καὶ τὸ πάντα αὐτῷ ὑποταχθῆναι. καὶ μὲν οὖν φησὶν, ὅπως ὁρῶμεν χριστῷ τὰ πάντα ὑποταγμένα, ἀλλ' οὖν γε τὸν βραχύ τι ἐλαττωμένον, ἔτι δὲ καὶ τὸν δόξῃ καὶ τιμῇ ἐσεφαναμένον βλέπομεν.

χάριτι Θεοῦ] Ita mei omnino omnes. Χωρίς, loco χάριτι, Wetst. laudat ex uno Cod. 53. Is est Uffenbach. 2. cuius accuratissimam et criticam notitiam debemus S. R. Henke, quem vide pag. 14 — 20. Helmstadii. 1800. Praeterea Birch. a correctore, ut ait, in marg. Cod. Vind. 34. notat χωρίς. Vide Alterum in variis lectionibus T. II, p. 519. Equidem de hoc loco ita censet. Vefanus Origenes, ut demonstrare posset, Christum pro omnibus omnino, adeoque etiam pro sideribus, tanquam animalibus intelligentibus, excepto solo deo, mortis supplicium subivisse, ut alias lectiones, ita quoque hanc, ex verbis ὑπὲρ πάντος, sivebat: χωρίς Θεοῦ vero interpretabatur, ἐκτὸς τοῦ Θεοῦ, excepto solo deo. Huius lectionis meminit IV, 41. e. 42. ita tamen, ut χάριτι etiam laudet et interpretetur. Ex lectione χωρίς autem colligit, Christum mortuum esse, οὐκ ὑπὲρ ἀνθρώπων μόνον, ἀλλὰ καὶ πάντος λογικοῦ. Esse haec deliria hominis furibundi, quilibet mentis compos per se intelligit. Quin immo addit etiam: ἀτοπος (quae audacia! quae vefania!) γὰρ ὑπὲρ

ὕπὲρ ἀνθρώπων μὲν αὐτὸν φάσκειν ἁμαρτημάτων
 γεύσασθαι θανάτου, ἀνέτι δὲ καὶ ὑπὲρ ἄλλου
 τινὸς — εἶον ὑπὲρ ἄσρων· (Rursus dico: ins Toll-
 haus!) οὐδὲ τῶν ἄσρων πάντως καθαρῶν ὄντων
 ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, (Demonstratio!) ὡς ἐν τῷ ἰωβ
 (25, 5.) ἀνέγνωμεν· ἄσρα δὲ οὐ καθαρά (nimi-
 rum, ut Origenes accipit, ἁμαρτημάτων. (ἐνώπιον
 αὐτοῦ κ. τ. λ. Rursus 392. b. utrumque habet:
 ὅπως χάριτι, ἢ, χωρὶς Θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσασθαι
 θανάτου. 393. c. μόνου ἰησοῦ τὸ πάντων τῆς ἁμαρ-
 τίας φορτίον ἐν τῷ ὑπὲρ τῶν ὅλων χωρὶς Θεοῦ
 σαυρῶ ἀναλαβεῖν εἰς ἑαυτόν. Hanc, ad stabilien-
 dam opinionem suam, ab Origene, tanquam
 orthodoxo, fictam, et interpretatione eius corro-
 boratam lectionem, arripiebant Nestoriani, et ex
 ea κατ' ἀνθρώπον disputabant, eamque defende-
 bant contra orthodoxos. Id clarissime apparet
 ex scholiis editis Pseudo-Oecum. II, 328. d.
 329. a. b. Quomodo iste locus in edito legatur,
 quisque ipse potest cognoscere. Reddo hic illum
 locum ex Cod. Aug. 6. qui post interpretationem
 verborum, χάριτι Θεοῦ, ita pergit: ἐσέον δὲ, ὡς
 οἱ νεστοριανοὶ παραποιῶσι (corrumpunt, deprava-
 vant. Birch. παραποιήουσιν. Inepte! Atqui non
 Nestoriani, sed Origenes hunc locum ita corrupe-
 rat.) τὴν γεωφὴν (lectionem proborum Codicum.)
 καὶ λέγουσιν· ὅπως χωρὶς Θεοῦ· τοῦτο κατα-
 σκευάζοντες, ὅτι ἐνοίκησεν ἔσχεν ὁ χριστὸς τοῦ
 Θεοῦ λόγου (etenim χριστὸς, et, ὁ Θεὸς λόγος,
 ut duo diversa accipiebantur.) ὡχ ἐνωσιν, ὅτι
 σαυρευμένω οὐ συνῆν ἢ Θεότης. (Hoc ergo ex
 illorum mente est χωρὶς Θεοῦ, i. e. χωρὶς τῆς
 Θείας φύσεως.) εἰρηται γάρ. (Ita nimirum Nesto-
 riani auctoritate Origenis dicebant.) ὅτι χωρὶς
 Θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσασθαι θανάτου· ἀλλ' ὁ θεοδό-
 δοξος κ. τ. λ. Continuo ibi primum urgetur, ὅτι
 κείται (id est, in Codicibus scriptum legitur.)
 χάριτι Θεοῦ. Deinde vero συγχωρητικῶς καὶ
 ὑποθετικῶς altera, ficta et falsa lectio, θεοδόξως,
 ut scilicet auctori isti videbatur, explicatur. Par-

tem huius scholii, sed corrupte, exhibuit etiam Birch. ex Cod. Laur. 7. Verum ista lectio, *χωρὶς Θεοῦ*, tamen etiam aliquibus orthodoxis, ut vocant, probata est, in his Theodoro, qui, ut ipse in praefatione profitetur, tam Origenis, quam Chrysolomi, interpretationes ante oculos habuit. Is ergo p. 557. et 404. ita exhibet, ac plane, uti Origenes, interpretatur, ad defensionem huius interpretationis etiam adhibitis locis Rom. 8, 21. et Luc. 15, 7. Vulgatum urget Chryf. XII, 41. c. 42. a. Priores editores Basilii exhibuerunt πάντων, loco παντός. Forte ex mente Basilii, qui saepius Origenem temere secutus est. Sed in edia Garn. III, 401. nota a. ex Codd. defenditur παντός, uti ipse etiam in illo loco inveni in vetustissimo ac praestantissimo Codice Basilii Augustano. Quid, si ita postea ex Codd. N. Testamenti correctum sit? Mirabar, cur non etiam Origenes inuexisset πάντων, cum id optime conveniat opinioni suae. Ac profecto IV, 42. a. et si saepius, (ut hoc loco, et 71. b. 392. b.) παντός, habet, tamen auctor huius quoque lectionis videtur extitisse. Ibi enim est: ὑπὲρ πάντων χωρὶς Θεοῦ ἀπέθανε πάντων fortasse arripuit ex verl. 8, ubi saepius est τὰ πάντα. Qui postea defensuri sunt χωρὶς Θεοῦ, ita, ut interpretentur, *excepto deo*. cis suadeo, ut ante Θεοῦ addant etiam τοῦ. Aliud enim est, *χωρὶς ἐγκεφάλου, χωρὶς διαλογισμοῦ*, aliud, *χωρὶς Θεοῦ, hoc quidem sensu*. Nemo graece sciens eo sensu h. l. scripserit, *χωρὶς ἀγγέλων*, sed *χωρὶς τῶν ἀγγέλων*. Euripidis Hecub. 2. *χωρὶς ἠμισυ*, ut fortasse Wettstenius credebat, hunc locum non defendit. Vide Harpocrat. p. 172. Etenim, excluso τοῦ, hic locus aliter explicari non potest, quam explicatus est a Nestorianis, *sine natura divina*, aut a me, in editione priore, *sine deo*. id est, *ὅτι χωρὶς Θεοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐγκαταλειφθεὶς παρ' αὐτοῦ* v. Matth. 27, 46. Theophylactus p. 591. totam illam cum Nestorianis disputationem appellat *χλωασμὸν*.

Vulga-

Vulgatam lectionem firmant etiam loca similia Ephel. 2, 5. 8. Ad vocabulum *αὐτῶ*, versu 10., nemo videtur attendisse. Consensum in vitiosis lectionibus sic dictarum *versionum*. Latinae et Syrae, nemo mirabitur, qui accuratius non ad hunc solum locum, sed ad plures, praesertim in Actibus, ac in his ipsis epistolis, attenderit. Mirabile tamen uni et item alteri videbitur, cur saepe etiam Chrysostomus sit ab istarum *versionum* partibus. Cur ego non mirer, hic non est dicendi locus. Adde postremo loca Ath. I, 44. et Cyrilli, in quibus constanter legitur, *χαριτι θεοῦ*. II, 369. c. V, b. 285. V, c. 24. 72. bis. 126. 187. V, d. 132. VI, a. 89. 92. 126. 138. 225. et (in Anathem. contra Theodoret.) 239. (Sed V, a. 763. in media oratione desunt quidem, *ὅπως — θανάτου*, sed ex hoc nihil efficitur, cum in reliquis locis nominatim haec tribuat Paulo. Frustra ergo de hoc solo loco Semlerus (Hermeneutische Vorbereitung Stück IV. S. 253.) gavisus est. Cyrillo enim uti ceteris Patribus, in usu est, saepius verba maxime notabilia in media oratione omittere. Vide hic Hebr. 4, 12. 5, 1. 6, 4. 7. 19. In gratiam Semleri autem, ut etiam post mortem voluptatem ex Cyrillo, quem non nisi ex indicibus norat, capiat, noto hic alia etiam loca, ubi haec attingit, sine istis verbis, I, g. 12. III, 554. IV, 971. V, a. 624. 697. V, d. 24. De Origene ad superiora hic solum addo Photii iudicium bibl. p. 4. edit. Hoefschelii: *ληρωθεῖ καὶ ἐμψύχους τοὺς ἀέρας*. Vide mox.

ὕπὲρ πάντος] Quivis sanae mentis compos, praeter Origenem et eius affectas, intelligit, explicandum esse, *ὕπὲρ πάντος ἀνθρώπου*. Sed Origenes *πάντος* accipiebat loco, *ὕπὲρ πάντος ζώου λογικοῦ*. Inter ζῶα λογικά numerabat etiam τὰ ἄσπρα. Unde vero *ὕπὲρ πάντος ζώου λογικοῦ* in hunc locum venerit, nemo facile explicabit. Videtur ergo πᾶν, neutro genere explicasse de hoc uni-

θανάτου. ἔπρεπε γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ 10.
πάντα καὶ δι' ὅν τὰ πάντα, πολλοὺς
υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα, τὸν ἀρχηγὸν τῆς
σωτη-

verso mundo, ac de rebus conditis omnino omnibus. Verum ita dicendum fuisset, ὑπὲρ τοῦ πάντος. *Universum* enim Graecae, nec πᾶς, nec πᾶν appellatur, sed τὸ πᾶν. Veruntamen de hominis furibundi somniis omnis vana est disputatio.

10. ἔπρεπε γὰρ αὐτῷ] nimirum, τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ, ὅν τῇ χάριτι κρείττος ὑπὲρ παντὸς ἰγεύσατο θανάτου. Hunc locum ita refert Cyrill. I, a. 595. ἴδει γὰρ, ἴδει, φησὶ, τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας ἡμῶν διὰ παθημάτων τελειῶσαι. V, a. 762. ἔπρεπε τελειῶσαι, sine varietate. V, b. 220. attingit, et ζωῆς, loco σωτηρίας habet, nec aliter ibi legi potest. V, d. 150. ἔπρεπε γὰρ αὐτὸν (in marg. αὐτῷ.) — ἀγαγόντα (in marg. ἀγαγόντι.) ad fin. versus 12. Sine varietate habet Ath. I, 44. Theodoret. 558. ἔπρεπε γὰρ αὐτῷ. Αὐτὸν refert ad Christum, seu, ad τὸν Θεὸν λόγον ἀρχηγὸν explicat de humana Christi natura, περὶ τῆς λαληθείσης (ἀκαληθείσης) φύσεως. Vix fidem habeo oculis meis, Theodoretum in primis magni faciens.

αὐτῷ] Basil. I, 54r. interpretans Jes. 8, 18. ἰδοὺ ἰγὼ κ. τ. λ. docet ex hoc loco, Christum ista apud Jesaiam sermocinari. Ergo ibi omittit hoc αὐτῷ, quod tamen sine ullo dubio de deo patre accipiendum est. Ibidem abest αὐτῶν, post σωτηρίας. III, 17. transponit δι' ὅν — δι' ὅν. Quibus semel decretum est, omnia in litteris sacris N. Testamenti confundere et pervertere, ii adeant Patres, Codices hierquilianarios et illas scurriles versiones.

πολλοὺς υἱοὺς] nimirum, homines. Sed secundum

σωτηρίας αὐτῶν διὰ παιδημάτων τελειῶσαι.

- Δ. 11. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ὁ, τε γὰρ ἀγιάζων καὶ ^{Τέλος τῶν} ^{ἀσωμάτων.} οἱ ἀγιάζόμενοι, ἐξ ἑνὸς πάντες· δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν,
 12. λέγων· ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε.
 13. καὶ πάλιν· ἐγὼ ἔσομαι πεποιοθὼς ἐπ' αὐτῶ· καὶ πάλιν· ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία, ἃ μοι ἔδωκεν

II, 11. Δ. τῇ μεγάλῃ σ. ἄρα σ. καὶ εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν καὶ τῇ ἐπαύριον τῆς χριστοῦ γενήσεως· [καὶ ἐν τισὶ σαββάτῳ σ. τῶν νησειῶν. καὶ τῇ σ. Σεπτεμβρίου.] ἀδελφοί, ὁ ἀγιάζων καὶ οἱ ἀγιάζόμενοι.

dum Origenem ἄρα quoque sunt ὑπό. Constructio paullo turbatior est. Igitur ita ordinanda: ἔπρεπε γὰρ αὐτῶ (τῶ θεῶ.) τὸν ἀρχηγὸν — δι' ὃν τὰ πάντα — ἀγαγόντα — τελειῶσαι. Ἐπρεπε γὰρ αὐτὸν εἰ τελειῶσαι confitere nequeunt. Deberet enim esse τελειωθῆναι, nimirum, ὑπὸ τοῦ θεοῦ καὶ πατρός. Atque ita quoque αὐτὸν molestum est, loco τόν, aut ἂν τόν. Codices coniecturas omnes vanas arguunt.

11. δι' ἣν — λέγων] Suis verbis refert Ath. II, 357.

12. ἐν μέσῳ — σε] — E. Basil. l. l. Neque enim pertinebat ad eius consilium. Ergo in media oratione omisit. Ergo etiam de hoc gaudere poterat Semlerus, ut de mille locis Patrum similibus. Ath. II, 357. in fine versus affluit: καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ κυρίου.

13. καὶ πάλιν· ἐγὼ — αὐτῶ] — E. Basil. l. l.

ἔδωκεν ὁ Θεός. ἐπεὶ οὖν τὰ παῖδια 14.
 κεκοιμήηκε σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς
 παραπλησίως μετέσχε τῶν αὐτῶν, ἵνα
 διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ
 κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τούτους τὸν
 διάβολον· καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους, ὅσοι 15.
 φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι
 ἦσαν δουλείας. οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων 16.
 ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος ἀβραάμ
 ἐπιλαμβάνεται. ὅθεν ὄφειλε κατὰ 17.
 πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ἐμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεή-
 μων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς
 τὸν Θεόν, εἰς τὸ ἰλάσκεσθαι τὰς ἁμαρ-
 τίας τοῦ λαοῦ. ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν 18.
 αὐτὸς πειρασθεῖς, δύναται τοῖς πειραζο-
 μένοις βοηθῆσαι. [Τέλος.]

Δ. ὅτι πισυτέον χριστῷ, ὡς μουσεῖ ἐπίστευσαν, καὶ
 ὑπεροχὴν δὲ τὴν Θεοῦ πρὸς ἀνθρώπον. ἐν ᾧ, ὅτι φοβη-
 τίαν τῶν πάλαι τὴν ἐκπτώσιν.

109

14.] Ath. I, 44. 376. 413. 753. II, 18. αἵματος καὶ
 σαρκός. Semel habet etiam II, 465. ἵνα ἐν τῷ
 θανάτῳ τὸν — τοῦ θανάτου καταργήσῃ.

16. ἐπιλαμβάνεται] Cyrill. IV, 343. ἐπιδραχμάριος, [ed
 240. et alibi vulgatum. Simili modo mox Mill.
 ex Eriphan. εἰξασθε, loco κατανοήσατε, laudat.
 Hæc non sunt variae lectiones, sed arbitrarie
 mutationes. Ath. I, 376. totum locum laudat a
 vers. 14. ad 3, 2. ποιήσαντι αὐτόν. Vide etiam
 722.

- E. III, 1. Ὁθεν [Ἀρχή.] ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν,
2. * ἰησοῦν χριστόν· πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτὸν, ὡς καὶ μαουσῆς ἐν ὅλῳ τῷ ὄικῳ αὐτοῦ. πλείονος γὰρ δόξης οὗτος παρὰ μαουσῆν ἠξίωται, καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ ὄικου ὁ κατασκευάσας αὐτόν· πᾶς γὰρ ὄικος κατασκευάζεται ὑπὸ τινος· ὁ δὲ τὰ πάντα κατασκευάσας,
3. 5. Θεός. [Τέλος.] καὶ [Ἀρχή.] μαουσῆς μὲν τέλος τῶν πιστῶν ἐν ὅλῳ τῷ ὄικῳ αὐτοῦ, ὡς θεράπων, ἰγκαίσιμ.
- εἰς

III, 1. E. εἰς ἰγκαίσιμ ναοῦ· [ἢ τισι δικεμβρίου καὶ ἐν ἄλλῳ σεπτεμβρίου ιγ. εἰς τὰ ἰγκαίσιμ τῆς ἀγίας χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἀναστάσεως.] ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως.

III, 5. 5. τῆ β. τῆς κθ. ἰβδ. ἀδελφοὶ, μαουσῆς μὲν εἰς πιστός.

III. 1. ἐπουρανίου] Ex uno Cod. Theodoret. p. 561. notatur ἐπουρανίου

χριστόν ἰησοῦν] ἰησοῦν χριστόν. Cum 4, 14. confundit Orig. IV. 431. etli nominatim laudet. Ath. I, 561. 370. 375. 376. III, 7. 10. 11. omittit χριστόν.

3. πλείονος] μείζονος. E. Basil. 1, 423. Mox omittit οὗτος, et habet rursus μείζονα. μείζονος etiam Chryl. XII, 55. a. Vulgatum VII, 416. e. Neque huiusmodi synonyma pro variis lectionibus habenda sunt, si praesertim sint probabiliora.

4. πᾶς — ὑπὸ τινός] — E. Chryl. XII, 55. v. P. Mox Basil. III, 88. ὁ γὰρ πάντα κατασκ.

εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων· Χριστὸς β.
 δὲ, ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ· ὃν οἶκος
 ἐσμεν ἡμεῖς, εἰάνπερ τὴν παρρησίαν καὶ
 τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους
 βεβαίαν κατασχωμεν. διὸ, καθὼς λέγειτ.
 τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· σήμερον, εἰάν τῆς
 Φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τ.
 τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπι-
 κρασμῷ, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ
 ἐν τῇ ἐρήμῳ· ὃν ἐπέρασάν με οἱ πατέ-9.
 ρες ὑμῶν, ἐδοκίμασάν με, καὶ εἶδον τὰ
 ἔργα

6. ὅν] ὅς 1 † ὁ. E. Apud Ath. I, 509. variant Codi-
 ces inter ὅν et ὅς. v. P.

μέχρι τσλ. βεβ.] — E. Nullus meorum omittit.
 Chryl. XII, 55. d. 57. a. urget adeo τέλους, sed
 affuit: τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσάσθημεν. quod tamen pro
 interpretatione habeo.

9.] Ἐν δοκιμασίᾳ nullus meorum agnoscit. Tamen
 ita, loco ἐδοκίμασάν με, notatur ex A. B. C. D.
 E. et 53. 17. Vulgatum cum reliquis habet Chryl.
 XII, 61. 67. Cyrill. I, g. 393. qui plura ibi ex
 hoc capite laudat. Scilicet Clem. Alex. p. 45. c.
 temere non solum Pl. 94, 9. loco ἐδοκίμασαν
 legit ἐν δοκιμασίᾳ, sed id ibi adeo urget: ἢ δὲ
 δοκιμασία τίς ἐστὶ; Ut ergo tamen aliquid Gries-
 bachius videretur tribuere illis Codicibus et Cle-
 menti, ἐν δοκιμασίᾳ ostentat in interiore margine.
 Cur ergo supra 1. Cor. 7, 3. propter istos Codi-
 ces [currens] ἀφελὴν adeo in textum recipit, ex-
 clusa unice vera lectione, τὴν ἀφελομένην ἔννοιαν;
 Forte; quod ibi Latina vulgata accedit? Tan-
 quam

10. ἔργα μου τεσσαράκοντα ἔτη. διὸ
 προσώχθισα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ, καὶ εἶπον·
 αἰεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ· αὐτοὶ δὲ οὐκ
11. ἐγίνωσαν τὰς ὁδοὺς μου. ὡς ἄμωσα ἐν
 τῇ ὀργῇ μου· εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατὰ-
- Z. 12. παυσίν μου. [Ἰπέρβα.] [Ἀρχή.] βλέπε- ^{Ἰπέρβα}
 τε, ἀδελφοί, μή ποτε ἔσται ἐν τινὶ ὑμῶν ^{τῆς β.}
 καρδία πονηρὰ ἀπιστίας, ἐν τῷ ἀποσῆναι
13. ἀπὸ θεοῦ ζῶντος· ἀλλὰ παρακαλεῖτε
 ἑαυτοὺς καθ' ἐκάστην ἡμέραν, ἄχρις οὗ
 τὸ σήμερον καλεῖται· ἵνα μὴ σκληρυνθῇ
 τις ἐξ ὑμῶν ἀπάτη τῆς ἀμαρτίας.
14. μέτοχοι γὰρ γεγονάμεν τοῦ χριστοῦ, εἰάνπερ
 τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους
 βεβαίαν

III, 12. Z. σαββάτω β. τῶν νησιῶν· ἀδελφοί, βλέπετε
 μή ποτε ἔσται.

quam ea cum reliquis eius generis versionibus
 non solum e textu, sed et ex interpretationibus
 Chrysostomi pessime corrupta sit.

10. διὸ] — E. v. P. Ex iis, quos postea consului,
 omittunt etiam Oecum. Aug. 6. et Theophyl. 8.
 Chrysostomus XII, 61. cum reliquis servat. Ex-
 cludit etiam Cyrill. l. l.

ἐκείνῃ] ταύτῃ. E. Ad Latinum, huic. In meis
 nullum est vestigium huius lectionis.

12. ἀδελφοί] — E. Basil. III, 150. mox deest ἀπιστίας,
 deinde est: εἰς τὸ ἀποσῆναι.

13. τις ἐξ ὑμῶν] ἐξ ὑμῶν τις. Sic et postea inveni.
 Primo vulgatum, deinde sic. Chryf. XII, 63. 67.

14. ἀρχὴν] Theodoret. alicubi ἀπαρχὴν. v. p. 565.

βεβαίαν κατάσχωμεν· ἐν τῷ λέγεσθαι 15.
 σήμερον εἰάν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε,
 μὴ σκληρίνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν
 τῷ παραπικρασμῷ. τινὲς γὰρ ἀκούσαν- 16.
 τεσ παρεπίκραναν, ἀλλ' οὐ πάντες οἱ
 ἐξελ-

15.] v. P. et Chryf. XII, 64. c. Oecum. II, 338. b.
 339. c. Chrysolomus agnoscit quidem vulgarem
 ordinem, attamen post finem versus 14. statim in
 interpretatione transit ad 4. 1.

16. τινὲς.] Alii, ut Theodoret. p. 565. τινὲς legunt, et
 κατ' ἐρώτησιν explicant, τινὲς — παρεπίκραναν;
 Reliqua, ἀλλ' — μαυσίως, idem οὐκ ἀποφαντι-
 κῶς, ἀλλὰ καθ' ὑπέκρισιν accipit. Quam ὑπέ-
 κρισιν hic intelligat, non perspicio. Καθ' ὑπέκρι-
 σιν dicunt grammatici, cum ἔπος aliqua certa
 pronuntiatione et quodam gestu corporis refe-
 renda est. Si priora κατ' ἐρώτησιν explicantur,
 loco ἀλλ' οὐ, sine dubio, aut ἀρ' οὐ cum interro-
 gatione, aut ἀλλ' οὐν, sine interrogatione, legen-
 dum. Atqui neutram correctionem Codices per-
 mittunt. Totum ergo versus e quidem κατ' ἐρω-
 τείαν interpretor. Forte ipse Theodoretus ὑπέκρι-
 σιν, loco ἐρωτείαν, accepit. Multi Codices hoc
 versu nullam interrogationem habent, sed demum
 versu 17. τίσι δέ. Sic nominatim est in Cod.
 Aug. 6. in textu et in scholiis. Τινὲς γὰρ ironice
 explico; pauci enim aliqui. Ἀλλ' οὐ πάντες,
 sed non omnes. Atqui omnes peccarunt, praeter
 Josuam et Chaleb. Ergo hoc ironicum. Sic et
 1. Cor. 10, 5. πλείονες, loco πλείοι, seu πάντες,
 dixit. Chrysolomus data opera hic fumum fecit,
 ut sic se clam subducere posset. v. P. Loci Chryf.
 Theodoret. et Theophyl. toti legendi, ac Theo-
 phylactus quidem etiam pag. 900. edit. Lond. ubi
 est: πάντες ἀπόλοντο πλην χαλὲθ καὶ ἰησοῦ.

ἐξελθόντες ἐξ αἰγύπτου διὰ μουσέως.

17. [Τέλος.] [Ἄρξου.] τίσι δὲ προσώχθισε ^{Τέλος τοῦ}
 τεσσαράκοντα ἔτη; οὐχὶ τοῖς ἀμαρτήσασιν, Ἄρξου ^{σαββάτου.}

18. ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ; τίσι ^{τῆς β.}
 δὲ ὤμοσε μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατά-
 παυσιν αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασιν;

19. καὶ βλέπομεν, ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελ-
 θεῖν δι' ἀπίστιαν. [Τέλος.] ^{Τέλος τῆς β.}

Ε. προτροπὴ σπουδάσαι εἰς προδηλουμένην κατά-
 παυσιν.

Θ. IV, 1. [Ἄρχή.] Φοβηθῶμεν οὖν, μὴ ποτε κατα-
 λειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν
 κατάπαυσιν αὐτοῦ, δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν
 2. ὑπερηκίνα. καὶ γὰρ ἐσμεν εὐηγγελισμέ-
 νοι, καθάπερ καὶ κείνοι· ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν
 ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους, μὴ * συγκε-
 κραμένους τῇ πίσει τοῖς ἀκούσασιν.
 εἰσερ-

IV, 1. Θ. τῆ γ. τῆς κθ. ἐβδ. ἀδελφοί, φοβηθῶμεν
 μήποτε, καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς
 τὴν κατάπαυσιν τοῦ θεοῦ, δοκῇ.

17. ἔπεσεν] ἔπεσον ἢ ἔπεσαν. Ε. ἔπεσον Chryf. XII, 64.
 d. et Cyrill. I, a. 227. e. qui ibi laudat ad vers. 1.
 cap. 4. ac denuo vers. 9. Basil. II, 8. τίτων ἔπεσε
 τὰ κῶλα;

IV, 2. συγκεκραμένους] συγκεκραμένους. Ita poltea
 etiam in quinque reperi. Chryf. XII, 64. c.
 συγκεκραμένης. Forte per errorem. (Tres enim
 Codd.

εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν οἱ 3.
 πισεύσαντες, καθὼς εἶρηκεν· ὡς ὄμοσα
 ἐν τῇ ὀργῇ μου· εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν
 κατάπαυσίν μου· καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ
 καταβολῆς κόσμου γενηθέντων. εἶρηκε 4.
 γὰρ που περὶ τῆς ἐβδόμης οὕτω· καὶ
 κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ
 ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ. καὶ ἐν 5.
 τούτῳ

Codd. Mosq. Chrysofomi consentiunt in συγκε-
 κραμένους, nec aliter est in Damasc. edito et in
 Cod. Mosq. g. Consentiunt etiam Codd. Mosq.
 Oecum. n. et Theophyl. d.) Mox idem 65. hoc
 vocabulum explicat de Josua et Chaleb. Cyrill. I,
 g. 394. συγκεκραμένους ἐν πίστει, quod eodem re-
 dit. Sed VI, a. 15. συγκεκραμένους τῇ πίστει,
 ubi monet, propter hoc ipsum vocabulum: τὴν
 θεόπιστευον γραφὴν οὐ σφίδρα τὴν λέξιν ἐκβασανί-
 ζουσιν, recte vero explicat ἐνεῦσθαι. Οἱ ἀκού-
 σαντες h. l. nōn sunt, qui simpliciter audiverunt:
 omnes enim audiverant et ad omnes pervenerat
 λόγος ἀκοῆς, seu auditio: sed ἀκούσαντες sunt,
 qui ita audiverant, ut etiam obedirent. Mox est,
 πισεύσαντες. Hi autem erant Josua et Chaleb. De
 reliquis dicitur, eos nōn esse συγκεκραμένους τῇ
 πίστει τοῖς ἀκούσασιν, h. e. non coniunctos cum
 obedientibus per fidem, quam fidem scilicet isti
 duo obedientes praestiterant. Συγκεκραμένους in-
 terpretor, συζευχθέντας, οικειωθέντας, ἐνωθέντας,
 οἷον ἐἰς ἐν κρέμα καὶ ἐν σώμα. Schol. Cod.
 Aug. 6. explicat: μὴ ἀνακεκραμένους τῇ πίστει τῶν
 πισεύσαντων, ἥτοι τῶν περὶ χάλεβ. ἐκείνους γὰρ
 λέγει, ἀκούσαντας (h. e. πισεύσαντας.)
 v. P.

- τούτω πάλιν· εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν
 6. κατάπαυσίν μου. ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται
 τινὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν, καὶ οἱ πρότερον
 εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον δι' ἀπίθειαν·
 7. πάλιν τινὰ ὀρίζει ἡμέραν, σύμερον, ἐν
 δαυὶδ λέγων, μετὰ τοσοῦτον χρόνον· καθὼς
 εἶρηται, σήμερον εἰάν τῆς Φωνῆς αὐτοῦ
 ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας
 8. ὑμῶν. εἰ γὰρ αὐτοὺς ἰησοῦς κατέπαυσεν,
 οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα
 9. ἡμέρας· ἄρα ἀπολείπεται σαββατισμὸς
 10. τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ. ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς
 τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς κατέ-
 παυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὡσπερ ἀπὸ
 τῶν ἰδίων ὁ Θεός.

5. τὸ φοβερὸν τῆς κρίσεως παρὰ τοῦ λόγου διὰ πάντων,
 καὶ τὸ χρηστὸν τῆς χάριτος τῆς ἱερατικῆς παρὰ τῶ
 ὁμοιοπαθήσαντι ἡμῖν ἀνθρωπίνως.

11. σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν
 κατάπαυσιν· ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις
 ὑπο-

6. ἀπίθειαν] ἀπιστίαν Cyrill. IV, 425. Ex 3, 19. quod
 paullo ante ibi laudat.

7. εἶρηται] προεἶρηται. E. Hoc nec postea in ullo
 reperi. Chrysostomus invenit XII, 65. d. Item
 alii graeci, ut Cyrill. IV, 425. Theodoret. ad
 h. l. Cyrillus in fine versus affuit etiam, ὡς ἐν
 τῷ παραπικρασμῷ. Idem addunt Chryf. XII, 65.
 d. et Theodoret. 567.

ὑποδείγματι πέση τῆς ἀπειθείας. ζῶν 12.
 γὰρ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐνεργείας, καὶ
 τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίτομον,
 καὶ διεικνύμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς τε
 καὶ πνεύματος, ἀρμῶν τε καὶ μυελῶν,
 καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐνοιῶν καρ-
 διας· καὶ οὐκ ἔστι κτίσις ἀφανῆς ἐνώπιον 13.
 αὐτοῦ· πάντα δὲ γυμνά καὶ τετραχη-
 λισμένα τοῖς ἰφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς ἐν
 ἡμῶν

12. γὰρ] Ath. I, 398. eius loco in principio ἐστὶ. Nec
 haec est varia lectio.

ψυχῆς τε] τε — E. Habet et omittit Chryf. tana
 in Codd. quam XII, 66. 70. 71. b. d. Servat
 Basil. I, 163. Omittit Ath. I, 398. nihil praeterea
 mutans versu 12. et 13. Sic et 427.

πνεύματος] Apud Basil. III, 400. d. in meliori-
 bus Coddicibus, ergo etiam in Augustano, est
 σώματος, atque haec est vera lectio apud Basi-
 lium, non item hoc loco. Contra sunt mei omni-
 no omnes. Habet πνεύματος Damasc. II, 301.
 Propter omissa 2, 9. ὅπως — θανάτου primum
 laudo Cyrill. V, a. 169. Nam et hic in media
 oratione omittit, καὶ διάν. — καρδίας. Fortasse
 ergo tollenda? Servat, et πνεύματος habet 292.
 IV, 145. 615. 871. I, a. 99. 300. 561. II, 532.
 III, 678. Sed σώματος. III, 778. V, a. 398. V,
 b. 275. ubi tamen in margine, πνεύματος.

13. τετραχηλισμένα] Interpretantur Chryf. XII, 72. b.
 Theodoret. 569. Theophyl. 909. Oecum. 345. a.
 Theophylacti locus in primis lectu dignus, qui
 ad veram notionem ducit. Equidem interpretor
 profigata, hoc est, ἰδαφισμῶσα, καταβληθέντα

- I. 14. ἡμῖν ὁ λόγος. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἔχοντες τέλος τῆς γ.
 οὖν ἀρχιερέα μέγαν, διεληλυθότα τοὺς
 οὐρανοὺς, ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, κρα-
 15. τῶμεν τῆς ὁμολογίας. οὐ γὰρ ἔχομεν
 ἀρχιερέα, μὴ δυνάμενον συμπαθεῖσαι ταῖς
 ἀσθενείαις ἡμῶν, * πεπειραμένον δὲ κατὰ
 πάντα καθ' ὁμοιότητα, χωρὶς ἁμαρτίας.
 16. προσερχόμεθα οὖν μετὰ παρρησίας τῷ
 θεῷ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεον,
 καὶ χάριν ἔρωμεν εἰς ἔγκαιρον βοήθειαν.
 V, 1. Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων
 λαμβά-

IV, 14. I. κυριακῇ γ. τῶν ἡσυχῶν καὶ τοῦ ἁγίου Ἰγνα-
 τίου. [ἐν τισι, σεπτεμβρίου 17. τοῦ ἁγίου Ἰγνα-
 τίου. * Ἐτι καὶ, εἰς ἱεράρχας.] ἀδελφοί, ἔχοντες
 ἀρχιερέα μέγαν.

ταπεινωθέντα, κατακαμφθέντα, εἰς θεῶν προκείμε-
 να, adeoque per consequens, oculi subiecta,
 conspicua, φανερά. Alii propter addita ἀφανῆ
 et γυμνῶς interpretati sunt, ἀνακεκαλυμμένα. Eos
 secutus est interpres vulgat. Lat. Quaestio erat:
 num τραχιλίξειν notare possit, corium detrudere?
 Atqui hoc nemo serio affirmabit. In schoi. Cod.
 16. quem poltea consului, est: ἀπὸ μεταφορᾶς
 τῶν προβάτων, τῶν ἐκ τραχήλου ἡρτυμένων,
 καὶ τῆς δορᾶς γυμνωμένων. Ridebunt laniato-
 res. Noltri certe oves, ut vidi, ex pedibus poste-
 rioribus suspendunt, non ex cervicibus, nec ex
 collo.

15. πεπειρασμένον] πεπειραμένον.

κατὰ πάντα] Ath. I, 753, 762. habet post πηθ'
 ομοιότητα.

λαμβάνόμενος, ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται
 τὰ πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα προσφέρει δῶρά τε
 καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν. μετριοπαθεῖν 2.
 δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσι καὶ πλανωμένοις·
 ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περικείται ἀσθένειαν· καὶ 3.
 διὰ ταύτην ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ,
 οὕτω καὶ περὶ ἑαυτοῦ προσφέρειν ὑπὲρ
 ἁμαρτιῶν. καὶ [Ἀρχή.] οὐχ ἑαυτῷ τις 4. I.
 λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλὰ * καλούμενος
 ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθάπερ καὶ * ἀαργῶν·
 οὕτω

V, 4. I. ἰουίνου ἰδ. τοῦ ἁγίου μεθοδίου κωνσταντινουπό-
 λεως· ἀδελφοί, οὐχ ἑαυτῷ τίς.

V, 1. λαμβάνόμενος] Damasc. ἀναλαμβάνόμενος. Con-
 tra est Cod. Mosq. Damasc. g. Hau. 3. apud
 Birch. adeo καταλαμβάνόμενος, ac si capiendi
 fiat, cum tamen multi suspensio gradu et incurvato
 / dorso ultro arrepant et istos honores ambient.
 Λαμβάνόμενος est loco ἀιρεθεῖς, χειροτονηθεῖς,
 ἀναδειχθεῖς.

ἁμαρτιῶν] τοῦ λαοῦ. E. Utrumque Chryf. XII,
 81. a. 82. a. Totum locum cum varietate repetit
 325. etc. Plura deinceps recitat Cyrill. VI, a.
 250. et 255. ubi rursus in media oratione omittit,
 ἵνα — ἁμαρτιῶν.

3. διὰ ταύτην] Codd. Chryf. διὰ ταύτης. διὰ ταύτην
 et δι' αὐτήν. Ultimum etiam alicubi Theodo-
 ret. v. pag. 572. v. P.

ὑπὲρ] περὶ. E. Sic et Theodoret. alicubi, et Cy-
 rill. bis. Vide l. l. et P.

4. ἀλλὰ ὁ] — ὁ. Sic et infra 11, 8. aliqui temere
 inculcarunt ὁ.

ὁ ἀαργῶν] ὁ —.

5. οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς ἑαυτὸν ἐδόξασε γεννηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ καλήσας πρὸς αὐτόν· υἱὸς μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. καθὼς καὶ * ἐν ἑτέρῳ λέγει· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν 7. μελχισεδέκ. [Τέλος.] ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, δεήσεις τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας, καὶ ἑισακουσθεὶς 8. ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, καίπερ ὢν υἱὸς, 9. ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθε τὴν ὑπακὴν· καὶ τελειωθείς ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ 10. πᾶσιν αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου· προσ-αγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν μελχισεδέκ. [Τέλος.]

Τέλος ἐν
τις τῆς
κυριακῆς.

Τέλος τῆς
κυριακῆς
καὶ τοῦ
ἀγίου.

Z. ἐπιτίμησις ὡς ἔτι δεομένοις ἑισαγωγῆς. ἐν ᾧ, προσ-
τροπὴ εἰς ἐπίδοσιν, ὡς οὐκ ὄσης δευτέρας ἀρχῆς.
παράκλησις σὺν ἐπαίνῳ.

IA. 11. [Ἀρχή.] περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ
ἄσπερ μὲν λέγει· ἐπεὶ ἰωθροὶ γεγόνατε
ταῖς

V, 11. IA. τῆ δ. τῆς κθ. ἰβδ. ἀδελφοί, περὶ τοῦ
μελχισεδέκ πολὺς.

9. καὶ τελειωθείς] Sic et Chryl. XII, 84. sed in ead-
dem pagina: καὶ τελειώθεις διὰ τῶν παιδημάτων
φησί· τοῦτό ἐστιν ἄρα τελείωσις κ. τ. λ. Ergo
et hoc loco sua ipsius, non Apostoli verba ex-
plicat.

ταῖς ἀκοαῖς. καὶ γὰρ ὀφείλοιτες ἐπὶ 12.
 διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον, πάλιν χρεῖαν
 ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς, τὰ τὰ τοιχεῖα
 τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ Θεοῦ· καὶ
 γεγόναιτε χρεῖαν ἔχοντες γάλακτος, καὶ
 οὐ σερραῖς τροφῆς. πᾶς γὰρ ὁ μετέχων 13.
 γάλακτος, ἄπειρος λόγου δικαιοσύνης·
 νήπιος γὰρ ἐστὶ. τελείων δὲ ἐσὶν ἡ σερραὶ 14:
 τροφή, τῶν διὰ τὴν ἔξιν τὰ αἰσθητήρια
 γενομασμένα ἐχόντων πρὸς διάκρισιν κα-
 λοῦ τε καὶ κακοῦ. Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς VI, 1.
 ἀρχῆς τοῦ χριστοῦ λόγον, ἐπὶ τὴν τελειό-
 τητα φερόμεθα· μὴ πάλιν θεμέλιον
 καταβαλλόμενοι μεταιοίαις ἀπὸ νεκρῶν
 ἔργων, καὶ πίσεως ἐπὶ θεῶν, βαπτισμῶν 2.
 δόξα, ἐπιθέσεώς τε χειρῶν, ἀναστάσεώς
 τε νεκρῶν, καὶ κρίματος αἰωνίου. καὶ 3.
 τοῦτο ποιήσομεν, ἵνα περ ἐπιτρέπη ὁ θεός.
 ἀδύνατον γὰρ τοῖς ἅπασι φωτισθέντας, 4.
 γευσάμενους τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου
 καὶ μετόχους γενθέντας πνεύματος ἁγίου,
 καὶ

VI, 4. φωτισθέντας] πῖφωτισμένους. E. Cyrill. I, a.
 176. et continuo: καὶ καλὸν γευσ. Ergo hic rur-
 fus in media oratione aliquid ad beati Semleri
 Latinam praetermittit. Vide etiam P. propter
 I. Cor. 12, 13.

γενθέντας πνεύματος ἁγίου] πνεύματος ἁγίου
 γενομένους. Ath. I, 540. Sed vulgatum 536.
 ἐστὶ.

5. καὶ καλὸν γευσαμένους Θεοῦ ἔφημα, δυνά-
 6. μεις τε μέλλοντος αἰῶνος, καὶ παρα-
 πέτοίται, πύλιν ἀνακαινίζην εἰς μετάνοιαν,
 ἀίσαυροῦντας, ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ
 7. καὶ παραδειγματίζοντας. γῆ γὰρ ἡ
 πιούσα τὸν ἐπ' αὐτῆς πολλὰκις ἐρχόμενον
 ἕτερον, καὶ τίττοισα βοτάνην εὐθετον ἐπέ-
 νουσι, δι' οὓς καὶ γινώσκονται, μεταλαμβάνει
 8. ἐυλογίας ἀπὸ τοῦ Θεοῦ· ἐκφύουσα δὲ
 ἀκάθαρτα καὶ τριβίλους, ἀδίκιμος καὶ
 κατάρσας ἐγγύς, ἧς τὸ τέλος εἰς κοῦσιν.
- IB. 9. [Τίλος.] [Ἄρρη] πεπίσμεθα δὲ περὶ Τέλος τῆς δ.
 ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ κρείττονα καὶ ἐχό-
 μεθα σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτω λαλοῦμεν.
 οὐ

VI, 9. IB. σαββάτω δ. τῶν ηἰσιῶν· ἀδελφοί, πεπί-
 σμεθα περὶ ὑμῶν τὰ κρείττονα.

5. δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος] v. P. Ita cum aliis
 etiam Ath. I, 561. Chryf. XII, 96. tamen 97. d.
 paullulum transponit, et 98. a. addit τοῦ, ante
 μέλλοντος. Cyrill. vulgatum l. l. et Damasc. II,
 387. sicuti alii.

6. ἀνακαινίζην] ἀνακαινίζεσθαι. E. Ita Damasc. edi-
 tus ad h. l. sed l. l. vulgatum, sicuti Mosq. Da-
 masc. Cod. g. Habet quidem vulgatum Chryf.
 XII, 96. inic. sed saepe ibid. in interpretatione
 volutat ἀνακαινισθῆναι. Vulgatum etiam Ath. I,
 561.

7. et 8.] Cum levi varietate Cyrill. II, 80. sine varie-
 tate. 150.

οὐ γὰρ ἄδικος ὁ Θεὸς ἐπιλαθέσθαι τοῦ 10.
 ἔργου ὑμῶν, καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης,
 ἧς ἐνεδείξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, δια-
 κονήσαντες τοῖς ἀγίοις καὶ διακονοῦντες.
 ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν 11.
 ἐνδείκυσθαι σπουδὴν πρὸς τὴν πληροφορίαν
 τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους· ἵνα μὴ νωθεῖ 12.
 γένησθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ
 μακροθυμίας κληρονομοῦντων τὰς ἐπαγγελ-
 λίας. [Τέλος.]

Τέλος τοῦ
 σαββάτου.

Η. ὅτι βεβαία ἡ ἐπαγγελία τοῦ Θεοῦ, καὶ ταῦτα
 σὺν ὄρασι.

[Ἀρχή.] τῷ γὰρ ἀβραάμ ἐπαγγελιάμενος 13. II.
 ὁ Θεός, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχε μείζιον
 ὁμόση, ἄμισε καθ' ἑαυτοῦ, λέγων· ἢ 14.
 μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων
 πληθυνῶ

VI, 13. II. κυριακῇ δ. τῶν ηπειῶν· ἀδελφοί, τῇ
 ἀβραάμ ἐπαγγελιάμενος.

10. τοῦ κόπου] — E. Nullus meorum praetermittit,
 praeter Theophyl. d. Contra sunt reliqui Codd.
 Theophyl. et edit. Lond. Chrysolomus haec
 tractat XII, 105. b. 106. a. 107. d. Vide, quae
 de hoc loco disputavi in P. Varia hic cumulan-
 tur substantiva. Ergo, ut in locis similibus, alius
 aliud omisit, quod vel ex Cyrill. I, a. 133. appa-
 ret. Habet enim, τοῦ κόπου ὑμῶν, καὶ τῆς ἀγ.,
 omittis τοῦ ἔργου ὑμῶν καί. Auctor omittendi
 τοῦ κόπου fuit Chrysolomus. Eum hic quoque
 secuta est vulgata et Codices scurriles A. C. D.
 3r. etc. Ergo Griesbachius exclusit.

15. πληθυνῶ σε. καὶ οὕτω μακροθυμίᾱς
 16. ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας. ἄνθρωποι μὲν
 γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ἐμύησαν, καὶ
 πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρασ ἐῖς βε-
 17. βαίωσιν ὁ ὄρκος. ἐν ᾧ περισσώτερον βου-
 λόμενος ὁ θεὸς ἐπιδείξαι ταῖς κληρονόμοις
 τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βου-
 18. λῆς αὐτοῦ, ἐμεσίτευσεν ὄρκω· ἵνα διὰ
 δύο πραγμάτων ἀμεταθέταν, ἐν δὲ ἀδύνα-
 τον ψεύσασθαι θεόν, ἰσχυρὰν παρὰ κλησιν
 ἔχωμεν αἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς
 19. προκειμένης ἐλπίδος· ἦν ὡς ἀγκυραν
 ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ
 βεβαίαν,

17. ἐμεσίτευσεν] ἰβεβαίωσεν meus Theophyl. d. et edit.
 Lond. In marg. tamen eadem vulgatum notat,
 addito γρ. Contra ἰβεβαίωσεν sunt reliqui Codices
 Theophyl. ac ceteri omnes. Ex verb. 16. ἐῖς βε-
 βαιώσιν repetitum videtur.

18. ἰσχυρὰν] Sic et Chryf. XII, 113. et XI, 11. Ta-
 men duo eius Codd. Mosq. exhibent, ἰσχυρετέ-
 ραν. Τὸν, ante θεόν, addit XII, 112. omittit
 XI, 11.

καταφυγόντες] καταφεύγοντες. E. Theodoret.
 utrumque v. pag. 582.

19. ψυχῆς] ἐλπίδος. E. Cum aliis vulgatum Chryf.
 XII, 113. II, 359. III, 262. Cyrill. V, c. 96. b.
 VI, a. 21. 89. Ex Codd. Weist. A. C. D. ad
 Lexica Schreveliana notari potest ἀσφαλῆν, ab
 ἀσφαλὸς, ἀσφαλῆ, ἀσφαλόν. Ita ergo isti Codi-
 ces sterquiliniarii, in huiusmodi vitiiis grammaticis
 etiam.

βαβαίαν, καὶ ἐισερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον
 τοῦ καταπετάσματος· ἔπου πρόδρομος 20,
 ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέλαθεν ἡσοῦς, κατὰ τὴν
 τάξιν μελχισεδὲ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς

Τέλος τῆς τῶν αἰῶνας. [Τέλος.]

καρ. 20.

Θ. περὶ μελχισεδὲ τοῦ εἰς χριστὸν τύπου κατὰ τὰ
 ὄνομα, καὶ τὴν πόλιν, καὶ τὴν ζωὴν, καὶ τὴν ἱερασίην,
 ἐν αἷ, ὅτι καὶ τοῦ ἀβραάμ προεπιμήθη.

Οὗτος γὰρ [Ἀρχή.] ὁ μελχισεδὲ, βασι. VII, 1.
 λεύς. ΙΔ.

VII, 1. ΙΔ. τῆ ε. τῆς κθ. ἐβδ. ἀδελφοί, ὁ μελχισεδὲς,
 βασιλεύς σαλήμ.

etiam, plerumque consentiunt. F. et G. hac epistola circum. Scilicet Vulgata Latina habet *tantam*. Desinit ergo in *am*, ut *enimam*. Ἐρχήν. Ergo fecerunt ἀσφαλῆν. Callide hoc silentio praetermisit, ut alia huiusmodi innumerabilia. Griesbachius pag. 174. Ne scilicet lectores eius ipsi de praestantia horum Codicum iudicare possent. Novit enim, Westoni editionem in paucorum manibus esse, in aliorum vero bibliothecis eam sub pulvere et araneis delitescere. Ergo furtim et impune licet invidiam lectores simplices. Misere me durae et fatalis conditionis eorum, quod criticam scientiam suam coguntur sub pallio tenebricofo Griesbachiano absconditam circumferre. Quod autem aliqui eorum, ut ille apud Phaedrum, (lib. 5. fab. 5.) in sinum palli demittunt capita, ac sic dictas degrungunt recensiones, vel potius convicia, id non tam misericordiam, quam risum movet.

20, ἔπου] Ath. I, 351, ἐβδ. Iungit autem 9, 24. ἐν
 εἰς ἀντίτυποι — ὑπὲρ ἡμῶν.

- λευς σαλήμ, ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ * τοῦ ὑψίστου,
 ὁ σιαντήσας ἀβραάμ, ὑπεσρέφοντι ἀπὸ
 τῆς κοπῆς τῶν βασιλείων, καὶ ἐυλογίσας
2. αὐτόν· ᾧ καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων
 ἐμήρισεν ἀβραάμ· πρῶτον μὲν ἐρημισυόμε-
 νος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ καὶ
 βασιλεὺς σαλήμ, ὁ ἐστὶ βασιλεὺς εἰρήνης·
3. ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγονοαλόγητος· μήτε
 ἀρχὴν ἡμερῶν, μήτε ζωῆς τέλος ἔχων·
 ἀφωμισωμένος δὲ τῷ ὑψίστῳ τοῦ Θεοῦ, μένει
4. ἱερεὺς εἰς τὸ διηγεῖς. Θεαρεῖτε δὲ παλ-
 κος ἄνθρωπος, ᾧ καὶ δεκάτην ἀβραάμ ἔδωκεν
5. ἐκ τῶν ἀκροθινῶν ὁ πατριάρχης· καὶ
 οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν λευὴ τὴν ἱερατείαν
 λαμβάνοντες, εἰτολὴν ἔχουσι ἐπιδοκαστῶν
 τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τούτέστι, τοὺς
 ἀδελφοὺς αὐτῶν, καίπερ ἐξεληλυθῶτας ἐκ
6. τῆς ὀσφίος ἀβραάμ· ὁ δὲ μὴ γενεαλο-
 γούμενος ἐξ αὐτῶν, δεδουκίτωκε τὸν
 ἀβραάμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελ-
 ΙΕ. 7. λίας ἐυλόγηκε. [Τέλος.] [Ἀρχή.] χάρις τίλει τῆς
 δὲ πάσης ἀντιλογίας, τὸ ἔλατταν ὑπὸ
 8. τοῦ κρείττονος ἐυλογεῖται, καὶ ἄθε μὲν
 δεκάτης

VII. 7. ΙΕ. μηδὲ φεβρουαρίῳ β. εἰς τὴν ὑπαπαντήσιν
 ἀδελφοί· χάρις πάσης.

VII, 1. τῷ Θεῷ] + τοῦ.

εὐνοίας] Scael Chryf. III, 120. d. ἐπίστασιν
 quod Oecum. II, 365. d. etiam in scholio habet.

δεκάτας ἀποθήσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσι· ἐκεῖ δὲ, μαρτυρούμενος, ὅτι καὶ 9. καὶ 9. λέυϊ, ὁ δεκάτας λαμβάνων, δεδεκάταται. ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὁσφύϊ τοῦ πατρὸς ἦν, ὅτε 10. σιλήτησεν αὐτῷ ὁ μελχισεδέκ.

1. ὅτι πάντες τοῦ αἵματός ἢ ἱερωσύνης ἢ ἐπὶ γῆς ἔστασαν· ἴστανται δὲ ἢ ἐπουράνιος, ἢ χριστοῦ ἐξ ἑτέρου γένους, ὡς κατὰ σάρκα, ὡς διὰ νόμου σαρκίνου.

εἰ μὲν οὖν τελείωσις διὰ τῆς λευϊτικῆς 11. ἱερωσύνης ἦν· ὁ λαὸς γὰρ ἐπ' αὐτῇ ἱερομοθέτητο. τίς ἔτι χρεία, κατὰ τὴν τάξιν μελχισεδέκ ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα, καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν αἵματός λέγεσθαι; μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης, ἐξ 12. ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται. ἐφ' ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα, Φυλῆς ἑτέρας 13. μετέσχηκεν, ἀφ' ἧς οὐδεὶς προσέσχηκε τῷ θυσια-

10. πατρὸς] + αὐτοῦ. E. Basil. I, 604. mox deest etiam ἰ.

13. προσέσχηκε] προσέσχεν τ προσέστηκε. E. Polte-rius notatur etiam ex uno libro apud Theodoret. 588. Neutram varietatem in meis reperio Codd. Chrysostomus vulgatum XII, 128. 150. I, 671. Inepte ista translata sunt ex interpretatione in textum. Oecum. II, 369. d. τὸ γὰρ, προσέσχηκεν, ἢ προσέστη νόσεις, ἢ προσέσχεν. Ibidem est παρῆση. Προέση vitiosum est. Dici-
tur

14. Θυσιασθρίω. πρόδηλον γὰρ, ὅτι ἐξ ἰουδαίας ἀνατέταλκεν ὁ κύριος ἡμῶν εἰς ἣν φυλὴν οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης μαουσῆς ἐλάλησε.

κςι

tur enim, *προεστάναι* τινος, non τινί. Ergo haud dubie in aliis Codd. Oecum. reperietur, *προέστηκε*, aut *προέστη*, ut habet Theophyl. ad hunc locum. Quid hic criticorum princeps et tyrannus Griesbachius? Ex A. C. 19. 20. et Oecum. in interiori marginem recepit *προέσχε*ν. Ex *editio*ne (qua? Nimirum Erasmi, qui ita in Oecum. repererat.) autem notavit *προέστηκε*ν, quod etiam ex Vulgatae et Italiae, *praesto fuit*, firmavit. Nonne vero *προέσχηκε*ν et *προέσχε*ν etiam reddi potest, *praesto fuit*? Nonne denique apud Oecumenium ista: τὸ γὰρ, et, νοήσεις, textum ab interpretatione sine ulla dubitatione disiungunt. Pueriles hi errores sunt.

14. οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης] περὶ ἱερέων οὐδὲν. E. Chrysl. XII, 128. b. οὐδὲν περὶ ἱερέων, sed 130. b. περὶ ἱερωσύνης οὐδὲν. I, 671. οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης. Apud Cyrill. I, g. 64. haec verba non comparent. Wettstenius tamen dixit, Cyrillum ibi habere, περὶ ἱερέων οὐδὲν. Attingit rursus I, g. 197. sed ista verba non habet, verum loco ἀνατέταλκεν interponit de suo ἀνέφυ. Ἀνατέταλκε tamen habet V, a. 199. Ita ergo lectores a Wettstenio, ac simul quoque ab Griesbachio, amanuensi eius, decipiuntur. Verum Griesbachius in recentiore editione sua ex interiore margine amovebit, περὶ ἱερέων οὐδὲν. Nullus meorum Codd. hic variat. Corruptio est ex uno loco Chrysostomi, data opera illata ab interprete Latino et Codicibus Interquiliniariis A. C. D. E. Accedit per Birchium etiam B. isque solus. Qui ex utraque editione mea nondum potuerunt discere, unde illi Codices

recen-

καὶ περιστότερον ἔτι κατάδηλόν ἐστι, εἰτι κατὰ τὴν ὁμοιότητα μελχισεδ'α αὐτῶν ἱερεὺς ἕτερος, ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς αὐτοῦ σαρκικῆς γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκατακλύτου. μαρτυρεῖ γὰρ ὅτι 17. οὐ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν μελχισεδ'α. [Τέλος.] [Ἀρχή.] ἀθέτη-18. 15.

Τέλος τῆς
ὁμοιωτικῆς.

οἱ μὲν γὰρ γίνονται προαγωγῆς ἐντολῆς, διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενεῖς καὶ ἀνωφελεῖς· οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος, ἐπισαγωγῆ 19.

VII, 18. 15. τῆ σ. τῆς κθ. ἐξδ. ἀδελφοί, ἀθέτους γίνονται.

recensionis Alexandrinæ et occidentalis corrupti sint, ii profecto ex utero matris prædierunt: cœci, ædeoque, et infani, et insanabiles sunt. Bengelius certe oculos eis aperire nequit, cum præsertim alii iam antea frustra medicinam suam adhibuerint.

16. *σαρκικῆς*] *σαρκίνης*. E. Ex Chryf. utrumque licet adoptare. Habet is præterea versum 16. ante 15. v. XII, 130. 151. b. 130. v. P. Griesbachius, Vir Sirmicus, exhibet hic quoque *σαρκικῆς*, locum *σαρκίνης*. De utroque supra monui. Cyrill. I, g. 64. *σαρκίνης*. Item VI, a. 75. V, d. 160, quem politimum locum Wetf. non animadvertat.

17. *μαρτυρεῖ*] *μαρτυρεῖται*. F. Chryf. XII, 131. Ergo ex meis Codicibus foli Theophyl. d. et scholiorum Oecumen. h. Ita tamen etiam Cyrill. I, g. 64.

19. *δοθῆ*] *ἀδῆα*. B. Dicitur *δοθῆ*, sed explicat *ἀδῆα*. Chryf. XII, 131. c. Variatum etiam Ath. I, 366. Sed *δοθῆ* ἑσθαιεῖς· ὃ δὲ ἔγραφε· ἃ νόμος *δοθῆα*.

δε κρείττονος ἐλπίδος, δι ἧς ἐγγιζομεν τῷ
 20. θεῷ. καὶ κατ' ὅσον οὐ χωρὶς ἐρηκμο-
 21. σίας, οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ἐρηκμοσσίας
 εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες· ὁ δὲ μετὰ ἐρηκμο-
 σίας, διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτὸν· ἄμωσ
 κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς
 εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν μελχισε-
 22. δέκ. κατὰ τοσοῦτον κρείττονος διαθήκης
 23. γέγονεν ἔγγυος ἰησοῦς. καὶ οἱ μὲν πλείο-
 νες εἰσὶ γεγονότες ἱερεῖς, διὰ τὸ θανάτῳ
 24. καλύεσθαι παραμένειν· ὁ δὲ, διὰ τὸ
 μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀπαράβατον
 25. ἔχει τὴν ἱερασίην· ὅθεν καὶ σώζειν εἰς
 τὸ παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους
 δι' αὐτοῦ τῷ θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς
 τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν. [Τέλος.] Τέλος τῆς ε.

III. 26. [Ἀρχή.] τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιε-
 ρεύς,

VII, 26. IZ. νοεμβρίου ιγ. τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν
 ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου [καὶ ἐν τισι, σέπτεμβρίου
 β. τοῦ ἀγίου παύλου τοῦ νέου. ἐν ἄλλῳ· σέπτεμ-
 βρίου δ. τοῦ ἀγίου ἱερομάρτυρος βαβύλα. καὶ εἰς
 ἱεράρχας.] ἀδελφοί, τοιοῦτος ἡμῖν.
 οὐδένα τετελείωκε. Rufus 749. ὁ νόμος οὐδὲν
 ἐτελείωσε. Vulgatum Cyrill. I, a. 3. I, g. 46.
 Sed V, b. 52. rufus in media oratione omittit,
 διὰ τὸ — ὁ νόμος. 139. τετελείωκε μὲν γὰρ ὁ
 νόμος οὐδέν. 272. accurate laudat. I, a. 557. τετε-
 λείωκεν ὁ νόμος οὐδέν. Sic et IV, 880. 894.
 ἐπιστολογη] ἐπιστολογηῖ inveni in Codic. Chryf.
 Mosq. 1. 4. 5. Forte voluerunt, ἐπ' ἐπιστολογῆ.
 Sed Chryf. XII, 132. vulgatum laudat et interpre-
 tatur. Vulgatum etiam Ath. I, 566.

25. καὶ οἱ] — μὲν.

ρεύς, ὅσιος, ἀκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμέ-
 νος ἀπὸ τῶν ἀμαρτωλῶν, καὶ ὑψηλότερος
 τῶν οὐρανῶν γενόμενος· ὃς οὐκ ἔχει καθ' 27.
 ἡμέραν ἀνάγκην, ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς,
 πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἀμαρτιῶν θυσίας
 ἀναφέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ· τοῦτο
 γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ, ἑαυτὸν ἀνενέγκας.
 ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίςθην ἀρχιε- 28.
 ρεῖς, ἔχοντας ἀσθένειαν· ὁ λόγος δὲ τῆς
 ὀρκωμοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον, υἱὸν εἰς
 τὸν αἰῶνα τετελειωμένον. **Κεφάλαιον VIII, 1.**
 δε ἐπὶ τοῖς λεγομένοις [Ἀρχή.] τοιοῦτον ΙΗ.
 ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ
 τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρα-
 νοῖς, τῶν ἁγίων λειτουργὸς, καὶ τῆς 2.
 σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἐπέζηεν ὁ κύριος,
 καὶ

VIII, 1. ΙΗ. νοεμβρίου 5. τοῦ ἁγίου παύλου τοῦ ὁμο-
 λογητοῦ· ἀδελφοί, τοιοῦτον ἔχομεν.

26. καὶ ὑψηλ. — γενόμενος] Omittit Chrys. in Codd.
 et in edito XII, 133. 134. Vulgatum habet in,
 κεχωρ. — ἀμαρτ. 133. d. 134. b. sed 150. d.
 κεχωρ. τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν. Servat ista cum aliis
 Cyrill. I, a. 342. V, c. 184. VI, a. 93. Basil. I,
 181. Saepius autem Chrysostomus verba satis
 notabilia omittit in interpretatione. v. 10, 29.
 Ath. II, 358. propter Semlerum, post ἀρχιερεὺς
 statim transit ad vers. 27.

27. θυσίας ἀναφέρειν] προσφέρειν θυσίας. E. Basil.
 l. l. et mox, λαοῦ ἀγνωμάτων.

- ΙΗ. 5. καὶ οὐκ ἄνθρωπος. [Τέλος.] [Ἀρχή.] Τέλος τοῦ
χευσοσό-
μου.
Ἀρχὴ ἐν
τισί.
- πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται· ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὃ προσ-
4. ἐνέγκη. εἰ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱερεὺς, ἔντων τῶν ἱερέων τῶν προσφε-
5. ρόντων κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα· οἷτινες ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσι τῶν ἐπουρανίων, καθὼς κεχηριμάτισται μωυσῆς, μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκηνήν· ὅρα γὰρ, Φησί, * ποιήσεις πάντα κατὰ τὸν τύπον,
6. τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει. νυνὶ δὲ διαφορωτέρας τέτευχε λειτουργίας, ὅσῳ καὶ κρείττονός ἐστι διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται.
- [Τέλος.] Τέλος τοῦ
ἀγίου
παύλου.

ΙΑ. ὑπεροχὴ τῆς δευτέρας διαθήκης παρὰ τὴν πρώτην ἐν ἰλασμῷ καὶ ἀγιασμῷ.

[Ἀρχή.]

VIII, 5. ΙΗ. Ἐν τισιν, νεμβρίου 5. τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν παύλου τοῦ ὁμολογητοῦ· ἀδελφοί, πᾶς ἀρχιερεὺς.

VIII, 5. ποιήσης] ποιήσεις. Maximo consensu Codd. Postea sic in quatuor etiam inveni. Sic et Chryl. XII, 141. d. et ceteri interpretes.

6. τέτευχε] τέτυχε ἢ τετύχηκε. E. Ita Chryl. XII, 142. a. Ath. I, 367. v. P. Job. 7, 2. est, τετυχώς σκιᾶς, ubi Cod. Alex. etiam corrumpit τετυχηκώς. 3. Maccab. 5, 35. βοηθείας τετυχότες. Galeus in Opusc. Myth. p. 665. ταῦτα δὲ καὶ τὰ ἐν θεῶν ἐπικουρήσιος τέτυχε.

[Ἀρχή.] εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἀμμο· 7. ΙΘ.
 πτος, οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο τέπες·
 μεμφόμενος γὰρ αὐτοῖς λέγει· ἰδοὺ, ἡμέρας 8.
 ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ
 τὸν οἶκον ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον ἰουδα
 διαθήκην καινὴν· οὐ κατὰ τὴν διαθήκην, 9.
 ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, ἐν ἡμέρας
 ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν,
 ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου. ὅτι
 αὐτὶ οὐκ ἐρέμειαν ἐν τῇ διαθήκῃ μου,
 καὶ γὰρ ἠρέμησα αὐτῶν, λέγει κύριος. ὅτι 10.
 αὕτη ἡ διαθήκη, ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ
 ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει
 κύριος, διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν
 αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίᾳ αὐτῶν ἐπιγράψω
 αὐτοὺς· καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεόν, καὶ
 αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν. καὶ οὐ μὲν 11.
 διδάξω.

VIII, 7. ΙΘ. τῆ β. τῆς λ. ἐρδ. ἀδελφοί, εἰ ἡ πρώτη
 διαθήκη ἦ ἀμμο.

7. ἐκείνη] σιγή. E. Theodoret, 595. Vulgatum Chryl.
 XII, 142. sed VI, 412. a. haec cum aliis miscet.
 E. p. προσέτι αδαί. Vulgatum etiam Cyril. I,
 a. 3. I, g. 46. tamen, ἡ πρώτη omittit. V, b.
 59.

8.] Hunc Jeremiae locum Chryl. non solum tractat
 XII, 142. sed et 398. a. seqq.

9. ἐποίησα] διεθέμην. E. Chryl. in Codd. et XII, 142.
 d. 143. b. bis, et d. Theodoret, Theophyl. Ex
 LXX.

διδάξωσιν ἑαυτοὺς τὸν * παλιὴν αὐτοῦ, καὶ
 ἑαυτοὺς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων· γινώσθε
 τὸν κύριον· ὅτι πάντες ἐδύσευσί με, ἀπὸ

12. μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν· ὅτι
 ἔλεος ἔποιμα ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ
 τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν

13. αὐτῶν ὅ μὴ μισθῶ ἔτι. ἐν τῷ λέγειν
 καιρῷ, πεπαλαίωκε τὴν πρώτην· τὸ δὲ
 παλαιόμειον καὶ γηράσκον, ἔγγις ἀφα-

K. IX, 1. νομοῦ. [Τέλος.] [Ἀρχή.] Ἔειχε μὲν τέλος τῆς β.
 εὐ

IX, 1. K. νομβρίου κα. εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ὑπεραγίας
 Θεοτόκου· [καὶ ἐν τῷ τῆ δ. μετὰ τὴν ἐσχάτην
 τῶν ἀγίων πάντων, ἐν ἧ πελείται σύναξι τῆς πενα-
 γίας Θεοτόκου, καὶ σπυρίτου ε. τῶν νηπειῶν καὶ
 ἐκταβρίου ια. εἰς τὴν ἁγίαν ζ. σύνοδον, καὶ σепτεμ-
 βρίου θ. τῶν ἀγίων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης ἀδελφοί,
 εἶχεν ἡ πρώτη [σκηὴ] διαθήκη δικαιώματα.

11. πλησίον] παλιῶν. Chryf. totum hoc immutat XII,
 144. a. Vide autem ibid. 145. a. 599. a. VI, 22.
 Utrumque ergo habet. v. P.

μικροῦ αὐτῶν] αὐτῶν — E. Bis omittit Chryf.
 XII, 144. a. etiam in Codd. Mosq. Eum sequi-
 tur meus Damasc. g. Contra sunt Codices Theo-
 phylacti.

12. καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν] — E. Chryf. XII, 144. a.
 habet tantum transponit. Ita etiam transponit
 meus Theophyl. Aug. 8. Contra sunt reliqui
 Codd. Theophyl. et ceteri mei omnes.

13. πεπαλαίωκε] Eleganter Wetst. D. πελέωνε. Eius-
 modi monstra plura profibunt, si ille Codex ali-
 quando editus fuerit. Illud enim Codicum genus
 uniuersum a nebulonibus et stultis conscriptum est.
 Damasc. II, 244. πεπαλαίωσε ὅτι γεγηρασμένοι

οὖν καὶ ἡ πρώτη * δικαιώματα λατρείας,
 τό, τε ἅγιον κοσμικόν. σκηνὴ γὰρ κατε-2.
 σκευάσθη ἡ πρώτη, ἐν ἣ ἦτε λυχνία καὶ
 ἡ τράπεζα, καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων,
 ἧτις λέγεται ἅγια. μετὰ δὲ τὸ δευτε-3.
 ρον καταπέτασμα σκηνῆ, ἡ λεγόμενη
 ἅγια ἁγίων, χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατή-4.
 ριον, καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης περι-
 κεκαλυμμένην πάντοθεν χρυσίῳ· ἐν ἣ
 σάμνος χρυσῆ ἔχουσα τὸ μάννα, καὶ ἡ
 θάβδος ἀαρῶν ἡ βλαστήσασα, καὶ αἱ
 πλάκες τῆς διαθήκης· ὑπεράνω δὲ αὐτῆς 5.
 χερουβὶμ δόξης, κατασκιάζοντα τὸ ἱλα-
 σῆριον· περὶ ὧν οὐκ ἔστι νῦν λέγειν κατὰ
 μέρος. τούτων δὲ οὕτω κατασκευασμένων, 6.
 εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν διαπαντὸς εἰσίστα-
 σιν οἱ ἱερεῖς ταῖς λατρείας ἐπιτελοῦντες.
 εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἀπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ 7.
 μόνος ὁ ἀρχιερεὺς, οὐ χαρὶς αἵματος, ὃ
 προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ
 ἀγνοη-

IX, 1. πρώτη σκηνῆ] σκηνῆ —. v. P. Recte διαθήκη,
 non addit, sed intelligit Chryf. XII, 149. a. Vide
 etiam Oecum. II, 379. b. Tamen Chryf. II, 359.
 c. addit σκηνῆ. Item Theodoret. Recte cum reli-
 quis omittit Cyrill. I, a. 338. Damasc.

2. ἅγια] Theodoret. 598. προπαροξυτονως ἀναγνωτέον,
 τὰ ἅγια.

5. κατασκιάζοντα] Theodoret. l. l. ἐπισκιάζοντα.

ΚΑ. 8. ἀγνοημάτων. [Τέλος.] [Ἀρχή.] τοῦτο ^{Τέλος τῆς θεοτόκου.}
 δηλοῦντος τοῦ πνεύματος τοῦ αἰγίου, μήπω
 πεφανερῶσθαι τὴν τῶν αἰγίων ὁδὸν, ἔτι
 9. τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης εἶσιν. ἦτις
 παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεσηκῶτα,
 καθ' ὃν δῶρά τε καὶ θυσίαι προσφέρονται,
 μὴ

IX, 8. ΚΑ. τῆ γ. τῆς λ. ἐβδ. ἀδελφοί, τοῦτο δηλοῦν-
 τός ἐστι τοῦ πνεύματος.

9. ἐνεσηκῶτα] † καθέσηκε. E. Codices Chrysl. 1. 4. 5.
 nec non Theophyl. d. In edito Chrysl. XII, 151.
 a. non reperitur. Καθέσηκε in marg. etiam exhibet
 edit. Lond. Versus 8. 9. et 10. in media
 oratione omittit Ath. II, 401. Dolendum est, hoc
 latuisse Semlerum, qui Athanasium non legerat.
 Exultasset enim prae laetitia. v. supra ad 2, 9.

καθ' ὃν] καθ' ἦν. E. Ita in textu et in Ichol.
 Oecum. II, 385 a. καθ' ἦν παραβολῆν. In Cod.
 Aug. 6. in textu est, καθ' ὃν, sed in Ichol. fol.
 257. pag. 2. καθ' ὄντος (Ita. Mox τύπος habet.)
 δῶρά τε καὶ θυσίαι προσφέρονται, καθ' ἦν παρα-
 βολῆν, καθ' ὄντος τύπος αἰ προσφορῆν τῶν δῶρων
 καὶ τῶν θυσιῶν ἐγένετο. Priori loco haud dubie
 voluit scribere καθ' ὃν, sed ὄντος occupavit ex pro-
 ximo. Damasc. II, 245. in textu habet, καθ'
 ἦν. In Icholio: ταυτέσιν, ὁ τύπος γέγυμε, καθ'
 ἦν δῶρα κ. τ. λ. Vulgatum cum meis omnibus
 Cyrill. I, a. 347. V, b. 343. Auctor confusionis
 et corruptionis est Chrysl. XII, 151. Derepente
 enim ibi et inopinato infert τύπος, ac continuo
 verba textus addit: καθ' ὃν δῶρα. Cum ergo alii
 post eum τύπος in textu non reperirent, καθ' ἦν
 mutabant, idque ad παραβολῆν referebant. Locus
 Chrysolitomi ita implicatus, vel etiam corruptus
 est, ut, sicuti nunc legitur, intelligi nequeat.

μη δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν τελειῶσαι
 τὸν λατρεύοντα, μόνον ἐπὶ βρώμασι 10.
 καὶ πέρμασι, καὶ διαφύροις βαπτισμοῖς,
 καὶ δικαιοῦμασι σαρκῶς, μέχρι καιροῦ
 διορθώσεως ἐπικείμενα. [Ἰπέρβα.]

Ἰπέρβα
 τῆς γ.

1B:

Coniecturae vero et correctionis hic non est locus. Sensum verborum Chrysostomi magis perspicue exhibet Theophylactus p. 959. Cum haec scribebam, amplius non erant ad manus Codd. Chryf. Mosq. 1. 4. 5.

δυνάμεναι] δυνάμενα. E.

10. καὶ δικαιοῦμασι] δικαιοῦματα. E. v. P. Nullum huius vestigium in meis Codd. Vulgatum etiam cum aliis Chryf. XII, 151. Tamen δικαιοῦματα Cyrill. I, a. 347. III, 829. Scilicet constructio durior videbatur: δῶρά τε καὶ θυσίαι — δυνάμεναι — ἐπικείμενα. Ergo alii corrigebant δυνάμενα, alii ἐπικείμεναι, alii, omisso καὶ, scribebant δικαιοῦματα ἐπικείμενα. Καὶ δικαιοῦματα, quod Birgex B. laudat, profus absurdum est, arguit tamen temerariam correctionem. Δικαιοῦματα, omisso καὶ, ἐπικείμενα, per appositionem, ut vocant, dicitur. Nulla vero causa corrigendi erat. Cum enim antecederet, δῶρα καὶ θυσίαι, pluribus interpositis, ista omnia neutro genere complecti poterat Paulus per ἐπικείμενα. Plura loca similia apud Thucydidem reperias. Wettenii animadversio speciem praebet, ac si, servato καὶ, legatur δικαιοῦματα, quod saltem nec in Cod. Alex., nec in Cyrill. convenit, quanquam posterior Cyrilli locus omnino urgeri nequit, ut nec I, a. 273. III, 51. et IV, 835. ubi haec attingit. Ceterum, tertium καὶ abesse a non nullis, ipse etiam Wettenius monuit. Uti vero paullo ante Chrysostomus

mus

IV. περὶ τοῦ αἵματος τοῦ χριστοῦ. ἐν ᾧ ἡ νέα διαθήκη.
ὅτι τοῦτο ἀληθὲς καθάρσιον εἶσαι, οὐ τὰ ἐν αἵματι
ζῶων τοῖς πολλάκις προσαγομένοις.

KB. 11. [Ἀρχή.] χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀργε-
ρεὺς

IX, 11. KB. κυριακῇ ε. τῶν κησειῶν [καὶ τοῦ ἀγίου
συμεῶν τοῦ θεοδόχου [καὶ ἐν τισι, σепτεμβρίου ε.]
ἀδελφοί, χριστὸς παραγενόμενος ἀρχιερεὺς.

mus inopinato intulit vocabulum τύπος, ita idem
vocabulum in his locis volutat Cyrillus, adeo,
ut hic loco ultimo exhibeat, τύποι μέχρι καιροῦ
διορθώσεως ἐπικείμενοι. Tota ergo haec confusio
et corruptio ab interpretibus orta est. In usu
enim est Patribus Graecis, ut alter alterum ex-
scribat. Inde etiam evenit, ut unus idemque lo-
cus, una eademque interpretatio et dubitatio, vel
Irenaei, vel Clem. Alexandrini, vel Origenis, vel
Chrysofomi, vel Cyrilli, vel Eusebii, per plura
plurium ora, aliis additis, aliis demtis, aliis mu-
tatis, volitaret. Quoties ergo Chrysofomus, Basi-
lius, Athanasius Origenem, Theodoretus, Theo-
phylactus, Damascenus Chrysofomum, Oecume-
nius Clementem, Origenem, Cyrillum, Chrysofo-
mum, Gregorius Nyssenus Basilium Magnum, Ori-
genem exprimunt? Ea de re nemo, qui ipse
Patres, itemque interpretes, scholia et catenas
tractavit, dubitat. Qui ergo in huiusmodi locis
ex unius vel opinione, vel testimonio plura faciunt
testimonia, ii aut per incitiam, aut ex pertinacia
procul a vero aberrant, Quid enim, ut hoc ex-
emplo utar, iste index in catenis, et scholiis, ἐκ
διαφθῶν, aliud notat, quam interpretationem
ex plurium sententiis similibus ab uno recentiore
pro ipsius arbitrio conflata? Etsi ergo huius-
cemodi apud Origenem, Chrysofomum, Basilium
et alios reperiantur, tamen pro uno teste ac testi-

ρεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, διὰ τῆς
μείζο-

monio habenda sunt. Cavendum hic maxime in iis locis, ubi Codices, nec tamen certo nomine et indicio, sed pro more Patrum ἀνόμως et ἀτεκμήρως, notantur. Hic saepe reperi, de una eademque lectione, a primo unum Codicem notatum, deinde ab huius successore multos, denique rursus ab alio, plurimos ac praesiantissimos, cum tamen omnes ex unius testimonio penderent, ac nullos ipsi postea Codices examinassent. Eiusmodi exemplum notavi in primo huius editionis volumine p. 770. 773. 774. Alia plura in utraque editione sparsim reperiuntur.

11. μελλόντων] Chryf. XII, 151. 152. et παραγενόμενος, et μελλόντων, recitat, et urget, ac discrete contra γενόμενος disputat. Sed hoc γενόμενος refertur ibi ad παραγενόμενος, non ad μελλόντων. Nihilominus tamen in Cod. Mosq. Chryf. 4. loco μελλόντων, legitur γενομένων in rasura quidem, sed a prima manu. Ac, si quis ad interpretationem Chrysolotomi (XII, 151. a.) in vocabulo ἐνεσηκότης, attendere velit, γενομένων haud ineptum ei videbitur. Igitur etiam Theophylactus ad h. l. in fine scholii, Chrysolotomum in utroque vocabulo, ἐνεσηκότης et μελλόντων, videtur voluisse, vel excusare, vel defendere. Γενομένων certe contrarium est meis Codd. omnibus. Id tamen habent B. et D. Wetstenii. pro γενομένων Mill. laudat etiam MS. Chryf. Id ergo Wetstenius ex eo repetiit. Nam in editis nihil reperio. Μελλόντων cum reliquis exhibet Cyrill. I, a. 310. V, a. 403. V, b. 343. V, d. 166. Mirabile autem est, quod in his locis, in latina interpretatione Cyrilli, istud absurdum assistens receptum est. Sed sic in aliis etiam locis, et apud alios Patres Graecos, factum est, ubi graeca aperte Latinistarum barbariae reperiuntur. Immo apud ipsum Chryf. h. l. est etiam assistens

- μειζονος καὶ τελειότερας σκηνῆς, ὅν χειροποιήτου, ταυτέσιν, ὅν ταύτης τῆς κτίσεως,
12. οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν ἐυράμε-
13. νος. εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων, καὶ σποδὸς δαμαλέως ξαντίζουσα τοὺς κεκοινωνημένους, ἀγιάζει πρὸς τὴν τῆς
14. σαρκὸς καθαρότητα· πῶς μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ χριστοῦ, ὡς διὰ πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἁμαρῶν τῶ θεῷ, καθαρῶν

μειζονος] κρείττονος. E. Sic supra 3, 3. πλείονος et μειζονος confusa. Vulgatum diferte Chryf. XII, 151. c.

12. τράγων καὶ μόσχων] Ath. II, 401. ταύρων καὶ τράγων. Ex vers. 13.

ἐυράμενος] ἐυρόμενος. E. Apud Chryf. XII, 152. editur quidem vulgatum, vide tamen. P. Ceterum, exceptis Codd. Chrysofostomi, ex meis solus Aug. 6. habet ἐυρόμενος. v. Oecum. II, 385. a. Cyrill. I, a. 527. λύτρωσιν ἡμῶν ἁγίων (Vide mox vers. 14.) ἐυράμενος, sed I, g. 372. αἰωνίαν λύτρωσιν ἐυράμενος. Sic et III, 677. V, a. 403. V, b. 543. V, d. 166. etc.

14. αἰωνίου] ἁγίου. E, Chryf. XII, 152. c. et d. bis. Ergo ter diferte. Accedunt Codd. Chryf. Mosqq. 1. 4. 5. Repetit etiam ἁγίου. I, 607. Ita quoque Theophyl. Cod. d. nec non. 8. 13. f. Item Cyrill. V, d. 73. v. P. Theodoret. 601. diferte αἰωνίου. Quid? quod ad 1. Tim. 1, 17. pag. 644. argumentatur ex vocabulo ἀγιασίου. Cod. Aug. 6. habet

καθαριεῖ τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν
 ἔργων, εἰς τὸ λατρεύειν θεῷ ζῶντι;
 Τέλος τῆς κυριακῆς. [Τέλος.] καὶ [Ἀρξου.] διὰ τοῦτο δια-15.
 Ἀρξου τῆς θήκης καινῆς μεσίτης ἐστίν, ὅπως θανάτου
 γ. οὐτα· γενομένου, εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ
 χριστὸς δὲ· πρῶτη διαθήκη παραβάσεων, τὴν ἐπαγγελ-
 διά τοῦτο. λίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τοῖς αἰωνίου
 κληρονο-

habet quidem in textu αἰγίου, sed in schol. αἰω-
 νίου δὲ ἔιπε. τὸ γὰρ αἰώνιον οὐ κτιστόν. οὐ γὰρ
 χρονικὴν ἀρχὴν ἔχει τοῦ εἶναι. Quotquot ex meis
 Codd αἰγίου habent, suspecti sunt, ut ex Chryso-
 stomo h. l. corrupti. Ceteri omnes contra sunt,
 adeo Damasc. g. et Oecum. n. Scribis usitatus
 erat πνεύματος αἰγίου, quam πνεύματος αἰωνίου.
 Ita manifeste hic peccavit scriba Cod. Aug. 6.
 Nam scholium contrarium est. Ἀιωνίου habet
 etiam Ath. I, 523. v. P.

καθαριεῖ] καθαρίσει. E. Theodoret. 600. Ath. I,
 523. ubi etiam Codd. mox variant in ἡμῶν et
 ὑμῶν.

ζῶντι] † καὶ ἀληθινῷ. E. Chryf. XII, 152. c.
 primo exhibet solum ζῶντι, secundo vero 153. a.
 εἰς τὸ λατρεύειν θεῷ ζῶντί, φησι, καὶ ἀληθινῷ.
 Quid? quod etiam interpretatur. Addit enim:
 ἀληθινῷ δὲ καὶ ζῶντι θεῷ εἰκότως ἔιπε, δηλῶν
 ἐντεῦθεν — ζῶντα καὶ ἀληθινά κ. τ. λ. Qui Co-
 dices hic ex Chrysolstomo interpolati sunt? Ex
 meis solus Theophyl. Aug. 8. et edit. Lond. Con-
 tra est Theophyl. d. Oecum. n. Damasc. g. cum
 ceteris meis omnibus.

15. καὶ διὰ] Ante hoc in aliquibus additur: χριστὸς
 δὲ. v. P. et hic lectionem ecclesiasticam. Vulga-
 tum etiam Cyrill. V, a. 549. b.

16. κληρονομίας. ὅπου γὰρ διαθήκη, θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου.
17. διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία, ἐπεὶ μὴ ποτε ἰσχύει, ὅτε ζῆ ὁ διαθέμενος.
18. ὅθεν οὐδ' ἡ πρώτη χωρὶς αἱμάτων ἐγκε-
19. καινισαί. λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ νόμον ὑπὸ μωυσέως παντὶ τῷ λαῷ, λαβῶν τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ τράγων μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου καὶ ὑσσάπου, αὐτό τε τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν
20. λαὸν ἐξέάντιτε, λέγων· τούτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης, ἧς ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς
- ὁ

17. ἐπεὶ μὴ ποτε] Theophyl. 964. ἑρατηματικῶς τοῦτο, καὶ ἀνάγνωσι, καὶ νόσον. Sic et Oecum. II, 387. a. Mihi non persuadent. Ilidorus Pelus. lib. 4. epist. 113. loco ποτε, scribendum arbitratur τότε, addens: οὕτω γὰρ ἔβρον καὶ ἐν παλαιοῖς ἀντιγράφοις. Scilicet infimus ille interpres offende-
 bat in proximo ὅτε, apud Chryl. autem XII, 157. c. reperiebat: τότε βέβαιοί εἰσιν αἱ διαθήκαι. Hinc ista eius sapientia et vetulli eius Codices. Ipse Chrylostomus nihil putat, nec aliter haec laudat. X, 700. b. nec Cyrill. I. I. Hic tamen habet: εἰς ἀν ζῆ ὁ διαθεόμενος. Μὴ ποτε est, loco μὴ, et ποτέ. Ilidori locus corruptus est. Credo autem, eum ita quoque voluisse. Certe μηδαμῶς interpretatur. Unus locus nunc succurrit Sophoclis in Oedip. Tyr. p. 206. εἶσα μὴ ποτ' εἰσέψασθ' ἔτι. Ibi scholiasta: ἀντὶ τοῦ, μηκέτι ποτέ, ἤγουν μηδαμῶς εἰς τὸ εἶξῃ ποτ' ὄψασθαι.

19.] Chryl. XII, 159. omittit, καὶ τράγων, et mox ex Graecismo habet ἐξέάντις. De Codicibus Chryl. v. P. ad vers. 19. 21.

ὁ Θεός. καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα 21.
 τὰ σκέυη τῆς λειτουργίας τῶ ἁματι
 ὁμοίως ἐρξάντιτε. καὶ σχεδὸν ἐν ἁματι 22.
 πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ
 χάρις ἁματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις.
 ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν 23.
 τοῖς οὐρανοῖς, τούτοις καθαρίζεσθαι· αὐτὰ
 δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττοσι θυσίαις παρὰ
 τέλειων ταύτας. [Τέλος.] [Ἀρχή.] οὐ γὰρ εἰς 24. ΚΔ.
 χειροποίητα ἅγια ἐστῆλθεν ὁ Χριστός, ἀν-
 τίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν
 οὐραϊόν, νῦν ἐμφανισθῆναι τῶ προσώπῳ
 τοῦ Θεοῦ ἵπὲρ ἡμῶν· οὐδ' ἵνα πολλάκις 25.
 προσφέρῃ ἑαυτὸν, ὡς περ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρ-
 χεται εἰς τὰ ἅγια κατ' εἰσαυτὸν ἐν ἁματι
 ἀλλοτρίᾳ. ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις 26.
 παθεῖν ἀπὸ κατάβολῆς κόσμου· νῦν δὲ
 ἔπαξ' ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰῶνων, εἰς
 ἀθέτησιν ἁμαρτίας, διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ
 πεφρα-

IX, 24. ΚΔ. συμβάτω ε. τῶν νηπειῶν ἀδελφοί, οὐκ εἰς
 χειροποίητα.

23. παρὰ ταύτας] Ita bis Chryf. XII, 160. c. d. In
 Codicibus tamen eius reperio vestigia τοῦ, παρὰ
 ταῦτα. Sic et Cod. d. et edit. Lond. Theophy-
 lacti. παρὰ ταῦτα etiam Cyrill. V, a. 762. qui
 recitat ad fin. vers. 26. ibique τῆς, ante ἁμαρτίας,
 addit. Ταύτας servat Orig. IV, 151. Apud Ath.
 I, 366. Codices variant inter ταύτας et ταῦτα.

24. Sine ulla varietate notat Ath. II, 401.

27. πεφανέρωται. καὶ κατ' ὅσον ἀπέκειται
τοῖς ἀδελφοῖς ἀπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ

28. τοῦτο κρίσις· οὕτω * καὶ ὁ χριστὸς ἀπαξ
προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενοηκῶν
ἀμαρτίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς ἀμαρτίας
ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν ἀπειδεχομένοις εἰς

ΚΕ. X, 1. σωτηρίαν. [Τέλος.] [Ἀρχή.] Σκιὰν γὰρ ^{τέλος τοῦ}
ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, ^{σαββάτου.}
οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων,
κατ' ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις, ἃς
προσφέρουσιν εἰς τὸ διηνεκές, οὐδέποτε
δύναται τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι.
ἐπεὶ

X, 1. ΚΕ. τῆ δ. τῆς λ. ἑβδ. ἀδελφοί. σκιὰ ἔχων
ὁ νόμος.

27.] Negligenter notat Ath. I, 27a.

28. οὕτως ὁ] οὕτω καὶ ὁ.

ἀπειδεχομένοις] + διὰ πίστεως. E. Alii ista ad-
dunt post σωτηρίαν. Chryf. XII, 166. nihil mutat.
Nec II, 404. a. VIII, 225. e. v. P.

X, 1. σκιὰν γὰρ] + ἦν. E. v. P.

ἃς προσφέρουσιν] αἷς προσφέρουσιν. E. Sic Theo-
doret. 604.

δύναται] δύναται. E. Apud Chryf. XII, 167. edi-
tur quidem δύναται, sed contra sunt Codd. Mosq. q.
1. 4. 5. De utroque monet Theophyl. 972. immo
δύναται interpretatur etiam; ὅτι προσφέροντες δη-
λαδὴ οὐ δύναται τελειῶσαι τοὺς προσερχομένους.
Intelligit autem hic quoque ἀπίστεα Chrysolto-
mi. Mirari satis neque Viros Doctos, immo adeo
Criti-

ἐπεὶ * οὐκ ἂν ἐπαύσαντο προσφερόμεναι, 2.
διὰ

Criticos, et editores N. Testamenti, praestantiores etiam, quod ἀντιγράφων vocabulum plerumque acceperunt de Codicibus N. Testamenti, cum hoc vocabulum apud Graecos multo latioris sit significationis, ac de quovis cuiusvis interpretis. dogmatici, homiletæ etc. dicatur libris scriptis. Inventâ arte typographica, multi eius ætatis editores, libros editos etiam, modo Codices, modo exemplaria appellabant. Critico ergo hæc accuratius distinguenda sunt. Hæc obiter. In textu Aug. 6. est quidem δύνανται. Sed in schol. ὡς δύνανται. τίς; τουτέστιν, ὁ νόμος. In Aug. 8. est δύνανται et in marg. γράφεται καὶ. δύνανται. Huiusmodi notam Theophylactus l. l. haud inepte appellat, παραγραφὴν. In meo 16. est etiam δύνανται, sed repugnat scholium: πολλὰς γὰρ φησι, θυσίας προσάγουσα (Sic. Ergo non ad νόμος, sed ad διαθήκη παλαιὰ videtur retulisse.) κατ' ἐνιαυτὸν (addo, καὶ) τὰς αὐτάς, ἐν ἰσχυρῇ τελειῶσιν τοὺς πολιτευομένους τῶ νόμῳ. (Hoc est, qui sub lege Mosaiica vivebat, qui legi Mosaiicæ obnoxii et adstricti erant. Repetit Chryl. I. 665. e. αἷς προσφέρουσιν — δύνανται. Post versum 1. autem continuo addit quintum. Ergo Chrysolomus quoque, ut alibi, ita hic quoque multa in media oratione ad lætitiâ Semleri omisit. Idem XI, 354. e. γὰρ ἂν ἔχων.

2. ἐπεὶ] † οὐκ. Mei Codices omnino omnes addunt οὐκ, præter 15. qui solus id omittit, et 6. qui ita habet: ἐπεὶ καὶ ἐπαύσαντο, et in schol. εἰ γὰρ ἐπαύσαντο, φησιν, ἀμαρτίας ἐκείνων ὡς θυσίας πάντως ἂν καὶ ἐπαύσαντο προσφερόμεναι. Codex 16. qui cum ceteris exhibet, ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο, in scholio tamen ita habet, ut 6. Apud Oecum.

Oecum. II, 392. a. conieceram loco περιλήφθαι, legendam esse, περιλειφθαι. Atque ita poltea inveni in Aug. 6. Valde impeditus et ambiguus est hic locus. Ut ergo recte accipiatur, attendendum est ad ἀπόδοσιν, quae est a versu 5—8. in quibus docetur, sacrificia, lege Mosatca constituta, sublata esse. Ergo per oppositum hic legendum: non cessavissent, non sublata essent. Qui accurate vult iudicare de hoc loco, is attente legere debet a cap. 7. vers. 11. In his sententia haec est: Non cessavisset ἡ προτέρα διαθήκη, οὐδὲ αἱ ἐκ ταύτης θυτῖαι, σὶ περὶ ἐπέτελλον cultores suos. Atqui neminem perfecerunt. Ergo cessarunt. Cum vero Christus uno sacrificio nos perfecerit, ideo eius quoque sacrificium cessavit. Utraque ergo sacrificia cessarunt. Illa, V. Testamenti, διὰ τὸ ἀτελὲς, δι' ὃ καὶ πολλάκις, καὶ διὰ μακροῦ χρόνου διετέλειαν προσφερόμενα· Christi sacrificium cessavit, διὰ τὸ τῆς μιᾶς προσφεροῦς παντέλειον. Videamus iam interpretes. Chrysostomus ergo, princeps omnium ac ceterorum dictator, XII, 161. pro more suo, ut alibi in eiusmodi locis, ita hic quoque, fumum fecit. Ex meo sensu, testantibus praesertim tribus eius Codd. Μολῆ. 1. 4. 5. et in editione ipsa 161. b. videtur invenisse, οὐκ ἄν. Ipse vero videtur maluisse omittere οὐκ, tametsi 168. a. οὐκ ἄν, alio tamen modo, repetat. Eundem locum vexat 173. b. c. Hic vero locus ita perplexus est, ut utramque lectionem ex eo pollis defendere. Primo, tanquam objectionem, ponit, πῶς οὐκ ἐπαύσαντο, ἐνδὲ ὑπεχώρησαν, (Loco ὑπεχώρησαν, ut arbitror, uti poterat alio vocabulo, magis idoneo.) ἀλλ' ἐπιτελοῦνται; Hoc tollit οὐκ. Deinde addit: ἐκτί τελοῦνται, ἐνδὲ ὡς τύπος. οὐ γὰρ αὐτὰς προσίσταται ὁ Θεός. Hoc rursus firmat οὐκ.. Vult ergo hoc: οὐκ ἐπαύσαντο, διὰ τὸ ἔτι ἐπιτελοῦνται παρὰ τῶν ἰουδαίων ἐν τῷ τότε καιρῷ· ἐπαύσαντο δὲ, τῇ προξήσει καὶ τῇ προσιστάσει τοῦ Θεοῦ, καὶ τῇ τοῦ Χριστοῦ παρουσίᾳ, καὶ τῷ οὐκ

διὰ τὸ μηδελίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν ἀμαρ-
τιῶν τοὺς λατρεύοντας, ἀπαξ κεκαθα-
μένους· ἀλλ' ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις ἀμαρ-
τιῶν

αὐτοῦ πάθει. Theodoretus 604. habet οὐκ, nec eius interpretatio adversatur. In textu est: *non cessassent*. In scholio: *atqui cessarunt, cum non possent peccatos reddere*. Mullius et Noesfeldtius contrarium colligunt ex scholio Theodoreti. Damascenus sine interpretatione habet, ἐπὶ οὐκ ἄν. Consentit meus Damasc. g. Hic ergo sibi callide cavebat a cavillationibus Chrysostomi. Theophyl. ad versum primum, pag. 971. vers. 13—17. probat, ἐπαύσαντο ἄν, atque haec verba etiam ibi refert. Sed ad vers. 2. legit: οὐκ ἄν ἐπαύσαντο, aitque: κατ' ἐρώτησιν ἀνάγνωθι. οὐκ ἄν ergo accepit pro *nonne*. Ergo etiam repetit: οὐ μὴ ἐπαύσαντο; Hoc ergo saltem docet, eum invenisse οὐκ. Plura ab eo non requiro. In Oecumenio etiam editur, οὐκ ἄν. II, 390. sed 392. in scholio, post ἐπὶ οὐκ ἄν, ipse etiam addit: κατ' ἐρώτησιν ἀνάγνωθι. Chrysostomus ergo aliquibus, ut videtur, expectoravit mentem. Simili modo, et alibi, et 2. Cor. 10, 12. in οὐ σιωπῆσαι, dubios fecit lectores. Maneo in ea sententia, quam proposui in priore editione, atque istam interrogationem reiicio. Vere enim per istam appendicem, διὰ τὸ — κεκαθαμένους, ista interrogatio, ut Virgilius ait, *longam trahit ingloria caudam*. Ex Clem. Orig. Cyrill. nihil explicari potui. Tutius eis erat hic silere. et intra clausura sua occultos se continere.

ἔχειν ἔτι συνείδησιν] συνείδησιν ἔχειν. E. Chryf. XII, 167. b.

κεκαθαμένους] κεκαθαρισμένους. E. Ex meo g. conicio, ita lectum esse in aliquibus Codd. Chrysostomi;

4. τιῶν καὶ ἐνικυτόν. ἀδύνατον γὰρ ἄμωσ
ταύρων καὶ τρέγων ἀφαιρεῖν ἀμαρτίας.

Π. μαρτυρία περὶ τῆς μόνης καθάρσεως καὶ προσ-
αγωγῆς πρὸς θεόν. ἐν ᾧ, προτροπή τῆς ἐν πίσει
προσόδου.

5. διὸ ἐπιερχόμενος εἰς τὸν κόσμον, λέγει·
Θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας,

6. σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι. ὀλοκαυτώματα

7. καὶ περὶ ἀμαρτίας οὐκ εὐδόκησας. τότε
εἶπον· ἰδοὺ ἦνω, ἐν κεφαλίδι βιβλίου

γέγραπται περὶ ἐμοῦ, τοῦ ποιῆσαι, ὃ

8. θεός, τὸ θέλημά σου. αἰώτερον λέγων·
ὅτι θυσίαν καὶ προσφορὰν καὶ ὀλοκαυτώ-

ματα καὶ περὶ ἀμαρτίας οὐκ ἠθέλησας,
οὐδὲ εὐδόκησας· αἰτίως κατὰ τὸν νόμον
προσ-

foliomi. Wetstenii A. C. amice conspirant in
κακαθερισμένους, quo augeri potest Schrevelius
Griesbachii. Sic in eodem A. paullo ante est
δύνατε, loco δύνανται, cuiusmodi errores ne
pueri quidem committunt. Wetstenius ex eo nota-
verat δύνανται. Vide ergo edit. Vvoidii in varr.
lectt. p. 74. col. 2.

8. θυσίαν καὶ προσφορὰν] θυσίας καὶ προσφοράς. E.
Rectius quidem in his adhibetur pluralis. Nul-
lus tamen meorum Codd. id agnoscit, tamenii
plerique scribae Codd. meorum, et Graeci, et
docti erant. Vulgatum etiam Chryf. XII, 167.
173. Ita tamen Cyrill. I, a. 348. qui ad fin. vers.
14. haec recitat.

κατὰ τὸν νόμον] Ita legitima ratio postulabat.
Supra

προσφέρονται· τότε εἶρηκεν· ἰδοὺ ἤκωθ.
 τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεὸς, τὸ θελήμα σου·
 ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον, ἵνα τὸ δεύτερον σήσῃ.
 ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμὲν * οἱ διὰ 10.
 τῆς

Supra tamen, 9, 19. est κατὰ νόμον. Ergo utroque loco variant Codd.

9. ὁ Θεὸς] — E. Chryl. XII, 167. c. 173. a. 174. b. Bis ergo habet, semel omittit. v. P. Polt ἤκωθ, ex superioribus Theodoret. 605. repetit, ἐν κεφαλίδι περὶ ἐμοῦ. Ὁ Θεὸς ex meis omittunt Damasc. g. et Oecum. 6. Repugnant ceteri eiusdem generis Codices, ac reliqui mei omnes. Prioribus N. Testamenti, ac ceteris variarum lectionum editoribus, vix, ut equidem arbitror, condonandum videtur, quod usque ad Birchium non satis accurate notarant, cuiusmodi Codices ad manus habuerint, utrum Damasceni, an Oecumenii, an Theophylacti, an alios cuiusvis catenis aut scholiis instructos. Solus Alterus in eo fuit diligentior. Multum vero interest Criticorum, haec habere cognita. Per eorum ergo negligentiam accidit, ut in re critica essent πανθ' ὁμοῦ. His erroribus equidem, statim in prima editione, cavi. Nihilo minus tamen Griesbachius, in aliqua *recensione*, ut vocant, scribebat, me nihil, nisi externam formam Codicum notasse. Quae ipse hac de re notaverit, patet ex ultima editione eius. Nihil enim, nisi alios exscripsit, atque adeo memet ipsum, sed sine sensu et cerebro, ne quis de meis Codd. iudicare posset.

10. ἐσμὲν] † οἱ. Ὁι omittit Chryl. XII, 173. a. 175. a. Prorsus haec invertit I, 667. d. Ἐεῖ, loco ἐσμὲν. Oecum. II, 394. c. Ὁι exclusum videtur, quod ita aliquid desideratur, veluti κεκαθαρισμένοι, καθαρι-

- τῆς προσφορᾶς τοῦ σώματος * ἰησοῦ χρισ-
11. τοῦ ἐφάπαξ. καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς ἔστηκε
καθ' ἡμέραν λειτουργῶν, καὶ τὰς αὐτὰς
πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἰτίνες οὐδέ-
12. ποτε δύναται περιελθεῖν ἀμαρτίας. αὐτὸς
δὲ μίαν ὑπὲρ ἀμαρτιῶν προσενέγκας
θυσίαν, εἰς τὸ διηλεκτὸς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ
13. τοῦ θεοῦ· τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος ἕως
τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον τῶν
14. ποδῶν αὐτοῦ. μιᾷ γὰρ προσφορᾷ τετε-
λείωκεν εἰς τὸ διηλεκτὸς τοὺς ἀγιαζομένους.
15. μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον·
16. μετὰ γὰρ τὸ πρσειρηκέναι· αὕτη ἡ δια-
θήκη

καθαρισθέντες etc. Verum ita, praeter Codices, exhibent Damasc. Oecum. et Theophyl. qui pag. 976. addit: ἐξωθεν προσουπακουτέον, ἀγιασθέντες. Hoc quivis animadvertit, neminem contra Codices additurum fuisse οἱ, immo contra, plures hoc invitis Codicibus fuisse exclusuros.

τοῦ ἰησοῦ] τοῦ —.

11. ἱερεὺς] ἀρχιερεὺς. E.
12. αὐτὸς] οὗτος. E. Ita Chryf. XII, 173. b. 175. a
Apud Cyrill. l. l. vitiose legitur. οὐδεμίαν, loca
αὐτὸς δὲ μίαν. Videtur voluisse, ὁ δὲ μίαν.
ἐν δεξιᾷ] Ath. III, 11. ἐκ δεξιῶν.
14. Cyrill. III, 677. b. semel: τελειώσας εἰς τὸ διηλε-
κτὸς κατὰ συνείδησιν τοὺς ἀγιαζομένους. Sed vul-
gatum V, d. 136. et alibi.
15. πρσειρηκέναι] ἱερηκέναι. E. Ita Chryf. XII, 175. b.
ρηκέναι

θήκη, ἣν διαθήτομαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ
 τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας, λέγει κύριος, διδοὺς
 νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ
 τῶν διανοιῶν αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς·
 καὶ τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν 17.
 αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. ὅπου δὲ ἄφθ. 18.
 σις τούτων, οὐκέτι προσφορά περὶ ἀμαρ-
 τίας. [Τέλος.] [Ἄρχή.] ἔχοντες οὖν, 19. Κ3.
 ἀδελφοί, παρῆρσιν εἰς τὴν εἰσοδὸν τῶν
 ἁγίων ἐν τῷ αἵματι ἰησοῦ. ἦν ἐνεκαίης. 20.
 σεν ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν, διὰ
 τοῦ καταπετάσματος, τούτεςι, τῆς σαρ-
 κὸς αὐτοῦ· καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν 21.
 οἶκον τοῦ θεοῦ· προσερχάμεθα μετὰ 22.
 ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφροῦν πίστεως,
 ἐξβαντισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως
 πονηρᾶς· καὶ λελουμένοι τὸ σῶμα ὕδατι 23.
 καθαρῶ,

Κ, 19. Κ3: τῇ μεγάλῃ σ. ἄρα θ. καὶ τῇ κυριακῇ πρὸ
 τῆς σ. νεμβερίου, ὅτε καὶ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ πλου-
 σίου καὶ τοῦ λαζάρου λέγεται. ἀδελφοί, ἔχοντες
 ταρῆστια.

quem ex meis hic sequuntur Theophyl. d. et Oe-
 cum. 6. Reliqui omnes dissentiunt. Etiam Theo-
 phyl. Aug. 8.

27. καὶ τῶν] ὅσων λέγει· καὶ τῶν. Omittit scilicet
 Chryl. XII, 175. b. Mosquensis quidem Oecum.
 Cod. n. haec omittit, ut dixi, ex scholiis autem
 coniciebam; ea temere omissa esse. Habet ergo
 Oecum. Aug. 6. cum scholio: προσίθηκε γὰρ
 φησι· καὶ τῶν ἀμαρτιῶν κ. τ. λ. γ. Ρ.

καθαρά, κατέχομεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλιῆ, πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγελι-
λάμενος.

ΙΔ. προτροπὴ σπουδῆς κατὰ φόβου τῆς ἐγγιζούσης
κρίσεως.

24. καὶ κατανοῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν
25. ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων· μὴ ἐγκατα-
λείποντες τὴν ἐπιτιναγωγὴν ἑαυτῶν, καθὼς
ἔθος τισὶν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες· καὶ
τοσοῦτω μᾶλλον, ὅσα βλέπετε ἐγγιζούσαν
26. τὴν ἡμέραν. [Τέλος.] ἐκουσίας γὰρ ἀμαρ- Τέλος τῆς
τανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν μεγάλους.
ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, ἐκέτι περὶ ἀμαρ-
27. τιῶν ἀπολείπεται θυσιᾶ· φοβερὰ δὲ τις
ἐκδοχὴ κρίσεως, καὶ πυρὸς ζῆλος, ἐσθίειν
28. μέλλοντος τοὺς ὑπειαντίους. ἀθετήσας
τις νόμον μουσέως, χωρὶς οἰκτιρισμῶν ἐπὶ
θυσίᾳ ἢ τρισὶ μάρτυσιν ἀπεθίησκει·
29. πόσω, δοκεῖτε χείρονος ἀξιοθῆσεται τιμω-
ρίας ὁ τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ καταπατήσας,
καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἠγητά-
μενος, ἐν ᾧ ἠγιασθη, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς
χάριτος

27. ἐσθίειν μέλλοντος] Basil. II, 58. ἐσθίειν μέλλον.

29. ἐν ᾧ ἠγιασθη] — E. v. P. Servat cum aliis Ath.
I, 523. Omittit scilicet Chryf. XII, 187. d. 188.
a. Habet tamen VII, 730. d. Ibi vero est, πᾶς
χάριτι τοῦ πνεύματος. Ibid. 789. negligenter lau-

χάριτος ἐνοβρίσας; ἴδαμεν γὰρ τὸν 30.
ἐπιόντα· ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω,
λέγει κύριος. καὶ πάλιν· κύριος κρηεῖ τὸν
λαὸν αὐτοῦ. Φεβρὸν τὸ ἐμπεισεῖν εἰς 31.

Τέλος τῆς χειρὸς Θεοῦ ζῶντος. [Τέλος.]
κυριακῆς.

IE.

dans, habet etiam, τοῦ πνεύματος τὴν χάριν.
omissis ἐν ᾧ ἠγιάσθη. Rurfus, τὴν χάριν τοῦ
πνεύματος, illis omillis. VIII, 159. sed 274. d.
sine varietate laudat, ὁ τὸν ἴδον ad ἠγιάσθη.
Atque h. l. consentiunt Codices Mosquentes Chry-
sostomi ε. ζ. λ. μ. ρ. 9. 7. nisi, quod versu 28.
μουσίας habent. Apud eundem IX, 11. rurfus ab-
est, ἐν ᾧ ἠγιάσθη. 557. priora tantum verba attin-
git. Cyrillus negligenter haec laudat. Ergo post
ἐνοβρίσας addit, ἐν ᾧ ἠγιάσθησαν. I. a. 176. Idem
V, a. 765. exhibet, καταπατήσας, καὶ τὸ αἶμα
τῆς χάριτος ἐνοβρίσας, ἐν ᾧ ἠγιάσθη; omillis
reliquis. Servat ista, sed post ἐνοβρίσας (in marg.
est, ἀτιμάσας.) addit. V, d. 74. Denique sine
ulla varietate recitat vers. 28. et 29. VI, a. 112.
ἠγιάσθητε Damasc. II, 249. Ἐν ᾧ ἠγιάσθη ser-
vat Orig. III, 206. f. I, 749. e. Τὸ πνεῦμα τῆς
χάριτος nihil aliud est, quam τὴν χάριν τὴν
πνευματικὴν. Ergo, τὴν χάριν τοῦ πνεύματος,
quod quidem per se multo probabilius est, haud
absurda est, vel interpretatio, vel correctio, lectio-
nis vulgatae.

30. ἴδαμεν — ἐπιόντα] Rurfus Chryf. XII, 188. b.
γέγραπται γὰρ. Nec aliter inveni in eius tribus
Codd. Mosqq. Idem ibidem versum 31. ante ver-
sum 30. interpretatur. Atqui Chrysostomus h. l.
data opera explicat hanc epistolam. Si ergo ullibi
eius auctoritas contra Codices valét, valere debe-
bit, et hic, et in mille locis aliis, ubi de industria
interpretem egit. Atqui nec hic valere potest.
Plura loca notavi in P. veluti Natium hic, versu
32.

1E. περί τοῦ καλῆν ἀρχὴν εἰς καλὸν τέλος παρα-
γαγῆν.

- KZ. 32. [Ἀρχή.] ἀναμιμήσκεσθε δὲ τὰς πρότερον
ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες, πολλῆς ἀθλη-
33. σιν ὑπεμέεατε παθημάτων· τοῦτο μὲν,
οἰειδισμοῖς τε καὶ θλίψεται δεσφριζόμενοι·
τοῦτο δὲ, κωνωὶ τῶν ὕπας ἀνασφρομέ-
34. νων γενηθέντες. καὶ γὰρ τοῖς δεσμοῖς
μου συνεπαθήσατε, καὶ τὴν ἀρπαγὴν τῶν
ὑπαρ-

X, 32. KZ. *υββάτω γ. τῶν ηπειῶν.* [Ἐν τισι, νοεμ-
βρίου ε. τοῦ ἀγίου γαλακτίανος. ἐν ἄλλω· καὶ
εἰς ὁσίου μάστρας. ἀδελφοί, ἀναμιμήσκεσθε τὰς
πρότερον.

32. ἀναμιμήσκεσθε] Ita Chryf. XII, 193. b. d. ἀνα-
μνήσθητε. 72. d. μέμνησθε. II, 495 d. Per Chry-
folltomum ergo ex his tribus licet eligere.

33. ἀνασφρομένων] nimirum, ἐν οἰειδισμοῖς καὶ
θλίψεται καὶ δεσμοῖς.

34. δεσμοῖς μου] δεσμοῖς. E. Forte ex 13, 3. ut 11,
4. λαλεῖ, ex 12, 24. Ita enim variarum lectio-
num fabricatores loca diversa transportare solent.
Δεσμοῖς. Chryf XII, 193. b. et diferte 194. c. d.
Nec aliter inveni in eius Codd. Mosiq. 1. 5. Nam
4. hic deficit. Eodem modo Chryf. XII, 360. b.
Forte, ut dixi, ortum ex 13, 3. aut ex eo, quod
derepente sit transitus ἀπὸ προσώπων (ἀνασφρο-
μένων) ἐπὶ πρῶγμα (δεσμοῖς.) Ex meis Codd.
omnibus unus solus k. qui alibi etiam interdum
sequitur Chryfolltomum, ita habet. Repugnant
ergo adeo mei Theophyl. Oecum, et Damasc. Co-
dices. Apud Birchium silent Codices omnino
omnes pro δεσμοῖς μου. Nam ita habet edit.

ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσδέ-
ξασθε,

Steph. maior, quam Birch. adhibuit. Repetit hunc locum Chryf. aliquoties, fere tamen ab his verbis prudenter se abstinuit. Immo II, 495. d. et III, 251. e. prorsus in media oratione excludit: καὶ γὰρ τοῖς δεσμοῖς μου συνεπαθήσατε. Tamen τοῖς δεσμοῖς μου refert ibid. 424. d. Vulgata lectio reperitur etiam in pluribus praefationibus et argumentis, huic epistolae praeifixis. Veluti in P. pag. VIII. μαρτυρεῖται δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς ἡ ἐπιστολὴ ὑπάρχουσα παύλου, τῷ γράφειν ὅτι καὶ τοῖς δεσμοῖς μου συνεπαθήσατε. Accedit Clem Alex. 4614. Nec aliter legitur apud Theodoret. 611. qui, notante Noesselio, hunc locum aliquoties eodem modo laudat. Accedit Damasc. II, 249. Theophyl. 985. Oecum. II, 401. c. Ex scholiis quorundam Codicum, quae, cum contraria sint textui, quod, uti verba ipsa docent, temere excerpta sunt ex laudato Chrysostomi loco, nihil omnino efficitur. Accedit, quod aliqua eorum non tam verba, δεσμοῖς μου, sed verba versus 33. κοινῶν ὁύτως ἀναστρ. Ipectant. Orig. I, 303. b. habet, τοῖς δεσμοῖς, omisso μου, et in interpretatione Latina, *vinculis*. Ex vulgata Latina hoc non potuit addi, cum ea exhibeat, *vinculis*. Quod vero Wetstenius opinatur, συμπαθεῖν τοῖς δεσμοῖς τινος, Graece non posse dici, id prorsus vanum est, nisi forte hoc unum substantivum cum isto verbo copulari nequeat. Qui ergo δεσμοῖς probarunt, a quo decepti sunt? Nonne rursus, ut in mille locis, a Chrysostomo? Atqui Griesbachius, qui tamen Chrysostomum nunquam legit, contra me, qui legi, affirmat, *neminem harum rerum peritum falli posse a Chrysostomo*. Ita scilicet coeci, ut est in proverbio, de coloribus iudicant. Qui vero sunt illi harum rerum periti? Nimirum ipse Griesbachius et asseclae eius, qui
ex

ξασθε, γινώσκοντες ἔχειν * ἑαυτοῖς κρείτ-
 τονα * ὑπαρξίν * ἐν οὐρανοῖς καὶ μένου-

ΚΗ. 35. σαν. [Ἄεχθή.] μὴ ἀποβάλητε οὖν τὴν
 παρρησίαν ὑμῶν, ἥτις ἔχει μισθαποδοσίαν

36. μεγάλην. ὑπομοιῆς γὰρ ἔχετε χρεῖαν·
 ἵνα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ποιήσαίτες,

37. κομίσησθε τὴν ἐπαγγελίαν. ἔτι γὰρ
 μικρὸν ὅσον ὅσον, ὃ ἐρχόμενος ἤξει, καὶ οὐ

38. χρονιεῖ. ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται.

[Τέλος.] καὶ εἰάν ὑποσείληται, οὐκ εὐδοκεῖ τέλος τοῦ

39. ἡ ψυχὴ μου ἐν αὐτῷ. ἡμεῖς δὲ οὐκ ^{σαββάτου.}
 ἐσμὲν ὑποσολῆς εἰς ἀπώλειαν, ἀλλὰ
 πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς.

15. περὶ πίστεως τῆς καὶ τοὺς πάλαμ δοξασιόσας.

Ἔσι

X, 35. ΚΗ. τῆ ε. τῆς λ. ἰβδ. ἀδελφοί, μὴ ἀποβάλητε
 τὴν παρρησίαν.

ex paludum secretis latibulis, ut illi apud Phas-
 drum et Aristophanem, conviciantur mihi.

Ἵοιμάζετ'· οὐ γὰρ μοι μέλει.

Ἄλλὰ μὴν κεκραζόμεθα

Γ', ὁπόσον κ. τ. λ. καὶ ν διαεργαζώμεν.

γινώσκοντες ἔχειν ἐν ἑαυτοῖς] Chryf. II, 581. προσ-
 δοκῶντες ἔχειν κρείττ. IX, 528. e. γινώσκοντες
 κρείττ. ἔχ. ὑπ. Orig. I, 303. γινώσκοντες, ὅτι
 κρείττονα ἔχετε ὑπαρξίν.

ἔχειν ἐν] ἐν —. v. P. Chryf. XII, 193. b. κρείττ.
 ὑπ. ἑαυτοῖς. Vulgatum sine ἐν. 195. c. Sic et
 Damasc. Theodoret. etc. ac praeterea quatuor
 Codices, quos poltea comparavi.

Ἔσι δὲ πίσι, ἔλπιζομένων ὑπόστασι, πραγ- XI, 1.
 μάτων ἔλεγχις οὐ βλεπομένων. ἐν ταύτῃ 2.
 γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. πίσει 3.
 νοοῦμεν κατηχησθαι τοὺς αἰῶνας ἡγήματα
 Θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ φανομένων τὰ βλεπό-
 μενα γεγονέναι. πίσει πλείονα θυσίαν 4.
 ἄβελ παρὰ καὶν προσήεγκε τῷ Θεῷ, δι-
 ἧς ἐμαρτυρήθη ἕνα δίκαιος, μαρτυροῦντος
 ἐπὶ ταῖς δόξαις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ. καὶ δι-
 αὐτῆς ἀποθανῶν ἔτι λαλεῖται. πίσει 5.
 ἐνώχ

XI, 3. τὰ βλεπόμενα] τὸ βλεπόμενον. E. Vulgatum
 Ath. I, 40. Sed 176 τὸ βλεπόμενον, ubi etiam
 Codd. variant inter καὶ ἐκ. et ἐκ. καὶ. Vulgatum
 etiam Chryl XII, 201. b. 202. b. At enim vero
 Codd. Mosq. Chryl. 1. 5. priori loco, τὸ βλεπό-
 μενον, secundo vulgatum. Tertius Cod. 4. deficit
 a versu 32. cap. 10. ad vers. 5. huius capituli.
 Ergo haec quoque est corruptio Chrylostomi. Vul-
 gatam tamen habet etiam VI, 279. Vulgatum
 tuentur omnes omnino mei. Item Birchiani
 omnes. Sed et Cyrill. V, a. 295. habet τὸ βλεπό-
 μενον. Item Clem. Alex. 364. qui ibi mox etiam
 λαλεῖ habet.

4. λαλεῖται] λαλεῖ. E. Ex 12, 24. vel ex Genes. 4.
 10. βοῶ. Ita Codd. Mosq. Chryl. 1. et 5. sed in
 hoc, in quo aliquis notavit lectiones N. Testa-
 menti, sup. a adhibuit ταγ. Chrylostomum sequun-
 tur mei Codd. Theophyl. d. et 8. In meo Oe-
 cum n. syllaba ταγ rasura sublata. Sed Oecum.
 Aug. 6. λαλεῖται exhibet, et in scholio: ἀειδόμενος
 ἔστι καὶ — ἀδεται. Chryl. laudat XII, 201. b.
 203. d. 204. b. bis. c. aliquoties. 211. d. 294. c.
 IV, 169. Non dubito, quia Chryl. scripserit
 λαλεῖ.

ἐνώχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον· καὶ
 οὐχ εὗρισκετο, διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ
 θεός· πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως αὐτοῦ
 6. μεμαρτύρηται ἐνηρησιμέναι τῷ θεῷ. χωρὶς
 δὲ πίστεως ἀδύνατον ἐναρθεῖσαι· πιθεῖσαι
 γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον τῷ θεῷ, ὅτι
 ἐστὶ

λαλεῖ, et si primo loco editum sit λαλεῖται. Apud
 Theodoret. p. 614. legitur λαλεῖ in textu et in
 scholio. Sed scholium postulat λαλεῖται. Expli-
 cat enim: ἀοιδιμός ἐστι — καὶ πολυθρύλλητος —
 καὶ ἐυφημεῖται. Theophyl. 939. λαλεῖ habet, et,
 uti Chryf., explicat. Codices tamen notat, quae
 λαλεῖται exhibent, addens: οὐ καλῶς, ὁμοίως, hoc
 est, me iudicā, non recte. Ita etiam repetit 994.
 init. et 1019. init. Sed Theophyl. totus in his
 pandet ex Chryf. ut comparandis utriusque locis
 apparet. Apud Oecum. II, 404. a. b. 407. e.
 426. c. utrumque reperias. Sed huius quoque
 loci, in quibus est λαλεῖ, propter interpretatio-
 nem comparandi sunt cum Chryf. et Theophyl.
 Λαλεῖ cum scholio Chrysostomi habet etiam Da-
 masc. II, 259. Ex Orig. II, 814. nihil efficitur.
 Respicit enim Genes. 4, 10. βεῶ. Ath. II, 393.
 καὶ ἀποθανόντες λαλεῖ. His ibi continuo sine
 sensu nectit 11, 19. ὄθεν αὐτὸν καὶ ἐκ παραβολῆ.
 ἐκομίσατα. Immo addit etiam interpretationem
 hanc: παραβολὴν, τὴν ὁμοιότητα λέγων. φέρεται
 γὰρ μίμητιν τῆς τοῦ χριστοῦ δίκης· ἢ τοῦ ἀβελ
 ἀναίρεσις. διὰ τοῦτο καὶ μετὰ θάνατον φεγγεταί,
 καὶ κατηγορεῖ τοῦ φονεύσαντος. Consule et hami-
 letice!

6. δεῖ] + πρῶτον. E. Ex Chryf. XII, 204. e., qui
 tamen id omittit 205. c. Deest etiam I, 487. VI,
 421. Sic et Cyrill. V, b. 169. qui tamen τῷ
 omit

ἐστὶ, καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαπο-
δότης γίνεται. πίσει χρηματισθεῖς νῶε 7.
περὶ τῶν μηδέπω βλεπεμένων, εὐλαβηθεῖς
κατεσκεύασε κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ
οἴκου αὐτοῦ· δι' ἧς κατέκρινε τὸν κόσμον,
καὶ τῆς κατὰ πίσιν δικαιοσύνης ἐγένετο

Τέλος τῆς ε. κληρονόμος. [Τέλος.] [Ἀρχή.] πίσει 8. ΚΘ.

καλούμενος ἀβραάμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν
εἰς τὸν τόπον, ὃν ἤμελλε λαμβάνειν εἰς
κληρονομίαν, καὶ ἐξῆλθε, μὴ ἐπιστάμενος,

ὑπέρβατοῦ ἔρχεται. [ὑπέρβα.] [Ἀρχή.] πίσει 9. Λ.
τῆς σ.

παρώκη-

XI, 8. ΚΘ. τῆ σ. τῆς λ. ἰβδ. ἀδελφοί, πίσει καλού-
μενος.

XI, 9. Λ. κυριακῇ πρὸ τῆς χριστοῦ γεννήσεως· ἀδελφοί,
πίσει παρώκησεν.

omittit. Nec Damasc. II, 250. 633. πρῶτον habet.
Habet Basil. I, 227. omiffis, τὸν — θεῶ, μοχ,
ὅτι ἐστὶ θεός. Vulgatum habet 313. et 372. δεῖ
φησὶν, ὅτι ἐστὶ θεός. Ath. I, 533. δεῖ πρῶτον
θεῶ, ὅτι.

8. πίσει] † ὁ. E. Theodoret. 615. Repetit etiam in
scholio et inopte explicat: τὸ, ὁ καλούμενος
ἀβραάμ, διὰ τὴν τοῦ ὀνόματος ἐναλλαγὴν ἑρμηκῆν.
Admiserunt id etiam Latinistae. Igitur legitur
etiam in Wetst. A. D. Vide supra 5, 4. Unus
meorum Theophyl. Aug. 8. exhibet κλειόμενος,
quae est interpretatio haud inepta. Atque ita legi-
tur etiam in interpretatione Theophyl.

μὴ ἐπιστάμενος] Sic, sed et, μὴ εἰδώς. Chryf.
XII, 211. a. b. Idem homilia XXIII. interpreta-
tur versum 13. inter versus 9. et 10.

- παράκησεν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας,
 ὡς ἀλλοτρίαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας
 μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ τῶν συγκληρονό-
 10. μων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς· ἐξεδέ-
 χετο γὰρ τὴν τοὺς Θεμελίους ἔχουσαν
 πόλιν, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ Θεός.
 11. [Ἵπέρβα.] [ἸἈρξου.] πίσει, καὶ αὐτῆ ^{Ἵπέρβα τῆς}
 σάρξια ^{κυριακῆς.}
 ἔλαβε, καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας ἔτεκεν, ^{ἸἈρξου}
 ἐπεὶ πισὸν ἠγήσατο τὸν ἐπαγγελιάμενον. ^{τῆς 5.}
 12. διὸ καὶ ἀφ' ἐνὸς ἐγεννήθησαν καὶ ταῦτα
 νενεκρω-

11. σάρξια] Chryf. XII, 213. d. de suo addit: ἡ νενεκρωμένη, ἡ σείρα. atque etiam interpretatur. v. P. σείρα solum est in scholio Cod. Aug. 6. Addit autem: τὸ καὶ (quod scilicet dixit, καὶ αὐτῆ. Quid? si hoc ideo dixit, quod Sarra mulier erat? Ergo καὶ αὐτῆ explicari etiam potest, γυνὴ ὄυσα.) ἐνταῦθα τοῦτο (τὸ, ἡ σείρα.) βούλεται. οὐ μόνον, φησὶν, ὅτι σείρα ἦν, ἀλλ' ὅτι καὶ παρὰ καιρὸν, τουτέστιν, ἐν ἐσχάτῳ γήρα. Sumta sunt haec ex Chryf. l. l.

ἔλαβε] + εἰς τὸ τεκνῶσα. E.

ἔτεκεν] — E. Ex meis nullus omittit, praeter unum Cod. Chryf. 4, ex quo recte colligitur, id abfuisse ab aliquibus Codd. Chrysofomi. In edito legitur XII, 213. d. Sed mox ibi absunt, ἐπεὶ — ἐπαγγελιάμενον, quod unus Cod. Chryf. 5. in marg. adiectum habet.

12. διὸ καὶ ἀφ' ἐνὸς] Chryf. XII, 213. d. 214. a. ὁθεν καὶ ἐξ ἐνὸς. Nec aliter Codd. Mosiq. 1. 4. 5. qui etiam consentiunt in, ἐγεννήθησαν οἱ παύ-

γενεκρωμένου, καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ
 τῷ πλήθει, καὶ * ὡς ἡ ἄμμος ἢ παρὰ
 τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἢ ἀναριθμητος.
 κατὰ πίσιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ 13.
 λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ προσέω-
 ρεν αὐτὰς ἰδόντες, * καὶ ἀσπασόμενοι,
 καὶ

τες, nisi quod ἐγενήθησαν exhibent, quod bis ha-
 bet 214. a. Ibidem est ὡς, loco καθὼς. Deinde
 duo Codd. Chryf. omittunt, τῷ πλήθει.

ὡσεὶ ἄμμος] ὡς ἡ ἄμμος.

13.] Multa hic miscet Chryf. XII, 211. c. d. bis. 212.
 a. c. coll. 111. Ex eo ergo est κομισάμενοι, loco
 λαβόντες. Nec accuratior est V, 296. a. 363. VII,
 136. b. Versum 13. et 39. miscet etiam Oecum.
 II, 361. a.

ἰδόντες καὶ πεισθέντες] καὶ πεισθέντες —. Fabri-
 ca horum verborum est apud Chryf. XII, 212.
 Ibi sane primo recte omittit ista c. d. sed addit:
 ἀσπασάμενοί, φησι, καὶ ἠσθέντες. οὕτω πεπεισμέ-
 νοι ἦσαν περὶ αὐτῶν, ὡς καὶ ἀτπάσασθαι αὐτὰς.
 ἀσπασάμενοι ergo explicat, ἠσθέντες. Si quid
 ergo textui inferendum erat, hoc inferendum erat.
 Verum ex proximo πεπεισμένοι intulerunt ista.
 Ipse Chrysostomus nullum horum agnoscit, nec
 I. I. I. I. nec II, 672. IV, 629. 682. Immo nec
 Theodoret. nec Oecum. nec Theophyl. nec Da-
 masc. Verum Oecum. II, 408. b. ita explicat
 ἀσπασάμενοι, πεισθέντες. Debat ex Chryf. scri-
 bere ἠσθέντες, nisi ita fecerit ex πεπεισμένοι.
 Apud Theophyl. 994. ἀσπασάμενους, ταῦτίσιν,
 ἠσθέντας. Sed id vitiosum. Rectius ergo Cod,
 Aug. 8. ἠσθέντας. Erasmus ad vers. 13. ita: in-
 venio in Graecis Cod, (i. e. Codd.) καὶ πεισθέν-

καὶ ὁμολογήσαντες, ὅτι ξένοι καὶ παρεπί-
 24. δημοὶ εἰσιν ἐπὶ τῆσ γῆσ. οἱ γὰρ τσαῦτα
 λέγον-

τες. Interrogo semper, in quibus? Scilicet in uno Oecumenii. Hoc ergo Erasmo satis fuit, ut id hic inferret. Beza de divinis Codicibus suis h. l. nullum verbum, sed tacite probavit, καὶ πεισθέντες. Stephanus in editione maiore, καὶ πεισθέντες, sine ulla admonitione. Atqui editio Complutensis ea carebat appendice, quam tamen Stephanus comparavit. De Chrysolitomo addo: cum is toties habeat κομισάμενοι, quomodo XII, 213. a. inferre potuit, ἔλαβον; Verum id non est mirabile. Conspicito enim impetu orationis, ibid. 218. c. totum hunc versum ita recitat, uti ego hic edidi. Sine ulla varietate hic versus recitatur etiam a Damasc. II, 371. omisso, quod per se intelligitur, Erasmico, καὶ πεισθέντες. Pro istis omisiss a Birchio laudantur sex tantum Codices. Toti fere enim in huiusmodi locis laudare solet. Omittunt mei omnino omnes numero XIX. Nam reliqua lectionaria, praeter b. et e., hunc locum in media lectione omittunt, in qua excludantur versus ab 11. ad 31. Permultae enim in hoc capite ὑπερβάσεις sunt in Praxapostolis, ut iam in priore editione docui. Ex hoc simul intelligitur, cur Birchii Haun. 3. hic non potuerit laudari. Indicandum tamen erat, istum Codicem hoc versu carere. Sic enim multi opinantur, καὶ πεισθέντες legi in Haun. 3. Haunienfes ergo hic istum Codicem possunt evoluerē. Lectio incipit: εἰδὲλ. φοι, πίσει παράκησεν — τελειωθῶσιν. In aliquibus eius generis Codd. ista lectio profus non reperitur, quod tamen non convenit in Haun. 3. qui versu 33. et 37. miror, quod et versu 26. laudatur.

ὁμολογήσαντες — εἰσιν] Ath. I, 961. εἰδότες — ἦσαν.

λέγοντες, ἐμφανίζουσιν, ὅτι πατρίδα ἐπι-
ζητοῦσι. καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημόνευσεν, 15.
ἀφ' ἧς ἐξήλθεν, εἶχον ἂν καιρὸν αἰα-
κάμψαι. νυνὶ δὲ κρείττους ὀρέγονται, 16.
τούτέστιν, ἐπουρανίου· διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται
αὐτούς

15. ἐμνημόνευσεν] *μνημονεύουσιν*. E. Sic alicubi Theo-
doret. v. p. 618. ἐμἐμνηστο Chryf. IV, 736.

ἐξήλθεν] ἐξέβησαν. E. Ita Ath. II, 57. et Da-
masc. II, 371. sed 251. vulgatum. Alius ἐξεβλή-
θησαν. Oecum. II, 408. c. in scholio: ἐξ ἧς
ἐξέβαλεν αὐτούς ὁ Θεός. Mei nihil mutant. Vul-
gatum etiam Chryf. XII, 218. IV, 694. 736. Graeci,
parum solliciti, quid legeretur, synonyma po-
nebant h. l.

16. νυνὶ] *νῦν*.

ἐπουρανίου] Cyrill. IV, 736. addit: ἧς τεχνίτης
καὶ δημιουργὸς ὁ Θεός.

διὸ] Chryf. XII, 218. d. -IV, 736. διὰ τοῦτο.
Priori loco, etiam in Codd. i. 4. 5. Sed V, 296.
a. διὸ καὶ ἐπήγαγε· (nimirum Paulus.) δι' ἣν
αἰτίαν οὐκ ἐπαισχ. 331. e. τοῦτο καὶ παῦλος δη-
λῶν ἔλεγε γράφων· διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν οὐκ
ἐπαισχ. Rursus διὸ. XII, 222. b. sed mox, καλεῖ-
σθαι, uti V, 332. a. 296. a. IV, 736 Καλεῖσθαι,
sine αὐτούς. Orig. IV, 70. Licet ergo eligere.
Mei omnes probant διὸ. Non sine causa atten-
tiores lectores mirabuntur, quomodo acciderit, ut
prior editio mea, ac mei Codices, certe potiores,
omnes relati sint a Griesbachio ad sic dictam
recensionem Constantinopolitanam, ad quam ab
eodem Chrysofostomus etiam relatus est. Atqui hoc
minime obscurum, neminem editorem ante me
diligentius examinasse Chrysofostomum, adhibitis
etiam

αὐτοὺς ὁ θεὸς, θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν.
ἠγάπησεν γὰρ αὐτοῖς πόλιν. [Τέλος.] Τέλος τῆς σ.

- AB. 17. [Ἀρχή.] πίσει προσενήνοχεν ἀβραάμ τὸν
ἰσαακ περιεζόμενος, καὶ τὸν μονογενῆ
προσέφερον ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμε-
18. 105. πρὸς ὃν ἐλαλήθη· ὅτι ἐν ἰσαακ
19. κληθήσεται· σοι σπέρμα λογισάμενος,
ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ θεός·
ὄψεν

XI, 17. AB. τῆ β. τῆς λα. ἐβδ. ἀδελφοί, πίσει προσ-
ενήνοχεν.

etiam Codicibus eius, et multis, et praelatissimi-
mis. Tamen nemo editor, ac nullius editoris
Codices magis repugnant Chrysoſtomo, quam ego
et mei Codices. Ut autem ſcirent, qui priore
editione mea carent, quot Codicibus Mosquensibus
Chrysoſtomi uſus fuerim breuiter id hic no-
tavi. In euangelio Matthaei ergo XII. Joannis X.
ad Rom. II. 1. Cor. II. 2. Cor. II. Ephes. I. Phi-
lipp. II. Coloss. I. 1. Theſſ. I. 2. Theſſ. I. 1. Ti-
moth. II. 2. Timoth. I. Tit. I. Philem. II. Hebr.
III. Capita inferenda ſunt, et Codicibus, et cete-
ris libris. Reliquae diſputationes et cavillationes
vanae et ludicrae ſunt. Ab luxuriante enim ac de-
lirante ingenio proueniunt, ac, tanquam σεσηπέ-
τος ἐγκεφάλου ψωρικὰ ἐξανθήματα, ex furioſo-
rum frontibus erumpunt. Sophiſticae *proſſibilita-
tes* et *probalitates*, ut vocant, quibus ſcurras
ebrius et ſomnolentus facili negotio excogitare
poſſit.

17. ἀναδεξάμενος] Ex Cod. Chryſ. 4. intelligo, cum
mei d. et g. habeant, δεξάμενος. Vulgatum habet
etiam Cyrill. I, g. 87. qui haec ad ſin. verſ. 19
laudat.

ἔθεν αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἐκμίσατο.
 πίσει περὶ μελλόντων εὐλόγηται Ἰσαὰκ 20.
 τὸν Ἰακώβ καὶ τὸν ἠσαῦ. πίσει 21.
 Ἰακώβ ἀποθνήσκων ἔκασον τῶν υἱῶν
 Ἰωσήφ εὐλόγητε· καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ
 ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. πίσει Ἰωσήφ 22.
 τελευτῶν, περὶ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ
 ἐμνημόνευσε, καὶ περὶ τῶν ὀστέων αὐτοῦ
 ἐνετείλατο. πίσει μουσῆς γεννηθεὶς 23.
 ἐκρύβη τρίμηνον ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ,
 διότι εἶδον ἀσεῖον τὸ παιδίον· καὶ οὐκ ἐφο-
 βήθησαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως. 24. ΛΓ.
 [Ἵπέμβα.] [Ἄρχῃ] πίσει μουσῆς
 μέγας γενόμενος ἠρώτατο λέγεσθαι υἱὸς
 θυγατρὸς Φαραῶ· μᾶλλον ἐλάμιος 25.
 συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ, ἢ
 πρόσκαιρον ἔχειν ἀμαρτίας ἀπέλαυσιν·
 μείζονα πλοῦτον ἠγησάμενος τῶν * αἰγύ. 26.
 πτου θησαυρῶν τὸν οἰειδισμὸν τοῦ χριστοῦ·
 ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν.
 [Ἵπέμβα.]

XI, 24. ΛΓ. κυριακῆ α. τῶν νησιῶν· ἐν ἄλλῳ ἦτοι τῆς
 ὀρθοδοξίας. ἀδελφοί, πίσει μουσῆς.

19. ἐν παραβολῇ] Interpretor, ἐν ἀρχῇ κινδύνου, ἐν τῷ
 ἔκρωτάτῳ τοῦ κινδύνου κινεῖται. Vide Genes. 22, 10.
 Chrysostomi interpretatio nec XII, 229. a., nec
 IV, 491. d. placet. Vide supra vers. 4.

20. πίσει] † καὶ. E. Ex Chryst., qui id tamen, uti
 Codd. 1. 5. mox omittit. v. XII, 235. a. 236. a.

26. ἐν αἰγύπτῳ] αἰγύπτου.

27. [Ἐπέρβα.] [Ἄρξου.] πίσει κατέλιπον Ἐπέρβα τῆς
 αἰγυπτου, μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ ^{κυβερταῆς.} Ἄρξου
 βασιλέως· τὴν γὰρ ἀέρατον, ὡς ἔργον, τῆς β.
28. ἐκαρτέρησε. πίσει πεποίηκε τὸ πάσχα
 καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ
 ὁ ὀλοθροῦσαν τὰ πρωτότεκα θύγη αὐτῶν.
29. πίσει διέβησαν τὴν ἐριθραὴν θάλασσαν, ὡς
 διὰ ξηρᾶς· ἧς πείραν λαβόντες οἱ αἰγύ-
 30. πτιοὶ κατεπίθησαν. πίσει τὰ τεῖχη
 ἰεραχῶ ἔπεσε, κυκλωθέντες ἐπὶ ἑπταὶ ἡμέ-
 ραις.

29. ξηρᾶς] + γῆς. E. Chryf. XII, 245. a. d. 246. a.
 etiam in Codd. r. 4. 5. Nullus meorum habet.
 Uti autem vers. 20. addunt καὶ, ita et hic γῆς,
 Wettf. Codd. A. D. 17. etc. Verum exemplis in-
 numerabilibus doceri potest, istos Codices et Vul-
 gatam Latinam cum afflicis pertinere ad Griesba-
 chii *recensionem* Constantinopolitanam, si quidem
 ab inconstantia et negligentia Chrysofomi eius-
 modi *recensio* proficisci potuerit. Quod enim illi
recensionem appellant, id equidem *corruptionem*
 voco.

κατεπίθησαν] Vulgatum quidem editum est apud
 Chryf. II. II. Sed Codd. r. 4. 5. semel κατεπον-
 τίσθησαν, semel vulgatum habent. Nullus meo-
 rum Codd. id admittit, sed Theodoret. p. 620.
 Quomodo Wettstenius Hesychium pro hoc laudare
 potuerit, equidem non intelligo. Hesychius habet:
 κατεπίθησαν. Interpretatus autem est: κατεπον-
 τίσθησαν, et, κατέπεσον. Ergo etiam κατέπεσον,
 ut diversa lectio, notari poterat. Hoc scilicet est,
 alieno loco alienare eruditionem, eamque vanam.

30. ἔπεσε] ἔπεσον et ἔπεσαν Codd. Chryf. Unus meo-
 rum Oecum. n. κατέπεσε. v. P.

ρας. πίσει βαάβ ἢ πέρην οὐ συναπώ- 31.
λετο τοῖς ἀπειθήσασι, δεξαμένη τοὺς

τέλος τῆς β. κατασκόπους μετ' εἰρήνης. [Τέλος.]

Ἄρξου τῆς [Ἄρξου.] καὶ τί ἐτι λέγω; ἐπιλείψει 32.

κυριακῆς γάρ με διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ γεδεῶν,

τῆς πρὸ τοῦ βαράκ τε καὶ σαμφῶν, καὶ ἱεφθάε, δαυὶδ

χειροῦ γεν- τε καὶ σαμουήλ, καὶ τῶν προφητῶν.

νύσεως καὶ τῆς κυρια- οἱ [Ἄρχή.] διὰ πίσεως κατηγωνίσαντο 33. ΛΔ.

α. τῶν βασιλείας, ἐργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυ-

νησειῶν. χον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν σόματα λεόν-

των, ἔσβεσαν. δύναμιν πυρὸς, ἔφου- 34.

γον σόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθη-

σαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγειήθησαν ἰσχυροὶ

ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλο-

τριῶν· ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀνασάσεως 35.

τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπα-

νίσθησαν, οὐ προσδέξάμενοι τὴν ἀπολί-

τρωτιν, ἵνα κρείττετος ἀνασάσεως τύχω-

σιν· ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ ματίγων 36.

πείρων

XI, 33, ΛΔ. κυριακῆ α. μετὰ τὴν πεντηκοστὴν, τῶν
ἀγίων πάντων· καὶ πρὸ τῆς χειροῦ γενήσεως καὶ
τῆς ὁρθοδόξιας. [ἐν τισιν, ὀκταβρίου 15. τοῦ δι-
καίου λαζάρου.] ἀδελφοί, οἱ ἅγιοι πάντες διὰ
πίσεως.

31. δεξαμένη] Ita, sed et, ὑποδεξαμένη. Codd. Chryf.
Vulgatum Chryf. XII, 238. a. sed II, 334. confun-
dit cum Jacob. 2, 25. Laudat etiam. IX, 446. e.

32. περὶ γεδεῶν] Quae hic deinceps leguntur, laudat
Cyrill. VI, b. 189.

πείραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλα-
 37. κῆς. ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπει-
 ράσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον.
 περιῆλ-

37. Hunc locum repetit Chryf. I, 210. 686. 750. II, 702. III, 51. 164.

ἐπειράσθησαν] Ita Chryf. XII, 248. d. et Codices omnes, praeter paucos, qui similitudine vocis ἐπρίσθησαν decepti, id omiserunt. Sic deest etiam apud Orig. I, 19. qui scilicet cum omnibus Codicibus suis vetustior et praestantior est. ut scurrae perhibent, Codicibus N. Testamenti omnibus. Habet tamen 699. (ubi temere apposita est coniectura, ἐπειράσθησαν.) III, 218. 465. et IV, 268. Viri docti tamen, cum hoc inter atrocissima supplicia memoraretur, id in dubium vocarunt. Adierunt ergo omnes veteres et recentiores carnifices et tortores, si ab eis vocabulum idoneum exprimere et extorquere possent. Ac profecto magnam copiam eiusmodi vocabulorum congesterunt et cumularunt. Interrogo solum, quomodo, ἔλαβον ἐξ ἀνασάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν, quod tamen beneficium est, coniungi poterit cum ἐτυπώσθησαν; et, rursus, quomodo, περιελθεῖν ἐν μηλωταῖς, quod noliri rustici maximam partem anni imitantur, simile sit τῷ ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν; Paulus saepius huiusmodi, etiam distimilia, cumulat, ut se eius menti offerebant. Quod vero aliquis vir doctus credidit, in prior editione mea serio a me, tanquam coniecturam, propositum fuisse, ἐταριχεύθησαν, id mihi sane visum est ridiculum. Ni fallor. ipsa verba docebant, id a me iocose contra istas coniecturas dictum esse. De terribili discrimine, quod adeunt ii, qui tentantur, exemplo Abrahami et Jobi satis docuit Chrysolomus, cum alibi, tum IV, 474.

περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμα-
 σιν ὑπερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχού-
 μενοι ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος, ἐν 38.
 ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπη-
 λαίοις καὶ ταῖς ὄπαῖς τῆς γῆς. καὶ 39.
 οὗτοι πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς
 πίστεως, οὐκ ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν·
 τοῦ

feqq. XII. 340. feqq. In eiusmodi πειρασμὸν inci-
 debat etiam Origenes, *recensionis*, secundum
 Semlerum, *occidentalis*, secundum Griesbachium,
Alexandrinae auctor. Vide Nemesium p. 268.
 edit. Halensis. In similem πειρασμὸν incidit h. l.
 etiam ipse Griesbachius pag. 185. nota m. quī
 contra Halensem grammaticam graecam et contra
 S. Schrevelium suum, ἐπηγεῖασθησαν coniecit,
 quod inauditum est Graecis auribus.

περιῆλθον] Ante hoc refert Basil. I, 405. ea, quae
 versu 38. leguntur: ὧν — κόσμος. Sic et II, 7.
 Περσερχόμενοι, loco περιῆλθον. Ath. I, 261. Ibi-
 dem abeli θλιβόμενοι.

38. ἐν ἐρημίαις] ἐπ' ἐρημίαις. E. Vulgatum etiam Orig.
 I, 699. 707. Sed ἐπ' ἐρημίας. III, 218. Omisiss,
 ὧν οὐκ — κόσμος, habet, ἐπὶ ἐρημίαις. Ath. I,
 261. Ibidem deest, καὶ ὄρεσι, legitur autem, καὶ
 ἐν σπηλαίοις. Denique post γῆς, additur κρυπτό-
 μενοι. Die heiligen Väter sind wie die Kaulleute,
 welche auf die Leipziger Oster-Messe ziehen.
 Man kann bey ihnen nach allen Sorten Varianten
 fragen. Sie führen alle nur mögliche in Com-
 pagnie, Alexandrinische, Constantinopolitanische,
 orientalische, occidentalische, und aus allen übrige-
 nen Fabriken.

39. τὴν ἐπαγγελίαν] τὰς ἐπαγγελίας. E. Ex versu

capitū, 40 Ἐβραίου ἔ. capitū, 579

40. τοῦ Θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττον τι προβλεψα-
μένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσι.
[Τέλος.]

Τέλος τῆς
πρὸ τῆς
χειροῦ γεν-
νήσεως

IZ. περὶ ὑπομονῆς τῆς ἐν ἀκολουθήσει χειροῦ.

κυριακῆς
καὶ τῆς α.

XII, 1. Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς [Ἀρχή.] τοσοῦτον

ΔΕ. ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων,
ὄγκον τῶν νηπειῶν.

XII, 1. ΔΕ. μηνὸς μαρτίου θ, εἰς τοὺς ἀγίους μ, μάρ-
τυρας· τοὺς ἐν σεβασίᾳ· ἀδελφοί, τοσοῦτον ἔχον-
τες.

13. Versum 13. et 39. cum alii miscent, tum
Cyrill. I, a. 126. Accurate vers. 39. et 40. laudat.
I, g. 204. Sed IV, 200. habet τελειωθέντες, loco
μαρτυρηθέντες. Vulgatum utroque versu Orig. II,
387. III, 709.

40. Θεοῦ] Semel κυρίου. Chryf. XI, 479.

XII, 1. περικείμενον] Nullam causam video, cur
Theodoretus p. 624. credatur legisse περικείμενον,
etli in scholio sit; πρόκειται. Verba sunt: πάντα
θεν ἡμῖν τὰ τῆς εὐσεβείας ἀρχέτυπα πρόκειται.
Nam istud πάντα θεν latis vindicat περικείμε-
νον. Solche Varianten-Jäger kommen mir vor,
wie gewisse Bürger, welche die Jagd haben. Am
ersten September gehen sie also aus und legen
auf Alle an, was nur das geringste Geräusch
macht. So wäre ich bald einmal im Voigtlande
zwischen Kaufchwitz und Plauen erschossen wor-
den. Diserte περικείμενον habet Chryf. XII, 256.
c. et alii. Clem. Alex. p. 515. habet: περικείμε-
νον ἡμῖν νέφος ἁγίων καὶ διειδῆς μαρτύρων.
Ex recensione Alexandrina ἀεὶ, δεῖ καὶ δυσεῖ-
δεῖ. Laudo!

ἔργον ἀποθέμενοι πάντα, καὶ τὴν ὑπερί-
 σατον ἀμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχοντες
 τὸν

ἔργον] De Chrysolitomo, qui omnia hic miscuit, v. P. Idem alibi hunc locum laudat, ut I, 686. ubi solum, καὶ τὴν ὑπερίσατον ἀμαρτίαν, sed in medio contextu, omittit. Ad νίφος μαρτύρον solum habet III, 505. ὑπερίσατος ἀμαρτία est VI, 198. a. Attingit Cyrill. V, h. 287. ab ἔργον — ἀγάπῃ. 556. Accuratus recitat, addens tamen vers. 2. χριστὸν, post, ἰησοῦν, et, καὶ ἐν δεξιᾷ τοῦ — κειάθειεν. V, d. 111. Quomodo alicui ὄκνον, loco ἔργον, in mentem venire poterit, non video, cum ὄγκος aequè atque ὄκνος, currentem impediatur. Huiusmodi coniecturae a pruritu scabiosi ingenii oriuntur. Aliae oriuntur a scabiola grammatica, ut illa Griesbachii Act. 14, 16. ubi pag. 117. nota i. loco *Janavit*, coniecit, *sinivit*.

ὑπερίσατον] Sensu rhetorico, causa ὑπερίσατος est ea, quae multas περιάσεις habet. Ei opponitur ἀπερίσατος. Sed ista non sunt huius loci Graecorum scholia, quae notavi in P. pag. 158. probare non possum. Igitur aliam ibi interpretationem dedi. Paulus ad *constantiam* hic hortatur, cui contraria est *mutabilitas*, quod Graecis est, τὸ ὑπερίσατον. Id quia pro peccato habetur, addidit vocabulum ἀμαρτίας. ὑπερίσατος ergo ἀμαρτία, seu, ἀμαρτία ὑπερίσατος, (ut ἀποστασία) dicitur ea, quae cernitur, ἐν τῷ ὑπερίσατῳ, in *mutabilitate mentis*. Ἐπερίσατος commode explicari potest, ἐπερίσατος, quo utuntur Basil. III, 103. c. Chryl. II, 579. b. IV, 58. b. Si quis tamen malit exponere, τὸν ἐγκόλωσ, (hoc enim est illud εἶναι in huiusmodi compositis,) περιίσταμένην, καὶ οἷον περιφραμένην, καὶ οὕτω τὸν δρόμον κηλεύσασαν, non reprobabo. Nam hoc quoque, et Graecitas, et sensus loci admittit.

τρέχοντες] τρέχουσιν. E.

2. τὸν προκειμένον ἡμῖν ἀγῶνα· ἀφορῶντες
 εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν
 Ἰησοῦν, [Τέλος.] ὃν ἀντὶ τῆς προκειμένης Τέλος τῆς
 κυριακῆς
 τῶν ἀγίων
 πρώτων.
 αὐτῷ χαρᾶς, ὑπέμεινε σκῆρον, ἀισχύνης
 καταφροήσας, ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου
3. τοῦ Θεοῦ * κεκάθικεν. ἀναλογίσασθε γὰρ
 τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα ὑπὸ τῶν
 ἀμαρτωλῶν εἰς αὐτὸν ἀντιλογίαν. ἵνα μὴ
 κἀμητε, ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι.
4. ὑπὸ μέγρις ἁμαρτίας ἀντικατέστητε, πρὸς
 5. τὴν ἀμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι· καὶ
 ἐκλέλησθε

2. ἐκάθισεν] κεκάθικεν. Sic cum aliis Chryf. XII, 257. d. 259. b. Lectionaria versum 1. et 2. alia bis, alia ter habent, ut constat ex indice lectionum ecclesiasticarum. v. P. pag. XVII. Pro κεκάθικε Wetstenius Cyrillum semel, Chrysolomum bis laudat. Miror. Multoties enim hunc locum referunt. Ἐκάθισεν Orig. I, 298.

3. εἰς αὐτὸν] εἰς αὐτούς. E. Theodoret. in textu et in schol. p. 624. 625. Refert autem, εἰς ἑαυτούς, ad ἀναλογίσασθε, nimirum παρ' ἑαυτοῖς, παρ' ὑμῶν. Ordo verborum repugnat, et Codices, mei quidem, omnes. Ceterorum etiam, praeter Wetst. D. E. Horum eorundem Codicum νεῖσις Ἰταλῆ scilicet, habet: *recogitate igitur talem vos portasse a peccatoribus (MS. pectoribus.) in vobis adversitatem. Ad Hierquillina!*

4. ἀντικατέστητε] ἀντίστητε. E. ἀντεκατέστητε. D. (De ἀπενκατεσάθη, quod quoad formam simile est τῷ ἀντεκατέστητε, alibi monui.) Utrumque Damasc. II, 229. 254. Vulgatum Basil. II, 577. Ἀντέστητε per se non ineptum.

ἐκλέλησθε τῆς παρακλήσεως, ἥτις ὑμῖν
ὡς υἱοῖς διαλέγεται· [Ἀρχή.] υἱέ μου, μὴ ΛΕ.
ὀλιγάροι παιδείας κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ'
αὐτοῦ ἐλεγχόμενος· [Ἀρχή.] ἐν γὰρ 6. Λ5.
ἀγαπᾷ κύριος, παιδεύει· μασιγᾷ δὲ πάντας
υἱόν

XII, 5. ΛΕ. ἐν τισιν· εἰς σεισμόν· υἱέ μὴ ὀλιγάροι.

XII, 6. Λ5. εἰς μνήμην [φόβον] σειμοῦ· [ἐν ἄλλω
πρόκειται· εἰς τὴν κτ. Σεπτεμβρίου, καὶ εἰς τὴν
κτ. ὀκτωβρίου. καὶ εἰς σεισμόν. ἀδελφοὶ ὃν ἀγαπᾷ
κύριος, παιδεύει.

5. ἐκλέλησθε] ἐκκλύσθε. E. Apud Chryf. XII, 270.
b. d. 271. b. ter editur vulgatum. Sed tertius
locus, ubi inter retationem addit, postulat ἐκκλύ-
σθε; v. P. Apud Damasc. II, 254. editur qui-
dem ἐκλέλησθε; sed contra meum Damasc. Cod.
g. Immo ibid. 229. editum est ἐκκλύσθε. Miror,
hanc varietatem a nemine animadvertam esse.
Scilicet viri graece docti, fort. si propter addi-
tum *genitivum*, hoc pro manifesto vitio habebant.
Propter Chrysofostomum nullum dubium est, quin
et in aliis Codicibus legatur, certe Damasceni,
Theophylacti atque, ut suspicor, Theodoretī
etiam:

υἱέ μου] μου —. In aliquibus lectionariis hic in-
cipit lectio, εἰς σειμόν. Ea a principio omit-
tunt μου. Μου omittit etiam Damascenus, non
pag. 254. sed 673. et Cyrill. II, 266. quem tamen
si sequi deberemus, eo auctore υἱέ μὴ — παρα-
δέχεται; ἐϋθύς; (ita enim ait;) addendum esset
versu 6. post πατήρ. Sic enim diserte ordinat,
addens; ἐϋθύς ἐπιφέρει. Relinquo hoc exa-
mini Griesbachii. Fortē enim hic vestigia latent
alicuius nondum repertae *recensionis* Alexandrino-
Jenensis.

7. υἱόν, ὃν παραδέχεται. * εἰς παιδείαν ὑπο-
 μένετε, ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ Θεός.

716

7. εἰ παιδείαν] εἰς παιδείαν. v. P. Ita magno con-
 sensu Codicum meorum. Ac Praxapostoli qui-
 dem alii ter, alii bis ita habent. Duplex enim
 hic est lectio, ut ex hac editione discitur. Utra-
 que vero in non nullis bis legitur. Vulgata
 lectionem videtur inveniisse, plerorumque cor-
 ruptionum ἀρχηγὸς καὶ διασπορευς, Chrysostomus
 XII, 270. b. 271. d. Apud Theodoret. p. 625.
 ita est: εἰ παιδείαν ὑπομένετε, et scholium: εἰ
 φέρετε γενναίως τὰς ἐπιφερομένας παιδείας. Sed,
 notante Noesseltio, in altero Codice in scholio
 a principio deest εἰ. Hoc ergo defendit lectio-
 nem textus εἰς. Apud Oecum. II, 420. a. est qui-
 dem: εἰς παιδείαν καλεῖ ὁ Θεός; οὐκ εἰς κόλασιν.
 Sed id non urgeo. Ex scholiis Theophyl. et Da-
 masc. nihil profus efficitur. Sed Damasc. II,
 254. non solum habet εἰς, sed et 673. Miror,
 a quibusdam ardentissimis et flagrantissimis ama-
 toribus Latinistarum Latinitas esse neglectos.
 Nam Vulgata habet, *in disciplina*. Ergo εἰς,
 loco *in* accepit. Sed alii apud Sabat. habent
 etiam, *in disciplinam*. ὑπομένειν εἰς τί, nec per
 se absurdum est, nec exemplis caret τῶν ὁ. Jerem.
 14, 19. ἰνατί ἐπαίσασις ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν
 ἰάσις; ὑπεμείναμεν εἰς εἰρήνην, καὶ οὐκ ἦν ἀγαθά,
 εἰς καιρὸν (ὑπεμείναμεν) ἰάσεως, καὶ ἰδοὺ τα-
 ραχή. Thren. 3, 26. ὑπομενεῖ καὶ ἠσυχάσει εἰς
 τὸ σῶτήριον κυρίου. Neque tamen nego, ὑπομέ-
 νειν in his esse potius προσδοκᾶν, quam ἀνέχε-
 σθαι, κατερεῖν. Illud εἰς παιδείαν autem non
 referendum esse ad παραδέχεται, sed ad ὑπομέ-
 νετε, ex eo apparet, quod Codices post παραδέ-
 χεται, punctum habent, quod non additur in isto
 loco apud LXX. et quod multi Patres, hunc
 locum

τίς γάρ ἐστιν υἱός, ὃν οὐ παιδεύει πατήρ;
 εἰ δὲ χεῖρις ἐστὲ παιδείας, ἧς μέτοχοι γε- 8.
 γίνασσι πάντες, ἄρα ἰάδοι ἐσὲ καὶ οὐχ
 υἱοί. * ἔπειτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν 9.
 πατέρας ἔιχομεν παιδευτάς, καὶ ἐνετρεπό-
 μεθα· οὐ πολλὰ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα
 τῷ πατρὶ τῶν πνευμάτων καὶ ζήτομεν;
 οἱ μὲν γὰρ πρὸς ἑλίγας ἡμέρας, κατὰ 10.
 τὸ δοκοῦν αὐτοῖς, ἐπαιδεύον· ὁ δὲ ἐπὶ τὸ
 συμφέ-

locum recitantes, post *παρὰδέχεται* terminant.
 Sufficit Origenem evoluere; qui versum 6. aliquo-
 ties, versum 7. semel, sed abrupte habet. Post
παρὰδέχεται terminat etiam Basil. I, 144. 370.
 Gregor. Nyss. III, 315. b. qui tamen versu 6.
πάντα omittit. Consultamus iam Chryl. et Cyrill.
 Chrysostomus ergo ad *παρὰδέχεται* habet. I, 685.
 724. II, 14. VIII, 206. Pro *εἰς* ergo ex eo nihil
 efficitur, uti nec ex Clem. Alex., nec ex Orig.
 Nam III, 355. *in disciplina*, est ex interpreta-
 tione Latina. Cyrill. II, 266. a. a principio reci-
 tat: *εἰ παιδείαν — πατήρ*; 494. est tantum ver-
 sus sextus. III, 38. est, *εἰ παιδείαν*. Sic et 77.
 202. IV, 868. 869. V, b. 298. Solus versus 6. est
 VI, b. 162.

εἰς] — E. Basil. II, 102. Mox ibid. variant
 Codd. inter *παιδύει* et *παιδεύσει*. O, ante *πα-
 τήρ*, addit. Ath. II, 634.

8. *χεῖρις*] Apud Chryl. XII, 3. e. 272. b. et I, 227.
 bis est *ἐκτός*, semel *χεῖρις*.

9. *εἰ δὲ*] Ita ex edit. Oxon. hoc est, Fellii, notat
 Wetf. Codices maximo consensu, *ἔπειτα*. Sic quo-
 que postea in quinque inveni. Ita et Cyrill. V,
 b. 298. Chryl. XII, 272. c.

συμφέρον, εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἀγιότη-

- II. τος αὐτοῦ. [Τέλος.] πᾶσα δὲ παιδεία ^{τέλος τῶν}
 πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι, ^{ἀγίων. μ.}
 ἀλλὰ λύπης· ὑπερὸν δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν ^{καὶ ἐν}
 τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίωσι ^{τιτὶ τοῦ}
 δικαιοσύνης. ^{σεισμῶ}

III. περὶ σωφροσύνης ἕως καιρῶς κατορθώσεως, μὴ
 ἀποτύχωμεν αὐτῆς, ὡς ἡσαῦ, μὴ ἐνθῶν τόπον
 μετανοίας.

12. διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παρα-
 15. λελυμένα γόνατα ἀνορθώσατε· καὶ τρο-
 χιάς ὀρθὰς ποιήσατε τοῖς ποσίν ὑμῶν, ἵνα
 μὴ τὸ χυλὸν ἐκτραπῇ, ἰαθῆ δὲ μᾶλλον.

ΛΖ. 14. [Τέλος.] [Ἀρχή.] εἰρήνην διώκετε μετὰ ^{τέλος τοῦ}
 πάντων, καὶ τὸν ἀγιασμόν, ὅτι χωρὶς ^{σεισμῶ}

15. οὐδεὶς ἔψεται τὸν κύριον· ἐπισκοποῦντες,
 μὴ τις ὑπερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ.
 μὴ

XII, 14. ΛΖ. μηδὲς ἰουνίου κε. τῆς ἀγίας ὁσιομάρτυρος
 Φ. βραβείας καὶ εἰς γυναῖκας ὁσιομάρτυρας· καὶ
 εἰς ἐμπρησμένον. [ἐν ἄλλῳ, εἰς πυρκαϊάν.] ἀδελφεῖ,
 εἰρήνην διώκετε.

11. Chryf. XII, 278. b. vulgatum, sed 279. b. diferte.
 καρπὸς εἰρηνικός. Habet enim: ἐν καρπὸν, ἀλλὰ
 καρπὸς εἶπεν. Atqui, tellibus Codicibus, εἰ
 καρπὸς, ἀλλὰ καρπὸν εἶπεν. Homiletice, non
 critice! Basil. II, 101. etiam καρπὸν εἰρηνικόν
 Sed ibid. est, εἰς σωτηρίαν, loco δικαιοσύνης.

13. μὴ τὸ χυλὸν] Ath. II, 492. τὸ χυλὸν μὴ. :

μή τις ῥίζα πικρίας ἀνω Φύουσα ἐνοχλῆ,
καὶ διὰ ταύτης μαιθᾶσι πολλοί. μή τις 16.

Ἐν τῷ θέν
τινα ὑπερ-
βαίνει εἰς
πὸ· οὐ γὰρ
προσελ.

πόντος, ἢ βέβηλος, ὡς ἡσαῦ, [Ἵπέρβα.]
ὅς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδετο τὰ πρωτο-
τόκια αὐτοῦ. ἴτε γὰρ, ὅτι καὶ μετέπειτα 17.

θέλων κληρονομήσαι τὴν εὐλογίαν, ἀπεδο-
κιμάσθη· μετανοίας γὰρ τόπον οὐχ εὔρε,
καίπερ μετὰ δακρύων ἐκζητήσας αὐτήν.

10. ὅτι φοβερώτερα τῶν ἐπὶ μουσίας τὰ μέλλοντα καὶ
πλείονος ἀξία σπουδῆς τὰ νῦν.

Ἐξου.
[Ἄρξου.] οὐ γὰρ προσεληλύθατε ψηλα- 18.
Φαμένω ἄρει, καὶ κεκαυμένω πυρὶ, καὶ
γνόφω, καὶ σκότῳ, καὶ θυέλλῃ, καὶ 19.
σάλπιγγος ἤχῳ, καὶ Φωνῇ ῥημάτων, ἧς
ὁ

15. ἀνω Φύουσα] ἀναφύουσα. E.

ἐνοχλῆ] ἐν χολῆ. E. v. Wetst. P. Ex meis nullus
habet. Sed nec apud Birchium reperi. Vulgatum
cum aliis habet Cyrill. IV, 596. V, b. 163.

18. κεκαυμένω] Ath. II, 57. κεκαλυμμένω. Post πυρὶ
Itatim tranfit ad vers. 22. Vulgatum exhibet III,
80. Sed hic quoque versu 19. post ῥημάτων tran-
fit ad vers. 22. Huiusmodi ergo loca, auctore
Semlero, excludenda sunt. Ultra centum eiusmodi
loca notavi.

σκότῳ] ζόφῳ. E. Nullus meorum agnoscit. Vul-
gatum bis Chryf. XII, 293. a. c. sed 295. d. omit-
tit ab καὶ γνόφῳ ad θυέλλῃ. Ὁ σκότος, τοῦ σκό-
του habet etiam Euripid. Hecuba vers. 1. de quo
ibi monet scholiasta.

- οἱ ἀκούσαντες παρητήσαντο μὴ προσεθῆναι
 20. αὐτοῖς λόγον· οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ δια-
 σελλόμενον· καὶ θηρίον θίγη τοῦ ὄρου,
 21. λιθοβοληθήσεται. * καὶ οὕτω φεβερὸν
 ἦν τὸ φανταζόμενον, μωυσῆς εἶπεν· ἔκφο-
 22. βός ἐμι καὶ ἔντρομος. ἀλλὰ προσελη-
 λύθατε σιὰν ἔρει, καὶ πέλει θεοῦ ζῶντος,
 ἱερουσαλήμ ἐπουρανίῳ, καὶ μυριάσιν ἀγγέ-
 23. λων, πανηγύρει καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτο-
 τῶκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων, καὶ
 κριτῇ θεῷ πάντων, καὶ πνεύματι δικαίων
 24. τετελειωμένων, καὶ διαθήκης νέας μεσίτη
 ἰησοῦ, καὶ αἵματι ἔαντισμοῦ, * κρεῖττον
 λαλοῦντι

20. λιθοβοληθήσεται ἢ βολιδι κατατοξευθήσεται] ἢ
 βολιδι κατατοξευθήσεται. —

21. ἔκφοβος] ἔμφοβος. E. Chryf. XII, 294. a. bis. 293.
 a. utrumque habet.

22. καὶ μυριάσιν ἀγγέλων] In media oratione omittit,
 ac mox exhibet: ἐν ἣ πανηγυρις ἀγγέλων καὶ
 ἐκκλησία πρωτ. ἀπογεγε. ἐν οὐρανοῖς. Basil. I,
 353. Ex recensione Cappadoca.

23. πανηγύρει] Ath. II, 57. refert ad μυριάσιν ἀγγέ-
 λων. Ita post μυριάσιν oportet esse comma, et
 ἀγγέλων πανηγύρει per appositionem explican-
 dum. Vide Latinitas apud Sabat. Ex eis non
 nulli acceperunt pro μυριάδων. Vide mox 13, 2.
 Quis vero ex barbarorum interpretationibus de
 lectione graeca coniecturam capere possit?

24. κρεῖττονα] κρεῖττον. Ita cum aliis Cyrill. I, a.
 528. I, g. 21. Theodoretus tamen vulgatum.

Τέλος ἐν τῶν
τῶν ἁγίων.

λαλοῦντι παρὰ τὸν ἄβελ. [Τέλος.]
[Ἀρχή.] βλέπετε, μὴ παραιτήσασθε τὸν 25. ΔΖ.

Τέλος τῆς
ἁγίας.

λαλοῦντα. [Τέλος.] εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ
ἔφυγον, τὸν ἐπὶ * γῆς παραιτητάμενοι
χρηματίζοντα, πολλῶ μᾶλλον ἡμεῖς οἱ
τὸν ἀπ' οὐρανῶν ἀποσρεφόμενοι, οὐ ἔ26.
Φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλειψε τότε· νῦν δὲ
ἐπήγγελται, λέγων· ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείσω
οὐ

XII, 25. ΔΖ. τῆ γ. τῆς λα. ἐβδ. ἀδελφοί, βλέπετε,
μὴ παραιτήσασθε.

[παρὰ τὸν] παρὰ τὸ. E. Non ineptè quidem.
- Vulgatum editur apud Chryf. XII, 293. b 294. b.
c. In Codd. Mosq. Chryf. reperi tamen, παρὰ
τὸ, et, παρὰ τοῦ. Τὸ postulat Chryfostomi inter-
pretatio: τὸ γὰρ τοῦ ἄβελ ἐλάλησε, nimirum
αἷμα. Et paullo post: ὡς τὸ τοῦ κρησῶ, nimi-
rum αἷμα. Sic et in schol. Oecum. explicatur.
Item apud Theophyl. et Theodoret. Omnes enim
hic ex Chryfostomo pendent. Igitur τὸ habet
etiam meus Theophyl. Aug. 8. Repugnantibus
autem ceteris omnibus meis, ut ex Chryfostomo
insectum, repudio. Utroque loco Cyrill. retinet
τὸν. Κρηῖττον et τὸν adeo etiam est in Chryf. IX,
408. c.

25. ἔφυγον] ἐξέφυγον. E. Ex Chryf. XII, 294. d. 296.
d. 297. a. Ita et Cyrill. V, d. 74. sed hic et alia
mutat: ἐξέφυγον ἐπὶ τῆς γῆς παραιτησάμενοι τὸν
χρηματ.

ἐπὶ τῆς] τῆς —. Addit et omittit ll. ll. Chryf.
Sic idem quoque, οὐρανοῦ et οὐρανῶν, exhibet.

26. ἔτι] Cyrill. V, d. 74. ὅτι, sed in marg. ἔτι. Mox
idem, σείσω.

ὄν μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν.
 27. τὸ δὲ, ἔτι ἀπαξ, δηλοῖ τῶν σαλευομένων
 τὴν μετάρθρην, ὡς πεποιθμένων, ἢ αὐτῶν
 28. τὰ μὴ σαλειόμενα. [Ἐπέβρα.] διὸ Ἰπέρβα
 ΔΙΙ. [Ἀρχή.] βασιλείαν ἀσάλευτον παραλαμ-
 βάνοντες, ἔχουμεν χάριν, δι' ἧς * λατρεύο-
 μεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ, μετὰ αἰδοῦς καὶ
 29. εὐλαβείας. καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν πῦρ
 κατὰναλίσκον.

K.

XII, 28. ΔΗ. τῷ σαββάτῳ τῆς βασιλείου, ἦτοι τοῦ
 ἀγίου λαζάρου· ἀδελφοί, βασιλείαν ἀσάλευτον.

27. ὡς πεποιθμένων] — E. Ath. I, 526.

28. ἔχουμεν — λατρεύομεν] ἔχομεν — λατρεύομεν. D
 ἔχομεν — λατρεύομεν. A: Chryf. XII, 294. d.
 301. b. bis. ἔχομεν — λατρεύομεν, et, ἔχομεν —
 λατρεύομεν bis. Posterior videtur probasse. Cyrill.
 V, a. 610. ἔχομεν — λατρεύομεν. Ath. I, 526.
 ἔχομεν — λατρεύομεν. In huiusmodi locis, quae
 tamen non sunt magni momenti, impedita et
 difficilis est crisis.

μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας] μετὰ εὐλαβείας καὶ
 αἰδοῦς τ μετὰ δέους καὶ εὐλαβείας τ μετὰ εὐλα-
 βείας καὶ φόβου τ μετὰ εὐλαβείας καὶ δέους. E.
 v. P. Chryf. vulgatum. XII, 295. a. 301. b. c.
 302. a. Atque ita videtur voluisse, uti ex inter-
 pretatione colligo, quam etiam Theophyl. repe-
 tit. Tamen unus Cod. Chryf. semel habet δέους.
 Ita quoque unus Cod. Theophyl. Igitur etiam
 edit. Lond. in marg. exhibet δέους. Sed inter-
 pretatio ad hunc versum et ad 29. postulat, ut
 dixi, αἰδοῦς. Nihil mutat Theodoret. 631. Nam
 φόβου, quod est in scholio, spectat verba proxi-
 ma,

Κ. περὶ φιλαδελφίας καὶ φιλοξενίας. ἐν ᾧ, περὶ σωφροσύνης, περὶ αὐταρχίας, περὶ μιμήσεως πατέρων.

Ἡ φιλαδελφία μινέτω· τῆς φιλοξενίας XIII, 1.
μὴ ἐπιλανθάνεσθε· διὰ ταύτης γὰρ ἔλα. [2.]
Θόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους. μιμή· 3.
σκεσθε

ma, πῆρ ἀναλίσκον. Vulgatum servat etiam Damasc. editus, uti Cod. Mosq. g. Diserte etiam utrumque explicat Oecum. II, 429. consentientibus meis n. et Aug. 6.

XIII, 2. διὰ ταύτης] Sic, sed et, δι' αὐτῆς. Chryl. XII, 302. a, 305. c.

ἔλαθον] Id est, *ipse, ignorantes, seu, inscii hospitio exceperunt.* Quid hic recensio occidentalis Griesbachii, seu, barbari illi Latinistae? *Didicerunt.* Scriba ergo, vel interpret somnolentus legebat, ἔμαθον, loco ἔλαθον. Etenim λ. in multis Codd. simile est sinistrae ac dimidae parti litterae μ. duplex vero λλ. ab μ. in iisdem non nisi secunda lineola, in ima parte addita, differt. Alii *placuerunt.* Ergo Velelius ex lexico suo suppedidavit, ἤρεσαν. Ego contra puto, aliquem per errorem scripsisse, διέλαθον. Hoc reddebat interpret ingeniosus, *perlatuerunt.* Sed istud *per* ex sigla scribebatur cum lineola in media parte p. et omissis litteris e. et r. Neglecta ergo ista lineola, legebatur, *platuerunt.* Exinde alius sorgebat, *placuerunt.* Illato vero *placuerunt,* inferebatur quoque deo, seu, *placuerunt quidam deo angelis hospicio exceptis.* Ita inveni in Codice quondam Baueri, nunc Asmanni, Collegae mei, Viri Eruditissimi et Amicissimi. De hoc Codice vide Repertorium für biblische und morgenländische Literatur. Theil XI. Latinistae ergo, fabricatores

σκεσθε τῶν δεσμίων, ὡς συνδεδεμένοι τῶν
κακουχουμένων, ὡς καὶ αὐτοὶ οἷτες ἐν
4. σώματι. τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσι, καὶ ἡ
κοίτη

tores *recensionum Semlero - Griesbachianarum*, alter post alterum, sicuti canes, pedem levant, ac novas, inauditasque *recensiones* ad parietes mingunt, quas Criticorum sagaciorum genus quoddam Cynicum, adhuc calidas et madidas, odora canum vi odoratur, ac sublato pede, denuo calido lotio contersas, affleclis suis propinant. Non minus inepte in Latina vulgata legitur: *latuerunt quidam angelis hospitio receptis*. Vide Vol. I. pag. 692. et 781. huius editionis. Si saltem scripissent: *latuerunt quosdam angeli hospitio recepti*. Adeo ergo stulti erant illi barbari et Afri interpretes, ut nec ἔλαθον cum *participio* Latine reddere possent. Graeci explicant: *ὄνκ ἐιδότες*, seu, *ἀγνοοῦντες ἐξένιζον*. v. Chryf. XII, 302. Idem vir divinus oratorie haec tractat I, 734. IV, 415. v. P.

3. δεσμίων] Westf. D. δεδεμένων. Supra 10, 34. idem cum sociis, δεσμίαις, loco δεσμῶν μου. Sed hic videtur iste D. pendere ex Latinistarum *vincitorium*. Hoc est fabricari lectiones, sicuti Vellelius v. 2. ἤρεσαν, loco ἔλαθον, fecit.

κακουχουμένων] κακοχουμένων aliqui exhibent. Sic et 11, 37. Nam 11; 25. nullam varietatem reperi in συγκακουχεῖσθαι. Κακὸν, κακουχεῖσθαι, πηδάλιον, πηδαλιουχεῖν, ἡνία, ἡνιοχεῖν. Κακουχία frequenter occurrit, ut apud Platon. p. 470. Aeschyl. 178. Max. Tyr. 190. In opusculis Myth. Galei. 747. Zosim. 531. etc.

4. ἐν πᾶσι] — E. Ath. I, 766. Servat Chryf. XII, 302. c. omittit I, 38. XI, 420. VII, 527. Habet

καίτη ἀμίαντος· πόρνευς δὲ καὶ μοιχοὺς
 κρηεῖ ὁ Θεός. ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος· 5.
 ἀρκοίμενοι ταῖς παροῦσιν· αὐτὸς γὰρ εἴρη-
 κεν· οὐ μὴ σε αἰῶ, οὐδ' οὐ μὴ σε ἐγκατα-
 λίπω· ὥστε θαρξοῦντας ἡμᾶς λέγειν· 6.
 κίριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι,
 τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος. [Ἄρχή.] 7. ΛΘ.
 μνημονεύετε τῶν ἠγουμένων ὑμῶν, οἵτινες
 ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ὧν
 ἀναθεωροῦντες τὴν ἐκβάσιν τῆς ἀναπρο-
 φῆς, μιμῆσθε τὴν πίσιν. Ἰησοῦς Χριστός 8.
 Χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς, καὶ εἰς τοὺς

Τέλος τοῦ
 αἰγίου λα-
 ζάρου. [Τέλος.]

ΚΑ.

XIII, 7. ΛΘ. εἰς τὴν ἀγίαν γ. καὶ δ. καὶ ζ. σύνδοαι·
 καὶ ἐν ἄλλοις· κυριακῇ β. μετὰ τὴν ε. ἰουλίου, ἐν
 ἧ καὶ τὰ προάλλακτα τελεῖται· καὶ Σεπτεμβρίου
 γ. τοῦ αἰγίου ἱεροκλήστου ἀνδίου· καὶ μὲν ἐν
 Ἰαννουαρίου ιθ. τῶν ἀγίων πατέρων ἡμῶν ἀθανα-
 σίου καὶ κωνσταντίνου ἀποστόλων, μιμῆσθε.

et omittit: (hoc enim est Patristicum:) Theodo-
 ret. v. pag. 632. Habet Damasc. II, 256. 641.
 Omittit Cyrill. III, 16. habet V, a. 724. Dilerte
 explicat Theophyl.

δ:] γάρ. E. Ita Westf. A. D. ad Latinissimum
 enim.

5. αὐτὸς — ἐγκαταλ.] Ita Chryf. XII, 303. a. sed
 305. in fine, cum varietate et appendice.

8.] Hunc versum Ath. I. 315. 347. 547. III, 8. sine
 varietate laudat. Sed II, 24. omittit χριστός, et
 404. καὶ παῦλος· (nimirum, ait:) ἄνθρωπος
 Ἰησοῦς χριστός χθὲς. Necessario autem hic locus,

sequi-

ΚΑ. περὶ τοῦ μὴ σαματικῶς ζῆν κατὰ νόμον, ἀλλὰ πνευματικῶς, κατὰ χριστὸν ἐν ἀρετῇ.

9. διδασκαίς ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ * παραφέρεσθε· καλὴν γὰρ χάριτι βεβαιούσθαι τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς οὐκ ὠφελή-

requirit vocabulum ἄνθρωπος. Addit enim: καὶ αὐτὸν τοῦτον τὸν ἄνθρωπον ψηλαφῆσαι ὁ Θεοῦ λέγει· ὁ κύριος μου, καὶ ὁ Θεός μου. Harum confusionum nemo rationem reddere potest, nisi qui initiatus est recensitionum mysteriis per aliquam recentiorem ἐροφάντην.

9. περιφέρεισθε] παραφέρεισθε. Chrysostomi Codices utrumque habent. Sed in edit. παραφέρεισθε, etli primo quidem loco ipse de suo habeat περιφερομένου. v. XII, 88. d. 303. c. 304. a. 306. d. Oecum. II, 431. d. 434. d. diferte παραφ. Theophyl. 1024. in textu et in schol. vulgatum. Sic et 1026. παραφέρεισθε. Damasc. II, 356. 435. Theodoret. Etli Paulus Ephes. 4, 14. habeat περιφέρεισθαι, tamen hic Codices alterum probant. Apud Basil. III, 403. b. oratione ibi ita postulante, est παραφέρεισθαι. Παρὰ et περὶ tam per se, quam in compositis facile permutantur. Hoc ipso loco in Cod. Aug. est sigla, quae tamen παρὰ notat. Scilicet, quando litterae π. impositum est ε. notat περὶ. Illud ε. vero plerumque refert formam semicirculi cum virgula in medio, ut in multis Codd. occurrit. Quando vero παρὰ notat, ista quidem sigla ipsa etiam refert semicirculum, plerumque tamen cum virgula longiore, quam in ε. Illa vero prior sigla recta forma est super π. posterior vero, reclinata ad latus sinistrum, incubat, ut virgula versus dextram sursum ascendat. Utriusque specimen in Apollonii edit. Villoisoni conspicitur tabula III.

ὠφελήθησαν οἱ περιπατήσαντες. ἔχομεν 10.

Θυσιασῆριον, ἐξ ἑο φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν
ἐξουσίαν οἱ τῇ σκητῇ λατρεύοντες. ὦν 11.

γὰρ εἰσφέρεται ζῶων τὸ αἷμα περὶ ἁμαρ-
τίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως,
τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς
παρεμβολῆς. διὸ καὶ ἰησοῦς, ἵνα ἁγιασθῇ 12.

διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν, ἔξω τῆς
πέρας ἔπαθε. τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς 13.

αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, τὸν ὀνειδισμόν
αὐτοῦ φέροντες. οὐ γὰρ ἔχομεν ἄθε 14.

μείουσαν πέριν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπι-
ζητοῦμεν. δι' αὐτοῦ ἔυν ἀναφέρωμεν 15.

Θυσίαν ἀμέσσεως διαπαντός τῷ Θεῷ, τούτεσι
καρπὸν χειλέων, ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι
αὐτοῦ. τῆς δὲ εὐποίας καὶ κοινανίας μὴ 16.

ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ Θυσίαις

Τέλος τῶν ἀγαθῶν. εὐαρεστεῖται ὁ Θεός. [Τέλος.] [Ἀρχή.] 17. M.

πέψθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν, καὶ ὑπέ-
κετε·

XIII, 17. M. μηνὸς δεκεμβρίου σ. τοῦ ἁγίου νικολάου
καὶ τοῦ ὀσίου αὐτανίου, μηνὸς ἰαννουαρίου ιζ. ἀδελ-
φοί, πείθεσθε.

12. διὰ τοῦ ἰδίου αἵμα.] Cyrill. V, c. 126. femel, τῷ
ἰδίῳ αἵματι, sed alibi vulgatum.

13. παρεμβολῆς] πέρας. E. Cyrill. I, a. 528.

14. ἐπιζητοῦμεν] + ἥς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ
Θεός. E. Cyrill. I, g. 23. 155. 174. 259. IV, 890.
Sed omittit III, 574.

15. ἀναφέρωμεν] ἀναφίρομεν. A. Cyrill. I, a. 60.

17.] Basil. II, 570. sine varietate.

κετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν
 ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδώσαντες· ἵνα
 μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι, καὶ μὴ
 σενάζοντες· ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο.

18. προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· πεποιθαμεν γὰρ,
 ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν, ἐν πᾶσι

19. καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι· περισσο-
 τέρως δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα
 τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν.

ΚΒ. ἐυχὴ πρὸς θεὸν περὶ τῆς εἰς ἀρετὴν ἀγωγῆς καὶ
 ἰκανομίας.

20. ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ
 νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν
 μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν

21. κύριον ἡμῶν ἰησοῦν, καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν
 παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ, εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ
 θέλημα

18. *πειποθαμεν*] *πειθόμεθα*. E. Huius nullum vestigium inveni in meis. Chryf. XII, 313. 314. aliquoties, ac diferte vulgatum habet. Immo, Vulgata adeo, *confidimus*.

20. *νεκρῶν*] *τῆς γῆς*. E. Chryf. XII, 314. c. addens: *περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦτο ἔρηται*. Hoc non opus erat addere, si *νεκρῶν* retinuillet. Ita legunt non nulli *Jes. 63, 11*. loco *τῆς θαλάσσης*. Chryf. *ibid.* addit *χριστὸν, post ἰησοῦν*, ut Theodoret.

21. *ἔργῳ ἀγαθῷ*] Sic et Chryf. XII, 314. d. 315. b. sed continuo posteriori loco ita: *ἐκ πάντων δὲ, ἔργῳ καὶ λόγῳ ἀγαθῷ*, ἔδειξεν, ὅτι καὶ βίαν ὀρθρὴν ἔχειν δεῖ, καὶ δόγματα. Ex 2. Thefil. 2, 17.

θέλημα αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ, διὰ ἰησοῦ χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. ἀμήν. [Τέλος.]
 Τέλος τοῦ ἁγίου. Ἄρξου τῆς γ. [Ἄρξου.] παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, 22. ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως· καὶ γὰρ διὰ βραχείων ἐπέσειλα ὑμῖν. γινώ- 23. σκετε τὸν ἀδελφὸν τιμίδεον ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ, εἰάν τάχιον ἔρχηται, ὄψομαι ὑμᾶς, ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν 24. καὶ πάντας τοὺς ἁγίους. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς ἰταλίας. ἡ χάρις μετὰ πάν- 25. τῶν ὑμῶν. ἀμήν. [Τέλος.]

Πρὸς ἑβραίους ἐγράφη ἀπὸ τῆς ἰταλίας διὰ τιμοθέου. εἶχων ψγ.

ἐν ὑμῖν] ἐν ἡμῖν. D.

τῶν αἰῶνων] — D.

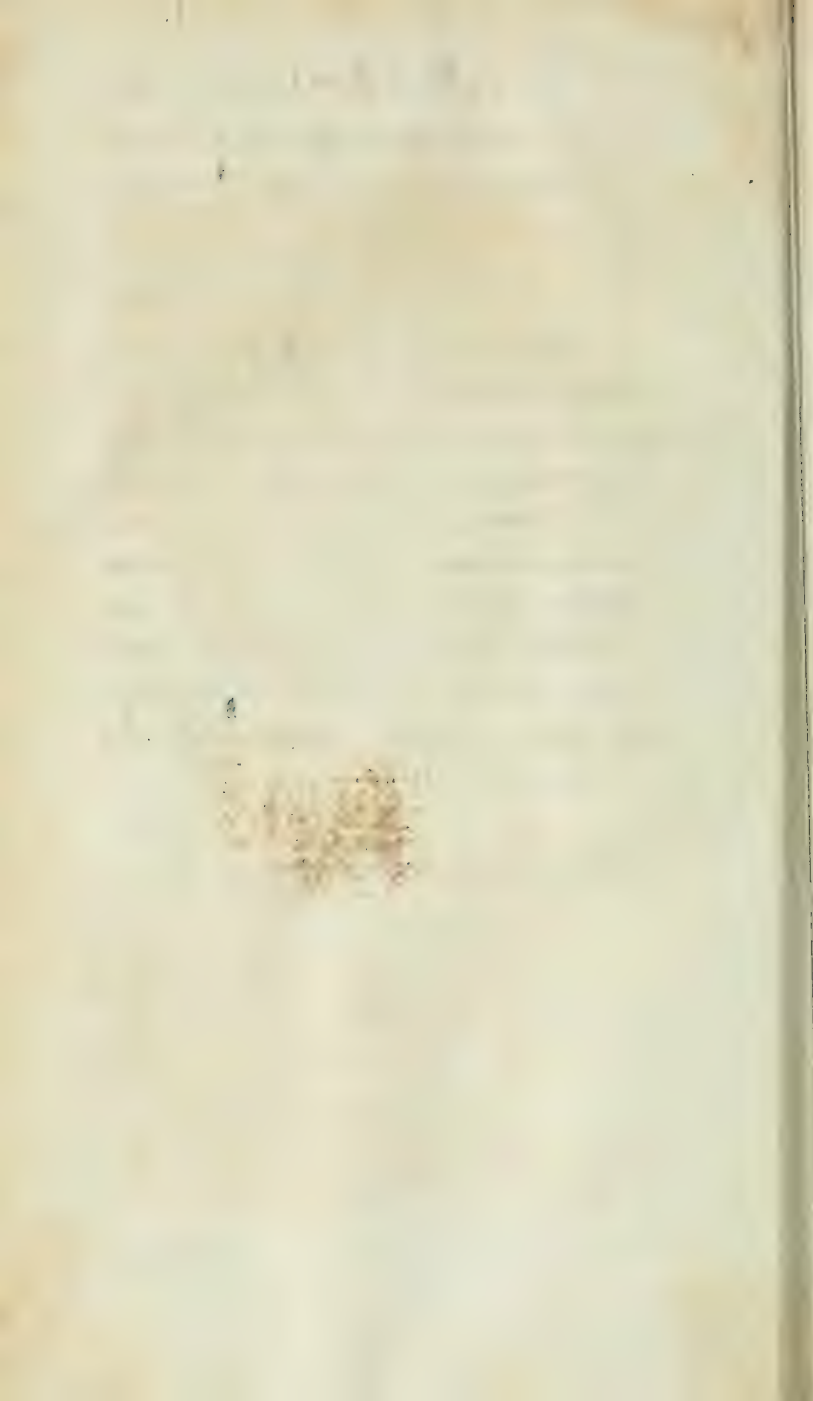
22. ἀνέχεσθε] ἀνέχεσθα. E.

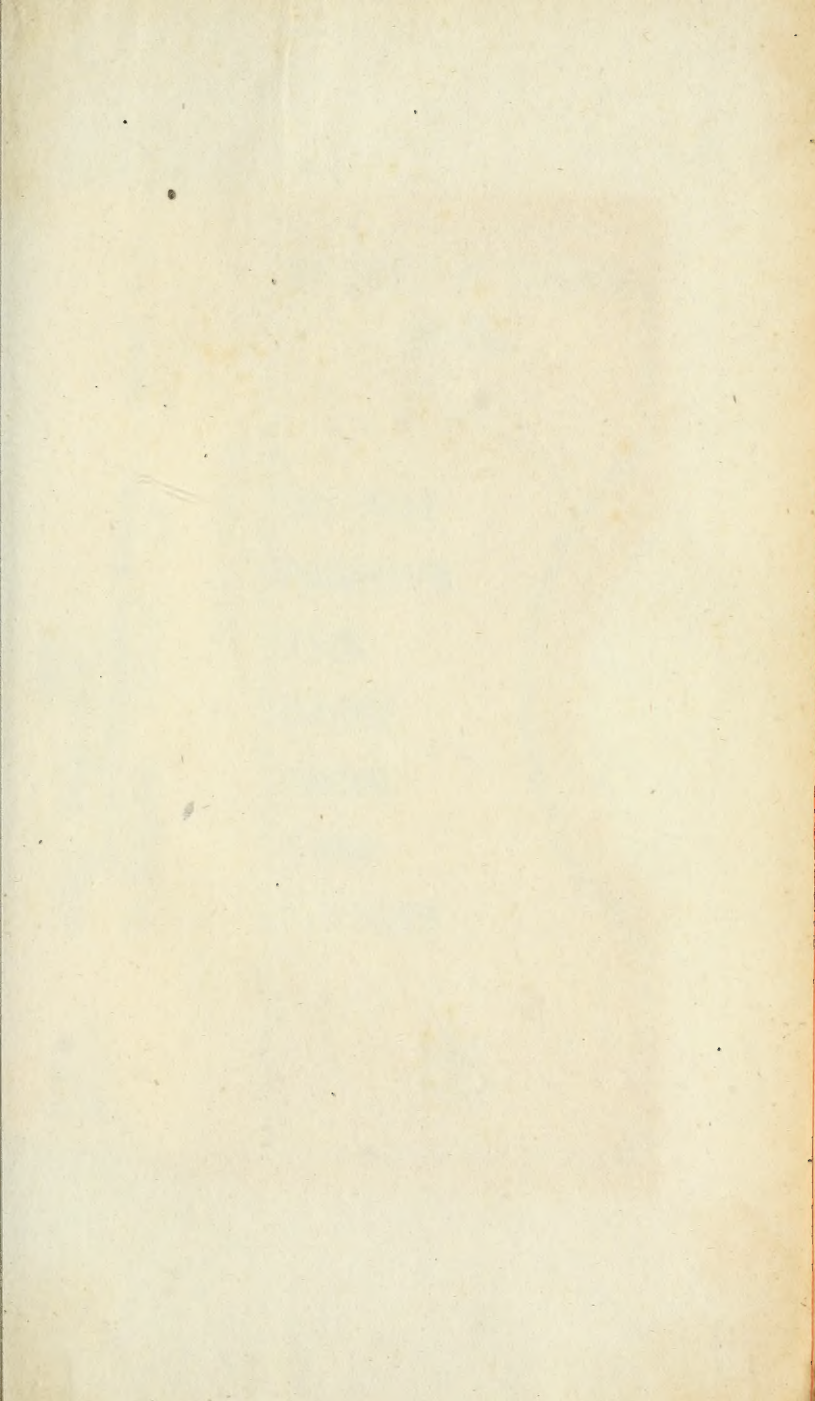
23.] Ath. II, 411. ἀδελφὸν ἡμῶν τιμ. Ex hoc loco autem hanc epistolam vindicat Paulo.

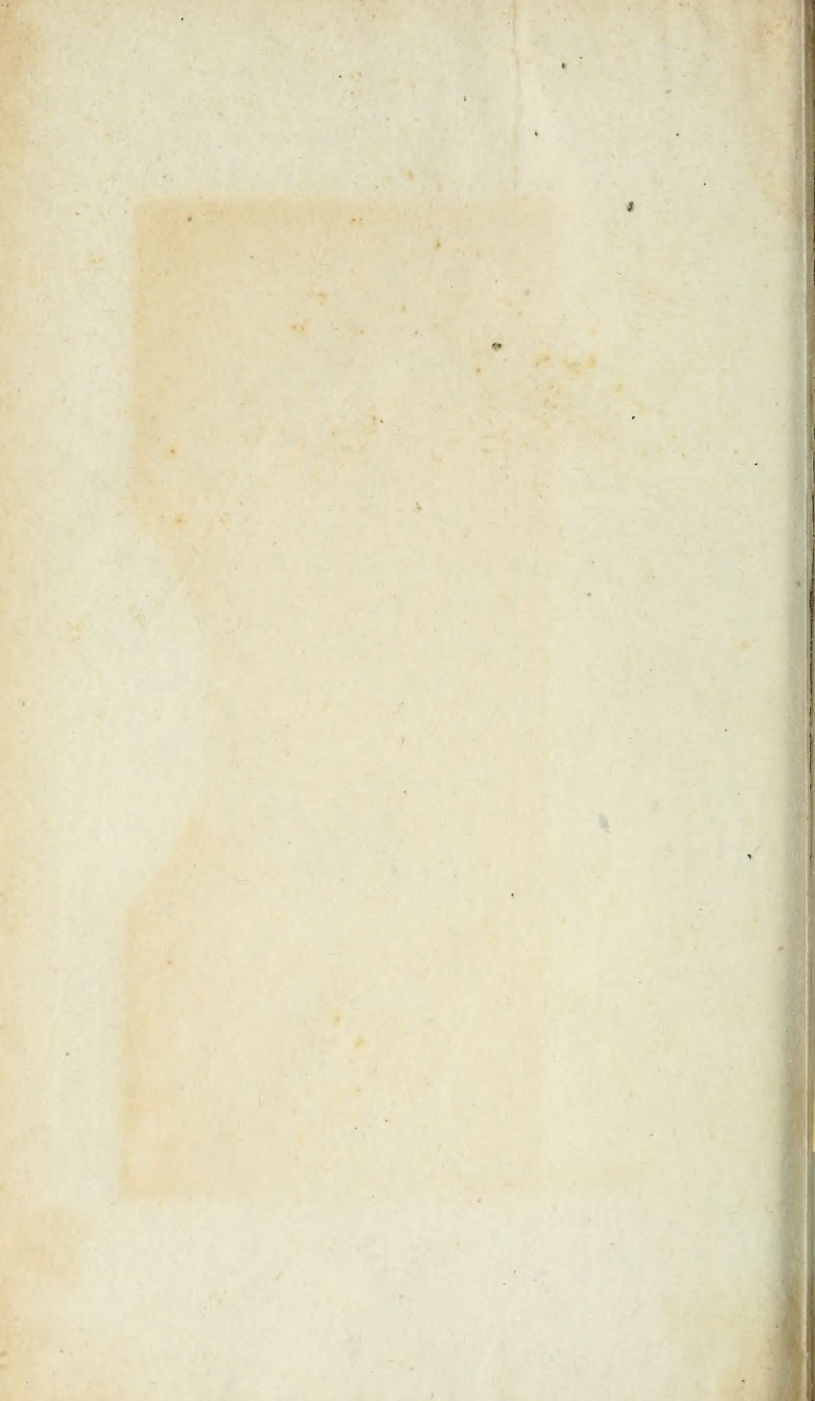
24. πάντας prius] Semel omittit Chryl. v. XII, 315. b. d.

οἱ ἀπὸ] Sic Chryl. l. l. 315. b. sed 316. a. ἵε ἐκ.

Divina favente gratia totius N. Testamenti iteratam recensitionem hic absolui medio meridie die XXIX. Januarii 1805. Te vero in sine laborum meorum appello, παντόπτα καὶ παντεπίσκοπε Θεὲ καὶ ἀπαραλόγισε κριτὰ, si usquam in hoc opere sciens fefelli, aut, si quid dolo malo dissimulavi, aut, si ullas ullius religionis aut sectae partes contra argumenta critica ac meam ex eis persuasionem temere secutus sum, aut, si non omnem, quae potest cadere in hominem, curam et diligentiam adhibui: sin alia omnia, complectere me, meosque tutela tua.

Bible
Gk(N.T)
M

24774
Bible. Greek (N.T.)

Novum Testamentum Graece;... edidit C.F.
de Matthaei. 1803-07. v.5.

DATE

NAME OF BORROWER

UNIVERSITY OF TORONTO
LIBRARY

DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET

